

Alkitab Bahasa Sunda

Perjanjian Baru

Matius

1 ¹ Ieu daptar karuhun-karuhun Yesus Kristus turunan Daud, ari Daud turunan Ibrahim.

² (1:2-6a) Ti Ibrahim turun-tumurun nepi ka Raja Daud kieu pareleanana: Ibrahim, Ishak, Yakub, Yuda jeung saderek-saderekna, Peres, Serah (ti ibu Tamar), Hesron, Ram, Aminadab, Nahson, Salmon, Boas (ibuna Boas nya eta Rahab), Obed, Isai, Raja Daud.

³ (1:2)

⁴ (1:2)

⁵ (1:2)

⁶ (1:6b-11) Ti Daud turun-tumurun nepi ka jaman urang Israil diboyong ka Babul kieu pareleanana: Daud ti geureuhana anu asalna garwa Uria, puputra Suleman, ti Suleman turun-tumurun: Rehabam, Abia, Asa, Yosapat, Yehoram, Usia, Yotam, Ahas, Hiskia, Menase, Amon, Yosia, Yoyakin jeung saderek-saderekna.

⁷ (1:6)

⁸ (1:6)

⁹ (1:6)

¹⁰ (1:6)

¹¹ (1:6)

¹² (1:12-16) Ti sanggeus diboyong ka Babul nepi ka medalna Yesus, turun-tumurun ti

semet Yoyakin: Sealtiel, Serubabel, Abiud, Elyakim, Asor, Sadok, Ahim, Eliud, Elasar, Matan, Yakub, Yusup. Yusup nikah ka Mariam, Mariam ngababarkeun Yesus anu disarebut Kristus.

¹³ (1:12)

¹⁴ (1:12)

¹⁵ (1:12)

¹⁶ (1:12)

¹⁷ Ti Ibrahim nepi ka Daud opat welas turunan, ti Daud nepi ka jaman dibuang ka Babul opat welas turunan, ti jaman eta nepi ka Kristus medal opat welas turunan.

¹⁸ Ieu wincikan hal medalna Yesus Kristus. Ibu-Na, nya eta Mariam, tunangan sareng Yusup. Tapi memeh ditikah parantos ngandung, ari ngandungna ti Roh Suci.

¹⁹ Yusup teh jelema anu salawasna taat kana hukum agama, tapi teu kersaeun ngageruhkeun kaayaan Mariam kitu, rek pegat tunangan bae rerencepan.

²⁰ Sabot ngamanah-manah kitu, dina impenanana anjeunna disumpingan ku malaikat anu sasauran kieu, "Yusup, turunan Daud, ulah sieun nyokot Mariam keur pibojoeun maneh, sabab ngandungna teh ku kersana Roh Suci.

²¹ Mariam bakal ngalahirkeun anak lalaki, ku maneh kudu dijenenganan Yesus sabab bakal ngabebaskeun umat-Na tina dosa-dosana."

²²Pang kajadian kitu teh supaya laksana sabda Allah anu diandikakeun ka nabi baheula, ungelna,

²³"Hiji parawan bakal ngandung, ngowokeun putra pameget anu pijenenganeunana Immanuel" (hartina "Allah nyarengan ka urang").

²⁴Sanggeus gugah, Yusup tuluy tumut kana amanat malaikat, anjeunna nikah ka Mariam.

²⁵Tapi henteu waka sapatemon nepi ka Mariam babar, murangkalihna pameget, ku Yusup dijenenganan Yesus.

2¹Yesus medalna di kota Betlehem bawahan Yudea, jaman Raja Herodes. Teu lila ti harita, aya tukang ngulik bentang ti wetan sarumping ka Yerusalem,

²mariksakeun kieu, "Ari murangkalih pirajaeun urang Yahudi anu anyar medal di mana tempatna? Bentang-Na parantos bijil di wetan. Sim kuring sadaya seja ngabakti ka Anjeunna."

³Raja Herodes barang ngadangu hal eta teh mani ngagebeg, kitu deui jalma-jalma saeusi Yerusalem.

⁴Anjeunna ngumpulkeun imam-imam kapala jeung guru-guru agama Yahudi, tuluy mariksakeun, "Di mana Kristus bakal medalna?"

⁵Jawabna, "Di Betlehem bawahan Yudea. Margi kieu diseratna ku nabi:

⁶Maneh, Betlehem di tanah Yuda, di antara kota-kota utama di Yuda, maneh lain anu pangleutikna. Sabab ti maneh pimedaleun hiji pamingpin anu bakal nungtun umat Kami Israil."

⁷Tatamu ku Herodes disaur tuluy dipariksa rerencepan, saurna iraha eta bentang teh mimiti tembongna.

⁸Geus kitu dipiwarang ka Betlehem bari dipesen kieu, "Papay-papay sing taliti eta murangkalih teh. Mun geus kapanggih kami bejaan, sabab kami oge rek ngabakti."

⁹(2:9-10) Bral tatamu arangkat. Di tengah jalan bentang anu tembong di wetan teh tembong deui. Aranjeunna kacida aratoheunana. Bentang teh maju miheulaan, reg ngarandeg lebah tempat murangkalih tea.

¹⁰(2:9)

¹¹Aranjeunna lalebet ka hiji pondok. Eta murangkalih jeung Mariam ibu-Na kapanggih. Brek aranjeunna sarujud ngabarakti, tuluy ngaluarkeun kikintunanana, emas, dupa jeung emur disembahkeun, hadiah ka murangkalih.

¹²Sanggeus kitu marulich ka nagarana, jalan sejen, sabab aya wangsit ti Allah dina impenan yen ulah nepungan deui Herodes.

¹³Samulangna tatamu, malaikat Pangeran sumping ka Yusup dina impenan, sasauran kieu, "Murangkalih teh keur diteangan ku Herodes rek dipaehan. Geura hudang,

murangkalih jeung ibu-Na ungsikeun ka Mesir. Cicing di ditu heula nepi ka ku Kami dibejaan deui."

¹⁴Yusup gugah. Peuting eta keneh murangkalih jeung ibu-Na dicandak ngalolos ka Mesir,

¹⁵sarta terus di ditu bae nepi ka Herodes pupus. Hal eta pikeun nekanan dawuhan Allah ka nabi, anu kieu tea: "Kami nyaur Putra Kami ti Mesir."

¹⁶Herodes ngaraos dibobodo ku tatamu urang wetan, pohara benduna. Seug bae nimbalan numpes sakabeh barudak leutik di Betlehem jeung sakurilingeunana, anu umurna ti dua taun ka handap, diitung ti semet mimiti tembongna bentang nurutkeun katerangan ti tatamu ka anjeunna tea.

¹⁷Ieu kajadian teh nekanan kasauran Nabi Yermia baheula, anu kieu:

¹⁸"Di Ramah aya sora jejeritan, sasambat aluk-alukan. Rahel nyeungceurikan anak-anakna, henteu beunang diupahan, sabab anakna kabeh tariwas."

¹⁹Sanggeus Herodes pupus, aya malaikat nembongan ka Yusup di Mesir dina impenan,

²⁰sasauran kieu, "Geura hudang. Murangkalih jeung ibu-Na bawa mulang ka Israil, sabab jelema-jelema anu rek maehana-Na geus paraeh."

²¹Yusup gugah, murangkalih jeung ibu-Na dicandak mulih ka Israil.

²² Tapi ku sabab mendak beja yen raja Yudea anu ayeuna teh Arkelaus putra Herodes, anjeunna salempang upama terus ka ditu. Sanggeus meunang deui pituduh-pituduh dina impenan tuluy ngajugjug ka daerah Galilea,

²³ dumuk matuh di dinya, di hiji kota ngaran Nasaret. Ku kituna tinekanan sakumaha saur nabi-nabi baheula: "Anjeunna bakal katelah Urang Nasaret."

3 ¹ Mangsa eta di gurun keusik di Yudea aya anu wuwuruk, jenenganana Yohanes, Jurubaptis.

² "Geura tarobat," saurna, "sabab Karajaan Sawarga geus tereh ngadeg!"

³ Yohanes teh anu baheula ku Yesaya diwejangkeun kieu: "Aya nu cumeluk di gurun keusik: Sadiakeun jalan pikeun Pangeran! Jieun jalan anu lempeng pikeun Mantenna!"

⁴ Anggoan Yohanes tina bulu onta, nganggo sabuk kulit, ari tuangna simeut jeung madu leuweung.

⁵ Jelema-jelema ti Yerusalem, ti sakuliah Yudea, jeung ti daerah-daerah deukeut Walungan Yordan murubul ka anjeunna.

⁶ Maranehanana ngarakukeun dosa-dosana, tuluy ku anjeunna dibaptis di Walungan Yordan.

⁷ Urang Parisi jeung urang Saduki oge loba anu ka darinya rek dibaptis. Tapi saur Yohanes ka maranehna, "Eh oray-oray, jahat! Ceuk

saha aranjeun engke bisa lolos tina hukuman Allah nu bakal datang?

⁸ Tembongkeun ku lampah yen aranjeun geus tarobat.

⁹ Jeung ulah boga pangira baris lolos tina hukuman ku ngakukeun turunan Ibrahim! Kaula ngabejaan, Allah iasaeun ngadamel turunan keur Ibrahim tina ieu batu-batu!

¹⁰ Kampak geus sadia pikeun nuar tangkal katut akar-akarna. Tiap tangkal anu buahanana goreng tangtu dituar, tuluy dialungkeun kana seuneu.

¹¹ Kaula ngabaptis aranjeun teh ku cai, pikeun tanda yen aranjeun geus tarobat. Tapi anu engke sumping pandeurieun kaula, ngabaptisna teh ku Roh Suci jeung seuneu. Anjeunna leuwih agung ti batan kaula, mangjingjingkeun tarumpah-Na ge kaula geus teu layak.

¹² Panangana-Na nyepeng nyiru rek napi. Gandum anu geus beresih dikaleuitkeun, huutna diduruk, seuneuna moal pareum-pareum."

¹³ Yesus ti Galilea sumping ka Walungan Yordan, mundut dibaptis ka Yohanes.

¹⁴ Ku Yohanes diwagel, saurna, "Kedahna sim kuring anu dibaptis ku Anjeun, ieu malah Anjeun anu mundut!"

¹⁵ Waler Yesus, "Keun bae ayeuna mah. Ku kieu teh urang ngalampahkeun nu jadi pangersa Allah." Yohanes ngiringan.

¹⁶ Sanggeus beres dibaptisna, Yesus timbul ti jero cai. Bray sapada harita keneh langit muka palebah Anjeunna, sarta Anjeunna ningali Roh Allah lungsur siga manuk japati, terus eunteup ka Anjeunna.

¹⁷ Tuluy aya soara ti langit, ungelna, "Ieu teh Putra kaasih Kami, anu kamanah ku Kami!"

4 ¹ Ti dinya Yesus dicandak ku Roh ka gurun keusik, sina digoda ku Iblis.

² Sanggeus opat puluh poe opat puluh peuting teu barangtuang, Yesus ngaraos lapar.

³ Jol Iblis nyampeurkeun, ngagoda, "Anjeun teh Putra Allah? Coba eta batu-batu jadikeun roti."

⁴ Tapi waler Yesus, "Aya dawuhan dina Kitab Suci: Jelema hirupna lain ku roti bae, perlu deuih ku tiap-tiap sabda anu diandikakeun ku Allah."

⁵ Ti dinya Yesus ku Iblis dibawa ka Bait Allah, ka puncak pangluhurna, di kota suci Yerusalem.

⁶ Ceuk Iblis ka Yesus, "Lamun Anjeun Putra Allah, coba geura ngaragragkeun maneh. Sabab ceuk Kitab Suci: Allah bakal miwarang para malaikat-Na, sina nyanggap ka Anjeun, sangkan ulah kungsi tigasruk kana batu."

⁷ Waler Yesus, "Tapi ceuk Kitab Suci: Maneh ulah ngadoja ka Pangeran Allah maneh."

⁸ Yesus ku Iblis dibawa ka hiji gunung kacida luhurna, ditembongan karajaan-karajaan saalam dunya jeung sagala kaagunganana.

⁹ Ceuk Iblis, "Eta kabeh rek diserenkeun ka Anjeun, asal daek sujud nyembah ka kaula."

¹⁰ Ku Yesus diwaler, "Geura nyingkah, Iblis! Kieu ceuk Kitab Suci: Maneh kudu nyembah ka Pangeran, Allah maneh. Ngan Mantenna anu kudu dibakti!"

¹¹ Iblis nyingkah ti Yesus. Geus kitu sarumping malaikat ngalalayanan ka Yesus.

¹² Yesus ngadangu warta yen Yohanes dipanjara. Anjeunna terus nyilib ka Galilea.

¹³ Linggihna lain di Nasaret, tapi di Kapernaum, sisi Talaga Galilea, wewengkon tanah Sebulun jeung tanah Naptali.

¹⁴ Tinekanan anu baheula diucapkeun ku Nabi Yesaya:

¹⁵ "Tanah Sebulun, tanah Naptali, di jalan anu ka laut, peuntaseun Walungan Yordan, Galilea, tanahna jalma-jalma nu lain urang Yahudi!

¹⁶ Jalma-jalma nu caricing di nu poek bakal narenjo cahaya hibar. Nu caricing di tanah anu kapoekeun ku ajal bakal katojo ku eta cahaya."

¹⁷ Ti semet eta Yesus mimiti ngahutbahkeun amanat-Na, "Geura tarobat tina dosa, sabab Karajaan Sawarga geus meh ngadeg!"

¹⁸ Waktu keur angkat mapay Talaga Galilea, Anjeunna ningali dua jelema keur ngala

lauk ku heurap, ngaranna Simon (katelahna Petrus) jeung Andreas, adina.

¹⁹ Ku Anjeunna disaur, "Hayu, milu ka Kami. Engke ku Kami diajar ngala jelema."

²⁰ Harita keneh maranehna milu ka Yesus, heurapna ditinggalkeun.

²¹ Yesus angkat deui ti dinya, tuluy ningali deui dua jelema adi lanceuk ngaranna Yakobus jeung Yohanes, anak Sebedeus, keur ngomean heurap jeung bapana dina parahu. Ku Yesus disaur,

²² seug marilu harita keneh, parahu jeung bapana ditinggalkeun.

²³ Yesus ngider ka sakuliah Galilea, hutbah di imah-imah ibadah, ngawulangkeun Injil Kasalametan ngeunaan Karajaan Sawarga, nyageur-nyageurkeun anu garering jeung rupa-rupa kasakit.

²⁴ Beja perkara Anjeunna sumebar nepi ka sakuliah nagri Siria. Jelema-jelema murubul ka Anjeunna marawa anu garering, anu nandangan rupa-rupa kasakit, anu nandangan musibat, nu kasurupan, nu sakalor, jeung nu lumpuh. Kabeh ku Anjeunna diclageurkeun.

²⁵ Jelema-jelema ngaleut ngariring ka Anjeunna ti Yerusalem, ti Dekapolis, ti Yudea, jeung ti peuntaseun Walungan Yordan.

5 ¹ Ningali rea nu ngiring Yesus naek ka gunung. Sanggeus calik jeung diriung ku murid-murid,

² tuluy ngawulang:

³ "Bagja jelema anu ngarasa jiwana miskin, sarta ngaharep ngan ka Allah wungkul; Karajaan Sawarga teh eukeurna!

⁴ Bagja jelema anu sedih prihatin, ku Allah bakal dililipur!

⁵ Bagja jelema nu rendah hate, bakal narima sagala anu dijangjikeun ku Allah!

⁶ Bagja jelema anu kacida hayangna kana ngalampahkeun pangersa-pangersa Allah, ku Allah bakal disugemakeun!

⁷ Bagja jelema nu karunyaan, ku Allah bakal dipikawelas!

⁸ Bagja jelema anu hatena mulus beresih, sabab bakal wawuh ka Allah!

⁹ Bagja jelema anu resep ngupayakeun karukunan, ku Allah bakal diangken putra!

¹⁰ Bagja jelema anu dikaniaya ku sabab ngalakonan pangersa Allah, Karajaan Sawarga teh eukeurna!

¹¹ Bagja maraneh lamun dihina-hina, diteungteuinganan, diomongkeun jeung digogoreng dumeuh anut ka Kami.

¹² Lamun dikitu-kitu sing bagja, sing bungah, sabab geus aya piganjaraneunana anu gede di sawarga. Nabi-nabi anu hirup beh ditueun maraneh oge dikaniaya teh kitu."

¹³ "Maraneh di dunya teh minangka uyah. Tapi lamun uyah leungit asinna, pamohalan bisa diasinkeun deui, geus taya gunana, iwal ti dipiceun, katincakan ku jelema.

¹⁴ Maraneh di dunya teh minangka caang. Kota anu ngadeg di luhur pasir moal bisa dibunian.

¹⁵ Moal aya anu nyeungeut lampu tuluy dituruban ku gentong, tangtu diteundeun dina parantina, sangkan nyaangan ka sakur nu di imah.

¹⁶ Caang maraneh ge kudu mencar ka sarerea, sangkan dipiconto kalakuan maraneh nu hade, supaya batur teh ngamulyakeun ka Rama maraneh nu jumeneng di sawarga."

¹⁷ "Ulah nyangka yen Kami datang teh rek ngeuweuhkeun Hukum Musa jeung pangajaran nabi-nabi. Pang Kami datang teh malah rek ngalaksanakeun eta, jeung rek nuduhkeun hartina nu saenyana.

¹⁸ Inget, sapanjang aya keneh langit jeung bumi, moal aya babagian tina eta Hukum anu dieuweuhkeun, najan anu pangleutikna atawa ngan satitik, nepi ka sakabeh tujuanana laksana.

¹⁹ Ku hal eta, anu ngarempak salah sahiji parentahna najan anu teu pira, sarta ngajar kitu ka nu sejen, di Karajaan Sawarga bakal jadi anu panglaipna. Sabalikna, anu ngalaksanakeun parentahna tur ngajar kitu ka nu sejen, di Karajaan Sawarga bakal jadi warga penting.

²⁰ Anu matak Kami ngabejaan, lamun hayang jadi warga Karajaan Sawarga kudu

satia kana pangersa Allah leuwih ti batan guru-guru agama atawa urang Parisi."

²¹ "Maraneh geus ngadenge yen jalma-jalma baheula meunang timbalan kieu: Ulah maehan. Anu maehan kudu dihukum.

²² Ayeuna ceuk Kami, anu ngambek ka batur kudu dihukum. Nyarekan nyebut Si Belegug kudu dibawa ka Majelis Agama. Nyarekan nyebut Si Burung manjing siksa seuneu naraka.

²³ Ku sabab kitu, lamun maraneh rek nyanggakeun kurban ka Allah dina altar, tuluy inget yen aya anu nyerieun hate ka maraneh,

²⁴ tunda heula pikurbaneun teh hareupeun altar, buru-buru indit menta hampura heula, geus kitu kakara balik deui neruskeun ngurban.

²⁵ Lamun maraneh aya anu merkarakeun ka pangadilan, satungtung bisa keneh mah menta dibeberes di luar pangadilan bae. Sabab ari geus ka pangadilan mah diputusna ku hakim, dikapulisikeun, dipanjara.

²⁶ Jeung pasti moal kaluar-luar satungtung can lunas hutang salahna."

²⁷ "Maraneh geus ngadenge yen aya timbalan kieu: Ulah ngaranyed.

²⁸ Ayeuna ceuk Kami, lalaki anu melong ka awewe bawaning ku bogoh, hatena geus ngaranyed.

²⁹ Nu matak lamun panon katuhu pidosaeun, cokel, piceun! Mending lapur panon hiji tinimbang sakujur awak dipiceun ka naraka.

³⁰ Lamun leungeun katuhu pidosaeun, teukteuk, piceun! Mending lapur leungeun hiji tinimbang awak sakujur nyemplung ka naraka."

³¹ "Aya deui kieu: Anu nyerahkeun pamajikan kudu mere surat talak.

³² Ayeuna ceuk Kami, lalaki anu nyerahkeun pamajikan lain ku sabab pamajikanana nyelewer, sarua jeung ngalantarankeun awewena ngaranyed. Lamun awewena kawin deui ka nu sejen, lalaki anu ngawinna oge kaasup ngaranyed."

³³ "Maraneh geus ngadenge oge yen jalma-jalma baheula ditimbalan kieu: Ulah mungkir jangji. Jangji anu make sumpah ka Pangeran kudu ditedunan.

³⁴ Ayeuna ceuk Kami, ari jangji ulah make sumpah. Ulah sumpah nyebut demi langit, sabab langit teh tahta Allah.

³⁵ Ulah sumpah nyebut demi bumi, sabab bumi teh jojodog sampeana-Na. Ulah sumpah demi Yerusalem sabab eta teh hiji kota Raja Agung.

³⁶ Jeung ulah sumpah demi sirah maneh, sabab maraneh teu bisa ngabodaskeun atawa ngahideungkeun buukna salambar-lambar acan.

³⁷Sebutkeun bae Enya atawa Henteu.
Leuwih ti kitu mah asalna ti Iblis."

³⁸"Aya deui timbalan: Mata bayar mata,
huntu bayar huntu.

³⁹Ayeuna ceuk Kami, ulah ngabales ka
nu jahat ka maraneh. Lamun aya jalma
nampiling pipi maneh nu katuhu, keun bae
najan rek nampiling deui ka nu beulah kenca
oge.

⁴⁰Lamun aya jalma ngadukeun maraneh
ka hakim sarta menta ganti rugi ku baju
maraneh, bikeun bae jeung jubahna.

⁴¹Lamun aya jalma ti hiji pasukan tentara
maksa ka maraneh nitah mangmawakeun
barangna sakilometer, turutkeun dua
kilometer.

⁴²Nu barangpenta kudu dibere, nu
hayangeun nginjeum kudu dibere nginjeum."

⁴³"Maraneh geus ngadenge yen aya
timbangan kieu: Kudu nyaah ka pada batur.
Musuh kudu dipikageuleuh.

⁴⁴Ayeuna ceuk Kami, ka musuh ge kudu
nyaah, ka nu neungteuinganan kudu
ngadoakeun,

⁴⁵supaya maraneh diangken putra ku Rama
nu di sawarga. Mantenna mah ka nu jahat,
ka nu bageur, ka nu bener, ka nu teu bener,
sarua bae maparin hujan maparin panas.

⁴⁶Ari nyaah ngan ka nu mikanyaah bae mah
atuh lampah maraneh teh naon anu pantes

dibales ku Pangeran? Nyaah ka nu nyaahen mah tukang mulung pajeg oge osok.

⁴⁷ Daek someah ka babaturan wungkul mah naon luar biasana? Nu teu nyarahoeun ka Allah ge semet kitu mah geus biasa.

⁴⁸ Maraneh mah kudu sing sampurna, sakumaha Rama maraneh nu di sawarga sampurna."

6¹ "Dina ngalakonan anu diwajibkeun ku agama, kade ulah nyiri-nyirikeun maneh. Sabab lamun kitu maraneh moal meunang ganjaran naon-naon ti Rama maraneh nu di sawarga.

² Mere sidekah ka nu miskin ulah ditembong-tembong ka batur. Ulah cara anu marunapek sok karitu di tempat ngabakti atawa di jalan, hayang katangar balabah ngarah dipuji. Tah eta ganjaran maranehna mah, sakitu-kituna.

³ Jadi ari nulung ka nu miskin teh sing rikip, batur anu dalit ge ulah nyahoeun.

⁴ Ulah hayang kanyahoan ku batur. Sabab najan rikip ge pitulung maraneh teh ku Rama nu di sawarga mah kauninga, sarta Mantenna baris ngaganjar."

⁵ "Ari neneda ulah cara jalma tukang pura-pura! Maranehna ngadoana teh resep ngabedega di tempat babakti atawa di pepengkolan, ngarah katembong ku batur. Tah eta ganjaran maranehna mah, sakitu-kituna.

⁶ Maraneh mah mun rek neneda kudu di kamar, pantona rekepkeun, tujukeun paneda ka Rama maraneh nu teu katenjo. Sanajan dilampahkeun di tempat rikip ge ku Mantenna kauninga sarta tangtu diganjar.

⁷ Teu kudu panjang loba ucap nu teu perlu kawas lain umat Allah. Panyanana lamun sembahyangna panjang tangtu dimakbul.

⁸ Maraneh mah ulah kitu. Samemeh diunjukkeun ge Rama maraneh mah geus uningaeun naon anu rek dipenta ku maraneh.

⁹ Jadi kieu bae unjukan teh: Nun Ama di sawarga. Mugi jenengan Ama nu suci dimulyakeun.

¹⁰ Karajaan Ama mugi rawuh. Pangersa Ama mugi laksana di dunya, sapertos di sawarga.

¹¹ Mugi abdi dinten ieu dipaparin tetaeun nu picekapeun.

¹² Sareng hapunten kalelepatan abdi, sakumaha abdi oge parantos ngahapunten ka nu gaduh kalelepatan ka abdi.

¹³ Mugi abdi ulah diterapan cocoba anu abot, sawangsulna mugi di salametkeun ti panggoda Iblis. [Wirehi nya Ama nu jumeneng Raja, kawasa sareng mulya, salalanggengna. Amin.]

¹⁴ Lamun maraneh ngahampura kasalahan batur, kasalahan maraneh ge ku Rama di sawarga tangtu dihampura.

¹⁵ Lamun maraneh henteu ngahampura kasalahan batur, kasalahan maraneh ge ku Rama nu di sawarga moal dihampura."

¹⁶ "Jeung ari keur puasa ulah nyaleuy-nyaleuy beungeut kawas anu marunapek, paruasana teh nyiri-nyirikeun maneh ngarah kanyahoan puasa. Nya anu jadi ganjaranana oge eta, sakitu-kituna.

¹⁷ Maraneh mah ari keur puasa anggur kudu sibeungeut, buuk sisiran sing luis,

¹⁸ ngarah ulah kaciri ku batur yen keur puasa, sina kauninga ku Rama maraneh bae wungkul nu teu katenjo. Mantenna tangtu ngaganjar, da uningaen sanajan puasana ngaririkip maneh oge."

¹⁹ "Di dunya ulah numpuk-numpuk harta banda keur sorangan. Barang dunya mah bisa ruksak ku rinyuh jeung taihiang, atawa beak dibongkar bangsat.

²⁰ Kudu ngumpulkeun teh harta pikeun maneh di sawarga, anu moal dihakan rinyuh, moal taihiangan, moal aya nu ngabangsot.

²¹ Sabab di mana bae ayana harta maneh nya di dinya nempelna hate maneh."

²² "Panon teh minangka lampu awak. Lamun panon cekas, sakujur awak ngempray caang,

²³ tapi lamun panon surem, sakujur awak tangtu poek. Jadi lamun lampu awak teh poek, tada teuing poekna awak teh!"

²⁴ "Moal aya anu bisa ngawula ka dua dunungan, sabab nyaahna ngan bisa ka

saurang, moal bisa ka duanana. Satiana oge ngan ka saurang, ka nu saurang deui mah malah jengkel. Maraneh oge kitu, moal bisa ngabdi ka Allah bari ngawula kana duit.

²⁵ Nu matak Kami ngingetan, hirup teh ulah salempang sieun teu manggih dahareun atawa inumeun, ulah salempang awak teu kabajuan. Hirup teh lain leuwih ti batan dahareun, awak leuwih penting ti batan papakean?

²⁶ Awaskeun tuh manuk anu keur hihiberan. Tara pepelakan, tara dibuat, tara nyimpen, geuning ku Rama maraneh nu di sawarga diurus! Maraneh teh lain leuwih luhur pangaji ti batan manuk?

²⁷ Na bisa maraneh manjangkeun umur saeutik mah ku kasalempang?

²⁸ Jeung naha kudu salempang sieun teu make? Tenjo tuh! Kembang bakung anu jaradi sorangan di tegal: teu digarawe, teu nyarieun pakean.

²⁹ Tapi sanajan kitu, Raja Suleman anu sakitu beungharna ge panganggona henteu sakitu alusna kawas eta kekembangan.

³⁰ Jukut di tegal, anu poe ieu jadi poe isukna geus diduruk, ku Allah didangdanan mani alus. Atuh komo deui maraneh, moal teu dipaparin pakean! Ulah sok kurang percaya!

³¹ Ulah salempang, jeung ulah humandear, Kumaha lamun teu manggih dahareun atawa

inumeun! Atawa, Kumaha lamun nepi ka teu boga baju-baju acan!

³² (Humandeuar teh kabiasaan jelema-jelema anu teu percaya ka Allah.) Rama maraneh nu di sawarga uningaen yen maraneh perlu dahar, perlu nginum, perlu make.

³³ Upayakeun heula diri tunduk kana parentah jeung pangersa Allah. Sagala kaperluan maraneh mah tangtu ku Mantenna dipaparin.

³⁴ Jadi ulah salempang kumaha isukan. Kasusah mah poe ieu ge loba, ulah ditambah deui ku mikiran poe isuk."

7 ¹ "Ulah ngahukuman batur, supaya maraneh ulah dihukuman ku Allah.

² Sabab sakumaha maraneh ngahukuman ka batur, nya kitu keneh, maraneh ge bakal dihukumanana ku Allah. Lamun maraneh ngukur kitu ka batur, maraneh ge bakal diukur kitu ku Allah.

³ Ku naon neleak-nelek tatal dina panon dulur, ari balok dina panon sorangan diantep?

⁴ Kumaha rek wani ngomong ka dulur maraneh, Cing, eta tatal dina panon urang pangnyabutkeun ku kuring, padahal dina panon sorangan aya balok?

⁵ Eh nu marunapek! Piceun heula balok tina panon sorangan, kakara bisa awas mangnyabutkeun tatal tina panon dulur maraneh.

⁶ Ulah mikeun barang suci ka anjing, supaya anjingna ulah malik ngarontok ka maneh. Ulah mikeun mutiara ka bagong, sabab tangtu eta mutiara bakal diidek-idek."

⁷ "Kudu menta, tangtu bakal nampa, kudu neangan, tangtu bakal manggih, kudu ngetrokan, tangtu dibuka pantona.

⁸ Sabab nu menta tangtu dibere, nu neangan tangtu manggih, nu ngetrok panto tangtu dipangmukakeun.

⁹ Di antara bapa-bapa di dieu, aya anu kalah ka mere batu lamun anakna menta roti?

¹⁰ Atawa lamun anakna menta lauk kalah ka dibere oray?

¹¹ Sakumaha jahatna maraneh, ka anak mah tangtu merelukeun mere anu mangpaat. Komo deui Rama maraneh nu di sawarga, moal teu maparin nu mangpaat ka nu nyuhunkeun ka Mantenna!

¹² Jieun kahadean ka batur, sakumaha maraneh oge hayang meunang kahadean ti batur. Kitu maksudna Hukum Musa jeung piwuruk nabi-nabi teh."

¹³ "Kudu milih asup kana lawang nu sempit. Sabab lawang anu rubak mah brasna ka naraka, jalan ka dinya gampang, nu matak loba anu ka darinya.

¹⁴ Sabalikna lawang nu sempit mah lawang kana pihirupeun. Jalanna memang hese, nu matak anu ka darinya mah ngan saeutik."

¹⁵ "Sing awas ka nabi-nabi palsu! Datangna ka maraneh make ulat domba, tapi hatena mah hate ajag.

¹⁶ Maraneh baris nyaho ka maranehna tina tingkah lakuna. Rungkun cucuk moal buahan anggur, tangkal cucuk moal buahan kondang.

¹⁷ Tangkal alus buahanana tangtu alus, tangkal goreng buahanana tangtu goreng.

¹⁸ Mun tangkalna sehat buahanana moal goreng, mun tangkalna goreng buahanana moal alus.

¹⁹ Tangkal nu goreng buahanana tangtu dituar tuluy dialungkeun kana seuneu.

²⁰ Jadi nyirikeun nabi-nabi palsu teh tina tingkah lakuna."

²¹ "Lain anu ngan semet nyambat ka Kami: Gusti, Gusti! anu bakal asup ka sawarga teh, tapi anu ngalampahkeun pangersa Ama Kami nu di sawarga.

²² Dina Poe Kiamat loba nu bakal ngaromong ka Kami, Gusti, Gusti! Ku pajenengan Gusti abdi parantos ngadongkapkeun amanat Allah. Ku pajenengan Gusti abdi nundung setan-setan sareng ngayakeun mujijat-mujijat!

²³ Ku Kami bakal diwalon, Kami teu wawuh ka maraneh. Geura nyalingkir, eh durjana-durjana!"

²⁴ "Jadi, anu ngabandungan ieu piwulang Kami jeung terus ngalampahkeunana, eta

ibarat jelema pinter anu nyieun imah dina luhur batu.

²⁵ Imahna katinggang hujan gede, kateumbrag walungan caah, katebak ku angin ribut, tapi teu daekeun rugrug sabab ngadegna dina luhur batu.

²⁶ Sabalikna anu ngadenge ieu piwulang tapi henteu ngalampahkeun, eta ibarat jelema teu boga pikiran nu ngadegkeun imah dina luhur keusik.

²⁷ Katinggang hujan gede, kateumbrag walungan caah, katebak ku angin ribut, brug imahna runtuh. Ruksakna kacida!"

²⁸ Yesus liren nyariosna. Jalma-jalma mani harookeun ku carana Anjeunna ngawulang.

²⁹ Beda ti guru-guru agama maranehna, Anjeunna mah ngajarna teh pinuh wibawa.

8 ¹ Yesus lungsur ti gunung dituturkeun ku jalma rea.

² Jol aya jelema anu nandangan kasakit lepra datang ka Anjeunna, sujud ka payuneuna-Na tuluy unjukan kieu, "Juragan, manawi kersa Juragan iasa nyageurkeun abdi."

³ Yesus ngantelkeun panangana-Na ka manehna, tuluy misaur, "Heug, geura cageur!" Harita keneh kasakit eta jelema teh cageur.

⁴ Saur Yesus deui ka manehna, "Kade, ulah cacarita ka saha-saha! Terus ka imam bae menta dipariksa, tuluy nyanggakeun kurban anu diparentahkeun ku Musa, pikeun

ngabuktikeun ka nu sejen yen maneh geus cageur."

⁵Barang Yesus sumping ka Kapernaum, aya hiji perwira bangsa Rum datang ka Anjeunna menta tulung, pokna,

⁶"Juragan, gandeuk sim kuring di rorompok udur repot, parantos teu tiasa walakaya, kalintang nandanganana."

⁷"Heug urang cageurkeun, Kaula rek ka ditu," waler Yesus.

⁸Tapi ceuk eta perwira, "Ulah ka ditu, Juragan! Isin temen abdi kasumpingan. Saurkeun ti dieu bae, tangtos pun gandeuk teh tiasa cageur.

⁹Abdi oge nu jadi bawahan saluhureun, upami nitah, Indit! ka hiji prajurit, tangtos eta prajurit indit. Upami sanggem abdi, Ka dieu! tangtos nyampeurkeun. Upami sanggem abdi ka gandeuk, leu pigawe! tangtos dipigawe."

¹⁰Ngadangu kitu Yesus kacida katarikna, tuluy nyarios ka anu ngariring, "leu jelema kacida percayaeunana. Di Israil ge Kami can manggih nu kawas ieu.

¹¹Kami bisa mastikeun, loba nu bakal daratang ti wetan ti kulon, milu pesta suka-suka di sawarga jeung Ibrahim, Ishak, jeung Yakub.

¹²Sabalikna jelema-jelema anu kuduna jaradi warga sawarga bakal dijarongklokkeun ka tempat nu poek, careurik di dinya sarta huntuna tingkereket."

¹³ Ti dinya saurna ka eta perwira, "Geura mulang. Hal anu ku anjeun dipercaya tangtu laksana." Harita keneh ge gandeukna nu keur gering di imah teh cageur.

¹⁴ Yesus terus ka imah Petrus. Ibu mertua Petrus harita keur ngedeng bae di enggon, muriang.

¹⁵ Ku Yesus dicepeng leungeunna, seug muriangna cageur tuluy hudang ngalalayanan ka Anjeunna.

¹⁶ Ka sorenakeun loba anu marawa jelema-jelema anu kasurupan setan ka Yesus. Ngan ku sakecap roh-roh jahatna ku Yesus diusir kaluar. Kitu deui anu garering kabeh dicilageurkeun.

¹⁷ Pang Anjeunna midamel kitu teh ngalaksanakeun ucapan Nabi Yesaya baheula anu kieu, "Anjeunna ngangkat sagala panyakit jeung kasakit urang."

¹⁸ Ku Yesus katingalieun di sakurilingeun Anjeunna loba jelema. Seug ngajak murid-murid meuntasan talaga ka peuntas ditu.

¹⁹ Hol aya nu datang ka Anjeunna, hiji guru agama. "Pa Guru," carekna, "abdi bade ngiring ka mana bae Pa Guru angkat."

²⁰ Waler Yesus, "Careuh baroga liang, manuk baroga sayang, ari Putra Manusa mah teu boga tempat keur ngedeng-ngedeng acan."

²¹ Tuluy salah saurang anu kaasup murid unjukan, "Pa, permios wangsul heula bade nguburkeun pun bapa."

²² Tapi ku Yesus diwaler kieu, "Tuturkeun Kami terus. Keun nu maot mah sina nguburkeun nu maotna sorangan."

²³ Yesus tuluy naek kana parahu jeung murid-murid-Na.

²⁴ Sabot Yesus keur kulem, gelebug aya angin ribut nebak talaga, nepi ka parahu meh tibalik.

²⁵ Yesus ku murid-murid-Na digugahkeun, "Gusti tulungan! Abdi-abdi bade tiwas!"

²⁶ "Ku naon sarieun? Ku naon kurang percaya ka Kami?" saur Yesus. Anjeunna tuluy ngadeg, angin jeung ombak diparentah sina eureun. Jep bae eureun, talaga jadi kacida ayemna.

²⁷ Murid-murid-Na arolohok. "Jelema naon Guru urang teh?" ceuk maranehna. "Bet angin jeung ombak ge datang ka nurut ka Anjeunna!"

²⁸ Sumping ka peuntas ditu, di wewengkon Gadara, Yesus papapag jeung dua jelema anu diraksuk ku setan, jolna ti astana. Duanana kacida garalakna, nepi ka taya nu wani ngalanto ka lebah dinya.

²⁹ Eta dua jelema ngagorowok, "Rek naon ka kuring, eh Putra Allah? Naha geus rek nyiksa ka kuring samemeh cunduk waktu?"

³⁰Teu jauh ti dinya aya babi sabubuhan keur nareangan hakaneun.

³¹Setan-setan teh nunuhun ka Yesus, pokna, "Lamun kuring sarerea rek diusir kaluar, idinan nyurup ka itu babi-babi."

³²"Jig," waler Yesus. Ti dinya setan-setan teh nyarurup ka eta babi-babi. Seug babi-babi teh lalumpatan ka sisi gawir, brus laluncatan ka talaga tuluy tingkerelep.

³³Tukang-tukang ngangonna lalumpatan ka jero kota, hariweusweus nyaritakeun kajadian anu kaalaman ku dua jelema anu diraksuk ku setan tea.

³⁴Ti dinya urang kota eta budal manggihan ka Yesus, tuluy ngadesek supaya Anjeunna ngantunkeun daerah maranehna.

9¹Yesus naek deui kana parahu tuluy meuntas, mulih ka lembur-Na ku anjeun.

²Sanggeus sumping, aya anu lumpuh dibawa ka Anjeunna, digotong dina bale-bale. Jelema-jelema teh ku Anjeunna dipeleng, katingali yen kacida palercayaeunana ka Anjeunna. Seug Anjeunna ngadawuh ka eta nu lumpuh, "Sing gede hate anaking! Dosa-dosa hidep geus dihampura."

³Di dinya aya guru-guru agama sababaraha urang, ngaromong dina hatena, "Eta jelema teh mapadani ka Allah!"

⁴Yesus uningaen kana pikiran maranehna, tuluy sasauran, "Ku naon pikiran aranjeun sakitu gorengna?"

⁵ Babari mana nyebutkeunana, Dosa-dosa hidep dihampura, atawa, Geura hudang tuluy leumpang?

⁶ Tapi ayeuna ku Kaula rek dibuktikeun yen Putra Manusa teh di ieu dunya kawasa ngahampura dosa." Ti dinya Anjeunna ngadawuh ka nu lumpuh tea, "Geura hudang, bale-balena angkat, jung geura balik!"

⁷ Jung nu lumpuh teh nangtung, tuluy balik.

⁸ Anu nyaraksian jadi sarieuneun, tapi tuluy maruji ka Allah reh Mantenna geus maparin kawasa kitu ka manusa.

⁹ Yesus angkat ti dinya. Sabot angkat ningali tukang mulung pajeg, ngaranna Mateus, keur diuk di kantorna. Ku Anjeunna diajakan, "Hayu milu ka Kami!" Mateus jung nangtung, tuluy nuturkeun Yesus.

¹⁰ Sabot Yesus keur tuang di imah Mateus, loba tukang mulung pajeg jeung jelema-jelema anu dianggap jelema goreng daratang ka imah Mateus, marilu dahar jeung Yesus jeung murid-murid-Na.

¹¹ Urang Parisi narenjoeun tuluy nanya ka murid-murid Yesus, "Naha guru maraneh tuang jeung jelema-jelema kitu?"

¹² Yesus ngadanguen tuluy ngalahir, "Anu perlu doktor teh anu garering, nu calageur mah teu perlueun.

¹³ Mangga lenyepan pihartieunana ayat Kitab Suci anu kieu: Anu dipundut ku Kami teh watek welas asih, lain sato kurban.

Kaula datang lain rek neangan jelema anu marulya, tapi rek neangan jelema-jelema nu diaranggap hina."

¹⁴Tuluy aya panganut-panganut Yohanes Jurubaptis daratang ka Yesus, naranya kieu, "Abdi-abdi sareng urang Parisi sering puasa. Naha Bapa sareng murid-murid mah tara puasa?"

¹⁵Waler Yesus, "Kumaha ceuk aranjeun, naha layak tamu-tamu ngaruyung lamun reureujeungan kenah jeung ki panganten dina pesta? Tangtu moal! Paruasana teh engke lamun ki panganten geus waktuna dipisahkeun ti maranehna.

¹⁶Moal aya anu nambal baju heubeul ku lawon anyar, sabab lamun lawon anyarna murengked, nu heubeulna kabenyeng, soehna ngagedean.

¹⁷Moal aya anu ngeusikeun anggur anyar kana kantong kulit anu geus heubeul, sabab tangtu bedah, anggurna kapiceun. Anggur anyar wadahna ge kudu anyar supaya boh wadahna boh eusina tetep hade."

¹⁸Sabot Yesus sasauran kitu, aya hiji pamingpin tempat ibadah datang ka Anjeunna terus deku ka payuneuna-Na, pok unjukan, "Pun anak awewe nembe pisan tilar dunya. Mugi Bapa ka ditu numpangkeun panangan, tangtos pun anak hirup deui."

¹⁹Yesus angkat jeung eta kapala, diiring ku murid-murid.

²⁰ Di satengahing jalan aya hiji awewe anu boga kasakit haid, ngagetih terus geus dua welas taun, nyelendep ka pungkureun Yesus.

²¹ Ceuk pamikirna, "Asal nyabak bae kana tungtung jubah-Na tangtu aing cageur." Tuluy manehna nyabak tungtung jubah Yesus.

²² Ku Yesus dilieuk. Anjeunna tuluy ngalahir, "Sing gede hate, anaking! Hidep geus cageur, sabab percaya."

²³ Yesus geus sumping ka imah pamingpin tea. Barang ningali aya tukang-tukang musik paranti kapapatan sarta jalma-jalma rame rarecok,

²⁴ Anjeunna ngalahir, "Kalaluar sarerea! Budak teh keur sare, lain maot!" Jelema-jelema teh nyaleungseurikeun Anjeunna.

²⁵ Sanggeus kabeh kalaluar, Yesus lebet ka kamar budak. Leungeun budak teh dicepeng. Budakna ngulisik tuluy hudang.

²⁶ Bejana tuluy nerekab ka sakuliahna.

²⁷ Yesus angkat deui ti dinya. Di jalan aya nu lolong duaan nutur-nutur, tuluy gegeroan ka Anjeunna, "Putra Daud! Sing hawatos ka abdi!"

²⁸ Barang Yesus lebet ka hiji imah, nu lolong teh nyalampeurkeun. Ku Anjeunna dipariksa, "Maraneh percaya yen Kami bisa nyageurkeun?" "Sumuhun percanten," tembalna.

²⁹ Panonna ku Yesus dicabak, bari saur-Na, "Ku sabab maraneh percaya, heug kahayang maraneh dimakbul!"

³⁰ Harita keneh panon maranehna jadi sehat. Ku Yesus dipesen, saur-Na, "Kade ulah cacarita ka saha-saha!"

³¹ Tapi eta dua jelema teh tuluy nyebar-nyebar beja perkara Yesus ka sakuliahna.

³² Sanggeus jelema anu duaan tadi arindit, aya deui anu daratang ka Yesus, mawa hiji jelema anu ngabigeu teu bisa ngomong lantaran diraksuk ku hiji roh jahat.

³³ Roh jahatna ku Yesus dikaluarkeun, tuluy jelemana mimiti bisa ngomong. Nu nyaraksianana kabeh barengong. Seug ngaromong, "Kakara manggih di Israil kajadian nu sakieu ajaibna!"

³⁴ Tapi ari ceuk urang Parisi mah, "Manehna bisaeun ngaluarkeun eta roh jahat teh lantaran meunang kawasa ti gegedug roh jahat."

³⁵ Yesus ngider nyumpingan kota-kota jeung desa-desa, ngawulang di imah-imah ibadah, nyiarkeun Injil Kasalametan tina hal Karajaan Allah, jeung nyageur-nyageurkeun anu garering jeung rupa-rupa kasakit.

³⁶ Manahna kacida ngahelasna ningali jelema-jelema anu pinuh ku kabingung jeung katalimbeng lir domba nu taya pangangonna.

³⁷ Seug ngalahir ka murid-murid, "Pibuateun lega, ari nu dibuatna ngan saeutik.

³⁸ Ku sabab eta kudu nyuhunkeun ka anu kagungan eta pibuateun, supaya Mantenna ngirim jelema-jelema anu bakal mibuatanana."

10 ¹ Yesus ngumpulkeun murid-murid-Na anu dua welas urang, tuluy dipaparin kawasa pikeun ngusir roh-roh jahat, pikeun nyageurkeun anu garering jeung rupa-rupa kasakit.

² Murid-murid nu dijadikeun rasul nya eta: Simon (anu disebut oge Petrus) jeung Andreas dulurna; Yakobus jeung Yohanes, anak bapa Sebedeus;

³ Pilipus jeung Bartolomeus; Tomas jeung Mateus tukang mulung pajeg tea; Yakobus bin Alpeus jeung Tadeus;

⁴ Simon Ki Patriot, jeung Yudas Iskariot anu engkena ngahianat Yesus.

⁵ Eta dua welas rasul ku Yesus tuluy diutus. Memeh bral, dibere pituduh kieu, "Ulah asup ka daerah-daerah anu dicicingan ku nu lain bangsa Yahudi. Kota-kota Samaria oge ulah diasupan.

⁶ Anu kudu didatangan teh urang Israil, utamana pisan mah anu salalasar.

⁷ Embarkeun yen Karajaan Sawarga geus meh ngadeg!

⁸ Anu garering cageurkeun, anu paraeh hirupkeun deui, anu lepra waluyakeun, anu kasurupan roh jahat kaluarkeun roh jahatna. Maraneh meunang ieu kawasa teh teu kudu

mayar. Kudu dipake nulungan nu sejen, ulah menta bayaran.

⁹Arindit teh ulah mekel emas, perak, atawa uang tambaga.

¹⁰Ulah mawa kantong sidekah, ulah mawa pisalin, ulah mawa tarumpah, ulah mawa iteuk. Sabab nu digawe mah geus kuduna dicukupan kaperluanana.

¹¹Lamun datang ka hiji kota atawa desa, teangan nu daekeun dianjrekan, seug nganjrek di dinya nepi ka waktuna indit deui.

¹²Memeh asup uluk salam heula, Salam wilujeng.

¹³Lamun pribumina ngabageakeun, salam wilujeng maraneh bakal nerap. Tapi lamun nolak, salam maraneh cabut deui.

¹⁴Lamun pribumi hiji imah atawa kota embungeun narima atawa embungeun ngadenge, tinggalkeun bae bari kebut kekebul tina suku.

¹⁵Sing percaya, dina Poe Kiamat urang Sadumu jeung Gomora bakal leuwih dipikawelas ku Allah ti batan jelema-jelema di eta tempat!"

¹⁶"Regepkeun! Maraneh diutus teh lir domba nyampeurkeun ajag-ajag. Jadi sing waspada kawas oray, sing lemes kawas japati.

¹⁷Sing caringcing, sabab aya nu baroga niat nangkep maraneh, nyerenkeun maraneh ka pangadilan. Maraneh bakal disiksa di imah-imah ibadah.

¹⁸ Maraneh bakal dipariksa ku nu karawasa jeung ku raja-raja, pedah anut ka Kami. Tapi eta teh kasempetan pikeun maraneh mere pertelaan hal Kami ka maranehna jeung ka jelema-jelema anu teu nyarahoeun ka Allah.

¹⁹ Lamun dipariksa teu kudu bingung kumaha kudu ngomong atawa kumaha kudu nyarita. Geus dina waktuna mah maraneh bakal dibere nyaho kudu ngomong naon.

²⁰ Sabab anu cacatur engke teh saenyana lain maraneh, tapi Roh Rama maraneh. Maraneh anu ngedalkeunana.

²¹ Engke teh dulur bakal nyerenkeun dulurna keneh sina dipaehan, kitu keneh bapa ka anak; anak bakal ngalawan ka bapa, nyerenkeun bapana sina dipaehan.

²² Maraneh bakal dipikageuleuh ku unggal jelema lantaran anut ka Kami. Tapi sing saha anu tagen nepi ka ahir bakal disalametkeun.

²³ Upama maraneh dikaniaya di hiji kota, kudu nyingkir ka tempat sejen. Sing percaya ka Kami: Memeh kota-kota Israil kaider kabeh ku maraneh, Putra Manusa geus datang manten.

²⁴ Murid moal bisa ngungkulan guru, gandeuk moal bisa ngungkulan dunungan.

²⁵ Ku sabab eta lamun aya murid anu bisa sarua jeung guruna kudu geus ngarasa untung, nya kitu keneh lamun aya gandeuk anu bisa sarua jeung dununganana. Lamun kapala kulawarga meunang sesebutan Beelsebul,

komo anggota-anggotana disebutna tangtu leuwih goreng ti sesebutan Beelsebul!"

²⁶ "Tong sieun ku pada jalma. Hal-hal anu ayeuna katutup bakal kabuka, moal aya rasiah anu moal kaguar.

²⁷ Ieu omongan Kami anu diomongkeun ka maraneh di nu poek, ku maraneh embarkeun di nu caang, anu ayeuna diharewoskeun kana ceuli maraneh kudu diembarkeun ti munara.

²⁸ Jelema ngan bisaen ngabinasa badan, teu bisaen maehan nyawa, teu kudu dipikasieun. Anggur kudu sieun ku Allah, anu kawasa ngabinasakeun badan jeung nyawa di naraka.

²⁹ Piit hargaana saduit dua, tapi sanajan kitu moal aya nu ragrag kana taneuh lamun taya pangersa Rama maraneh.

³⁰ Buuk sirah maraneh ge ku Mantenna geus diitung.

³¹ Ku sabab kitu ulah sieun-sieun! Harkat maraneh leuwih punjul ti batan piit!"

³² "Anu ngaku di hareupeun umum yen anut ka Kami, ku Kami ge tangtu diaku di payuneun Ama Kami di sawarga.

³³ Anu ngangles di hareupeun umum magar lain anut ka Kami, ku Kami ge tangtu diangles di payuneun Ama Kami di sawarga."

³⁴ "Ulah disangka Kami datang ka dunya teh mawa karuntutan. Kami lain mawa karuntutan, tapi mawa pedang.

³⁵ Ku datangna Kami, anak lalaki bakal ngalawan ka bapana, anak awewe bakal ngalawan ka indungna, minantu awewe bakal ngalawan ka mitohana awewe.

³⁶ Anu bakal jadi musuh pangbangetna teh nya anggota kulawargana keneh.

³⁷ Anu leuwih nyaah ka bapana atawa ka indungna ti batan ka Kami, teu pantes jadi murid Kami. Anu leuwih nyaah ka anakna nu lalaki atawa nu awewe ti batan ka Kami, teu pantes jadi murid Kami.

³⁸ Jalma anu milu ka Kami tapi embung manggul salibna, teu pantes jadi murid Kami.

³⁹ Jalma anu ngabelaan nyawana sorangan bakal kaleungitan nyawana. Sabalikna anu pegat nyawa lantaran satia ka Kami, bakal meunangkeun hirup anu langgeng."

⁴⁰ "Anu narima ka maraneh, eta narima ka Kami. Anu narima ka Kami, eta narima ka anu ngutus Kami.

⁴¹ Anu daek narima utusan Allah dumeh ka utusan Allah, bakal meunang ganjaran sakumaha utusan Allah. Anu daek narima ka jelema bageur dumeh ka jelema bageur, bakal meunang ganjaran sakumaha jelema bageur.

⁴² Anu daek mere nginum sanajan ngan cai tiis ka salah sahiji panganut Kami nu panghinana, sing percaya, geus tangtu bakal diganjar."

11 ¹ Sabada maparin wejangan ka murid-murid anu dua welas, Yesus terus angkat ngantunkeun eta tempat, seja ngawulang jeung nguarkeun amanat Allah di kota-kota anu dareukeut ka dinya.

² Yohanes anu keur di jero panjara meunang warta hal anu dipidamel ku Kristus, seug anjeunna ngutus murid-muridna ka Yesus, menta katerangan,

³ "Naha leres Juragan teh anu bade sumping numutkeun jangji Allah tea sakumaha disaurkeun ku Yohanes? Atanapi abdi-abdi kedah ngantosan keneh anu sanes?"

⁴ Yesus ngawaler, "Jig ka Yohanes deui, caritakeun ka anjeunna sakur anu ku maraneh kadenge jeung katenjo di dieu:

⁵ Nu lolong jadi bisa nenjo, nu lumpuh jadi bisa leumpang, nu lepra jadi setra, nu toreng jadi bisa ngadenge, nu paeh dihirupkeun deui, nu mariskin diwawaran Injil Kasalametan ti Allah.

⁶ Bagja jamuga sing saha anu henteu cangcaya ka Kami!"

⁷ Sanggeus utusan-utusan Yohanes baralik, Yesus nyaurkeun Yohanes ka jalma rea, saurna, "Basa aranjeun daratang ka Yohanes di gurun keusik teh rek naraon? Rek narenjo daun eurih anu tingarulang ku angin?

⁸ Cik rek naraon? Rek lalajo jelema anu pakeanana ginding? Jalma anu pakeanana ginding mah ayana di karaton-karaton!

⁹ Jadi rek narenjo naon ka daritu teh? Rek narenjo nabi? Bener, tapi anu katarenjo ku maraneh teh leuwih ti nabi.

¹⁰ Sabab Yohanes teh nya anu ku Kitab Suci disebut kieu tea: Allah ngandika, Kami rek ngajurung utusan heulaeun Hidep, sina naratas jalan keur Hidep.

¹¹ Sing percaya, di dunya ieu can aya anu leuwih agung ti batan Yohanes Jurubaptis. Tapi di Karajaan Sawarga mah anu panglaipna ge leuwih agung ti batan Yohanes.

¹² Ti mimiti Yohanes nyiarkeun amanatna nepi ka ayeuna, Karajaan Sawarga teh geus nandangan panggempur hebat, sarta arek dibekuk ku jelema-jelema lalim.

¹³ Eta Karajaan teh geus diramalkeun ku Kitab Nabi-nabi jeung ku Hukum Musa tug nepi ka jaman Yohanes.

¹⁴ Mun daraek percaya, Yohanes teh nya eta Elias, anu pisumpingeunana geus diramalkeun.

¹⁵ Ku sabab eta, lamun baroga ceuli, dengekeun!

¹⁶ Ari jelema-jelema jaman kiwari ku Kami bisa diupamakeun kawas naon? Kawas barudak anu keur dariuk di pasar. Nu sarombongan ngagero ka rombongan sejenna, pokna,

¹⁷ Kami maen musik paranti kawinan, maraneh teu ngarigel! Kami mangnyanyikeun lagu kapapatenan, maraneh teu careurik!

¹⁸Yohanes sumping, puasa, tara ngaleueut anggur, pada nyebutkeun, Jelema kasurupan roh jahat!

¹⁹Anak Manusa datang, biasa sok dahar sok nginum, ceuk maraneh, Tenjo ieu jelema! Tukang nyatu, tukang nginum anggur, sobat tukang-tukang mulung pajeg jeung jelema-jelema doraka! Sanajan kitu, kawijaksanaan Allah mah katembong tina hasil-hasilna."

²⁰Aya kota-kota anu jelemana teu daraek tobat, padahal di dinya Anjeunna pangseringna nembongkeun mujijat-mujijat. Eta kota-kota ku Anjeunna diseukseukan.

²¹"Cilaka maneh Korasin! Cilaka maneh oge, Betsaida! Lamun heug mujijat-mujijat anu ditembongkeun ka maraneh teh ditembongkeunana ka urang Tirus jeung Sidon, tangtu geus lila deui maranehna mah bakal marake baju karung jeung ngawuran awakna ku lebu, nyirikeun tobat tina dosa-dosana.

²²Kami yakin, dina Poe Kiamat urang Tirus jeung Sidon bakal leuwih dipikawelas ku Allah ti batan maraneh!

²³Kitu deui maneh, Kapernaum! Baruk rek ngangkat maneh ka sawarga? Hamo bisa! Maneh bakal ditotogkeun ka naraka! Upama heug mujijat-mujijat anu ditembongkeun ka maneh baheula ditembongkeun ka urang

Sadumu, eta nagara tangtu nepi ka ayeuna aya keneh!

²⁴ Sing percaya, dina Poe Kiamat urang Sadumu bakal leuwih dipikawelas ku Allah ti batan maraneh!"

²⁵ Harita Yesus terus sasauran, "Nun Ama, Gustina langit sareng bumi! Abdi ngahaturkeun nuhun, reh perkawis ieu ku Ama dirasiahkeun ka anu palinter sareng garaduh elmu, dupi ka anu teu garaduh katerang mah parantos ditembrakkeun.

²⁶ Leres, ieu anu nyukakeun manah Ama teh!"

²⁷ Saur-Na deui, "Sakabeh hal ku Rama Kami geus diserenkeun ka Kami. Taya nu nyaho ka Putra, ngan Rama anu uninga. Taya nu nyaho ka Rama salian ti Putra jeung jalma-jalma anu ku Putra kapilih diwawuhkeun ka Rama.

²⁸ Hiap datang ka Kami, sakur nu maropo jeung nu kalempohan sarta nu ngarasa beurat ku momotan, ku Kami rek direureuhkeun.

²⁹ Turut parentah Kami sarta diajar ka Kami. Kami teh lemah lembut jeung rendah hate, sarta maraneh bakal ngarasa reureuh.

³⁰ Sabab parentah-parentah Kami mah gampang, sarta momotan ti Kami hampang."

12 ¹Teu lila ti harita, dina poe Sabat Yesus angkat ngalangkung lahan pelak gandum. Murid-murid-Na lalapareun, tuluy maretik gandum sarta didalahar.

² Katarenjoeun ku urang Parisi tuluy diomongkeun ka Yesus, "Tingali itu murid-murid Anjeun ngarempak Hukum Agama urang, migawe anu dilarang dina poe Sabat!"

³ Waler Yesus, "Tacan ngaos kitu carita Daud, kumaha waktu anjeunna jeung pangiringna lapar?

⁴ Anjeunna lebet ka Bait Allah nyandak roti pangbakti ka Allah, sarta terus dituang jeung pangiringna. Padahal nurutkeun Hukum Agama mah eta roti teu meunang didahar ku sambarang jelema, ngan imam bae nu meunang ngadahar.

⁵ Atawa can kaaos kitu dina Hukum Musa, yen imam-imam anu digarawe di Bait Allah unggal poe Sabat ngalanggar papakon Sabat tapi teu disalahkeun?

⁶ Bisi can tarerang, di dieu aya anu leuwih mulya ti batan Bait Allah.

⁷ Dina Kitab Suci aya ayat kieu: Anu dipundut ku Kami teh watek welas asih, lain sato kurban. Lamun aranjeun ngarti enya-nya kana ieu ayat, piraku nepi ka nyalahkeun ka nu teu salah.

⁸ Karana Anak Manusa teh Gustina poe Sabat."

⁹ Yesus neruskeun angkat tuluy lebet ka imah ibadah.

¹⁰ Di dinya aya hiji jelema anu leungeunna kemper sabeulah. Jeung aya nu sejen deui, anu saenyana ngarep-ngarep supaya

Yesus ngadamel kasalahan, rek didakwa.

Maranehna ngadoja ka Anjeunna, "Coba ieu lamun dicageurkeun ayeuna dina poe Sabat, kumaha ngarempak Hukum Agama urang?"

¹¹Waler Yesus, "Lamun aranjeun aya anu boga domba sasiki, ragrag kana lombang jero dina poe Sabat, kumaha moal diusahakeun diangkat?"

¹²Komo jelema anu lain domba! Ku sabab kitu, najan keur poe Sabat oge Hukum Agama urang ngidinan ari nulungan ka sasama hirup mah."

¹³Geus kitu saur-Na ka eta nu kemper, "Angkat leungeun maneh, lempengkeun." Seug nu kemper teh ngangkat leungeunna, sarta harita keneh tuluy cageur kawas nu sabeulah deui.

¹⁴Urang Parisi ngalaleos ti dinya, badami rek maehan Yesus.

¹⁵Yesus uningaeun yen Anjeunna rek aya nu nelasan, tuluy ngantunkeun eta tempat, ditaluturkeun ku jalma rea. Anjeunna nyageurkeun anu garering,

¹⁶tapi maranehna teu meunang ucah-aceh perkara Anjeunna.

¹⁷Pang Anjeunna midamel kitu teh ngalaksanakeun sabda Allah anu diucapkeun ku Nabi Yesaya baheula:

¹⁸"Nya ieu abdi Kami, utusan pilihan Kami, anu ku Kami diasih jeung dipisuka, bakal diauban ku Roh Kami. Anjeunna bakal

ngembarkeun ka bangsa-bangsa perkara putusan Kami.

¹⁹Anjeunna bakal nyingkiran papaduan, moal hahaok, atawa sosoak pidato di jalan-jalan.

²⁰Anjeunna moal motongkeun awi anu geus bengkung, moal mareuman lampu anu geus kakalincesan. Tekadna teguh nepi ka kaadilan nanjeurkeun kaunggulan.

²¹Anjeunna bakal jadi harepan sagala bangsa."

²²Aya rombongan mawa jelema nya lolong nya pireu lantaran diraksuk ku roh jahat, dideuheuskeun ka Yesus. Ku Anjeunna dicageurkeun jadi bisa ngomong bisa nenjo.

²³Jelema-jelema anu narenjo mani arolohok tuluy ngaromong, "Boa Anjeunna teh Putra Daud anu dijangjikeun tea, nya?"

²⁴Ngadarengé kitu, urang Parisi nembal, "Manehna bisaéun ngusir roh jahat téh lantaran dibere kawasa ku Beelsebul, kapala roh-roh jahat."

²⁵Yesus uningaéun kana pipikiran maranehna, tuluy sasauran, "Nagara anu pecah jadi golongan-golongan anu silih lawan, ngadegna moal lila. Kota atawa kulawarga anu anggotana pecah jeung silih musuh, bakal paburantak.

²⁶Kitu keneh di karajaan Iblis, lamun anu sagolongan ngusir anu sagolongan deui, eta

nandakeun karajaanana geus pecah, tereh ambrug burantakan!

²⁷ Ceuk aranjeun, Kaula ngusir eta roh jahat teh make kakawasaan Beelsebul. Nah, para panganut aranjeun ti saha meunangna kawasa ari ngusir roh jahat? Para panganut aranjeun sorangan anu netelakeun yen aranjeun salah!

²⁸ Anu mere kakawasaan ka Kaula ngusir roh-roh jahat lain Beelsebul, tapi Roh Allah, nandakeun yen aranjeun geus aya dina suasana Karajaan Allah.

²⁹ Moal aya anu bisa ngabongkar imah jelema bedas sarta nyokotan harta bandana, kajaba lamun eta jelema bedas teh ditalikung heula, kakara imahna bisa dijarah.

³⁰ Anu henteu biluk ka Kaula tandaning lawan. Anu henteu ngabantu Kaula ngumpulkeun, hartina ngacak-ngacak pagawean Kaula!

³¹ Ku sabab eta Kaula mere terang, jelema anu nyieun dosa jeung anu omonganana jahat bisa dihampura. Tapi anu ngagogoreng Roh Suci mah teu bisa dihampura.

³² Anu omonganana ngalawan ka Anak Manusa bisa dihampura, tapi anu omonganana ngalawan ka Roh Suci mah dunya aherat moal dihampura!"

³³ "Lamun hayang buah anu alus kudu boga tangkalna anu mulus. Tangkal anu kuru mah

buahna moal alus. Tangkal naon tangkal naon bisa kanyahoan tina buahna.

³⁴ Ari aranjeun, oray-oray, kumaha rek bisa ngucapkeun nu hade lamun aranjeun jahat? Ucapan anu mudal tina sungut teh asalna tina hate.

³⁵ Jelema hade tangtu ngabijilkeun anu hade tina hatena anu pinuh ku nu harade. Jelema jahat tangtu ngabijilkeun anu jahat tina hatena anu pinuh ku nu jarahat.

³⁶ Kaula ngingetan, dina Poe Kiamat unggal jelema kudu nanggung balukar omongan-omonganana anu mubadir.

³⁷ Sabab ucapan-ucapan aranjeun sorangan anu baris dipake nangtukeun aranjeun salah atawa teu salah."

³⁸ Ceuk guru-guru ahli hukum agama Yahudi jeung urang Parisi ka Anjeunna, "Guru, cik ngayakeun kaajaiban, hayang ningal."

³⁹ Yesus ngawaler, "Ku jarahat jeung ku daroraka ari manusa jaman kiwari! Marenta kaajaiban? Moal dibere, salian ti kaajaiban anu kasorang ku Nabi Yunus.

⁴⁰ Tilu poe tilu peuting Yunus aya di jero beuteung hiji lauk gede. Ari Anak Manusa, tilu poe tilu peuting bakal aya di jero kandungan bumi di jero taneuh.

⁴¹ Dina Poe Kiamat, urang Ninewe bakal nunjuk kadorakaan aranjeun, da urang Ninewe mah narurut kana hutbah Nabi Yunus,

tarobat. Tapi ayeuna di dieu aya anu leuwih ti batan Nabi Yunus!

⁴² Dina Poe Kiamat, kajahatan aranjeun bakal ditunjuk ku ratu nagri Syeba, da eta ratu jauh-jauh ti nagrina geus merelukeun datang ngabandungan papatah-papatah Raja Suleman anu pinter wijaksana. Tapi ayeuna di dieu aya anu leuwih ti batan Raja Suleman!"

⁴³ "Lamun roh jahat geus kaluar tina nyurupna ka hiji jelema, tuluy ngatrok ka tempat-tempat anu garing, neangan enggon reureuh. Sanggeus teu manggih,

⁴⁴ ngomong sorangan, Mending balik deui ka imah aing nu bareto. Tuluy balik deui, nyampak urut nyurupna teh kosong, bararesih, rarapih.

⁴⁵ Seug indit heula, balikna mawa batur tujuhan, roh-roh anu leuwih jahat ti batan manehna, tuluy nyarurup ka eta jelema, cicing reujeung. Kajadianana, kaayaan eta jelema jadi leuwih cilaka ti batan tadina. Kaayaan anu bakal nyorang ka jelema-jelema jahat jaman kiwari oge kitu."

⁴⁶ Sabot Yesus sasauran keneh jeung maranehna, ibu-Na sumping jeung saderek-saderek-Na, narangtung di beh luar, talatah yen seja nepungan.

⁴⁷ Seug aya anu ngunjukkeun ka Anjeunna, pokna, "Itu aya ibu sareng saderek-saderek, hoyongeun nepangan."

⁴⁸ "Saha ari ibu Kami? Saha ari dulur-dulur Kami?"

⁴⁹ Ieu ibu jeung dulur-dulur Kami mah!" waler Yesus nunjuk ka murid-murid-Na.

⁵⁰ "Sing saha anu ngalampahkeun pangersa Rama Kami nu di sawarga, eta dulur Kami awewe lalaki jeung ibu Kami."

13 ¹ Poe eta keneh Yesus angkat ti eta imah ka sisi talaga, tuluy ngawulang di dinya bari calik.

² (13:2-3) Jelema nu kumpul kacida lobana nepi ka Anjeunna pindah calikna kana parahu, tuluy nyarioskeun rupa-rupa misil, didarengekeun ti darat. Aya hiji jelema indit nebarkeun binih.

³ (13:2)

⁴ Waktu tebar, binihna aya anu ragragan ka jalan, seug datang manuk maracokan eta binih nepi ka beak.

⁵ Aya nu ragragan kana taneuh anu cadasan, taneuhna ipis. Eta binih tereh jadi lantaran taneuhna henteu jero,

⁶ tapi sanggeus kasebrot ku panonpoe, binih nu kakara mentik teh ngulapes tuluy garing lantaran akarna henteu jero.

⁷ Aya anu ragragan kana rungkun cucuk, rungkunna ngagedean, nepi ka ahirna binih teh kaheumpikan.

⁸ Anu ragragna kana taneuh anu riduh jeung lendo, jadina alus sarta baruahan, hasilna

aya nu saratus kalieun, genep puluh kalieun jeung tilu puluh kalieun asalna."

⁹Geus kitu saur-Na, "Lamun baroga ceuli pek ieu darengekeun!"

¹⁰Murid-murid naranyakeun ka Anjeunna, "Ku naon Bapa nyarios ka maranehna nganggo misil-misil?"

¹¹Waler-Na, "Sabab maranehna tacan nyaraho kana rasiah-rasiah Karajaan Sawarga, ari maraneh mah geus dibere nyaho.

¹²Sabab saha-saha anu geus bogaeun bakal ditambahan nepi ka leuwih ti cukup, sabalikna anu teu bogaeun mah malah kabogana ge kajeun ngan saeutik bakal dicokot.

¹³Bapa nyarita ka maranehna ku misil, lantaran maranehna mah narenjokeun tapi teu narenjoeun, ngadarengekeun tapi teu ngadarenggeun, teu ngalartieun.

¹⁴Maranehna teh anu baheula diramalkeun kieu tea ku Yesaya: Eta jelema-jelema, ngadarengekeun mah teu weleh, tapi moal datang ka ngarti. Narenjokeun ge teu weleh, tapi moal datang ka narenjo.

¹⁵Sabab uteukna geus mintul, geus nyocokan ceulina, meureum-meureumkeun panonna. Lamun teu karitu mah panonna tangtu narenjo, ceulina tangtu ngadarenge, uteukna tangtu ngalarti, tangtu bakal ngadareuheus ka Kami timbalan Allah geus tangtu ku Kami dicalageurkeun.

¹⁶ Maraneh mah kacida untungna! Panon narenjo, ceuli ngadarenge.

¹⁷ Sing percaya ka Bapa, loba nabi jeung jelema-jelema nu aribadah ka Allah anu kacida harayangeunana narenjo anu katarenjo ku maraneh, tapi teu bisa. Loba anu harayangeun ngadenge anu geus kadarenge ku maraneh, tapi teu bisa."

¹⁸ "Ayeuna darengekeun, raregepkeun, naon hartina eta misil anu tebar teh.

¹⁹ Binih anu ragragan ka jalan, hartina: Amanat hal Karajaan Sawarga anu diwawarkeun ka jelema-jelema anu ngan semet ngadarengekeun, henteu malikiran. Amanat anu diwawarkeun ka maranehna teh dicabut ku Si Jahat.

²⁰ Binih anu ragragan kana taneuh ipis anu cadasan, hartina: Barang mimiti mah eta amanat teh ditarima reujeung suka,

²¹ tapi henteu tahan lila sabab henteu sakumaha nyerepna kana hate nu narima. Sanggeus ngarasa yen nyekel eta amanat teh jadi diteungteuinganan ku sasama hirup, tuluy bae murtad.

²² Binih anu ragragan kana rungkun cucuk hartina: Amanat teh ditarima, tapi kaelehkeun ku kasalempangan hirup jeung ku napsu hayang beunghar, henteu nepi ka buahan.

²³ Binih anu ragragana meneran kana taneuh anu riduh jeung lendo, hartina: Amanat teh ku nu ngadengena ditarima jeung dihartikeun,

seug ngabuahkeun, aya nu saratus kalieun, nu genep puluh kalieun, jeung nu tilu puluh kalieun."

²⁴ Yesus nyarioskeun deui hiji misil: "Karajaan Sawarga teh ibarat kieu. Aya jelema nebarkeun bibit hade di lahanna.

²⁵ Dina hiji peuting waktuna jalma-jalma sarare, datang musuhna nyebarkeun bibit eurih dina eta lahan tuluy indit.

²⁶ Gandum jaradi geus mimiti ranggeuyan, eurih oge jadi.

²⁷ Bujang-bujangna popoyan, Juragan, anu ditebarkeun teh pan binih sae. Ku naon jadi seueur eurih, ti mana dongkapna?

²⁸ Jawabna, Tangtu pagawean musuh. Ceuk bujang-bujangna deui, Kumaha, kedah dicabutan eurihna?

²⁹ Jawabna, Ulah, bisi gandumna kacabut.

³⁰ Keun bae sina jaradi bareng. Engke dina waktu ngala, kami rek nitah ka nu digarawe nyabutan heula eta eurih sina dibeungkeutan keur durukeun, gandumna sina dikumpulkeun asupkeuneun ka leuit."

³¹ Yesus nyarioskeun deui hiji misil: "Karajaan Sawarga teh ibarat kieu. Aya jelema nyebarkeun siki sasawi dina lahanna.

³² Siki sasawi teh di antara sisikian mah panglembutna, tapi lamun geus jadi tangkalna teh panggedena ti sagala palawija, nepi ka dahan-dahanna bisa dipake nyayang ku manuk-manuk."

³³ Yesus nyarioskeun misil sejen deui:

"Karajaan Sawarga teh ibarat kieu. Aya hiji awewe nyokot ragi, tuluy diadukkeun kana tipung opat puluh liter, seug adonanana beukah."

³⁴ Yesus nyariosna ka eta jelema-jelema teh kabeh ku misil, teu kersaeun mun lain ku misil.

³⁵ Pang midamel kitu teh ngalaksanakeun ucapan nabi baheula anu kieu: "Kami nyarita ka maranehna arek ku misil-misil, nyaritakeun hal-hal anu buni ti sajlegna dunya dijadikeun."

³⁶ Sanggeus Yesus ngantunkeun jalma rea jeung geus aya di bumi, murid-murid-Na nyalampeurkeun naranyakeun ka Anjeunna, "Dupi misil eurih di lahan gandum teh naon hartosna?"

³⁷ Saur Yesus, "Jelema anu nyebarkeun binih hade, nya eta Anak Manusa.

³⁸ Ari lahanna nya eta dunya ieu. Binih nu hade, nya eta jalma-jalma anu geus jaradi warga Karajaan Sawarga. Eurih, nya eta jelema-jelema anu aranut ka Iblis.

³⁹ Musuh anu melak eurih nya eta Iblis. Waktu ngala nya eta Poe Kiamat. Nu digarawe nya eta para malaikat.

⁴⁰ Sakumaha eurih tea dikumpulkeun jeung diduruk, nya kitu engke kaayaan dina Poe Kiamat teh.

⁴¹ Anak Manusa bakal miwarang para malaikat-Na nyabutan sakur anu ngalantarankeun manusa jadi dosa, jeung sakur anu garoreng lampah, dicabutan ti Karajaana-Na,

⁴² tuluy dialung-alungkeun ka jero pameuleuman anu keur hurung ngagedur-gedur, tingjarerit jeung huntuna tingkereket.

⁴³ Ari anu ngarabdi ka Allah mah bakal cahayaan kawas panonpoe, di Karajaan Allah Rama maranehna. Lamun baroga ceuli pek darengekeun!"

⁴⁴ "Jeung Karajaan Sawarga teh ibarat jelema anu nimu pependeman di hiji kebon, tuluy dirimbunan deui. Kacida atoheunana nepi ka tuluy ngajual sagala pangabogana dipake meuli eta kebon."

⁴⁵ "Jeung ibarat kieu Karajaan Sawarga teh. Aya jelema neangan mutiara anu alus.

⁴⁶ Sanggeus manggih mutiara anu luar biasa alusna, tuluy ngajual sagala harta bandana dipake meuli eta mutiara."

⁴⁷ "Jeung kieu ibaratna Karajaan Sawarga teh. Aya nu ngarala lauk di talaga make jaring. Rupa-rupa lauk kajaring.

⁴⁸ Sanggeus jaringna pinuh ku lauk tuluy diangkat, nu ngalana ngariung milihan lauk. Lauk nu aralus diasup-asupkeun kana wadah, anu taya mangpaatna dipiceunan.

⁴⁹ Dina Poe Kiamat oge kitu, para malaikat bakal nyokotan jelema-jelema anu jaharat, dipisahkeun ti anu ngarabdi ka Allah

⁵⁰ tuluy digalebruskeun kana pameuleuman anu keur ngagudag-gudag, tingjarerit jeung huntuna tingkereket."

⁵¹ Yesus mariksa ka murid-murid, "Kumaha maraneh ngalarti?" "Sumuhun ngartos," tembal murid-murid.

⁵² Saur Yesus, "Tah kitu. Anu matak lamun unggal guru agama jadi warga Karajaan Sawarga, eta ibarat jelema anu ngabudalkeun barang sisimpenanana ti imahna, boh nu anyar boh nu heubeul."

⁵³ Sanggeus nyarioskeun eta misil-misil Yesus angkat ti dinya,

⁵⁴ ngabujeng ka kota tempat asalna, tuluy ngawulang di imah ibadah. Urang dinya kacida hareraneunana. Tuluy carek maranehna, "Ti mana meunang hikmat kitu eta jelema teh?

⁵⁵ Lain anak tukang kayu tea eta teh? Indung-Na lain Mariam? Bapa-Na lain Yusup? Dulur-dulur-Na pan Yakobus, Yusup, Simon jeung Yudas.

⁵⁶ Dulur-dulur-Na nu awewe oge pan di dieu, lain? Na ti mana manehna meunang nu kitu?"

⁵⁷ Ku sabab eta maranehna nolak ka Anjeunna. Saur Yesus ka maranehna, "Nu jadi nabi mah di mana-mana ge diajenan, kajaba di lemburna jeung ku kulawargana sorangan."

⁵⁸ Anjeunna di dinya mah henteu loba ngayakeun kaajaiban, lantaran urang dinya arembungeun percaya.

14 ¹ Waktu eta Herodes raja di Galilea ngadangu warta hal Yesus.

² Surna ka para pajabatna, "Teu sak deui eta teh Yohanes Jurubaptis hirup deui, mana sakitu kawasana oge nyieun mujijat-mujijat."

³ Sabab samemeh eta Herodes geus nitah nangkep Yohanes sarta sina dibarogod, tuluy diasupkeun ka panjara, lantaran tina soal Herodias garwa Pilipus saderekna.

⁴ Saur Yohanes harita ka Herodes, "Anjeun teu kenging nikah ka Herodias!"

⁵ Saenyana harita Herodes hoyongeun maehan ka Yohanes, tapi sieuneun ku urang Yahudi anu nganggap nabi ka Yohanes.

⁶ Dina pesta wewedalan Herodes, putra istri Herodias ngibing di payuneunana jeung tamu-tamu.

⁷ Ku bawaning suka Herodes sasauran kieu ka eta murangkalih, "Ama sumpah, sapamenta nyai tantu dikabul!"

⁸ Kalawan papatah ibuna, eta murangkalih teh kieu unjukanana, "Nyuhunkeun sirah Yohanes Jurubaptis ayeuna keneh, bantuan ka dieu dina baki."

⁹ Raja bingung. Tapi ku sabab geus sumpah kasaksian ku para tamu, tuluy nimbalan ngalaksanakeun panuhun eta murangkalih.

¹⁰ Yohanes diteukteuk mastakana di jero panjara.

¹¹ Mastakana diserenkeun ka eta murangkalih dina baki, tuluy disanggakeun ka ibuna.

¹² Layon Yohanes ku murid-muridna dicokot tuluy dipendem. Kajadianana dipopoyankeun ka Yesus.

¹³ Sanggeus ngadangu warta hal Yohanes, Yesus angkat nyalira ka hiji tempat mencil kana parahu. Tapi jelema-jelema ngadareng beja, tuluy budal nyarusul make jalan darat.

¹⁴ Waktu lungsur tina parahu, ningali jelema sakitu reana manah Yesus mani ngerik hawatoseun. Anu garering ku Anjeunna tuluy dicalageurkeun.

¹⁵ Sanggeus burit murid-murid nyalampeurkeun sarta arunjukan, "Parantos burit, sareng ieu tempat teh mencil. Jalmi-jalmi sina maleser tedaeunana ka kampung-kampung."

¹⁶ "Ulah disina arindit," saur Yesus. "Suguh dahar ku maraneh bae saaya-aya!"

¹⁷ "Kumaha da mung aya roti lima siki sareng lauk dua siki," jawab murid-murid.

¹⁸ "Bawa ka dieu," saur Yesus.

¹⁹ Jalma rea ku Anjeunna dipiwarang dariuk dina jukut. Anjeunna nyandak roti anu lima siki jeung laukna dua siki, tuluy tanggah muji sukur ka Allah. Rotina disemplekkan tuluy diasongkeun ka murid-murid sina dibagikeun.

²⁰ Jalma rea dalahar sareubeuheun. Sesa ngadahar ku murid-murid dikumpulkeun meunang dua welas karanjang.

²¹ Nu disuguh dahar teh aya lima rebu urang, jaba awewe jeung barudak.

²² Geus kitu Yesus miwarang murid-murid-Na kana parahu, sina ti hareula meuntas talaga ka peuntas ditu, ari jalma rea dijurung mulang.

²³ Jalma rea arindit. Anjeunna unggah ka pasir rek sembahyang. Sanggeus peuting, Anjeunna nyalira di dinya.

²⁴ Ari murid-murid geus aya di tengah talaga, parahuna keur digubag-gabig ku ombak lantaran mapag angin.

²⁵ Antara pukul tilu janari jeung pukul genep isuk, Yesus sumping ka murid-murid, angkatna napak kancang dina cai.

²⁶ Murid-murid-Na mani ngagarebeg seug tingjarerit, "Jurig!"

²⁷ Yesus geuwat ngagentra, "Teger! Kami ieu teh, ulah sarieun!"

²⁸ Ceuk Petrus, "Upami Anjeun leres Yesus, abdi idinan nyampeurkeun, leumpang dina cai!"

²⁹ "Hiap!" waler Yesus. Petrus turun tina parahu tuluy ngalengkah dina cai nyampeurkeun ka Anjeunna.

³⁰ Tapi barang aya angin ngahiuk jadi kacida sieuneunana, seug bae tikerelep meh laput. Petrus ngagero, "Gusti, tulungan!"

³¹ Ku Yesus buru-buru dikenyang ti jero cai, tuluy dilahiran, "Maneh kurang percaya! Naha asa-asa?"

³² Tuluy naraek kana parahu, jep angin teh repeh.

³³ Murid-murid nyarembah ka Yesus tuluy arunjukan, "Leres Gusti teh Putra Allah!"

³⁴ Sanggeus narepi ka peuntas tuluy haranjat di Genesaret.

³⁵ Urang dinya warawuheun ka Yesus, tuluy nguaran tempat-tempat sakurilingna supaya anu garering ditarawa ka Yesus.

³⁶ Maranehna nunuhun ka Anjeunna supaya anu garering teh diwidian nyabak kana tungtung jubah-Na bae wungkul. Sakur anu nyabak ka Anjeunna terus cageur.

15 ¹ Aya rombongan urang Parisi jeung guru-guru agama ti Yerusalem, naranya kieu ka Yesus,

² "Ku naon murid-murid Anjeun henteu marake adat karuhun urang? Ari rek dalahar tara ngarumbah leungeun heula nurutkeun aturan!"

³ Waler Yesus, "Sabalikna aranjeun anu mentingkeun adat karuhun, ku naon ngarempak parentah Allah?"

⁴ Timbalan Allah, Maneh kudu hormat ka indung bapa. Jeung, Anu ngagogoreng indung bapa kudu dipaehan.

⁵ Tapi ceuk pangajaran aranjeun mah, lamun jelema boga bikeuneun ka bapana atawa

ka indungna, tapi nyebutkeun yen, Anu ku kuring rek dibikeun ka Bapa jeung Ema teh ku kuring geus dihaturkeun ka Allah,

⁶ eta jalma geus teu perlu deui ngahormat ka kolotna. Ku cara kitu teh aranjeun nyumahkeun parentah Allah, nurutkeun pangajaran sorangan.

⁷ Aranjeun teh munapek! Cocog jeung ramalan Yesaya ngeunaan aranjeun, anu kieu tea:

⁸ Ieu jelema-jelema, dawuhan Allah, hormatna ka Kami ngan semet omonganana, hatena mah jauh ti Kami.

⁹ Cumah bae ibadah ka Kami, sabab ngajarkeun aturan beunang manusa, anu dianggapna aturan ti Kami!"

¹⁰ Geus kitu Yesus miwarang jalma rea kumpul, tuluy saur-Na, "Darengekeun, halartikeun!

¹¹ Anu ngalantarankeun diri jadi najis teh lain anu asup kana sungut, tapi anu kaluar ti dinya."

¹² Ti dinya murid-murid-Na nyalampeurkeun, unjukan, "Bapa, uninga urang Parisi nyarerieun hate ku kasauran Bapa tadi?"

¹³ Waler Yesus, "Pepelakan anu lain beunang melak Rama Kami nu di sawarga, kabeh bakal dirabut.

¹⁴ Teu kudu risi ku urang Parisi! Pamingpin-pamingpin lolong kabehanana. Nu lolong

nungtun nu lolong, tangtu duanana tiguling kana solokan."

¹⁵Petrus miunjuk, "Dupi pilahir nu tadi naon hartosna?"

¹⁶Waler Yesus, "Ari maneh, geuning teu leuwih pinter ti batur.

¹⁷Piraku teu ngarti, yen nu asup kana sungut terusna ka jero beuteung, ti dinya kaluar deui.

¹⁸Sabalikna anu kaluar tina sungut asalna ti jero hate, matak najis kana diri.

¹⁹Sabab timbulna pikiran-pikiran jahat teh ti jero hate, ngalantarankeun jelema nepi ka maehan, ngaranyed jeung nyieun kalakuan-kalakuan anu ingkar tina susila, maling, merdaya, jeung mitenah batur.

²⁰Eta kabeh matak najis kana diri. Ari dahar teu ngumbah heula leungeun mah sanajan ceuk urang Parisi kudu, teu matak najis diri."

²¹Yesus angkat ti dinya ka hiji daerah deukeut Tirus jeung Sidon.

²²Aya hiji awewe urang Kanaan anu cicing di dinya, ngadeuheus ka Anjeunna sarta sasambat kieu, "Nun Putra Daud, abdi nyuhunkeun piwelas! Pun anak awewe diraksuk ku roh jahat, awakna dugi ka reksak."

²³Ku Yesus teu diwaler sakecap-kecap acan. Murid-murid-Na mihatur, "Sina nyingkah, Pa! Ti tadi nutur-nutur bae, sareng gandeng!"

²⁴ Saur Yesus, "Kami diutus teh ngan ka urang Israil, hususna ka anu salasar cara domba leungit."

²⁵ Bruk eta awewe teh nyuuh kana sampean Anjeunna. "Tolongan, Juragan!" sasambatna.

²⁶ Saur Yesus, "Salah nyokot kadaharan barudak tuluy dialungkeun ka anjing."

²⁷ "Leres kitu, Juragan," tembalna. "Nanging geuning anjing oge kening ngaletakan sesa-sesa anu ragragan tina meja dununganana."

²⁸ Geus kitu waler Yesus, "Ibu, iman kapercayaan Ibu sakitu mantepna! Heug, panuhun Ibu sing laksana." Sapada harita kenah anakna cageur.

²⁹ Ti eta tempat Yesus angkat deui mapay Talaga Galilea, tuluy unggah ka hiji pasir ngadon calik.

³⁰ Jalma-jalma ngabrul daratang ka Anjeunna, mawa nu lumpuh, nu lolong, nu cingked, nu pireu, jeung nu garering ku kasakit sejen, dikumpulkeun deukeut sampean Yesus, seug ku Anjeunna dicalageurkeun.

³¹ Jelema-jelema mani arolohok nenjo anu pireu jadi bisa ngomong, anu cingked jadi walagri, anu lumpuh jadi bisa leumpang, anu lolong jadi bisa nenjo. Seug bae maruji ka Allah urang Israil.

³² Yesus nyaur murid-murid tuluy nyarios, "Karunya ieu jelema-jelema teh. Geus tilu

poe di darieu jeung Kami, ayeuna geus henteu barogaeun jang dahar. Kami teu tega nitah baralik teu disina dalahar heula, bisi kalempohan di jalan."

³³Piunjuk murid-murid, "Nanging di gurun keusik sapertos kieu, ti mana bade kenging tetaeun kangge jalmi sakitu seueurna?"

³⁴"Sabaraha roti nu maraneh?" Yesus mariksa. "Tujuh, sareng lauk saeutik," tembal murid-murid.

³⁵Jelema-jelema ku Yesus dipiwarang dariuk dina taneuh.

³⁶Roti jeung lauk ku Anjeunna dicepeng tuluy Anjeunna muji sukur ka Allah. Roti disemplekan tuluy diserenkeun ka murid-murid sina dibagikeun.

³⁷Jelema-jelema dalahar nepi ka sareubeuheun. Rotina nyesa, ku murid-murid dikumpulkeun meunang tujuh karanjang.

³⁸Anu disuguh dahar harita lalaki wungkul aya opat rebu urang, jaba awewe jeung barudak.

³⁹Sanggeus dalahar ku Yesus dipiwarang baralik, ari Anjeunna terus kana parahu ngabujeng daerah Magadan.

16¹Aya rombongan urang Parisi jeung urang Saduki nemonan ka Yesus rek ngadoja, marenta sangkan Anjeunna ngadamel kaajaiban geusan ngabuktikeun yen Anjeunna asal ti Allah.

² Tapi waler Yesus, "Lamun panonpoe surup di langit aya layung, ceuk aranjeun Rek hade poe, langit mani ngempur.

³ Lamun isuk-isuk haleungheum ceuk aranjeun, Rek hujan, langit reueuk haleungheum. Aranjeun bisa naksir hade gorengna poe nenjo kaayaan langit, tapi teu barisa nangenan tanda-tanda jaman kiwari!

⁴ Jarahat, daroraka, jelema-jelema jaman kiwari teh! Aranjeun marenta kaajaiban? Taya nu pantes dibikeun salian ti kaajaiban anu kaalaman ku Nabi Yunus!" Geus kitu eta urang Parisi jeung urang Saduki teh dikantun.

⁵ Sanggeus narepi ka peuntas talaga beulah ditu, murid-murid kakara inget yen teu marawa roti.

⁶ Saur Yesus, "Kade, maraneh kudu ati-ati ku ragi urang Parisi jeung urang Saduki."

⁷ Ari ceuk murid-murid ka pada baterna, "Saur-Na kitu teh sabab urang teu boga roti."

⁸ Yesus uningaeun ka nu keur diomongkeun ku maranehna, tuluy ngalahir, "Ku naon ngaromong teu boga roti? Kacida kurangna kapercayaan maraneh teh!

⁹ Teu ngalarti kana maksud Kami? Geus teu aringet waktu Kami nyuguh dahar lima rebu jelema ku roti anu asalna ngan lima siki? Sabaraha karanjang sesana?

¹⁰ Kumaha deuih hal roti tujuh anu disuguhkeun ka opat rebu jelema? Sabaraha karanjang sesana?

¹¹ Ku naon nepi ka teu ngalarti yen Kami tadi lain ngomongkeun roti? Pan ceuk Kami oge: Kudu ati-ati ku ragi urang Parisi jeung urang Saduki."

¹² Geus dikitukeun mah kakara murid-murid teh ngarti, yen Anjeunna mepelingan kitu teh lain kudu ati-ati ku ragi anu sok dipake nyieun roti, tapi ku pangajaran urang Parisi jeung urang Saduki.

¹³ Yesus terus angkat ka daerah deukeut kota Kesarea Pilipi. Di dinya Anjeunna mariksa ka murid-murid, "Ceuk jalma rea Anak Manusa teh saha?"

¹⁴ Jawab murid-murid, "Aya nu nyebat Yohanes Jurubaptis, aya nu nyebat Elias, aya nu nyebat Yermia atanapi salah sawios nabi."

¹⁵ "Ari ceuk maraneh Kami teh saha?" Yesus mariksa deui.

¹⁶ Ceuk Petrus, "Bapa teh Kristus, Jurusalamet, Putra Allah nu jumeneng."

¹⁷ "Bagja maneh, Simon anak Yonas!" saur Yesus. "Sabab maneh nyaho kitu teh lain ti manusa tapi ti Rama Kami di sawarga.

¹⁸ Ku sabab eta, Petrus, Kami ngabejaan: maneh teh batu karang. Dina eta batu karang Kami bakal ngadegkeun gareja Kami anu moal eleh ku naon-naon, ku maot ge moal eleh.

¹⁹ Maneh bakal diserenan konci Karajaan Sawarga. Anu ku maneh ditolak di dunya di sawarga ge bakal ditolak. Anu ku maneh

ditarima di dunya di sawarga ge bakal ditarima."

²⁰Anjeunna ngalarang murid-murid supaya ulah ngomong ka saha-saha yen Anjeunna Kristus Jurusalamet.

²¹Ti semet harita Yesus mimiti nyarios sabalakana ka murid-murid, saur-Na, "Kami teu meunang henteu kudu ka Yerusalem, kudu nandangan sangsara di ditu, dikaniaya ku para kokolot, ku imam-imam kapala, jeung ku guru-guru agama Yahudi. Kami bakal dipaehan. Tapi sanggeus maot tilu poe bakal hirup deui."

²²Yesus ku Petrus ditarik ka sisi tuluy diemutan, pokna, "Gusti! Mugi eta hal ditebihkeun ku Allah. Gusti ulah dugi ka nyorang kitu!"

²³Yesus malik tuluy ngalahir ka Petrus, "Nyingkir maneh, Setan! Maneh ngahalangan jalan Kami. Eta pikiran maneh teh pikiran manusa, lain asal ti Allah."

²⁴Geus kitu Anjeunna sasauran ka murid-murid, "Nu rek anut ka Kami kudu ninggalkeun kapentingan pribadi, kudu manggul salibna tuluy ngiring ka Kami.

²⁵Sabab sing saha anu leuwih ngabela nyawana bakal kaleungitan ku nyawana. Sabalikna anu ngurbankeun hirupna lantaran anut ka Kami, bakal meunangkeun nyawana.

²⁶Naon untungna jelema meunangkeun saalam dunya, tapi kaleungitan nyawana?

Naha bisa hirupna diganti ku harta di dunya ieu?

²⁷ Moal lila deui Putra Manusa teh bakal sumping nganggo kamulyaan Rama-Na, diiring ku para malaikat-Na, rek ngabales ka unggal jelema satimpal jeung kalakuanana.

²⁸ Kanyahokeun ku maraneh yen saenyana di antara anu ayeuna aya di dieu, aya anu moal waka maot samemeh narenjo Putra Manusa sumping ngajadi Raja."

17 ¹ Genep poe ti harita Yesus unggah ka hiji gunung anu luhur, nyandak Petrus, Yakobus, jeung Yohanes. Di luhur gunung ngan opatan bae.

² Di dinya Yesus salin rupi, katenjo ku nu tiluan raray-Na moncorong kawas panonpoe, anggoana-Na bodas hurung mancur.

³ Breh deuih katenjo aya Musa jeung Elias keur cacarios jeung Anjeunna.

⁴ Pok bae Simon Petrus unjukan kieu, "Gusti, ku raraos urang di dieu teh! Manawi karujukan abdi bade ngadamel tilu kemah, kangge Gusti, kangge Musa, sareng kangge Elias."

⁵ Petrus keur unjukan kenah, bray aya mega ngagebray turun mayungan ka aranjeunna. Tina eta mega aya soara, ungelna, "Tah ieu teh Putra Kami, kaasih Kami, anu kamanah ku Kami. Masing ngagugu ka Anjeunna!"

⁶ Bawaning ku sarieuneun kana eta soara, murid-murid teh mani nyaluksrukkeun beungeut kana taneuh.

⁷ Ku Yesus disampeurkeun tuluy diusap. "Harudang, ulah sarieun!" saur-Na.

⁸ Barang carengkat geus teu aya sasaha ngan Yesus bae.

⁹ Waktu keur marudun Yesus mesen kieu, "Kade, tetenjoan anu tadi ulah dicaritakeun ka saha-saha, nepi ka waktu Putra Manusa dihudangkeun ti nu maraot."

¹⁰ Murid-murid-Na naranyakeun, "Ku naon saur guru-guru agama Yahudi mah Elias nu bakal sumping heula?"

¹¹ Waler Yesus, "Bener, Elias heula nu kudu sumping pikeun memeres sagala kaayaan.

¹² Tapi Kami ngabejaan, saenyana Elias teh geus sumping tapi taya nu wawuheun. Jelema-jelema ka anjeunna sakarep-karep pisan. Putra Manusa oge ku maranehna bakal dicitukeun."

¹³ Kahartieun ku maranehna yen anu dicarioskeun ku Anjeunna teh Yohanes Jurubaptis.

¹⁴ Sanggeus Yesus jeung tilu murid kumpul deui jeung jalma rea datang hiji jelema, sujud ka payuneuna-Na

¹⁵ jeung unjukan kieu, "Juragan, tulungan pun anak! Gaduh panyakit sawan, ngabahlakeun pisan kana awakna, margi sok

sering tikusruk kana seuneu atanapi kacebur kana cai.

¹⁶Parantos dibantun ka murid-murid Juragan, nanging teu tariasaeun nyageurkeun."

¹⁷Saur Yesus, "Pohara maraneh mah, nya saralah, nya teu baroga kapercayaan! Na Bapa teh kudu reureujeungan bae jeung maraneh? Kudu nepi ka mana Bapa nyabaran maraneh teh? Bawa budakna ka dieu!"

¹⁸Tuluy roh jahat anu nyurup ka eta budak teh ku Anjeunna diparentah kaluar. Seug roh jahat teh kaluar, budakna jadi waras harita keneh.

¹⁹Murid-murid marek ka Yesus, arunjukan, "Ku naon ku abdi-abdi mah eta roh jahat teh teu daekeun kaluar?"

²⁰"Lantaranana mah maraneh kurang rasa kapercayaan," waler Yesus. "Sabab saenyana lamun maraneh boga rasa kapercayaan sagede siki sasawi bae, maraneh bisa marentah ka ieu gunung, Pindah ka ditu! tangtu ieu gunung pindah. Cindekna rek kumaha-kumaha ge maraneh tangtu bisa!

²¹[Tapi roh jahat kawas nu tadi mah ngan bisa diusir ku paneda jeung puasa bae.]"

²²Waktu murid-murid kabeh aya di Galilea, Yesus nyarios kieu, "Anak Manusa teh moal lila deui oge bakal diserenkeun kana kakawasaan manusa,

²³ tuluy dipaehan. Tapi sanggeus tilu poe bakal dihirupkeun deui." Murid-murid kacida naralangsaeunana.

²⁴ Waktu Yesus sumping ka Kapernaum jeung murid-murid, aya tukang mulung pajeg Bait Allah nanya ka Petrus, "Ari guru maneh sok mayar pajeg Bait Allah?"

²⁵ "Puguh bae," walon Petrus. Sanggeus Petrus aya di imah, ku Yesus dipiheulaan dipariksa, "Simon, kumaha ari ceuk maneh, saha anu kudu mayar pajeg atawa upeti ka raja-raja di dunya? Rahayatna atawa urang asing?"

²⁶ "Urang asing," walon Petrus. Saur Yesus deui, "Lamun kitu rahayat mah teu kudu mayar.

²⁷ Tapi keun bae, urang ulah cekcok jeung maranehna. Ku sabab eta jung ka ditu nguseup ka talaga. Lauk anu nyanggut pangheulana sanggeus dipecatkeun calangapkeun, dina sungutna aya duit, cukup keur mayar pajeg ka Bait Allah keur pajeg sarerea. Bayar pajeg urang teh ku eta!"

18 ¹ Waktu eta, murid-murid naranya kieu ka Yesus, "Dupi anu bakal pangpunjulna di Karajaan Sawarga, saha?"

² Yesus nyandak hiji budak leutik ditangtungkeun payuneuna-Na.

³ Ti dinya saur-Na, "Sing percaya ka Kami, maraneh moal bisa jadi warga Karajaan

Sawarga lamun henteu robah kalakuan jeung jadi saperti ieu budak leutik.

⁴ Nu bakal pangpunjulna di Karajaan Sawarga, nya eta anu daek ngahandapkeun maneh, jeung boga hate saperti hate budak leutik.

⁵ Sing saha anu ngaku ka budak leutik pantar kieu ku karana ngingetkeun ka Kami, eta sarua jeung ngaku ka Kami."

⁶ "Upama aya jelema anu ngalantarankeun salah sahiji budak leutik pantar kieu ingkar ti Kami, eta jelema leuwih hade dibangbaluhan beuheungna ku batu panggilingan anu gede, terus alungkeun ka jero laut.

⁷ Memang cilaka di dunya teh loba gogoda, anu ngalantarankeun manusa pecat iman! Kaayaan kitu terus bae teu eureun-eureun. Tapi leuwih cilaka deui jelema anu ngagodana!

⁸ Leungeun atawa suku maraneh lamun nu hiji pidosaeun mah teukteuk bae, piceun! Mending ngan boga leungeun ngan hiji atawa suku ngan hiji tapi salamet, ti batan leungeun suku jangkep tapi diri sakujur dialungkeun kana seuneu langgeng.

⁹ Panon lamun nu hiji pidosaeun mah cokel bae, piceun! Mending ngan boga panon sabeulah tapi salamet, ti batan panon lengkep tapi diri sakujur dicemplungkeun kana seuneu naraka!"

¹⁰ "Awas, ulah ngahina ka budak leutik pantar kieu. Ati-ati, sabab malaikat-malaikatna

salawasna aya di payuneun Rama Kami di sawarga.

¹¹ [Ari Anak Manusa ka dunya teh rek nyalametkeun jelema anu leungit ti payuneun Allah.]

¹² Cik, upama aya nu boga domba saratus leungit hiji, ceuk maraneh bakal kumaha anu bogana? Tangtu indit neangan nu hiji, nu salapan puluh salapan diantep heula nyaratuan di lamping pasir.

¹³ Ana nu leungit geus kapanggih, nu bogana tangtu leuwih atoh ku eta anu hiji ti batan ku nu salapan puluh salapan nu henteu leungit.

¹⁴ Rama maraneh di sawarga oge kitu. Kahoyong-Na ulah aya saurang-urang acan umat-Na anu laleutik keneh anu leungit ti Mantenna."

¹⁵ "Dulur anu boga dosa ka maraneh kudu dipepelingan, tapi paduduaan bae. Mun daekeun narima salah, maneh untung bisa ngahiji deui jeung dulur.

¹⁶ Tapi upama embungeun ngadenge pepeling maraneh, kudu mawa batur saurang atawa dua, sabab ceuk Kitab Suci, Pikeun netelakeun yen anu dituding teh enya salah, kudu kasaksian ku dua atawa tiluan.

¹⁷ Lamun geus kitu neugtreug keneh, beberkeun perkarana ka sajamaah. Upama ku sajamaah ge teu mental, anggap eta dulur teh deungeun-deungeun anu teu

nganyahokeun ka Allah, atawa anggap bae tukang mulung pajeg.

¹⁸Jeung Kami ngabejaan, naon bae anu ku maraneh di dunya ditolak, di sawarga ge bakal ditolak. Anu ku maraneh ditarima di dunya, di sawarga ge bakal ditarima.

¹⁹Jeung iraha bae lamun maraneh di dunya mangnedakeun hiji perkara ku duaan, tangtu ku Rama Kami di sawarga dimakbul.

²⁰Sabab di mana bae dua atawa tilu jelema kumpul mawa jenengan Kami, Kami bakal aya di dinya."

²¹Petrus unjukan ka Yesus, "Gusti, upami pun dulur gaduh lepat ka abdi, sabaraha kali abdi kedah ngahampurana? Tujuh kali?"

²²"Lain tujuh kali. Kudu tujuh puluh kali tujuh kali," waler-Na.

²³"Sabab Karajaan Sawarga teh saperti misil hiji raja anu rek mereskeun hutang badega-badegana.

²⁴Sanggeus ngayakeun pamariksaan, aya badega anu dideuheuskeun, hutangna jutaan.

²⁵Ku sabab teu bisaen ngalunasan, ku raja dititah dijual jeung saanak bojona, katut sagala pangabogana pikeun ngalunasan hutangna.

²⁶Eta badega ngarumpuyuk sujud bari ngalengis, Nyuhunkeun sarantos, tangtos bade dilunasan sadayana!

²⁷Raja karunyaen, malah hutangna dibebaskeun.

²⁸ Ari geus di luar, eta badega teh amprok jeung badega deui anu boga hutang ka manehna rerebuan. Ku manehna ditongtak terus dicekek jeung disentak, Bayar hutang maneh!

²⁹ Baterna mani ngalengis bari deku, Sabar, menta tempo, engke ge dibayar!

³⁰ Ku manehna teu didenge, kalah ka dijebloskeun ka panjara nepi ka hutangna lunas.

³¹ Badega-badega sejen barang nyarahoeun eta kajadian kacida ngareneseunana, tuluy arunjukan ka raja.

³² Badega kejem teh disaur jeung dicarekan, Dasar badega tanpa guna! Maneh mani ngalengis ka kami, nepi ka hutang maneh ku kami dipupus,

³³ lantaran karunya. Cik maneh oge sing aya rasrasan ka batur!

³⁴ Raja kacida benduna, eta badega tuluy dijebloskeun ka panjara, dihukum, nunggu hutangna lunas kabeh."

³⁵ Saur Yesus deui, "Rama Kami nu di sawarga ge bakal kitu ka maraneh, kajaba lamun maraneh ikhlas ngahampura kasalahan dulur."

19 ¹ Sanggeus nyarios kitu Yesus angkat ti Galilea ka daerah Yudea peuntaseun Walungan Yordan.

² Nu naluturkeun loba pisan, sarta anu gareringna ku Anjeunna dicalageurkeun di dinya.

³ Aya urang Parisi anu nyalampeurkeun ka Anjeunna rek ngadoja, nyual kieu, "Ari Hukum Agama urang ngidinan lalaki nyerahkeun bojona ku lantaran naon bae?"

⁴ Waler Yesus, "Naha aranjeun can maca Kitab Suci anu nyebutkeun yen waktu Khalik mimiti ngadamel manusa, ngadamelna teh lalaki jeung awewe?"

⁵ Jeung Allah nimbalan, Ku hal eta lalaki bakal ninggalkeun indung bapana tuluy ngahiji jeung pamajikanana sarta duanana jadi satunggal.

⁶ Ku sabab kitu duanana geus lain dua deui, tapi hiji. Ku lantaran kitu, anu geus dihijikeun ku Allah teu meunang dipisahkeun ku manusa."

⁷ Ceuk urang Parisi, "Geuning Musa ngayakeun aturan yen lalaki kudu mere surat talak ka pamajikanana anu diserahkeun?"

⁸ Waler Yesus, "Musa ngidinan soteh nyerahkeun lantaran aranjeun hese pisan diajar. Keur jaman ngajadikeun mah teu aya aturan kitu.

⁹ Nu matak Kaula ngabejaan: lalaki anu nyerahkeun pamajikan padahal pamajikanana henteu nyelewer, lamun kawin deui jeung awewe sejen, eta lalaki teh ngaranyed."

¹⁰ Ari ceuk murid-murid ka Anjeunna, "Upami antawis salaki sareng pamajikan kitu sualna mah atuh langkung sae henteu kawin."

¹¹ Waler Yesus, "Pangajaran kieu lain keur unggal jelema, ngan keur anu geus dikersakeun ku Allah bae.

¹² Sababna jelema teu bisa kawin teh rupa-rupa, aya nu geus perbawa ti barang lahir, aya anu dilantarankeun ku pada jalma nepi ka teu bisa kawin, aya oge anu ku tekadna sorangan ngarah lugina kumawulana ka Allah. Anu bisa narima ieu pangajaran, pek lampahkeun kitu."

¹³ Aya nu marawa barudak leutik ka Yesus sina ditumpangan panangan jeung didungakeun ku Anjeunna, tapi ku murid-murid dicarekan.

¹⁴ Saur Yesus ka murid-murid, "Ingkeun eta barudak teh sina ka Kami, ulah dipegatan. Sabab Karajaan Sawarga teh nya pikeun jelema-jelema anu hatena saperti hate ieu barudak."

¹⁵ Ti dinya barudak teh ditumpangan panangan jeung didungakeun. Geus kitu Anjeunna angkat ti dinya.

¹⁶ Dina hiji poe aya budak ngora datang ka Yesus. "Pa Guru," carekna, "lampah kumaha anu sae, anu kedah dilakonan ku abdi supados tiasa kenging hirup langgeng?"

¹⁷ Waler-Na, "Ku naon nanyakeun mana nu hade? Nu hade mah ngan Hiji. Ari hayang

bisa meunangkeun hirup mah lampahkeun bae parentah-parentah Allah."

¹⁸ "Parentah anu mana?" carekna deui.

Waler Yesus, "Ulah maehan, ulah ngaranyed, ulah maling, ulah jadi saksi palsu,

¹⁹ sing hormat ka indung bapa, jeung kudu nyaah ka batur cara ka diri sorangan."

²⁰ "Eta mah parantos dilakonan," ceuk eta budak ngora. "Kedah kumaha deui?"

²¹ Waler-Na, "Ari hayang sampurna mah jual kabeh sagala kaboga hidep, duitna serenkeun ka kaom miskin, geus kitu hidep ka dieu, tuturkeun Bapa."

²² Dipiwarang kitu teh eta budak ngora balikna nguyung, sabab loba pisan harta bandana teh.

²³ Yesus ngalahir ka murid-murid, "Memang kacida hesena jelema beunghar mah asup ka Karajaan Sawarga teh.

²⁴ Sakali deui, ceuk Kami kacida hesena jelema beunghar asup ka Karajaan Sawarga, leuwih hese ti batan onta moncor kana liang jarum."

²⁵ Ngadareng kitu teh murid-murid mani arolohok, tuluy naranya, "Upami kitu mah atuh saha nu tiasa salamet?"

²⁶ Yesus neuteup ka maranehna, geus kitu saur-Na, "Mustahil soteh ceuk manusa, keur Allah mah teu aya nu mustahil."

²⁷ Pihatur Petrus, "Tingali! Abdi-abdi parantos ngantunkeun sagala rupi, ngiring ka Bapa. Bakal kenging naon?"

²⁸ Waler-Na, "Sing percaya, engke dina Jaman Anyar, sarta Putra Manusa geus linggih dina tahta kamulyaana-Na, maraneh oge, dua welas urang panganut Kami bakal ngadiukan tahta, marentah ka dua welas kaom Israil.

²⁹ Jeung sing saha anu iklas najan kudu pisah ti imah, ti dulur lalaki, ti dulur awewe, atawa ti bapa, ti indung, ti anak, atawa ninggalkeun rajakaya lantaran leuwih beurat ka Kami, ganjaranana bakal saratus kalieun jeung diganjar hirup langgeng.

³⁰ Tapi nu ayeuna ti hareula, loba nu bakal jadi pandeuri. Anu ayeuna pandeuri, loba nu bakal jadi ti heula."

20¹ "Karajaan Sawarga teh saperti ieu misil. Aya hiji jelema, rebun-rebun indit neangan kuli rek digawekeun di kebon anggurna.

² Sanggeus mupakat yen buruh saurangna sapoe sauang perak sakumaha ilaharna, tuluy dititah mimiti digarawe.

³ Pukul salapan neangan deui ka pasar, nawaran gawe ka nu keur ngalanggur,

⁴ Mending digarawe di kebon anggur kuring, buruhna pantes.

⁵ Nu ditawarkan daraekeun. Pukul dua welas jeung pukul tilu neangan deui kuli.

⁶ Sanggeus meh pukul lima neangan deui ka pasar. Seug nanya ka nu keur tingjaranteng, Ku naon ngalanggur bae sapoe jeput, ngalelebar waktu?

⁷ Walonna, Teu aya nu ngulikeun. Tuluy ditawaran, Jung digarawe di kebon anggur kuring.

⁸ Waktu sareupna nu boga kebon teh ngomong ka mandor, Kumpulkeun kuli-kuli, bayar. Heulakeun anu datangna pangburitna, terus nepi ka anu asup digawena pangheulana.

⁹ Seug anu digarawena mimiti pukul lima sore dibayar ti heula, saurang saurang perak.

¹⁰ Barang anu pangisukna rek dibayar, panyangkana rek dibayar leuwih, ari heug sarua saurang saurang perak.

¹¹ Bari nampanan duit maranehna gegelendeng, pokna,

¹² Eta nu daratangna pandeuri digarawena ngan sajam, ari dibayarna bet sarua jeung kuring anu digarawe sapoe jeput bari papanasan!

¹³ Jawabna ka nu saurang, Dulur! Aranjeun geus mupakat buruh saurangna sapoe saurang perak. Kuring henteu jalir.

¹⁴ Tarima eta duit teh, jung baralik. Hanas ieu anu pangpandeurina ku kuring dibayar sarua jeung aranjeun, eta mah kumaha kuring.

¹⁵ Na teu meunang kuring make duit sorangan sakahayang? Atawa aranjeun sirik nenjo kuring bageur?"

¹⁶ Saur Yesus deui, "Tah kitu, anu pangpandeurina jadi ti heula, anu pangheulana jadi pangpandeurina."

¹⁷ Di tengah jalan ka Yerusalem Yesus nyaur murid-murid dicandak nyisi, tuluy Anjeunna nyarios bari angkat,

¹⁸ "Darengekeun," saur-Na, "urang ayeuna rek ka Yerusalem. Di ditu Putra Manusa teh bakal diserenkeun ka imam-imam kapala jeung guru-guru ahli hukum agama Yahudi, bakal diterapan hukum pati.

¹⁹ Tuluy diserenkeun ka bangsa batur. Ku eta bakal dipoyok, dirangket, tuluy disalib. Tapi sanggeus maot tilu poe bakal dihirupkeun deui."

²⁰ Sabot kitu, bojona Sebedeus ngaharempoy ka payuneun Anjeunna jeung anakna duaan, murid Anjeunna, ngunjukkeun panuhun.

²¹ "Rek menta naon?" Yesus mariksa. Jawab eta awewe, "Upami Bapa engke parantos jumeneng Raja, ieu pun anak duaan mugi ditempatkeun di kiwaeun sareng tengeneun Bapa."

²² Saur Yesus ka eta dua murid, "Maraneh teu nyaho ka nu dipenta. Sanggup maraneh nginum eusi lumur anu rek diinum ku Kami, nya eta panganiayaan?" "Sanggem," jawabna.

²³ "Memang maraneh ge bakal nginum eusi lumur Kami," waler Yesus. "Tapi Kami henteu wenang nangtukeun saha nu kudu diuk di kenca katuhueun Kami. Tempat eta mah pikeun jelema-jelema anu geus ditangtukeun ku Rama Kami."

²⁴ Murid nu sapuluh urang deui ngadareng pamenta kitu teh kacida arambekeunana ka eta dua sadulur.

²⁵ Ku Yesus dipiwarang kumpul tuluy diwawadian, "Maraneh nyaho, bangsa anu teu nyaraho ka Allah mah nu jadi pamarentahna sakawenang-wenang, nu jaradi pamingpinna sakama-kama ka rahayatna teh.

²⁶ Maraneh mah ulah kitu. Malah lamun hayang jadi nu punjul kudu ngawula ka nu sejen,

²⁷ lamun hayang jadi nomer hiji kudu daek ngawula ka nu rea.

²⁸ Kudu sakumaha Anak Manusa, datangna lain rek menta dikawulaan, tapi rek ngawulaan jeung rek ngorbankeun nyawa-Na supaya jelema-jelema anu salamet."

²⁹ Yesus jeung murid-murid kaluar ti Yeriho, loba pisan anu naluturkeun.

³⁰ Di sisi jalan aya nu lolong duaan keur dariuk. Barang ngadarenggeun Yesus ngalangkung, tuluy tinggarero, "Putra Daud! Sing hawatos ka abdi!"

³¹ Ku nu sejen disentak sina repeh, tapi ngagerona kalah ka beuki tarik, "Putra Daud! Sing hawatos ka abdi!"

³² Yesus liren heula tuluy mariksa, "Aya naon nyalukan Bapa?"

³³ "Hayang tiasa ningal, Juragan!" tembalna.

³⁴ Yesus welaseun, seug panon maranehna diusap, bray bae bareunta barisa nenjo, tuluy ngiring ka Anjeunna.

21 ¹ Yesus jeung murid-murid geus dareukeut ka Yerusalem, geus aya di Betpage di Gunung Jetun. Ti dinya Yesus miwarang dua murid sina ti heula,

² sarta dilahiran kieu, "Maraneh kudu ka kampung itu di hareup. Engke bakal manggih kalde keur dicancang jeung anakna. Buka talina, bawa ka dieu duanana.

³ Mun aya anu ngomong kitu kieu bejakeun, Rek dianggo heula ku Gusti, harita keneh ge tangtu mikeun eta kalde dibawa."

⁴ Hal ieu teh supaya laksana ucapan nabi anu kieu:

⁵ "Bejakeun ka Sion, Itu Raja maneh sumping! Ngarendahkeun anjeun nitih kalde, kaldena anakna keneh."

⁶ Dua murid indit ngalakonan piwarangan.

⁷ Kalde geus dibawa jeung anakna. Nu anakna disasarapan tonggongna ku jubah maranehna, Yesus terus nitihan eta kalde.

⁸ Jalma-jalma loba anu ngalamparkeun jubahna di jalan, sawareh deui ngampar-

ngamparkeun dangdaunan beunang ngala harita,

⁹ tuluy ngaleut di payuneun jeung di pungkureun Anjeunna. Nu di tukang tinggarero, "Wilujeng Putra Daud! Mugia anu sumping kalawan pajejengan Pangeran dirahmat ku Allah! Puji Allah!"

¹⁰ Barang Yesus lebet ka Yerusalem, sakuliah kota geunjeung. "Saha eta?" urang Yerusalem tingtaranya.

¹¹ Tembal nu ngarak, "Nabi Yesus ti Nasaret di Galilea!"

¹² Yesus lebet ka Bait Allah. Anu keur jual beuli di dinya diusiran. Meja-meja tukang nalukeuran duit jeung bangku-bangku tukang dagang japati dibalik-balikkeun.

¹³ Saur-Na, "Dina Kitab Suci disebut, kieu dawuhan Allah: Bait Kami bakal disarebut tempat paranti sembahyang. Ari ku maraneh dijieun sayang begal!"

¹⁴ Jelema-jelema anu lolong jeung nu cingked daratang ka Anjeunna di Bait Suci, ku Anjeunna dicalageurkeun.

¹⁵ Imam-imam kapala jeung guru-guru agama narenjo Anjeunna midamel kaahengan teh arambekeun, turug-turug barudak salusurakan di jero Bait Allah, "Wilujeng Putra Daud!"

¹⁶ Tuluy maranehna negor ka Yesus, "Kadenge ku Anjeun kecapna eta barudak?" "Puguh bae," waler-Na. "Na aranjeun tacan

maraca ayat Kitab Suci anu kieu: Barudak sareng orok ku Gusti diajar ngucapkeun pamuji anu sampurna."

¹⁷Geus kitu maranehna dikantun. Anjeunna terus ka Betania, ngawengi di dinya.

¹⁸Poe isukna isuk-isuk keneh, waktu keur angkat deui ka kota, Yesus ngaraos lapar.

¹⁹Di sisi jalan aya tangkal kondang tuluy dicaketan. Tapi teu aya buahna, daun wungkul. Ti dinya saur-Na ka eta tangkal, "Maneh moal buahan-buahan deui!" Dadak sakala eta tangkal teh jadi garing.

²⁰Murid-murid mani arolohok. "Ku naon enggal-enggal teuing garing eta tangkal teh?" ceuk maranehna.

²¹Waler Yesus, "Maraneh ge, asal percaya jeung henteu cangcaya, bisa nyieun kitu cara Kami bieu ka eta tangkal kondang. Malah leuwih ti kitu. Pek ieu gunung titah kieu, Geura ngangkat, terus nyeburkeun maneh ka laut, tangtu bukti.

²²Nya kitu deui, neneda menta naon bae, asal hate percaya, tangtu dikabul."

²³Yesus lebet deui ka Bait Allah. Sabot keur ngawulang, jol imam-imam kapala jeung para kokolot daratang ka dinya tuluy nanya, "Naon hak Anjeun migawe kitu? Meunang hak kitu ti saha?"

²⁴Waler Yesus, "Kaula ge rek nanya ka aranjeun saperkara. Lamun kajawab, kakara

pertanyaan aranjeun perkara hak Kaula dijawab.

²⁵ Ari Yohanes kagungan hak ngabaptis ti saha? Ti Allah atawa ti manusa?" Maranehna jadi patanya-tanya pada batur, "Kudu kumaha jawabna? Lamun dijawab, Ti Allah, tangtu ceuk Manehna, Ku naon aranjeun teu percaya ka Yohanes?

²⁶ Lamun dijawab Ti manusa, sieun ku rahayat, sabab rahayat yakin Yohanes teh nabi."

²⁷ Tungtungna ngajawabna teh, "Duka teuing!" Saur Yesus, "Ari kitu mah Kaula moal ngabejakeun make hak naon Kaula migawe kieu."

²⁸ "Ayeuna kumaha ieu ceuk aranjeun. Aya hiji jelema boga anak lalaki dua. Ngomong ka anakna nu kolotan, Ujang, poe ieu kudu digawe di kebon anggur.

²⁹ Jawabna, Ah, alim! tapi lila-lila kaduhungeun, tuluy bae digawe.

³⁰ Bapana tuluy nitah ka anakna nu ngoraan cara tadi. Jawabna, Mangga, Bapa, tapi henteu digawe.

³¹ Tah, nu mana anu ngalampahkeun parentah bapana?" "Nu kolot," walon maranehna. Saur Yesus, "Aranjeun bakal kapiheulaan asup ka Karajaan Sawarga ku tukang-tukang mulung pajeg jeung ku awewe tuna susila.

³² Sabab aranjeun heunteu palercaya ka Yohanes Jurubaptis anu nuduhkeun jalan bener. Sabalikna tukang-tukang mulung pajeg jeung awewe-awewe tuna susila mah percayaeun. Ari aranjeun sakitu geus nenjo hal eta, pikiran teu robah-robah, ka anjeunna teu palercaya."

³³ "Aya deui misil. Aya tuan tanah muka kebon anggur, sakurilingna dipager, nyieun bak pameresanana jeung munara jaga. Tuluy disewakeun sina digarap ku nu sejen, ari manehna terus nyaba.

³⁴ Dina usum metik manehna nitahan bujang-bujangna sina narik hasil sewa kebonna ti nu nyarewa.

³⁵ Tapi bujang-bujangna teh ku anu nyarewa kebonna dipahala, diparaehan, aya nu diteunggeulan, aya nu dibaledogan ku batu.

³⁶ Tuan tanah nitahan bujang-bujang sejen leuwih loba, tapi sarua nasibna jeung nu ti heula.

³⁷ Tungtungna nu dititah teh anakna, pamikirna, Ku anak aing mah tangtu sarieuneun.

³⁸ Tapi barang eta datang, nu nyarewa kebon teh baradami, pokna, leu mah anakna. Urang paehan, warisanana jang urang!

³⁹ Tuluy dicerek, dijongklokkeun ka luaran kebon, tuluy dipaehan.

⁴⁰ Cik, lamun eta tuan tanah datang sorangan, bakal dikumahakeun eta nu nyarewa kebonna teh?"

⁴¹ Tembalna, "Eta jelema-jelema jahat teh tangtu ditumpes, kebonna disewakeun deui ka nu sejen, anu pibenereun mere hasil sewa kebonna dina waktuna."

⁴² Saur Yesus, "Kumaha aranjeun geus maraca ayat Kitab Suci anu kieu? Batu anu teu kapake ku tukang ngadegkeun, ngajadi batu anu pangutamana. Kitu dipidamelna ku Pangeran, endahna kabina-bina!"

⁴³ Saur Yesus deui, "Ku sabab kitu Kaula ngabejaan, hak aranjeun kana Karajaan Sawarga bakal dicabut, dibikeun ka bangsa sejen anu daraekeun ngajalankeun pangersa Allah.

⁴⁴ [Anu ninggang kana eta batu tangtu remuk, anu katinggang tangtu bubuk.]"

⁴⁵ Karasaeun ku imam-imam kapala jeung ku urang Parisi yen eta misil teh ku Yesus dianggo nyindiran maranehna.

⁴⁶ Seug maranehna alihtiar rek nangkep Yesus. Tapi teu waranieun prak, sarieuneun ku jalma rea anu nganggap Yesus teh nabi.

22 ¹ Yesus nyarioskeun deui misil ka jalma rea.

² "Karajaan Sawarga teh saperti ieu misil. Aya hiji raja rek nikahkeun putra pamegetna.

³ Miwarangan badega-badegana nyusulan ondangan sina geura daratang kana hajatna. Tapi nu disusulan arembungeun datang.

⁴ Raja miwarangan badega-badega sejenna, nepikeun amanat ka para ondangan, Hajat geus tarapti, geus mencitan sapi jeung anak sapi nu pangalusna, geus sadia sagala rupa. Mangga sarumping nungkulan hajat nikah.

⁵ Tapi nu diarondang teh arapi lain bae, tinglaleos ka pagaweanana, aya nu ka kebon, nu ka toko.

⁶ Malah aya nu terus ngarejeng ka badega-badega teh, terus ditareunggeulan, diparaehan.

⁷ Raja kacida benduna, tuluy ngirim balad numpes jelema-jelema nu maraehan, padumukanana dihuru.

⁸ Tuluy nimbalan ka badega-badega, leu hajat geus sakieu sadiana, tapi nu diarondang teh ayeuna mah geus teu layak ka darieu.

⁹ Ku sabab eta pegat ka jalan-jalan gede, nu laliwat saha bae ajak ka dieu, sing loba.

¹⁰ Badega-badega arindit, sakur nu liwat, nu bageur nu jahat kabeh diajak kana pesta, balandongan hajat pinuh.

¹¹ Raja lebet ka balandongan ningalian. Ret katingalieun aya semah saurang anu henteu make pakean pesta,

¹² tuluy dipariksa, Ki Sanak, ku naon henteu make pakean pesta? Jelemana ngabetem bae.

¹³ Raja nimbalan ka abdi-abdina, Barogod ieu jelema leungeunna jeung sukuna, alungkeun ka nu poek, sina ceurik nandangan sangsara."

¹⁴ Saur Yesus deui, "Anu disaur mah loba, tapi anu kapilih ngan saeutik."

¹⁵ Urang Parisi ngalaleos, tuluy badami rek ngajiret Yesus ku pertanyaan-pertanyaan.

¹⁶ Ti dinya nitah murid-muridna nemonan Yesus dibarengan ku jelema-jelema golongan Herodes. "Pa Guru," ceuk maranehna, "abdi terang Bapa jalmi jujur. Bapa ngawurukkeun pangersa Allah ka manusa kalayan satarabasna, henteu inggis ku pamanggih nu sanes, margi Bapa mah henteu pandang harkat.

¹⁷ Ku margi kitu, kumaha pamendak Bapa perkawis mayar pajeg ka Prabu Rum, ngarempak Hukum Agama urang atanapi henteu?"

¹⁸ Yesus, anu uningaen kana eta maksud julig ngawaler, "Eh, anu marunapek! Rek mancing kasalahan Kami maraneh teh?"

¹⁹ Coba kadieuken duit anu ku maraneh sok dipake mayar pajeg!" Maranehna ngarasongkeun duit.

²⁰ "Gambar jeung jenengan saha ieu?" Yesus mariksa.

²¹ "Prabu," jawab maranehna. Saur Yesus, "Bayarkeun ka Prabu nu kagungan Prabu, bayarkeun ka Allah nu kagungan Allah."

²² Diwaler kitu maranehna ngaharuleng tuluy arindit.

²³ Dina poe eta kenah aya deui anu daratang ka Yesus, urang Saduki. Ieu golongan henteu percaya yen jelema bakal harudang deui tina maotna.

²⁴ "Guru," carekna, "Musa ngajarkeun, upama hiji jelema maot teu gaduh anak, randana kudu dikawin ku dulur nu maot supaya gaduh anak anu bakal diakukeun ka nu parantos maot tea.

²⁵ Kapungkur di dieu kantos aya tujuh jalmi adi lanceuk. Nu cikal kawin tuluy maot, urut bojona dikawin ku nu kadua.

²⁶ Nu kadua maot, awewena dikawin ku nu katilu, kitu bae saterusna nepi ka maraot tujuhanana.

²⁷ Ahirna awewena oge maot.

²⁸ Tah dina waktos nu maraot teh dihirupkeun deui, bojo saha eta awewe teh? Margi tujuhanana parantos ngawin manehna."

²⁹ Waler Yesus, "Aranjeun kacida kaliruna, lantaran tacan ngalarti kana Kitab Suci jeung kana kakawasaan Allah.

³⁰ Jelema sanggeus hirup deui tina paehna, kaayaanana bakal saperti malaikat di sawarga jeung moal kawin deui.

³¹ Kumaha aranjeun tacan maca timbalan Allah ngeunaan dihirupkeunana deui anu maraot? Dawuhan Allah kieu,

³² Kami teh Allahna Ibrahim, Allahna Ishak, jeung Allahna Yakub. Allah teh Allahna anu harirup, lain Allah pikeun nu paraeh."

³³ Jalma rea mah ngadenge eta piwulang teh kacida raresepeunana, mani arolohok.

³⁴ Barang urang Parisi meunang beja yen Yesus geus ngabungkem urang Saduki, tuluy bareng ngadatangan ka Anjeunna.

³⁵ Nu saurang guru agama Yahudi, nyual ka Anjeunna rek ngadoja,

³⁶ pokna, "Guru, parentah nu mana dina Hukum Agama anu pangutamana?"

³⁷ Waler-Na, "Masing nyaah ka Pangeran Allah maneh terus jeung hate, terus jeung nyawa, sarta terus jeung budi akal.

³⁸ Ieu parentah anu pangutamana jeung pangpentingna.

³⁹ Nu kadua sarua pentingna, nya eta: Masing nyaah ka batur kawas ka diri sorangan.

⁴⁰ Sakabeh eusi Hukum Musa jeung pangajaran nabi-nabi lianna, gumantungna ka ieu dua parentah."

⁴¹ Sabot urang Parisi di darinya keneh ku Yesus dipariksa,

⁴² "Kumaha ari ceuk aranjeun, turunan saha ari Kristus?" "Turunan Daud," tembalna.

⁴³ "Lamun kitu," saur Yesus, "ku naon Roh Allah maparin ilham ka Daud supaya nyebut Gusti ka Kristus? Geuning saur Daud oge:

⁴⁴Pangeran ngadawuh ka Gusti kaula: Calik di dieu, katuhueun Kami, nepi ka sakabeh musuh Hidep taraluk nyaruuh ka Hidep.

⁴⁵Kumaha nu matak Kristus disebut turunan Daud, sabab Daud nyebut ka Anjeunna teh Gusti?"

⁴⁶Maranehna teu bisa ngajawab sakecap-kecap acan ka Yesus. Ti semet harita teu aya anu wanieun deui nyual ka Anjeunna.

23 ¹Yesus terus nyarios ka jalma rea jeung ka murid-murid.

²"Guru-guru agama Yahudi jeung urang Parisi baroga kawasa napsirkeun Hukum Musa.

³Sagala parentahna anu tumali jeung eta kudu diturut. Tapi ku sabab maranehna sorangan henteu nurut kana eta aturan, kalakuanana mah ulah ditiru.

⁴Ka batur ngawajibkeun ngalakonan anu sakitu beuratna, ari maranehna teu ngutekkeun curuk-curuk acan ngabantu batur anu ngalakonan eta kawajiban.

⁵Ngalampahkeun naon bae maranehna mah salawasna ngan hayang kaciri ku batur. Tenjo pameungkeut tarang jeung leungeunna anu ditulisan ku ayat-ayat Kitab Suci, sakitu rarubakna! Tenjo rarawis jubahna, sakitu paranjangna!

⁶Dina pesta-pesta, tempatna milih anu pangeunahna. Di imah-imah ibadah korsina pangalusna.

⁷ Karesepna lamun pada ngabageakeun jeung pada ngajenan di pasar-pasar, jeung hayang disarebut Ama Guru.

⁸ Maraneh mah tong daek disebut Ama Guru, da Guru maraneh ngan hiji sarta maraneh teh sadulur.

⁹ Jeung ulah nga-Ama-keun ka sasama jalma di dunya, sabab Rama maraneh mah ngan hiji, di sawarga.

¹⁰ Ulah daek disebut Pamingpin, sabab nu jadi pamingpin teh ngan hiji nya eta Kristus, Jurusalamet.

¹¹ Anu pangpunjulna di maraneh, kudu purun kumawula ka sarerea.

¹² Anu ngaluhurkeun maneh tangtu dikahandapkeun, sabalikna anu ngahandapkeun maneh bakal dikaluhurkeun."

¹³ "Cilaka engke aranjeun guru-guru agama jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Aranjeun meundeutan lawang Karajaan Sawarga, sorangan embung asup, nu harayang asup dihalang-halang!

¹⁴ [Cilaka engke aranjeun guru-guru agama jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Aranjeun macikeuh randa-randa, ngarampas imahna, bari pura-pura mangdoakeun panjang naker sangkan teu kaciri jahat. Hukuman aranjeun engke kacida beuratna!]

¹⁵ Cilaka engke aranjeun guru-guru agama jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Aranjeun meuntas laut ngambah darat,

neangan anu daekeun asup kana agama aranjeun saurang-urangeun. Ari geus meunang bet dijadikeun calon eusi naraka, jadi jahat leuwih ti batan aranjeun.

¹⁶ Cilaka engke aranjeun, pamingpin-pamingpin lalolong! Ceuk pangajaran aranjeun, Jelema anu sumpah demi Bait Allah henteu kabeungkeut ku sumpahna, tapi anu sumpah demi emas eusi Bait Allah mah kabeungkeut.

¹⁷ Aranjeun nya barodo nya lalolong! Mana anu leuwih penting, emasna atawa Bait Allah, anu ngalantarankeun eta emas jadi suci?

¹⁸ Jeung ceuk pangajaran aranjeun, Jelema anu sumpah demi altar, henteu kabeungkeut ku sumpahna, tapi anu sumpah demi pangbakti dina altar mah kabeungkeut.

¹⁹ Pohara lolongna aranjeun teh! Cik mana anu leuwih penting, pangbaktina atawa altarna anu nyucikeun eta pangbakti?

²⁰ Jadi sumpah demi altar teh nya demi altarna nya demi pangbaktina anu geus aya dina altar.

²¹ Sumpah demi Bait Allah, nya demi Baitna nya demi Allah anu linggih di eta Bait.

²² Sumpah demi sawarga, nya demi singgasana Allah nya demi Allah anu linggih dina eta singgasana.

²³ Cilaka engke aranjeun guru-guru agama jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Ari mere perpuluhan ka Allah mani nepi ka

bungbu-bungbu kayaning pala, jinten jeung katuncar. Tapi anu enya-nya penting anu diajarkeun ku Hukum, saperti: kudu adil, karunyaan jeung jujur, ku aranjeun teu dipirosea. Lakonan heula anu ieu, tapi ulah ngalalaworakeun anu sejenna.

²⁴ Aranjeun pamingpin anu lalolong! Laleur dina inumeun disaring, ari onta diteureuy buleud!

²⁵ Cilaka engke aranjeun guru-guru agama jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Cangkir jeung piring luarna diberesihan, ari jerona kotor pinuh ku daki paksa-pirusa jeung ku beubeunangan tina kasarakahan.

²⁶ Eh nu lalolong, urang Parisi! Jerona heula beresihan cangkir teh, kakara luarna.

²⁷ Cilaka engke aranjeun guru-guru agama jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Aranjeun ibarat kuburan dikapur bodas, ti luarna siga alus, ari eusina tulang-taleng jeung mayit buruk.

²⁸ Aranjeun oge kitu; ti luar katembongna ku jalma rea mah hade, padahal di jerona pinuh ku kapalsuan jeung dosa."

²⁹ "Cilaka engke aranjeun guru-guru agama jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Aranjeun ngalus-ngalus makam para nabi, ngahias tugu-tugu katineung ka jelema-jelema anu keur hirupna harade lampah,

³⁰ sarta aranjeun ngakukeun, yen mun hirup sajaman jeung karuhun moal nyieun kalakuan cara maranehna, jeung moal maehan nabi-nabi.

³¹ Tah geuning ngaraku sorangan yen aranjeun teh turunan tukang maehan nabi-nabi!

³² Tuluykeun atuh ku aranjeun sing anggeus kajahatan anu dimimitian ku karuhun teh!

³³ Aranjeun teh saenyana mah jarahat, turunan jelema jararahat! Rek bisa ngejat kumaha engke tina siksa naraka?

³⁴ Ku sabab kitu Kaula ngabejaan, yen Kaula rek ngutus nabi-nabi, jalma-jalma bijaksana jeung guru-guru; engke ku aranjeun aya anu diparaehan, aya anu disalibkeun, sawareh deui disiksa di imah-imah ibadah, jeung aya anu diberik ka unggal kota.

³⁵ Upama engke aranjeun nanggung hukuman tina sakabeh perkara maehan jalma-jalma nu teu baroga salah, mimiti ti perkara maehan Habil nu teu salah naon-naon, nepi ka perkara maehan Jakaria anak Berekya antara Bait Allah jeung altar.

³⁶ Sing percaya: Hukuman tina eta sakabeh perkara maehan teh tangtu ninggang ka jelema-jelema jaman ayeuna!"

³⁷ "Yerusalem, Yerusalem! Maneh geus maehan nabi-nabi, maledogan utusan-utusan Allah ka maneh, ku batu! Sering pisan Kami nyileuk hayang ngarangkul rahayat

maneh cara hayam nyirekeman anakna ku jangjangna, tapi maneh embung!

³⁸ Ku sabab kitu Bait Allah anu maneh, engke bakal kosong pada naringgalkeun.

³⁹ Jeung ti semet ieu, Kami ngabejaan, maneh moal nenjo-nenjo deui Kami, nepi ka maneh ngucap kieu, Mugia diberkahan ku Allah anu sumping kalawan pajenengan Pangeran."

24 ¹ Waktu Yesus angkat ngantunkeun Bait Allah, murid-murid-Na nyalampeurkeun, terus nunjuk ka eta Bait supaya Anjeunna ningali adegan-adeganana.

² "Enya, eta kabeh ayeuna ku maraneh katenjo," saur Yesus. "Kami ngabejaan, engke mah sahiji ge batuna moal aya anu tetep nyusun dina tempatna ayeuna, bakal dirugrugkeun."

³ Yesus ngareureuh di Gunung Jetun. Murid-murid nyalampeurkeun teu jeung sasaha deui. Tuluy miunjuk, "Mugi diwartoskeun, anu tadi disaurkeun teh iraha pijadieunana? Kitu deui perkawis pisumpingeun Bapa engke sareng ahir jaman, kumaha galagatna?"

⁴ Waler Yesus, "Maraneh sing iyatna ulah beunang kaperdaya.

⁵ Sabab engke bakal loba anu ngaku-ngaku, Kami Kristus, Jurusalamet! Loba nu bakal katipu.

⁶ Maraneh bakal ngadenge dur-derna perang di nu deukeut, ngadenge beja-beja perang

di nu jarauh, tapi ulah sarieun. Pasti eta teh baris kajadian, tapi lain hartina geus kiamat.

⁷ Bangsa-bangsa silih perangan, nagara-nagara silih tarajang. Bala kalaparan jeung lini di mana-mana.

⁸ Eta kabeh kajadian kakarek ngamimitianana ibarat mimiti nyalingitna kanyeri anu rek ngajuru.

⁹ Geus kitu maraneh bakal ditangkep, diserenkeun sangkan disiksa, dipaehan. Bakal dipikageuleuh ku unggal jelema dumeuh anut ka Kami.

¹⁰ Jaman eta bakal loba anu murtad, silih hianat, silih pikageuleuh.

¹¹ Nabi-nabi palsu barijil, loba anu bakal kasasarkeun.

¹² Ku nerekab-nerekabna kajahatan, jelema-jelema teh nepi ka leungit kanyaahna.

¹³ Tapi sing saha anu tabah nepi ka panungtungan bakal dirahayukeun.

¹⁴ Geus kitu ieu Injil Kasalametan anu mertelakeun hal Karajaan Sawarga bakal diuarkeun ka sakuliah dunya, kadenge ku unggal jelema, geus kitu kakara datang poe kiamat."

¹⁵ "Maraneh bakal nenjo Si Pikasieuneun anu baheula diucapkeun ku Nabi Daniel tea ngajega di tempat suci." (Para maos! Mangga manahan naon eta teh pihartoseunana!)

¹⁶ "Lamun eta mangsa enggeus datang, nu araya di Yudea kudu lalumpat ka pagunungan.

¹⁷ Nu keur aya di suhunan imah ulah nyokot nanaon heula ti jero imah.

¹⁸ Nu keur aya di tegal ulah balik heula nyokot jubah.

¹⁹ Pikeun awewe-awewe anu harita keur kakandungan jeung anu keur nyarusuan orok, poe-poe eta teh kacida matak paurna!

²⁰ Kudu neneda ka Allah, muga-muga waktu maraneh kabur teh ulah ninggang dina usum hujan atawa keur poe Sabat!

²¹ Sabab eta mangsa cilaka teh ngabalangsakkeunana leuwih-leuwih ti jaman nu enggeus-enggeus ti barang dunya gumelar nepi ka ayeuna, tur moal aya deui anu saperti kitu.

²² Tapi eta mangsa teh ku Allah disinggetkeun waktuna. Sabab lamun henteu, saurang ge moal aya nu salamet. Allah nyinggetkeun eta mangsa teh lantaran ngaraskeun ka umat pilihan-Na.

²³ Lamun harita aya anu nyebut, Tah ieu Kristus! atawa, Tuh itu Kristus! ulah percaya.

²⁴ Sabab bakal loba Kristus palsu jeung nabi-nabi palsu; maranehna bakal nyarieun kaahengan jeung kaajaiban pikeun nipu, lamun bisa mah ka umat pilihan Allah oge.

²⁵ Maraneh ku Kami geus dibejaan ti ayeuna, supaya iyatna.

²⁶ Atawa lamun aya nu ngomong, Tuh! Di ditu Kristus teh di gurun keusik! maraneh ulah ka ditu. Atawa lamun ceuk maranehna,

Tah, ieu di dieu Kristus teh keur nyumput! ulah percaya.

²⁷Putra Manusa mah pisumpeungeuna-Na lir kilat meuntasan langit ngabaranyay ti wetan ka kulon.

²⁸Di mana aya bangke, manuk bangke ngarubung di dinya."

²⁹"Moal lila ti sabada kabalangsakan mangsa eta, panonpoe bakal poek, bulan henteu cahayaan, bentang-bentang ragragan ti langit, kakuatan-kakuatan langit malengpar tina jalanna.

³⁰Geus kitu tembong di langit tanda Putra Manusa. Barang narenjo Putra Manusa sumping nitih mega di langit tur kawasa jeung kacida agungna, jelema-jelema bakal ear sasambat.

³¹Tarompét gedé bakal disadakeun, sarta Putra Manusa bakal ngutus para malaikat-Na ka opat madhab bumi, ngumpulkeun umat pilihan Anjeunna ti sakuliah jagat, ti tungtung nepi ka tungtung."

³²"Tenjo tangkal kondang, aya papatahna. Lamun regang-regangna geus ngahejoan, ngaleuleusan jeung sarirungan, eta tandana geus teréh usum panas.

³³Nya kitu, lamun hal-hal anu bieu disebut geus kajadian, eta tandana yen geus teréh panungtungan, geus mimiti ahir jaman.

³⁴ Inget, eta sakabeh perkara bakal kajadian samemeh jelema-jelema anu harirup ayeuna paraeh kabeh.

³⁵ Langit jeung bumi bakal musna, tapi pangandika Kami mah moal musna."

³⁶ "Tapi iraha poena, iraha jamna, jelema taya nu nyaho, para malaikat henteu, Putra Manusa ge henteu. Ngan Rama anu uninga.

³⁷ Pisumpingeunana Putra Manusa teh bakal cara keur jaman Enoch.

³⁸ Memeh aya caah gede, jelema-jelema gawena nyatu, nginum, kawin, kitu bae nepi ka waktuna Enoch lebet kana kapal.

³⁹ Tapi jelema-jelema teh teu arengeuheun aya kajadian naon, nyaho-nyaho geus ger caah. Kaayaan dina waktu pisumpingeunana Putra Manusa oge bakal kitu.

⁴⁰ Dina mangsa eta, dua jelema anu keur digarawe di kebon, nu saurang bakal dibawa, nu saurang deui ditinggalkeun.

⁴¹ Dua awewe anu keur ngagiling gandum, nu saurang bakal dibawa, nu saurang deui ditinggalkeun.

⁴² Ku sabab eta sing iyatna, sabab maraneh teu nyaho iraha pisumpingeunana Gusti maraneh.

⁴³ Coba lamun nu boga imah nyahoeun iraha pidatangeunana bangsat, tangtu bakal taki-taki supaya ulah nepi ka kabongkaran.

⁴⁴ Jadi maraneh kudu caringcing salalawasna, sabab pisumpingeunana Putra Manusa teh ku maraneh moal kasangka-sangka."

⁴⁵ Saur Yesus deui, "Cik nu disebut gandeuk satia jeung bijaksana teh nu kumaha? Tangtu ku dununganana baris dipercaya ngurus dahar gandeuk-gandeuk lianna saban-saban geus waktuna.

⁴⁶ Untung eta gandeuk, lamun dununganana datang kasampak keur ngalakonan kawajibanana.

⁴⁷ Ku dununganana tangtu bakal dipercaya nguruskeun sagala harta bandana.

⁴⁸ Tapi lamun eta gandeuk teu satia, hatena bakal ngomong yen dununganana moal balik tereh-tereh,

⁴⁹ tuluy mimiti tanggal-teunggeul ka sasama gandeuk, sarta dahar nginum jeung tukang-tukang mabok.

⁵⁰ Geus kitu dununganana datang dina poe anu ku manehna teu kasangka-sangka, jeung teu diarep-arep.

⁵¹ Geus tangtu ku dununganana disiksa bebeakan, terus dipiceun ka tempat paragi ngabuang jelema-jelema munapek, bati bisa ceurik nepi ka huntuna tingkereket."

25 ¹ "Dina mangsa pisumpingeunana Putra Manusa, Karajaan Sawarga teh kawas ieu misil. Aya sapuluh mojang arindit marawa lampu, rek mapagkeun panganten lalaki.

² Nu lima barodo, nu lima deui caringcing.

³ Anu barodo ngan marawa lampu bae wungkul, henteu marawa minyak keur nambahanana.

⁴ Sabalikna anu caricing mah minyak keur nambahanana oge marawa.

⁵ Panganten datangna elat, nepi ka mojang-mojang teh tarunduheun tuluy kasarean.

⁶ Sanggeus tengah peuting aya anu ceceluk, Panganten datang! Papagkeun!

⁷ Mojang-mojang tingkorejat tuluy pakepuk maruru lampuna.

⁸ Ceuk nu barodo ka nu caringcing, Bagi minyakna saeutik, lampu kuring rek pareum.

⁹ Ceuk nu caringcing, Teu bisa! Moal mahi dipake ku duaan mah. Meuli we ka warung!

¹⁰ Nu barodo arindit mareuli heula minyak. Sabot kitu panganten datang manten, tuluy diiring ku mojang-mojang anu caringcing ka tempat pesta, panto tempat pesta tuluy dikonci.

¹¹ Sanggeus rada lila mojang-mojang barodo teh daratang ka dinya gegeroan, Juragan! Ieu abdi widian lebet!

¹² Ku panganten lalaki dijawab, Teu, kami teu wawuh ka maraneh!"

¹³ Saur Yesus deui, "Ku sabab kitu sing taki-taki, sabab maraneh teu nyaho iraha piwaktueunana."

¹⁴ "Dina mangsa pisumpingeunana Putra Manusa, Karajaan Sawarga teh kawas ieu misil. Aya hiji jelema rek indit nyaba, nyalukan bujang-bujangna rek nitipkeun duitna.

¹⁵ Ari nitipkeunana kumaha kasanggupan bujang-bujangna bae. Ka nu saurang nitipkeunana lima rebu uang emas, ka nu saurang deui dua rebu, jeung ka nu saurang deui sarebu. Geus kitu indit nyaba.

¹⁶ Bujang anu dititipan lima rebu buru-buru ngagolangkeun duitna, meunang untung lima rebu deui.

¹⁷ Anu dititipan dua rebu oge duitna digolangkeun, meunang untung dua rebu deui.

¹⁸ Ari anu dititipan sarebu anggur ngali lombang, duit dununganana teh dipendem.

¹⁹ Lila ti lila dununganana balik, tuluy balitungan.

²⁰ Bujang anu dititipan lima rebu datang mawa duit titipan jeung batina lima rebu. Abdi ku Juragan dititipan artos lima rebu, nyaritana ka dununganana. Sareng ieu anu lima rebu deui batina.

²¹ Ceuk dununganana, Alus, maneh jalma hade, gumati. Maneh geus bisa dipercaya nyekel anu leuleutikan, ku kami rek dipercaya nyekel leuwih gede. Ayeuna urang suka-suka jeung kami!

²² Bujang anu dititipan dua rebu datang. Abdi ku Juragan dititipan artos dua rebu, nyaritana ka dununganana. Sareng ieu anu dua rebu deui batina.

²³ Ceuk dununganana, Alus, maneh jalma hade, gumati. Maneh geus bisa dipercaya nyekel anu leuleutikan, ku kami rek dipercaya nyekel leuwih gede. Ayeuna urang suka-suka jeung kami!

²⁴ Bujang anu dititipan sarebu datang. Juragan, carekna, abdi terang Juragan teh jalmi keras. Juragan ngala buah sanes di tempat pelak ku anjeun, ngala panen sanes di tempat kenging tebar ku anjeun.

²⁵ Ku margi sieun, artos Juragan teh ku abdi diruang dina taneuh. Ieu artosna.

²⁶ Jalma goreng hate, jeung pangedulan! ceuk dununganana. Jadi nyaho maneh yen kami ngala buah lain di tempat pelak kami, ngala panen lain di tempat beunang kami tebar?

²⁷ Benerna ari nyaho kitu, duit kami teh pelak di bang, sangkan ari kami datang eta duit geus anakan.

²⁸ Cokot duit kami ti ieu jelema, bikeun ka nu duitna geus jadi sapuluh rebu.

²⁹ Sabab anu geus beubeunangan ku kami rek ditambahan sina leuwih loba, leuwih ti cukup. Sabalikna anu henteu beubeunangan, dalah nu aya di manehna kajeun kacida saeutikna ku kami rek dicokot.

³⁰ Ieu bujang tanpa guna teh jongklokkeun ka ditu ka tempat nu poek, sina gegerungan tibebergeg!"

³¹ "Dina waktu sumping-Na engke, Putra Manusa teh geus jadi Raja, diiring ku sakabeh malaikat-Na, seug nyalikan tahta-Na anu mulya.

³² Jelema-jelema saalam dunya bakal dijagragkeun ka payuneuna-Na. Anjeunna bakal misah-misahkeun maranehna jadi dua bagian, saperti pangangon misah-misahkeun domba ti embe.

³³ Nu balener sina kumpul di tengeneuna-Na, sesana di kiwaeuna-Na.

³⁴ Raja bakal ngalahir kieu ka nu di tengeneuna-Na, Ka darieu aranjeun, anu diberkahan ku Rama Kami. Geura arasup ka Karajaan anu geus disadiakeun pikeun aranjeun, ti barang dunya gumelar.

³⁵ Bareto waktu Kami lapar ku aranjeun dibere dahar, waktu halabhab dibere nginum, waktu keur jadi semah asing diaku dianjrekkeun,

³⁶ waktu keur sataranjang dibere pakean, waktu keur gering dipulasara, waktu keur dipanjara dilongokan.

³⁷ Jawab nu balener, Gusti, waktos Gusti lapar teh iraha abdi-abdi ngahaturanan tuang, atanapi waktos Gusti hanaang iraha abdi-abdi ngahaturanan ngaleueut?

³⁸Waktos Gusti jadi semah asing, iraha abdi-abdi nganjrekkeun?

³⁹Waktos Gusti teu diraksukan iraha abdi-abdi ngahaturanan raksukan? Waktos Gusti teu damang, waktos Gusti dipanjara, iraha abdi-abdi mulasara, iraha abdi-abdi ngalayad?

⁴⁰Waler-Na, Kieu saenyana ku Kami diterangeun: Waktu aranjeun ngalampahkeun kitu ka salah sahiji dulur Kami anu panglaipna, eta sarua jeung ngalampahkeun kitu ka Kami!

⁴¹Ari ka nu di beulah kenca kieu lahir-Na, Geura nyaringkah ti Kami, eh maraneh anu disapa ku Allah! Geura les arasup ka jero seuneu langgeng anu geus disadiakeun pikeun Iblis jeung para malaikatna!

⁴²Keur Kami lapar maraneh teu mere dahar, keur Kami halabhab maraneh teu mere nginum,

⁴³keur Kami jadi semah asing maraneh teu nganjrekkeun, keur Kami teu boga baju-baju acan maraneh teu mere, keur Kami gering maraneh teu ngurusanan, keur Kami dipanjara maraneh teu mirosea!

⁴⁴Maranehna bakal ngajarawab kieu, Gusti! Iraha abdi-abdi ningal Gusti lapar, hanaang, jadi semah asing, teu kagungan raksukan, teu damang, dipanjara, lajeng abdi-abdi teu nulungan?

⁴⁵ Waler Raja, Kieu mun harayang nyaho:
Samangsa-mangsa maraneh embung nulung
ka salah sahiji dulur Kami anu panglaipna,
sarua jeung embung nulung ka Kami."

⁴⁶ "Eta jelema-jelema anu karitu bakal
dijongklokkeun ka tempat siksaan langgeng,"
saur Yesus. "Ari anu balener, anu ngalakonan
pangersa Allah, bakal hirup bagja tur
langgeng."

26 ¹ Sanggeus nyarios kitu Yesus nyarios
deui ka murid-murid, saur-Na,

² "Maraneh nyaho dua poe deui Pesta Paska,
Putra Manusa teh bakal diserenkeun terus
disalibkeun."

³ Harita imam-imam kapala jeung para
kokolot bangsa Yahudi mah keur kumpul di
karaton Kayapas, Imam Agung,

⁴ badami arek nangkep Yesus kalawan rikip,
baris tuluy ditelasan.

⁵ "Tapi nangkepna ulah dina waktu keur
pesta," ceuk maranehna, "sabab rahayat
tangtu rusuh."

⁶ Yesus sumping ka Betania, linggih ka imah
Simon anu baretona katerap ku lepra.

⁷ Sabot keur tuang, datang hiji awewe mawa
goci dieusi minyak seungit anu mahal ka
Anjeunna, minyak teh tuluy dikucurkeun kana
mastaka-Na.

⁸ Murid-murid narenjo kitu teh jadi
arambekeun, "Ku naon dihahambur kitu eta
teh?" ceuk maranehna.

⁹ "Eta minyak bisa dijual mahal, duitna jang kaom miskin!"

¹⁰ Yesus uninga pikiran maranehna nu saenyana. "Ku naon maraneh openan ka ieu awewe?" saur-Na. "Manehna geus nembongkeun kalemesan jeung kamulyaan budina ka Kami.

¹¹ Nu mariskin mah salawasna ge aya bae jeung maraneh, tapi Kami mah aya di maraneh teh moal salilana.

¹² Ieu awewe ngucuran Kami ku minyak seungit teh saenyana makelatkeun Kami waktu pamakaman Kami engke.

¹³ Sing percaya: Di mana bae Injil diwawarkeun di sakuliah dunya, kahadean ieu wanita ka Kami geus tangtu bakal disebut, dijieun pangling-eling ka manehna."

¹⁴ Aya hiji murid ti antara nu dua welas, ngaranna Yudas Iskariot, datang ka imam-imam kapala.

¹⁵ "Upami abdi nyerenkeun Yesus ka Bapa-bapa, naon buruhna?" carekna. Imam-imam kapala ngitung duit tilu puluh gebleg perak, tuluy diserenkeun ka Yudas.

¹⁶ Ti harita Yudas neangan kasempetan rek nyerenkeun Yesus ka imam-imam kapala.

¹⁷ Dina poe kahiji Pesta Roti Teu Diragian, murid-murid arunjukan ka Yesus, "Bapa palay di mana disayagikeunana tuang jamuan Paska teh?"

¹⁸ Waler-Na, "Tepungan hiji jelema di kota. Caritakeun ka manehna kieu: Saur Pa Guru, Kaula geus terah nepi ka wanci. Kaula seja mestakeun Paska jeung murid-murid di bumi andika."

¹⁹ Murid-murid arindit nedunan piwarangana-Na, terus nyadiakeun tuangeun keur jamuan Paska.

²⁰ Sanggeus rada peuting Yesus calik tuang jeung murid-murid.

²¹ Bari tuang Anjeunna nyarios, "Kami mere nyaho, ti maraneh aya saurang nu rek hianat ka Kami."

²² Murid-murid mani tingrarenjag. "Tangtos sanes abdi nu dimaksud ku Gusti teh?" ceuk maranehna naranyakeun silihgenti.

²³ Waler-Na, "Anu rek ngahianat teh nya eta anu engke bantrok jeung Kami nyelupkeun roti kana mangkok.

²⁴ Memang Putra Manusa teh kudu tiwas. Hal eta geus disebutkeun dina Kitab Suci. Tapi kacida cilakana engke eta anu ngahianat ka Putra Manusa teh! Leuwih hade lamun eta jelema henteu kungsi lahir ka dunya!"

²⁵ Ceuk Yudas, si hianat tea, "Tangtos jalmina sanes abdi, Pa Guru?" Waler Yesus, "Kitu ceuk maneh mah."

²⁶ Tengah-tengah tuang Yesus nyandak roti hiji. Sanggeus muji sukur, rotina ku Anjeunna disemplekan tuluy diasongkeun

ka murid-murid. "Ieu tampanan, dahar," saur-Na, "ieu teh daging awak Kami."

²⁷ Ti dinya Anjeunna nyandak lumur anggur. Sanggeus muji sukur, lumur diasongkeun ka murid-murid. "Ieu inum ku sarerea," saur-Na,

²⁸ "ieu teh getih Kami anu neguhkeun perjangjian Allah, getih anu dikucurkeun pikeun jalma rea geusan ngahampura dosa-dosana.

²⁹ Kami ngabejaan, ti semet ieu Kami moal nginum deui anggur ieu, nepi ka waktu engke nginum anggur anu anyar jeung maraneh di Karajaan Rama Kami."

³⁰ Sanggeus kitu aranjeunna nganyanyikeun hiji lagu pupujian. Ti dinya terus kaluar, ngajugjug ka Gunung Jetun.

³¹ Yesus nyarios, "Peuting ieu keneh maraneh bakal kalabur ti Kami. Sabab ceuk Kitab Suci, Eta pangangon ku Allah baris dipaehan, dombana disina paburiset.

³² Tapi sanggeus Kami dihirupkeun deui, Kami rek miheulaan maraneh ka Galilea."

³³ Ceuk Petrus ka Anjeunna, "Sanaos nu sanes naringgalkeun ka Bapa, abdi mah moal!"

³⁴ Waler Yesus ka Petrus, "Kami ngingetan, peuting ieu memeh hayam kongkorongok, maneh bakal geus tilu kali nyebut teu wawuh ka Kami."

³⁵ Ceuk Petrus, "Moal! Abdi mah moal nyebat kitu sanaos kedah paeh bareng sareng Bapa oge!" Nu sejen ge ngaromongna teh kitu.

³⁶ Yesus nyandak murid-murid-Na ka hiji tempat anu ngaranna Getsemane. Ti dinya saur-Na, "Maraneh dariuk di dieu sabot Kami neneda di ditu."

³⁷ Anjeunna terus angkatna, nyandak Petrus jeung dua sadulur anak bapa Sebedeus, manah-Na nalangsa jeung ketir.

³⁸ "Hate Kami asa remuk, nalangsa taya hinggana. Daragoan di dieu, jeung Kami bantuan nyaring," saur-Na ka maranehna,

³⁹ bari angkat ngantunkeun. Sanggeus rada jauh, bluk Anjeunna sujud meubeutkeun anjeun terus neneda, "Nun Ama, manawi kenging mah ieu lumur eusi kasangsaraan teh singkirkeun ti Abdi! Nanging ulah numutkeun panuhun Abdi, kedah numutkeun pangersa Ama."

⁴⁰ Sanggeus neneda Anjeunna ngalongok heula ka nu tiluan, tapi geus sarare. Ngalahir ka Petrus, "Na teu kuat maraneh tiluan maturan Kami nyaring barang sajam?"

⁴¹ Kudu nyaring, kudu neneda, supaya ulah keuna ku panggoda. Maraneh ari jiwa mah sumanget, tapi badan lahir henger."

⁴² Geus kitu dikantunkeun deui, mindo neneda, "Nun Ama, ari teu kenging henteu mah ieu lumur eusi kasangsaraan teh kedah bae diinum, mugi pangersa Ama laksana."

⁴³ Geus kitu ngalongok deui ka nu tiluan, tapi sarare keneh bae, panonna teu barisa dipake beunta.

⁴⁴ Seug dikantunkeun deui, katilu kalina neneda deui, kecap-kecap-Na cara tadi keneh.

⁴⁵ Geus kitu nepangan deui nu tiluan. Ti dinya ngalahir, "Rek tonggoy bae sarare jeung ngareureuh teh? Tenjo, geus waktuna Putra Manusa teh diserenkeun kana kakawasaan manusa nu daroraka.

⁴⁶ Geura harudang, urang indit. Tenjo, anu arek ngahianat ka Kami teh geus datang!"

⁴⁷ Sabot Anjeunna sasauran keneh, Yudas, murid ti nu dua welas tea geus datang jeung jelema loba pisan, marawa pedang jeung gegendir, titahan imam-imam kapala jeung para kokolot.

⁴⁸ Eta jelema hianat teh memehna geus mere isarat, "Mana-mana anu ku kula dicium, eta jelemana, pek tangkep."

⁴⁹ Manehna muru lempeng ka Yesus. "Salam, Pa Guru!" pokna bari terus nyium.

⁵⁰ Yesus ngawaler, "Geura pek eta pakarepan teh lampahkeun, Ki Sanak!" Rob Anjeunna dironom terus ditangkep, dicerek pageuh pisan.

⁵¹ Ti nu ngiring ka Anjeunna aya anu nyabut pedang, dikadekkeun ka hiji jelema bujangna Imam Agung, rampung ceulina.

⁵² Tapi saur Yesus, "Asupkeun eta pedang, sarangkaian deui. Sabab anu ngagunakeun pedang paehna ku pedang deui.

⁵³ Dikira Kami teu bisa nyambat ka Rama Kami menta balad malaikat leuwih ti dua welas pasukan?

⁵⁴ Tapi lamun kitu kumaha rek laksana ucapan Kitab Suci yen kudu kieu jadina?"

⁵⁵ Geus kitu sasauran ka nu rea, "Maraneh marawa pedang jeung gegendir nangkep Kami, na Kami teh penjahat? Unggal poe Kami aya di Bait Allah ngawuruk, ku maraneh teu ditangkep!

⁵⁶ Tapi memang geus kieu mistina, sangkan laksana pisaur nabi-nabi anu ditulis dina Kitab Suci." Ari murid-murid tuluy kalabur kabeh ti Anjeunna.

⁵⁷ Yesus ku nu narangkep dibawa ka bumi Kayapas, Imam Agung. Di dinya geus kumpul guru-guru agama jeung para kokolot.

⁵⁸ Petrus nuturkeun ti kajauhan nepi ka buruan bumi Imam Agung, milu asup tuluy diuk jeung para pangawal, hayangeun nyaho kumaha tungtungna.

⁵⁹ Imam-imam kapala jeung sakumna Mahkamah Agama geus sakedah polah neangan bukti palsu anu bisa ngalantarankeun Yesus dihukum pati.

⁶⁰ Tapi bukti anu dipikahayang hiji ge teu aya, sanajan ari nu nawarkeun maneh jadi

saksi palsu mah loba. Tungtungna aya dua jelema anu maju ka hareup,

⁶¹ tuluy nuding, "Ieu jelema kungsi nyebutkeun kieu, Ieu Bait Allah ku Kami rek diruag, sanggeus heuleut tilu poe rek diadegkeun deui."

⁶² Imam Agung tuluy ngadeg mariksa ka Yesus saurna, "Kumaha, rek dijawab eta panuding ka Maneh?"

⁶³ Yesus teu ngawaler. Imam Agung nimbalan deui ka Anjeunna, "Demi Allah anu jumeneng, ieu kami ngancam ku sumpah, aku: Enya Maneh teh Kristus, Putra Allah?"

⁶⁴ Yesus ngawaler, "Kitu pilahir anjeun. Nanging sing percanten: Ti semet ayeuna bakal kataringali ku aranjeun Putra Manusa calik di tengeneun Allah Nu Maha Kawasa, tuluy sumping ti langit dina mega!"

⁶⁵ Berewek Imam Agung nyosoeh anggoanana, tuluy ngalahir, "Ngahina ka Allah! Teu perlu deui urang make saksi! Geus kadarangu kitu ngahina-Na!

⁶⁶ Kumaha timbangan aranjeun?" Jawabna, "Eta jelema salah! Kudu dipaehan!"

⁶⁷ Tuluy maranehna nyariduhan raray Yesus bari nareunggeul. Aya oge anu nampiling ka Anjeunna

⁶⁸ bari ngomong kieu, "Coba teguh, Kristus, saha ieu anu nampiling ka Maneh?"

⁶⁹ Sabot Petrus diuk di buruan luar, disampeurkeun ku hiji awewe babuna Imam

Agung. "Maneh lain sok bareng jeung Yesus di Galilea?" ceuk eta awewe.

⁷⁰Tapi Petrus ngangles di hareupeun sarerea. "Ngomong naon ieu teh, kuring teu ngarti," jawabna.

⁷¹Tuluy ngaleos ka lawang buruan. Katenjoeun ku babu sejen, anu terus ngomong ka nu araya di dinya ngomongkeun Petrus, pokna, "Manehna sok babarengan jeung Yesus urang Nasaret."

⁷²Petrus ngangles deui, "Wani sumpah, teu wawuh ka jelema eta teh!"

⁷³Teu kungsi lila Petrus disalampeurkeun ku nu araya di dinya. "Maneh pasti salah saurang babaturana-Na," ceuk maranehna, "kaciri lentong maneh kitu!"

⁷⁴Tembal Petrus, "Wani sumpah, kuring ngomong saenyana! Masing dihukum kuring ku Allah lamun henteu saenyana. Kuring teu wawuh ka eta jelema!" Harita kenah hayam kongkorongok,

⁷⁵ras Petrus ingeteun kana saur Yesus yen, "Memeh hayam kongkorongok, tilu kali maneh bakal nyebut teu wawuh ka Kami." Leos bae Petrus ka luar, ceurik nalangsa kabina-bina.

27¹ Isuk-isuk kenah pisan imam-imam kapala jeung para kokolot geus nyieun putusan yen Yesus rek diragrangan hukum pati.

²Anjeunna dirante dibawa ka luar ti dinya, tuluy diserenkeun ka Pilatus, Gupernur bangsa Rum.

³Barang Yudas, si hianat, nyahoeun yen Yesus diragrangan hukum pati, kacida kaduhungeunana, seug bae duit anu tilu puluh gebleg perak teh dibawa deui ka imam-imam kapala jeung para kokolot.

⁴"Kuring dosa, geus ngahianat ka jelema nu taya salahna nepi ka diragrangan hukum pati!" pokna. Dijawab, "Sabodo teuing, eta mah urusan maneh!"

⁵Eta duit ku Yudas dialungkeun ka jero Bait Allah, ari manehna tuluy indit sarta terus ngagantung maneh.

⁶Duitna ku imam-imam kapala dipulung. "Ieu duit teh ladang getih," carekna, "nurutkeun Hukum Agama teu meunang diasupkeun kana sisimpenan Bait Allah."

⁷Tuluy mupakat eta duit rek dibeulikeun Lahan Panjunan jang pakuburan urang asing.

⁸Ti harita lahanna katelah "Lahan Getih" nepi ka ayeuna.

⁹Laksana ucapan Nabi Yermia anu kieu, "Duit tilu puluh gebleg perak, nya eta duit anu geus disaluyuan ku urang Israil pikeun meuli salira Anjeunna ku maranehna dicokot,

¹⁰dipake meuli lahan panjunan, kitu parentah Pangeran ka kaula."

¹¹Yesus geus aya di payuneun gupernur bangsa Rum. "Andika teh raja urang Yahudi?"

Gupernur mariksa. "Leres pangandika," waler-Na.

¹² Tapi panuding-panuding imam-imam kapala jeung para kokolot mah ku Anjeunna sama sakali teu diwaler.

¹³ "Karungu eta dakwaan-dakwaan maranehna?" Pilatus mariksa deui.

¹⁴ Tapi Yesus teu kersaeun ngawaler, nu matak gupernur teh kacida heraneunana.

¹⁵ Eta gupernur bangsa Rum kagungan kabiasaan, saban-saban Pesta Paska sok ngaleupaskeun sakitan saurang anu dipenta ku rahayat.

¹⁶ Harita aya hiji sakitan, penjahat anu geus kakunang-kunang, ngaranna Yesus Barabas.

¹⁷ Pilatus mariksa ka rahayat anu ngaliud, "Nu mana anu kudu dileupaskeun, Yesus Barabas atawa Yesus anu disebut Kristus?"

¹⁸ Mariksana kitu lantaran uninga enya-nya, yen nu matak eta para kekentong urang Yahudi nyerenkeun Yesus ka anjeunna teh lantaran ngarasa dengki.

¹⁹ Sabot Pilatus calik di bale pangadilan, anjeunna nampa pesen ti garwana kieu, "Ulah midamel kitu kieu ka eta jalmi nu teu aya salahna. Margi tadi wengi abdi teh kasiksa ku impian perkawis eta jelema."

²⁰ Ari imam-imam kapala jeung para kokolot ngangsonan jalma rea, sina menta Barabas dileupaskeun, ari Yesus sina dihukum pati.

²¹ Tapi Pilatus mariksa ka jalma rea, saurna, "Pilih ti ieu duaan, nu mana anu kudu dileupaskeun?" "Barabas!" tembal jalma rea.

²² "Ari Yesus anu disebut Kristus kumahakeun?" Pilatus mariksa. "Gantung!" tembal jalma rea.

²³ Pilatus mariksa deui, "Naon kajahatana-Na?" Jalma rea kalah ka tinggorowok patarik-tarik, "Gantung!"

²⁴ Kajudi ku Pilatus yen diteruskeun ge taya gunana, salah-salah rahayat teh nyieun karusuhan. Anjeunna nyandak cai ngumbah panangan di hareupeun jalma rea. Timbalanana, "Kami teu tanggung jawab kana patina ieu jelema. Ku maraneh bae uruskeun!"

²⁵ Ceuk jalma rea, "Kajeun, hukuman lantaran paehna eta jelema teh tanggungan kuring jeung anak-anak kuring!"

²⁶ Ti dinya Pilatus ngaleupaskeun Barabas. Ari Yesus sanggeus dirangketan tuluy diserenkeun sina digantung ku maranehna.

²⁷ Yesus ku serdadu-serdadu Pilatus diasupkeun ka karaton tuluy digoronyok ku sarerea.

²⁸ Anggoana-Na dilaan diganti ku jubah wungu.

²⁹ Serdadu-serdadu nyieun mamakutaan tina cucuk diterapkeun kana mastaka-Na, ari panangan tengen-Na sina nyepeng iteuk. Geus kitu eta serdadu-serdadu pura-pura

sarujud ka Anjeunna. "Daulat Raja urang Yahudi!" ceuk maranehna maroyokan,

³⁰ tuluy nyariduhan ka Anjeunna. Iteukna ku maranehna dijewang, dibabukkeun kana mastaka-Na.

³¹ Sanggeus diparoyok, jubah wunguna dilaan diganti deui ku jubah-Na ku anjeun. Ti dinya Anjeunna dibawa ka luar rek digantung dina kayu salib.

³² Di tengah jalan, maranehna papanggih jeung hiji jelema urang Kirena ngaranna Simon. Eta jelema ku serdadu-serdadu dipaksa sina manggul kayu salib Yesus.

³³ Sanggeus narepi ka hiji tempat anu disebut Golgota, anu hartina "Tempat Tangkorek,"

³⁴ Yesus disina ngaleueut anggur anu dicampuran hamperu. Tapi sanggeus diraosan Anjeunna teu kersaeun.

³⁵ Anjeunna terus disalib, anggoana-Na dibagikeun ku lotre,

³⁶ tuluy dijaraga bari dariuk.

³⁷ Dina luhureun mastaka-Na maranehna masang tulisan panuding ka Anjeunna, unina: "Ieu Yesus, Raja urang Yahudi."

³⁸ Aya dua penjahat anu digantung bareng jeung Anjeunna, hiji di tengeneun hiji deui di kiwaeuna-Na.

³⁹ Anu laliwat ka dinya gogodeg jeung ngahina ka Yesus, pokna,

⁴⁰ "Wah, anu rek ngaruag Bait Allah jeung rek ngadegkeunana deui di jero tilu poe! Lamun Maneh Putra Allah, turun tina salib salametkeun diri!"

⁴¹ Imam-imam kapala, guru-guru agama jeung para kokolot oge maroyokan,

⁴² "Ka batur bisa nyalametkeun, ari ka diri sorangan teu bisa! Na enya Manehna teh raja urang Yahudi? Mun bisaeun turun tina salib-Na, kakara urang percaya!"

⁴³ Majar carek-Na percaya ka Allah, malah ngaku jadi Putra Allah. Urang daragoan, sугan bae Allah kersaeun nulungan ka Manehna ayeuna!"

⁴⁴ Dua penjahat anu bareng digantung jeung Anjeunna oge milu ngahina kawas kitu.

⁴⁵ Waktu geus tengah poe, sakuliah nagri ngadak-ngadak jadi poek, tilu jam lilana.

⁴⁶ Kira-kira pukul tilu Yesus ngajerit tarik, "Eli, Eli, lama sabahtani?" hartina: "Nun Allah sim kuring, Allah sim kuring, ku naon nu mawi ngantunkeun?"

⁴⁷ Anu ngadareng Anjeunna kitu ngajeritna, sawareh aya nu ngomong kieu, "Manehna sasambat ka Elias!"

⁴⁸ Aya saurang anu terus lumpat nyokot sepon dicelupkeun kana anggur haseum, tuluy digagangan rek disodorkeun ka Yesus sina diseuseup.

⁴⁹ Tapi aya nu nyegah, pokna, "Engke, urang ngadagoan heula Elias nyalametkeun Manehna!"

⁵⁰ Yesus ngajerit deui tarik pisan, geus kitu les pupus.

⁵¹ Bareng jeung pupus-Na, reregan Bait Allah bedah dua ti luhur ka handap. Bumi ngariyeg, batu-batu karang bareulah,

⁵² kuburan-kuburan maruka, umat Allah anu geus paraeh harudang harirup deui,

⁵³ kalaluar tina kuburanana. Sanggeus Yesus gugah ti nu maraot maranehna arasup ka Kota Suci, katembong ku jalma rea.

⁵⁴ Kapala pasukan jeung serdadu-serdadu jaga, narenjo lini kitu deui kajadian-kajadian sejenna, kacida sarieuneunana, sarta ngaromong kieu, "Saestuna eta jelema teh Putra Allah!"

⁵⁵ Di dinya loba oge awewe anu biasa sok ngiring jeung ngalalayanan ka Yesus ti Galilea keneh, ngarawaskeun ti kajauhan.

⁵⁶ Di antarana nya eta Maria Magdalena, Maria ibuna Yakobus jeung Yusup, jeung bojona Sebedeus.

⁵⁷ Sanggeus mimiti peuting, aya hiji jelema beunghar ti Arimatea ngaranna Yusup, murid Yesus keneh,

⁵⁸ ngadeuheus ka Pilatus menta layon Yesus. Pilatus marentah supaya layon Yesus diserenkeun ka Yusup.

⁵⁹ Layon Yesus ku Yusup dicokot, dibungkus ku boeh tina lenen anyar,

⁶⁰ tuluy dimakamkeun di makam milik manehna, hiji guha cadas anyar beunang mobok. Lawang pajaratana ditutup ku batu gede, sanggeus kitu Yusup tuluy balik.

⁶¹ Maria Magdalena jeung Maria anu saurang deui dariuk keneh di dinya, melong kana pajaran.

⁶² Poe isukna poe Sabat, imam-imam kapala jeung urang Parisi ngadareuheus ka Pilatus.

⁶³ "Juragan," ceuk maranehna, "waktos hirup keneh eta jalmi tukang bohong teh kantos nyanggem kieu, Sanggeus tilu poe Kami bakal dihirupkeun deui.

⁶⁴ Ku margi kitu mugi Juragan marentahkeun ngajaga kuburana-Na dugi ka dinten katiluna, bilih mayit-Na dipaling ku murid-murid-Na teras diuar-uar majar hirup deui. Bohong anu kadua mah langkung matak ngabahyakeun ti batan anu kahiji."

⁶⁵ "Mangga teundeunan anu ngajaga," saur Pilatus. "Jaraga sateka-teka sing kuat."

⁶⁶ Maranehna alundur ti dinya, tuluy makam Yesus teh diamankeun, diteundeunan jaga jeung batu tutup lawangna disegel.

28¹ Sanggeus liwat poe Sabat, poe Minggu isuk-isuk keneh pisan Maria Magdalena jeung Maria anu saurang deui geus laleumpang ngalayad ka makam.

² Dak-dumadak aya lini kacida rongkahna. Kolebat aya malaikat Pangeran lungsur ti sawarga, ngagulingkeun batu tutup makam, tuluy batuna dicalikan.

³ Rupa eta malaikat mani kawas cahaya kilat, panganggonna bodas kawas salju.

⁴ Nu jaraga makam mani kokoplokan bawaning ku sarieuneun, nepi ka tinglumpuruk kawas nu paeh.

⁵ Malaikat teh ngalahir ka eta dua wanita, "Nyai ulah sarieun. Kami terang Nyai rek ngalayad Yesus anu tas disalib.

⁶ Anjeunna geus teu aya di dieu, geus digugahkeun sakumaha saur-Na tea. Hiap taringal ka dieu urut ebog-Na.

⁷ Ayeuna buru-buru bae bejakeun ka murid-murid-Na kieu, Anjeunna geus digugahkeun ti nu maraot, ayeuna keur angkat ka Galilea miheulaan aranjeun. Engke tangtu kapanggih di ditu! Tah kitu bejakeunana, sing inget."

⁸ Bral maranehna arindit ti dinya gura-giru bari sieun tapi bungah, tungtungna lalumpatan rek pupulih ka murid-murid Yesus.

⁹ Tapi dak-dumadak Yesus nepangan ka maranehna. "Salam rahayu," saur-Na. Maranehna ngaharempoy kana sampean Anjeunna tuluy nyungkem.

¹⁰ "Ulah sarieun," saur Yesus, "jung bejakeun ka dulur-dulur Kami yen kudu ka Galilea, engke tepung di ditu."

¹¹ Waktu eta dua wanita geus laleumpang, para prajurit anu ngajaraga makam baralik ka kota, lapor perkara kajadian tea ka imam-imam kapala,

¹² anu terus badami jeung para kokolot. Hasil babadamianana, eta para prajurit teh dibarere duit gede pisan,

¹³ bari diomongan kieu, "Uarkeun ku maraneh yen mayit-Na dipaling ku murid-murid-Na ti peuting waktu maraneh keur harees.

¹⁴ Lamun hal ieu kadenge ku gupernur, ku kami rek dilelemu yen ieu kajadian lain salah maraneh, jadi maraneh ulah salempang."

¹⁵ Sanggeus narima duit, eta para prajurit teh tuluy uar-uar sakumaha papatah tea. Nepi ka ayeuna oge di kalangan urang Yahudi mah carita kitu ti eta para prajurit teh aya keneh.

¹⁶ Murid-murid anu kari sawelas urang arindit ka hiji pasir di Galilea, sakumaha anu dipesen ku Yesus.

¹⁷ Sanggeus papanggih jeung Anjeunna tuluy sarujud nyarembah. Aya oge sawatara urang anu asa-asa keneh.

¹⁸ Yesus nyaketan ka maranehna, lajeng sasauran kieu, "Kakawasaan di sawarga jeung di bumi, sagemblengna geus diserenkeun ka Kami.

¹⁹ Ku sabab eta datangan jalma-jalma saalam dunya jaradikeun murid Kami, baptis

kalawan pajeunangan Rama, Putra, jeung Roh Suci.

²⁰Ajar ngalakonan sagala perkara anu ku Kami geus diparentahkeun ka maraneh. Kami tangtu nyarengan ka maraneh salalawasna nepi ka ahir jaman."

Markus

1 ¹ Ieu Injil Kasalametan anu ngawartakeun Yesus Kristus, Putra Allah.

² Ungel mimiti eta warta sakumaha anu diserat ku Nabi Yesaya, kieu: "Allah ngandika, Ieu utusan Kami ku Kami rek diutus heulaeun Hidep, sina nyadiakeun jalan pikeun Hidep.

³ Aya nu cumeluk di gurun keusik, Sadiakeun jalan pikeun Pangeran! Jieun jalan anu lempeng pikeun Mantenna!"

⁴ Nya bukti di gurun keusik aya nu muncul, ngabaptis jeung ngawulang, nya eta Yohanes. Piwulangna kieu, "Geura tarobat, geura dibaptis, geus tangtu dosa maraneh dihampura ku Allah."

⁵ Mangpirang-pirang jelema ti Yudea jeung ti kota Yerusalem daratang ngabarandungan piwulangna, terus ngaraku dosana, sarta tuluy ku anjeunna dibaptis di Walungan Yordan.

⁶ Anggoan Yohanes tina bulu onta jeung nganggo sabuk kulit. Ari barangtuangna simeut jeung madu leuweung.

⁷ Anjeunna ngumumkeun kieu, "Engke, pandeurieun kami bakal aya anu sumping tur leuwih agung batan kami. Pikeun dongko di payuneuna-Na ge, ngudaran tali tarumpah-Na, kami ngarasa teu layak.

⁸ Kami ngabaptis maraneh teh ku cai, tapi Anjeunna mah ngabaptisna ka maraneh engke ku Roh Suci."

⁹ Teu lila ti harita, Yesus oge ti Nasaret wewengkon Galilea sumping dibaptis ku Yohanes di Walungan Yordan.

¹⁰ Barang timbul ti jero cai, Anjeunna ningali langit muka, sarta Roh Allah lungsur ka Anjeunna dina rupa manuk japati.

¹¹ Ti langit aya soara, ungelna, "Hidep teh Putra kaasih Kami, anu kamanah ku Kami."

¹² Harita keneh manah Yesus digerakkeun ku Roh Allah, Anjeunna tuluy angkat ka gurun keusik,

¹³ cicing di dinya opat puluh poe opat puluh peuting, digoda ku Iblis. Di tempat eta loba oge sato alas, tapi Anjeunna dilalayanan ku para malaikat.

¹⁴ Sanggeus Yohanes dipanjara, Yesus angkat ka Galilea ngawawarkeun Injil Kasalametan ti Allah.

¹⁵ Saur-Na, "Geura tarobat, geus waktuna, sabab Karajaan Allah geus meh ngadeg! Sing percaya kana ieu Injil Kasalametan!"

¹⁶ Waktu Anjeunna keur angkat mapay sisi Talaga Galilea, ningali dua jelema adi lanceuk keur ngarala lauk, ngaranna Simon jeung Andreas.

¹⁷ Ku Anjeunna diajak sareng, "Marilu ka Kami, engke ku Kami diajar ngala jelema."

¹⁸ Harita kenéh duanana marilu, heurapna diculkeun.

¹⁹ Yesus angkat deui. Angkat can pati jauh ti dinya ningali deui dua jelema adi lanceuk, Yakobus jeung Yohanes anak Sebedeus, keur ngaromean heurap dina parahu.

²⁰ Harita kenéh disaur tuluy marilu, ninggalkeun bapana dina parahu jeung kuli-kuli.

²¹ Yesus sumping ka kota Kapernaum jeung murid-murid. Dina poe Sabat Anjeunna lebet ka imah ibadah, ngawulang.

²² Cara Anjeunna ngawulang estu pikaresepeun anu ngabarandungan, beda ti guru-guru agama maranehna. Anjeunna mah ngajarna teh gede wibawana.

²³ Sabot kitu, aya hiji jelema anu kasurupan roh jahat asup ka jero imah ibadah bari cocorowokan,

²⁴ "Arek naon datang ka urang, Yesus urang Nasaret? Rek ngabinasa? Kuring nyaho Anjeun teh utusan anu suci ti Allah!"

²⁵ "Repeh maneh!" saur-Na ka eta roh jahat. "Geuwat kaluar ti eta jelema!"

²⁶ Sanggeus ngageubig-geubig kacida nemenna ka eta jelema, eta roh jahat teh tuluy nyingkah.

²⁷ Anu nyaraksian mani harookeun sarta tuluy ngaromong pada batur, "Wah, naon ieu? Pangajaran anyar, kitu? Kawasa temen eta

jelema teh, roh-roh jahat dititah kalaluar teh mani narurut kitu!"

²⁸ Beja hal Yesus gancang pisan nerekabna ka mana-mana di sakuliah daerah Galilea.

²⁹ Yesus jeung murid-murid-Na kaluar ti imah ibadah, tuluy ka imah Simon jeung Andreas. Yakobus jeung Yohanes ge milu.

³⁰ Ari mitoha awewe Petrus keur gering muriang, aya di enggon bae. Jadi barang Yesus sumping jeung anu ngariring terus bae diwartosan.

³¹ Anjeunna terus ningalian mitoha Petrus, leungeunna diangkat terus dibantu dihudangkeun. Rep muriangna cageur, tuluy cakah-cikih ngalalayanan.

³² Sanggeus panonpoe surup jeung mimiti peuting, loba anu daratang ka Anjeunna mawa anu garering jeung anu kasarurupan roh jahat.

³³ Urang kota eta tumpuk mani ngagimbung di buruan eta imah.

³⁴ Yesus terus nyageur-nyageurkeun anu garering loba pisan sarta panyakitna rupa-rupa. Roh-roh jahat anu nyurup ge ku Anjeunna diusiran, loba pisan. Eta roh-roh jahat ku Anjeunna teu diidinan ngaromong naon-naon, sabab geus nyarahoeun saha Anjeunna.

³⁵ Poe isukna subuh-subuh keneh Yesus kaluar ti eta imah, ngabujeng hiji tempat sepi di luar kota, sembahyang.

³⁶ Simon sabatur-batur nareangan.

³⁷ Sanggeus kapanggih maranehna arunjukan, "Bapa dipilarian ku sadayana."

³⁸ Tapi waler Yesus, "Urang kudu terus ka desa-desa sejen sakurilingeun ieu. Maranehna oge perlu ku Kami diwuruk, sabab kitu tujuan Kami datang teh."

³⁹ Geus kitu Anjeunna ngider ka sakuliah Galilea, ngawulang di imah-imah ibadah jeung ngusir roh-roh jahat anu nyurup ka jelema.

⁴⁰ Aya jelema lepra datang ka Anjeunna, sujud ka payuneuna-Na menta ditulungan. Pokna, "Manawi Juragan kersa, Juragan iasa nyageurkeun abdi."

⁴¹ Manah Yesus welas pisan ka eta jelema, tuluy ngantelkeun panangana-Na kana awak eta jelema. "Heug, geura cageur," saur-Na.

⁴² Les leprana leungit, awakna pulih beresih.

⁴³ Ku Anjeunna dipiwarang buru-buru indit ti dinya sanggeus diomat-omatan heula,

⁴⁴ saur-Na, "Kade ulah cacarita ka saha-saha perkara ieu, terus bae ka imam menta dipariksa awak, tuluy haturkeun kurban sakumaha anu diparentahkeun ku Musa, supaya tetela ka sarerea yen maneh geus cageur."

⁴⁵ Tapi eta jelema inditna teh terus cacarita ka ditu ka dieu teu eureun-eureun, nepi ka upama Yesus lebet ka kota moal iasa lalua. Ku sabab eta Anjeunna di luar kota bae

anu sarepi. Tapi jelema-jelema teu burung murubul ti mana-mana.

2¹ Sanggeus sababaraha poe di dinya Yesus mulih ka Kapernaum. Beja yen Anjeunna mulih nerekab.

² Jelema-jelema daratang kacida lobana, nepi ka taya tempat deui, nepi ka lawang panto oge heurin ku jelema. Sabot Anjeunna keur nyarioskeun amanat ti Allah,

³ aya jelema opatan ngagotong anu lumpuh rek dideuheuskeun.

⁴ Tapi teu barisaeun asup ku heurin-heurinna. Ku sabab kitu maranehna jalan ti luhur, nyieun liang lempengan Yesus calik, nu lumpuh teh diulur tina eta liang jeung samakna.

⁵ Ningali kapercayaan maranehna sakitu mantepna, Yesus ngalahir ka eta nu lumpuh, saur-Na, "Anaking, dosa-dosa hidep geus dihampura."

⁶ Aya sawatara guru agama anu marilu kumpul di dinya. Maranehna mimiti ngaromong dina hatena,

⁷ "Lancang temen ieu jelema ngomong kitu! Ngahina ka Allah! Ngan Allah anu wenang ngahampura dosa mah!"

⁸ Yesus uningaeun kana pikiran maranehna, tuluy ngalahir, "Ku naon karitu pikiran aranjeun?"

⁹ Mana nu leuwih babari ngomongkeunana ka ieu nu lumpuh, Dosa-dosa hidep dihampura,

atawa, Geura hudang, angkat samak hidep tuluy leumpang?

¹⁰ Tapi ayeuna ku Kaula rek dibuktikeun yen Putra Manusa di ieu dunya kawasa ngahampura dosa."

¹¹ Geus kitu ngalahir ka eta nu lumpuh, "Geura hudang, angkat samakna, jung geura balik!"

¹² Nu lumpuh teh cengkat, samakna diangkat, tuluy gura-giru indit ti dinya. Anu nyaraksian mani barengong, tuluy ngamulyakeun ka Allah. "Saumur ge kakara nenjo kajadian kawas kieu mah! ceuk maranehna.

¹³ Yesus angkat ka sisi Talaga Galilea. Jelema-jelema merul daratang ka Anjeunna, tuluy diwulang.

¹⁴ Tas ngawulang angkat deui, beh ningali aya tukang mulung pajeg ngaran Lewi, anak Alpeus, keur diuk di kantorna. Ku Yesus tuluy disaur, "Milu ka Kami!" Lewi cengkat tuluy milu.

¹⁵ Sabot Yesus keur tuang di imah Lewi, burubul tukang-tukang mulung pajeg lianna daratang jeung jelema-jelema anu dianggap jelema goreng, marilu dahar sameja jeung Anjeunna jeung murid-murid. Sabab loba anu bariluk ka Anjeunna.

¹⁶ Sawatara guru agama Yahudi golongan Parisi, narenjo Yesus tuang jeung tukang-tukang mulung pajeg jeung jelema-jelema

nu dianggap goreng teh naranya ka murid-murid, "Naha guru maraneh tuang jeung jelema-jelema karitu?"

¹⁷ Kadangueun ku Yesus, Anjeunna ngawaler, "Anu perlu doktor teh anu garering, nu calageur mah teu perlueun. Kaula datang lain rek neangan jelema anu marulya, tapi rek neangan jelema-jelema anu dianggap hina."

¹⁸ Dina hiji waktu murid-murid Yohanes jeung urang Parisi paruasa. Aya jelema anu naranya ka Yesus, "Naha murid-murid Bapa mah henteu paruasa, henteu sapertos para panganut Yohanes sareng para panganut urang Parisi?"

¹⁹ Waler-Na, "Ari tamu dina hajat kawin naha henteu dalahar? Sapanjang panganten lalaki aya kenah jeung maranehna, tangtu maranehna dalahar.

²⁰ Tapi bakal datang waktuna panganten lalaki dicokot ti maranehna. Geus kitu kakara maranehna paruasa.

²¹ Moal aya anu nambal baju heubeul ku lawon anyar, sabab lamun lawon anyarna murengked, nu heubeul kabenyeng, soehna beuki gede.

²² Jeung moal aya anu ngeusikeun anggur anyar kana kantong kulit nu geus heubeul, sabab kantong kulitna tangtu bedah, kantong jeung anggurna henteu kaarah. Anggur anu

anyar kantong kulitna ge tangtu kudu nu anyar."

²³ Dina hiji poe Sabat Yesus angkat ngalangkung kebon gandum. Murid-murid anu ngiring ka Anjeunna maripit gandum.

²⁴ Ari ceuk urang Parisi ka Anjeunna, "Tingali itu murid-murid Anjeun ngarempak Hukum Agama urang, migawe anu dilarang dina poe Sabat!"

²⁵ Waler Yesus, "Na aranjeun tacan maca, kumaha Daud waktu butuh dahareun? Anjeunna jeung pangiringna lapar,

²⁶ tuluy anjeunna asup ka jero gedong Allah, terus ngadahar roti pangbakti ka Allah. Eta kajadianana keur jaman Abyatar jadi Imam Agung. Nurutkeun Hukum Agama urang mah anu wenang ngadahar roti kitu teh ngan para imam. Tapi Daud geuning ngadahar, malah pangiringna oge dibere."

²⁷ Saur Yesus deui, "Poe Sabat diayakeun teh pikeun manusa, lain manusa diayakeun pikeun poe Sabat.

²⁸ Ku sabab kitu Putra Manusa teh jadi Gustina poe Sabat ongkoh."

3 ¹ Yesus mulih deui ka imah ibadah. Di dinya aya hiji jelema anu leungeunna kemper sabeulah.

² Jeung aya nu sejen deui, anu saenyana ngarep-ngarep supaya Yesus midamel kasalahan, rek didakwa. Maranehna kacida ngarawaskeunana, sугan bae Anjeunna

nyageurkeun eta jelema harita keneh dina poe Sabat.

³Yesus ngalahir ka nu kemper tea, "Ka dieu, ka hareup!"

⁴Ti dinya saur-Na ka nu rea, "Pagawean kumaha anu ku Hukum Agama urang meunang dipigawe dina poe Sabat? Nulungan atawa nyilakakeun, nyalametkeun nyawa batur atawa mergasa?" Maranehna teu narembal naon-naon.

⁵Yesus neutep ka maranehna, manah-Na bendu pacampur jeung sedih ku anu sakitu baredegongna jeung saralahna. Tuluy ngalahir ka nu kemper tea, "Lempengkeun leungeun hidep!" Ku manehna dilempengkeun, bet leungeunna nu kemper teh jadi cageur.

⁶Urang Parisi tinglaleos, terus ngabadamian jelema-jelema kaomna Herodes rek nelasan Yesus.

⁷Yesus angkat ka Talaga Galilea jeung pangiring-Na. Anu naluturkeun kacida lobana, ti Galilea, ti Yudea,

⁸ti Yerusalem, ti wilayah Idumea, ti wetaneun Walungan Yordan, jeung ti sakurilingeun kota-kota Tirus jeung Sidon, anu geus mareunang beja perkara anu dipidamel ku Anjeunna.

⁹Ku loba-lobana jelema, Anjeunna nepi ka mundut parahu ka murid-murid supaya ulah kasedekkeun.

¹⁰Geus loba anu gering anu dicageurkeun ku Anjeunna, sarta anu garering teh mani pasedek-sedek hayang nyabak ka Anjeunna.

¹¹Ari anu kasarurupan ku roh jahat mah barang ret ka Anjeunna teh terus bae sujud ka payuneuna-Na bari ngagero, "Anjeun teh Putra Allah!"

¹²Tapi eta roh-roh jahat teh ku Yesus dicarek teu meunang pisan nyebut Anjeunna saha.

¹³Ti dinya Yesus unggah ka hiji pasir, tuluy nyaur sababaraha jelema anu cocog jeung manah-Na. Sanggeus karumpul,

¹⁴ku Anjeunna dipilih dua welas urang. Eta anu kapilih ku Anjeunna disebatna rasul. "Maraneh ku Kami dipilih pikeun maturan Kami salawasna," saur-Na. "Sarta ku Kami baris diutus oge pikeun ngawurukan jalma-jalma,

¹⁵jeung bakal dibere kakawasaan ngusir roh-roh jahat."

¹⁶Anu kapilih teh ieu ngaran-ngaranna: Simon (ku Yesus dipaparin ngaran Petrus);

¹⁷Yakobus jeung Yohanes (adi lanceuk anak Sebedeus, duanana ku Yesus dipaparin ngaran Boanerges, hartina "Guludug");

¹⁸Andreas, Pilipus, Bartolomeus, Mateus, Tomas, Yakobus bin Alpeus, Tadeus, Simon Patriot,

¹⁹jeung Yudas Iskariot, anu engkena ngahianat ka Anjeunna.

²⁰ Yesus mulih ka bumi-Na. Breg deui digimbung ku jalma rea, nepi ka Anjeunna jeung murid-murid teu kaburu tuang-tuang acan.

²¹ Barang wargi-wargina ngadareng hal eta, tuluy nareang Anjeunna rek diajak mulih, sabab aya beja majar, "Anjeunna geus owah!"

²² Aya sawatara guru-guru agama anu daratang ti Yerusalem, ngaromong kieu, "Eta jelema teh kaasupan Beelsebul! Nu matak jadi bisaeun ngusir roh-roh jahat teh lantaran meunang kakawasaan ti eta kapala roh jahat."

²³ Maranehna ku Yesus disaur. Geus kitu Anjeunna nyarios, tapi ku ibarat-ibarat. "Kumaha bisana Iblis ngusir Iblis?" saur-Na.

²⁴ "Hiji kota anu pecah jadi sababaraha golongan anu silih lawan tangtu ancur.

²⁵ Hiji kulawarga anu pecah jeung silih lawan, tangtu awut-awutan.

²⁶ Nya kitu kenah karajaan Iblis, lamun pecah jadi golongan-golongan anu silih lawan, ngadegna moal lila, karajaanana tangtu enggeusan.

²⁷ Moal aya anu bisa ngabongkar imah jelema bedas sarta nyokotan harta bandana, kajaba lamun eta nu bedas teh ditalikung heula kakara imahna bisa dijarah.

²⁸ Kaula mere terang, jelema anu nyieun dosa jeung anu omonganana jahat bisa dihampura.

²⁹ Tapi anu ngagogoreng Roh Suci mah teu bisa dihampura, sabab nu kitu mah dosana teh langgeng."

³⁰ (Yesus nyebatkeun kitu teh ka jelema-jelema anu nyebutkeun majar Anjeunna kaasupan roh jahat.)

³¹ Ibu jeung saderek-saderek Yesus geus narepi ka dinya, tapi di laluar bae, nalatahkeun supaya Anjeunna kaluar.

³² Anjeunna keur dirariung ku jalma rea. "Itu aya ibu di luar sareng saderek-saderek istri pameget, hoyongeun nepangan," ceuk maranehna.

³³ "Saha ari ibu Kami? Saha ari dulur-dulur Kami?" waler-Na,

³⁴ bari terus neuteup ka anu ngariung ka Anjeunna. "Ieu ibu jeung dulur-dulur Kami mah!" saur-Na deui.

³⁵ "Saha-saha anu ngalampahkeun pangersa Allah, eta ibu Kami, dulur-dulur Kami awewe lalaki."

4 ¹ Yesus mimiti ngawulang deui di sisi Talaga Galilea. Jelema ngagimbung ka Anjeunna kacida lobana, nepi ka Anjeunna ngalih calikna kana parahu anu keur ngambang dina cai. Jalma-jalma narangtung di basisir sisi cai.

² Yesus tuluy ngawulang ka maranehna rupa-rupa hal ku misil-misil. Saur-Na ka maranehna,

³ "Barandungan! Aya hiji jelema indit tebar.

⁴ Waktu tebar, binihna aya anu ragragan ka jalan, seug datang manuk maracokan eta binih nepi ka beak.

⁵ Aya anu ragragan kana tanah anu karikilan, taneuhna ipis. Eta binih tereh jadi lantaran taneuhna ipis;

⁶ tapi sanggeus kasebrot ku panonpoe, binih anu kakara mentik teh ngulapes tuluy garing, lantaran akarna henteu jero.

⁷ Aya anu ragragan kana rungkun cucuk, rungkunna ngagedean, binih teh kaheumpikan, teu bisa buahan.

⁸ Anu ragragana kana taneuh anu riduh jeung lendo, jadina alus sarta baruahan, hasilna aya nu tilu puluh kalieun, nu genep puluh kalieun jeung nu saratus kalieun."

⁹ Saur-Na deui, "Lamun baroga ceuli pek ieu darengekeun!"

¹⁰ Sanggeus Anjeunna nyalira bae, anu tadi ngadarengekeun teh aya anu daratang ka Anjeunna, dibaturan ku dua welas murid-Na, naranyakeun harti eta misil.

¹¹ Ari waler-Na, "Maraneh mah geus dibere nyaho rasiahna Karajaan Allah. Ari nu sejen luareun eta ngan dibere ngadenge misilna bae,

¹² jadi maranehna mah, Narenjokeun tapi teu narenjoeun, ngadarengekeun tapi teu ngalartieun. Sabab lamun narenjoeun jeung ngalartieun tangtu tarobat ka Allah, sarta ku Mantenna tangtu dihampura."

¹³ Saur-Na deui, "Kutan maraneh teu ngarti kana eta misil? Kumaha rek ngarti kana misil sejenna?

¹⁴ Nu tebar teh hartina nu ngawawarkeun amanat sabda Allah.

¹⁵ Binih anu katebarkeun ka jalan, hartina eta amanat didengekeunana ngan saliwat, harita kadenge harita keneh dipupus ku Iblis.

¹⁶ Anu katebarkeun kana taneuh anu karikilan, hartina eta amanat gancang ditarima reujeung suka,

¹⁷ tapi gancang leungit deui sabab nyerepna teu sakumaha. Barang disusahkeun ku batur dumeuh percaya kana eta amanat tuluy bae murtad.

¹⁸ Anu katebarkeun kana rungkun cucuk, hartina eta amanat ditarima,

¹⁹ tapi kadeseh ku kasalempangan hirup, ku hayang beunghar, jeung ku rupa-rupa kahayang napsu, teu nepi ka bijil hasilna.

²⁰ Anu meneran kana taneuh anu hade, hartina eta amanat ditarima enya-nya, hasilna kapetik, buahna kaala, aya nu tilu puluh kalieun, nu genep puluh kalieun, jeung nu saratus kalieun."

²¹ Saur-Na deui, "Naha aya anu nyeungeut lampu terus dituruban ku gentong atawa diteundeun di kolong? Naha lain kudu diteundeun dina ajugna?

²² Naon bae anu nyumput bakal nembrak, naon bae anu katutup bakal nonggerak.

²³ Darengekeun sing bener mun enya baroga ceuli!"

²⁴ Saur-Na deui, "Pek tengetkeun sing bener anu kadarengé téh! Kalakuan maraneh ka batur, ku Allah bakal dibalikkeun ka maraneh leuwih ti kitu.

²⁵ Anu enggeus beubeunangan bakal ditambahan, sabalikna anu henteu beubeunangan mah anu geus aya ge keur saeutik téh bakal di cokot pisan."

²⁶ Yesus sasauran deui, "Karajaan Allah téh ibarat ieu misil. Aya jelema nyebarkeun binih dina lahanna.

²⁷ Ari peuting manéhna hees, ari beurang manéhna hudang. Sabot kitu jeung kitu, binihna jaradi jeung ngagedean. Teu nyahoeun manéhna mah peta jadina téh kumaha.

²⁸ Pepelakanana ku taneuh disina jadi nepi ka buahanana, sina mentik, sina ngagedean, sina ranggeuyan, sina buahan.

²⁹ Sanggeus gandumna asak meujeuhna diala, patani nyokot arit, gandumna diala."

³⁰ "Ibarat naon deui Karajaan Allah téh?" Yesus mariksa. "Kudu ku misil naon nerangkeunana?

³¹ Ibarat misil ieu. Aya jelema nyokot siki sasawi, tuluy dipelakkeun dina taneuh. Siki sasawi di saalam dunya siki anu panglembutna.

³² Sanggeus jadi, tangkalna teh panggedena ti sakabeh pepelakan, daunna gomplok dahanna galedé, manuk-manuk daratang nyarayang dina aubanana."

³³ Kitu cara Yesus nyarioskeun amanat ti Allah ka jalma rea teh, ku rupa-rupa misil kawas bieu, sateka-teka diluyukeun jeung pangarti maranehna.

³⁴ Nyarioskeunana tara teu ku misil. Tapi ari geus tinggal jeung murid-Na bae mah sagala rupa ge ku Anjeunna diterangkeun sageblasna.

³⁵ Sanggeus burit, poe eta keneh, Yesus ngalahir ka murid-murid, "Urang meuntas talaga, urang ka beulah ditu."

³⁶ Bari sasauran kitu teh Anjeunna miheulaan calik kana parahu. Murid-murid oge naraek kana parahu, jalma rea ditinggalkeun, tuluy mareuntas. Di eta talaga aya deui parahu-parahu sejen.

³⁷ Dak-dumadak aya angin ribut nebak, parahu meh tibalik ku ombak nepi ka pinuh kaasupan cai.

³⁸ Ari Yesus keur kulem di beulah tukang, mastaka-Na dibantalan. Ku murid-murid digugahkeun, pokna, "Pa Guru! Keun bae urang cilaka?"

³⁹ Yesus gugah, tuluy marentah ka angin, "Eureun!" Marentah deui ka ombak, "Leler!" Jep angin jempe sarta talaga jadi kacida lelerna.

⁴⁰ Yesus ngalahir ka murid-murid, "Ku naon sarieun! Teu palercaya ka Kami?"

⁴¹ Tapi maranehna jadi kacida sarieuneunana ku Anjeunna, seug patanya-tanya, "Saha ieu jelema teh? Angin jeung ombak nepi ka narurut kitu!"

5 ¹ Yesus jeung murid-murid-Na geus narepi ka peuntaseun Talaga Galilea beulah ditu, di wewengkon Gerasa.

² Barang Anjeunna lungsur tina parahu, papanggih jeung hiji jelema anu datangna ti pakuburan di dinya. Eta jelema diraksuk ku roh-roh jahat,

³ cicingna di kuburan-kuburan. Eta jelema geus teu bisa ditalian sanajan ku rante.

⁴ Geus sababaraha kali suku jeung leungeunna ditalian, tapi rantena dipegatkeun deui, dipegatkeun deui, beusi bangkol sukuna dibubukkeun. Taya nu bisa nalukkeun ku bedas-bedasna.

⁵ Beurang peuting ngaprak di kuburan-kuburan jeung di pasir-pasir, ceuceuleuweungan bari nurihan maneh ku batu seukeut.

⁶ Sanggeus nenjoeun ka Yesus ti nu rada anggang, tuluy lumpat nyampeurkeun, brek bae deku di payuneuna-Na,

⁷ tuluy ngagorowok, "Yesus, Putra Allah Nu Maha Agung! Aya pikersaeun naon ka kuring? Demi Allah, kuring ulah disiksa!"

⁸ (Nu matak sasambat kitu sabab ku Yesus ditimbangan kieu, "Eh, roh jahat, kaluar maneh ti eta jelema!")

⁹ Ku Yesus dipariksa, "Maneh saha ngaran?" Jawabna, "Ngaran kuring Legiun sabab kacida lobana!"

¹⁰ Manehna terus nunuhun supaya ku Yesus ulah diusir ti eta daerah.

¹¹ Teu jauh ti dinya aya babi sabubuhan keur nyaratuan di lamping pasir.

¹² Roh-roh jahat teh nunuhun ka Yesus, "Kuring idinan nyurup ka itu babi-babi."

¹³ Sanggeus diidinan, eta roh-roh jahat teh kaluar tuluy nyarurup ka eta babi-babi. Babi-babina anu kabehna aya dua rebu tuluy laluncatan ka talaga tina hiji gawir, kabeh titeuleum.

¹⁴ Anu ngajaragana tingbalecir ka kota jeung desa-desa sakurilingna, nyebarkeun beja. Tuluy jalma-jalma kaluar rek narenjo eta kajadian.

¹⁵ Barang daratang, jelema anu tas kasurupan teh aya, keur diuk jeung geus make pakean, ingetanana geus waras. Maranehna kacida sarieuneunana ku Yesus.

¹⁶ Anu nyaraksian sorangan nu kajadian ka eta jelema jeung ka babi-babi tea tuluy nyaritakeun deui ka nu sejen.

¹⁷ Geus kitu urang dinya nunuhun ka Yesus supaya Anjeunna buru-buru ngantunkeun daerah maranehna.

¹⁸ Waktu Yesus naek deui kana parahu, jelema anu tas kasurupan teh hayangeun milu. "Mugi abdi dicandak," carekna.

¹⁹ Tapi ku Anjeunna teu diidinan, saur-Na, "Mending balik. Caritakeun ka kulawarga pitulung Pangeran anu geus mikaheman ka maneh."

²⁰ Manehna nurut, tuluy indit ngider ka sakuliah wilayah Sapuluh Kota, nyaritakeun pitulung Yesus ka dirina. Urang dinya kacida hareraneunana.

²¹ Yesus mulih deui ka peuntaseun eta talaga. Sasumpingna, jelema-jelema tuluy tumplek ka Anjeunna di sisi talaga.

²² Sabot kitu, datang pangurus imah ibadah di dinya, ngaranna Yairus, terus sujud ka Yesus,

²³ tuluy ngalengis ka Anjeunna, pokna, "Pun anak awewe udur, mugi ku Bapa ditumpangan panangan, tangtos cageur sareng tiasa hirup teras."

²⁴ Yesus angkat ti dinya jeung manehna. Sapanjang jalan jelema-jelema anu marilu laleumpangna mani padeukeut-deukeut jeung Anjeunna.

²⁵ Aya hiji awewe boga kasakit haid, ngagetih terus geus dua welas taun teu cageur-cageur,

²⁶ tabib-tabib taya nu sanggup. Duitna geus beak dipake tatamba, tapi kasakitna teu cageur-cageur, malah tambah parna.

²⁷ Sanggeus meunang beja hal Yesus, manehna tuluy milu seselendep jeung nu rea ka pungkureun Anjeunna.

²⁸ Ceuk pikiranana, "Asal bisa nyabak jubah-Na bae tangtu aing cageur."

²⁹ Tuluy manehna nyabak kana jubah Yesus. Harita keneh ngagetihna tuluy eureun, sarta karasaeun ku manehna yen panyakitna anu sakitu nyusahkeunana teh cageur.

³⁰ Bareng jeung eta ku Yesus karaoseun aya tanaga anu mencar ti salira-Na. Anjeunna luak-lieuk sarta mariksa, "Saha anu nyabak ka Kami?"

³¹ Ceuk murid-murid, "Naha nganggo mariksakeun anu nyabak, pan kauninga jalmi sakieu nyedekna ka Bapa?"

³² Tapi Anjeunna terus bae luak-lieuk milarian anu nyabak-Na.

³³ Ari awewe tea sanggeus nyaho anu kajadian ka dirina, nyampeurkeun terus sujud ka Anjeunna bari ngadegdeg sieuneun, sarta unjukan sabalakana.

³⁴ Saur Yesus, "Anaking, ku sabab Nyai percaya, Nyai jadi cageur. Heug sing salamet. Panyakit anu nyusahkeun ka Nyai geus cageur pisan."

³⁵ Sabot Yesus sasauran kitu aya jurungan ti imah Yairus, ngabejaan ka manehna, "Tuang putra teh parantos teu aya, teu kedah ngarerepot deui ka Pa Guru."

³⁶ Yesus teu malire kana ucapan maranehna, sarta ngalahir ka Yairus saur-Na, "Ulah jadi pikir, percaya bae."

³⁷ Jalma rea ku Anjeunna dilarang terus marilu salian ti Petrus, Yakobus jeung Yohanes.

³⁸ Sanggeus narepi ka imah Yairus, Yesus ningali kaayaan kacida ributna, sarta ngadangu aya anu ceurik jejeritan jeung anu midangdam.

³⁹ Yesus lebet tuluy ngalahir, "Ku naon raribut? Ku naon careurik? Budak teh lain maot, keur sare!"

⁴⁰ Jelema-jelema anggur nyeungseurikeun ka Anjeunna, tapi ku Anjeunna dipiwarang kaluar kabeh. Anjeunna lebet ka kamar nyandak indung bapana eta budak jeung murid anu tiluan.

⁴¹ Budak teh leungeunna dicepeng tuluy dilahiran, "Talita, kumi!" hartina, "Nyai, Kami nitah: hudang!"

⁴² Budak teh ngulisik cengkat terus turun leuleumpangan. (Umurna geus dua belas taun.) Jelema-jelema mani barengong.

⁴³ Tapi Yesus ngalarang keras maranehna nyaritakeun eta kajadian ka nu sejen. "Budak teh bere dahar!" saur-Na.

6 ¹ Yesus geus angkat ti dinya, mulih ka kota asal-Na jeung murid-murid-Na.

² Poe Sabat Anjeunna ngawulang di imah ibadah. Jelema-jelema anu ngadareng

piwulang Anjeunna hareraneun. "Ti mana meunangna nu kitu?" ceuk maranehna.

"Bogaeun hikmat naon? Naha bet bisaen nyieun anu pikaheraneun?

³Lain tukang kayu tea manehna teh, anak Mariam, dulurna Yakobus, Yusup, Yudas, jeung Simon? Dulur-dulur-Na nu awewe oge di darieu, lain?" Jadi di dinya mah Anjeunna ditolak.

⁴Saur Yesus ka maranehna, "Nabi teh dihargaan di mana-mana. Tapi di lemburna jeung di kalangan kulawargana atawa baraya-barayana mah tara dianggap."

⁵Anjeunna teu kungsi ngayakeun mujijat naon-naon di dinya mah, salian ti nyageurkeun anu garering sababaraha urang ku jalan ditumpangan panangan.

⁶Anjeunna kacida heraneunana ku anu henteu palercayaeun teh. Ti dinya Yesus angkat ka desa-desa sakurilingeun Nasaret, ngawulang.

⁷Geus kitu Anjeunna ngumpulkeun dua welas murid-Na, tuluy diutus duaan-duaan, jeung dipaparin kawasa pikeun ngusir roh-roh jahat.

⁸Saur-Na ka maranehna, "Salian ti iteuk maraneh ulah mawa naon-naon deui. Roti, kantong derma, duit, ulah mawa.

⁹Meunang ditarumpah, tapi ulah mawa pisalin."

¹⁰ Saur-Na deui, "Lamun maraneh aya nu ngaku, nganjrek teh kudu di imahna nepi ka waktu indit deui ti dinya.

¹¹ Lamun aya pangeusi kota anu embungeun narima atawa ngadenge omongan maraneh, tinggalkeun bae bari kebutkeun kekebul tina suku nandakeun teu resep ka maranehna!"

¹² Bral murid-murid arindit, nguaran jelema-jelema sangkan tarobat.

¹³ Salian ti kitu maranehna ngusir roh-roh jahat loba pisan, jeung nyageur-nyageurkeun anu garering diulasan ku minyak jetun.

¹⁴ Eta kabeh kadangu bejana ku Raja Herodes, wantu-wantu jenengan Yesus geus kautara ka mana-mana. Loba anu nyebutkeun yen Yesus teh: "Yohanes Jurubaptis hirup deui, nu matak jadi kawasa ngayakeun rupa-rupa kaahengan".

¹⁵ Aya oge anu nyebutkeun, "Anjeunna teh Elias." Ceuk sawareh deui, "Anjeunna teh nabi, kawas nabi-nabi anu di jaman baheula."

¹⁶ Ari saur Herodes, "Eta jelema tangtu Yohanes Jurubaptis anu bareto ku aing diteukteuk sirahna. Ayeuna hirup deui!"

¹⁷ Bareto Yohanes teh ku Herodes geus dipiwarang ditangkep, dirante jeung dipanjara lantaran ngaweweleh anjeunna migarwa Herodias istri Pilipus saderekna.

¹⁸ Yohanes sababaraha kali ngemutan ka Herodes tina hal eta, saurna, "Lepat pisan anjeun migarwa istri tuang saderek teh!"

¹⁹ Ari Herodias jadi geuleuheun ka Yohanes, hayangeun maehan. Ngan teu bisa sabab dihalang-halang ku Herodes.

²⁰ Ari Herodes ku Yohanes teh ngaraos sieun, da uningaen Yohanes jelema bener jeung suci, sarta kasalametanana di jero panjara ku anjeunna ditalingakeun. Anjeunna rajeun ngadangukeun kasauran Yohanes, sanajan ari tas ngadangukeun teh manahna sok marungkawut.

²¹ Lila-lila Herodias meunang jalan pikeun ngalaksanakeun maksudna. Nya eta waktu Herodes mestakeun wewedalanana sarta ngondang kapala-kapala pamarentahan, perwira-perwira militer jeung tokoh-tokoh urang Galilea,

²² Dina eta pesta teh putri Herodias ngibing. Ibinganana kacida nyukakeunana ka Herodes jeung tamu-tamuna. Raja ngalahir ka eta murangkalih, "Nyai hayang naon, sebutkeun bae, tangtu dikabul."

²³ Raja terus sumpah, saurna, "Ama sumpah, naon bae pamenta Nyai, menta saparo karajaan Ama ge tan wande diluluskeun."

²⁴ Eta murangkalih kaluar heula tina pesta, naros ka ibuna, "Kedah nyuhunkeun naon?" Saur ibuna, "Nyuhunkeun hulu Yohanes Jurubaptis!"

²⁵ Putri ngadeuheus deui ka raja ngucapkeun panuhunna, "Nyuhunkeun sirah Yohanes

Jurubaptis ayeuna kenéh, bantun ka dieu dina baki!"

²⁶Ngadangu pamenta kitu Herodes jadi nalangsa, tapi teu iasa nolak lantaran geus sumpah tur di payuneun tamu-tamu.

²⁷Tuluy miwarang hiji pangawal sina nyokot mastaka Yohanes. Pangawal tuluy indit ka panjara neukteuk mastaka Yohanes.

²⁸Mastakana dibakian dihaturkeun ka eta putri, ku eta putri diserenkeun ka ibuna.

²⁹Layon Yohanes dicokot ku murid-muridna tuluy dipendem.

³⁰Utusan-utusan Yesus geus marulang, geus kumpul deui jeung Anjeunna, nyaritakeun hasil lampah jeung pangajaranana ka jalma rea.

³¹Tapi teu bisa jongjon, sabab jelema-jelema nu daratang nu arindit kacida lobana, nepi ka Yesus jeung murid-murid-Na teu kaburu tuang-tuang acan. Ku sabab eta saur Yesus ka murid-murid, Urang nyingkir heula neangan tempat sepi ngarah rineh, jeung supaya maraneh bisa ngaso heula sakeudeung.

³²Tuluy naraek kana parahu rek ka tempat anu sepi.

³³Tapi loba anu narenjoeun tur warawuheun saha-sahana. Jelema-jelema ti kota-kota di eta daerah tuluy nyarusul lalumpatan jalan darat, daratangna ka tempat anu dijugjug ku Yesus jeung murid-murid ti hareula.

³⁴Barang Yesus lungsur tina parahu, jelema-jelema geus loba. Anjeunna kacida hawatoseunana, asa ningali domba teu aya anu ngangonna. Prak bae ku Anjeunna diwulang rupa-rupa hal.

³⁵Sanggeus burit murid-murid arunjukan, "Pa, parantos burit, sareng ieu tempat teh mencil.

³⁶Jalmi-jalmi piwarang mios sina maleser tetaeunana ka desa-desa anu caraket."

³⁷Waler-Na, "Ku maraneh bae suguhan saaya-aya." Ceuk murid-murid, "Jadi abdi-abdi kedah mios meser tetaeun pangaos dua ratus uang perak keur nyuguhanana?"

³⁸Yesus mariksa, "Roti anu maraneh aya sabaraha, coba ilikan." Sanggeus diilikan, jawabna, "Lima, sareng lauk dua siki."

³⁹Anjeunna miwarang ka murid-murid supaya jelema-jelema teh digumpluk-gumpluk sina dariuk dina jukut hejo.

⁴⁰Gek jelema-jelema dariuk gugumplukan, sagumplukna aya nu saratusan, aya nu lima puluhan.

⁴¹Yesus nyandak roti anu lima siki jeung laukna dua siki, tuluy tanggah ka langit muji sukur ka Allah. Geus kitu rotina disemplekan, dipasihkeun ka murid-murid sina dibagikeun ka nu rea. Laukna ge dibagikeun.

⁴²Unggal jelema dalaharna seubeuh.

⁴³ Roti jeung lauk teh malah aya sesana, dikumpulkeun ku murid-murid meunang dua welas karanjang pinuh.

⁴⁴ Anu disuguh dahar teh kabehna aya lima rebu urang lalaki.

⁴⁵ Harita kenah Yesus miwarang murid-murid kana parahu, sina ti heula meuntas talaga ka Betsaida, ari nu rea dipiwarang budal.

⁴⁶ Anjeunna oge amitan tuluy unggah ka hiji pasir rek neneda.

⁴⁷ Nyalira bae di dinya nepi ka peuting, ari murid-murid geus aya di tengah talaga.

⁴⁸ Kauninga ku Anjeunna murid-murid keur susah payah ngawelah lantaran parahuna mapag angin. Ku sabab eta antara pukul tilu subuh jeung pukul genep isuk Anjeunna nyusul, angkat napak kancang dina cai.

Angkat-Na semu rek terus ngalangkungan,

⁴⁹ tapi murid-murid narenjoeun ka Anjeunna nu keur angkat dina cai sarta nyangka Anjeunna teh jurig, nepi ka ting garoak.

⁵⁰ Maranehna kacida sarieuneunana barang narenjoeun ka Anjeunna teh. Yesus gancang ngagentraan, saur-Na, "Teger! Kami ieu teh, ulah sarieun!"

⁵¹ Anjeunna terus naek kana parahu, jep angin jempe. Murid-murid-Na beuki tambah hareraneun,

⁵² lantaran kaheran maranehna ku hal roti lima siki bisa dipake nyuguh dahar lima rebu

urang tea oge can leungit. Eta kabeh teu katepi ka pangartina.

⁵³ Meuntasna terus kebat sarta geus narepi ka tanah Genesaret, parahuna dicangcang.

⁵⁴ Barang tarurun tina parahu, urang dinya ujug-ujug wawuheun bae ka Yesus.

⁵⁵ Maranehna terus lalumpatan ka jero kampung ngabejaan anu sejen. Sanggeus nyarahoeun yen aya Anjeunna, tuluy kaluar marawa anu garering dina samak.

⁵⁶ Saterusna ka mana bae sumping-Na, ka desa, ka kota, ka lembur, jelema-jelema merul marawa anu garering ka alun-alun, bari nunuhun ka Anjeunna supaya anu garering teh diidinan nyabak kana tungtung jubah-Na bae wungkul. Sakur anu nyabak kabeh calageur tina kasakitna.

7¹ Aya rombongan urang Parisi jeung guru-guru agama Yahudi ti Yerusalem anu daratang ka Yesus.

² Maranehna narenjoeun yen aya murid-murid Yesus anu dalaharna ku leungeun anu ceuk agama mah henteu beresih, nya eta leungeunna henteu dikumbah heula nurutkeun aturan anu ku urang Parisi diparentahkeun ka jalma-jalma.

³ (Urang Parisi, sakumaha umumna bangsa Yahudi, kacida tuhuna kana adat karuhun, tara waka prak dahar lamun tacan beberesih heula leungeun nurutkeun cara anu tangtu.

⁴ Kitu deui, dahareun naon bae anu asalna ti pasar tara terus didahar lamun tacan dikumbah heula. Loba deui adat titinggal karuhunna teh, kayaning aturan meresihan cangkir, mangkok, paparabotan tina tambaga, jeung tempat tidur.)

⁵ Ku sabab kitu eta urang Parisi jeung guru-guru agama teh naranyakeun ka Yesus, pokna, "Ku naon murid-murid Anjeun henteu nurut kana adat karuhun urang, dalahar make leungeun anu ceuk agama henteu beresih?"

⁶ Waler Yesus, "Aranjeun teh munapek! Cocog jeung ramalan Yesaya ngeunaan aranjeun, anu kieu tea: leu jelema-jelema, dawuhan Allah, hormatna ka Kami ngan semet omonganana, hatena mah jauh ti Kami.

⁷ Cumah bae ibadah ka Kami, sabab ngajarkeun aturan beunang manusa, anu dianggapna aturan ti Kami.

⁸ Kitu aranjeun teh, satia kana aturan beunang manusa, miceun parentah ti Allah."

⁹ Saur-Na deui, "Aranjeun kacida pinterna ngalindih parentah Allah ku aturan sorangan teh!

¹⁰ Parentah ti Musa, Kudu hormat ka indung bapa, jeung, Anu ngagogoreng ka indung bapa kudu dipaehan.

¹¹ (7:11-12) Tapi anu diajarkeun ku aranjeun mah, majar jelema anu boga naon bae anu bisa dipake nulung bapana atawa indungna,

tapi nyebutkeun, leu mah kurban, (anu maksudna geus dibaktikeun ka Allah), eta jelema dibebaskeun tina kawajibanana nulung ka bapana atawa ka indungna.

¹² (7:11)

¹³ Ku lantaran kitu, eta pangajaran aranjeun anu dikeunakeun ka nu sejen teh ngabatalkeun dawuhan Allah. Loba keneh hal-hal saperti kitu anu dilampahkeun ku aranjeun teh."

¹⁴ Geus kitu jalma rea ku Anjeunna sina kumpul deui. Ti dinya saur-Na, "Darengekeun ku sarerea, supaya ngarti.

¹⁵ Anu asal ti luar asup ka awak urang teu aya anu matak najis. Anu matak jadi najis mah anu kaluar ti diri urang.

¹⁶ [Pek darengekeun ari baroga ceuli mah!]"

¹⁷ Sanggeus Anjeunna aya di bumi ngantunkeun nu rea, murid-murid marenta diterangkeun pilahir-Na anu tadi.

¹⁸ Waler-Na, "Kutan maraneh ge saruana teu ngarti kana eta hal? Anu asal ti luar asup kana awak, memang teu aya nu matak najis,

¹⁹ sabab asupna lain kana hate tapi ka jero beuteung, ti dinya kaluar deui." (Ieu kasaurana-Na netelakeun yen kadaharan mah naon bae ge meunang didahar.)

²⁰ Saur-Na deui, "Anu matak najis teh anu kaluar ti jelema.

²¹ Sabab anu asal ti jero bijil kaluar mah kaluarna ti jero hate, nya eta rupa-rupa

pikiran goreng anu mawa kana lampah tuna susila, maling, maehan,

²² ngaranyed, hawek, migawe rupa-rupa kajahatan, nipu, nyieun kaaeban, mitenah, dengki, gede hulu, teu bisa diwarah.

²³ Ieu sipat-sipat jahat, kabeh bijilna ti jero hate, matak najis ka diri."

²⁴ Ti dinya Yesus angkat ka hiji daerah deukeut kota Tirus, lebet ka hiji imah hoyongeun ulah kanyahoan aya di dinya. Tapi sumping-Na teh teu bisa disumput-sumput.

²⁵ (7:25-26) Aya hiji awewe meunang beja yen Anjeunna sumping, buru-buru ngadeuheus, sujud kana sampeana-Na. Eta awewe teh lain urang Yahudi, lahirna di Penesia bawahan Siria. Anakna anu awewe kasurupan roh jahat. Manehna nunuhun ka Yesus supaya eta roh jahat dikaluarkeun ti anakna.

²⁶ (7:25)

²⁷ Tapi waler Yesus, "Anu kudu diheulakeun daharna teh barudak. Salah nyokot dahareun barudak terus dibikeun ka anjing."

²⁸ "Juragan," tembalna, "anjing oge di kolong meja sok kabagian sesa-sesa tilas barudak."

²⁹ Saur Yesus, "Ku sabab maneh ngajawab kitu, jig geura balik, engke anak maneh kasampak geus waras, roh jahatna geus kaluar."

³⁰ Eta awewe tuluy balik, kasampak anakna keur ngedeng, roh jahatna geus nyingkah.

³¹ Ti daerah Tirus Yesus jengkar ka Talaga Galilea ngalangkung Sidon, jalanna ka daerah Sapuluh Kota.

³² Aya anu mawa jelema anu nya toreng nya pireu, supaya ku Anjeunna ditumpang panangan.

³³ Yesus nyandak eta jelema misah ti nu rea, tuluy remana diantelkeun ka jero ceuli eta jelema. Geus kitu Anjeunna ngaludah terus nyabak kana letahna.

³⁴ Bari tanggah ka langit Anjeunna ngarenghap jero tuluy ngalahir, "Epata!" hartina "Muka!"

³⁵ Harita kenah eta jelema teh jadi bisaun ngadenge, sarta letahna anu balelol jadi bener, ngomongna bentes.

³⁶ Maranehna ku Yesus teu meunang cacarita ka nu sejen. Tapi beuki dicarek, ngabeja-bejakeunana beuki rosa.

³⁷ Sakur anu ngadareng hal eta mani hareraneun sarta ngaromong kieu, "Sagala damel-Na sarwa sampurna! Nu toreng ge nepi ka bisa ngadenge, nu pireu nepi ka bisa ngomong!"

8 ¹ Teu lila ti harita, geus loba deui bae jelema anu kumpul. Sanggeus maranehna geus teu barogaeun deui dahareun, Yesus nyaur murid-murid-Na ka Anjeunna, terus ngalahir,

² "Karunya ieu jelema-jelema teh. Geus tilu poe di darieu jeung Kami, ayeuna geus henteu barogaeun jang dahar.

³ Lamun dititah balik teu dalahar heula tangtu kalempohan, sabab loba ti nu jarauh."

⁴ Piunjuk murid-murid, "Nanging di gurun keusik sapertos kieu ti mana bade kening tetaeun kangge jalmi sakitu seueurna?"

⁵ "Sabaraha roti nu maraneh?" Yesus mariksa. Tembalna, "Tujuh."

⁶ Anjeunna miwarang jalma rea dariuk dina taneuh. Roti anu tujuh siki dicandak, Anjeunna muji sukur ka Allah. Geus kitu rotina disemplekkan dipaparinkeun ka murid-murid sina dibagikeun. Prak dibagikeun.

⁷ Lauk oge aya saeutik tuluy disanggakeun ka Anjeunna. Anjeunna muji sukur deui, laukna dipiwarang dibagikeun.

⁸ (8:8-9) Jelema-jelema geus dalahar, kabeh sareubeuheun. Malah aya sesana, ku murid-murid dikumpulkeun meunang tujuh karanjang. Anu disuguh dahar kabehna opat rebu urang. Sanggeus dalahar ku Anjeunna dipiwarang baralik.

⁹ (8:8)

¹⁰ Ari Anjeunna harita keneh naek kana parahu jeung murid-murid, ngajugjug ka daerah Dalmanuta.

¹¹ Aya sawatara urang Parisi daratang ka Yesus, terus ngajak soal jawab ka Anjeunna. Niat maranehna hayang ngeuradan Anjeunna,

tuluy marenta supaya Anjeunna ngadamel kaajaiban geusan ngabuktikeun yen Anjeunna asal ti Allah.

¹² Yesus nepi ka ngarenghap, tuluy ngalahir, "Naon sababna jalma-jalma jaman ayeuna marenta kaajaiban? Moal! Kami moal nembongkeun kaajaiban naon-naon ka maranehna!"

¹³ Anjeunna terus naek kana parahu, meuntas talaga.

¹⁴ Ari murid-murid parohoeun mawa roti sacukupna, dina parahu teh ngan boga roti sahiji.

¹⁵ Yesus ngalahir, "Maraneh kudu ati-ati ku ragi urang Parisi jeung ragi Herodes."

¹⁶ Maranehna terus ngaromongkeun hal eta, pokna, "Nu matak Anjeunna ngalahir kitu teh lantaran urang teu boga roti."

¹⁷ Omonganana kadangueun ku Yesus. "Ku naon ngaromong teu boga roti?" saur-Na. "Naha can nyaraho atawa can ngalarti keneh? Na enya pikiran maraneh teh kacida mintulna?"

¹⁸ Baroga panon, teu barisa nenjo? Baroga ceuli, teu barisa ngadenge? Na geus teu aringet,

¹⁹ roti lima siki ku Kami disemplekan pikeun lima rebu jelema? Sabaraha karanjang sesana?" "Dua welas karanjang," tembalna.

²⁰ "Jeung basa roti anu tujuh siki dipake nyuguhan opat rebu jelema, sabaraha

karanjang sesana?" "Tujuh karanjang," jawabna.

²¹ "Naha atuh tacan ngalarti keneh bae?" saur-Na.

²² Sanggeus narepi ka Betsaida, aya nu mawa jelema lolong ka Anjeunna, menta diidinan nyabak.

²³ Jelemana ku Anjeunna terus ditungtun, dicandak kaluar ti jero lembur. Geus kitu panonna diludahan jeung ditumpangan panangan. "Kumaha, geus aya anu katenjo?" Anjeunna mariksa.

²⁴ Eta jelema neutep ka hareup. "Sumuhun, ningal jalmi-jalmi," jawabna. "Mung katingalna sapertos tatangkalan laleumpang."

²⁵ Panonna ku Yesus ditumpangan deui panangan. Manehna upaya neges-negeskeun panenjona, bray tetenjoanana pulih, sagala rupa katenjona eces.

²⁶ Ku Anjeunna dijurung balik, tapi disauran kieu, "Ulah ka lembur nu tadi deui."

²⁷ Yesus terus angkat deui jeung murid-murid, ka kampung-kampung deukeut Kesarea Pilipi. Bari angkat Anjeunna mariksa, "Cik Kami bejaan, ceuk jalma rea Kami teh saha?"

²⁸ Tembal maranehna, "Aya nu nyebatkeun Yohanes Jurubaptis, aya nu nyebatkeun Elias, aya oge anu nyebatkeun salah sawios nabi."

²⁹ "Ari ceuk maraneh, Kami saha?" Yesus mariksa deui. Jawab Petrus, "Bapa teh Kristus, Jurusalamet!"

³⁰ "Ulah dibejakeun ka nu sejen saha Kami anu saenyana," saur-Na.

³¹ Saur Yesus deui, "Putra Manusa teh bakal kacida dikaniayana, sarta bakal ditolak ku para kokolot, ku imam-imam kapala, jeung ku guru-guru agama. Putra Manusa teh bakal dipaehan, tapi sanggeus tilu poe Kami bakal hirup deui."

³² Nyaurkeunana mani sageblasna pisan. Petrus mah terus bae ngajak nyisi ka Anjeunna, tuluy ngahaturan wawadi.

³³ Tapi Anjeunna malik, neuteup ka murid-murid, tuluy nyeukseukan ka Petrus, saur-Na, "Nyingkah maneh, Tukang Ngagoda! Eta pikiran maneh teh datangna ti manusa, lain asal ti Allah!"

³⁴ Geus kitu Anjeunna nyaur nu rea kitu deui murid-murid, tuluy nyarios kieu, "Jelema anu rek anut ka Kami kudu poho kana kapentingan dirina sorangan, kudu manggul salibna, terus nuturkeun Kami.

³⁵ Sabab jelema anu leuwih mentingkeun kasalametan hirupna, nyawana bakal leungit. Sabalikna anu leupas nyawana ku karana Kami jeung ku karana wawaran Injil, nyawana bakal salamet.

³⁶ Naha aya untungna meunangkeun saalam dunya tapi nyawana cilaka? Sama sakali teu aya!

³⁷ Taya naon-naon anu bisa dipake meunangkeun deui nyawana.

³⁸ Jelema anu era ngaku ka Kami jeung kana pangajaran Kami dina jaman anu doraka jeung jahat kawas ayeuna, Putra Manusa oge lamun geus aya dina kamulyaan Rama-Na jeung para malaikat saruci, bakal era ngaku ka jelema kitu."

9 ¹ Saur-Na deui, "Kami ngabejaan: Ti anu araya di dieu ayeuna, aya anu moal waka maot samemeh nenjo heula datangna Karajaan Allah reujeung kakawasaanana."

² Heuleut genep poe ti harita, Yesus unggah ka hiji gunung anu luhur, nyandak Petrus, Yakobus jeung Yohanes. Di luhur gunung ngan opatan bae. Katarenjo ku nu tiluan, di dinya Yesus salin rupi,

³ sarta panganggo-Na jadi bodas gumebyar, di dunya moal aya anu bisa nyeuseuh sakitu bodasna.

⁴ Geus kitu eta tilu murid teh narenjo aya Elias jeung Musa keur sasauran jeung Yesus.

⁵ Pok Petrus ngomong, unjukan ka Yesus, "Pa Guru, ku raraos di dieu teh! Urang ngadamel kemah tilu, hiji kangge Bapa, hiji kangge Musa, hiji kangge Elias."

⁶ Petrus, nya kitu deui nu sejenna kacida ngarasa sieunna, nepi ka manehna teu nyaho naon anu kudu diucapkeun.

⁷ Sabot kitu aya mega ngaliputan aranjeunna ku kalangkangna, sarta tina eta mega aya soara kieu, "Ieu teh Putra kaasih Kami. Sing narurut ka Anjeunna!"

⁸ Gancang maranehna luak-lieuk ka ditu ka dieu, tapi teu nenjo sasaha, ngan tinggal Yesus.

⁹ "Tetenjoan maraneh tadi ulah dicaritakeun ka saha-saha, nepi ka waktu Putra Manusa hudang deui ti nu maraot," saur Yesus ka maranehna waktu keur marudun ti gunung.

¹⁰ Pesen Anjeunna ku maranehna digumatikeun. Tapi maranehna ngaromongkeun lahiran Anjeunna nu tadi, carekna, "Naon maksudna hudang ti nu maraot teh?"

¹¹ Tuluy naranya kieu ka Anjeunna, "Ku naon saur guru-guru agama mah Elias nu bakal sumping ti heula?"

¹² Waler-Na, "Bener, Elias heula nu kudu sumping pikeun memeres sagala kaayaan. Tapi Kitab Suci geus nyebutkeun, Putra Manusa teh bakal dikaniaya jeung dihina-hina ku manusa. Naon sababna?"

¹³ Kami ngabejaan, saenyana Elias teh geus sumping, tapi jelema-jelema ka anjeunna teh sakarep-karep pisan, cocog sakumaha anu disebutkeun dina Kitab Suci."

¹⁴ Waktu Yesus sumping jeung murid-Na anu tiluan, murid-murid sejenna keur dirubung-rubung ku jalma rea, keur pacental-cental jeung guru-guru agama.

¹⁵ Jalma rea karageteun narenjo Yesus sumping teh, tuluy lalumpatan marapagkeun.

¹⁶ Yesus mariksa ka murid-murid, "Keur ngaributkeun naon jeung guru-guru agama?"

¹⁷ Ti jalma rea aya anu ngajawab, "Pa Guru, abdi teh ngabantun ieu pun anak anu diraksuk ku roh jahat, teu tiasa ngomong-ngomong acan.

¹⁸ Upami nuju jadi, pun anak dugi ka dibuntang-banting kana taneuh ku eta roh jahat, sungutna ngabudah, huntuna ngancing, sakujur awakna jadi jeger. Parantos nyuhunkeun tulung ka murid-murid Bapa, nanging teu tariasaeun."

¹⁹ Yesus ngalahir ka murid-murid-Na, "Ari maraneh ku teu baroga kapercayaan! Na Bapa teh kudu reureujeungan bae jeung maraneh? Kudu nepi ka mana Bapa nyabaran maraneh teh? Bawa ka dieu budakna!"

²⁰ Tuluy budakna diasongkeun ka Anjeunna. Barang eta roh jahat nenjoeun ka Yesus, seug budakna disina jeger nepi ka ngaguling kana taneuh terus gugulitikan, sungutna ngabudah.

²¹ "Geus sabaraha lilana kieuna?" Yesus mariksa ka bapa eta budak. "Sumuhun ti aalit," tembalna.

²² "Sering meh-meh tiwas ku eta roh jahat digulingkeun kana seuneu atanapi ka jero cai. Upami leres Bapa iasa, abdi nyuhunkeun sih piwelas, mugi ditulungan."

²³ "Puguh bae," waler-Na, "asal maneh oge percaya. Moal aya nu mustahil pikeun jelema anu percaya mah."

²⁴ Bapa eta budak ngajawab satengah ngagero, "Kantenan abdi percanten, mung henteu mantep. Mugi eta kapercayaan abdi teh ku Bapa disina mantep!"

²⁵ Katingali ku Yesus jalma rea beuki nyedek ka Anjeunna, tuluy bae nimbalan ka eta roh jahat, "Eh, roh anu nya torek nya pireu! Parentah Kami, maneh geura nyingkir, ulah nyurup-nyurup deui ka eta budak!"

²⁶ Eta roh jahat ngagerung sarta budakna disina jeger, ti dinya eta roh jahat teh kaluar. Budak teh katenjona mani kawas mayit, nepi ka ceuk sarerea, "Geus paeh!"

²⁷ Tapi ku Yesus dicepeng leungeunna dihudangkeun, tuluy nangtung.

²⁸ Sanggeus Yesus aya di jero imah, murid-murid naranyakeun kieu, "Ku naon ku abdi-abdi mah teu tiasa diusir eta roh jahat teh?"

²⁹ Waler-Na, "Roh jahat anu tadi mah ku naon-naon ge teu bisa diusir salian ti ku paneda."

³⁰ Yesus angkat deui ti dinya jeung murid-murid, ngalangkung Galilea. Anjeunna teu kersaeun kanyahoan aya di mana,

³¹ sabab keur ngawulang ka murid-murid-Na. "Putra Manusa teh bakal diserenkeun kana kakawasaan manusa, tuluy dipaehan," saur-Na. "Tapi sanggeus tilu poe bakal hudang deui ti nu maraot."

³² Murid-murid-Na teu ngalartieun, tapi teu waranieun nanyakeun.

³³ Yesus jeung murid-murid-Na geus nepi ka Kapernaum. Sanggeus aya di jero imah, Yesus mariksa ka murid-murid, saur-Na, "Cekcok naon maraneh tadi di jalan?"

³⁴ Maranehna teu ngajarawab, sabab anu direcokkeun teh perkara saha anu pangpunjulna.

³⁵ Yesus calik, murid-murid kabeh dipiwarang kumpul, tuluy nyarios, "Anu hayang jadi nomer hiji kudu daek jadi panungtung, jeung kudu daek ngawula ka nu sejen."

³⁶ Ti dinya Anjeunna nyandak hiji budak leutik ditangtungkeun hareupeun maranehna. Anjeunna nyarios deui bari nangkeup ka eta budak, saur-Na,

³⁷ "Anu daek ngaku ka budak pantar kieu ku karana Kami, sarua jeung ngaku ka Kami. Jelema anu ngaku ka Kami, ngakuna lain ka Kami bae, tapi ngaku ka Mantenna ongkoh, anu ngutus Kami."

³⁸Yohanes mihatur ka Yesus, "Pa Guru, abdi-abdi kantos ningal jalmi anu ngusir roh jahat nyebat jenengan Bapa. Ku abdi-abdi dicarek margi manehna sanes ti urang."

³⁹Waler-Na, "Ulah dihalang-halang. Sabab moal aya jelema anu tas nyieun kaajaiban demi ngaran Kami, tuluy buru-buru ngagogoreng Kami.

⁴⁰Sabab jelema anu henteu ngalawan ka urang, eta aya di pihak urang.

⁴¹Sing percaya, jelema anu daek mere nginum ka maraneh lantaran ngingetkeun maraneh panganut Kami, pasti bakal narima ganjaranana."

⁴²"Upama aya jelema anu ngalantarankeun salah sahiji budak leutik pantar kieu ingkar ti Kami, eta jelema leuwih hade dibangbaluhan beuheungna ku batu panggilingan, terus alungkeun ka jero laut.

⁴³Ku sabab kitu, upama leungeun maraneh nu hiji matak ingkar tina kapercayaan, teukteuk bae! Mending ngan boga leungeun hiji tapi hirup di Allah, ti batan boga leungeun dua, tapi diri sakujur asup ka naraka, ka jero seuneu langgeng.

⁴⁴[Seuneuna moal pareum-pareum, bilatungna moal paeh-paeh.]

⁴⁵Lamun suku maraneh anu hiji matak ingkar tina kapercayaan, teukteuk bae! Mending ngan boga suku hiji tapi hirup di

Allah, ti batan boga suku dua tapi badan sakujur asup ka naraka.

⁴⁶ [Seuneuna moal pareum-pareum, bilatungna moal paeh-paeh.]

⁴⁷ Lamun panon maraneh nu hiji matak ingkar tina kapercayaan, cokel bae! Mending ngan boga panon hiji asup ka Karajaan Allah, ti batan boga panon dua tapi badan sakujur asup ka naraka.

⁴⁸ Di dinya dihakanan ku bilatung anu moal paeh-paeh, diduruk ku seuneu anu moal pareum-pareum.

⁴⁹ Unggal jelema bakal disucikeun ku seuneu, saperti kurban disucikeun ku uyah.

⁵⁰ Uyah teh alus. Tapi lamun uyah jadi teu asin, kumaha ngasinkeunana deui? Jadi maraneh kudu saperti uyah, kudu ngadulur, hirup kudu rukun."

10 ¹ Yesus angkat deui ti eta tempat ka daerah Yudea, meuntasan Walungan Yordan. Di dinya ge dirubung-rubung deui ku jalma rea, sarta saperti biasana Anjeunna terus maparin piwulang.

² Urang Parisi ge aya nu datang, niatna rek ngadoja ka Anjeunna. "Kumaha Hukum Agama urang ngidinan lalaki nyerahkeun pamajikanana?" maranehna nyual.

³ Ku Yesus diwaler ku soal deui, "Parentah Musa ka aranjeun kumaha?"

⁴ Jawabna, "Musa ngidinan lalaki nyerahkeun pamajikan, asal mere surat talak."

⁵ Saur Yesus, "Musa pang ngayakeun aturan kitu ka aranjeun teh lantaran aranjeun hese pisan diajar.

⁶ Sabab dina jaman mimiti mah, nya eta waktu Allah ngajadikeun manusa, ku Kitab Suci disebutkeun yen, Allah ngadamel manusa teh lalaki jeung awewe.

⁷ Ku hal eta, lalaki bakal ninggalkeun indung bapana, tuluy ngahiji jeung pamajikanana sarta duanana jadi satunggal.

⁸ Ku sabab kitu duanana geus lain dua deui, tapi hiji.

⁹ Ku lantaran kitu anu geus dihijikeun ku Allah teu meunang dipisahkeun ku manusa."

¹⁰ Sanggeus araya di imah, hal eta ku murid-murid ditanyakeun ka Anjeunna.

¹¹ Ari saur-Na, "Lalaki anu nyerahkeun pamajikanana tuluy kawin deui ka awewe sejen, eta lalaki teh ngaranyed ti pamajikanana.

¹² Kitu keneh awewe anu ninggalkeun salakina tuluy kawin ka lalaki sejen, eta awewe teh ngaranyed ti salakina."

¹³ Aya nu marawa barudak leutik ka Yesus, sina ditumpangan panangan ku Anjeunna, tapi ku murid-murid dicarekan.

¹⁴ Kauninga ku Yesus, seug murid-murid teh diseuseul, sarta saur-Na deui, "Ingkeun eta barudak teh sina ka Kami, ulah dipegatan, sabab Karajaan Allah teh nya pikeun

jelema-jelema anu hatena saperti hate ieu barudak.

¹⁵ Inget, jelema anu henteu narima kana Karajaan Allah saperti budak leutik, moal bisa asup ka eta Karajaan."

¹⁶ Geus kitu eta barudak teh dirangkulan, ditumpangan panangan, diberkahan.

¹⁷ Barang Yesus rek angkat neruskeun perjalanan, aya nu lumpat nyampeurkeun, terus deku di payuneuna-Na. "Pa Guru nu sae," carekna, "kedah kumaha lampah abdi supados kenging hirup langgeng?"

¹⁸ Waler Yesus, "Ku naon Kami disebut hade? Jelema mah taya nu hade, ngan Allah bae.

¹⁹ Hidep tangtu nyaho parentah-parentah anu kieu: Ulah maehan; ulah ngaranyed; ulah maling; ulah jadi saksi bohong; ulah nipu; sing hormat ka indung bapa."

²⁰ "Pa Guru," jawabna, "eta ku abdi parantos dilakonan ti aalit."

²¹ Eta jelema ku Yesus dipeleng bangun nyaah. "Tinggal sarupa deui," saur-Na, "jualan kabeh babandaan hidep, duitna serenkeun ka kaom miskin supaya hidep beunghar di sawarga. Geus kitu ka dieu, tuturkeun Kami."

²² Diwaler kitu teh beungeutna mani alum, terus undur bangun nalangsa, kawantu kacida beungharna.

²³ Yesus neuteup ka murid-murid, tuluy sasauran, "Hese naker jelema beunghar mah asup ka Karajaan Allah teh!"

²⁴ Murid-murid tingrarenjag. Tapi Yesus sasauran deui, "Barudak! Kacida hesena asup ka Karajaan Allah teh!"

²⁵ Leuwih hese jelema beunghar asup ka Karajaan Allah ti batan onta moncor kana liang jarum."

²⁶ Murid-murid beuki arolohok, tuluy patanya-tanya, "Lamun kitu, saha nu bisa salamet?"

²⁷ Ku Yesus diteuteup kabeh. "Memang, sual eta pikeun jelema mah mustahil, tapi di Allah mah henteu. Allah mah sagala rupa ge iasa."

²⁸ "Pa Guru," ceuk Petrus, "abdi-abdi parantos ngantunkeun sagala rupi, teras ngiring ka Bapa."

²⁹ "Bener!" waler-Na. "Jeung saha-saha anu iklas ninggalkeun rumah-tanggana atawa ninggalkeun durna nu lalaki, nu awewe, atawa ninggalkeun indung atawa bapa atawa anak atawa pakaya lantaran beurat ka Kami jeung kana Injil Kasalametan ti Allah,

³⁰ dina jaman ieu bakal meunang gantina leuwih loba. Manehna bakal narima saratus kalieun: imah, dulur lalaki, dulur awewe, indung, anak, pakaya, nya kitu deui panganiayaan, sarta dina jaman nu bakal datang bakal narima hirup anu langgeng.

³¹ Tapi ti nu ayeuna geus ti hareula loba nu bakal jadi pandeuri, sabalikna anu ayeuna ti pandeuri loba nu bakal jadi pangheulana."

³² Yesus jeung murid-murid-Na keur di jalan ka Yerusalem. Yesus angkatna hareupeun murid-murid anu keur pinuh ku kahariwang, kitu deui sakur anu naluturkeun di tukang oge kabeh ngarasa risi. Yesus nyaur dua welas murid-Na sina dareukeut, tuluy nyarioskeun hal anu bakal kasorang ku Anjeunna.

³³ "Darengekeun," saur-Na, "urang ayeuna rek ka Yerusalem. Di ditu Putra Manusa teh bakal diserenkeun ka imam-imam kapala jeung ka guru-guru agama. Ku maranehna bakal diterapan hukum pati, tuluy diserenkeun ka bangsa nu lain Yahudi.

³⁴ Ku eta bangsa bakal dipoyok, diciduhan, dirangket, ahirna dipaehan. Tapi sanggeus tilu poe bakal hirup deui."

³⁵ Geus kitu Yakobus jeung Yohanes, anak Sebedeus, ngadeukeutan ka Anjeunna tuluy mihatur, "Pa Guru, abdi gaduh panuhun."

³⁶ "Naon," Yesus mariksa.

³⁷ Tembalna, "Upami Bapa parantos linggih dina tahta Karajaan Bapa anu mulya, abdi duaan nyuhunkeun tempat gedengeun Bapa, tengeneun sareng kiwaeun."

³⁸ Waler-Na, "Maraneh teu nyaho ka nu dipenta. Sanggup maraneh nginum lumur eusi kasangsaraan anu rek diinum ku Kami?

Sanggup dibaptis ku baptisan anu rek dilakonan ku Kami?"

³⁹Jawabna, "Sanggem." Saur Yesus, "Memang, maraneh ge bakal nginum eusi lumur anu ku Kami kudu diinum, jeung bakal dibaptis ku baptisan anu ku Kami kudu dilakonan.

⁴⁰Tapi Kami henteu wenang nangtukeun anu kudu diuk di kenca katuhueun Kami. Eta tempat disadiakeunana ku Allah, pikeun jelema-jelema anu geus dikersakeun ku Mantenna."

⁴¹Murid-murid sejen ngadareng eta pamenta teh arambekeun ka Yakobus jeung Yohanes.

⁴²Ku sabab kitu Yesus ngalahir ka sarerea, "Maraneh nyaho, bangsa anu teu wawuh ka Allah mah nu jadi pamarentahna sakawenang-wenang, nu jaradi pamingpin-pamingpinna sakama-kama ka rahayatna teh.

⁴³Maraneh mah ulah kitu. Lamun hayang jadi nu punjul kudu daek ngawula ka nu sejen,

⁴⁴lamun hayang jadi nomer hiji kudu ngawula ka nu rea.

⁴⁵Putra Manusa oge ka dunya teh lain hayang dikawulaan, malah rek ngawulaan jeung ngorbankeun nyawa-Na supaya loba jelema anu salamet."

⁴⁶Sanggeus narepi ka Yeriho, sarta barang Yesus jeung murid-murid kitu deui jalma loba

kaluar ti eta kota, aya nu lolong keur diuk baramaen sisi jalan, ngaranna Bartimeus, anak Timeus.

⁴⁷ Sanggeus nyahoeun yen aya Yesus urang Nasaret, tuluy bae gegeroan, pokna, "Yesus, Putra Daud! Sing hawatos ka abdi!"

⁴⁸ Ku jalma rea disentak dititah jempe, tapi kalah ka beuki bedas, "Putra Daud! Sing hawatos ka abdi!"

⁴⁹ Yesus liren sarta ngalahir, "Calukan ka dieu." Tuluy eta nu lolong teh dicalikan. Ceuk nu nareangna, "Sing senang! Maneh disaur ku Anjeunna!"

⁵⁰ Bartimeus ngalungkeun jubahna, jung nangtung tuluy nyampeurkeun ka Yesus.

⁵¹ Yesus mariksa, "Hayang dikumahakeun ku Kami teh?" "Pa Guru," jawabna, "abdi hoyong tiasa deui ningal."

⁵² "Heug, cageur! Sabab maneh percaya ka Kami," saur-Na. Dadak sakala manehna bisaen nenjo, tuluy milu ngiring Anjeunna.

11 ¹ Yesus jeung murid-murid geus dareukeut ka Yerusalem, geus aya di Betpage jeung Betania di Gunung Jetun. Ti dinya Yesus miwarang dua murid sina ti heula,

² sarta dilahiran kieu, "Maraneh kudu ka kampung itu di hareup. Sasupna ka ditu engke manggih anak kalde keur dicangcang, ngora kenah pisan tacan kungsi aya nu numpakan. Buka cangcangna, bawa ka dieu.

³ Lamun aya anu nanyakeun maraneh keur naon, bejakeun rek dianggo heula ku Gusti, engke dipulangkeun deui."

⁴ Nu dipiwarang bral arindit. Anak kalde kapanggih keur dicancang kana panto imah di sisi jalan. Sabot maranehna keur muka panyancangna,

⁵ jelema-jelema anu keur narangtung di dinya naranya, "Hey, keur naraon? Ku naon dileupaskeun eta anak kalde teh?"

⁶ Sanggeus disebutkeun sakumaha pesen Yesus, ku eta jelema-jelema dibikeun dibawa.

⁷ Tuluy dihaturkeun ka Yesus, tonggongna disasarapan ku jubah maranehna, clak Anjeunna nitih.

⁸ Jelema-jelema loba anu ngalamparkeun jubahna di jalan, nu sawareh deui ngalamparkeun dangdaunan beunang ngalaan ti kebon-kebon.

⁹ Ger jelema-jelema nu di hareup nu di tukang sarurak, "Puji Allah! Mugia anu sumping kalawan pajejengan Pangeran diberkahan ku Allah!

¹⁰ Mugia karajaan anu bakal ngadeg, Karajaan Daud karuhun urang, diberkahan ku Allah. Puji Allah!"

¹¹ Yesus lebet ka kota Yerusalem, terus lebet ka Bait Allah, ningalian sakurilingna. Tapi ku sabab harita geus burit, Anjeunna terus ngabujeng ka Betania jeung murid-murid-Na nu dua welas tea.

¹² Poe isukna, waktu Yesus kaluar ti Betania jeung murid-murid, Anjeunna ngaraos lapar.

¹³ Ti kajauhan anjeunna ningali hiji tangkal kondang, daunna gomplok, tuluy dicaketan rek ditingalian sugan aya buahna. Tapi barang ditingalian teh ngan daun bae wungkul, sabab can usumna buahan.

¹⁴ Yesus ngalahir ka eta tangkal kondang, "Ti semet ieu moal aya deui anu ngahakan buah maneh!" Kasaurana-Na kadarenggeun ku murid-murid.

¹⁵ Sanggeus sumping ka Yerusalem Yesus lebet ka Bait Allah, tuluy ngusiran anu keur jarual beuli di dinya. Meja-meja tukang nalukeurkeun duit jeung bangku-bangku tukang ngajual japati dibalik-balikkeun,

¹⁶ sarta jelema-jelema dilarang barangkawa ngaliwat pakarangan Bait Allah.

¹⁷ Ti dinya saur-Na ka jalma rea, "Geus ditulis dina Kitab Suci, kieu dawuhan Allah, Bait Kami bakal disarebut tempat paragi sembahyangna sagala bangsa. Tapi ari ku maraneh dijieun sayang begal!"

¹⁸ Ucapan Anjeunna kadarenggeun ku imam-imam kapala jeung guru-guru agama. Maranehna tuluy nareangan jalan supaya bisa maehan Yesus. Maranehna rarisieun ku Anjeunna, sabab rahayat kabeh katarik ku pangajarana-Na.

¹⁹ Sanggeus burit, Yesus jeung murid-murid-Na kaluar ti jero kota.

²⁰ Poe isukna isuk-isuk keneh Yesus jeung murid-murid geus araya di jalan. Tangkal kondang nu kamari teh kasampak geus garing jeung akar-akarna.

²¹ Petrus ingeteun kana kajadian kamari di dinya, tuluy unjukan ka Yesus, "Tingali, tangkal kondang anu kamari disapa ku Bapa teh parantos paeh!"

²² Waler Yesus, "Nu matak kudu percaya ka Allah.

²³ Kami ngabejaan: Saha bae ge bisa nitah ka ieu pasir sina ngajungjung terus ngunclungkeun maneh ka laut, tangtu kajadian. Tapi ulah cangcaya, kudu percaya enya-nya dina hate yen omonganana bakal kajadian.

²⁴ Ku sabab eta Kami ngabejaan, lamun maraneh neneda jeung aya anu dipenta, kudu percaya yen pamenta maraneh saenyana geus dikabul, menta naon ge tangtu dibere.

²⁵ Jeung lamun maraneh sembahyang, tapi boga kateungeunah ka batur, hampura heula eta batur teh, supaya kasalahan maraneh oge dihampura ku Rama nu di sawarga.

²⁶ [Lamun maraneh henteu ngahampura batur, kasalahan maraneh oge moal dihampura ku Rama nu di sawarga!]"

²⁷ Sanggeus sumping ka Yerusalem deui, sabot Yesus angkat-angkatan di jero Bait Allah, daratang imam-imam kapala, guru-guru agama, jeung para kokolot.

²⁸ Tuluy naranya ka Anjeunna, "Naon dasarna Anjeun migawe kitu? Meunang hak kitu ti saha?"

²⁹ Waler Yesus, "Kaula ge rek nanya ka aranjeun saperkara. Lamun kajawab, kakara pertanyaan aranjeun perkara hak Kaula dijawab.

³⁰ Ari Yohanes kagungan hak ngabaptis ti saha? Ti Allah atawa ti manusa?"

³¹ Maranehna jadi patanya-tanya jeung pada batur, "Kudu kumaha jawabna? Lamun dijawab Ti Allah, tangtu ceuk manehna, Ku naon atuh aranjeun teu percaya ka Yohanes?

³² Lamun dijawab Ti manusa, matak susah ka urang." (Maranehna sarieuneun ku rahayat ari ngajawab Ti manusa mah, sabab rahayat mah nganggapna ka Yohanes teh nabi.)

³³ Tungtungna ngajawabna teh, "Duka teuing!" Saur Yesus, "Ari kitu mah Kaula ge moal ngabejakeun make hak naon Kaula migawe kieu."

12 ¹ Yesus sasauran deui ka maranehna, ku misil. Saur-Na, "Aya hiji jelema muka kebon anggur. Kebonna dipager, terus nyieun liang pikeun bak pameresan anggur jeung nyieun munara jaga. Sanggeus beres tuluy disewakeun ka sababaraha urang, ari manehna terus nyaba.

² Sanggeus datang usum mupu tuluy nitah bujangna saurang menta hasil sewaan kebonna.

³ Tapi bujangna ku nu nyarewa teh diromom pada neunggeulan, tuluy disina balik lengoh.

⁴ Dununganana nitahan deui saurang. Tapi ku nu nyarewa teh pada neunggeulan sirahna jeung diwiwirang.

⁵ Nitahan deui saurang deui, tapi nu ieu mah malah dipaehan. Sanggeus eta loba deui anu dititah, tapi ku nu nyarewa teh ditareunggeulan, aya oge anu diparaehan.

⁶ Tinggal hiji-hijina deui anu can dijurung, anakna, anu dipikanyaah. Ahirna anakna teh dijurungkeun. Ceuk pikiranana, Ku anak aing mah tangtu sarieuneun.

⁷ Tapi ceuk nu nyarewa teh, Ieu mah anakna! Urang paehan, sangkan warisanana beunang ku urang.

⁸ Geus kitu eta anak nu boga kebon teh ku maranehna dicerek, tuluy dipaehan, mayitna dialungkeun ka luareun kebon.

⁹ Cik, eta nu boga kebon teh rek kumaha?" saur Yesus. "Tangtu datang sorangan numpes eta jelema-jelema, ari kebonna disewakeun ka nu sejen.

¹⁰ Aranjeun tangtu geus maraca ayat Kitab Suci anu kieu: Batu anu teu kapake ku tukang ngadegkeun, ngajadi batu anu pangutamana.

¹¹ Kitu dipidamel-Na ku Pangeran, endahna kabina-bina!"

¹² Karasaeun ku eta para pamingpin Yahudi yen eta misil teh nyindiran maranehna, tuluy bae arek nangkep. Tapi teu waranieun prak,

sarieuneun ku nu rea. Tungtungna tinglaleos arindit.

¹³Geus kitu maranehna ngutus urang Parisi jeung anggota kaom Herodes, dititah nyual ka Yesus neangan kasalahan Anjeunna.

¹⁴Maranehna daratang ka Yesus, tuluy ngaromong kieu, "Guru, kaula terang yen Guru nyaurkeun anu bener, kalawan teu salempang ku anggapan nu sejen. Guru ngajarkeun anu bener hal pangersa Allah ka manusa kalawan teu mandang harkat jalma. Ku margi kitu cobilah saurkeun nu sayaktosna, upami urang mayar pajeg ka Prabu Rum ngarempak Hukum Agama urang atanapi henteu? Kedah mayar atanapi henteu?"

¹⁵Tapi Yesus uningaen yen maranehna rek merdaya, tuluy ngawaler, "Ku naon aranjeun rek merdaya ka Kaula? Tembongkeun ka Kaula duit perakna sagebleg."

¹⁶Maranehna ngasongkeun sagebleg. Yesus mariksa, "Gambar jeung jenengan saha ieu?" "Prabu," tembalna.

¹⁷Saur Yesus, "Bayarkeun ka Prabu nu kagungan Prabu, bayarkeun ka Allah nu kagungan Allah." Diwaler kitu teh maranehna ngaharuleng.

¹⁸Aya deui anu daratang ka Yesus, nya eta urang Saduki, golongan anu nganggap yen anu geus maraot moal harudang deui.

¹⁹"Guru," ceuk maranehna, "Musa nyeratkeun hukum kieu lampahkeuneun

urang, Salaki anu maotna teu boga anak, dulurna kudu ngawin randana, supaya lamun boga anak, anakna diakukeun ka nu geus maot.

²⁰ Di dieu kantos aya tujuh jalmi padudulur. Nu cikal gaduh bojo tuluy maot tacan gaduh anak.

²¹ Randana ditikah ku nu kadua, nanging nu kadua ge maot tacan gaduh anak. Diteraskeun ku nu katilu.

²² Kitu sareng kitu bae dugi ka nu katujuh, sadayana maraot sareng teu nurunkeun anak. Tungtungna awewena oge maot.

²³ Sualna, dina waktos nu maraot harirup deui dina poe kiamat, eta awewe teh bojo anu mana? Margi parantos kapibojo ku tujuhanana."

²⁴ Waler Yesus, "Aranjeun kacida kaliruna! Terang, naon sababna nu matak salah? Sababna, lantaran aranjeun teu terang kana Kitab Suci atawa kana kakawasaan Allah.

²⁵ Sanggeus anu paraeh harirup deui, kaayaanana bakal saperti malaikat jeung moal karawin.

²⁶ Perkara harirupna deui anu maraot, naha aranjeun tacan maraca Kitab Musa tina hal rungkun cucuk anu hurung? Dina eta kitab ditulis yen Allah nimbalan kieu ka Musa, Kami teh Allahna Ibrahim, Allahna Ishak, jeung Allahna Yakub.

²⁷ Allah teh Allahna anu harirup, lain Allahna anu maraot. Pikiran aranjeun sasar!"

²⁸ Aya hiji guru agama milu ngadengekeun eta soal jawab. Ceuk anggapanana waleran Yesus ka urang Saduki teh keuna pisan. Pok manehna nanya kieu, "Dupi parentah anu pangutamana, anu mana?"

²⁹ Waler Yesus, "Ieu anu pangutamana: Darengekeun, eh Israil! Pangeran Allah urang teh Pangeran anu tunggal.

³⁰ Masing nyaah ka Pangeran Allah maraneh, terus jeung hate, terus jeung nyawa, terus jeung budi akal, sarta sing sakuat-kuat.

³¹ Parentah pangutamana anu kadua: Kudu nyaah ka batur kawas ka diri sorangan. Taya deui parentah anu pangutamana salian ti ieu dua parentah."

³² Ceuk eta guru agama ka Anjeunna, "Sae pisan Pa Guru! Leres saur Pa Guru, Allah teh ngan Pangeran. Allah teh ngan Mantenna, teu aya deui.

³³ Leres, nyaah ka Allah teh kedah terus sareng hate, terus sareng budi akal, sarta sing sakuat-kuat. Jabi ti kitu kedah nyaah ka batur sapertos ka diri sorangan. Ngajalankeun ieu dua parentah langkung utami ti batan nyanggakeun kurban ka Allah, boh kurban sato boh kurban naon bae."

³⁴ Jawabanana ku Yesus dianggap kacida bijaksanana, nu matak saur-Na ka manehna, "Anjeun teu jauh ti Karajaan Allah." Ti

semet harita teu aya deui anu wani nyual ka Anjeunna.

³⁵ Waktu Yesus ngawulang di Bait Allah, Anjeunna nyual kieu, "Ku naon guru-guru agama bisa nyebutkeun Kristus Jurusalamet teh turunan Daud?"

³⁶ Padahal Daud kalawan ilham ti Roh Suci nyebutkeun kieu: Pangeran ngadawuh ka Gusti kaula: Calik di dieu, katuhueun Kami, nepi ka sakabeh musuh Hidep taraluk nyaruuh ka Hidep.

³⁷ Daud sorangan nyebut ka Anjeunna teh Gusti; jadi mana bisa Kristus teh putrana?" Jalma rea kacida raresepeunana ngabarandungan kasauran Yesus teh.

³⁸ Ku Anjeunna tuluy dipaparin pepeling, saur-Na, "Sing waspada ka guru-guru agama. Karesepna nguriling di pasar-pasar make jubah ngangsar, malar pada ngabageakeun jeung pada ngahormat.

³⁹ Di imah-imah ibadah jeung dina pesta-pesta, marilihna tempat anu pangutamana.

⁴⁰ Randa-randa ku maranehna dipacikeuh, imahna dirampas, tuluy ngadaroa panjang naker nyimbutan kajahatanana. Hukuman maranehna engke kacida beuratna!"

⁴¹ Waktu Yesus calik deukeut peti derma di Bait Allah, Anjeunna ningalikeun anu ngarasupkeun duit kana eta peti. Loba anu baleunghar marerena teh galede.

⁴² Tuluy aya hiji randa miskin ngasupkeun dua uang tambaga, duit receh anu pangajina panghandapna.

⁴³ Yesus nyaur murid-murid-Na tuluy sasauran, "Randa anu bieu dermana panggedena ti batur.

⁴⁴ Sabab nu sejen mah dermana lantaran duitna leuwih, ari randa nu bieu mah sanajan kacida miskinna, merena teh sakabeh kabogana, pikeun kaperluan hirupna teh diasupkeun kabeh kana ieu peti."

13 ¹ Waktu Yesus ngantunkeun Bait Allah, salah saurang murid-Na unjukan, "Tingali Pa Guru, ieu adegan-adegan sakieu agrengna, batu-batuna oge sarae pisan!"

² Waler-Na, "Geus katenjo sakumaha galedena adeganana? Engke mah batu-batuna ge moal aya hiji-hiji acan anu angger dina tempatna ayeuna, kabeh bakal dialung-alungkeun."

³ Yesus angkat ka Gunung Jetun, terus calik di tempat anu nyanghareup ka Bait Allah. Petrus, Yakobus, Yohanes, jeung Andreas, opatan bae, nyalampeurkeun.

⁴ "Mugi ditetelakeun anu tadi disaurkeun teh iraha bade pijadieunana, sareng upami parantos waktosna naon cicireнна?" maranehna nanya.

⁵ Waler-Na, "Maraneh sing iyatna ulah beunang kaperdaya.

⁶ Sabab engke bakal loba anu datang make ngaran Kami, nyebut maneh, Kami teh Anjeunna tea! tuluy ngabobodo jalma rea.

⁷ Maraneh, di nu deukeut-deukeut bakal ngadenge gederna anu keur tarung, ti nu jarauh bakal ngadenge beja-beja perang. Tapi teu kudu hariwang. Sanajan geus pasti engke teh kitu, tapi eta mah lain kiamat.

⁸ Nagara-nagara silih perangan, karajaan-karajaan silih tarajang. Lini jeung bala kalaparan di mana-mana. Eta kajadian-kajadian kabeh kakara mimiti, ibarat mimiti nyalingitna kanyeri nu rek ngajuru.

⁹ Maraneh pribadi kudu taki-taki. Maraneh bakal ditangkep, bakal disered ka pangadilan, bakal disiksa di imah-imah ibadah, bakal dijagragkeun ka hareupeun nu karawasa jeung raja-raja dumeuh jadi panganut Kami. Tapi eta teh kasempetan pikeun nyiarkeun Injil Kasalametan ka maranehna.

¹⁰ Sabab memeh datang poe panungtung, eta wawaran amanat Allah teh kudu disiारkeun heula ka sagala bangsa.

¹¹ Lamun maraneh ditangkep jeung dibawa ka pangadilan, ulah bingung kudu ngomong naon. Maraneh baris dibere piomongeun dina waktuna, sarta anu kudu diucapkeun. Sabab ucapan-ucapan anu baris dikedalkeun ku maraneh lain omongan maraneh sorangan, tapi omongan anu asal ti Roh Suci.

¹² Dulur bakal nyerenkeun dulur sina dipaehan, bapa ka anak nya kitu keneh. Anak bakal ngalawan ka kolot, nyerenkeun kolotna sina dipaehan.

¹³ Maraneh bakal dipikageuleuh ku unggal jelema dumeuh anut ka Kami. Tapi nu tabah nepi ka ahir tan wande disalametkeun."

¹⁴ "Maraneh bakal nenjo Si Pikasieuneun ngabedega di tempat anu saenyana lain eukeurna." (Para maos! Mangga manahan naon eta teh pihartieunana!) "Harita, nu araya di Yudea kudu lalumpat ka pagunungan.

¹⁵ Nu keur aya di luhur imah ulah nyokot nanaon heula ka jero imah.

¹⁶ Nu keur aya di tegal ulah balik heula nyokot jubah.

¹⁷ Pikeun awewe-awewe anu harita keur kakandungan jeung anu keur nyarusuan orok, poe-poe eta teh kacida matak paurna!

¹⁸ Kudu neneda ka Allah, supaya kajadianana ulah ninggang dina usum ngijih!

¹⁹ Sabab kasangsaraan anu bakal karandapan dina mangsa eta teh leuwih ti jaman ka tukang-tukang ti barang Allah ngajadikeun alam dunya nepi ka jaman ayeuna, tur engkena moal aya deui kasangsaraan anu kawas kitu.

²⁰ Sukur eta mangsa teh ku Allah bakal disinggetkeun waktuna. Sabab lamun henteu, saurang ge moal aya anu rahayu. Allah

nyinggetkeun eta mangsa teh lantaran ngaraskeun ka umat pilihan-Na.

²¹ Lamun harita aya anu nyebut, Tah ieu Kristus! atawa, Tuh itu Kristus! ulah percaya.

²² Sabab bakal timbul Kristus palsu jeung nabi-nabi palsu. Maranehna bakal nyarieun kaajaiban jeung kaahengan pikeun nipu, lamun bisa mah ka umat pilihan Allah oge.

²³ Maraneh ku Kami geus dibejaan ti ayeuna, supaya iyatna."

²⁴ "Sanggeus mangsa sangsara tea liwat, panonpoe bakal poek, bulan moal cahayaan,

²⁵ bintang-bintang ragragan ti langit, kakuatan-kakuatan langit malengpar tina jalanna.

²⁶ Geus kitu sumping Putra Manusa dina mega, kacida kawasa-Na jeung agung-Na.

²⁷ Anjeunna bakal miwarang para malaikat ka opat madhab bumi ngumpulkeun umat pilihan Allah ti sakuliah jagat ti tungtung nepi ka tungtung."

²⁸ "Tenjo tangkal kondang, aya papatahna. Lamun regang-regangna geus ngahejoan, ngaleuleusan jeung sarirungan, eta tandana geus tereh usum panas.

²⁹ Nya kitu, lamun hal-hal anu bieu disebut geus kajadian, eta tandana yen geus tereh panungtungan, geus mimiti ahir jaman.

³⁰ Inget, eta sakabeh perkara bakal kajadian samemeh jelema-jelema anu harirup ayeuna paraeh kabeh.

³¹ Langit jeung bumi bakal musna, tapi pangandika Kami mah moal musna."

³² "Tapi iraha poena, iraha jamna, jelema taya nu nyaho, para malaikat henteu, Putra Manusa ge henteu. Ngan Rama anu uninga.

³³ Ku sabab maraneh teu nyaho piwaktueunana, sing waspada, sing peryatna.

³⁴ Piwaktueunana teh ibarat kieu: Aya hiji jelema indit nyaba, lunta ti imahna. Memeh indit metakeun heula bujang-bujangna kana pagaweanana masing-masing, kitu deui tukang jaga panto diparentah supaya ulah kendat-kendat ngajaga.

³⁵ Maraneh moal nyaho iraha pibalikeunana eta dunungan, boa pabuburit, boa tengah peuting, boa subuh, boa isuk-isuk, anu matak kudu tetep caringcing.

³⁶ Lamun eta juragan ujug-ujug datang, maraneh ulah kasampak keur harees.

³⁷ Ku sabab kitu Kami ngingetan ka maraneh teh keur sarerea: Sing caringcing!"

14 ¹ Pidua poeeun deui kana Pesta Paska jeung Pesta Roti Teu Diragian, imam-imam kapala jeung guru-guru agama nareangan akal rek nangkep Yesus, tapi hayang rikip.

² "Nangkepna ulah dina keur pesta," ceuk maranehna, "bisi rahayat rusuh."

³ Yesus keur aya di Betania, di imah Simon anu baretona katerap ku kasakit lepra. Sabot

keur tuang, datang hiji awewe mawa goci dieusi minyak seungit anu kacida mahalna, anu dijieunna tina akar wangi. Seug gocina ku manehna dipeupeuskeun, minyakna dikucurkeun kana mastaka Yesus.

⁴Ti antara jelema-jelema nu araya di dinya aya anu arambekeun jeung ngaromong pada batur, "Naon gawena eta minyak seungit dipiceunan kitu?

⁵Mun dijual bisa payu leuwih ti tilu ratus uang perak, duitna serenkeun ka pakir miskin!" Geus kitu maranehna nyararekan ka eta awewe kasar pisan.

⁶Tapi saur Yesus, "Ulah diopenan ieu awewe teh! Ku naon dicarekan? Manehna keur nembongkeun kalemesan jeung kamulyaan budina ka Kami.

⁷Nu mariskin mah salawasna ge aya bae jeung maraneh, mun maraneh hayang nulung iraha-iraha ge bisa. Ari Kami mah aya di maraneh teh moal salawasna.

⁸Ieu awewe geus sateka-teka upaya hayang ngaminyakan Kami ku minyak seungit, makelatkeun Kami waktu pamakaman Kami engke.

⁹Sing percaya ka ieu ucapan Kami: Di mana bae Injil diwawarkeun di sakuliah dunya, kahadean ieu awewe ka Kami geus tangtu bakal dicaritakeun pikeun pangeling-eling ka manehna."

¹⁰Geus kitu Yudas Iskariot, salah saurang ti dua welas murid, datang ka imam-imam kapala, maksudna rek nyerenkeun Yesus.

¹¹Maranehna kacida aratoheunana ngadareng kasanggupanana, sarta jangji rek mere duit ka manehna. Ti harita Yudas ngintip-ngintip kasempetan rek nyerenkeun Yesus.

¹²Dina poe kahiji Pesta Roti Teu Diragian, nya eta poean meuncit anak domba keur dahareun dina poe Paska, murid-murid arunjukan ka Yesus, "Bapa tuang jamuan Paska teh palay di mana disayagikeunana?"

¹³Anjeunna miwarang dua murid, saur-Na, "Maraneh kudu ka kota. Di ditu bakal papanggih jeung jelema mawa kendi eusi cai. Tuturkeun

¹⁴nepi ka asupna ka jero imah, tuluy tanyakeun ka nu boga eta imah kieu, Saur Pa Guru, mana kamar jang Kami dahar Paska jeung murid-murid?

¹⁵Engke maraneh dituduhan hiji kamar anu lega di loteng geus beunang ngatur lengkep jeung parabot daharna. Pek atur dahareunana."

¹⁶Bral nu dipiwarang teh arindit ka kota. Di dinya sagala hal anu disaurkeun ku Yesus tea bukti. Prak maranehna ngatur tuangeun keur jamuan Paska.

¹⁷Peutingna Yesus sumping ka dinya jeung murid-murid.

¹⁸ Sabot tuang dina meja jeung murid-murid, Yesus nyarios kieu, "Kami ngabejaan, aya saurang ti maraneh anu ayeuna keur dahar jeung Kami, bakal ngahianat ka Kami."

¹⁹ Murid-murid tingrarenjag, seug naranyakeun silihgenti pokna, "Nanging tangtos sanes abdi anu dimaksud ku Bapa teh?"

²⁰ Waler-Na, "Hiji ti nu dua welas, nya eta anu engke bantrok leungeun jeung Kami nyelupkeun roti kana mangkok.

²¹ Putra Manusa memang geus pastina kudu dipaehan, luyu jeung eusi Kitab Suci. Tapi kacida bakal cilakana eta jelema anu ngahianat ka Putra Manusa teh! Leuwih hade lamun eta jelema henteu kungsi lahir ka dunya!"

²² Tengah-tengah tuang Yesus nyandak roti hiji. Sanggeus muji sukur, rotina ku Anjeunna disemplekan tuluy diasongkeun ka murid-murid. "Ieu tampanan, dahar," saur-Na, "ieu teh daging awak Kami."

²³ Ti dinya Anjeunna nyandak lumur anggur. Sanggeus muji sukur, lumur diasongkeun ka murid-murid, tuluy diarinum.

²⁴ "Ieu teh getih Kami," saur Yesus, "anu dikucurkeun pikeun jalma rea. Ieu getih Kami teh neguhkeun perjajngjian Allah.

²⁵ Kami ngabejaan, ti semet ieu Kami moal nginum deui anggur ieu, nepi ka waktu engke nginum anggur anu anyar di Karajaan Allah."

²⁶ Sanggeus kitu aranjeunna nganyanyikeun hiji lagu pupujian. Ti dinya terus kaluar, ngajugjug angkat ka Gunung Jetun.

²⁷ Yesus nyarios ka murid-murid, "Peuting ieu keneh maraneh bakal kalabur ti Kami. Sabab ceuk Kitab Suci, Eta pangangon teh bakal tiwas ku Allah, baris dipaehan, dombana disina paburiset.

²⁸ Tapi sanggeus Kami dihirupkeun deui, Kami rek miheulaan maraneh ka Galilea."

²⁹ Ceuk Petrus ka Anjeunna, "Sanaos nu sanes naringgalkeun ka Bapa, abdi mah moal!"

³⁰ Waler Yesus ka Petrus, "Kami ngingetan, peuting ieu memeh hayam kongkorongok dua kali, geus tilu kali maneh bakal nyebut teu wawuh ka Kami."

³¹ Petrus beuki ngabantah, "Moal! Abdi mah moal nyebat kitu sanaos kedah paeh bareng sareng Bapa oge!" Nu sejen oge ngaromongna teh kitu.

³² Sanggeus narepi ka hiji tempat ngaran Getsemane, Yesus sasauran kieu, "Maraneh dariuk di dieu sabot Kami neneda di ditu."

³³ Anjeunna terus angkatna, nyandak Petrus, Yakobus, jeung Yohanes. Manah-Na nalangsa jeung ngaraos ketir,

³⁴ tuluy ngalahir ka maranehna, "Hate Kami nalangsa taya papadana, nepi ka asa remuk. Daragoan di dieu, jeung sing terus nyaring."

³⁵ Anjeunna terus maju. Sanggeus rada jauh, bruk meubeutkeun anjeun kana taneuh terus neneda, mundut supaya lamun meunang mah eta waktu kasangsaraan teh ulah datang ka nyorang ka Anjeunna.

³⁶ "Ama!" saur-Na, "Ama! Kangge Ama mah teu aya anu mustahil. Candak ieu lumur kasangsaraan teh ti Abdi. Nanging ulah numutkeun kahoyong Abdi, kedah kumaha pangersa Ama bae."

³⁷ Geus kitu Anjeunna ngalongok heula ka murid nu tiluan. Kasampak keur sarare. Saurna ka Petrus, "Simon, sare maneh teh? Na teu kuat nyaring barang sajam?"

³⁸ Saur-Na deui ka tiluanana, "Kudu terus nyaring, neneda menta ulah keuna ku panggoda. Maraneh ari jiwa mah sumanget tapi badan lahir hengker."

³⁹ Geus kitu Anjeunna angkat neneda deui, eusina saperti tadi.

⁴⁰ Ti dinya ngalongok deui nu tiluan, kasampak sarare keneh, panonna teu bisa dibawa beunta, boro-boro ngajarawab dipariksa oge.

⁴¹ Sanggeus ngalongok katilu kalina, Anjeunna ngalahir, "Rek tonggoy bae sarare jeung ngareureuh teh? Geus cukup! Tenjo, geus waktuna Putra Manusa teh diserenkeun kana kakawasaan manusa nu daroraka.

⁴² Geura harudang, urang indit. Tenjo, anu rek ngahianat ka Kami teh geus datang!"

⁴³ Sabot Anjeunna sasauran keneh, Yudas, murid ti nu dua welas tea geus datang jeung jelema loba pisan, marawa pedang jeung gegendir, titahan imam-imam kapala, guru-guru agama, jeung para kokolot.

⁴⁴ Eta jelema hianat teh ti memehna geus mere isarat ka nu rea: "Anu engke ku kaula dicium, tah eta! Tangkep terus giring, jaga sing kuat."

⁴⁵ Datang-datang Yudas muru ka Yesus. "Pa Guru!" carekna bari terus nyium.

⁴⁶ Yesus terus ditangkep, dicarekelan pageuh pisan.

⁴⁷ Tapi ti nu narangtung di dinya aya anu nyabut pedang, dikadekkeun ka bujangna Imam Agung, beunang ceulina nepi ka rampung.

⁴⁸ Yesus ngalahir ka nu narangkep, saur-Na, "Maraneh marawa pedang jeung gegendir nangkep Kami, na Kami teh penjahat?"

⁴⁹ Unggal poe Kami aya jeung maraneh, ngawuruk di Bait Allah, ku maraneh teu ditangkep. Tapi memang geus kieu mistina, sangkan laksana nu ditulis dina Kitab Suci."

⁵⁰ Ari murid-murid tuluy kalabur ti Anjeunna.

⁵¹ Aya hiji jajaka anu nuturkeun ka Anjeunna, ngan make harudum bodas salembar. Eta jajaka rek ditangkep,

⁵² tapi tuluy kabur ditaranjang, harudumna diporosotkeun.

⁵³ Yesus dibawa ka bumi Imam Agung. Di dinya geus karumpul imam-imam kapala, para kokolot, jeung guru-guru agama.

⁵⁴ Petrus nuturkeun ti kajauhan nepi ka milu asup ka buruan bumi Imam Agung, tuluy diuk jeung tukang-tukang jaga milu siduru.

⁵⁵ Imam-imam kapala jeung sakumna Mahkamah sakedah polah neangan bukti-bukti anu bisa dipake ngaragragkeun hukum pati ka Anjeunna, tapi sarupa ge teu manggih.

⁵⁶ Loba nu marere bukti palsu mah, tapi katerangan nu itu jeung katerangan nu ieu teu aya anu saluyu.

⁵⁷ Maju deui anu sejen-sejen mere bukti-bukti palsu perkara Yesus, kieu bohongna,

⁵⁸ "Ieu jelema kungsi kadenge nyebut kieu: Ieu Bait Allah beunang nyieun jelema ku Kami rek diruag. Sanggeus tilu poe Kami rek ngadegkeun anu sejen anu lain buatan manusa."

⁵⁹ Tapi katerangan maranehna ge itu jeung ieu taya nu saluyu.

⁶⁰ Geus kitu Imam Agung ngadeg hareupeun sarerea tuluy mariksa ka Yesus, "Kumaha eta panuding-panuding teh ku Maneh moal dijawab?"

⁶¹ Yesus teu ngawaler sakecap-kecap acan. Imam Agung mariksa deui, "Enya Maneh teh Kristus, Jurusalamet, Putra Allah Mahasuci?"

⁶² Yesus ngawaler, "Leres! Sarta ku aranjeun bakal kataringali Putra Manusa calik di tengeneun Allah Nu Maha Kawasa, tuluy sumping ti langit di jero mega!"

⁶³ Imam Agung nyosoeh anggoanana sarta ngalahir, "Teu perlu deui urang make saksi!"

⁶⁴ Geus kadarangu sorangan kumaha ngahina-Na ka Allah! Kumaha putusan aranjeun?" Maranehna kabeh mutuskeun yen Yesus salah sarta manjing dihukum pati.

⁶⁵ Jelema-jelema mimiti aya anu nyariduhan ka Yesus. Maranehna meungpeunan soca Yesus terus neunggeul bari ngaromong kieu, "Coba teguh, saha anu neunggeul ka Maneh?" Pangawal-pangawal oge milu nampiling ka Anjeunna.

⁶⁶ Sabot Petrus aya keneh di buruan, aya hiji awewe babuna Imam Agung ngaliwat ka dinya.

⁶⁷ Barang nenjoeun ka Petrus anu keur siduru, pok ngomong, "Maneh ge lain sok babarengan jeung Yesus urang Nasaret?"

⁶⁸ Petrus mungkir. "Ah, duka! Ngomong teh teu puguh, teu kaharti!" tembalna bari ngaleos ka lawang buruan. [Hayam kadenge kongkorongok.]

⁶⁹ Eta babu nenjo deui ka Petrus tuluy ngomong ka nu araya di dinya, "Ieu jelema teh baterna Yesus!"

⁷⁰ Petrus ngangles deui. Teu lila nu lian-lianna oge naruding ka Petrus, pokna, "Maneh

moal bisa mungkir, maneh salah saurang batur-Na, da maneh oge ti Galilea!"

⁷¹ Tembal Petrus, "Wani sumpah, kuring ngomong saenyana! Masing dihukum kuring ku Allah lamun henteu saenyana. Enyaan teu wawuh ka jelema anu disebut ku aranjeun teh!"

⁷² Sapada harita keneh hayam kongkorongok deui kadua kalina. Ras Petrus ingeteun kana lahiran Yesus, "Memeh hayam kongkorongok dua kali, geus tilu kali maneh bakal nyebut teu wawuh ka Kami." Segruk bae Petrus ceurik.

15 ¹ Isuk-isuk keneh pisan imam-imam kapala gura-giru ngayakeun tepungan jeung para kokolot, guru-guru agama, jeung sakumna anggota Mahkamah, badami. Geus kitu Yesus dirante, tuluy dibawa, diserenkeun ka Pilatus.

² Anjeunna ku Pilatus dipariksa, "Anjeun teh raja urang Yahudi?" Waler Yesus, "Leres pangandika."

³ Imam-imam kapala ngadawakeun Yesus, panudingna loba pisan.

⁴ Pilatus mariksa deui ka Anjeunna, "Kumaha, moal dibantah? Rea pisan dakwaanana ka Anjeun!"

⁵ Tapi Yesus teu ngawaler sakecap-kecap acan. Pilatus kacida heraneunana.

⁶ Pilatus kagungan kabiasaan, saban-saban Pesta Paska sok ngaleupaskeun sakitan saurang anu dipenta ku rahayat.

⁷ Harita di antara anu dipanjara lantaran barontak jeung maraehan waktu nyieun karusuhan, aya sakitan ngaranna Barabas.

⁸ Sanggeus jalma-jalma kumpul sarta menta supaya Pilatus ngaleupaskeun hiji sakitan sakumaha kabiasaanana,

⁹ Pilatus mariksa, "Maraneh teh rek menta raja urang Yahudi tea dileupaskeun?"

¹⁰ Anjeunna uninga pisan yen anu darengki jeung nyerenkeun Yesus ka anjeunna teh imam-imam kapala.

¹¹ Tapi jelema-jelema teh ku imam-imam kapala diangsonan sina marenta supaya Pilatus ngaleupaskeun Barabas.

¹² Pilatus ngalahir deui ka rahayat, "Ari ieu, anu ku maraneh disebut raja urang Yahudi, kumaha?"

¹³ "Salibkeun!" ceuk rahayat tingjarerit.

¹⁴ "Tapi naon kajahatana-Na?" Pilatus mariksa. "Salibkeun!" tembalna beuki bedas.

¹⁵ Ku sabab Pilatus hayang nyenangkeun hate jalma rea, tuluy ngaleupaskeun Barabas. Ari Yesus sanggeus dirangket tuluy diserenkeun ka maranehna sina disalib.

¹⁶ Yesus ku serdadu-serdadu dibawa ka buruan karaton gubernur. Maranehna nyalukan babaturan sapausahaanana sina ka darinya.

¹⁷ Yesus dianggoanan jubah wungu, mastaka-Na diterapan mamakutaan tina cucuk.

¹⁸ "Daulat Raja urang Yahudi!" ceuk maranehna pura-pura ngahormat,

¹⁹ terus ngababuk kana mastaka-Na ku iteuk bari tuluy nyariduhan, seug pura-pura sarujud ka Anjeunna.

²⁰ Sanggeus dihina-hina, jubah wunguna dibuka, diganti deui ku jubah-Na ku anjeun, tuluy digiring rek disalibkeun.

²¹ Di tengah jalan serdadu-serdadu teh maksa hiji jelema sina manggul salib Yesus. Eta jelema kakara datang ti desa rek ka kota. (Ngaranna Simon, urang Kirena, bapana Aleksander jeung Rupus.)

²² Yesus dibawa ka hiji tempat anu ngaranna Golgota, hartina "Tempat Tangkorek".

²³ Di dinya Anjeunna disina ngaleueut anggur anu dicampur emur, tapi teu kersaeun.

²⁴ Tuluy Anjeunna disalibkeun, ari anggoana-Na dibagikeun ku lotre pikeun nangtukeun bagian masing-masing.

²⁵ Mimiti disalibkeuna-Na pukul salapan isuk-isuk.

²⁶ Dina luhur salib-Na dipasang tulisan anu unina dipake ngadakwa ka Anjeunna: "Raja urang Yahudi".

²⁷ Kajaba ti Anjeunna anu dihukum salib teh penjahat duaan, hiji di tengeneun, hiji di kiwaeuna-Na.

²⁸ [Tinekanan anu ditulis dina Kitab Suci:

"Anjeunna disaruakeun jeung penjahat."]

²⁹ Jelema-jelema anu laliwat ka dinya garogodeg tuluy ngahina ka Anjeunna, "Wah, anu rek ngaruag Bait Allah jeung rek ngadegkeunana deui di jero tilu poe!

³⁰ Coba turun tina salib nyalametkeun maneh!"

³¹ Imam-imam kapala jeung guru-guru agama oge maroyok ka Anjeunna, pokna ka pada batur, "Ka batur sok nyalametkeun, ari nyalametkeun diri-Na sorangan teu bisa.

³² Hayang nenjo turunna tina salib eta anu ngaku Kristus jeung raja Israil teh, hayang percaya kana omongana-Na!" Dua penjahat anu bareng disalib jeung Anjeunna oge milu ngahina kawas kitu.

³³ Waktu geus tengah poe, sakuliah nagri eta ngadak-ngadak jadi poek, tilu jam lilana.

³⁴ Dina pukul tilu Yesus ngajerit tarik, "Eloi, Eloi, lama sabahtani?" hartina, "Nun Allah sim kuring, Allah sim kuring, ku naon nu mawi ngantunkeun?"

³⁵ Anu ngadarengé Anjeunna kitu ngajeritna sawareh aya nu ngaromong kieu, "Manehna sasambat ka Elias!"

³⁶ Aya saurang terus lumpat nyelupkeun sepon kana anggur haseum, tuluy ditiir disodorkeun kana lambey Yesus bari ngomong, "Keun urang dagoan, urang tenjo Elias lungsur nurunkeun Manehna tina salib!"

³⁷ Yesus ngajerit deui tarik, les bae pupus.

³⁸ Bareng jeung pupus-Na, reregan Bait Allah bedah dua ti luhur ka handap.

³⁹ Kapala pasukan serdadu anu nangtungna hareupeun tihang salib nenjo Yesus kitu pupusna, pok bae ngucap, "Ieu jelema saestuna Putra Allah!"

⁴⁰ Rada anggang ti dinya aya wanita-wanita keur narenjokeun, di antarana Maria Magdalena, Maria indungna Yakobus nu ngora jeung Yoses, jeung Salome.

⁴¹ Waktu Yesus keur di Galilea, maranehna sok ngingiring ka Anjeunna jeung ngalalayanan. Wanita-wanita anu milu datang jeung Yesus ka Yerusalem oge loba anu araya di dinya.

⁴² (15:42-43) Wanci geus sareupna, Yusup urang Arimatea anggota Mahkamah Agama anu kapandang jeung ngarep-ngarep ngadegna Karajaan Allah, sumping ka dinya. Poe eta teh poe Panyadiaan (sapoe memeh poe Sabat). Ku sabab eta kalawan teteg manah Yusup ngadeuheus ka Pilatus mundut layon Yesus.

⁴³ (15:42)

⁴⁴ Meunang katerangan Yesus geus pupus teh Pilatus kacida heraneunana, seug nyaur kapala pasukan mariksakeun enya henteuna Yesus geus lila pupusna.

⁴⁵ Sanggeus uninga ti eta kapala pasukan, Pilatus ngidinan Yusup nyandak layon.

⁴⁶ Geus kitu Yusup ngagaleuh lawon lenen lemes. Layon diturunkeun, rap dibungkus ku eta lawon, terus diasupkeun ka jero liang pajaratan anu ditebok tina gunung batu. Geus kitu Yusup ngagulingkeun hiji batu gede dipake nutup lawang pajaratan.

⁴⁷ Maria Magdalena jeung Maria indungna Yoses araya nyaksian diasupkeunana layon Yesus ka jero pajaratan.

16 ¹ Sanggeus poe Sabat tutup, Maria Magdalena, Maria indungna Yakobus, jeung Salome, mareuli boreh seungit pikeun ngaboborehan layon Yesus.

² Arinditna ka makam poe Minggu isuk-isuk pisan barang meletek panonpoe.

³ (16:3-4) "Saha engke anu manggulingkeun batu tutup pajaratan?" ceuk maranehna bari leumpang. Batuna teh kacida gedena. Tapi batu tutup makam teh kasampak geus aya nu ngagulingkeun,

⁴ (16:3)

⁵ tuluy bae arasup. Barang geus araya di jero, maranehna mani tinggarebeg, nenjo di beulah katuhu aya nu keur calik ngora-ngora, jubahna bodas.

⁶ Pok nu keur calik teh ngalahir, "Tong sarieun! Nyai tangtu rek ngalayad Yesus urang Nasaret anu dihukum salib tea. Anjeunna geus teu di dieu, geus digugahkeun! Tuh, kari urut ebog-Na!

⁷ Geura pupulihkeun bae ayeuna mah ka murid-murid-Na, ka Petrus oge. Bejakeun, Anjeunna geus angkat ti heula ka Galilea sakumaha saur-Na tea, engke tangtu kapanggih ku aranjeun di ditu!"

⁸ Maranehna kaluar rurusuhan ti jero pajaratan tuluy lalumpatan. Maranehna teu ngomong naon-naon ka saha-saha oge lantaran sarieuneun.

⁹ [Eta wanita-wanita tuluy nepungan Petrus jeung batur-baturna, sarta kalawan ringkes nyaritakeun anu dipesenkeun ka maranehna tea. Sanggeus eta mah Yesus ku Anjeun ku jalan murid-murid-Na ngawawarkeun eta amanat suci tur abadi, ti masrik nepi ka magrib, ngeunaan kasalametan anu langgeng.] [Sanggeus Yesus gugah tina pupus, poe Minggu isuk-isuk, pangheulana nembongan teh ka Maria Magdalena. (Yesus kungsi ngaluarkeun tujuh roh jahat ti manehna.)

¹⁰ Ku manehna dibejakeun ka mitra-mitra Yesus anu keur prihatin jeung careurik.

¹¹ Dibejaan yen Yesus geus hirup deui teh tur jeung Maria mah malah geus papanggih, maranehna teu palercayaeun.

¹² Geus kitu ku cara sejen Yesus nembongan ka dua jelema ti antara panganut-Na, nu keur di satengahing jalan rek ka hiji kampung.

¹³ Eta anu duaan baralik deui ka kota bebeja ka nu sejen, tapi teu dipercaya.

¹⁴ Panganggeusanana Yesus nembongan ka sawelas murid-Na waktu maranehna keur dalahar. Maranehna ku Anjeunna diweweleh lantaran teu baroga iman, jeung keukeuh teu percaya ka jelema-jelema nu geus narenjo sorangan Anjeunna hirup deui.

¹⁵ Geus kitu saur-Na, "Datangan ku maraneh sakuliah dunya, siarkeun Injil Kasalametan ka sakabeh manusa.

¹⁶ Salamet anu percaya kana eta wawaran sarta dibaptis. Sabalikna cilaka anu arembung percaya.

¹⁷ Nu palercaya bakal dibere kakawasaan nyieun kaajaiban-kaajaiban; bakal barisa ngusir roh-roh jahat ku nyambat jenengan Kami; bakal barisa ngomong dina basa-basa sejen;

¹⁸ lamun nyekel oray matih atawa nginum racun maranehna moal naon-naon; lamun nyabak ka nu gering, nu geringna tangtu cageur."

¹⁹ Tutup Gusti Yesus ngalahir-Na ka maranehna, Anjeunna terus diangkat ka sawarga, terus linggih di tengeneun Allah.

²⁰ Murid-murid-Na tuluy ariang nyiarkeun Injil Kasalametan ka suklakna ka siklukna, tur Gusti oge ngiring barangdamel nyarengan maranehna, ngayakeun kaajaiban-kaajaiban geusan ngabuktikeun yen hal anu disiarkeun ku maranehna teh sayaktina.]

Lukas

1 ¹Teopilus anu mulya, Seueur jalmi anu parantos sateka-teka nyeratkeun perkawis anu parantos kajadian di urang.

²Hal-hal anu diserat ku maranehna cocog sareng carios anu katampi ku urang ti jalmi-jalmi anu ngawawarkeunana, nya eta anu nyaraksian sorangan eta kajadian ti awalna.

³Sim kuring, ku margi parantos nyukcruk kalayan taliti eta perkawis ti awit kajadianana, gaduh emutan aya saena nyeratkeun eta hal kalayan beres jujutanana, kangge Paduka.

⁴Maksud sim kuring nya eta supados hal leresna sagala perkawis anu parantos diwulangkeun ka Paduka teh ku Paduka kauninga sadayana.

⁵Keur mangsa Herodes ngarajaan di Yudea, aya hiji imam ti golongan imam-imam Abia, jenenganana Jakaria. Istrina oge turunan imam, jenenganana Elisabet.

⁶Istri pameget mulus lampahna di payuneun Allah, kacida taatna kana hukum jeung parentah Pangeran.

⁷Teu karaguganeun putra lantaran Elisabet gabug, jeung deui duanana geus kacida sarepuhna.

⁸ Dina hiji poe Jakaria barangdamel mangku kawajiban imam di Bait Allah, giliranana laladen poean.

⁹ Numutkeun undian anu biasa dijalankeun ku para imam, anjeunna anu kapilih kudu ngukus dina altar. Anjeunna lebet ka Bait Allah.

¹⁰ Sabot anjeunna ngukus meuleum menyan, jalma rea ngadaroa di luar.

¹¹ Breh malaikat Pangeran nembongan ka anjeunna, ngadeg di katuhueun altar paragi ngukus.

¹² Jakaria ngarenjag jeung kacida sieuneunana.

¹³ Tapi malaikat teh ngalahir, "Ulah sieun, Jakaria! Paneda anjeun ku Allah enggeus didangu. Elisabet bojo anjeun bakal boga anak, lalaki, pingaraneunana Yohanes.

¹⁴ Pisakumahaeun anjeun bagjana upama eta geus lahir, nu sejen oge loba anu bakal bungah!

¹⁵ Eta teh bakal jadi jelema penting di payuneun Allah. Ulah sina nginum anggur atawa inuman keras lianna. Ti barang dijurukeunana bakal dilinggihan ku Roh Suci,

¹⁶ jeung bakal nungtun urang Israil baralik deui ka Pangeran Allahna.

¹⁷ Manehna ku Pangeran diutus ti heula, bakal kuat jeung kawasa cara Nabi Elias; bakal ngarapihkeun kaom bapa jeung anak-anakna; bakal nungtun tukang ngaralawan

baralik deui kana pikiran anu bener. Jadi eta teh bakal nyadiakeun keur Pangeran hiji umat anu daraek ngabdi ka Mantenna."

¹⁸Piunjuk Jakaria ka malaikat, "Perkawis eta kumaha bade buktosna? Abdi parantos kolot, pun bojo nya kitu keneh."

¹⁹Waler malaikat, "Kaula teh Jabrail, purah aya di payuneun Allah anu ngutus kaula ayeuna ka anjeun, nepikeun ieu warta anu pikabungaheun.

²⁰Ieu hal tangtu bukti dina waktuna, tapi ku anjeun teu dipercaya. Ku sabab anjeun henteu percaya, anjeun bakal pireu, moal bisa ngomong nepi ka mangsa anu diomongkeun ku kaula kajadian."

²¹Jalma-jalma anu keur ngadaragoan Jakaria hareraneun dumeuh anjeunna sakitu lilana di jero.

²²Ari kaluar, Jakaria bet teu iasaeun sasauran. Ku jalma rea kajudi yen anjeunna di jero mendak titingalian. Ku sabab teu iasa sasauran pisan, anjeunna tuluy pepeta ku panangan.

²³Sanggeus tutup giliran anjeunna laladen di Bait Allah, Jakaria mulih ka bumina.

²⁴Teu lila ti harita Elisabet geureuhana ngandeg, terus ngerem anjeun nepi ka lima bulan,

²⁵sarta misaur kieu, "Ahirna Pangeran kersa mitulung, ngaleungitkeun kahinaan diri kuring."

²⁶ Sanggeus Elisabet ngandegna nincak genep bulan, Allah ngutus malaikat Jabrail ka Nasaret, hiji kota di Galilea,

²⁷ nyandak amanat ka hiji parawan anu eukeur babakalan jeung Yusup turunan Raja Daud. Eta parawan ngaranna Mariam.

²⁸ Jabrail sumping ka Mariam tuluy ngalahir, "Salam rahayu! Pangeran nyarengan ka Nyai sarta pohara ngaberkahana-Na."

²⁹ Mariam ngarenjag nguping kasauran eta malaikat, jeung henteu ngartoseun naon maksudna.

³⁰ Malaikat ngalahir deui, "Ulah sieun, Mariam! Nyai kenging kurnia ti Allah.

³¹ Nyai bakal ngandeg, bakal puputra anu ku Nyai kudu dijenenganan Yesus.

³² Eta putra Nyai bakal agung, jeung bakal disarebut Putra Allah Nu Maha Agung. Ku Allah Pangeran bakal didamel raja sakumaha Daud karuhun-Na,

³³ bakal ngarajaan ka turunan Yakub salalawasna, sarta karajaana-Na moal aya anggeusna."

³⁴ Piunjuk Mariam ka eta malaikat, "Eta perkawis teh kumaha pitiasaeunana, margi abdi teh parawan keneh?"

³⁵ Malaikat ngawaler, "Nyai bakal disumpingan ku Roh Suci, bakal diliputan ku kakawasaan Allah. Ku sabab kitu eta putra anu bakal medal teh suci, bakal disebut Putra Allah.

³⁶ Sangkan Nyai terang, Elisabet baraya Nyai anu kacaturkeun gabug tur geus sakitu kolotna, ayeuna keur ngandeg geus kagenep bulan ieu.

³⁷ Sabab mungguh di Allah mah henteu aya anu mustahil."

³⁸ Piunjuk Mariam, "Abdi teh abdi Pangeran, mugia laksana sakumaha pilahir Juragan." Ti dinya malaikat teh jengkar ngantunkeun Mariam.

³⁹ Ti dinya Mariam geuwat angkat ka hiji kota pagunungan di Yudea,

⁴⁰ ngajugjug ka bumi Jakaria. Sasumpingna tuluy uluk salam ka Elisabet.

⁴¹ Barang Elisabet ngadangu salamna Mariam, bayi di jero kandunganana ngulisik. Elisabet dilebetan ku Roh Suci,

⁴² terus nyaur tarik, "Nya Nyai anu pangdiberkahanana ti sadaya istri. Mugia wilujeng putra nu baris medal ti Nyai.

⁴³ Karah naon ieu Ibu dugi ka kenging nugraha disumpingan ku Ibuna Gusti sembaheun Ibu?

⁴⁴ Barang Nyai uluk salam, jabang bayi di jero kandungan Ibu dugi ka ajrug-ajrugan atoheun.

⁴⁵ Nyai estu bagja parantos kersa percaya yen perkawis anu diandikakeun ku Pangeran teh tangtos buktos!"

⁴⁶ Saur Mariam, "Hate abdi muji ka Pangeran,

⁴⁷ jiwa estu bingah, ku karana Allah
Jurusalamet abdi,

⁴⁸ reh Mantenna parantos mikaemut ka abdi,
abdi-Na nu laip. Ti semet ayeuna, jalma rea
ka abdi bakal nyarebat bagja,

⁴⁹ reh abdi nampi perkawis anu marulya
ti Allah Nu Maha Kawasa. Suci jenengan
Mantenna.

⁵⁰ Sugri nu mikaajrih ka Mantenna,
turun-tumurun ku Mantenna dipikawelas.

⁵¹ Mantenna metakeun panangana-Na anu
santosa, ngubrak-ngabrik anu aradigung
katut sagala paniatanana.

⁵² Raja-raja anu garagah perkosa, ku
Mantenna dirurud tina tahtana, jalmi laip
dijungjung harkatna.

⁵³ Kaom lapar dicekapan ku sagala kasaeen,
nu baleunghar sina indit ngagilincing.

⁵⁴ Mantenna sumping, nulungan Israil
abdi-Na, sakumaha jangji-Na ka karuhun
urang.

⁵⁵ Emuteun yen seja mikawelas ka Ibrahim,
sareng ka sugri turunanana, salalanggengna!"

⁵⁶ Sanggeus nganjrekna di Elisabet kurang
leuwih tilu bulan, Mariam tuluy mulih.

⁵⁷ Sanggeus Elisabet bobotna jejeg bulanna
tuluy babar, putrana pameget.

⁵⁸ Tatangga-tatangana jeung wargi-wargina
anu nyarahoeun yen anjeunna mendak
ganjaran anu taya papadana ti Pangeran,
kabeh daratang ngawilujengkeun.

⁵⁹ Sanggeus yuswa eta murangkalih jejeg saminggu, maranehna daratang deui arek nyepitan murangkalih, sakalian dipaparin jenengan Jakaria, cara ramana.

⁶⁰ Tapi saur ibuna, "Ulah eta ngaranna! Kudu Yohanes."

⁶¹ Tapi ceuk maranehna, "Jenengan kitu mah teu aya di wargi-wargi Ibu!"

⁶² Ti dinya maranehna pepeta ka Jakaria, maksudna naranyakeun murangkalih teh kudu dijenenganan saha.

⁶³ Jakaria mundut dipangnyandakkeun batu tulis, geus kitu nyerat kieu, "Ngaranna Yohanes." Jalma-jalma teh kacida hareraneunana!

⁶⁴ Ari Jakaria harita keneh dadak sakala iasa deui sasauran, tuluy ngamulyakeun ka Allah.

⁶⁵ Jalma-jalma jadi sarieuneun. Saterusna beja eta kajadian teh nyebar ka sakuliah kota pagunungan Yudea.

⁶⁶ Saban anu ngadenge eta beja, hatena tingtaranya, "Rek jadi naon eta murangkalih teh?" Kawantu eta murangkalih teh diaping ku kakawasaan Pangeran.

⁶⁷ Jakaria, ramana Yohanes, dilebetan ku Roh Suci, tuluy ngawejang ngucapkeun amanat ti Allah:

⁶⁸ "Sagala puji ka Pangeran, Allah Israil! Mantenna sumping seja nulungan umat-Na, ngabebaskeun maranehna.

⁶⁹Urang dipaparin Jurusalamet perkosa, turunan Daud abdi-Na.

⁷⁰Baheula Mantenna jangji, dikedalkeunana ku nabi-nabi pilihana-Na,

⁷¹bakal nyalametkeun urang ti musuh-musuh, tina genggeman anu gareuleuheun ka urang.

⁷²Dawuhana-Na, Mantenna baris mikawelas ka karuhun urang, sarta baris ngalaksanakeun jangji-Na nu suci.

⁷³(1:73-74) Ka Ibrahim rama urang Mantenna sumpah, jangji ngaleupaskeun urang ti musuh-musuh, sarta ngidinan urang ngabdi ka Mantenna kalawan taya karisi.

⁷⁴(1:73)

⁷⁵Sangkan urang di payuneuna-Na mulus jeung bener saumur-umur.

⁷⁶Ari hidep anaking, bakal disarebut nabi Allah Nu Maha Agung. Hidep ku Mantenna diutus ti heula, keur naratas jalan Mantenna.

⁷⁷Pikeun ngembaran jalma-jalma yen bakal disalametkeun, ku jalan dihampura dosa-dosana.

⁷⁸Allah urang sipat welas sipat kurnia, bakal nyorotkeun cahaya pisalameteun sina meletek luhureun urang,

⁷⁹sina sumorot ti sawarga, nyaangan ka sakur anu araya dina poekna kalangkang maot, baris nungtun langkah urang ka jalan nu aman santosa."

⁸⁰ Murangkalih tea beuki ageung, jiwana beuki teguh. Anjeunna mukim di gurun keusik, ngantos mangsana nganyatakeun anjeun ka urang Israil.

2 ¹ Dina mangsa eta, Prabu Agustus ngaluarkeun parentah sangkan di sakuliah karajaan Rum diayakeun sensus.

² Ieu teh sensus anu kahiji, diayakeunana waktu Kirinus jadi gubernur nagri Siria.

³ Ti dinya unggal jelema marulang heula ka tempat asalna masing-masing rek ngadaptarkeun.

⁴ Yusup oge angkat ti Nasaret di Galilea ka Betlehem di Yudea, tempat dibabarkeunana Raja Daud, sabab anjeunna teh turunan Daud.

⁵ Angkatna jeung Mariam pigeureuhaeunana anu keur bobot, seja ngadaptarkeun.

⁶ Sanggeus aya di Betlehem, Mariam teh nepi kana waktuna rek babar,

⁷ seug bae babar, nyikalan. Putrana pameget, tuluy dibedong ku lalamakan, sarta diebogkeun dina pamakanan, wadah parab domba. Nu matak nepi ka kitu lantaran di losmen teu kabagian tempat.

⁸ Di hiji tegalan di eta wewengkon, harita aya anu keur ngajaraga domba ingon-ingonna, ti peuting.

⁹ Aya hiji malaikat Pangeran nembongan ka maranehna, sarta maranehna kahibaran

ku cahaya kamulyaan Pangeran, kacida sarieuneunana.

¹⁰ Tapi malaikat teh ngalahir kieu, "Ulah sarieun! Kami mawa warta hade, pikabungaheun sakabeh jelema.

¹¹ Sabab poe ieu Jurusalamet maraneh, nya eta Gusti Kristus, geus medal di kota Daud.

¹² Cirina ka maraneh kieu: Murangkalih teh dibedongna ku lalamakan, diebogkeunana dina pamakanan."

¹³ Dak-dumadak breh tembong balad sawarga, malaikat kacida lobana, nyaranyi muji ka Allah:

¹⁴ "Mulyakeun Allah di langit nu pangluhurna. Di bumi sing aya kerta, keur sakur manusa anu kamanah ku Allah!"

¹⁵ Sanggeus para malaikat teu araya, geus marulih deui ka sawarga, nu ngajaraga ingon-ingon teh baradami, "Hayu urang ka Betlehem, urang ngabuktikeun perkara anu diandikakeun ku Pangeran."

¹⁶ Bral arindit gagancangan. Mariam jeung Yusup kapanggih, jeung murangkalihna anu diebogkeun dina pamakanan.

¹⁷ Sanggeus narempo ka murangkalih, maranehna nyaritakeun kasauran malaikat hal eta murangkalih tea ka Yusup jeung Mariam.

¹⁸ Caritaanana matak heran ka sakur nu ngadengekeun.

¹⁹ Eta kabeh ku Mariam disimpen dina manahna bari dilenyepan.

²⁰ Ari tukang ngangon baralik deui ka tegalan bari nyaranyi muji ka Allah, barungah lantaran anu disaurkeun ku malaikat teh cocog, ku maranehna geus kasaksian, geus kadarengé.

²¹ Saminggu ti harita, murangkalih teh disepitan terus dipaparin jenengan Yesus, sakumaha anu diamanatkeun ku malaikat waktu Anjeunna keur dikandung keneh.

²² Datang waktuna Yusup jeung Mariam ngajalankeun upacara susuci sakumaha anu diwajibkeun ku Hukum Musa. Tuluy arangkat ka Yerusalem, murangkalih dicandak seja disanggakeun ka Pangeran,

²³ nedunan aturan anu kaungel dina Hukum Pangeran, yen: "Unggal anak cikal lalaki kudu disanggakeun ka Pangeran."

²⁴ Arangkatna bari seja nyanggakeun kurban sakumaha anu kaungel dina Hukum Pangeran, nya eta japati sapaasang atawa tikukur dua siki.

²⁵ Harita di Yerusalem aya hiji sepuh, jenenganana Simeon, jalma hade anu sieun ku Allah, anu keur ngarep-ngarep kana mangsana Allah nyalametkeun bangsa Israil. Anjeunna disarengan ku Roh Allah,

²⁶ anu geus nguningakeun yen anjeunna moal waka pupus samemeh ningali Kristus anu dijangjikeun ku Pangeran tea.

²⁷ Kalawan panuyun Roh Allah, Simeon angkat ka Bait Allah. Barang murangkalih Yesus teh ku sepuhna dicandak ka jero Bait Allah seja disanggakeun sakumaha pamenta Hukum Agama,

²⁸ murangkalih teh ku Simeon tuluy dipangkon. Simeon terus muji sukur ka Allah, saurna,

²⁹ "Nun Pangeran, ayeuna jangji Gusti parantos buktos. Mangga ayeuna mah nyawa abdi candak, abdi Gusti senang ati.

³⁰ Reh parantos ningal pribadi Jurusalamet ti Gusti.

³¹ Nya Jurusalamet anu ku Gusti digadangkeun keur sakumna manusa:

³² Lir cahaya anu bakal ngebrehkeun pangersa Gusti ka bangsa-bangsa lian. Sareng nu bakal ngangkat harkat Israil umat Gusti."

³³ Kasauran Simeon hal eta murangkalih matak heran ibu rama-Na.

³⁴ Aranjeunna ku Simeon diberkahan, sarta saur Simeon ka Mariam ibu-Na, "Ieu murangkalih ku Allah geus dipilih pikeun jadi lantaran ruksakna urang Israil, tapi oge bakal ngalantarankeun loba urang Israil anu saralamet. Anjeunna bakal jadi hiji tanda ti Pangeran, anu bakal dilawan ku jalma rea,

³⁵ sarta ku lantaran eta rasiah pipikiran maranehna bakal kabuka. Hate Nyai bakal

parat ku kanalangsaaan lir katembus ku pedang."

³⁶ (2:36-37) Di dinya aya hiji nabi istri, randa geus kacida sepuhna, yuswana geus dalapan puluh opat taun. Jenenganana Hana binti Penuel ti kaom Aser. Kagunganana caroge ngan tujuh taun. Tara incah ti Bait Allah, damelna beurang peuting ngabakti ka Allah, puasa jeung neneda.

³⁷ (2:36)

³⁸ Dina waktu eta keneh anjeunna ge aya sumping, tuluy muji sukur ka Allah, jeung nyaurkeun eta murangkalih ka sakur anu keur ngarep-ngarep datang wancina Allah ngamerdekakeun Yerusalem.

³⁹ Sanggeus rengse nedunan sagala hal anu diwajibkeun ku Hukum Pangeran, Yusup jeung Mariam marulih ka Nasaret di Galilea.

⁴⁰ Murangkalih teh beuki ageung, salira-Na beuki kuat, pohara bijaksana-Na sarta diberkahan ku Allah.

⁴¹ Unggal-unggal taun sepuh Yesus sok arangkat ka Yerusalem, ngiring kana Pesta Paska.

⁴² Sanggeus Yesus yuswa dua belas taun Anjeunna dicandak ngiring; tuluy arangkat kana pesta sakumaha biasana.

⁴³ Sanggeus pesta lekasan, ibu rama-Na marulih, ari Yesus kakantun di Yerusalem teu kauninga.

⁴⁴ Disangka Anjeunna geus ti heula jeung rombongan. Sanggeus arangkatna meunang sapoe kakara katiten yen teu aya, tuluy ditalengteng ka wargi-wargi jeung rerencanganana.

⁴⁵ Geus tetela teu aya tuluy aranjeunna maralik deui ka Yerusalem seja milarian di ditu.

⁴⁶ Nincak ka tilu poena Anjeunna kapendak di Bait Allah, keur calik jeung guru-guru urang Yahudi, ngadangukeun kasauran aranjeunna bari turas-taros.

⁴⁷ Ari ngawaler kana pamariksa, ngawaler-Na kacida pinterna matak heran nu ngadarengé.

⁴⁸ Sepuh-Na barang breh ka Anjeunna teh mani ngajenghok. Pok ibu-Na nyaur, "Ku naon kitu, anaking? Ama jeung Ibu mani bingung neangan Hidep!"

⁴⁹ Anjeunna ngawaler, "Naha nganggo dipilarian Abdi teh? Naha Ama sareng Ibu teu acan aruninga yen Abdi kedah aya di dieu, di bumi Jeng Rama?"

⁵⁰ Walerana-Na ku ibu rama-Na teu kahartoseun.

⁵¹ Yesus tuluy ngiring mulih jeung aranjeunna ka Nasaret, tetep-tumetep ngesto. Ari ku ibu-Na sagala rupa hal-Na teh disimpen sajeroning manah.

⁵² Yesus beuki ageung, beuki lantip bijaksana, dipikaresep ku Allah jeung ku pada jalma.

3¹ Dina taun kalima welas pamarentahan Prabu Tiberius, Pontius Pilatus jadi gupernur di Yudea, Herodes marentah di Galilea, Pilipus saderek Herodes marentah di Iturea jeung Trakonitis; Lisanias marentah di Abilene,

² Anas jeung Kayapas jaradi Imam Agung. Nya dina taun eta Allah ngandika ka Yohanes putra Jakaria anu keur mukim di gurun keusik.

³ Bral Yohanes angkat ka sakuliah wewengkon Walungan Yordan, tuluy ngawuruk, saurna, "Geura tarobat sarta kudu dibaptis, sangkan dihampura dosa ku Allah."

⁴ Hal ieu geus dituliskeun dina Kitab Nabi Yesaya, ungelna: "Aya anu cumeluk di gurun keusik: Sadiakeun jalan keur Pangeran, jieun jalan anu lempeng pikeun Mantenna!

⁵ Lebak-lebak urugan, pasir-pasir, gunung-gunung datarkeun. Anu pungkal-pengkol jieun lempeng, anu tarengtong ratakeun.

⁶ Sakumna manusa bakal narenjo Allah nyalametkeun manusa!"

⁷ Jalma-jalma merul daratang ka Yohanes marenta dibaptis. Ari saur Yohanes ka maranehna, "Maraneh, oray-oray! Ceuk saha maraneh bisa piluputeun tina siksa Allah nu pasti bakal narajang?

⁸ Tembongkeun dina tingkah laku, lampah anu nyirikeun yen maraneh geus tarobat tina dosa. Jeung ulah nyebut-nyebut yen maraneh

teh turunan Ibrahim. Kaula ngabejaan, Allah iasaeun ngadamel turunan Ibrahim tina ieu batu-batu!

⁹Kampak geus tarapti pikeun nuar tangkal tina akarna; unggal tangkal anu goreng buahanana bakal dituar, alungkeuneun kana seuneu."

¹⁰"Kedah kumaha atuh kuring sadaya teh?" jelema-jelema naranya ka anjeunna.

¹¹Walerna, "Anu boga baju dua bikeun hiji ka nu teu boga, anu boga dahareun kudu mere ka nu teu boga."

¹²"Pa guru, dupi kuring kedah kumaha?" tukang-tukang mulung pajeg, anu daratang rek marenta dibaptis.

¹³Walerna, "Ulah narik pajeg leuwih tina jumlah anu geus ditangtukeun."

¹⁴Aya serdadu sababaraha urang, naranya kieu, "Dupi kuring, kedah kumaha?" Walerna, "Ulah papaksa ka duit batur, atawa nuding mitenah ngarah duitna. Kudu ngarasa cukup ku duit gaji."

¹⁵Jalma-jalma mimiti baroga harepan, sarta hatena mimiti malikir palangsiang anjeunna teh Kristus tea.

¹⁶Nu matak saur Yohanes deui, "Ari kami mah ngabaptis ka maraneh teh ku cai. Tapi engke aya anu leuwih agung ti batan kami, mangudarkeun tali tarumpah-Na ge kami ngarasa teu layak. Anjeunna mah engke ngabaptisna teh ku Roh Suci jeung seuneu.

¹⁷ Panangana-Na nyepeng nyiru, bakal napikeun kenging-Na ngirik sangkan beresih, tariguna dilebetkeun ka jero leuit kagungana-Na, huutna diduruk di jero seuneu anu moal pareum-pareum."

¹⁸ Rupa-rupa carana Yohanes ngawurukkeun Injil Kasalametan ka jalma rea, sarta meupeujeuhan sangkan maranehna babalik pikir.

¹⁹ Ari ka Raja Herodes mah anjeunna nyeukseukan, lantaran Herodes migarwa Herodias garwa saderekna, jeung midamel kajahatan-kajahatan lianna.

²⁰ Tapi Herodes malah nyucudkeun kajahatanana, Yohanes ku anjeunna dipanjara.

²¹ Sanggeus jalma rea kabeh dibaptis, Yesus oge dibaptis. Waktu Anjeunna keur sembahyang, bray langit muka,

²² tuluy lungsur Roh Suci ka Anjeunna dina wujud manuk japati. Geus kitu aya gentra kieu ti sawarga, "Hidep teh putra kaasih Ama. Hidep matak suka kana hate Ama."

²³ Yesus ngawitan barangdamel, ari yuswa-Na kira-kira geus tilu puluh taun. Ceuk jalma rea Anjeunna teh putra Yusup. Ari Yusup putra Eli,

²⁴ Eli putra Matat, Matat putra Lewi, Lewi putra Malki, Malki putra Yanai, Yanai putra Yusup,

²⁵Yusup putra Matatias, Matatias putra Amos, Amos putra Nahum, Nahum putra Esli, Esli putra Nagai,

²⁶Nagai putra Maat, Maat putra Matatias, Matatias putra Simeï, Simeï putra Yosek, Yosek putra Yoda,

²⁷Yoda putra Yohanan, Yohanan putra Resa, Resa putra Serubabel, Serubabel putra Sealtiel, Sealtiel putra Neri,

²⁸Neri putra Malki, Malki putra Adi, Adi putra Kosam, Kosam putra Elmadam, Elmadam putra Er,

²⁹Er putra Yosua, Yosua putra Elieser, Elieser putra Yorim, Yorim putra Matat, Matat putra Lewi,

³⁰Lewi putra Simeon, Simeon putra Yuda, Yuda putra Yusup, Yusup putra Yonam, Yonam putra Elyakim,

³¹Elyakim putra Melea, Melea putra Mena, Mena putra Matata, Matata putra Natan, Natan putra Daud,

³²Daud putra Isai, Isai putra Obed, Obed putra Boas, Boas putra Salmon, Salmon putra Nahson,

³³Nahson putra Aminadab, Aminadab putra Admin, Admin putra Arni, Arni putra Hesron, Hesron putra Peres, Peres putra Yuda.

³⁴Yuda putra Yakub, Yakub putra Ishak, Ishak putra Ibrahim, Ibrahim putra Terah, Terah putra Nahor,

³⁵ Nahor putra Serug, Serug putra Rehu, Rehu putra Peleg, Peleg putra Eber, Eber putra Selah,

³⁶ Selah putra Kainan, Kainan putra Arpaksad, Arpaksad putra Sem, Sem putra Enoh, Enoh putra Lamek,

³⁷ Lamek putra Metusalah, Metusalah putra Hanok, Hanok putra Yared, Yared putra Mahalalel, Mahalalel putra Kenan,

³⁸ Kenan putra Enos, Enos putra Set, Set putra Adam, Adam putra Allah.

4 ¹ Waktu Yesus jengkar ti Walungan Yordan, Anjeunna dikawasaan ku Roh Suci, dicandak ka gurun keusik.

² Di gurun keusik digoda ku Iblis lilana opat puluh poe, sapanjang kitu henteu barangtuang naon-naon. Sanggeus waktu eta tutup Anjeunna ngaraos lapar.

³ Ceuk Iblis ka Anjeunna, "Lamun Anjeun Putra Allah, eta batu piwarang jadi roti."

⁴ Tapi waler Yesus, "Ceuk Kitab Suci, Manusa moal bisa hirup ku roti wungkul."

⁵ Yesus ku Iblis dibawa ka tempat luhur, sakolepat ditembongan sakabeh karajaan di alam dunya.

⁶ "Eta sagala kakawasaan jeung kabeungharan ku kaula rek diserenkeun ka Anjeun," ceuk Iblis ka Yesus. "Sabab kabeh geus dipasrahkeun ka kaula, jadi kaula kawasa mikeun ka saha bae cocogna hate.

⁷ Eta kabeh baris kapimilik ku Anjeun, asal Anjeun nyembah ka kaula."

⁸ Waler Yesus, "Ceuk Kitab Suci, Maneh kudu nyembah ka Pangeran Allah maneh sarta kudu ngabakti ngan ka Mantenna!"

⁹ Ti dinya Yesus ku Iblis dibawa ka Yerusalem, ka puncak Bait Allah nu pangluhurna. Ceuk Iblis ka Anjeunna, "Lamun Anjeun Putra Allah, coba geura ngaragragkeun anjeun ti dieu ka handap.

¹⁰ Sabab ceuk Kitab Suci, Allah bakal miwarang para malaikat-Na nangtayungan Anjeun.

¹¹ Jeung, Para malaikat bakal nyangga salira Anjeun, nepi ka Anjeun moal tigasruk sampean-sampean acan kana batu."

¹² Tapi waler Yesus, "Ceuk Kitab Suci, Maneh ulah ngadoja ka Pangeran Allah maneh."

¹³ Anggeus Iblis ngagoda Yesus ku rupa-rupa reka perdaya, terus indit ninggalkeun Anjeunna, saheulaanan henteu ngaganggu deui.

¹⁴ Sanggeus kitu Yesus mulih deui ka Galilea sarta disarengan ku kakawasaan Roh Suci. Warta perkara Anjeunna nyebar ka sakuliah wewengkon eta.

¹⁵ Anjeunna mimiti barangdamel, ngawulang di imah-imah ibadah, sarta unggal jelema pada muji ka Anjeunna.

¹⁶ Yesus angkat ka Nasaret tempat Anjeunna diageungkeun. Dina poe Sabat angkat ka

imah ibadah sakumaha kabiasaana-Na.

Anjeunna ngadeg seja ngaos Kitab Suci,

¹⁷ seug disodoran Kitab Nabi Yesaya.

Gulunganana ku Anjeunna dibuka terus diaos ayat anu ungelna kieu,

¹⁸ "Roh Pangeran ngauban Kami. Sabab Kami ku Mantenna ditangtukeun kudu mawa warta pikabungaheun ka nu mariskin. Kami ku Mantenna diutus kudu ngabewarakeun yen: para tawanan bakal dibebaskeun, nu lalolong bakal dibareuntakeun. Nu dikaniaya baris dileupaskeun.

¹⁹ Jeung ngawawarkeun, yen geus waktuna Pangeran ngajait umat-Na."

²⁰ Kitab digulungkeun, dipasihkeun deui ka pangbantu, geus kitu Anjeunna calik, dipalencrong ku sakur anu hadir.

²¹ Pok Anjeunna ngalahir, "Ayat-ayat Kitab Suci anu bieu, poe ieu geus laksana waktu ku aranjeun kareungeu dibacakeun."

²² Jalma-jalma mani harookkeun, katarik ku kacapetangan Anjeunna ngagunakeun kecap-kecap. Ceuk maranehna, "Eta teh lain anak Yusup tea?"

²³ Yesus ngalahir, "Meureun aranjeun hayang ngeunakeun paribasa anu kieu ka Kaula, Tabib, cageurkeun diri sorangan. Jeung tangtu ceuk aranjeun, Cik anu ku Anjeun dipigawe di Kapernaum teh, anu aya bejana ka dieu, ayeuna jieun di dieu di lembur sorangan!"

²⁴ Saur-Na deui, "Kaula ngabejaan, nabi teh di lemburna mah teu dihargaan.

²⁵ Geura ieu reungeukeun: Jaman Nabi Elias, hujan henteu turun-turun nepi ka tilu taun satengah, sakuliah tanah Israil paceklik, jalma-jalma kalaparan. Harita di Israil loba pisan randa.

²⁶ Tapi saurang ge ku Elias teu aya nu disumpingan, Elias henteu diutus ka maranehna. Anu disumpingan teh malah hiji randa anu aya di Sarpat daerah Sidon.

²⁷ Jeung keur jaman Nabi Elisa, di tanah Israil loba anu katerap ku kasakit lepra. Tapi saurang ge ku anjeunna taya anu dicageurkeun. Anu dicageurkeun teh malah Naaman, urang Siria."

²⁸ Barang jalma-jalma di eta imah ibadah ngadareng kitu kacida arambekeunana.

²⁹ Maranehna carengkat, tuluy ngenyang Yesus ditarik ka luar kota, dibawa ka pasir padumukan kota maranehna, arek diragragkeun kana jurang.

³⁰ Tapi Anjeunna norobos tuluy angkat ti dinya.

³¹ Yesus angkatna ka Kapernaum, hiji kota di Galilea. Dina poe Sabat Anjeunna ngawulang di imah ibadah.

³² Piwulang-Na narik ati, sasaur-saur-Na ngandung wibawa.

³³ Di dinya aya hiji jelema anu karanjingan ku roh jahat. Eta jelema teh ngagorowok pokna,

³⁴ "Eh Yesus urang Nasaret! Aya maksud naon Anjeun ka urang? Arek nyilakakeun? Urang nyaho, Anjeun teh utusan suci Allah!"

³⁵ Yesus marentah ka eta roh jahat saur-Na, "Repeh maneh, jeung geura kaluar ti eta jelema!" Seug eta jelema teh ku eta roh jahat dijongklokkeun ka hareupeun jalma rea, tapi henteu dikikieu deui, roh jahatna tuluy ingkah.

³⁶ Jalma-jalma barengong, ngomong pada batur pokna, "Euleuh eta ucapanana-Na! Parentah-Na matih gede kawasana. Roh jahat diparentah ingkah teh ingkah!"

³⁷ Ti dinya beja ngeunaan hal Anjeunna nyebar ka sakuliah daerah eta.

³⁸ Ti imah ibadah Yesus angkat ka imah Simon. Harita mitoha awewe Simon keur gering muriang panas, seug diunjukkeun ka Yesus.

³⁹ Yesus lebet tuluy ngadeg gigireun ranjang nu gering, kasakit muriangna ditimbalan ingkah. Harita kenah nu gering teh terus cageur tuluy ngalayanan tamu-tamu.

⁴⁰ Sanggeus surup panonpoe jul-jol anu marawa nu garering, kasakitna rupa-rupa. Nu garering teh masing-masing ku Anjeunna dicabak awakna tuluy calageur.

⁴¹Anu kasarurupan ku roh jahat, roh-roh jahatna aringkah bari tinggarero pokna, "Anjeun teh Putra Allah!" Sabab eta roh-roh jahat nyarahoeun yen Anjeunna teh Kristus. Tapi ku Yesus ditimbangan jarempe teu meunang ngaromong deui.

⁴²Isukna waktu meletek srangenge Yesus kaluar ti eta kota, angkat ka hiji tempat anu simpe, seug pada nareangan. Sanggeus kapanggih pada ngeukeuhan supaya ulah ngantunkeun.

⁴³Tapi saur-Na, "Kota-kota sejen oge kudu diteang, perlu diwuruk hal Injil Kasalametan ngeunaan Karajaan Allah. Kami diutus ku Allah pikeun kaperluan eta."

⁴⁴Ti dinya Anjeunna ngawulang di imah-imah ibadah di sakuliah daerah eta.

5¹Dina hiji poe Yesus keur ngadeg di sisi Talaga Genesaret. Jalma-jalma anu rek ngadarengekeun pangandika Allah ngarangseg harayang deukeut ka Anjeunna.

²Keur kitu Anjeunna ningali dua parahu keur ditarik ka sisi talaga, ari tukang-tukang ngala laukna geus tarurun, keur meresihan.

³Yesus tuluy naek kana hiji parahu, bogana Simon, bari mundut supaya parahuna diwelah rada ka tengah. Gek Anjeunna linggih dina eta parahu seug ngawulang ka jalma rea.

⁴Rengse ngawulang Anjeunna ngalahir ka Simon, "Ieu parahu katengahkeun deui ka nu

jero, pasang deui jaringna jeung batur, ngala lauk."

⁵Ceuk Simon, "Parantos sawewengi abdi-abdi ngala lauk teh, Juragan! Nanging henteu kekengingan. Ayeuna ku margi Juragan miwarang, mangga jaring bade dipasang."

⁶Prak maranehna nurunkeun jaring. Lauk anu beunang kacida lobana, jaringna mani meh bedah.

⁷Tuluy nyalukan deui babaturanana menta dibantuan. Seug dibarantuan ngangkatan lauk. Parahu duanana meh ngalelep bawaning pinuh ku lauk.

⁸Nenjo kitu, brek bae Simon mendek payuneun Yesus tuluy miunjuk, "Gusti, enggal abdi kantunkeun. Abdi teh jalmi gede dosa!"

⁹Simon jeung nu ngabaturanana mani barengong narenjo lauk beubeunanganana sakitu lobana.

¹⁰Nya kitu deui babaturan Simon, anak Sebedeus, nya eta Yakobus jeung Yohanes. Saur Yesus ka Simon, "Ulah sieun; ti semet ayeuna maneh bakal ngala jelema."

¹¹Geus kitu maranehna marilu ka Yesus. Parahuna ditarik ka sisi, tuluy ditaringgalkeun jeung eusi-eusina.

¹²Hiji mangsa Yesus aya di hiji kota. Di dinya aya hiji jelema, awakna ruksak ku lepra. Barang breh nenjo Yesus brek mendek tuluy ngalengis, "Gusti, upami Gusti kersa, Gusti tangtos iasa nyageurkeun kasakit abdi!"

¹³ Yesus nyabak kana awakna tuluy ngalahir, "Kami daek, geura cageur!" Harita keneh kasakitna leungit.

¹⁴ Eta jalma ku Yesus dilahiran, "Ulah bebeja ka saha-saha, terus bae ka imam menta dipastikeun yen maneh geus cageur. Tuluy haturkeun kurban sakumaha anu diparentahkeun ku Musa."

¹⁵ Sanajan kitu ge Yesus beuki kautarakeun bae. Jelema-jelema ngaleut rek ngarupingkeun Anjeunna jeung harayang dicalageurkeun kasakitna.

¹⁶ Tapi Anjeunna mah geus angkat ka tempat anu sepi, sembahyang.

¹⁷ Dina hiji poe waktu Yesus keur ngawulang, aya sawatara urang Parisi jeung guru-guru agama daratang ti kota-kota, ti Galilea, ti Yudea, jeung ti Yerusalem, marilu dariuk. Yesus kenging kawasa ti Pangeran pikeun nyageurkeun anu keuna ku kasakit.

¹⁸ Aya anu ngagotong jelema lumpuh dina bale-bale, seseleke rek asup ka jero imah ka payuneun Yesus.

¹⁹ Tapi teu barisaeun norobos lantaran jelema kacida lobana. Tungtungna nu lumpuh teh dibawa naek ka luhur hateup, hateupna dibuka nyieun liang, nu geringna tuluy diulur jeung bale-balena ka handap, meneran ka tengah-tengah riungan payuneun Yesus.

²⁰ Barang Yesus uningaeun yen kapercayaan maranehna sakitu mantepna, seug ngalahir

ka nu lumpuh, "Dosa hidep dihampura, dulur!"

²¹Guru-guru agama jeung urang Parisi mimiti ngaromong dina hatena, "Saha ieu jelema teh bet ngahina ka Allah? Ngan Allah anu kawasa ngahampura dosa mah!"

²²Yesus uninga kana pikiran maranehna, tuluy ngalahir, "Ku naon pikiran aranjeun kitu?"

²³Babari mana nyebutkeunana: Dosa-dosa hidep dihampura, atawa: Geura nangtung tuluy leumpang?

²⁴Tapi ayeuna ku Kaula rek dibuktikeun yen Putra Manusa teh di ieu dunya kawasa ngahampura dosa." Ti dinya Anjeunna ngalahir ka nu lumpuh tea, saur-Na, "Geura hudang, bale-balena angkat, jung geura balik!"

²⁵Sapada harita keneh jung eta jelema nangtung hareupeun sarerea, bale-bale urutna ngedeng dipanggul, tuluy balik bari ngamulyakeun ka Allah.

²⁶Jalma-jalma barengong! Hatena galimir, breng maruji ka Allah pokna, "Ajaib ieu kajadian anu ku urang kasaksi poe ieu!"

²⁷Ti dinya Yesus angkat. Di jalan ningali hiji tukang mulung pajeg ngaranna Lewi, keur diuk di kantorna. Ku Yesus didawuhan, "Hayu milu ka Kami!"

²⁸Lewi cengkat tuluy milu ka Yesus, ninggalkeun sagala rupa.

²⁹ Di imahna, Lewi ngayakeun pesta ngabageakeun Yesus. Semah-semahna kacida lobana, tukang-tukang mulung pajeg jeung salianna.

³⁰ Sawatara urang Parisi jeung guru-guru agama ti golonganana ngaweweleh ka murid-murid Yesus, pokna, "Ku naon maraneh bet daraek dahar bareng jeung tukang-tukang mulung pajeg jeung jelema-jelema anu teu paruguh?"

³¹ Diwalerna ku Yesus, "Anu perlu doktor teh anu garering, nu calageur mah teu perlueun.

³² Kaula datang lain rek ngajak tobat ka anu marulya, tapi ka jelema-jelema anu dianggap hina."

³³ Aya anu naranya ka Yesus, "Murid-murid Yohanes sering puasa sareng sembahyang, nya kitu kenah murid-muridna urang Parisi. Dupi murid-murid Ajengan mah dahar nginum sabiasa."

³⁴ Waler Yesus, "Na bisa aranjeun nitah puasa ka tamu-tamu dina pesta kawin sapanjang ki panganten aya kenah dina riungan? Tangtu moal!

³⁵ Lamun ki panganten geus dibawa indit tina riungan, kakara maranehna paruasa."

³⁶ Geus kitu Yesus maparin misil kieu ka maranehna, "Moal aya anu nambal baju heubeul ku lawon tina baju anyar, sabab kudu nyoehkeun baju anyarna, padahal tambalan tina lawon baju anyar teh moal matak hade

kana bajuna anu geus heubeul, samalah bakal mawa soeh deui anu heubeul.

³⁷Jeung moal aya anu ngeusikeun anggur peresan anyar kana kantong kulit anu heubeul, sabab tangtu matak bedah eta kantong, anggurna kapiceun, kantongna ruksak.

³⁸Anggur anyar wadahna ge kudu anyar!

³⁹Jeung moal aya anu hayang nginum anggur peresan anyar sanggeus nginum anu geus lila, lantaran: Anggur anu geus lila mah leuwih ngeunah, kitu saurna."

6¹Dina hiji poe Sabat Yesus angkat, jalanna ngalangkung kebon gandum. Murid-murid-Na maripit gandum sababaraha ranggeuy, digarelang tuluy didalahar.

²Sawatara urang Parisi naranya, pokna, "Ku naon maraneh ngalanggar Hukum Agama urang, migawe anu dilarang dina poe Sabat?"

³Diwaler ku Yesus, "Tacan ngaos kitu carita Daud, kumaha waktu anjeunna jeung pangiringna lapar?

⁴Anjeunna lebet ka Bait Allah nyandak roti pangbakti ka Allah, sarta terus dituang pangiringna. Padahal nurutkeun Hukum Agama mah eta roti teu meunang didahar ku sambarang jelema, ngan imam bae anu meunang ngadahar."

⁵Geus kitu saur-Na deui, "Putra Manusa teh Gustina poe Sabat."

⁶ Dina poe Sabat deui Yesus lebet ka imah ibadah, ngawulang. Di dinya aya hiji jelema, leungeun katuhuna kemper.

⁷ Sawatara guru agama jeung urang Parisi kacida harayangeunana sangkan Yesus midamel kasalahan, ambeh bisa didakwakeun. Ku sabab kitu maranehna kacida ngarawaskeunana, sugan bae Anjeunna nyageurkeun dina poe Sabat.

⁸ Tapi Yesus uninga kana palikiranana, tuluy ngalahir ka nu kemper tea, "Ka dieu, nangtung di hareup!" Eta jelema nangtung tuluy nyampeurkeun.

⁹ Yesus mariksa ka maranehna, "Kaula rek nanya: Pagawean naon anu diidinan ku Hukum Agama urang dina poe Sabat? Nulungan atawa nyilakakeun? Ngarahayukeun nyawa jelema atawa ngabinasa?"

¹⁰ Jalma-jalma ku Anjeunna diteuteup, soca-Na nguriling. Geus kitu ngalahir ka eta nu kemper, "Angkatkeun eta leungeun, lempengkeun!" Manehna nurut, sarta leungeunna tuluy cageur.

¹¹ Guru-guru agama jeung urang Parisi kacida arambekeunana, tuluy baradami kudu dikumahakeun Yesus teh.

¹² Ari Yesus terus angkat ka hiji pasir seja sembahyang. Sapeupeuting Anjeunna di eta pasir neneda ka Allah.

¹³ Sanggeus bray beurang, murid-murid-Na disalaur, tuluy dipilih dua welas urang. Eta

anu dua welas ku Anjeunna disebut rasul, nya eta:

¹⁴ Simon (ku Anjeunna dilandi Petrus) jeung Andreas dulurna, Yakobus jeung Yohanes, Pilipus jeung Bartolomeus,

¹⁵ Mateus jeung Tomas, Yakobus anak Alpeus, jeung Simon anu disarebut Selotes (anu disebut Patriot),

¹⁶ Yudas anak Yakobus, jeung Yudas Iskariot anu engkena ngahianat.

¹⁷ Yesus lungsur ti pasir jeung rasul-rasul, reg liren tuluy ngadeg di nu datar jeung murid-murid-Na anu loba. Jelema-jelema geus ngagimbung daratang ti sakuliah Yudea, ti Yerusalem, jeung ti kota-kota basisir Tirus jeung Sidon.

¹⁸ Maksudna rek ngarupingkeun Anjeunna jeung harayangeun dicageurkeun kasakitna. Anu kasarurupan roh jahat oge daratang, tuluy dicalageurkeun.

¹⁹ Jalma-jalma tingseleke rek nyarabak ka Anjeunna, sabab tina salira-Na mencar pangawasa anu matak cageur ka anu nyabak.

²⁰ Yesus neuteup ka murid-murid-Na, pok sasauran, "Bagja maraneh anu mariskin, sabab maraneh jadi anggota Karajaan Allah!

²¹ Bagja maraneh anu ayeuna kalaparan, sabab bakal diseubeuhan. Bagja maraneh anu ayeuna ceurik, sabab engke bakal suka seuri!

²² Bagja maraneh lamun ku karana Putra Manusa, maraneh ku jalma-jalma pada mikageuleuh, pada miceun, pada ngahina jeung pada nyebutkeun doraka.

²³ Nabi-nabi oge di jaman baheula ku karuhun maranehna dikitu-kitu. Jadi lamun maraneh ngalaman dikitu-kitu kudu atoh, kudu igel-igelan, sabab gede piganjaraneunana di sawarga.

²⁴ Sabalikna, cilaka anu ayeuna baleunghar, sabab senangna enggeus ayeuna.

²⁵ Cilaka anu ayeuna enggeus sareubeuh, sabab engke tinggal laparna! Cilaka anu ayeuna sareuri, sabab engke tinggal nguyungna jeung ceurikna!

²⁶ Cilaka maraneh lamun jelema-jelema pada maruji ka maraneh, sabab eta anu maruji teh teu beda ti karuhunna anu maruji ka nabi-nabi palsu."

²⁷ "Ka maraneh, anu ayeuna ngadarengekeun piwuruk Kami, Kami meupeujeuhan: Kudu nyaah ka musuh, kudu nyieun kahadean ka nu mikageuleuh.

²⁸ Kudu ngaberkahan ka nu nyumpahan, kudu mangnedakeun ka nu neungteuinganan.

²⁹ Lamun aya jalma nampiling pipi maraneh sabeulah, keun sina nampiling nu sabeulah deui; lamun jubah maraneh aya nu nyokot, bikeun jeung bajuna.

³⁰ Anu barang penta kudu dibere, jeung lamun kaboga maraneh naon bae aya nu nyokot, ulah dipenta deui.

³¹ Pilampah ka batur lampah anu ku maraneh diharep malar batur oge milampah kitu ka maraneh.

³² Sabab ari ngan mikanyaah ka nu nyaahaheun deui ka maraneh mah naon jasa maraneh? Jelema dosa ge ari ka nu mikanyaah mah nyaahaheun!

³³ Jeung ari nyieun kahadean ngan ka jelema anu nyieun kahadean ka maraneh bae mah, naon jasa maraneh? Jalma dosa ge osok kitu mah!

³⁴ Jeung lamun daek mere nginjeum ngan ka nu pibisaeun mulangkeun bae mah naon jasa maraneh? Jelema dosa ge ari nginjeumkeun ka jelema dosa deui teh bari ngarep-ngarep pulang sajinisna!

³⁵ Ulah kitu! Ka musuh kudu nyaah, kudu daek mere kahadean ka maranehna; ari mere nginjeum ulah bari ngarep-ngarep pulang deui. Lamun barisa kitu, gede piganjaraneun maraneh, tur bakal pijadieun putra-putra Allah Nu Maha Agung. Sabab Mantenna mah ka nu teu boga panarima jeung ka nu jahat oge tetep bae sae manah.

³⁶ Kudu boga sipat welas, sabab Rama maraneh oge sipat welas."

³⁷ "Ulah ngahukuman batur, supaya maraneh ulah dihukuman ku Allah; ulah nyapa ka

batur, supaya maraneh oge ulah disapa ku Allah; kudu daek ngahampura ka batur, supaya maraneh oge dihampura ku Allah.

³⁸ Ka batur sing daek mere, supaya Allah ge kersaeun maparinan maraneh, tur maparin-Na teh sapinuhna takeran, diborolokeun sabisana maraneh nyangga. Ukuran maraneh ka batur, ku Allah bakal dianggo ngukur maraneh."

³⁹ Jeung Yesus maparin ibarat kieu ka maranehna: "Jelema lolong moal bisa nungtun anu lolong deui, sabab tangtu duanana bakal tigebrus ka solokan.

⁴⁰ Murid moal ngaleuwihan guruna, tapi lamun diajarna geus tamat bakal sarua jeung guruna.

⁴¹ Ku naon ari tatal dina panon dulur diawas-awas, ari balok dina panon sorangan teu dirasa?

⁴² Na bisa maraneh ngomong kieu ka dulur maraneh, Cik, eta tatal dina panon teh urang pangnyabutkeun ku kuring, ari balok dina panon sorangan teu katenjo? Eh jelema munapek! Piceun heula balok tina panon sorangan, geus kitu kakara bisa awas kana tatal dina panon dulur jeung bisa mangnyabutkeun."

⁴³ "Tangkal anu sehat, buahanana moal goreng, nya kitu deui tangkal anu teu sehat, buahanana moal alus.

⁴⁴ Unggal tangkal bisa dikanyahokeunana teh tina buahna. Sabab pasti tangkal cucuk moal buahan kondang, rungkun cucuk moal buahan anggur.

⁴⁵ Jelema anu hade ngabijilkeun anu hade, sabab eusi hatena oge hararade; jelema jahat ngabijilkeun anu jahat, sabab eusi hatena oge jarahat. Sabab mudalna omongan tina sungut teh lantaran hate geus leber."

⁴⁶ "Naha nyambat ka Kami, Gusti, Gusti, tapi piwuruk Kami teu dilampahkeun?

⁴⁷ Anu datang ka Kami terus nurut kana piwuruk Kami, ibaratna ku Kami rek dicaritakeun.

⁴⁸ Nya eta ibarat jalma nu nyieun imahna, galianana jero, masang pademenna dina luhur batu. Ana katarajang banjir, imahna henteu inggeung-inggeung acan lantaran pademenna weweg.

⁴⁹ Sabalikna anu ngan semet ngadengekeun piwuruk Kami tapi henteu jeung dilampahkeun, nu kitu mah ibarat nu nyieun imah henteu make pademen; ana katarajang banjir brug imahna runtuh, rugrug amburadul!"

7 ¹ Sanggeus nyaurkeun soal-soal eta, Yesus angkat ka Kapernaum.

² Di dinya aya hiji perwira bangsa Rum, boga gandeuk anu kacida dipikanyaahna. Gandeukna teh keur gering geus sahoseun.

³Barang eta perwira ngadenge hal Yesus, tuluy ngutus sawatara kokolot urang Yahudi ngangkir Yesus, menta supaya gandekna dipangnyageurkeun.

⁴Sanggeus daratang ka Yesus, kokolot-kokolot teh kacida nunuhunna supaya Anjeunna kersa nulungan. Pihaterna, "Eta jalmi teh pantes kenging pitulung,

⁵margi nyaatheun ka bangsa urang. Malah kantos mangdamelkeun imah ibadah."

⁶Yesus rujuk tuluy angkat sareng. Barang geus rek tepi ka imah anu dijugjug, Anjeunna dipapag ku sobat-sobat eta perwira, anu ngahaja diutus mawa piunjuk kieu, "Juragan teu kedah repot-repot ka rorompok.

⁷Abdi isin kasumpingan, tina rumaos laip. Juragan cekap ngadawuh ti dieu bae, tangtos pun gandek teh cageur.

⁸Abdi teh bawahan perwira anu langkung luhur, mung gaduh serdadu-serdadu bawahan. Upami marentah ka hiji serdadu, Indit! teras eta teh indit; upami marentah ka nu hiji deui, Ka dieu! tangtos eta teh nyampeurkeun. Upami marentah ka gandek, leu pigawe! tangtos dipigawe."

⁹Ngadangu kitu teh Yesus heran anu aya. Anjeunna nyoreang ka nu ngariring tuluy sasauran, "Kakara Kami mah manggih anu boga kayakinan nepi ka kieu, di Israil ge tacan manggih!"

¹⁰ Utusan-utusan eta perwira baralik, ari daratang kasampak gandeuk teh geus cageur.

¹¹ Sanggeus kitu Yesus angkat deui, ngabujeng ka kota Nain diiring ku murid-murid jeung jalma rea.

¹² Barang sumping ka gapura kota, aya aleutan anu rek ngurebkeun. Anu maotna budak lalaki, anak tunggal hiji randa. Loba urang dinya anu ngalanteurkeun maturan manehna.

¹³ Barang Gusti Yesus ningali ka eta randa, kacida welaseuna-Na, tuluy ngalahir ka manehna, saur-Na, "Ulah ceurik."

¹⁴ Anjeunna nyaketan pasaran terus pasaranana dicabak. Anu ngagarotongna ngarandeg. Yesus ngalahir, "Agus, Kami nitah, geura hudang!"

¹⁵ Mayit teh ngulisik, diuk tuluy ngomong. Ku Yesus diserenkeun ka indungna.

¹⁶ Anu nyaraksian jadi ngarasa sieun, tuluy maruji ka Allah, pokna, "Nabi agung sumping ka urang! Allah sumping nyalametkeun umat-Na!"

¹⁷ Beja hal Yesus terus kautarakeun ka sakuliah eta kota jeung daerah sakurilingeunana.

¹⁸ Ieu kajadian ku murid-murid Yohanes diunjukkeun ka anjeunna.

¹⁹ Yohanes tuluy nyaur muridna duaan terus diutus ka Gusti Yesus, mawa pihatur kieu, "Naha leres Juragan teh anu bakal sumping

tea sakumaha anu disaurkeun ku Yohanes?
Atanapi abdi-abdi kedah ngantos keneh anu
sanés?"

²⁰ Sanggeus daratang tuluy mihatur
ka Yesus, "Abdi dipiwarang ku Yohanes
Jurubaptis naroskeun ka Juragan, naha leres
Juragan téh anu bakal sumping tea sakumaha
pisaurna, atanapi abdi-abdi kedah ngantos
keneh nu sanés?"

²¹ Harita Yesus keur nyageur-nyageurkeun
anu garering, anu keuna ku kasakit, anu
kasurupan roh jahat, kitu deui anu lalolong
disina narenjo deui.

²² Anjeunna ngawaler ka eta utusan,
saur-Na, "Jig ka Yohanes deui, caritakeun ka
anjeunna sakur anu ku maraneh kadenge
jeung katenjo di dieu: Nu lolong jadi bisa
nenjo, nu lumpuh jadi bisa leumpang, nu
lepra jadi setra, nu torek jadi bisa ngadenge,
anu paeh dihirupkeun deui, nu mariskin
diwawaran Injil Kasalametan.

²³ Bagja jamuga sing saha anu henteu
cangcaya ka Kami!"

²⁴ Sanggeus utusan Yohanes marulang,
Yesus nyaurkeun Yohanes ka jalma rea,
saur-Na, "Basa maraneh daratang ka Yohanes
di gurun keusik téh rek naon? Rek narenjo
eurih anu tingarulang ku angin?"

²⁵ Cik rek naraon? Rek lalajo jelema
anu pakeanana ginding? Anu garinding

jeung hirupna mewah mah ayana di karaton-karaton!

²⁶Jadi rek narenjo naon? Rek narenjo nabi? Bener, tapi anu katarenjo ku maraneh teh leuwih ti nabi.

²⁷Sabab Yohanes teh nya anu ku Kitab Suci disebut kieu tea: Allah ngandika, Kami rek ngajurung utusan heulaeun Hidep, sina naratas jalan keur Hidep.

²⁸Sing percaya," saur-Na deui, "di dunya ieu can aya anu leuwih agung ti batan Yohanes. Tapi di Karajaan Sawarga mah anu panglaipna ge leuwih agung ti batan Yohanes."

²⁹Jalma-jalma kabeh ngabarandungan kana kasauran Yesus, lantaran maranehna teh, pangpangna tukang-tukang mulung pajeg, geus narurut kana pamundut Allah supaya balener, jeung geus daraekeun dibaptis ku Yohanes.

³⁰Sabalikna urang Parisi jeung guru-guru agama mah arembungeun narima pituduh Allah keur pisalameteunana teh, jeung arembungeun dibaptis ku Yohanes.

³¹Yesus sasauran deui, "Jelema-jelema jaman kiwari teh ku Kami bisa diupamakeun kana naon? Kawas naon?

³²Kawas barudak anu keur dariuk di pasar. Nu sarombongan ngagero ka rombongan sejenna, pokna, Kami maen musik paranti kawinan, maraneh teu ngarigel! Kami

mangnyanyikeun lagu kapapatenan, maraneh teu careurik!

³³Yohanes sumping, puasa, tara ngaleueut anggur, ku maraneh dipajarkeun, Jelema kasurupan roh jahat!

³⁴Anak Manusa datang, biasa sok dahar sok nginum, ceuk maraneh, Tenjo ieu jelema! Tukang nyatu, tukang nginum anggur, sobat tukang-tukang mulung pajeg jeung jelema-jelema doraka!

³⁵Tapi sanajan kitu, kawijaksanaan Allah teh katembong ti jalma-jalma anu daraekeun narimana."

³⁶Aya urang Parisi ngangkir tuang ka Yesus. Yesus sumping ka imahna tuluy tuang.

³⁷Di kota eta aya hiji awewe anu hirupna pinuh ku dosa. Barang meunang beja yen Yesus keur tuang di eta imah urang Parisi, seug ka dinya bari mawa minyak seungit sabotol,

³⁸terus nangtung pungkureun Yesus deukeut sampeana-Na. Segruk ceurik, cipanonna nyurucud kana sampean Yesus nepi ka baseuh. Sampeana-Na ku manehna diseka ku buukna nepi ka tuhur, tuluy dicium jeung dikucuran ku minyak seungit.

³⁹Nenjo kitu eta urang Parisi teh ngomong dina hatena, "Mun enya ieu jelema teh nabi tangtu nyahoeun, awewe kumaha eta anu nyabakana-Na teh; tangtu nyahoeun yen eta teh awewe loba dosa!"

⁴⁰ Yesus ngalahir ka manehna, "Simon, Kaula aya picaritaeun." "Mangga, Guru, mangga saurkeun," tembalna.

⁴¹ "Aya dua jelema baroga hutang ka tukang nginjeumkeun duit," saur Yesus, "nu saurang lima ratus uang perak, nu saurang deui lima puluh uang perak.

⁴² Ku sabab teu barisaeun mayar, hutang maranehna dibebaskeun ku nu boga duitna. Cik, anu mana anu bakal leuwih nyaahen ka eta jelema?"

⁴³ "Rarasaan sim kuring mah anu hutangna leuwih gede," jawabna. "Bener eta," saur Yesus.

⁴⁴ Anjeunna nyoreang ka eta awewe terus ngalahir ka Simon, "Katingali ieu awewe? Kaula nyemah ka anjeun nepi ka teu ngumbah suku, sabab teu disadiaan cai. Ku ieu awewe suku Kaula dikumbah ku cipanonna, disekaan ku buukna.

⁴⁵ Kaula ku anjeun henteu dipapag ku cium. Ari ieu awewe ti barang Kaula datang teu eureun-eureun nyiuman kana suku.

⁴⁶ Anjeun teu nyadiakeun minyak keur sirah Kaula, tapi ku ieu awewe mah suku Kaula diminyakan ku minyak seungit mani lantis.

⁴⁷ Ieu awewe nu matak bangun sakitu nyaahenana ka Kaula teh bawaning ku tumarima lantaran dosa-dosana anu sakitu lobana geus dihampura. Lamun anu

dosana teu pira mah dihampura teh bakal mikanyaahna oge moal sabaraha."

⁴⁸Geus kitu lahirana-Na ka eta awewe, "Dosa-dosa Nyai geus dihampura."

⁴⁹Nu sejen-sejen anu keur dalahar bareng jeung Anjeunna, ngaromong dina hatena, "Saha ieu jelema teh bet mani ngahampura dosa?"

⁵⁰Tapi Yesus ngalahir deui ka eta awewe, "Nyai geus salamet lantaran gede kapercayaan. Heug sing senang hate."

8¹Teu lila ti harita Yesus angkat nyumpingan kota-kota jeung desa-desa, ngawulangkeun Injil Kasalametan ngeunaan Karajaan Allah. Murid-murid-Na teu tinggal,

²kitu deui wanita-wanita anu geus dicalageurkeun tina kasakitna jeung tina kasurupan ku roh jahat, nya eta: Maria (anu katelah Magdalena) anu cageur tina kasurupan ku tujuh roh jahat;

³Yohana, bojo Kusa pajabat karaton Herodes; Susanna, jeung loba deui wanita-wanita sejen. Ieu wanita-wanita geus ngabarantu ka Yesus jeung murid-murid-Na ku pangabogana masing-masing.

⁴Jalma-jalma ti kota-kota teu eureun-eureun datang ka Yesus, kumpul kacida lobana. Anjeunna tuluy nyarioskeun ieu misil:

⁵"Aya hiji jelema indit nebarkeun binih. Waktu nyebarkeun, binihna aya anu ragragan

ka jalan, katarincakan jeung diparacokan ku manuk.

⁶Aya anu ragragan kana taneuh anu cadasan, ari jadi tuluy perang lantaran taneuhna garing.

⁷Sawareh ragraganana kana rungkun cucuk, bareng jadina jeung tangkal cucuk, tapi tuluy na eungapeun kaheumpikan ku cucuk.

⁸Anu ragragana bener kana taneuh lendo, sanggeus jaradi tuluy baruanan jadi saratus kalieun." Saur-Na deui, "Lamun baroga ceuli, pek darengekeun!"

⁹Murid-murid mihatur naroskeun harti eta misil.

¹⁰Anjeunna ngawaler, "Maraneh bakal ngarti, sabab geus dibere kanyaho pikeun ngarti kana rasiah-rasiah Karajaan Allah. Ari anu sejen-sejen mah ngan dibere misil-misilna bae. Nu matak maranehna mah najan narenjokeun ge moal narenjoeun, najan ngadarengekeun ge moal ngalartieun."

¹¹"Harti eta misil kieu: Binih, nya eta pangandika Allah.

¹²Anu ragragana ka jalan, nya eta pangandika teh didarenge tapi dirampas ku Iblis, dipiceun ti jero hate nu ngadarenge supaya maranehna ulah nepi ka palercaya, ulah saralamet.

¹³Anu ragragana kana taneuh anu cadasan, nya eta pangandika teh didarenge sarta ditarima reujeung suka ati, tapi henteu akaran; ana datang cocoba seug murtad.

¹⁴ Anu ragragna kana rungkun cucuk, nya eta pangandika teh didarengkeun, ditarima, tapi kalimpudan ku kahariwangan, kaelehkeun ku napsu hayang beunghar jeung hayang kasenangan dunya, anu ngalantarankeun buahna teu nepi ka asak.

¹⁵ Binih anu bener ninggangna kana taneuh lendo, hartina pangandika teh didarengkeun, terus nyerep kana hate anu mulus jeung satuhu, tahan hirup nepi ka bisa baruahan."

¹⁶ "Moal aya anu nyeungeut lampu tuluy dituruban ku gentong atawa diteundeun di kolong dipan, tangtu diteundeun dina parantina supaya caangna katembong ku nu arasup ka imah.

¹⁷ Naon bae anu dibuni-buni bakal katembong sarta kabuka, jeung naon bae anu ditutupan bakal kapanggih sarta kanyahoan.

¹⁸ Ku sabab kitu darengkeun enya-nya; sabab sing saha anu geus boga bakal ditambahan, sabalikna anu teu boga mah barang pangleutikna ge anu ceuk rarasaanana jadi kabogana, bakal dicokot."

¹⁹ Ibu Yesus jeung saderek-saderek-Na sarumping rek nepangan, tapi teu kungsi jonghok sabab kahalangan ku jalma rea.

²⁰ Tuluy aya anu ngunjukkeun, pokna, "Tuang ibu sareng saderek-saderek sarumping bade nepangan, itu di luar."

²¹ Anjeunna ngawaler, "Indung jeung dulur-dulur Kami mah nya eta sing sakur

anu ngadenge kana sabda Allah reujeung ngalampahkeunana."

²² Dina hiji poe Yesus naek parahu bari saur-Na ka murid-murid, "Urang meuntas ka ditu." Tuluy mareuntas talaga.

²³ Sabot keur balayar Yesus kulem. Dak-dumadak aya angin gede nebak talaga, parahu mimiti kaeusian cai, kacida bahayana.

²⁴ Yesus ku murid-murid digugahkeun, "Pa Guru, urang tiwas!" Yesus gugah terus nimbalan ka angin jeung ombak. Jep angin jeung ombak teh leler, talaga jadi kacida leuleuyna.

²⁵ Anjeunna ngalahir ka murid-murid, "Dikamanakeun kapercayaan maraneh?" Murid-murid ngan sieun jeung bengong nu aya, tuluy tingkarucuwes, "Saha saenyana Anjeunna teh, nepi ka angin jeung ombak nurut kana parentah-Na?"

²⁶ Yesus jeung murid-murid kebat balayarna ka tanah urang Gerasa, peuntaseun Talaga Galilea.

²⁷ Barang lungsur ka darat, Anjeunna kapapag ku hiji jelema urang kota eta. Eta jelema kasurupan roh-roh jahat, sarta geus lila tara make papakean, cicingna lain di imah tapi di guha-guha tempat kuburan.

²⁸ Barang nenjoeun ka Yesus tuluy ngajerit, brek nyuuh ka payuneuna-Na tuluy ngagero, "Duh Yesus Putra Allah Nu Maha Agung! Abdi teh bade dikumahakeun? Mugi ulah disiksa!"

²⁹ Nu matak ngomongna kitu, sabab roh jahatna ku Yesus geus ditimbalan kaluar ti eta jelema. Kacida seringna manehna dikawasaan ku eta roh jahat, nepi ka sanajan dikurung sarta leungeun jeung sukuna dirante, rantena dipegatkeun sarta manehna ku roh jahatna dikaburkeun ka gurun keusik.

³⁰ Ku Yesus dipariksa, "Saha ngaran?" "Ngaran kuring Legiun," jawabna, sabab anu nyurupna kacida lobana.

³¹ Eta roh-roh jahat nunuhun ka Yesus supaya ulah dijebloskeun ka Jurang Hukuman.

³² Teu jauh ti dinya aya bagong loba pisan keur nyaratuan di lamping pasir. Roh-roh jahat teh nunuhun ka Yesus menta diidinan nyarurup ka eta bagong-bagong. Yesus ngidinan.

³³ Eta roh-roh jahat kalaluar ti eta jelema tuluy nyarurup ka bagong. Bagong-bagongna tinggerebeg laluncatan tina jurang ka talaga, tuluy tingkerelep.

³⁴ Anu ngajaragana ngan bisa narenjokeun, tuluy lalumpatan bebeja ka kota jeung desa-desa.

³⁵ Jelema-jelema kalaluar rek narenjo eta kajadian. Ari narepi ka Yesus, nyampak jelema anu kakara waras tina kasurupan roh-roh jahat teh keur diuk deukeut sampean Yesus, geus make papakean, ingetanana geus jejeg. Kacida maranehna sarieuneunana

³⁶ nyaraksian eta kajadian teh, tuluy ngaromong ka nu sejen, nyaritakeun kumaha dicageurkeunana eta jelema.

³⁷ Geus kitu urang dinya kabeh menta supaya Yesus angkat ti dinya, sabab maranehna kacida sarieuneunana. Ku sabab kitu Yesus naek parahu deui ngantunkeun eta tempat.

³⁸ Jelema anu tas diraksuk ku setan tea nunuhun, pokna, "Abdi sumeja ngiring." Tapi ku Yesus teu diwidian, saur-Na,

³⁹ "Geura balik bae, caritakeun engke pangalaman maneh ditulung ku Allah." Bral eta jelema teh indit tuluy ngider kota, nyaritakeun pangalamanana ditulungan ku Yesus.

⁴⁰ Sasumpingna deui Yesus ka peuntas sejen, dipapag ku jalma rea nu geus lila ngadaragoan.

⁴¹ Aya hiji jelema ngaran Yairus, kapala imah ibadah di dinya nepangan ka Yesus, mendek ka payuneuna-Na, nunuhun supaya Anjeunna kersa linggih ka imahna,

⁴² karana anakna anu awewe anu kakarek umur dua belas taun, turta ngan hiji-hijina gering geus meh maot. Sajeroning Yesus angkat, anu ngariring nyaredek ka Anjeunna ti ditu ti dieu.

⁴³ Aya hiji awewe boga kasakit haid, ngagetih terus geus dua welas taun, geus beak sagala

rupa dipake tatamba ka tabib-tabib, tapi kasakitna teu cageur-cageur.

⁴⁴ Eta awewe seseleke ka pungkureun Yesus, tuluy nyabak kana kelin jubah-Na. Set ngagetihna eureun.

⁴⁵ Yesus mariksakeun, saur-Na, "Saha anu nyabak ka Kami?" Teu aya anu ngaku. Pok Petrus mihatur, "Pa Guru, jalmi sakieu seueurna, sadayana ngangseg pacaket-caket."

⁴⁶ Tapi saur Yesus, "Aya anu nyabak, sabab karasa aya tanaga kaluar ti Kami."

⁴⁷ Awewe teh ngarasa kabitur, bruk nyuuh kana sampean Yesus, awakna ngadegdeg. Pok ngaku hareupeun anu loba, nerangkeun sababna nu matak nyabak, jeung nerangkeun yen barang nyabak oge panyakitna ngadadak cageur.

⁴⁸ Yesus ngalahir ka manehna, "Anaking, Nyai geus cageur, lantaran percaya. Heug sing senang hate."

⁴⁹ Sabot keur sasauran kitu, aya jurungan ti imah eta kapala. "Putra teh parantos ngantunkeun," pokna ka Yairus, "teu kedah ngarerepot deui ka Pa Guru."

⁵⁰ Kadangueun ku Yesus, Anjeunna nyarios ka Yairus, "Ulah sieun, sing percaya bae, budak teh bakal cageur deui."

⁵¹ Sanggeus sumping ka imah Yairus, nu loba teu diwidian milu asup lian ti Petrus, Yohanes, Yakobus, jeung indung bapana budak tea.

⁵²Anu araya di imah keur reang nyeungceurikan anu maot. Saur Yesus, "Ulah careurik, budak teh lain maot, keur sare!"

⁵³Jalma-jalma nyaleungseurikeun Anjeunna, dumeuh anu maot disaurkeun keur sare.

⁵⁴Anjeunna tuluy nyepeng leungeun eta budak, tuluy ngalahir, "Hudang, anaking!"

⁵⁵Sup nyawa budak teh asup deui, budakna terus nangtung. Ku Yesus dipiwarang dibere dahar.

⁵⁶Indung bapana mani bati melengek bengong. Ku Yesus didawuhan yen teu meunang cacarita ka saha-saha.

9¹Yesus ngempelkeun murid-murid anu dua welas tea, seug maranehanana dipaparin kawasa jeung wewenang pikeun ngusir roh-roh jahat jeung nyageurkeun rupa-rupa panyakit.

²Ti dinya maranehanana diutus pikeun ngawawarkeun warta yen Karajaan Allah rek diadegkeun di ieu dunya, jeung pikeun nyageurkeun anu garering.

³Pilahir Anjeunna, "Pikeun kaperluan di jalan maraneh ulah mawa naon-naon saperti iteuk, kantong sidekah, dahareun, duit. Pisalin ge ulah mawa.

⁴Ditarima di mana bae, nganjrek teh kudu terus di imah eta anu narima nepi ka waktu kaluar deui ti eta kota.

⁵Upama di hiji kota maraneh taya anu narima, tinggalkeun bae eta kota teh bari

gibrigkeun kekebul tina suku, minangka ngingetan ka urang dinya."

⁶ Bral murid-murid arindit mapay desa-desa, ngawartakeun Injil Kasalametan jeung nyageur-nyageurkeun anu garering.

⁷ Sagala perkara hal Yesus teh kadangu ku Herodes anu nyekel kawasa di Galilea. Kacida anjeunna bingungeunana, sabab loba anu nyarita majar teh Yohanes Jurubaptis tea hirup deui.

⁸ Aya oge anu nyarita majarkeun Nabi Elias muncul deui. Aya deui anu nyarita yen salah sahiji nabi anu baheula ayeuna hirup deui.

⁹ Saur Herodes, "Yohanes ku aing geus diteukteuk sirahna. Jadi eta jelema anu sagala bejana kadenge ku aing, saha?" Manahna panasaraneun hayang ningali Yesus.

¹⁰ Rasul-rasul anu diutus tea geus marulang, sarta ngunjukkeun sagala pagaweanana. Ku Yesus dicandak nyingsal ka nu sepi di kota Betsaida.

¹¹ Tapi jalma rea pada naluturkeun lantaran nyarahoeun. Ku Anjeunna ge ditampi, terus diwuruk hal Karajaan Allah. Nu garering dicalageurkeun.

¹² Waktu panonpoe geus rek surup, murid-murid arunjukan, "Jalmi-jalmi teh piwarang budal bae, sina marilarian tetaeun sareng pamondokan ka desa-desa sareng ka kampung-kampung, kawantos ieu tempat mah sakieu sepina."

¹³ Saur Yesus, "Barere dahar ku maraneh bae saaya-aya." Ari tembalna, "Kumaha da mung gaduh roti lima siki sareng lauk dua siki. Kedah meser heula kitu tedaeun keur jalmi sakitu seueurna?"

¹⁴ (Jelemana kira-kira aya lima rebu urang.) Saur Yesus, "Sina dariuk sarombongan-sarombongan, masing-masing kira-kira limapuluhan."

¹⁵ Pek ku murid-murid dititah dariuk.

¹⁶ Roti nu lima siki jeung laukna dua siki tea ku Yesus dicandak. Anjeunna tanggah ka langit jeung muji sukur ka Allah. Geus kitu roti teh disemplekkan, sina dibagikeun ku murid-murid.

¹⁷ Jalma-jalma dalahar nepi ka sareubeuheun. Rotina nyesa keneh, ku murid-murid dikumpulkeun meunang dua belas karanjang.

¹⁸ Hiji mangsa sarengsena Yesus sembahyang nyalira, murid-murid-Na pada ngadareuheus. Ku Anjeunna dipariksa kieu, "Ari ceuk jelema rea Kami teh saha?"

¹⁹ Wangsulana, "Aya anu nyebatkeun Yohanes Jurubaptis, aya anu nyebatkeun Nabi Elias, aya oge anu nyebatkeun salah sawios nabi hirup deui."

²⁰ Yesus mariksa deui, "Ari ceuk maraneh, Kami teh saha?" Ceuk Petrus, "Bapa teh Kristus anu dijangjikeun ku Gusti Allah."

²¹ Yesus ngomat-ngomatan pisan supaya maranehna ulah ngucah-ngaceh eta hal.

²² Saur-Na deui, "Putra Manusa teh kudu nyorang sangsara anu pohara, ditolak ku para kokolot, ku para imam kapala, jeung ku guru-guru agama, tuluy dipaehan, tapi sanggeus tilu poe bakal dihirupkeun deui."

²³ Geus kitu ngalahir ka sarerea, saur-Na, "Lamun aya anu rek milu ka Kami kudu miceun kapentingan sorangan, unggal poe kudu manggul salibna, heug anut ka Kami.

²⁴ Sabab sing saha anu ngabelaan hirupna, bakal kaleungitan hirup. Sabalikna anu ngorbankeun hirupna lantaran anut ka Kami, bakal nyalametkeun hirupna.

²⁵ Naon untungna meunangkeun saalam dunya tapi matak ngabinasa atawa rugi nyawa? Taya pisan untungna!

²⁶ Lamun jelema era ngaku ka Kami jeung kana pangajaran Kami, Putra Manusa oge bakal era ngaku ka eta jelema, lamun Anjeunna engke sumping dina kamulyaana-Na jeung kamulyaan Rama katut kamulyaan malaikat-malaikat saruci.

²⁷ Sing percaya: ti anu araya ayeuna di dieu, aya sababaraha urang anu moal waka maot samemeh narenjo heula Karajaan Allah ngadeg di ieu dunya."

²⁸ Kira-kira saminggu ti sanggeus nyaurkeun kitu, Yesus unggah ka hiji gunung seja

neneda. Petrus, Yohanes jeung Yakobus dicandak.

²⁹ Sabot Anjeunna keur neneda, katembong raray-Na salin rupi, jeung anggoana-Na jadi bodas hurung mancur.

³⁰ Dak-dumadak katembong aya anu ngarencangan duaan keur sasauran jeung Anjeunna, nya eta Musa jeung Elias,

³¹ anu salirana pinuh ku kamulyaan sawarga. Anu disalaurkeunana nya eta yen Yesus teh bakal nekanan kapastian ti Allah, bakal ditelasan di Yerusalem.

³² Petrus, Yohanes, jeung Yakobus harita keur sarare. Tapi tuluy harudang, ret narenjo ka Yesus anu sakitu mulyana, jeung aya anu ngarencangan duaan.

³³ Barang eta anu duaan rek ngarantunkeun Yesus, Petrus unjukan ka Yesus, "Guru! Ku raraos di dieu teh! Abdi bade ngadamel kemah tilu, kangge Guru, kangge Musa, sareng kangge Elias," kitu pokna semu teu eling kana omonganana sorangan.

³⁴ Sabot manehna ngomong keneh, katembong aya mega sarta kalangkangna ngaliputan ka aranjeunna. Waktu eta mega turun ngalayang ka murid-murid, maranehna kacida sarieuneunana.

³⁵ Tina eta mega bijil gentra kieu, "Ieu teh Putra Kami nu kapilih. Kudu narurut ka Anjeunna!"

³⁶ Jep gentra, Yesus kantun nyalira. Eta murid nu tiluan teh tetep nyidem sagala tetenjoanana harita, henteu betus ka nu sejen.

³⁷ Poe isukna waktu Yesus lungsur ti gunung jeung tilu murid-Na, dipapag ku jalma loba.

³⁸ Nu saurang ngagero ka Anjeunna tarik pisan, "Pa Guru, mugi pangningalikeun pun anak anu mung hiji-hijina!

³⁹ Sok diserang ku roh jahat anu nyurup, dugi ka sok ujug-ujug jejeritan lajeng sawan, awakna heuras, sungutna ngabudah. Teras-terasan bae eta roh jahat nyiksana ka pun anak teh, meh-mehan pun anak tiwas!

⁴⁰ Parantos nyuhunkeun tulung ka murid-murid Pa Guru supados roh jahatna dikaluarkeun, nanging henteu tariasaeun."

⁴¹ Yesus ngalahir, "Ari maraneh ku areuweuh kapercayaan jeung saralah! Kudu nepi ka iraha direujeungan jeung disabaran ku Kami teh?" Geus kitu lahirana-Na ka eta jelema, "Bawa budak teh ka dieu!"

⁴² Waktu eta budak keur leumpang nyampeurkeun, ku roh jahat dibantingkeun nepi ka sawan. Roh jahatna ku Yesus diseuseul. Budakna cageur, tuluy ku Anjeunna diserenkeun ka bapana.

⁴³ Narenjo hebatna kakawasaan Allah, jalma-jalma kabeh barengong. Waktu jelema-jelema hareraneun keneh ku nu

dipidamel ku Yesus, Anjeunna nyarios kieu ka murid-murid,

⁴⁴ "Ulah paroho kana ieu omongan Kami! Putra Manusa teh geus tereh diselehkeun kana kakawasaan jelema."

⁴⁵ Pilahir-Na ku murid-murid henteu kahalartieun. Hal ieu dirasiahkeun ka maranehna nepi ka maranehna teu bisa ngajudi kana maksud anu saenyana. Ari rek naranyakeun teu waranieun.

⁴⁶ Geus kitu murid-murid teh recok soal saha ti antara maranehna anu pangpunjulna.

⁴⁷ Yesus, anu uningaen kana palikiranana nyandak hiji budak leutik, ditangtungkeun di gedengeuna-Na,

⁴⁸ tuluy ngalahir ka maranehna, "Saha-saha anu narima ka ieu budak ku karana Kami, eta teh narima ka Kami; saha-saha anu ngaku ka Kami, eta teh narima ka anu ngutus Kami. Sabab anu panghandapna di maraneh, nya eta nu pangpunjulna."

⁴⁹ Yohanes mihatur, "Juragan, abdi-abdi kantos ningal jalmi anu ngusir setan nyambat tuang jenengan. Ku margi manehna sanes ti pihak urang, ku abdi-abdi diwagel."

⁵⁰ "Ulah dilarang," waler Yesus ka Yohanes jeung ka nu sejen-sejen, "sabab sing saha anu teu ganggu ka maraneh eta teh batur, mihak ka maraneh."

⁵¹ Sanggeus meh cunduk kana waktuna Yesus bakal dicandak ka sawarga, Anjeunna mutuskeun seja angkat ka Yerusalem.

⁵² Tuluy miwarang utusan ti heula ka hiji desa di Samaria, sina nyadiakeun pisumpeungeuna-Na.

⁵³ Tapi urang desa eta arembungeun narima, dumeuh nyarahoeun yen Yesus teh geuning kersana rek ka Yerusalem.

⁵⁴ Dua murid, nya eta Yakobus jeung Yohanes, sanggeus tarerangeun kitu teh mihatur ka Yesus, "Gusti, kumaha pangersa teh, naha kenging abdi-abdi nyambat seuneu turun ti langit sina ngalebur eta jalmi-jalmi?"

⁵⁵ Yesus nyoreang ka maranehna, sarta eta dua murid teh diseukseukan.

⁵⁶ Geus kitu Anjeunna angkat jeung murid-murid ka desa sejen.

⁵⁷ Di satengahing jalan aya jelema mihatur ka Yesus, "Abdi sumeja ngiring Bapa ka mana bae."

⁵⁸ Saur Yesus, "Careuh baroga liang, manuk baroga sayang, ari Putra Manusa mah teu boga tempat keur ngedeng-ngedeng acan."

⁵⁹ Ari ka nu saurang deui kieu lahir-Na, "Tuturkeun kami." Tapi ngajawabna teh, "Nyuhunkeun permios heula bade ngaruang pun bapa."

⁶⁰ Saur Yesus, "Keun nu maot mah sina nguburkeun nu maotna sorangan, ari maneh

kudu ngawartakeun Karajaan Allah anu bakal ngadeg di ieu dunya."

⁶¹Aya deui saurang, mihatur kieu, "Abdi sumeja ngiring, Juragan! Mung bade pamitan heula ka kulawargi."

⁶²Saur Yesus ka manehna, "Lamun geus prak ngawuluku masih sumoreang mah teu pantes jadi warga Karajaan Allah."

10¹Sanggeus sasauran kitu Gusti Yesus milih tujuh puluh dua deui jelema sejen, diutus duaan-duaan ka kota-kota jeung tempat-tempat anu bakal disumpingan ku Anjeunna.

²Pilahir-Na ka maranehna, "Pibuateun sakitu legana, nu rek dibaruatna ngan saeutik. Kudu nyuhunkeun ka Anu kagunganana eta pibuateun, sangkan ngintun nu baris mibuatanana.

³Geura ariang! Maraneh ku Kami diutus lir anak domba ka tengah-tengah ajag.

⁴Ulah mawa dompet atawa kantong sidekah kitu deui tarumpah; di jalan ulah rundag-randeg uluk salam.

⁵Mun asup ka imah batur ucapkeun heula salam, Mugia rukun kerta nu kagungan bumi!

⁶Lamun di eta imah aya anu resep rukun, pangdoa maraneh mangka tumerap ka dirina, sabalikna lamun teu aya, pangdoa maraneh tarik deui.

⁷Lamun geus aya anu ngaku, nganjrek teh kudu tetep di imah eta bae ulah pipindahan,

dahar nginum di dinya, tarima sagala susuguhna, karana anu digarawe teh pantes mareunang bayaran.

⁸ Samangsa-mangsa asup ka hiji kota tuluy aya anu ngaku, naon bae susuguhna dahar;

⁹ lamun di dinya aya anu gering, cageurkeun. Jeung bejakeun ka urang dinya kieu, Moal lila deui Karajaan Allah bakal ngadeg di dieu.

¹⁰ Tapi lamun di hiji kota pribumina arembungeun narima, papay sakabeh jalanna jeung celukkeun kieu,

¹¹ Najan sakeprul kekebul ieu kota anu nempel kana suku kaula, ku kaula dikirabkeun deui ka aranjeun! Ngan sing nyaraho, Karajaan Allah geus tereh ngadeg di aranjeun!

¹² Sing percaya: Dina Poe Kiamat, Allah bakal leuwih welaseun ka nagara Sadumu jeung Gomora ti batan ka eta kota!"

¹³ "Cilaka engke maneh, Korasin! Cilaka maneh, Betsaida! Lamun tea mah kaajaiban-kaajaiban anu ditembongkeun ka maraneh teh ditembongkeunana di Tirus jeung Sidon, ti bareto keneh oge urang dinya tangtu geus ngawuran maneh ku kekebul jeung marake baju karung nyirikeun tobat tina dosa-dosana.

¹⁴ Dina Poe Kiamat Allah malah bakal leuwih welaseun ka Tirus jeung Sidon ti batan ka maneh!

¹⁵ Jeung maneh deui, Kapernaum! Baruk rek ngunggaheun maneh ka sawarga? Maneh malah bakal dijongklokkeun ka naraka!"

¹⁶ Geus kitu Yesus ngalahir ka murid-murid-Na, "Anu nurut ka maraneh, eta nurut ka Kami; anu teu ngaku ka maraneh, eta teu ngaku ka Kami; anu teu ngaku ka Kami, teu ngaku ka nu ngutus Kami."

¹⁷ Tujuh puluh dua jelema anu diarutus tea geus marulang semu anu kacida barungaheunana. "Gusti," pihaterna, "roh-roh jahat oge diparentah ku abdi-abdi kalayan nyebat jenengan Gusti teh tarunduk!"

¹⁸ Saur Yesus, "Katenjo ku Kami Iblis teh ragrag ti sawarga kawas kilat.

¹⁹ Maraneh ku Kami geus dibere kawasa, pikeun nincakan oray jeung kalajengking, jeung pikeun ngelehkeun kakawasaan musuh, tur moal aya anu bisa nyilakakeun ka maraneh.

²⁰ Tapi ulah bungah ku dumeuh roh-roh jahat nepi ka tarunduk ka maraneh; kudu barungah teh lantaran ngaran maraneh geus ditulis di sawarga."

²¹ Waktu eta manah Yesus pinuh ku kabungah ti Roh Suci, pok ngalahir, "Nun Ama Gustina langit sareng bumi! Abdi muji sukur, reh perkawis ieu ku Ama dirasiahkeun ka anu palinter sareng garaduh elmu, dupi ka anu teu garaduh katerang mah parantos

ditembrakkeun. Leres, ieu anu nyukakeun manah Ama teh."

²² Pilahir-Na deui, "Sakabeh hal ku Rama Kami geus diserenkeun ka Kami. Taya nu nyaho ka Putra, ngan Rama anu uninga. Taya nu nyaho ka Rama salian ti Putra jeung jelema-jelema anu ku Putra kapilih diwawuhkeun ka Rama."

²³ Ti dinya sasaurana-Na teh ngan pikeun murid-murid-Na wungkul, kieu saur-Na, "Maraneh kacida untungna geus narenjo perkara-perkara anu ayeuna geus nembrak ka maraneh!

²⁴ Kami ngabejaan, loba nabi jeung raja-raja anu harayangeun nenjo perkara anu geus katarenjo jeung kadarengke ku maraneh teh, tapi teu kalaksanakeun."

²⁵ Aya hiji guru Toret ngadoja kieu ka Yesus, "Guru, lamun kaula hayang bisa hirup langgeng, kaula kudu kumaha?"

²⁶ Waler Yesus, "Kumaha ceuk Kitab Suci? Kumaha pamanggih anjeun tina hal eta?"

²⁷ Tembalna, "Masing nyaah ka Pangeran Allah maraneh, terus jeung hate, terus jeung nyawa, sing sakuat-kuat jeung sabudi akal, jeung Kudu nyaah ka batur kawas ka diri sorangan."

²⁸ "Bener kitu," waler Yesus, "pek eta lampahkeun, tangtu anjeun hirup."

²⁹ Tapi eta guru agama teh hayang ngabenerkeun maneh, tuluy nanya, "Saha batur kaula teh?"

³⁰ Waler Yesus, "Sakali mangsa aya hiji jelema mudun ti Yerusalem ka Yeriho. Di tengah jalan ditarajang ku begal, dirangsadan jeung dirogahala nepi ka satengah paeh, tuluy ditaringgalkeun.

³¹ Kabeneran aya hiji imam leumpang nyorang jalan eta. Nenjo anu ngajoprak teh tuluy ngejat ka sisi sejen, leumpangna terus kebat.

³² Lar deui saurang, urang Lewi ngaliwat ka dinya. Ret nenjoeun ka nu ngajoprak, tuluy ngejat ka sisi sejen, leumpangna terus kebat.

³³ Tapi aya hiji jelema urang Samaria ngaliwat ka dinya. Ari ret awas ka nu ngajoprak liwat saking watireunana.

³⁴ Geuwat diburu, raheut-raheutna dikucuran ku minyak jeung anggur tuluy dibeberan; geus kitu ditumpakkeun kana sato tutumpakanana, dibawa ka hiji losmen terus dipulasara.

³⁵ Poe isukna eta urang Samaria teh mikeun duit dua uang perak ka nu boga losmen. Panguruskeun ieu nu gering, pokna. Engke kuring nyimpang deui ka dieu. Sagala rupa anu ku anjeun dipake keur kaperluanana, tangtu ku kuring engke dibayar."

³⁶ Yesus nutup pilahir-Na kieu, "Cik, ti eta tilu jelema, anu mana anu lampahna nyirikeun jadi batur jelema anu dibegal teh?"

³⁷ "Anu nulunganana," tembal eta guru agama. "Tah, anjeun oge kudu kitu. Lampahkeun kitu ku anjeun," waler Yesus.

³⁸ Yesus katut murid-murid angkat deui. Barang sumping ka hiji desa, Anjeunna dihaturanan linggih ku hiji wanita ngaran Marta.

³⁹ Marta boga dulur awewe hiji ngaranna Maria, anu terus emok deukeut dampal sampean Gusti, ngaregepkeun cariosana-Na.

⁴⁰ Ari Marta pakepuk sorangan keur nyayagikeun. Tungtungna marek unjukan, "Gusti, eta pun dulur ngeunah-ngeunah, abdi diantep pakepuk digawe sorangan bae. Piwarang mantuan atuh!"

⁴¹ Ku Gusti diwaler, "Marta, Marta! Hidep ngariripuh maneh mikiran itu mikiran ieu.

⁴² Ngan sarupa anu penting teh. Maria geus milih anu bener, sarta eta moal aya anu nyokot deui."

11 ¹ Dina hiji poe sabada Yesus neneda di hiji tempat, disampeurkeun ku murid-Na saurang anu unjukan kieu, "Gusti, abdi-abdi wulang neneda. Yohanes oge ngawulang neneda ka murid-muridna."

² Saur Yesus, "Kudu kieu maraneh neneda teh: Nun Ama: Mugi jenengan Ama disucikeun. Karajaan Ama mugi dongkap.

³ Mug i abdi unggal dinten dipaparin tetaeun sa picekapeun.

⁴ Mug i dosa abdi dihapunten, sakumaha abdi oge ngahapunten ka anu midamel kalepatan ka abdi. Sareng mug i abdi ulah dipaparin cocobi anu abot."

⁵ Saur-Na deui ka murid-murid,
"Upamakeun: saurang ti maraneh indit ka imah sobatna tengah peuting ngomong kieu, Maap, kuring rek nginjeum roti tilu bonjor.

⁶ Aya kawawuhan anu keur iinditan, bieu nyimpang heula ka imah. Kuring teu boga keur nyuguhan!

⁷ Upamakeun deui jawaban sobatna kieu, Ngahesekeun! Geus tutulak jeung geus ngedeng jeung barudak, wegah hudangna, wegah mereanana!

⁸ Cik kumaha jadina? Ceuk Kami, sanajan upama manehna embungeun hudang, embungeun nedunan najan maneh teh sobatna, tapi ku lantaran maneh keukeuh jeung teu era-era, lila-lila mah sakumaha wegaheunana ge tangtu hudang nedunan sapamenta maneh.

⁹ Mana ceuk Kami: Kudu daek menta, tangtu bakal dibere; kudu daek barangsiar, tangtu bakal beubeunangan; kudu daek ngetrokan tangtu bakal dipangmukakeun panto.

¹⁰ Sabab sing saha anu menta bakal dibere, nu barangsiar bakal beubeunangan, nu keketrok bakal dipangmukakeun panto.

¹¹ Bapa mana lamun anakna menta lauk sok teh dibere oray?

¹² Atawa lamun anakna menta endog sok teh dibere kalajengking!

¹³ Sakumaha jahatna maraneh, tangtu nyaho naon nu hade bikeuneun ka anak! Komo deui Rama maraneh nu di sawarga mah! Mantenna tangtu maparinkeun Roh Suci ka sing saha anu menta ka Mantenna."

¹⁴ Yesus tas ngusir hiji roh jahat anu pireu ti hiji jelema. Sanggeus eta roh jahat diusir, jelemana bisa deui ngomong, nepi ka jalma-jalma hareraneun.

¹⁵ Tapi aya anu ngaromong kieu, "Eta teh dibere kakawasaan ku Beelsebul, gegedug roh-roh jahat, nu matak bisaeun ngusir roh jahat anu nyurup ka jelema."

¹⁶ Sawareh deui aya anu marenta mujijat ka Anjeunna teh, majar pikeun bukti yen Anjeunna sumping ti Allah. Maranehna saenyana mah rek nyilakakeun.

¹⁷ Tapi Yesus uninga kana palikiranana, tuluy ngalahir, "Nagara anu pecah jadi golongan-golongan anu silih lawan, ngadegna moal lila; hiji kulawarga anu anggotana pecah jeung silih musuh, bakal paburantak.

¹⁸ Karajaan Iblis oge lamun silih perangan pada batur, naha bisa langgeng? Ceuk

aranjeun Kaula ngusir roh jahat teh make kakawasaan Beelsebul.

¹⁹ Lamun enya kitu, ari para panganut aranjeun ngusir roh jahat make kawasa naon? Mun kitu mah para panganut aranjeun sorangan ngabuktikeun yen aranjeun salah!

²⁰ Kaula ngusir roh-roh jahat teh ku kakawasaan Allah, tur eta teh saenyana mah ciri yen Karajaan Allah geus mimiti ngadeg di tengah-tengah aranjeun.

²¹ Lamun jelema gagah tur lengkep pakarangna ngajaga imahna, sagala harta bandana ditanggung aman.

²² Tapi lamun manehna ditarajang sarta eleh ku anu leuwih gagah, pakarang andelanana karampas, harta bandana dibagi-bagi ku batur.

²³ Jelema anu henteu satuju ka Kaula tandaning lawan; jelema anu henteu mantuan ngumpulkeun ka Kaula tandaning rek ngawut-ngawut."

²⁴ "Lamun roh jahat geus kaluar tina nyurupna ka hiji jelema, tuluy ngatrok ka tempat-tempat anu garing, neangan enggon reureuh. Sanggeus teu manggih, ngomong sorangan, Mending balik deui ka imah aing nu bareto.

²⁵ Tuluy balik deui, nyampak urut nyurupna teh kosong, beresih, rarapih.

²⁶ Seug indit heula, datangna deui mawa tujuh roh anu leuwih jahat ti batan manehna,

tuluy nyarurup. Tungtungna jelema anu diranjinganana teh kaayaanana jadi leuwih cilaka ti batan ti heula."

²⁷ Ti antara jalma rea aya awewe unjukan kieu, "Ku bagja istri anu ngababarkeun sareng nginangan Juragan!"

²⁸ Tapi waler Yesus, "Leuwih bagja deui jelema anu ngadenge jeung nurut kana timbalan Allah!"

²⁹ Jelema-jelema araya kenéh. Yesus ngalahir deui, saur-Na, "Ku jarahat jelema-jelema jaman ayeuna! Maranehna marenta kaajaiban. Tapi taya deui kaajaiban anu rek ditembongkeun salian ti kaajaiban anu kasorang ku Nabi Yunus.

³⁰ Sabab sakumaha Nabi Yunus jadi tanda ka urang Ninewe, Putra Manusa oge jadi tanda pikeun jelema-jelema jaman ayeuna.

³¹ Dina Poe Kiamat Ratu nagri Syeba bakal nunjuk ngadakwa ka jelema-jelema anu harirup jaman ayeuna. Sabab eta ratu geus merlukeun sumping ka Raja Suleman seja ngadangukeun ujar-ujarna anu wijaksana, dibelaan angkat sakitu jauhna. Ayeuna di dieu, Kami ngabejaan, aya anu leuwih punjul ti batan Raja Suleman.

³² Dina Poe Kiamat jalma-jalma urang Ninewe bakal nunjuk ngadakwa ka aranjeun, sabab urang Ninewe mah sanggeus ngadareng panggeuing Nabi Yunus teh terus

tarobat. Sing percaya: Di dieu aya anu leuwih luhur ti batan Nabi Yunus!"

³³ "Moal aya anu nyeungeut lampu terus disumputkeun atawa dituruban ku gentong, tangtu diteundeun dina parantina sina katenjo caangna ku nu arasup ka jero imah.

³⁴ Panon teh minangka lampu awak. Lamun panon cekas, sakujur awak caang mabra; sabalikna lamun panon surem, sakujur awak tangtu poek.

³⁵ Ku sabab kitu sing ati-ati, caang nu aya di maraneh ulah nepi ka jadi poek.

³⁶ Sabab lamun sakujur awak caang mabra taya anu poek, tangtu caang kabeh cara anu kasorot ku cahaya lampu."

³⁷ Tutup Yesus sasauran, Anjeunna diangkir tuang ku hiji urang Parisi. Anjeunna sumping, terus linggih tuang.

³⁸ Eta urang Parisi teh heraneun dumeu Yesus henteu ngumbah heula panangan.

³⁹ Pok Anjeunna ngalahir ka manahanana, saur-Na, "Kieu: Aranjeun, urang Parisi, ibarat cangkir jeung piring anu diberesihan luarna bae, ari beulah jerona diantep pinuh ku kabengisan jeung kajahatan.

⁴⁰ Aranjeun bodo! Allah ngayakeun beulah luar teh lain jeung beulah jerona oge?

⁴¹ Supaya cangkir jeung piring aranjeun beresih luar jerona sakumaha ceuk agama, sidekahkeun eusina ka nu mariskin.

⁴² Cilaka aranjeun, urang Parisi! Ari mere perpuluhan ka Allah gumati, nepi ka surawung, daun kasimukan jeung lalab-lalaban lianna oge dibikeun perpuluhanana. Tapi ingkar tina kaadilan jeung taya kanyaah ka Allah. Padahal nya sipat adil jeung nyaah ka Allah anu kudu dibuktikeun teh, bari henteu campoleh kana perkara sejenna.

⁴³ Cilaka aranjeun, urang Parisi! Di imah-imah ibadah milih tempat nu pangutamana, di pasar-pasar menta disalaman jeung dipikaajrih.

⁴⁴ Cilaka aranjeun! Aranjeun teh lir kuburan teu make tetenger, pada narincakan lantaran sугan teh lain kuburan."

⁴⁵ "Pa Guru," ceuk hiji guru agama, "golongan sim kuring milu kahina ku ucapan Pa Guru!"

⁴⁶ Waler Yesus, "Aranjeun oge cilaka, guru-guru agama! Taktak batur dibegbregan leuwih ti misti, aranjeun sorangan teu ngutekkeun ramo-ramo acan keur ngenteng-ngenteng kabeurat batur.

⁴⁷ Cilaka aranjeun! Kuburan nabi-nabi ku aranjeun dialus-alus, nabi-nabi anu diparaehan ku karuhun aranjeun tea!

⁴⁸ Eta teh tandaning ngaku satuju kana kajahatan karuhun aranjeun ka nabi-nabi. Karuhun aranjeun anu maehanana, aranjeun anu nyieun kuburanana.

⁴⁹ Paingan aya sabda Kawijaksanaan Allah kieu, Kami rek ngirimkeun nabi-nabi jeung utusan-utusan, sawareh bakal diparaehan, sawareh deui bakal dikaniaya.

⁵⁰ Ku sabab eta, jelema-jelema nu hirup di jaman ayeuna bakal disiksa ku tina kajahatanana; ti barang dunya mimiti diadegkeun maranehna geus prak maehan nabi-nabi,

⁵¹ mimiti ti semet Habil nepi ka waktu maehan Jakaria anu dirogahala di antara altar jeung Tempat Suci. Sing percaya, jelema-jelema jaman ayeuna teh tangtu meunang siksaan tina sagala kalakuanana!

⁵² Cilaka aranjeun, guru-guru agama! Konci paragi muka panto kanyaho dikekewek, ari heug aranjeun sorangan embung asup, batur nu rek arasup dihalang-halang!"

⁵³ Sanggeus Yesus angkat ti dinya, teu kira-kira pada ngagogorengna ku urang Parisi jeung guru-guru agama. Anjeunna diteregteg ku rupa-rupa soal.

⁵⁴ Nu dipalar ku maranehna sangkan Yesus sasaurana-Na salah.

12 ¹Rebuan jelema karumpul deui pasesedek nepi ka silih tincak. Sabot kitu Yesus ngalahir ka murid-murid, "Sing waspada kana ragi urang Parisi, nya eta kana kamunapekanana.

² Sabab naon bae anu disamunikeun bakal katembong, rasiah naon bae bakal kaboker.

³ Jadi naon bae anu ku maraneh diomongkeun di nu poek, bakal kadenge saterang-terangna, jeung naon bae anu ku maraneh diharewoskeun rurusiahan di kamar anu nutup, geus tangtu bakal diuar-uar."

⁴ "Jeung deui, batur-batur! Ulah sieun ku tukang maehan. Jelema mah ngan bisa maehan raga badag, teu bisa leuwih ti kitu.

⁵ Kami rek nuduhkeun ka maraneh, saha anu kudu dipikasieun. Nu kudu dipikasieun mah Allah. Allah mah kajaba ti iasaeun maehan teh wenang ngalungkeun ka naraka. Sakali deui, Mantenna anu kudu dipikasieun teh!

⁶ Manuk piit lima dijualna teh ngan laku kana duit pangleutikna dua gebleg. Tapi sanajan kitu ge ku Allah moal aya anu dilalikeun.

⁷ Malah buuk sirah maraneh ge ku Mantenna geus dietang. Jadi ulah salempang; maraneh leuwih hargaan ti batan manuk piit!"

⁸ "Kami ngabejaan: Anu ngaku ka Kami di hareupeun umum, ku Putra Manusa bakal diaku di hareupeun para malaikat Allah.

⁹ Sabalikna anu nampik Kami di hareupeun umum, ku Putra Manusa bakal ditampik di hareupeun para malaikat Allah.

¹⁰ Sing saha anu dina omonganana aya kecap anu ngalawan ka Putra Manusa bisa dihampura; sabalikna anu ngagogoreng ka Roh Suci mah moal dihampura.

¹¹ Lamun maraneh dibawa ka imah-imah ibadah rek diperkarakeun ka para gegeden

atawa para pangereh, ulah sieun teu bisa ngabela diri atawa bingung piomongeun.

¹² Sabab maraneh dina waktuna bakal dibere piomongeun ku Roh Suci."

¹³ Ti jelema loba aya anu mihatur kieu ka Yesus, "Pa Guru, mugi pangmepelingankeun pun dulur supados daekeun maparin bagian harta titinggal pun bapa ka abdi."

¹⁴ Waler Yesus, "Baraya! Na saha anu ngangkat Kami pikeun ngahakiman atawa ngabagikeun warisan antara aranjeun duaan?"

¹⁵ Sasaurana-Na diteruskeun ka sarerea, "Kahade maraneh ulah nepi ka boga sipat sarakah dina hal naon bae; sabab hirup jalma teh saenyana lain gumantung kana hartana, masih sakumaha beungharna oge."

¹⁶ Geus kitu Anjeunna nyarioskeun ieu misil, "Aya hiji jelema beunghar, boga tanah sarta meunang hasilna loba.

¹⁷ Seug mikir dina hatena, Euweuh deui tempat jang nyimpen ieu hasil tanah. Kumaha petana?

¹⁸ Euh bener, carekna ngomong sorangan, gudang-gudang anu aya rek diruag, rek nyieun anu leuwih galede jang nyimpen gandum jeung sagala harta banda aing.

¹⁹ Geus kitu aing rek ngomong ka diri sorangan: He jelema bagja! Tah bekel hirup teh sakitu haradena, tur mahi keur

sababaraha tauneun. Pek geura reureuh, dahar, nginum, nyenangkeun diri!

²⁰ Tapi Allah ngadawuh ka manehna, Eh, nu burung! Peuting ieu nyawa maneh rek dipundut. Ku saha engke dipimilikna eta dunyabrana beunang ngumpulkeun pikeun sorangan teh?"

²¹ Yesus nutup pilahir-Na, "Tah kitu jadina jelema beunghar keur sorangan bae sarta lampahna henteu sapagodoss jeung pangersa Allah teh."

²² Pilahir-Na deui ka murid-murid, "Ku sabab kitu maraneh ulah salempang sieun teu manggih dahar pikeun hirup, sieun teu boga pakean pikeun awak.

²³ Hirup teh leuwih penting ti batan dahareun, awak leuwih penting ti batan pakean.

²⁴ Tenjo manuk gagak, tara pepelakan tara ngumpulkeun parab, teu ngabogaan gudang atawa leuit, ku Allah teu kendat diparaban! Maraneh leuwih hargaan ti batan manuk!

²⁵ Na bisa maraneh numbu hirup barang sakeudeung ku kasalempang perkara eta?

²⁶ Lamun ku soal anu sakitu leutikna maraneh geus ngarasa teu sanggup, naon gunana salempang ku hal-hal sejenna?

²⁷ Tenjo kembang bakung kumaha jadina. Tara digawe atawa nyieun papakean. Tapi sanajan kitu ceuk Kami, Raja Suleman anu

sakitu beungharna oge panganggona eleh alus ku eta kembang.

²⁸ Malah jukut, anu poe ieu aya poe isuk geus beak diduruk, ku Allah didangdanan alus pisan. Atuh komo maraneh mah moal datang ka teu dipakeanan ku Mantenna. Ipis pisan maraneh mah kapercayaan ka Allah teh!

²⁹ Mana oge ulah bingung ku soal dahar jeung nginum.

³⁰ (Anu ngan malikiran nu karitu wungkul teh umat anu teu anut ka Allah.) Rama maraneh ge uningaeun yen maraneh teh butuh ku anu karitu.

³¹ Tapi pentingkeun heula hal Karajaan Mantenna, sagala kaperluan maraneh mah tangtu ku Mantenna diurus."

³² "Maraneh anu ngan saeutik ulah salempang, sabab Rama maraneh sukaeun maparin berkah ka maraneh ti Karajaana-Na.

³³ Jualan bae babandaan mah kabeh, duitna sidekahkeun ka nu mariskin. Tuluy kudu boga pepeten anu awet, paranti nyimpen harta anu aya di sawarga. Eta harta moal aya sudana, moal bisa aya nu maling, jeung moal dihakan ku rinyuh.

³⁴ Sabab tibelatna hate teh ka tempat harta."

³⁵ (12:35-36) "Sing caringcing pikeun nyanghareupan sagala hal, sing saged barangpake pikeun digawe, jeung lampu kudu terus hurung, lir upama gandek nu keur nungguan dunungan mulang ti nu hajat

kawinan. Sangkan ari dunungan datang keketrok, bisa buru-buru dipangmukakeun panto.

³⁶ (12:35)

³⁷ Untung gande-gande anu ku dununganana kasampak nyararing jeung caringcing ngadago mulangna. Sing percaya: Dununganana bakal singkil jeung nitah supaya maranehna dariuk tuluy dilaladenan.

³⁸ Kacida untungna lamun ku dununganana anu mulangna tengah peuting atawa janari, maranehna kasampak nyararing jeung caringcing.

³⁹ Jeung ku maraneh tangtu kacipta, jelema anu geus nyahoeun yen imahna bakal katangan bangsat tangtu taki-taki, supaya imahna ulah kaasupan.

⁴⁰ Nya kitu maraneh oge kudu caringcing ngadago pisumpingeunana Putra Manusa, sabab pisumpingeuna-Na teh dina waktu anu teu kasangka-sangka pisan."

⁴¹ Petrus unjukan, "Gusti, ieu piwulang teh keur abdi-abdi bae atanapi keur sadayana?"

⁴² Waler Gusti, "Cik gande nu disebut gande satia jeung bijaksana teh nu kumaha? Tangtu ku dununganana baris dipercaya ngurus rumah tanggana jeung ngurus dahar gande-gande lianna saban-saban geus waktuna.

⁴³ Untung eta gandeuk, lamun dununganana datang kasampak keur ngalakonan kawajibanana.

⁴⁴ Sing percaya, ku dununganana bakal dipercaya ngurus sakabeh kakayaanana.

⁴⁵ Sabalikna, lamun eta gandeuk ngan dahar jeung nginum nepi ka mabok, tur bengis ka sasama nu bubujang jeung lalanjang dumeh pangrasana dununganana nyabana bakal lila,

⁴⁶ ana dununganana ngadadak datang teu kasangka-sangka, eta gandeuk tangtu bakal disiksa bebeakan, bagian jalma anu teu satuhu.

⁴⁷ Gandeuk anu nyaho kana kahayang dunungan tapi dirina teu sadia jeung henteu ngajalankeun kahayang dununganana, tangtu dirangket satakerna.

⁴⁸ Ari gandeuk anu teu ngarti mah kana karep dununganana, sanajan nepi ka kudu dirangket oge dirangketna moal sabaraha. Anu loba narimana, loba deui nu dipenta ti dirina; beuki gede narimana, beuki gede nu dipenta ti dirina."

⁴⁹ "Kami datang teh rek ngahuru ieu dunya, sarta hayang geura nenjo ngagedurna!

⁵⁰ Kami kudu nyorang hiji baptisan (nya eta kasangsaraan). Samemeh eta kasorang hate Kami kacida susahna!

⁵¹ Ceuk panyangka maraneh Kami datang teh dunya bakal runtut? Moal! Malah pabentar!

⁵² Ti ayeuna keneh ge ti lima anggota kulawarga bakal jadi dua bagian, nu tilu ngalawan dua, nu dua ngalawan tilu.

⁵³ Bapa pabentar jeung anak lalaki, anak lalaki pabentar jeung bapa; indung pabentar jeung anak awewe, anak awewe pabentar jeung indung; mitoha awewe pabentar jeung minantu awewe, minantu awewe pabentar jeung mitoha awewe."

⁵⁴ Ari ka nu loba, kieu pilahir Yesus, "Samangsa-mangsa maraneh nenjo aya mega unggah di kulon, geuwat ku maraneh ditaksir rek hujan; enya bae hujan.

⁵⁵ Lamun angin karasa nebak ti kidul, ceuk maraneh hawa bakal panas; enya bae hawa panas.

⁵⁶ Eh maraneh jelema pura-pura! Maraneh barisa neguh poe bakal hujan bakal panas ku nenjo bumi jeung langit, ku naon ari kana galagat jaman ayeuna maraneh teu ngahartikeun?"

⁵⁷ "Ku naon maraneh sorangan teu nareangan jalan piluluseun?

⁵⁸ Sapertina bae, lamun maraneh boga salah, diadukeun ka pangadilan. Meungpeung can ka pangadilan, coba sabisa-bisa lawan teh akuran, malak mandar aya hampurana mupus kasalahan maraneh. Sabab lamun henteu kitu tangtu jadi disered ka hakim, ku hakim diserenkeun ka pulisi tuluy digebluskeun ka jero panjara.

⁵⁹Geus kitu mah tinggal ngerem di dinya nepi ka geus dibereskeun sagala-galana."

13¹Harita aya anu arunjukan ka Yesus, nyaritakeun yen aya urang Galilea anu diparaehan ku Pilatus waktu keur ngalurban ka Allah.

²Waler Yesus, "Dumeh eta urang Galilea kitu diparaehanana, ku maraneh dikira leuwih beurat dosana ti batan urang Galilea sejenna?

³Lain kitu! Kami ngingetan, maraneh oge lamun henteu tarobat mah bakal paraeh cara kitu.

⁴Kumaha ari jelema-jelema anu dalapan welas urang, anu tariwas lantaran katinggang munara rubuh di Siloam? Rek dikira nandakeun dosa maranehna leuwih gede ti batan dosa-dosa urang Yerusalem lianna?

⁵Sama sakali lain kitu! Kami ngingetan, maraneh oge lamun henteu tarobat mah bakal paraeh kawas kitu."

⁶Geus kitu Yesus nyarioskeun ieu misil, "Aya hiji jelema, boga hiji tangkal kondang di kebon anggurna, tuluy diilikan sugan aya buahna, tapi teu manggih.

⁷Tuluy ngomong ka tukang kebonna, Tenjo, geus tilu usum ieu tangkal kondang ku kami diilikan buahna, teu manggih hiji-hiji acan. Tuar! Ngan nyeuseupan taneuh bae.

⁸Sawios heula Juragan sataun deui mah, tembal tukang kebonna, bade dikali sakurilingna dipasih anu berak.

⁹Upami taun payun buahan atuh langkung sae, upami angger teu buahan, mangga tuar."

¹⁰Dina hiji poe Sabat Yesus ngawulang di hiji imah ibadah.

¹¹Di dinya aya hiji awewe anu gering ngareunggeuy geus dalapan welas taun lantaran diranjingan ku roh jahat; awakna mani bengkung teu bisa lempeng saeutik-eutik acan.

¹²Ku Yesus ditingalian sarta saur-Na, "Geus cageur panyakit teh, Ibu!"

¹³Awakna ku Anjeunna tuluy dirampa. Eta awewe ngalempengkeun awakna, harita kenéh cageur, lempeng ajeg sabiasa, pok bae muji ka Allah.

¹⁴Nenjo Yesus nyageurkeun dina poe Sabat, kapala imah ibadah teh ambekeun tuluy ngomong ka nu loba, pokna, "Aya genep poe pikeun digawe teh. Rek marenta dicageurkeun mah kudu dina poe-poe eta, ulah dina poe Sabat!"

¹⁵Ku Gusti diwaler, "Anjeun munapek! Geuning dina poe Sabat oge jelema-jelema sok ngalaleupaskeun cangcangan sapina atawa kaldena ti jero kandang, tuluy digiring rek diinuman.

¹⁶Ari ieu, awewe turunan Ibrahim, geus dalapan welas taun dibakutet ku Iblis, naha make teu meunang dibebaskeun pedah dina poe Sabat?"

¹⁷ Diwaler kitu lawan-lawan Yesus kacida areraeunana. Nu sejen-sejenna mah narenjo damel Yesus anu sakitu ajaibna teh kacida sarukaeunana.

¹⁸ "Karajaan Allah teh bisa diibaratkeun naon?" Yesus mariksa. "Naon nu bisa dipake ibaratna?"

¹⁹ Ibarat siki sasawi, ku jelema dipelakkeun di kebonna, tuluy jadi tangkal, manuk-manuk nyarieun sayang dina dahan-dahanna."

²⁰ "Kana naon deui Karajaan Allah teh bisa dimisilkeunana?" Yesus mariksa deui.

²¹ "Ibarat ragi, ku awewe dipurulukkeun jeung digalokeun kana adonan tipung tilu puluh genep liter, adonanana beukah kabeh."

²² Yesus angkat mapay kota-kota jeung desa-desa, ngawulang ka jelema-jelema, maksud-Na rek terus ka Yerusalem.

²³ Aya anu arunjukan ka Anjeunna, pokna, "Juragan, leres anu baris saralamat teh mung saeutik?" Waler Yesus,

²⁴ "Maraneh kudu sateka-teka asup liwat panto anu kacida sempitna; sabab anu harayangeun asup mah loba, tapi henteu barisaeun.

²⁵ Nu boga eta imah hudang nulakan eta panto. Ana maraneh ka dinya jeung keketrok ti luar bari ngalengis, Juragan, pangmukakeun! bakal diwaler kieu, Kami teu nyaho maneh anu ti mana!

²⁶ Ari ceuk maraneh, Abdi-abdi kantos neda, nginum, sasarengan sareng Juragan. Juragan kantos ngawulang di desa abdi-abdi!

²⁷ Tapi saur nu boga eta imah, Kami teu nyaho maraneh anu ti mana. Ka daritu nyingkah, jelema-jelema jahat!

²⁸ Maraneh tinggal tinggarerung nepi ka tikekereket, narenjo Ibrahim, Ishak, Yakub, jeung nabi-nabi geus araya di jero Karajaan Allah, ari maraneh diusir teu meunang arasup.

²⁹ Jelema-jelema sejen mah nu ti wetan nu ti kulon, nu ti kaler nu ti kidul, daratang ka Karajaan Allah marilu ngariung pesta.

³⁰ Kitu jadina, nu ayeuna kapandeurian engke bakal ti hareula, nu ayeuna geus ti hareula bakal kapandeurian."

³¹ Geus kitu harita aya sawatara urang Parisi anu ngaromong kieu ka Yesus, "Anjeun kudu geuwat kaluar ti daerah ieu ka mana bae, sabab rek dipaehan ku Herodes."

³² Waler Yesus, "Bejakeun ka eta ajag, Kaula poe ieu jeung isukan masih keneh ngusir roh-roh jahat jeung nyageur-nyageurkeun nu garering, sarta dina poe nu katilu Kaula rek ngarengsekeun pagawean.

³³ Tapi poe ieu, isukan jeung pageto, Kami rek neruskeun ieu perjalanan, sabab teu hade nabi mah dipaehan di mana-mana lamun lain di Yerusalem.

³⁴ Yerusalem, Yerusalem! Maneh geus maehan nabi-nabi, maledogan utusan-utusan Allah ka maneh ku batu! Sering pisan Kami nyileuk hayang ngarangkul rahayat maneh cara hayam nyirekeman anak-anakna ku jangjangna, tapi maneh embung!

³⁵ Ku sabab kitu Bait Allah anu maneh bakal pada naringgalkeun. Inget, maneh moal nenjo-nenjo Kami deui, nepi ka datang mangsana maneh ngucapkeun kieu, Mugia diberkahan ku Allah anu sumping kalawan pajenengan Pangeran."

14 ¹ Dina hiji poe Sabat Yesus tuang di imah salah sahiji urang Parisi anu kapandang. Anjeunna kacida pada ngarawaskeunana.

² Sabot kitu, aya jelema nyampeurkeun ka Anjeunna, suku jeung leungeunna barareuh.

³ Yesus mariksa ka guru-guru agama jeung urang Parisi, saur-Na, "Kumaha Hukum Agama urang ngidinan nyageurkeun dina poe Sabat?"

⁴ Maranehna teu ngajarawab. Ti dinya eta jelema teh ku Anjeunna dicepeng terus dicageurkeun, geus kitu dipiwarang indit.

⁵ Anjeunna ngalahir ka maranehna, "Kumaha lamun anak atawa sapi aranjeun tigebrus ka jero sumur dina poe Sabat, moal waka buru-buru ditulungan?"

⁶ Maranehna taya nu barisaeun ngajawab.

⁷ Ku Yesus katiten aya tamu-tamu anu paheula-heula nyokot tempat anu utama; pok ngalahir ka maranehna,

⁸ "Lamun diondang ka nu hajat kawinan, ulah ngadiukan korsi kahormatan. Boa teuing aya ondangan sejen anu harkatna leuwih ti batan aranjeun,

⁹ bisi kieu ceuk pribumi ka aranjeun, Ngalih, ieu mah haturan Juragan Anu. Tangtu kaisinan, tur kudu diuk di tempat pangtukangna.

¹⁰ Nu matak ari diondang teh mending milih tempat pangtukangna, sangkan ku pribumi diangkir, Sae ngalih ka ditu ka payun, langkung raos. Puguh bae matak naek darajat, kapandang ku tamu-tamu sejen.

¹¹ Sabab saha-saha anu ngaluhurkeun maneh tangtu dihandapkeun, jeung saha-saha anu ngahandapkeun maneh tangtu dijungjung luhur."

¹² Geus kitu Yesus ngalahir ka pribumi, "Lamun ngondang pesta dahar, beurang atawa peuting, ulah ngondang babaturan atawa duduluran atawa babarayaan atawa tatangga beunghar. Maranehna mah puguh bae bisa ngabales ngondang, jadi eta kahadean anjeun teh kabales.

¹³ Jadi ari pesta, nu kudu diarondang teh jelema-jelema anu mariskin, anu caracad, anu lalumpuh, anu lalolong;

¹⁴ geus tangtu eta kahadean anjeun teh jadi berkah ka anjeun, da nu karitu mah pimanaeun bisa ngabales kahadean anjeun. Nya Allah anu bakal ngabales eta kahadean anjeun teh, dina poean dihirupkeunana deui jelema-jelema anu harade hate."

¹⁵ Salah saurang ti nu dalahar di dinya, ngadenge Yesus nyarios kitu teh mihatur ka Anjeunna, "Tada teuing bagjana dariuk dina pesta di Karajaan Allah!"

¹⁶ Waler Yesus, "Aya anu nyieun hajat gede, ngondangan rea pisan.

¹⁷ Sanggeus hajatna geus rek ngamimitian, nu rek hajat teh nitahan bujangna ngahaturan para ondangan, Mangga sarumping, parantos sayagi.

¹⁸ Tapi nu diarondang teh patuturut marenta ditawakup. Ceuk nu kahiji ka bujang, Hampura bae, rek ngilikan kebon kakara beunang meuli.

¹⁹ Ceuk anu saurang deui, Hampura bae, rek nyoba sapi lima rakit kakara beunang meuli.

²⁰ Ceuk nu saurang deui, Teu bisa datang, kakara tas kawin.

²¹ Ku bujang teh ditepikeun ka dununganana yen kitu. Dununganana kacida ambekeunana, tuluy ngomong ka bujangna, Geuwat ka ditu neangan nu sejen ka jalan-jalan jeung gang-gang. Nu miskin, nu cacad, nu deog, nu lolong, sina daratang ka dieu.

²² Bujang geus datang deui, bebeja, Parantos, Juragan, nanging aya keneh tempat anu kosong.

²³ Dununganana marentah deui, Neangan deui ka ditu ka jalan-jalan gede jeung simpangan-simpanganana, arajakan ka dieu, imah kami sina pinuh.

²⁴ Keun jelema-jelema anu diarondang mah, saurang oge moal aya anu disina ngasaan susuguh pesta kami!"

²⁵ Hiji mangsa anu naluturkeun ka Yesus kacida lobana. Anjeunna nyoreang tuluy ngalahir,

²⁶ "Saha bae oge moal aya anu bisa jadi murid Kami, kajaba lamun leuwih beurat ka Kami ti batan ka bapana jeung ka indungna, ka pamajikanana jeung ka anak-anakna, ka dulurna nu lalaki nu awewe, jeung ka dirina sorangan oge.

²⁷ Saha bae oge ari embung manggul salibna jeung nuturkeun Kami, moal bisa jadi murid Kami.

²⁸ Upamana, ti maraneh aya anu boga maksud nyieun munara, tangtu diuk heula ngitung-ngitung piwaragadeunana, hayangeun nyaho naha duitna teh picukupeun atawa moal dipake nganggeuskeun pagaweanana.

²⁹ Sabab lamun duitna teu cukup, munarana moal anggeus, semet bisa masangkeun

pademenna. Lamun nepi ka kitu tangtu pada nyaleungseurikeun jeung ngaromongkeun,
³⁰ Ieu jelema ngadegkeun teh ngan bisa ngamimitian teu bisa nganggeuskeun!

³¹ Upamana deui, hiji raja anu baladna sapuluh rebu, kaluar rek ngayonan raja sejen anu baladna dua puluh rebu. Eta raja tangtu ngijir heula pikuateun atawa moal lamun terus ngalawan.

³² Lamun geus kataksir moal kuat tangtu ngirim utusan ka raja lawan meungpeung lawanna jauh keneh, ngajak badami sangkan ulah jadi perang katut jeung menta sarat-saratna.

³³ Maraneh oge saperti kitu, lamun teu ikhlas ngorbankeun sagala rupa, moal aya anu bisa jadi murid Kami."

³⁴ "Uyah teh hade, tapi lamun upamana asinna leungit, taya jalan bisa asin deui.

³⁵ Kana taneuh matak teu hade, dijieun gemuk teu bisa, tinggal miceun. Pek darenge lamun baroga ceuli!"

15 ¹ Dina hiji poe loba tukang mulung pajeg jeung jelema-jelema nu dipandang teu hade ku masarakat daratang ngadarengekeun Yesus.

² Urang Parisi jeung guru-guru agama mimiti ngaromongkeun, pokna, "Eta Manehna, ku naon daek nampa jelema-jelema teu hade, malah daek dahar bareng!"

³ Ku hal eta Yesus nyarioskeun ieu misil ka maranehna,

⁴ "Upamakeun, aya anu boga domba saratus leungit hiji, cik rek kumaha nu bogana? Tangtu indit ka sampalan, ninggalkeun dombana anu salapan puluh salapan, neangan sahiji anu leungit nepi ka kapanggih.

⁵ Sanggeus kapanggih kacida atoheunana, dombana nepi ka dipunggu dina taktakna

⁶ dibawa balik. Geus kitu nyalukan babaturan jeung tatangga-tatangguna, tuluy nyarita, Kuring kacida atohna, domba kuring nu leungit geus kapanggih. Ayeuna hayu urang suka-suka!

⁷ Nya kitu di sawarga oge, sing percaya, lamun aya jelema doraka saurang anu tobat, kacida matak bungahna, leuwih bungah ku eta anu saurang ti batan ku anu salapan puluh salapan anu geus balener jeung teu perlu tobat deui."

⁸ "Atawa upamakeun, aya hiji awewe boga dinar sapuluh leungit hiji, cik rek kumaha? Imahna disapuan, didamaran, dinarna diteangan imeut ka ditu ka dieu nepi ka kapanggih.

⁹ Geus kitu manehna nyalukan babaturan jeung tatangga-tatangguna tuluy nyarita, Kuring kacida bungahna, leungit dinar hiji kapanggih deui. Ayeuna hayu urang suka-suka!

¹⁰ Sing percaya, nya kitu pisan lamun aya hiji jelema doraka anu tobat, para malaikat Allah kacida barungaheunana."

¹¹ Pilahir Yesus deui, "Aya hiji jelema boga anak lalaki dua.

¹² Anu bungsu nyarita ka bapana, Bapa, harta bagian abdi teh bade disuhunkeun ayeuna bae. Bapana ngagugu, tuluy kakayaanana dibagikeun ka anak-anakna.

¹³ Heuleut sawatara poe nu bungsu ngajualan warisan bagianana, duitna dibawa indit ka nagri anu jauh, dipake roroyalan sakarep-karep.

¹⁴ Sanggeus duitna beak, eta nagri katarajang bahla kalaparan; hirupna si bungsu geus muluntu.

¹⁵ Tuluy manehna buburuh ka hiji jalma urang dinya, dititah ka tegal ngajaga bagong.

¹⁶ Manehna kacida lapareunana nepi ka kabita hayang ngeusian beuteung ku parab bagong, tapi teu aya anu mere dahareun naon-naon.

¹⁷ Kakara manehna eling, hatena ngalengis, Di bapa mah dahareun kuli-kuli ge datang ka leuwih, ari aing di dieu nepi ka meh paeh kalaparan!

¹⁸ Mending oge balik ka bapa, rek wakca: Bapa, abdi rumaos dosa ka Allah sareng ka Bapa.

¹⁹ Parantos teu pantès diangken deui putra, jadikeun kuli bae abdi mah.

²⁰ Sanggeus mikir kitu bral indit rek balik ka bapana. Jauh-jauh keneh bapana geus nenjoeun, hatena ngahelas liwat saking tuluy muru, gabrug ngarangkul jeung ngagalentoran.

²¹ Bapa, ceuk anakna, abdi rumaos dosa ka Allah sareng ka Bapa. Parantos teu pantes diangken deui putra.

²² Tapi bapana anggur nyalukan bujang-bujangna. Geuwat! carekna. Bawa ka dieu pakean anu pangalusna, pakekeun ka ieu anak kami. Pakekeun ali kana ramona, tarumpahan sukuna.

²³ Peuncit sapi anu panglintuhna, urang pesta suka-suka!

²⁴ Sabab ieu anak kami anu geus paeh ayeuna hirup deui, leungit kapanggih deui. Ti dinya tuluy bae pesta.

²⁵ Ari nu cikal harita keur di tegal. Dina waktu keur balik, sanggeus deukeut ka imah, ngadenge sora tatabeuhan jeung nenjo anu keur ngarigel.

²⁶ Tuluy nyalukan bujang saurang, nanyakeun, Aya naon di imah?

²⁷ Ceuk bujang, Tuang rayi sumping, ku tuang rama dipangmeuncitkeun sapi anu panglintuhna, reh putrana sumping deui kalayan teu kirang sawios-wios.

²⁸ Si cikal ambek terus pundung embungeun ka imah. Ku bapana diteang terus dicombo, diolo sina balik.

²⁹ Tapi tembalna ka bapana, Abdi

baranggawe di Bapa parantos mangtaun-taun sapertos kuli bae, parentah Bapa teu aya anu dipungpang. Parantos kenging naon ti Bapa? Teu dipaparin embe-embe acan pikeun abdi sukan-sukan sareng babaturan.

³⁰ Ari eta, putra Bapa anu nembe sumping tas ngawur-ngawur harta banda Bapa ka awewe balangor, ku Bapa mani dipangmeuncitkeun sapi anu panglintuhna!

³¹ Walon bapana, Anaking! Ujang mah kapan salawasna oge jeung Bapa bae. Jeung deui banda Bapa nya banda hidep keneh.

³² Pantès lamun urang ayeuna sukan-sukan suka bungah, sabab adi ujang anu sasatna geus paeh ayeuna hirup deui, leungit datang deui."

16 ¹ Yesus ngalahir ka murid-murid-Na, "Aya hiji jelema beunghar, boga hiji pagawe purah ngurus kakayaanana. Meunang pangaduan yen kakayaanana dipake awuntah ku eta pagawe.

² Tuluy pagawena teh dicalukan, dipariksa, Geuning maneh kitu bejana? Kadieukeun kabeh catetan kakayaan kami anu diurus ku maneh sing lengkep, ulah diurus ku maneh deui.

³ Eta pagawe ngomong sorangan, Aing tangtu dieureunkeun ku dunungan. Kumaha pipetaeun? Macul moal kuat, baramaen era.

⁴ Tah aing boga akal! Arek nyieun pibatureun, sangkan ari aing geus teu boga gawe aya nu daekeun narima di imahna.

⁵ Tuluy manehna nyalukan anu baroga hutang ka dununganana. Carekna ka nu datang pangheulana, Sabaraha hutang ka juragan?

⁶ Jawabna, Minyak jetun saratus tong. Ceuk manehna, Tah diuk, tulis dina ieu surat hutang: lima puluh.

⁷ Geus kitu nanya ka nu saurang deui, Sabaraha hutang teh? Jawabna, Tarigu sarebu karung. Ceuk eta pagawe, Tulis dina ieu surat hutang: dalapan ratus.

⁸ Dununganana jadi muji kana kapinteran akalna eta pagawe anu teu jujur teh; kawantu jelema-jelema anu kapangaruhan ku dunya mah ngatur urusanana teh memang leuwih pinter ti batan jelema-jelema anu hirupna satuhu."

⁹ "Ku sabab kitu," saur Yesus deui, "harta banda sipat lahir teh pake nyieun pibatureun, supaya samangsa-mangsa harta geus teu bisa deui nulung, maraneh bisa ditarima di tempat anu sipatna langgeng.

¹⁰ Jelema anu satia dina urusan-urusan leutik, bakal satia dina urusan-urusan gede; jelema anu teu jujur dina urusan-urusan leutik, moal jujur dina urusan-urusan gede.

¹¹ Jadi, lamun maraneh geus teu jujur ngurus harta banda sipat lahir, kumaha rek

bisa dipercaya ngurus harta sajati anu sipatna rohani?

¹² Lamun maraneh teu jujur kana barang batur, barang milik maraneh sorangan oge saha anu rek daekeun nyerenkeun ka maraneh?

¹³ Moal aya jelema anu bisa ngawula ka dua dunungan, sabab ka nu saurang bakal geuleuh, ka nu saurang deui bakal nyaah; ka nu saurang bakal satia ka nu saurang deui bakal nyabodokeun. Moal bisa maraneh ngawula ka Allah ongkoh, ngawula kana duit ongkoh."

¹⁴ Barang urang Parisi ngadarengé pilahir Yesus kitu tuluy nyeungseurikeun, kawantu maranehna mah jelema-jelema piduit wungkul.

¹⁵ Yesus ngalahir ka maranehna, "Aranjeun téh katembongna ku batur mah jelema-jelema bener. Tapi Allah mah tingalieun kana eusi hate aranjeun. Anu matak, anu ku jelema dianggap luhur téh di payuneun Allah mah taya hargana.

¹⁶ Hukum Musa jeung tulisan-tulisan kasauran nabi-nabi téh lakuna nepi ka semet jaman Yohanes Jurubaptis. Ti semet harita terus nyebar Injil Kasalametan hal Karajaan Allah, jalma-jalma maraksa harayang asup jadi umat-Na.

¹⁷ Tapi leuwih gampang musna langit jeung bumi, ti batan ngabatalkeun sanajan bagian pangleutikna tina Hukum Allah.

¹⁸ Lalaki anu nyerahkeun pamajikanana tuluy kawin ka awewe sejen, eta lalaki teh jinah; kitu deui lalaki anu ngawin awewe anu geus diserahkeun, eta oge lalaki teh jinah."

¹⁹ "Aya hiji jelema beunghar, papakeanana bangsa anu pangmarahalna, saban poe hirupna royal.

²⁰ Aya deui hiji jelema, ieu mah miskin, ngaranna Lasarus, awakna pinuh ku borok, sok diuk gigireun panto jelema beunghar tea,

²¹ bari ngarep-ngarep aya sesemplekan roti anu murag tina meja makanna, jang ngeusi beuteungna nu lapar. Borokna dilaletakan ku anjing.

²² Ki miskin teh maot, ku para malaikat tuluy dibawa ka Ibrahim, dipernahkeun gedengeunana, tempat utama. Nu beunghar tea ge maot, dikubur.

²³ Satengahing keur ngararasakeun kanyeri anu pohara di dunyana anu paraeh, manehna tanggah, beh ti kajauhan nenjo Ibrahim, jeung Lasarus anu diuk digedengeunana.

²⁴ Tuluy manehna gegeroan, Ama Ibrahim! Sing hawatos ka abdi, Lasarus sina ka dieu, sina nyelupkeun ramona saeutik kana cai keur ngabaseuhan letah abdi supados rada tiis. Abdi teu tahan dina ieu seuneu, liwat saking nyerina.

²⁵Waler Ibrahim, Ih anaking, sing inget, hidep mah waktu keur hirup keneh geus meunang anu aralus, ari Lasarus mah anu garoreng. Ayeuna Lasarus kari senangna di dieu, hidep kari sangsarana di dinya.

²⁶Jeung deui ti dieu ka dinya teh aya jungkrang jero pisan, mustahil beunang dipeuntasan; nu ti dieu moal bisa ka dinya, nu ti dinya moal bisa ka dieu.

²⁷Walon nu beunghar, Ama, upami kitu mah atuh Lasarus piwarang ka rorompok pun bapa bae,

²⁸reh abdi gaduh dulur limaan, sina dipepelingan supados maranehna mah ulah dugi ka tigebrus ka ieu tempat siksaan.

²⁹Waler Ibrahim, Maranehna geus mareunang pepeling tina Kitab Musa jeung Nabi-nabi, keun sina nurutkeun pepeling tina eta kitab-kitab.

³⁰Walonna deui, Ku eta wungkul mah henteu cekap, Ama Ibrahim! Upami didongkapan ku anu hirup deui tinu maot mah tangtos maranehna tarobat.

³¹Tapi waler Ibrahim, Ari geus teu narurut kana pepeling Musa jeung nabi-nabi mah, masih didatangan ku nu geus paeh oge moal ngagugu."

17¹Yesus ngalahir ka murid-murid-Na, "Hal-hal anu ngalantarankeun jelema-jelema jadi dosa teh tangtu aya bae.

Tapi jelemana anu ngalantarankeun batur jadi dosa bakal cilaka kabina-bina.

²Leuwih hade beuheungna dibangbaluhan ku batu tuluy alungkeun ka laut, ti batan matak nyasarkeun ka salah saurang ti ieu kaom anu lemah.

³Ku sabab kitu maraneh sing ati-ati kana pilampaheun! Lamun aya dulur migawe dosa kudu dielingan, lamun tobat kudu dihampura.

⁴Upama ngadosana ka maraneh tujuh kali dina sapoe, sarta saban tas kitu terus datang nyebutkeun, Kuring menta hampura, kudu dihampura."

⁵Rasul-rasul mihatur ka Yesus, "Gusti, kiatkeun kapercayaan abdi-abdi."

⁶Waler Gusti, "Lamun maraneh boga kapercayaan sagede siki sasawi bae, maraneh bisa nitah ieu tangkal bebesaran, Geura nyabut maneh katut akar, tuluy melak maneh di laut! tangtu eta parentah diturut."

⁷"Upama maraneh boga badega anu keur ngawuluku di sawah atawa keur ngangon domba. Sanggeus datang ti tegal, naha rek disina buru-buru dahar?

⁸Tangtu moal! Malah diparentah deui, Sadiakeun dahareun kami! Salin heula terus tungguan kami dahar nginum, kakara maneh meunang dahar!

⁹Badega mah teu kudu dinuhunkeun pedah nurut kana parentah, lain?

¹⁰ Maraneh oge, ari ngalakonan parentah teh kudu ngarumasakeun kieu, Kuring mah badega biasa, digawe teh ngalakonan kawajiban."

¹¹ Yesus angkatna ka Yerusalem teh mapay tapel wates Samaria jeung Galilea.

¹² Barang lebet ka hiji kampung kapapag ku sapuluh jelema lepra. Eta jelema-jelema ngarandeg ti kajauhan, tuluy sasambat,

¹³ "Nun Yesus! Juragan! Sing hawatos ka abdi-abdi!"

¹⁴ Yesus ningali ka maranehna, tuluy ngawaler, "Ka ditu ka imam-imam, menta dipariksa awak." Sabot maranehna di jalan keneh leprana geus calageur.

¹⁵ Anu saurang, nyaho geus cageur teh balik deui jeung muji ka Allah tarik pisan,

¹⁶ terus nyuuh ka Yesus jeung ngahaturkeun nuhun. Eta jelema teh urang Samaria.

¹⁷ Saur Yesus, "Mana nu salapan urang deui? Lain sapuluh urang anu calageur teh?"

¹⁸ Naha ngan ieu saurang, urang asing, anu ka dieu deui jeung muji ka Allah?"

¹⁹ Geus kitu ngalahir ka eta jelema, "Geura cengkat. Jig geura balik. Maneh geus cageur, lantaran percaya."

²⁰ Sawatara urang Parisi nanyakeun ka Yesus hal Karajaan Allah iraha baris ngadegna. Waler Yesus, "Ngadegna Karajaan Allah lain hal anu bisa katenjo.

²¹ Moal aya anu bisa nuduhkeun, Di dieu!, atawa, Tuh di ditu!, sabab ngadegna teh di jero diri masing-masing."

²² Saur-Na deui ka murid-murid, "Engke maraneh aya waktuna harayang bisa nenjo salah sahiji poe tina poe-poe Putra Manusa, tapi moal bisa.

²³ Engke jelema-jelema bakal ngaromong ka maraneh, Tuh di ditu! atawa, leu di dieu! Kade, ulah digugu, ulah kaluar pikeun neangan.

²⁴ Sabab kaayaan Putra Manusa teh lamun geus nitih kana poena mah lir sakumaha kilat ngaburinyay ti tungtung langit ka tungtung langit.

²⁵ Ngan dina samemehna, Anjeunna kudu sangsara heula, tur ditampik ku jelema-jelema jaman kiwari.

²⁶ Poe dinyatakeunana Putra Manusa teh kaayaanana kawas kaayaan jaman Enoh.

²⁷ Jelema-jelema harita gawena ngan dahar, nginum, kawin, nepi ka poean Enoh asup kana kapal; caah datang, jelema-jelema kabeh dibasmi.

²⁸ Jeung kawas kaayaan dina jaman Elut: Jelema-jelema gawena ngan dahar, nginum, jual beuli, pepelakan, jeung nyarieun imah.

²⁹ Tapi sanggeus Elut kaluar ti Sadumu, tuluy turun hujan seuneu jeung walirang ti langit, ngabasmi urang Sadumu.

³⁰ Nya kawas kitu engke jadina dina poean dinyatakeunana Putra Manusa teh.

³¹ Dina poe eta, jelema anu keur aya di suhunan imah, ulah turun nyokotan heula babandaan ka jero imah; nya kitu keneh anu keur aya di tegal ulah balik heula ka imah.

³² Sing inget, kumaha jadina pamajikan Elut!

³³ Sing saha anu nyoba nyalametkeun hirupna, hirupna bakal leungit; tapi sing saha anu kaleungitan hirupna bakal dirahayukeun.

³⁴ Sing percaya, dina peuting eta dua jelema anu keur sare saranjang, nu saurang bakal dicokot, nu saurang ditinggalkeun.

³⁵ Dua awewe nu keur ngagiling gandum, saurang bakal dicokot, saurang ditinggalkeun.

³⁶ [Dua jelema nu keur digarawe di kebon, nu saurang bakal dicandak, nu saurang deui ditinggalkeun.]"

³⁷ Murid-murid nararos ka Anjeunna, "Di mana bakal kajadian kitu teh, Gusti?" Waler Yesus, "Di mana aya bangke, di dinya kumpulna manuk bangke."

18 ¹ Geus kitu Yesus nyarioskeun ieu misil ka murid-murid, pikeun ngajar supaya maranehna salawasna rajin neneda jeung ulah leutik hate.

² Kieu saur-Na, "Di hiji kota aya hiji hakim anu teu sieuneun ku Allah jeung teu padulian ka batur.

³ Di kota eta keneh aya hiji randa anu ngan pulang-anting bae ka eta hakim, menta

dibelaan perkarana, pokna, Tulungan abdi mayunan lawan!

⁴ Lila eta hakim teh embungeun ngadenge pamentana, tapi tungtungna ceuk hatena, Najan aing teu sieun ku Allah jeung teu padulian ka batur ge,

⁵ tapi ku sabab ieu randa kacida ngagangguna, keun ku aing rek dibela, sabab lamun henteu manehna bakal datang deui, datang deui, musingkeun aing!"

⁶ Saur-Na deui, "Tengetan omongan eta hakim anu teu bener teh!

⁷ Ku sabab kitu, naha enya Allah moal kersaeun ngabelaan ka umat-Na ku manten anu beurang peuting nyambat pitulung-Na? Naha enya bakal talangke nulungan ka umat-Na?

⁸ Sing percaya: Mantenna bakal gancang ngabela perkara maranehna. Tapi engke dina waktu Putra Manusa sumping, naha bakal mendak jelema anu percaya di ieu bumi?"

⁹ Yesus nyarioskeun deui ieu misil, pikeun jelema-jelema anu ngarasa dirina sorangan jelema hade, ari ka nu lian ngahandapkeun.

¹⁰ Kieu misil-Na: "Hiji mangsa aya dua jelema arindit ka Bait Allah rek neneda; nu saurang urang Parisi, nu saurang deui tukang mulung pajeg.

¹¹ Urang Parisi nangtungna misah, nenedana kieu, Nun Allah, sim kuring muji sukur ka Anjeun, dumeh sim kuring henteu sami

sareng jalmi sanes, anu sararakah, anu teu jalujur, anu sok jarinah. Sim kuring muji sukur lantaran henteu sapertos itu, tukang mulung pajeg.

¹² Sim kuring mah sok puasa saminggu dua kali, sareng sok nyanggakeun perpuluhan tina sagala pangasilan sim kuring.

¹³ Ari tukang mulung pajeg nangtungna di nu jauh, jeung nenedana mani ngeluk teu wani tanggah, bari ngusap-ngusap dadana. Kieu nenedana, Nun Allah, sim abdi nyuhunkeun piwelas, rumaos jalmi doraka!

¹⁴ Sing percaya," saur Yesus, "waktu maranehna balik ka imah, anu bakal dibenerkeun ku Allah teh tukang mulung pajeg, lain urang Parisi. Sabab saha-saha anu ngagulkeun diri sorangan bakal dikahandapkeun, saha-saha anu ngahandapkeun diri sorangan bakal dijungjung."

¹⁵ Aya anu daratang marawa anakna anu laleutik keneh ka Yesus, supaya ku Anjeunna dicabak. Ku murid-murid dicarekan teu meunang karitu.

¹⁶ Tapi barudak teh ku Yesus disalaur. "Ingkeun ieu barudak teh sina ka Kami," saur-Na, "ulah dihalang-halang. Sabab nya jelema anu hatena kawas ieu barudak anu bakal jadi umat Karajaan Allah teh.

¹⁷ Saha-saha anu hatena henteu cara hate barudak leutik, moal bisa jadi umat Karajaan Allah."

¹⁸ Aya hiji pamingpin urang Yahudi naros ka Yesus, "Pa Guru nu sae manah, sim kuring teh kedah kumaha supaya tiasa nampi hirup anu langgeng?"

¹⁹ Waler Yesus, "Ku naon Kami disebut hade hate? Anu sae manah mah teu aya deui ngan Allah.

²⁰ Anjeun terang kana timbalan-timbalan anu kieu: Maneh ulah jinah; maneh ulah maehan; maneh ulah maling; maneh ulah nuduh teu karana nyata; sing hormat ka bapa jeung ka indung."

²¹ Jawabna, "Sumuhun, eta parantos dilakonan ti ngongora."

²² Lahiran Yesus, "Aya saperkara deui anu kudu dilakonan. Jualan kabeh babandaan, duitna sidekahkeun ka nu mariskin, supaya meunangkeun harta anu di sawarga, tuluy ka dieu anut ka Kami."

²³ Dilahiran kitu eta jelema mani ngaheruk, kawantu kacida beungharna.

²⁴ Ningali kanalangsaa manehna Yesus ngalahir, "Kacida banggana jelema beunghar asup ka Karajaan Allah teh!

²⁵ Babari kenah onta moncor kana liang jarum ti batan nu beunghar asup ka Karajaan Allah."

²⁶Ngadarenge saur-Na kitu jelema-jelema naranya, "Upami kitu, atuh saha nu pisalameteun?"

²⁷Waler Yesus, "Perkara anu mustahil di jelema, Allah mah iasaeun bae."

²⁸Piunjuk Petrus, "Tingali! Abdi-abdi parantos ngantunkeun saniskanten, ngiring ka Bapa."

²⁹"Bener," waler Yesus. "Jeung sing percaya, saha-saha anu iklas ninggalkeun imahna atawa pamajikanana, atawa dulur-dulurna, atawa indung bapana atawa anak-anakna tina sabab Karajaan Allah,

³⁰bakal nampa sababaraha patikelaneun di jaman ayeuna, jeung bakal hirup langgeng di jaman engke."

³¹Murid-murid ku Yesus dicandak nyisi, sarta Anjeunna tuluy ngalahir ka maranehna, "Darengekeun! Ayeuna urang keur ka Yerusalem. Di ditu, naon-naon anu geus ditulis ku nabi-nabi tina hal Putra Manusa bakal kajadian.

³²Anjeunna bakal diserenkeun ka bangsa anu anutna lain ka Allah, pada moyok, pada ngahinakeun, jeung pada nyiduhan,

³³tuluy dirangket, tungtungna dipaehan. Tapi sanggeus tilu poe ti semet eta bakal hirup deui."

³⁴Tapi murid-murid-Na teu ngalartieun naon-naon kana hal eta, maranehanana

paroekeun, pilahir Yesus teh henteu kajudi maksudna.

³⁵ Sanggeus Yesus meh sumping ka kota Yeriho, aya nu lolong keur diuk musapir di sisi jalan.

³⁶ Ngadenge loba jelema ngaliwat manehna nanyakeun, "Aya naon?"

³⁷ Dijawab, "Yesus urang Nasaret keur ngalangkung."

³⁸ Gero manehna sasambat, "Nun Yesus, Putra Daud, sing hawatos ka abdi!"

³⁹ Ku anu laleumpang panghareupna dicarek, dititah repeh, tapi sasambatna leuwih tarik, "Nun Putra Daud! Masing hawatos ka abdi!"

⁴⁰ Yesus ngarandeg, nu lolong teh dipiwarang dicandak ka Anjeunna. Sanggeus aya di payuneuna-Na ku Anjeunna dipariksa,

⁴¹ "Hayang dikumahakeun ku Kami teh?" Jawabna, "Juragan, abdi teh hayang tiasa ningal deui."

⁴² Saur Yesus, "Heug, sing bisa nenjo deui! Maneh geus cageur lantaran percaya."

⁴³ Sapada harita kenah ge bisaen nenjo, terus ngiring ka Yesus bari muji ka Allah. Jelema rea nu harita nyaraksian oge tuluy maruji ka Allah.

19 ¹ Yesus lebet ka kota Yeriho, sarta angkat-Na terus ngalangkungan eta kota.

² Di dinya aya hiji kapala tukang mulung pajeg, ngaranna Sakeus, jelema beunghar.

³ Manehna ihtiar hayangeun nenjo saha Yesus teh. Tapi ku sabab kahalangan ku jalma loba tur awakna pendek, ihtiarna teu hasil.

⁴ Tuluy lumpat miheulaan jalma loba, terekel naek kana hiji tangkal rek megat Yesus anu baris ngalangkung ka dinya.

⁵ Sumping ka lebah dinya Yesus tanggah sarta ngalahir, "Sakeus, geuwat turun! Poe ieu Kami rek nganjang ka maneh."

⁶ Sakeus turun tuturubun, tuluy ngamanggakeun ka Yesus bangun kacida atoheunana.

⁷ Tapi jelema-jelema jadi gegelendeng, pokna, "Kumaha Anjeunna teh? Bet kersa calik ka jelema anu doraka kitu!"

⁸ Sakeus unjukan ka Yesus, nangtung ajeg, "Juragan, harta banda abdi satengahna bade dihajatkeun ka nu mariskin. Sareng upami harta abdi aya anu kenging nipu, bade dipulangkeun opat kalieun."

⁹ Pilahir Yesus, "Poe ieu, ieu imah geus didatangan ku kasalametan, sabab ieu jelema teh turunan Ibrahim keneh.

¹⁰ Putra Manusa pang sumping teh rek neangan jeung nyalametkeun jelema nu leungit."

¹¹ Sabot jalma-jalma ngabarandungan keneh, Yesus terus nyarioskeun hiji misil. Harita Anjeunna geus deukeut pisan ka Yerusalem, sarta jalma-jalma nyarangka yen Karajaan Allah geus tereh ngawujud.

¹² Ku sabab kitu, kieu saur-Na, "Aya hiji jalma bangsawan, angkat ka hiji nagri jauh arek diangkat dijenengkeun raja, sarta sabadana seja mulih deui.

¹³ Memeh angkat, anjeunna ngumpulkeun sapuluh gandeukna tuluy dititipan duit masing-masing sagebleg uang emas. Saurna, Golangkeun ku maraneh sabot kami indit.

¹⁴ Tapi urang dinya teu raresepeun ka anjeunna. Ku sabab kitu sanggeus anjeunna angkat, maranehna ngirim utusan nepikeun piunjuk, Sim kuring sadaya teu suka dirajaan ku anjeunna!

¹⁵ Tapi eta bangsawan teh jadi dijenengkeunana raja, tuluy mulih. Geuwat nimbalan supaya gandeuk-gandeuk anu dititipan duit teh ngadareuheus, hoyongeun uninga kauntungan masing-masing.

¹⁶ Piunjuk nu ngadeuheus pangheulana, Juragan, tina artos emas Juragan anu sagebleg teh kenging untung sapuluh artos emas.

¹⁷ Alus, walerna, maneh gandeuk anu hade gawe! Ku sabab maneh gumati ka nu saeutik, ku kami rek dibere nyekel sapuluh kota.

¹⁸ Ngadeuheus anu kadua, unjukan, Juragan, tina artos emas Juragan anu sagebleg teh kenging untung lima artos emas.

¹⁹ Walerna ka nu ieu, Maneh rek dibere nyekel lima kota.

²⁰ Ari gandeuk nu saurang deui kieu unjukanana, Juragan, artos kagungan teh ieu, ku abdi dibungkus ku saputangan.

²¹ Abdi sieun, reh terang Juragan bengis, sareng sok nyandak sanes kagungan ku anjeun, ngala sanes pelak ku anjeun.

²² Walerna, Gandeuk goreng hate! Saomong maneh bieu ku kami rek dipake ngahukum ka maneh! Ceuk maneh kami jelema bengis, sok nyokot anu batur, sok ngala pepelakan batur.

²³ Nyaho kitu ku naon duit kami ku maneh teu digolangkeun, supaya ari kami datang eta duit katarima deui jeung batina?

²⁴ Raja ngalahir ka nu araya di dinya, saurna, Cokot duit kami ti eta jelema, bikeun ka gandeuk anu meunang sapuluh uang emas.

²⁵ Jawab anu diparentah, Juragan, manehna parantos gaduh sapuluh uang emas.

²⁶ Waler raja, Sing nyaraho, nu geus boga bakal dibere deui, sabalikna nu can boga, naon nu aya di manehna keur saeutik teh bakal dicokot pisan.

²⁷ Ayeuna kari musuh-musuh kami, anu arembungeun dirajaan ku kami. Seredan ka dieu, paraehan hareupeun kami!"

²⁸ Sanggeus sasauran kitu, Yesus ngalajengkeun angkat-Na ka Yerusalem, angkat-Na di payun.

²⁹ Deukeut kota Betpage jeung Betania, deukeut Gunung Jetun, Anjeunna miwarangan dua murid,

³⁰ saur-Na, "Terus ka ditu ka kampung beh hareup. Sasupna ka ditu maraneh bakal manggih anak kalde keur dicangcang, tacan kungsi aya anu numpakan. Buka talina terus bawa ka dieu.

³¹ Lamun ditanya ku naon dileupaskeun, bejakeun yen diperlukeun ku Juragan."

³² Dua murid tuluy arindit, ti heula, enya bae manggih anak kalde sakumaha pilahir-Na.

³³ Keur diudaran talina, nu bogana nanyakeun, "Ku naon eta kalde dileupaskeun?"

³⁴ Dijawab, "Diperlukeun ku Juragan."

³⁵ Kalde disanggakeun ka Yesus, geus ditilaman ku jubah maranehanana. Yesus dibarantuan nitih kana kalde.

³⁶ Sanggeus Yesus majeng, jalma-jalma ngalamparkeun papakeanana di jalan.

³⁷ Di pupudunan Gunung Jetun, geus deukeut ka Yerusalem, jelema-jelema nu ngariringkeun mimiti surak ngamulyakeun jeung nganuhunkeun ka Allah lantaran geus dipareng narenjo sagala perkara anu aragung.

³⁸ Pokna, "Mugia diberkahan, Raja anu sumping kalayan pajenengan Pangeran! Kerta di sawarga, mulyakeun Allah!"

³⁹ Urang Parisi anu araya campur jeung nu loba mihatur ka Yesus, "Guru, repehkeun eta para panganut Guru teh!"

⁴⁰Waler Yesus, "Lamun maranehna repeh, sing percaya, batu-batu anu bakal surak."

⁴¹Anjeunna beuki deukeut ka Yerusalem. Sanggeus eta kota katingalieun, Anjeunna ngalimba,

⁴²saur-Na, "Tada teuing hadena upama heug maneh poe ieu nyaho ka nu rek ngadatangkeun kakertaan. Hanjakal eta ku maneh ayeuna henteu katenjo!

⁴³Maneh bakal nyorang mangsa dikepung ku musuh, sakurilingna rekep dijaga dipegatan ku panghalang, didesek ti unggal juru.

⁴⁴Maneh jeung sakumna rahayat di jeroeun kuta tangtu lebur ku musuh; kabeh adegan batuna geus moal aya hiji-hiji acan anu nyusun sakumaha tadina, lantaran waktu Allah sumping nyandak pitulung ku maneh teu dipalire."

⁴⁵Ti dinya Yesus lebet ka Bait Allah; padagang-padagang anu keur daragang di dinya diusiran,

⁴⁶sarta saur-Na, "Geus ditulis dina Kitab Suci yen Allah ngandika, dawuhana-Na, Bait Kami bakal disarebut tempat paragi sembahyang. Ari ku maraneh geus dijieun sayang begal!"

⁴⁷Saban poe Yesus ngawulang di Bait Allah. Imam-imam kapala, guru-guru agama, jeung para pamingpin urang Yahudi geus harayangeun maehan ka Anjeunna,

⁴⁸ ngan teu manggih jalan, lantaran jalma-jalma taronggoy bae ngadarengekeun ka Anjeunna semu anu parogot kana saucap-ucap kasaurana-Na.

20 ¹ Dina hiji poe, waktu Yesus ngawulang jeung nyarioskeun Injil Kasalametan ka jalma rea di Bait Allah, daratang imam-imam kapala, guru-guru agama, jeung para kokolot.

² Maranehna nanya kieu ka Anjeunna, "Naon hak Anjeun migawe kitu? Bejakeun, meunang hak kitu ti saha?"

³ Waler Yesus, "Kaula rek nanya heula. Sebutkeun,

⁴ ari hak Yohanes ngabaptis, ti Allah atawa ti manusa?"

⁵ Maranehna jadi patanya-tanya pada batur, "Kudu kumaha jawabna? Lamun dijawab, Ti Allah, tangtu ceuk Manehna, Ku naon aranjeun teu percaya ka Yohanes?"

⁶ Tapi lamun dijawab, Ti manusa, tangtu urang pada maledogan ku batu ku jelema-jelema, sabab anggapan maranehna yakin Yohanes teh nabi."

⁷ Tungtungna ngajawabna teh, "Duka teuing ti mana!"

⁸ Waler Yesus ka maranehna, "Ari kitu mah Kaula oge moal ngabejakeun make hak naon Kaula ngalampahkeun kieu."

⁹ Geus kitu Anjeunna nyarioskeun ieu misil ka jalma loba, saur-Na, "Aya anu muka kebon

anggur, disewakeun ka sababaraha urang, geus kitu tuluy nyaba ka nu jauh lila pisan.

¹⁰ Sanggeus datang musim metik anggur, nitah gandeukna saurang ka nu nyarewa kebonna, dititah narik bagianana. Tapi eta gandeuk ku nu nyarewa teh ditareunggeulan, tuluy sina balik lengoh.

¹¹ Manehna nitah gandeukna saurang deui; tapi ieu ge ditareunggeulan jeung kacida diwiwirangna, tuluy disina balik lengoh.

¹² Nu boga kebon anggur teh nitahan deui gandeuk nu katilu, tapi nya kitu deui bae, pada nareunggeulan nepi ka barohak, tuluy diusir.

¹³ Ceuk nu boga kebon, Kumaha petana? Ah rek nitah anak aing bae anu dipikanyaah, sina ka ditu. Ka anak aing mah tangtu ngarajenan!

¹⁴ Tapi barang nu nyarewa nyarahoeun yen nu datang teh anak anu boga kebon, tuluy sakait, pokna, leu mah anakna. Urang paehan, supaya warisanana beunang ku urang!

¹⁵ Ti dinya anak nu boga kebon teh disered ka luareun kebon, tuluy dipaehan. Cik, bakal dikumahakeun eta anu nyarewa teh ku anu boga kebon?" Yesus mariksa.

¹⁶ "Nu boga kebon tangtu datang, eta jelema-jelema tuluy diparaehan, kebon anggurna tuluy disewakeun ka nu sejen." Ari ceuk anu ngabarandungan eta misil, "Tangtu pisan moal!"

¹⁷ Maranehna ku Yesus diteuteup, Anjeunna terus ngalahir, "Lamun kitu, naon maksudna ayat Kitab Suci anu kieu? Batu anu teu kapake ku tukang ngadegkeun, ngajadi batu pangutamana.

¹⁸ Jelema anu ragrag kana eta batu tangtu pasiksak, anu katinggang tangtu bubuk."

¹⁹ Guru-guru agama jeung imam-imam kapala geus harayang kerewek bae nangkep Yesus di dinya keneh, lantaran karasaeun pisan eta misil Anjeunna teh nyindiran maranehna. Tapi maranehna sarieuneun ku jelema rea.

²⁰ Tuluy nareangan jalan. Maranehna nyogok ka sawatara jelema, dititah pura-pura jadi jelema anu satemenna, sina nyual ka Yesus ngarah kalepatana-Na, supaya bisa diserenkeun ka Guvernur Rum anu kagungan wewenang jeung kawasa.

²¹ "Pa Guru," ceuk eta mata-mata ka Yesus, "sim kuring terang anu disaurkeun sareng diwulangkeun ku Pa Guru teh leres. Bapa ngawulangkeun hal pangersa Allah ka manusa teh kalayan terus terang, kawantos Bapa henteu pandang harkat jalmi.

²² Sim kuring hoyong terang ti Bapa perkawis mayar pajeg ka Prabu Rum, papalingpang sareng Hukum Agama urang atanapi henteu?"

²³ Tapi Yesus uningaeun pisan kana tipu daya maranehna, waler-Na,

²⁴ "Cik tembongkeun duit perak, gambar jeung jenengan saha ieu dina duit?"

Tembalna, "Gambar sareng jenengan Prabu."

²⁵ "Lamun kitu," saur Yesus, "pulangkeun ka Prabu kagungan Prabu, pulangkeun ka Allah kagungan Allah."

²⁶ Maranehna teu barisaeun nanaon deui ka Anjeunna, tipu dayana teu mental, mangkaning hareupeun jelema loba, semet baralem jeung ngaharuleng, heran ku waleran Anjeunna.

²⁷ Aya sawatara urang Saduki, nya eta golongan anu nganggap yen nu geus maraot moal harudang deui. Maranehna nyual kieu ka Yesus,

²⁸ "Pa Guru, Musa ngadamel parentah kieu pikeun urang: Lamun hiji salaki maot ninggalkeun pamajikan jeung teu boga anak, dulur eta lalaki kudu ngawin randa dulurna, supaya lamun boga anak diakukeun anak dulurna nu geus maot.

²⁹ Bareto di urang aya tujuh lalaki padudulur. Nu pangkolotna kawin tuluy maot teu boga anak.

³⁰ Urut bojona dikawin ku nu kadua,

³¹ tuluy ku nu katilu, kitu bae patuturut nepi ka maraot tujuhanana jeung teu baroga anak.

³² Ahirna awewena ge maot.

³³ Kumaha dina poean hudangna deui anu maraot, eta awewe teh bojo anu mana, lantaran geus dikawin ku tujuhanana?"

³⁴ Waler Yesus, "Di jaman ieu mah lalaki jeung awewe teh karawin.

³⁵ Tapi jelema-jelema anu geus diharudangkeun deui tina maot mah hirupna dina jaman nu bakal datang teh moal karawin.

³⁶ Kaayaanana bakal saperti para malaikat, moal keuna ku paeh, jeung jaradi putra-putra Allah lantaran geus diharudangkeun deui tina maot.

³⁷ Musa ku anjeun geus netelakeun yen nu maraot teh bakal dihirupkeun deui. Hal eta tetela dina ayat anu nyaritakeun rungkun cucuk anu hurung tea. Pangeran ku anjeunna harita disebut Allahna Ibrahim, Allahna Ishak, jeung Allahna Yakub.

³⁸ Pangeran teh Allahna anu harirup, lain Allahna anu paraeh, sabab di Allah mah kabeh oge hirup."

³⁹ "Keuna eta jawaban teh, Pa Guru!" ceuk sawatara guru-guru agama.

⁴⁰ Sabab maranehna mah geus teu waranieun deui nyual naon-naon ka Anjeunna.

⁴¹ Yesus ngalahir ka maranehna, "Kumaha bisana Kristus disebutkeun turunan Daud?

⁴² Padahal Daud ku anjeun dina Kitab Jabur nyaurkeun kieu: Pangeran ngadawuh ka Gusti kaula: Calik di dieu, katuhueun Kami,

⁴³ nepi ka sakabeh musuh Hidep ku Kami dijadikeun jojodog suku Hidep.

⁴⁴ Daud nyebatna ka Kristus teh Gusti; ku sabab kitu, kumaha bisana jadi turunan anjeunna?"

⁴⁵ Waktu jalma-jalma ngabarandungan kasaurana-Na, Yesus ngalahir ka murid-murid,

⁴⁶ "Sing arati-ati maraneh ka guru-guru agama Yahudi. Karesep maranehna jalan-jalan marake jubah landung, harayang pada ngabageakeun jeung pada ngahormat di pasar-pasar. Di imah-imah ibadah dariukna dina korsi anu beunang ngahaja eukeurna, di nu hajat-hajat marilih tempat anu utama.

⁴⁷ Randa-randa rejekina dirampas, imahna dirampogan. Pikeun nutupan kajahatanana tuluy ngagorolang sembahyang dilila-lila! Beurat engke hukuman maranehna teh!"

21 ¹ Di Bait Allah Yesus ningali jelema-jelema anu baleunghar keur ngarasupkeun duit kana kotak derma.

² Katingalieun oge aya hiji randa anu kacida miskinna, ngasupkeun duit tambaga dua gebleg.

³ Anjeunna ngalahir, "Ceuk Kami, dermana eta randa miskin leuwih gede ti batan nu sejen.

⁴ Sabab nu sejen mah dermana lantaran duitna leuwih, ari eta randa mah mikeun sakabeh balanja hirupna."

⁵ Murid-murid Yesus sawareh keur ngaromongkeun eta Bait Allah anu sakitu

endahna, dipapaes ku batu-batu perhiasan jeung barang-barang pangbakti ka Allah anu kacida aralusna. Yesus ngalahir,

⁶"Eta kabeh, anu ayeuna katarenjo ku maraneh, engke mah aya mangsana diruntuhkeun, nepi ka batu-batuna moal aya anu angger nyusun, kabeh bakal diburubutkeun kana taneuh."

⁷Murid-murid naranyakeun, "Iraha bakal kajadianana, Pa Guru? Sareng upami mangsana parantos dongkap bakal aya kajadian naon?"

⁸Waler Yesus, "Maraneh masing waspada, ulah beunang kasasabkeun. Loba jelema anu engke bakal make ngaran Kami, ngaku-ngaku, Ieu Kami, Anjeunna tea! jeung Nya ayeuna waktuna! Ulah digugu.

⁹Lamun maraneh ngadarengge peperangan jeung huru-hara, ulah reuwas-reuwas. Eta kabeh pasti bakal kajadian samemeh eta waktu datang, tapi eta lain tanda yen geus tereh panungtungan."

¹⁰Saur-Na deui, "Bakal aya jaman, bangsa ieu merangan bangsa itu, nagara ieu merangan nagara itu.

¹¹Bakal sering aya lini kacida galedena, bahla kalaparan, jeung pagebug di mana-mana, di langit bakal tembong galagat-galagat aneh jeung pikasieuneun.

¹²Tapi memeh eta kajadian, maraneh bakal ditangkep jeung dikaniaya, dipariksa

di imah-imah ibadah terus dipanjara,
dijagragkeun ka raja-raja jeung ka para
pangereh ku karana Kami.

¹³ Tapi eta teh kasempetan pikeun maraneh
pikeun nguarkeun Injil Kasalametan ti Allah.

¹⁴ Tekadkeun dina hate ti samemehna, yen
maraneh moal rek salempang ku piomongeun
pikeun ngabela diri,

¹⁵ sabab ku Kami bakal dibere piomongeun
supaya maraneh perceka jeung bijaksana,
nepi ka omongan maraneh moal aya anu bisa
ngalawan atawa ngabantah.

¹⁶ Maraneh bakal diserenkeun ku kolot
sorangan, ku dulur sorangan, ku baraya
sorangan, ku babaturan sorangan, malah
maraneh sawareh bakal diparaehan.

¹⁷ Maraneh bakal pada mikageuleuh ku
karana Kami.

¹⁸ Tapi maraneh najan buuk salambar oge
moal aya nu murag.

¹⁹ Lamun maraneh tabah tangtu baris
rahayu."

²⁰ "Lamun maraneh nenjo Yerusalem
dikepung ku musuh, maraneh kudu nyaraho
eta kota geus tereh rugrug.

²¹ Jelema-jelema nu araya di Yudea kudu
kalabur ka pasir-pasir, nu araya di jero kota
kudu kalaluar ti kota, nu araya di pasisian
ulah arasup ka kota.

²² Sabab eta teh galagat datangna Poe-poe Hukuman, ngalaksanakeun sakur anu geus kaungel dina Kitab Suci.

²³ Pikeun awewe-awewe anu harita keur kakandungan jeung anu keur nyarusuan orok, poe-poe eta teh kacida matak paurna! Ieu tanah bakal katarajang ku kasukeran anu kacida bangetna, jelema-jelemana bakal nandangan hukuman ti Allah.

²⁴ Aya anu diparaehan ku pedang, aya anu diboyong sarta dipanjara di nagri-nagri sejen. Yerusalem bakal diidek-idek ku jelema-jelema anu anutna lain ka Allah, nepi ka waktu pikeun maranehna anu ditangtukeun ku Pangeran beak."

²⁵ "Bakal tembong galagat-galagat aneh dina panonpoe, dina bulan, jeung dina bentang-bentang. Bangsa-bangsa di satonggong bumi pinuh ku kasieun jeung samar polah ku kaayaan laut anu ngamuk tingjalegur jeung caina naek.

²⁶ Jelema-jelema kalabur pangacianana awahing ku sieun ku anu bakal tumiba ka ieu bumi, sabab kakuatan-kakuatan langit genjlong, jalanna nyarimpang.

²⁷ Geus kitu breh Putra Manusa tembong, sumping dina mega, kacida kawasa-Na, kacida mulya-Na.

²⁸ Lamun hal-hal eta geus mimiti kajadian, ajegkeun awak, tanggahkeun sirah, sabab maraneh geus tereh disalametkeun."

²⁹ Geus kitu Anjeunna nyarioskeun ieu misil: "Tenget-tenget tangkal kondang atawa tatangkalan lianna.

³⁰ Lamun geus mimiti sarirungan, eta ciciren geus deukeut usum panas.

³¹ Kitu kenah lamun maraneh geus narenjo kajadian-kajadian tea, eta ciciren yen Karajaan Allah geus tereh ngadeg.

³² Maraneh perlu nyaraho, ieu sakabeh perkara bakal kajadian samemeh jelema-jelema anu ayeuna harirup paraeh kabeh.

³³ Langit jeung bumi bakal musna, tapi pangandika Kami mah moal datang ka musna."

³⁴ "Jaga diri! Ulah beuki teuing pepestaan jeung nginum-nginum atawa mikiran teuing kipayah, bisi ujug-ujug kagubed ku eta Poe,

³⁵ anu lir pangringkus. Sabab eta Poe teh bakal narajang ka sakumna manusa di sakuliah bumi.

³⁶ Kudu sayaga jeung ulah tinggal ti neneda, malar kuat nandangan kajadian-kajadianana, malar lulus nepi ka bisa ngadeuheus ka payuneun Putra Manusa."

³⁷ Yesus ngawulangna di Bait Allah teh saban pabeubeurang. Ari geus burit Anjeunna kaluar sarta ngawengi di Gunung Jetun.

³⁸ Unggal isuk jelema-jelema karumpul deui di Bait Allah rek ngadarengekeun piwulang-Na.

22 ¹Pesta Roti Teu Diragian anu disebutna Paska, geus deukeut.

²Para imam kapala jeung guru-guru agama keur nareangan jalan sangkan bisa maehan Yesus, tapi hayangeun rerencepan lantaran sarieuneun ku jalma rea.

³Ti dinya Iblis nyurup ka hiji murid anu ngaran Yudas Iskariot, nya eta salah sahiji murid ti nu dua welas tea.

⁴Tuluy Yudas indit nepungan imam-imam kapala jeung kapala-kapala pangawal Bait Allah, nerangkeun akal hianatna rek nyerenkeun Yesus ka maranehna.

⁵Maranehanana kacida aratoheunana, sarta jangji rek mere duit ka Yudas.

⁶Yudas mupakat, tuluy neangan kasempetan rek nyerenkeun Yesus ka maranehanana bari ulah kanyahoan ku jalma rea.

⁷Pesta Roti Teu Diragian tea geus mimiti; domba keur jamuan Paska kudu dipeuncit.

⁸Yesus miwarangan Petrus jeung Yohanes pikeun nyayagikeun eta kaperluan, saur-Na, "Geura arindit ka kota nyadiakeun kaperluan dahar Paska."

⁹"Kapalay Bapa disayagikeun di mana?" pihatur maranehna.

¹⁰Waler-Na, "Engke, barang maraneh asup ka kota, bakal papanggih jeung jelema anu mawa wadah cai. Tuturkeun nepi ka manehna asup ka imahna.

¹¹ Kieu maraneh kudu ngomong ka nu boga imah, Pa Guru miwarang mariksakeun, saur-Na: Mana kamar pikeun Kami dahar Paska jeung murid-murid teh?

¹² Maraneh bakal dituduhan hiji kamar di loteng, lega jeung sagala paparabotanana geus sadia."

¹³ Maranehna tuluy arindit; sakur anu disaurkeun ku Yesus teh kapanggih, tuluy maranehna nyadiakeun tuangeun keur jamuan Paska.

¹⁴ Nepi kana waktu tuang, Yesus calik tuang jeung rasul-rasul-Na.

¹⁵ Anjeunna ngalahir, "Geus lila Kami hayang dahar Paska cara ayeuna bareng jeung maraneh teh, samemeh Kami dikaniaya.

¹⁶ Sabab sabalakana mah Kami moal ngadahar deui jamuan Paska, nepi ka mangsa harti tina ieu jamuan teh engke kabuka di Karajaan Allah."

¹⁷ Geus kitu Anjeunna nyandak hiji lumur anggur, muji sukur ka Allah, tuluy ngalahir, "Ieu tampanan, bagikeun.

¹⁸ Ari Kami ti semet ieu moal nginum deui ieu anggur nepi ka waktu ngadegna Karajaan Allah."

¹⁹ Geus kitu Yesus nyandak roti, sarta sanggeusna muji sukur ka Allah, rotina disemplekan tuluy dipasihkeun ka murid-murid bari lahir-Na, "Ieu teh badan Kami, nu

dipasrahkeun pikeun maraneh. Lalampahkeun cara kieu, pikeun pangeling-eling ka Kami."

²⁰Rengse tuang Anjeunna ngasongkeun lumur anggur ka maranehna cara tadi.

Lahirana-Na, "Ieu lumur teh perjangjian Allah anu anyar anu disahkeun ku getih Kami anu dikucurkeun, pikeun kasalametan maraneh.

²¹Tapi, tenjo! Di dieu, sameja jeung Kami, aya jelema anu arek ngahianat ka Kami!

²²Putra Manusa teh memang geus dipastikeun ku Allah kudu pegat nyawa-Na, tapi cilaka temen engke eta jelema anu ngahianat ka Anjeunna!"

²³Murid-murid jadi silih tanya jeung batur, saha di antara maranehna anu bakal migawe kitu teh.

²⁴Murid-murid parebut omong, murid anu mana anu bisa dianggap pangpunjulna.

²⁵Yesus ngalahir, "Raja-raja bangsa anu anutna lain ka Allah mah ka rahayatna teh nindes, ari para pangereh marenta disebut Sobat Rahayat.

²⁶Maraneh mah ulah kitu; benerna, anu pangpunjulna di maraneh kudu saperti anu panghandapna, nu jadi pamingpin kudu saperti anu ngawula.

²⁷Cik luhur mana harkatna, anu diuk dahar dilaladenan atawa anu ngalaladenanana? Tangtu anu dilaladenan. Tapi Kami mah ka maraneh teh cara anu laladen bae.

²⁸ Maraneh teu kendat ngabaturan Kami dina sagala cocoba anu kasorang ku Kami.

²⁹ Ku sabab eta, sakumaha Kami ku Rama Kami geus dipaparin hak marentah, maraneh oge ku Kami bakal dibere hak saperti kitu.

³⁰ Maraneh bakal dahar nginum sameja jeung Kami di Karajaan Kami, jeung bakal dariuk dina singgasana, marentah dua welas kaom Israil."

³¹ "Simon, Simon! Dengekeun! Setan geus meunang idin ngagoda ka maraneh kabeh, pikeun misahkeun nu hade ti nu goreng, cara gandum dipisahkeun tina kulitna.

³² Tapi maneh ku Kami geus dipangnedakeun, Simon, supaya iman maneh ulah nepi ka luntur. Upama maneh geus ngaku deui ka Kami, kudu nguatkeun batur-batur."

³³ Jawab Petrus, "Gusti, abdi mah sanaos kedah dipanjara atanapi maot sareng Gusti oge wantun!"

³⁴ Saur Yesus, "Petrus, Kami ngabejaan, peuting ieu memeh hayam kongkorongok, maneh geus tilu kali nyebutkeun teu wawuh ka Kami."

³⁵ "Basa maraneh ku Kami diutus jeung teu meunang mawa loket, kantong, atawa tarumpah tea, kumaha ngarasa kakurangan?" Yesus mariksa ka murid-murid. "Henteu," jawab maranehna.

³⁶ Saur Yesus, "Tapi ayeuna mah lamun aya anu boga loket atawa kantong kudu dibawa;

jeung anu teu boga pedang jual bae baju beulikeun pedang.

³⁷ Sabab anu disebutkeun dina Kitab Suci ngeunaan diri Kami, anu ungelna, Anjeunna disaruakeun jeung bangsat, tangtu kajadian; eta anu ditulis ngeunaan diri Kami teh ayeuna bakal kajadianana."

³⁸ "Gusti," piunjuk murid-murid, "pedang parantos aya, dua!" "Cukup eta ge!" waler-Na.

³⁹ Yesus kaluar ti kota, sakumaha biasa angkatna ka Gunung Jetun, diiring ku murid-murid.

⁴⁰ Sasumpingna ka dinya Anjeunna ngalahir, "Maraneh kudu neneda supaya ulah beunang ku panggoda."

⁴¹ Sanggeus ngalahir kitu tuluy mencilkeun anjeun ti maranehna, anggangna kira-kira sapamaledog, brek tapak deku jeung neneda. Paneda-Na,

⁴² "Nun Ama, upami kenging, mugi ditebihkeun ieu lumur kasangsaraan ti Abdi. Nanging ulah numutkeun kahoyong Abdi, mung pangersa Ama bae anu kedah laksana."

⁴³ Tuluy aya hiji malaikat ti sawarga nembongan, maparin kakuatan ka Anjeunna.

⁴⁴ Manah Yesus pinuh ku kaketir, nenedana beuki mantep; karinget-Na mani kawas getih nyakclakan kana taneuh.

⁴⁵ Tas neneda Anjeunna ngilik murid-murid, kasampak keur sarare, geus carapeeun ku kasedih.

⁴⁶ Anjeunna ngalahir ka maranehna, "Ku naon sarare? Harudang, jeung kudu neneda, supaya ulah beunang ku panggoda."

⁴⁷ Sabot Anjeunna sasauran keneh, burudul jalma loba, diluluguan ku Yudas, hiji ti antara dua belas murid. Manehna nyampeurkeun ka Yesus, rek nyium.

⁴⁸ Tapi saur Yesus, "Yudas, maneh teh rek ngahianat Putra Manusa ku cium?"

⁴⁹ Ari murid-murid narenjo kajadian kitu teh tuluy naranya ka Yesus, "Kumaha Gusti, urang lawan bae ku pedang?"

⁵⁰ Aya hiji murid anu terus ngadek ka badega Imam Agung nepi ka rampung ceulina nu katuhu.

⁵¹ Tapi Yesus ngalahir, "Geus, cukup!" Seug eta badega teh ku Anjeunna dicabak ceulina, sarta dicageurkeun.

⁵² Ti dinya Anjeunna ngalahir ka imam-imam kapala jeung kapala-kapala pangawal Bait Allah jeung para kokolot anu rek narangkep, saur-Na, "Aranjeun murubul ka dieu marawa pedang jeung gegendir, na Kami teh penjahat?"

⁵³ Padahal Kami unggal-unggal poe oge sok reureujeungan jeung aranjeun di Bait Allah, geuning ku aranjeun teu ditangkep. Tapi memang nya ayeuna waktuna pikeun aranjeun ngalaksanakeun pakarepan, waktuna kakuatan poek nyekel kawasa."

⁵⁴ Yesus geus ditangkep, seug diiringkeun ka bumi Imam Agung; Petrus nuturkeun ti kaanggangan.

⁵⁵ Di tengah buruan jero aya anu ngadurukan, seuneuna dirariung; Petrus oge milu ngariung di dinya.

⁵⁶ Aya hiji gandeuk awewe, mureleng ka Petrus anu keur siduru, tuluy ngomong kieu, "Ieu jelema tadi bareng jeung Yesus!"

⁵⁷ Tapi Petrus ngangles, pokna, "Nyi, wawuh ge henteu kuring mah ka Manehna teh!"

⁵⁸ Teu lila deui, aya hiji lalaki, barang ret ka Petrus tuluy ngomong, "Andika ge salah sahiji batur Itu!" Tapi jawab Petrus, "Paman! Kaula mah lain!"

⁵⁹ Kira-kira heuleut sajam, aya deui anu nuding ka Petrus nemen pisan, pokna, "Geus teu sak deui ieu jelema teh sok jeung Yesus, sabab manehna oge urang Galilea kenéh!"

⁶⁰ Tapi jawab Petrus, "Paman! Ngomong naon Paman teh, kuring teu ngarti!" Sabot Petrus ngomong kenéh, kadenge hayam kongkorongok.

⁶¹ Gusti nyoreang, neuteup ka Petrus. Ras Petrus ingeteun yen Gusti geus nyaurkeun perkara manehna, yen, "Peuting ieu, meméh hayam kongkorongok, manéh geus tilu kali nyebutkeun teu wawuh ka Kami."

⁶² Petrus kaluar ti dinya, tuluy ceurik nalangsa kabina-bina.

⁶³ Yesus ku nu ngajaraga pada moyokan, pada neunggeul.

⁶⁴ Soca-Na dipeungpeunan ku lamak sarta ceuk maranehna, "Teguh, saha eta anu neunggeul ka Maneh?"

⁶⁵ Rupa-rupa deui pisan ngahinakeunana ka Anjeunna.

⁶⁶ Barang bray beurang, para kokolot, imam-imam kapala, jeung guru-guru agama geus karumpul. Yesus tuluy dibawa ka Mahkamah Agama.

⁶⁷ Tuluy dipariksa, "Jawab, enya Maneh teh Kristus?" Anjeunna ngawaler, "Sanajan upama ku Kaula disebutkeun, aranjeun moal percaya;

⁶⁸ kitu deui upama Kaula nanya, ku aranjeun moal diwalon.

⁶⁹ Tapi ti semet ayeuna Putra Manusa teh bakal calik di tengeneun Allah Nu Maha Kawasa."

⁷⁰ Ceuk maranehna, "Jadi enya Maneh teh Putra Allah?" Waler Yesus, "Sakumaha saur aranjeun."

⁷¹ Ceuk maranehna, "Urang teu perlu deui saksi! Ku urang geus kadenge kitu pangakuana-Na!"

23 ¹ Anu sidang tuluy kabeh narangtung, saterusna mawa Yesus ka Pilatus,

² sarta di dinya didakwakeun kieu, "Ieu jalmi katangkep waktos nyasabkeun ka bangsa

sim kuring, ngalarang mayar pajeg ka Prabu, sareng ngaku-ngaku Kristus, nya eta raja."

³Pilatus mariksa ka Yesus, "Anjeun teh raja urang Yahudi?" Waler Yesus, "Leres pangandika."

⁴Pilatus ngalahir ka imam-imam kapala jeung ka jalma loba, "Kami teu manggih sabab pikeun ngahukum ieu Jelema."

⁵Tapi maranehna beuki ngadesek, pokna, "Pangajarana-Na parantos ngarusuhkeun rahayat di sakuliah Yudea. Ngawitan di Galilea teras dongkap ka dieu."

⁶Barang Pilatus ngadangu kitu, anjeunna mariksa, "Jadi ieu Jelema teh urang Galilea?"

⁷Sanggeus kauninga yen Yesus asalna ti wilayah cepengan Herodes, tuluy dikintunkeun ka Herodes, anu harita keur aya di Yerusalem.

⁸Herodes kacida atoheunana barang ningali ka Yesus teh, sabab geus ti bareto hoyongeunana ningali ka Anjeunna, lantaran geus sering ngadangu beja hal Anjeunna, jeung hoyongeun ningali Anjeunna ngadamel kaajaiban.

⁹Herodes papariksa rupa-rupa ka Yesus, tapi taya nu diwaler.

¹⁰Imam-imam kapala jeung guru-guru agama hantem bae ngadakwakeun.

¹¹Geus kitu mah Herodes jeung serdadu-serdaduna ngulinkeun jeung maroyokan ka Yesus nista pisan; ti dinya Yesus ku

maranehanana dijubahan ku jubah alus, tuluy dikintunkeun deui ka Pilatus.

¹² Ti semet harita Herodes jeung Pilatus jadi nyobat, tadina mumusuhan.

¹³ Pilatus nyaaur imam-imam kapala, para pamingpin, jeung jalma loba, sina kumpul.

¹⁴ Tuluy ngalahir, "Ieu Jelema ku aranjeun dibawa ka kami, didakwa nyasabkeun rahayat. Ku kami geus dipariksa di dieu, kasaksian ku aranjeun, tetela taya kasalahana-Na atawa kajahatana-Na naon-naon sakumaha dakwaan aranjeun.

¹⁵ Ku Herodes nya kitu keneh teu kapanggih yen salah, nu matak dipulangkeun deui ka kami. Taya kasalahana-Na naon-naon anu manjing hukuman pati.

¹⁶ Ku sabab kitu ku kami arek dirangket bae, tuluy dibebaskeun."

¹⁷ [Unggal-unggal hari raya Paska Pilatus sok ngabebaskeun hiji sakitan anu dipenta ku rahayat.]

¹⁸ Jelema-jelema tingharaok, "Eta paehan! Barabas bebaskeun!"

¹⁹ (Barabas teh dipanjarana lantaran nyieun huru-hara di kota jeung maehan.)

²⁰ Pilatus, anu palayeun ngabebaskeun Yesus, sasauran deui ka maranehanana.

²¹ Tapi maranehanana tinggarero deui, "Salib! Salib eta jelema!"

²² Pilatus ngalahir deui katilu kalina, "Tapi naon kajahatana-Na? Kami teu manggih

salah-Na anu satimpal jeung hukuman pati!
Anu matak ngan rek dirangket bae tuluy
dibebaskeun."

²³ Tapi jelema-jelema teh beuki tarik
tinggarerona meak-meakkeun tanaga, menta
supaya Yesus disalib. Tungtungna digugu.

²⁴ Pilatus ngaragragkeun hukum pati ka
Yesus, ngabulkeun kahayang maranehna.

²⁵ Sakitan anu dosana nyieun huru-hara
jeung maehan tea dibebaskeun sakumaha
pamenta eta jelema-jelema. Ari Yesus ku
Pilatus diserenkeun kumaha karep maranehna
bae.

²⁶ Yesus geus dibawa ku serdadu-serdadu.
Di jalan papapag jeung hiji jelema urang
Kirena ngaranna Simon anu tas ti tegalan rek
ka kota. Ku serdadu-serdadu dicerek, tuluy
dipaksa kudu manggul salib pungkureun
Yesus.

²⁷ Anu marilu ngiringkeun Anjeunna kacida
lobana, malah aya wanita-wanita anu
sapapanjang jalan careurik nyeungceurikan
Anjeunna.

²⁸ Yesus nyoreang ka eta wanita-wanita,
pok ngalahir, "Ulah careurik, wanita-wanita
Yerusalem! Ulah nyeungceurikan Kami,
anggur kudu nyeungceurikan diri sorangan
jeung anak.

²⁹ Sabab engke dina hiji mangsa ka hareup,
jelema-jelema bakal ngaromong kieu, Kacida

untungna awewe anu can boga anak, anu can kungsi ngajuru, anu can kungsi nyusuan!

³⁰ Jalma-jalma dina mangsa eta bakal cumeluk ka gunung-gunung, Gunung! Kuring urugan!, jeung ngajerit ka pasir-pasir, Pasir! Kuring tindihan!

³¹ Sabab lamun kayu anu seger keneh geus dikieu-kieu, komo kayu anu geus garing!"

³² Anu rek dihukum pati harita teh aya deui duaan, penjahat, rek dibarengkeun jeung Yesus.

³³ Sanggeus narepi ka hiji tempat anu disebut "Tangkorek", Yesus disalib di dinya jeung dua penjahat tea, kiwaeun jeung tengeneuna-Na.

³⁴ Yesus ngalengis, "Duh Ama, hapunten kalepatan ieu jalmi-jalmi, reh teu tarerangeun naon-naon kana kalakuanana kieu." Anggoan Anjeunna dilotrekeun dibagi-bagi.

³⁵ Jelema-jelema ngadareugdeug, ari pamingpin-pamingpin urang Yahudi maroyokan ka Anjeunna, pokna, "Manehna sok nyalametkeun batur. Keun sina nulungan diri-Na ari enya mah Manehna Kristus pilihan Allah!"

³⁶ Serdadu-serdadu oge maroyokan, tuluy ngasongan anggur haseum ka Anjeunna,

³⁷ bari ngomong kieu, "Lamun enya Maneh raja urang Yahudi, pek geura upayakeun diri salamet!"

³⁸ Di luhureun mastaka Yesus aya tulisan kieu, "Ieu Raja urang Yahudi."

³⁹ Penjahat anu keur digantung oge nu saurang milu ngahina, pokna, "Maneh téh Kristus? Tulungan atuh diri téh, jeung dewek ongkoh!"

⁴⁰ Tapi disentak ku batura, pokna, "Ari maneh teu sieun ku Allah? Lain sarua dihukum?"

⁴¹ Urang dihukum oge pantes satimpal jeung kalakuan; ari Anjeunna mah euweuh dosana!"

⁴² Geus kitu ngalengis ka Yesus, "Nun Yesus, sing emut ka abdi upami parantos jumeneng Raja!"

⁴³ Yesus ngawaler, "Sing percaya! Poe ieu maneh bakal reureujeungan jeung Kami di Pirdus."

⁴⁴ Sanggeus kira-kira pukul dua welas beurang, panonpoe ujug-ujug pareum, reup poek sakurilingna nepi ka pukul tilu sore,

⁴⁵ jeung reregan anu ngagantung di jero Bait Allah ngadak-ngadak bedah dua.

⁴⁶ Yesus ngajerit, "Nun Ama, ka panangan Ama, Abdi masrahkeun nyawa abdi!" Kereles Anjeunna pupus, puput nyawa.

⁴⁷ Aya kajadian kitu ngan pok bae perwira pasukan muji ka Allah, omongna, "Bener ieu Jelema téh hade!"

⁴⁸ Jelema-jelema anu keur lalajo, aya kajadian kitu téh alundur baralik,

bangun kacida kataruhungeunana mani nareunggeulan harigu.

⁴⁹ Ari kawawuhan-kawawuhan Yesus, jeung istri-istri nu ngariringkeun Anjeunna ti Galilea keneh mah, araya keneh narangtung narenjokeun sakabeh perkara ti kajauhan.

⁵⁰ (23:50-51) Aya hiji jelema jenenganana Yusup, asal ti Arimatea, hiji kota di Yudea, jelema hade hate tur kaajen, jeung ngarep-ngarep kana ngadegna Karajaan Allah. Anjeunna enya oge anggota Mahkamah Agama, tapi teu nyatujuan kana putusan jeung kalakuan para anggota sejenna.

⁵¹ (23:50)

⁵² Anjeunna ngadeuheus ka Pilatus, mundut layon Yesus.

⁵³ Layon diturunkeun tina salib, dibungkus ku lawon linen, tuluy diebogkeun di hiji pajaratan, guha anu ditatah dina gunung batu, tacan aya nu ngeusian.

⁵⁴ Harita teh poe Jumaah, geus meh mimiti poe Sabat.

⁵⁵ Wanita-wanita anu sok ngiring ka Yesus ti Galilea keneh marilu ngurebkeun jeung Yusup, narenjokeun peta anjeunna ngebogkeun layon di jero pajaratan.

⁵⁶ Geus kitu baralik, terus nyaradiakeun rampe jeung minyak seungit pikeun ngaminyakan layon. Sabot poe Sabat rareureuh heula nyumponan Hukum Agama.

24 ¹Poe Minggu rebun-rebun keneh
wanita-wanita teh geus bral
ka pajaratan marawa rampe beunang
nyadiakeun poe mangkukna.

²Ari datang, batu tutup guha pajaratan
teh kasampak geus ngagoler.

³Tuluy bae ka jarero guha, tapi layon Gusti
Yesus teu aya.

⁴Sabot keur tingharuleng, deukeut ka
maranehanana ujug-ujug aya anu ngaradeg
duaan, anggoanana gumebyar cahayaan.

⁵Awahing ku sarieuneun, maranehanana
mani sarujud, ari anu duaan tea ngalahir
kieu, "Ku naon anu hirup diteang ka enggon
anu paraeh?

⁶Anjeunna geus henteu di dieu, geus tanghi.
Sing inget kana pilahir-Na ka maraneh basa
di Galilea, anu kieu:

⁷Putra Manusa teh kudu diserenkeun ka
jelema-jelema doraka, disalib, dina katilu
poena bakal hirup deui."

⁸Eta wanita-wanita teh terus aringeteun yen
bener Yesus geus ngalahir kitu.

⁹Tuluy marulang popoyan ka murid-murid
anu sawelas jeung ka nu sejenna deui.

¹⁰Eta anu barebeja ka rasul-rasul teh nya
eta Maria Magdalena, Yohana, Maria ibuna
Yakobus, jeung wanita-wanita sejenna deui.

¹¹Tapi caritaanana ku rasul-rasul teu
dipercaya, dianggap omongan nu lain-lain.

¹² Ngan ari Petrus mah terus lumpat muru ka pajaratan; ari nempo ka jero pajaratan ngan ningal boeh bae ngalumbruk. Tuluy mulang semu teu ngarti bet aya kajadian kitu.

¹³ Dina poe eta kenah aya dua jelema panganut Yesus, keur laleumpang ka hiji kampung anu ngaran Emaus, jauhna ti Yerusalem kira-kira sawelas kilometer.

¹⁴ Laleumpangna bari guntreng nyaritakeun perkara anu anyar kajadian.

¹⁵ Sabot kitu Yesus sumping, terus nyarengan maranehna.

¹⁶ Tapi maranehanana teu warawuheun.

¹⁷ Yesus mariksa, "Keur nyaritakeun naon guntreng bari leumpang?" Anu duaan ngarandeg, pasemonna alum.

¹⁸ Anu saurang, anu ngaran Kleopas, malik nanya, "Naha mung Bapa bae urang asing di Yerusalem teh, henteu uninga kana kajadian anyar-anyar ieu?"

¹⁹ "Perkara naon?" pamariksa-Na. "Perkawis Yesus urang Nasaret tea," jawabna.

"Anjeunna teh nabi. Sagala pilahir sareng dadamelana-Na sarwa kawasa; hal eta diangken ku jalmi-jalmi sareng ku Allah.

²⁰ Nanging ku para imam kapala sareng ku para pamingpin urang diserenkeun kana hukum pati, pupus disalib.

²¹ Padahal nya Anjeunna pisan anu diarep-arep piiasaeun ngabebaskeun bangsa Israil

teh! Katambah-tambah ayeuna, saparantos katilu dinten ieu ti semet kajadianana,

²² aya wartos ti sawatara wanita urang, kacida ngagetkeunana. Eta wanita-wanita teh ngalayad ka pajaran,

²³ ari dongkap layon teh geuning teu aya. Warangsulna teras nyarioskeun yen naringal malaikat anu ngawartoskeun yen Anjeunna hirup.

²⁴ Lajeng ku rerencangan disidikkeun ka pajaran, leres cocog sakumaha wartos, nanging ari Anjeunna mah teu aya katingal di dinya."

²⁵ Lahiran Yesus, "Ari maraneh ku barelet, seuseut rek percaya kana sagala kasauran nabi-nabi teh!

²⁶ Ari Kristus teh lain geus mistina nandangan eta sakabeh panganiayaan pikeun jalan kana kamulyaana-Na?"

²⁷ Ti dinya Anjeunna nerangkeun ka maranehna sagala anu dituliskeun dina Kitab Suci hal salira-Na, ti kitab-kitab Musa nepi ka kitab-kitab para nabi.

²⁸ Sanggeus deukeut ka kampung anu dijugjug, Yesus nyemukeun anu rek lajeng;

²⁹ tapi ku maranehna diandeg, pokna, "Sae ngarereb bae di sim kuring, parantos buri, parantos reupreupan." Anjeunna terus sindang ka maranehna.

³⁰ Waktu tuang jeung maranehna, Anjeunna nyandak roti, muji sukur terus nyemplekan roti diasongkeun ka maranehna.

³¹ Geus kitu kakara panon maranehna teges, warawuheun deui ka Anjeunna, tapi Anjeunna terus ngaleungit.

³² Ceuk maranehna, "Paingan tadi waktu Anjeunna ngalahir jeung nerangkeun Kitab Suci, hate urang mani asa ajol-ajolan."

³³ Ti dinya harita kenah maranehna baralik deui ka Yerusalem. Di Yerusalem nyampak murid-murid anu sawelas geus kumpul jeung nu sejen-sejenna deui,

³⁴ keur nyarita kieu, "Gusti teh enya geus tanghi! Geus nembongan ka Simon!"

³⁵ Geus kitu anu ti Emaus teh nyaritakeun papanggihanana di jalan, jeung peta Anjeunna waktu nyemplekan roti nepi ka maranehanana warawuheun deui ka Anjeunna.

³⁶ Sabot eta anu duaan keur cacarita kitu, jleg bae Gusti ku anjeun geus ngadeg di tengah-tengah riungan, pok ngalahir, "Bagea!"

³⁷ Atuh kacida maranehna sarieuneunana, panyangkana jurig.

³⁸ Tapi Anjeunna ngalahir deui, "Ku naon sarieun? Ku naon hate maraneh cangcaya?"

³⁹ Tenjo ieu leungeun jeung suku Kami, teges-teges, ieu teh Kami. Rampa, tangtu

karasa, da jurig mah henteu dagingan henteu tulangan, teu kawas Kami."

⁴⁰ Bari ngalahir kitu Anjeunna nembongkeun panangan jeung sampeana-Na.

⁴¹ Maranehna can palercaya keneh tapi kacida barungaheunana pacampur jeung heran; ku sabab kitu Anjeunna tuluy mariksa, "Maraneh boga dahareun di dieu?"

⁴² Ku maranehanana dihaturan goreng lauk sakeureut,

⁴³ tuluy ku Anjeunna dituang di hareupeun maranehna.

⁴⁴ Anjeunna ngalahir deui, "Hal-hal ieu bareto ku Kami geus diomongkeun ka maraneh waktu urang reureujeungan keneh; ceuk Kami harita, sagala rupa anu geus ditulis ngeunaan diri Kami dina Kitab Hukum Musa, dina Kitab Nabi-nabi jeung dina Kitab Jabur, kudu kajadian."

⁴⁵ Ti dinya Anjeunna mukakeun pikiran maranehanana supaya ngalarti kana Kitab Suci.

⁴⁶ Saur-Na deui, "Geus dituliskeun kieu: Kristus kudu disangsara jeung kudu gugah deui tina pupusna tilu poe ti sanggeusna.

⁴⁷ Jeung kalawan jenengan Anjeunna warta hal pertobat jeung panghampura dosa kudu diuarkeun ka sagala bangsa, mimiti ti Yerusalem.

⁴⁸ Maraneh saksina tina eta sagala kajadian.

⁴⁹ Kami pribadi ka maraneh bakal maparin hal anu geus dijangjikeun ku Rama Kami. Tapi memeh eta maraneh kudu ngadago heula di Yerusalem, nepi ka mangsa maraneh geus diliputan ku kakawasaan ti sawarga."

⁵⁰ Ti dinya maranehna ku Yesus dicandak kaluar ti jero kota, jauhna nepi ka Betania. Di dinya Anjeunna ngangkat panangan duanana ngaberkahan ka maranehna.

⁵¹ Sabot keur ngaberkahan, Anjeunna beuki misah tuluy diangkat ka sawarga.

⁵² Bruk maranehanana sarujud ngahormat, tuluy marulang ka Yerusalem, hatena mudal ku kabungah.

⁵³ Saterusna sapopoena araya di Bait Allah maruji sukur ka Allah.

Yohanes

1 ¹Ari nu disebut Pangandika teh geus jumeneng ti memeh ieu dunya dijadikeun; Pangandika sasarengan jeung Allah, Pangandika sarua jeung Allah.

²Ti mimiti kenah Pangandika teh geus sasarengan jeung Allah.

³Allah ngajadikeun sagala rupa teh nya ku Pangandika; teu aya hiji oge ciciptan Allah anu dijadikeunana henteu jeung Pangandika.

⁴Pangandika teh nya eta anu jadi sumberna hirup; ari hirup nya eta anu mere caang ka manusa.

⁵Eta caang cahayaan gumebyar di nu poek, ari poek teu bisaen mareuman eta caang.

⁶Allah ngintunkeun utusana-Na, jenenganana Yohanes,

⁷pikeun nerangkeun caang tea ka jalma-jalma, sangkan tarerangeun jeung palercayaeun kana hal eta.

⁸Yohanes ku anjeun lain anu disebut caang tea; anjeunna mah anu mere terang hal eta caang,

⁹caang sajati, anu turun ka ieu dunya, nyaangan sakumna manusa.

¹⁰Pangandika lungsur ka dunya, tapi dunya teu nyahoeun ka Anjeunna, padahal dunya dijadikeunana ku Allah teh nya ku

Pangandika. Dunya teh kagungana-Na, manusa teh umat-Na,

¹¹ Dunya anu disumpingana-Na teh nagri kagungana-Na, tapi umat-Na embungeun narima.

¹² Tapi loba oge anu narima jeung palercaya ka Anjeunna teh; jelema-jelema anu kitu ku Anjeunna dipaparin hak jadi putra-putra Allah.

¹³ Jadina putra-putra Allah teh lain ku cara anu lumrah di manusa, lain ku cara anu yuga ti bapa sipat manusa; Rama maranehna teh Allah ku manten.

¹⁴ Pangandika teh terus mijalma, jadi manusa, hirup di kalangan urang, jembar kurnia jeung saestu sipat-Na tur mulya kaayaan-Na, sarta kamulyaana-Na teh tembong ka urang, kamulyaan ti nu jadi Rama ka Putra tunggal.

¹⁵ Hal Anjeunna, kieu ditetelakeunana ku Yohanes, "Anjeunna teh nya eta anu ceuk kami kieu tea, Sumping-Na pandeurieun kami, tapi ngungkulan kami, reh Anjeunna mah memeh kami dijuruken oge geus jumeneng."

¹⁶ Ku kajembaran manah-Na, Anjeunna teu kendat-kendat maparin berkah ka urang.

¹⁷ Ku jalan Musa, Allah ka urang maparin Hukum-Na. Tapi ku jalan Yesus Kristus Allah nganyatakeun sih kurnia jeung kasayaktiana-Na.

¹⁸Jelema can aya anu geus ningal Allah. Tapi urang bakal terang ka Mantenna ti Yesus Kristus, Putra tunggal Allah, anu sarua jeung Allah, anu salawasna sasarengan jeung Allah.

¹⁹Para gegeden urang Yahudi di Yerusalem ngutus sawatara imam jeung jelema-jelema urang Lewi, nanyakeun kieu ka Yohanes, "Anjeun teh saha?"

²⁰Ku Yohanes diwaler sajujurna, saurna, "Kaula lain Kristus."

²¹"Upami sanes, saha?" ceuk utusan, "Anjeun teh Elias?" "Lain, lain eta," waler Yohanes. "Sanes Nabi nu diarep-arep tea?" ceuk utusan. "Lain," walerna.

²²"Saha atuh, wartoskeun," ceuk utusan. "Sim kuring kedah ngahaturkeun jawaban anu pasti ka nu ngutus. Cobi, ceuk anjeun, anjeun teh saha?"

²³Yohanes ngawalerna ku pilahir Nabi Yesaya: "Kaula teh, Soara anu cumeluk di gurun keusik: Sadiakeun jalan anu lempeng, pikeun Pangeran!"

²⁴Eta para utusan anu diutus ku urang Parisi,

²⁵naranya deui, "Kristus sanes, Elias sanes, Nabi tea sanes, naha atuh anjeun ngabaptis?"

²⁶Waler Yohanes, "Kaula ngabaptis teh ku cai. Tapi di aranjeun aya saurang anu aranjeun teu wawuh.

²⁷ Sumpingna pandeurieun kaula, tapi kaula pikeun mangudarankeun tali tarumpah-Na ge teu layak."

²⁸ Eta kajadian teh di Betania sisi Walungan Yordan peuntas wetan, paragi Yohanes ngabaptis.

²⁹ Poe isukna Yohanes ningali Yesus anu rek ka anjeunna. Yohanes ngalahir, "Tuh itu Anjeunna, Anak Domba Allah, anu bakal ngaleungitkeun dosa ti alam dunya!

³⁰ Nya Anjeunna anu ceuk kami, Anu sumpingna pandeurieun kami tapi ngungkulan kami, reh Anjeunna mah memeh kami dijuruken oge geus jumeneng.

³¹ Mimitina mah kami henteu terang Anjeunna teh saha. Tapi kami ngabaptis ku cai teh nya eta pikeun ngenalkeun Anjeunna ka bangsa Israil."

³² Geus kitu Yohanes ngucapkeun panyaksi kieu, "Kami geus nenjo Anjeunna diauban ku Roh Allah anu lungsur ti sawarga ngarupakeun manuk japati.

³³ Nepi ka harita ge kami can terang keneh yen Anjeunna teh Anjeunna. Tapi memeh eta kami geus didawuhan kieu ku Allah, anu ngutus kami supaya ngabaptis ku cai, Maneh bakal nenjo Roh Kami ti sawarga turun ka hiji jelema; nya Anjeunna engke anu bakal ngabaptis ku Roh Suci.

³⁴ Ieu anu diaku ku kami teh hiji kajadian anu geus katenjo ku kami," saurna deui, "nu

matak ayeuna kami ngabejaan ka maraneh:
Anjeunna teh Putra Allah."

³⁵Poe isukna deui, waktu Yohanes keur
ngadeg di tempat kamari jeung dua muridna,

³⁶ningali Yesus ngalangkung. "Tuh, Anak
Domba Allah!" saurna.

³⁷Sanggeus anjeunna ngalahir kitu, eta dua
murid teh arindit naluturkeun ka Yesus.

³⁸Yesus nyoreang, ningalieun ka nu
naluturkeun tuluy mariksa, "Keur nareangan
naon?" Jawabna, "Di mana Rabi linggih?"
(Rabi hartina "Guru").

³⁹"Hayu ka ditu, tenjo engke," waler-Na.
(Harita kira-kira geus pukul opat sore.)
Maranehna tuluy marilu, jadi nyarahoeun ka
tempat Anjeunna. Poe eta maranehna aya di
Anjeunna.

⁴⁰Anu saurang ngaranna Andreas, boga
dulur ngaranna Simon Petrus.

⁴¹Gancang Andreas manggihan Simon,
tuluy nyarita, "Kuring geus papanggih jeung
Mesias." (Mesias teh hartina "Kristus",
Jurusalem.)

⁴²Simon tuluy dideuheuskeun ka Yesus.
Yesus neuteup ka Simon, tuluy ngalahir,
"Ngaran maneh Simon, anak Yonas. Tapi
maneh bakal disebut Kepas." (Kepas saharti
kenah jeung Petrus, nya eta "batu karang".)

⁴³Poe isukna Yesus angkat ka Galilea.
Anjeunna pendak jeung Pilipus, tuluy diajak,
saur-Na, "Milu ka Kami!"

⁴⁴ (Pilipus asal ti Betsaida, lemburna Andreas jeung Petrus.)

⁴⁵ Pilipus manggihan Natanael, nyarita, "Kuring geus papanggih jeung anu disebut-sebut ku Musa dina Kitab Hukum Allah jeung anu ditulis ku nabi-nabi tea. Anjeunna teh Yesus, putra Yusup urang Nasaret."

⁴⁶ "Na aya kitu anu hade ti Nasaret?" Natanael nanya. "Hayu, tenjo sorangan," jawab Pilipus.

⁴⁷ Barang ningali Natanael datang, Yesus terus ngalahir ngeunaan dirina, saur-Na, "Tah ieu urang Israil tulen, taya pisan kapalsuanana!"

⁴⁸ "Geuning Bapa uninga ka abdi?" Natanael nanya. Yesus ngawaler, "Memeh maneh dicalukan ku Pilipus, ku Kami katenjo di handapeun tangkal kondang."

⁴⁹ "Pa Guru!" jawab Natanael, "Pa Guru teh geuning Putra Allah! Raja bangsa Israil!"

⁵⁰ Saur Yesus, "Maneh percaya kitu teh naha pedah bieu Kami nyebutkeun yen maneh ku Kami katenjo handapeun tangkal kondang? Loba keneh anu leuwih aheng, bakal kasaksian ku maneh."

⁵¹ Saur-Na deui ka sarerea, "Sing percaya kana benerna ieu omongan Kami: Maraneh bakal narenjo langit muka, para malaikat turun unggah ti sawarga ka Putra Manusa."

2¹ Dua poe ti harita aya anu hajat nikah di kota Kana di Galilea; ibuna Yesus aya di dinya.

² Yesus oge diulem jeung murid-murid-Na.

³ Sanggeus anggur inumeun beak, ibuna Yesus nyarios ka Anjeunna, "Nu hajat teh seepeun leueuteun."

⁴ Yesus ngawaler, "Ulah disaurkeun ka Abdi, margi Abdi teu acan dongkap kana waktos."

⁵ Tapi ibu-Na terus sasauran ka tukang-tukang laladen, saurna, "Engke lamun Anjeunna miwarang naon-naon, pigawe bae!"

⁶ Di dinya aya tahang batu wadah cai paranti wawasuh sakumaha adat agama urang Yahudi, pieusieunana masing-masing kira-kira saratus liter.

⁷ Yesus marentah ka tukang-tukang laladen, saur-Na, "Eta tahang-tahang eusian ku cai." Tuluy diareusian mani laleber;

⁸ geus kitu saur Yesus, "Siuk saeutik, anteurkeun ka pamangku hajat." Seug dianteurkeun; barang ku manehna diasaan,

⁹ cai teh geus robah jadi anggur. Manehna teu nyahoeun kumaha asalna (nu nyiuk jeung nganteurkeunana mah puguh bae nyahoeun); tuluy manehna nyalukan panganten lalaki,

¹⁰ seug ngomong kieu, "Biasana anu dikaluarkeun ti payun teh anggur anu pangraosna heula, upami tamu-tamu parantos warareg nembe ngaluarkeun anu

sedeng-sedeng bae. Dupi ieu sabalikna, nu saena dipandeurikeun!"

¹¹ Ieu kaajaiban di Kana wewengkon Galilea teh, kaajaiban anu pangmimitina dipidamel ku Yesus, nembongkeun kamulyaana-Na. Murid-murid-Na jadi palercaya ka Anjeunna.

¹² Geus kitu Yesus jengkar ka Kapernaum jeung ibu-Na, saderek-saderek-Na, murid-murid-Na. Di Kapernaum ngendek heula sawatara poe.

¹³ Hari Raya Paska geus deukeut, ku sabab eta Yesus angkat ka Yerusalem.

¹⁴ Barang lebet ka Bait Allah, nyampak di jero loba jelema keur daragang sapi, domba, jeung manuk japati; tukang nalukeuran duit oge loba, keur dariuk nyalanghareupan mejana.

¹⁵ Seug Anjeunna ngadamel pecut ku rara, tuluy dianggo ngabuburak sasatoan ti jero Bait Allah, sapi jeung domba disarabetan; meja-meja tukang nalukeuran duit dibalik-balikkeun, duitna mancawura.

¹⁶ Ari ka nu daragang japati saur-Na teh, "Bawaan ka luar! Gedong Ama Kami ulah dijieun deui pasar!"

¹⁷ Ras murid-murid aringeteun kana ayat Kitab Suci anu kieu, "Hate Abdi, nun Allah, asa ngentab bawaning ku deudeuh ka Gedong Ama."

¹⁸ Gegeden-gegeden Yahudi daratang ka Anjeunna, naranya, "Anjeun bisa nyieun

kaajaiban naon pikeun nandakeun boga hak ngajalankeun anu sarupa kieu!"

¹⁹ Yesus ngawaler, "Ruag ieu Bait Allah, ku Kaula rek diadegkeun deui di jero tilu poe."

²⁰ "Diadegkeun deui di jero tilu poe?" ceuk eta para gegeden. "Ieu adegan teh dijieunna opat puluh genep taun!"

²¹ Padahal anu dimaksud ku Yesus mah ngeunaan salira-Na, lain eta gedong.

²² Nu matak engke, sanggeus Anjeunna gugah deui tina pupus, murid-murid-Na bakal aringeteun kana ieu pilahir, sarta percaya kana ungelna Kitab Suci jeung ka nu geus disaurkeun ku Yesus.

²³ Salila Yesus di Yerusalem sapanjang Pesta Paska, loba jelema anu palercaya ka Anjeunna dumeuh narenjo kaajaiban-kaajaiban damelana-Na.

²⁴ Tapi Yesus ku anjeun teu percanten ka maranehna, sabab uningaeun kana tabeat maranehna.

²⁵ Teu kudu dicariosan deui Anjeunna mah tabeat maranehna teh, lantaran geus uningaeun kana eusi hatena masing-masing.

3 ¹ Aya hiji pamingpin urang Yahudi ti kalangan kaum Parisi, ngaranna Nikodemus.

² Dina hiji peuting manehna datang ka Yesus. "Pa Guru," carekna ka Anjeunna, "sarerea terang Pa Guru teh guru anu diutus ku Allah. Sabab moal aya anu bisa ngayakeun mujijat

kawas Pa Guru lamun henteu disarengan ku Allah."

³Waler Yesus, "Kaula rek ngabejakeun hal anu saenyana, nya eta: Saurang oge moal aya anu bisa asup ka Karajaan Allah, kajaba lamun dijurukeun deui."

⁴"Piraku jalma anu geus dewasa bisa dijurukeun deui, kumaha petana?" ceuk Nikodemus. "Na bisa asup deui kana rahim indungna tuluy dijurukeun deui?"

⁵Waler Yesus, "Kaula ngomongkeun nu saenyana, yen jelema anu dijurukeunana lain tina cai jeung Roh Allah, moal bisa asup ka Karajaan Allah, kitu saenyana."

⁶Manusa teh sacara jasmani lahir ti kolotna anu sipat jalma, tapi sacara rohani mah dijurukeunana ti Roh Allah.

⁷Anjeun ulah heran carek Kaula tadi kabeh jalma kudu dijurukeun deui.

⁸Angin niup ka mana karepna, anjeun ngadenge sorana, tapi teu nyaho ti mana mimitina jeung ka mana tuluyna. Jalma anu dijurukeun ti Roh Allah teh saperti kitu."

⁹"Kumaha pangna bisa kitu?" tanya Nikodemus.

¹⁰"Anjeun teh maha guru di Israil, piraku teu ngarti?" waler Yesus.

¹¹"Kaula ngabejaan saenyana, yen: anu diomongkeun ku urang teh hal anu urang geus nyaho, anu dicaritakeun ku urang hal

anu ku urang geus katenjo. Tapi aranjeun saurang ge taya nu daek narima ieu panyaksi.

¹² Anjeun teu percaya waktu Kaula nyarita hal-hal ngeunaan ieu dunya, kumaha bakalna bisa percaya lamun Kaula nyarita hal-hal anu ngeunaan sawarga?

¹³ Can aya anu geus ka sawarga, lian ti Putra Manusa anu geus turun ti sawarga.

¹⁴ Sakumaha oorayan tambaga ku Musa ditanjeurkeun dina tihang di gurun keusik, nya kitu Putra Manusa oge kudu diangkat ka luhur,

¹⁵ supaya saha bae anu percaya ka Anjeunna bisa meunangkeun hirup langgeng.

¹⁶ Karana kacida mikaasihna Allah ka alam dunya, nepi ka masihkeun Putra tunggal-Na, supaya sakur anu percaya ka Anjeunna ulah binasa, tapi meunang hirup langgeng.

¹⁷ Sabab Allah ngutus Putra-Na ka alam dunya teh lain pikeun ngahukum alam dunya, tapi pikeun nyalametkeun.

¹⁸ Saha bae anu percaya ka nu jadi Putra, moal meunang hukuman. Sabalikna anu henteu percaya ka Anjeunna mah geus aya dina hukuman Allah, lantaran henteu percaya ka Putra tunggal Allah.

¹⁹ Dasar nerapkeun hukumanana kieu: nu jadi caang tea turun ka dunya, tapi jalma-jalma leuwih resep kana poek ti batan kana caang, lantaran kalakuanana jarahat.

²⁰ Jalma anu jahat kalakuanana, kana caang teh ngewaeun, embungeun datang kana caang, sieuneun kajahatanana katembong.

²¹ Sabalikna jalma anu kalakuanana bener mah datang kana caang, supaya nyata yen kalakuanana sapagodos jeung pangersa Allah."

²² Geus kitu Yesus angkat jeung murid-murid ka Yudea, linggih heula di dinya sawatara lilana jeung ngabaptis.

²³ Ari Yohanes mah ngabaptisna di Ainon teu jauh ti Salim, sabab di dinya loba cai. Jalma-jalma nu dibaptis ku anjeunna loba pisan.

²⁴ Harita Yohanes tacan dipanjara.

²⁵ Aya murid-murid Yohanes anu padu jeung urang Yahudi tina soal upacara wawasuh.

²⁶ Maranehna tuluy arunjukan ka Yohanes, "Pa Guru, manawi emut kenah ka jalmi anu kapungkur sareng Bapa di sisi Walungan Yordan palih wetan tea, anu ku Bapa dituduhkeun ka abdi-abdi? Ayeuna Anjeunna oge ngabaptis; jalmi sadayana ka Anjeunna!"

²⁷ Waler Yohanes, "Jelema moal boga naon-naon lamun taya paparin ti Allah.

²⁸ Maraneh ngadenge sorangan basa kami nyebutkeun, Kami lain Kristus. Kami mah jalma anu diutus heulaeun Anjeunna.

²⁹ Anjeunna jeung kami teh lir panganten lalaki jeung rencangna. Panganten awewe teh hakna panganten lalaki, ari rencangna

mah ngan maturan heula di gigireunana bari ngadengekeun. Hatena bungah ngadenge sora panganten lalaki teh. Kami oge kitu, bungah taya papadana ku hal Anjeunna.

³⁰Memang geus kuduna Anjeunna jadi anu leuwih penting, ari kami kudu beuki asor."

³¹Yesus, anu sumping ti luhur, tangtu pangluhurna ti sakabeh. Ari nu asalna ti dunya keneh mah pikeun dunya bae, anu dicaturkeunana oge hal-hal nu aya di dunya. Ari anu sumping ti sawarga mah punjul dina sagala perkara.

³²Anu didawuhkeun ku Anjeunna teh perkara anu ku Anjeunna geus kadangu jeung katingali di sawarga, parandene kitu jalma-jalma teu palercaya.

³³Tapi sing saha anu percaya kana pilahir-Na bakal ngaku yen Allah teh maha saestu.

³⁴Anu diutus ku Allah tangtu nyaurkeun dawuhan-dawuhan Allah, sabab geus dilinggihan ku sagemblengna Roh Allah.

³⁵Anjeunna, anu jadi Putra Allah, ku Allah Rama-Na anu mikaasih, geus dicangkingan sagala kakawasaan Mantenna.

³⁶Saha bae anu percaya ka Putra-Na bakal meunang hirup langgeng; tapi anu teu anut ka Putra-Na, moal boga hirup, sabalikna bakal tetep aya dina hukuman Allah.

4¹Urang Parisi nyararita yen Yesus meunang murid leuwih loba ti batan murid

Yohanes, kitu deui nu dibaptis ku Anjeunna leuwih loba.

² (Saenyana anu ngabaptisna mah lain Yesus ku anjeun, tapi murid-murid-Na.)

³ Omongan urang Parisi kitu kadangueun ku Yesus, nu matak Anjeunna terus ngantunkeun Yudea, mulih deui ka Galilea;

⁴ ari jalanna kudu nyorang daerah Samaria.

⁵ Angkat-Na geus nepi ka Sikhar, hiji kota di Samaria, teu jauh ti hiji lahan anu ku Yakub diwariskeun ka Yusup putrana.

⁶ Di eta lahan aya hiji sumur, katelahna sumur Yakub. Yesus geus ngaraos cape angkat, tuluy calik di sisi eta sumur. Harita kira-kira tengah poe.

⁷ Geus kitu aya hiji awewe urang Samaria ka dinya rek ngala cai. "Cik Kami menta caina, hayang nginum," saur Yesus ka eta awewe.

⁸ (Ari murid-murid-Na keur mareuli tuangeun ka kota.)

⁹ Walonna, "Juragan teh urang Yahudi, naha mundut ngaleueut ka abdi, urang Samaria?" (Urang Yahudi embungeun sakokoh jeung urang Samaria.)

¹⁰ Waler Yesus, "Lamun Nyai nyaho kana paparin Allah jeung ka ieu anu menta nginum, tangtu Nyai anu bakal menta nginum ka Anjeunna; ku Anjeunna tangtu dibere cai anu matak hirup."

¹¹ Walonna, "Ti mana Juragan pikengingeun eta cai anu matak hirup? Ieu sumur teh jero, sareng Juragan teu kagungan timba.

¹² Ieu sumur warisan ti Yakub, karuhun bangsa abdi. Anjeunna sapala putra ngalaleueutna tina ieu sumur, ingon-ingonna ngarinumna ti dieu. Juragan teh nganggap langkung unggul ti batan Yakub?"

¹³ Waler Yesus, "Nu nginum cai ieu sumur bakal halabhab deui.

¹⁴ Sabalikna anu nginum cai anu rek dibikeun ku Kami mah moal halabhab deui, sabab eta cai bakal jadi cinyusu di jero hatena, anu salawasna ngabijilkeun cai anu matak hirup langgeng."

¹⁵ "Abdi nyuhunkeun, Juragan!" ceuk eta awewe, "supados ulah halabhab deui sareng teu kedah bulak-balik ka dieu nimba."

¹⁶ Waler Yesus, "Teang heula salaki Nyai, bawa ka dieu."

¹⁷ Walonna, "Abdi teu gaduh salaki." Waler Yesus, "Bener ceuk Nyai teu boga salaki teh.

¹⁸ Nyai geus lima kali kawin. Lalaki anu ayeuna saimah jeung Nyai lain salaki. Nyai geus terus terang."

¹⁹ "Juragan teh tangtos nabi," ceuk eta awewe.

²⁰ "Karuhun urang Samaria ngabakti ka Allah di gunung ieu, namung ceuk urang Yahudi tempat ngabakti ka Allah teh kedah di Yerusalem."

²¹ Waler Yesus, "Nyai sing percaya ka Kami, ka hareup mah ngabakti ka Allah Rama teh lain di gunung ieu, jeung lain di Yerusalem.

²² Urang Samaria saenyana teu nyaraho ka anu disembahna. Urang Yahudi mah nyarahoeun saha anu disembahna teh, sabab pisalameteun teh datangna ti urang Yahudi.

²³ Mangsa ka hareup mah, malah ayeuna ge geus mimiti, ku kakawasaan Roh Allah jalma-jalma bakal nyarembah ka Allah Rama teh bari nyaraho enya ka Mantenna, bakal sapagodoss jeung pangersa-Na.

²⁴ Allah teh Roh, anu matak ngan ku lantaran kakawasaan Roh bae jalma-jalma pibisaeunana ngabakti ka Allah Rama bari nyaraho enya ka Mantenna teh."

²⁵ Walon eta awewe, "Abdi terang yen Kristus engke bade sumping. Anjeunna nu bakal nerangkeun sagala perkawis ka abdi sadaya."

²⁶ Waler Yesus, "Eta teh Kami, anu ayeuna keur cacarita jeung Nyai."

²⁷ Sabot kitu murid-murid Yesus daratang. Maranehna hareraneun pedah Yesus cacarios jeung awewe; tapi teu aya anu nanya ka eta awewe, "Perlu naon ka dieu?" atawa nanya ka Anjeunna, "Naha Bapa sasauran sareng eta awewe?"

²⁸ Ari awewe tea ngalesotkeun wadiah caina tuluy lumpat ka kota deui, bebeja ka nu araya di dinya,

²⁹ "Hayu geura, urang nenjo jelema anu bisaeun nyaritakeun kalakuan kuring bareto. Palangsiang eta teh Kristus tea, nya?"

³⁰ Jalma-jalma tuluy budal ti jero kota rek maranggihan Yesus.

³¹ Murid-murid ngahaturan tuang ka Yesus, "Pa Guru, mangga geura tuang!"

³² Tapi waler-Na, "Kami geus boga dahareun anu maraneh teu nyaraho."

³³ Murid-murid silih tanya jeung baturna, "Geus aya nu ngahaturan kitu?"

³⁴ Pilahir Yesus, "Dahareun Kami nya eta pagawean ti pangersa anu ngutus, anu kudu dipigawe nepi ka anggeus.

³⁵ Maraneh kungsi ngomong, Opat bulan deui bakal panen. Padahal pek ilikan, sawah geus koneng, meujeuhna dipibuatan!

³⁶ Anu dibuatna geus mimiti narima upah gawena jeung ngumpulkeun beubeunangan pikeun hirup langgeng. Nu melakna bungah, nu ngalana bungah.

³⁷ Bener ceuk paribasa, Nu sejen melak, nu sejen ngala.

³⁸ Maraneh ku Kami diutus, dibuat di lahan lain beunang maraneh melakan. Anu melakna mah batur, maraneh milu meunang hasilna."

³⁹ Basa awewe tea ngomong yen, "Anjeunna bisaeun nyaritakeun kalakuan kuring bareto," urang kota eta loba anu terus percaya ka Yesus.

⁴⁰ Nu matak sanggeus daratang ka Anjeunna, maranehna nunuhun supaya Anjeunna linggih ka maranehna, sarta Yesus terus cicing di maranehna dua poe.

⁴¹ Loba deui anu palercaya ka Anjeunna sanggeus ngadarengge pilahir-pilahir-Na.

⁴² Ceuk maranehna ka awewe tea, "Percaya teh ayeuna mah lain tina caritaan Nyai, tapi tina sabab geus ngadenge sorangan pilahir-pilahir-Na. Nyaho ayeuna mah, Anjeunna teh Jurusalamet saalam dunya."

⁴³ Sanggeus dua poe linggihna di Sikhar, Yesus jengkar ngabujeng ka Galilea,

⁴⁴ sabab saur-Na sorangan, "Nabi tara dihargaan di nagrina sorangan."

⁴⁵ Sasumpingna di Galilea pada mapagkeun ku jalma-jalma anu kungsi daratang kana Pesta Paska di Yerusalem, sarta anu nyarahoeun kana sagala rupa anu dipidamel ku Anjeunna salila eta pesta.

⁴⁶ Ti dinya Yesus ngabujeng deui ka Kana, di Galilea, urut Anjeunna ngarobah cai jadi anggur tea. Di dinya aya hiji pagawe pamarentah, anakna di Kapernaum keur gering.

⁴⁷ Ngadenge yen Yesus ti Yudea sumping ka Galilea, tuluy datang ngahaturan Anjeunna ka Kapernaum, menta dipangnyageurkeun anakna anu geus meh maot.

⁴⁸ Waler Yesus, "Maraneh moal percaya ka Kami lamun teu narenjo kaajaiban-kaajaiban."

⁴⁹ "Juragan," walon eta pagawe, "mugi enggal sumping ka ditu, bilih pun anak kabujeng ngantunkeun."

⁵⁰ Waler Yesus, "Jig teang, anak maneh tangtu hirup." Manehna percayaeun kana pilahir-Na, tuluy indit.

⁵¹ Di jalan keneh geus meunang beja ti gandeukna, "Tuang putra parantos damang."

⁵² Ku manehna ditanyakeun pukul sabaraha mimiti cageurna. Jawabna, "Kamari, tabuh hiji siang muriangna rerep."

⁵³ Bapa budak teh ingeteun, jam eta pisan kamari Yesus ngadawuh-Na, "Anak maneh tangtu hirup." Manehna jeung sakulawargana jadi palercaya ka Yesus.

⁵⁴ Eta kaajaiban teh anu kadua anu dipidamel ku Yesus di Galilea, sanggeus sumping ti Yudea.

5¹ Sanggeus eta, Yesus angkat ka Yerusalem, sabab di ditu aya pesta kaagamaan.

² Di Yerusalem, deukeut "Gapura Domba" aya hiji kulah anu ngaranna dina basa Ibrani Betesda. Eta kulah make lima tepas,

³ unggal tepasna pinuh ku nu garering keur ngaredeng, nu lolong, nu deog, jeung nu lumpuh, [keur ngadarago obahna cai eta kulah.

⁴ Sabab sakapeung sok aya malaikat Pangeran lungsur ka eta kulah ngobah-ngobah caina; lamun geus kitu, anu pangheulana ancrub kana eta kulah, gering naon bae oge tangtu cageur.]

⁵ Di dinya aya hiji jelema anu geringna geus tilu puluh dalapan taun;

⁶ katingalieun ku Yesus keur ngedeng ngagoler jeung kauninga yen geringna geus sakitu lilana. Tuluy dipariksa, "Maneh hayang cageur?"

⁷ Walonna, "Sumuhun, Juragan! Mung upami cai kulah obah, abdi teu aya anu ngabantuan ngancrubkeun, nembe oge nyobi-nyobi parantos kapiheulaan ku nu sanes."

⁸ Pilahir Yesus, "Heug, geura nangtung, samakna pulung, tuluy leumpang."

⁹ Sapada harita eta jelema ngadadak cageur, jung nangtung, samakna dipulung, tuluy mimiti leumpang. Harita kajadianana teh dina poe Sabat,

¹⁰ ku sabab kitu gegeden-gegeden Yahudi ngomong kieu ka eta jelema anu kakara dicageurkeun, "Ayeuna poe Sabat! Eta maneh mawa samak, ngarempak Hukum Agama."

¹¹ Walonna, "Abdi mah dipiwarang ku anu nyageurkeun, saur-Na geura nangtung, samakna bawa tuluy leumpang."

¹² "Saha anu nitahna?" para gegeden mariksakeun.

¹³ Tapi eta jelema nu anyar cageur teh teu wawuheun ka Yesus, turug-turug Yesus kahalangan ku nu loba sarta tuluy angkat ti eta tempat.

¹⁴ Sanggeus kitu Yesus papendak deui jeung manehna di Bait Allah. "Kieu dengekeun," saur-Na ka manehna, "maneh ayeuna geus cageur. Ulah nyieun deui dosa, bisi matak leuwih cilaka."

¹⁵ Eta jelema tuluy bebeja ka para gegeden Yahudi, yen anu nyageurkeun manehna teh Yesus.

¹⁶ Ku sabab kitu Yesus ku para gegeden teh mimiti disusahkeun lantaran nyageurkeun dina poe Sabat.

¹⁷ Tapi pilahir Yesus, "Rama Kaula teu kendat barangdamel nepi ka ayeuna, Kaula oge kudu kitu."

¹⁸ Diwaler kitu maranehna beuki geregeteun, beuki harayangeun maehan ka Anjeunna, sabab ceuk maranehna Anjeunna teh lain ngan ngalanggar hukum Sabat, tapi katambah ku ngangkenkeun anjeun sarua jeung Allah dumeh saur-Na Allah teh Rama-Na.

¹⁹ Yesus ngalahir deui, "Kaula rek ngabejakeun hal anu saenyana: Ari Putra mah moal bisa kua-kieu karep-Na sorangan. Anu dipilampah ku Putra teh anu ku Anjeunna katembong dipidamel ku Rama. Rama midamel kitu, Putra oge milampah kitu.

²⁰ Ku sabab Rama teh mikaasih ka Putra, sagala rupa padamelana-Na teh dipintonkeun ka Putra-Na. Malah Mantenna bakal mintonkeun anu leuwih ajaib deui, nepi ka aranjeun ngarasa helok.

²¹ Sakumaha Rama ngahudangkeun nu paraeh sina harirup deui, Putra Manusa oge bakal ngahirupkeun saha bae anu dikersakeuna-Na.

²² Rama ku manten moal ngahukum ka saha-saha, sabab hak ngahukum sagemblengna geus diserenkeun ka Putra,

²³ supaya jalma-jalma kabeh ajrih ka Putra sakumaha ka Rama. Anu henteu ngajenan ka Putra henteu ngajenan ka Rama anu ngutus-Na.

²⁴ Kaula ngomong saenyana: Sing saha anu ngaregepkeun omongan Kaula jeung percaya ka anu ngutus Kaula, tinangtu hirup langgeng, moal dihukum, malah ucul tina paeh sarta asup kana hirup.

²⁵ Sing percaya lamun ceuk Kaula bakal aya mangsa anu paraeh bakal ngadarengge soara Putra Allah. Eta mangsa ayeuna oge geus mimiti. Anu ngadarengge kana soara-Na tinangtu hirup.

²⁶ Sakumaha Rama sumberna hirup, Putra Manusa oge ku Rama dijadikeun sumberna hirup.

²⁷ Rama ka Putra-Na geus nyerenkeun hak pikeun ngahukum, sabab Putra-Na teh Putra Manusa.

²⁸ Ulah hareran, pasti datang mangsa anu paraeh bakal ngadarengge soara Anjeunna,

²⁹ tuluy kaluar ti jero kuburna. Anu keur hirupna hade, harudangna bakal terus kana hirup langgeng, anu keur hirupna jahat harudangna pikeun narima hukumanana."

³⁰ "Kumaha hukumanana, Kaula henteu kawasa nangtukeun sorangan, kumaha ditimbalkeunana ku Rama bae. Eta sababna hukuman ti Kaula bakal adil, lain ngahukum sakarep-karep, tapi ngajalankeun pangersa nu ngutus.

³¹ Hal ihwal Kaula nu saenyana, ari diomongkeunana ku Kaula keneh mah teu bisa dipercaya benerna.

³² Tapi anu mere panyaksi tina hal Kaula teh jalma sejen, sarta Kaula terang yen panyaksina bener.

³³ Aranjeun geus ngirim utusan ka Yohanes; nya Yohanes anu mertelakeun hal ihwal Kaula teh, sarta pertelaan anjeunna bener.

³⁴ Kaula nyabit hal ieu lain ku sabab butuh ku pertelaan ti manusa, tapi ku sabab hayang supaya aranjeun salamet.

³⁵ Yohanes teh lir lampu anu hurung caang ngempray, saharitaeun mah aranjeun raresep kana caangna.

³⁶ Tapi Kaula sorangan bisa mere pertelaan anu leuwih jembar ti batan anu dipertelakeun ku Yohanes; anu dilampahkeun ayeuna ku Kaula teh papancen ti Rama, jadi bukti yen Kaula teh diutus ku Rama.

³⁷ Sarta Rama oge, anu ngutus Kaula, maparin panyaksi tina hal Kaula. Aranjeun can ngadarengge soanten-Na, can naringal kana pameunteu-Na,

³⁸ timbalana-Na ku aranjeun henteu disimpen dina hate, lantaran aranjeun henteu percaya ka Kaula, utusan Mantenna.

³⁹ Aranjeun ngarulik Kitab Suci, sabab ceuk pikiran aranjeun baris manggihkeun hirup langgeng ti dinya. Tah eta Kitab Suci teh mere pertelaan hal Kaula!

⁴⁰ Tapi aranjeun embung datang ka Kaula, ari hirup langgeng hayang!

⁴¹ Kaula lain rek malar pamuji ti manusa,

⁴² Kaula terang aranjeun jalma kumaha, hate aranjeun taya kanyaah ka Allah.

⁴³ Kaula, anu datang make kakawasaan Rama, ku aranjeun teu ditarima, ari anu datang make kakawasaanana sorangan ditarima.

⁴⁴ Aranjeun resep dipuji ku pada jalma, henteu ihtiar sangkan meunang pamuji ti Allah Nu Maha Esa. Atuh rek percaya ka Kaula kumaha?

⁴⁵ Tapi ulah nyangka Kaula bakal ngadakwakeun aranjeun ka Allah Rama. Anu

bakal ngadawakeun aranjeun teh malah Musa, anu ku aranjeun dijieun harepan.

⁴⁶ Lamun enya ge aranjeun percaya kana pilahir Musa tangtu percaya ka Kaula, sabab anu diserat ku Musa teh pertelaan hal Kaula.

⁴⁷ Tapi ku sabab aranjeun teu percaya ka anu dipertelakeun ku Musa, rek percaya ka Kaula kumaha?"

6 ¹ Ti dinya Yesus jengkar, meuntasan Talaga Galilea (sok disebut oge Talaga Tiberias).

² Jalma-jalma naluturkeun, loba pisan, lantaran geus narenjo Anjeunna ngadamel kaajaiban nyageurkeun anu gering.

³ Sanggeus aya di peuntas, Anjeunna unggah ka hiji pasir, calik jeung murid-murid.

⁴ Harita geus deukeut kana Pesta Paska.

⁵ Yesus soca-Na ngulincer, katingalieun jalma-jalma ngaburubul nyalampeurkeun. Anjeunna mariksa ka Pilipus, "Ka mana bisa meuli dahareun keur nyuguhan jelema sakitu lobana?" saur-Na mariksa ka Pilipus

⁶ (seja nguji, da Anjeunna mah geus uningaeun kudu midamel kumaha.)

⁷ Walon Pilipus, "Sanaos naredana saeutik sewang oge, kangge meser tetaeunana kedah aya artos langkung ti dua ratus uang perak."

⁸ Murid anu ngaran Andreas dulurna Simon Petrus unjukan,

⁹ "Itu aya budak gaduheun roti lima siki sareng lauk dua siki, nanging tangtos moal matak cekap."

¹⁰ Saur Yesus, "Jelema-jelema sina dariuk." (Eta tempat loba jukutna.) Jalma-jalma tuluy dariuk, kabehna aya kira-kira lima rebu urang.

¹¹ Yesus nyandak roti tuluy muji sukur ka Allah, rotina sina terus dibagikeun ka nu keur dariuk. Lauk oge dibagikeun sanggeus Anjeunna muji sukur kawas tadi. Jalma-jalma dalaharna nepi ka sareubeuheun.

¹² Beres dalaharna, Yesus ngalahir ka murid-murid, "Kumpulkeun sesana, ulah aya anu kapiceun."

¹³ Tuluy sesa anu teu kadahar teh dikumpulkeun, meunang dua welas karanjang pinuh tina asal roti lima siki.

¹⁴ Narenjo Anjeunna ngadamel kaajaiban, jelema-jelema ngaromong kieu, "Anjeunna tangtu Nabi anu keur diarep-arep sumpingna ka dunya."

¹⁵ Yesus uningaeun yen rek direreyang ku maranehna, rek dipaksa dijadikeun raja. Ku sabab eta Anjeunna nyingkir ti dinya nyalira bae ka lebah pasir-pasir.

¹⁶ Barang reup peuting murid-murid Yesus tarurun ka talaga,

¹⁷ tarumpak parahu, tuluy meuntas rek ka Kapernaum. Geus beuki peuting, tapi Yesus tacan aya keneh.

¹⁸ Sabot kitu datang angin gede, talaga jadi motah.

¹⁹ Sanggeus balayarna kira-kira lima atawa genep kilometer, breh Anjeunna katembong ku murid-murid keur angkat napak kancang dina cai, beuki deukeut kana parahu. Maranehna kacida sarieuneunana.

²⁰ "Ulah sarieun," saur Yesus ka maranehna, "Kami ieu teh!"

²¹ Geus kitu mah malah maranehna aratoheun narima Anjeunna kana parahu, sarta gancang nepina ka anu dijugjug.

²² Poe isukna jelema-jelema teh araya keneh di tempat kamari di sisi talaga, sarta kamari nangenan yen parahu ngan aya hiji. Maranehna nyarahoeun yen murid-murid Yesus geus arindit make parahu eta, tapi arinditna henteu jeung Anjeunna.

²³ Sabot kitu aya sababaraha parahu daratang ti kota Tiberias, balabuh deukeut tempat kamari maranehna dalahar roti tina berkah pamuji sukurna Gusti tea.

²⁴ Sanggeus tetela Yesus jeung murid-murid-Na teu aya di dinya, jalma-jalma teh tuluy naraek kana eta parahu-parahu, rek nareangan Yesus ka Kapernaum.

²⁵ Sanggeus Yesus kapendak di peuntas, maranehna naranya, "Dupi Pa Guru iraha sumping ka dieu?"

²⁶ Waler Yesus, "Saenyana maraneh nareangan Kami teh lantaran geus dibarere

dahar nepi ka sareubeuh, lain ku sabab ngarti kana tujuan Kami nyieun eta kaajaiban.

²⁷ Ari digarawe ulah ngarah meunang dahareun anu keuna ku buruk, kudu ngarah anu awet, anu ngalantarankeun bisa hirup langgeng. Nya dahareun anu kitu anu rek dibikeun ka maraneh ku Putra Manusa teh, sabab Anjeunna ku Allah Rama geus dibere kawasa."

²⁸ Piunjuk maranehna, "Kedah kumaha atuh abdi-abdi supados tiasa ngalampahkeun pangersa Allah?"

²⁹ Waler Yesus, "Kudu percaya ka anu diutus ku Allah! Kitu pangersa-Na teh."

³⁰ Piunjuk maranehna deui, "Bade midamel kaahengan naon kangge tawisna anu tiasa katingal ku abdi-abdi, supados abdi-abdi percaya ka Pa Guru? Bade midamel naon?"

³¹ Karuhun abdi-abdi waktos di gurun keusik ngadalahar manna, sakumaha kaungel dina Kitab Suci, Maranehna ku Anjeunna dibere dahareun, roti ti sawarga."

³² Waler Yesus, "Anu mere roti ti sawarga lain Musa. Sing percaya, anu maparin roti anu saestuna ti sawarga mah Ama Kami.

³³ Eta roti ti Allah teh nya Anjeunna, anu lungsur ti sawarga, anu mere hirup ka alam dunya."

³⁴ "Juragan," piunjuk maranehna, "mugi sing saterasna eta roti teh dipaparinkeunana ka abdi-abdi."

³⁵ Saur Yesus, "Eta roti anu matak hirup teh kapan ieu, Kami. Jalma anu datang ka Kami moal nyorang lapar deui, anu percaya ka Kami moal nyorang halabhab deui.

³⁶ Tapi ceuk Kami oge, sanajan maraneh geus narenjo ka Kami moal palercaya.

³⁷ Jelema anu ku Rama dipaparinkeun ka Kami, tangtu datang ka Kami sarta ku Kami moal datang ka ditolak,

³⁸ sabab Kami datang ka dunya teh lain pikeun ngajujur karep sorangan, tapi pikeun ngalampahkeun pangersa anu ngutus.

³⁹ Ari pangersa-Na teh nya eta, saha bae, anu ku Mantenna dipaparinkeun ka Kami, saurang oge ulah aya anu lapur, dina Poe Kiamat kabeh kudu dihudangkeun ku Kami.

⁴⁰ Kitu kahoyong-Na Rama Kami, sakur anu geus narenjo jeung percaya ka Putra-Na, kabeh kudu diganjar hirup langgeng. Anu matak dina Poe Kiamat tangtu maranehna ku Kami diharudangkeun sina harirup deui."

⁴¹ Barang Yesus nyaurkeun, "Kami teh roti anu turun ti sawarga," jelema-jelema jadi recok,

⁴² pokna, "Naon, roti ti sawarga? Lain Yesus tea eta teh, anak Yusup? Bapa-Na, indung-Na, urang ge nyaho!"

⁴³ Pilahir Yesus, "Geus, ulah raribut!

⁴⁴ Memang moal aya anu bisa datang ka Kami lamun henteu ditarik ku Rama ku manten. Jeung sakur anu datang ka Kami,

tangtu ku Kami bakal dihirupkeun dina Poe Kiamat.

⁴⁵ Kaungel dina kitab nabi-nabi, yen, Unggal jelema bakal diwuruk ku Allah. Sakur anu ngaregepkeun jeung nurut kana piwuruk Rama, tangtu datang ka Kami.

⁴⁶ Tapi lain hartina aya jalma anu geus nenjo Rama. Anu geus nenjo ka Rama mah ngan Anjeunna saurang, sabab Anjeunna mah asalna ti Allah.

⁴⁷ Kami ngomong saenyana, anu percaya ka Anjeunna tangtu bakal hirup langgeng.

⁴⁸ Kami teh roti anu matak hirup.

⁴⁹ Karuhun maraneh di gurun keusik dalahar manna, tapi maraot mah maraot bae.

⁵⁰ Tapi anu dahar roti anu turun ti sawarga mah moal keuna ku paeh.

⁵¹ Eta roti anu ti sawarga teh ieu, Kami. Anu ngadaharna tangtu hirup salalawasna. Eta roti teh nya eta daging Kami, anu baris diserenkeun pikeun ngahirupan jalma-jalma di dunya."

⁵² Ngadarengé kitu teh jalma-jalma terus hog-hag jeung baturna keneh, pokna, "Rek kumaha dibikeunna supaya daging-Na dihakan teh?"

⁵³ Pilahir Yesus, "Sing percaya, lamun maraneh henteu ngadahar daging Putra Manusa jeung henteu nginum getih-Na, diri maraneh moal aya hirupna.

⁵⁴ Anu ngadahar daging Kami jeung nginum getih Kami, bakal hirup langgeng, jeung dina Poe Kiamat ku Kami bakal dihudangkeun.

⁵⁵ Sabab daging Kami teh sajatina kadaharan, getih Kami sajatina inuman.

⁵⁶ Anu ngadahar daging Kami jeung nginum getih Kami, bakal hirup di Kami, nya kitu deui Kami bakal hirup di manehna.

⁵⁷ Kami diutus ku Rama anu jumeneng hirup, sarta ku karana Mantenna Kami oge hirup. Nya kitu keneh sakur anu ngadahar daging Kami bakal hirup ku karana Kami.

⁵⁸ Nya ieu Kami, roti anu turun ti sawarga teh. Anu ngadahar ieu roti bakal hirup salalanggengna. Roti anu didalahar ku karuhun maraneh mah lain roti anu ieu, anu matak tetep bae ahirna mah maraot."

⁵⁹ Yesus ngawulangkeun hal ieu teh di Kapernaum, di imah ibadah.

⁶⁰ Loba panganut Yesus anu ngaromongkeun eta piwulang, pokna, "Beurat teuing eta pangajaran teh! Saha nu bisa narima?"

⁶¹ Yesus oge uningaeun yen loba anu ngaromel kitu, tuluy ngalahir ka maranehna, "Maraneh rek malundur ku hal ieu?"

⁶² Lamun kitu, kumaha upama engke maraneh narenjo Putra Manusa mulang ka tempat asal-Na?

⁶³ Anu mere hirup teh Roh Allah, kakuatan manusa mah taya gunana naon-naon. Anu ku

Kami dicaturkeun teh nya eta Roh Allah anu mere hirup.

⁶⁴ Tapi di maraneh aya anu henteu palercaya kana hal eta." (Ti samemehna oge Yesus memang geus uningaen, mana nu bakal moal percaya, jeung saha anu bakal ngahianat ka Anjeunna.)

⁶⁵ Pilahir-Na deui, "Nya ieu sababna nu matak Kami nyebutkeun yen moal aya anu bisa datang ka Kami lamun lain ku pangersa Rama."

⁶⁶ Ti semet harita loba panganut Yesus anu naringgalkeun ka Anjeunna, embungeun marilu deui.

⁶⁷ "Kumaha ari maraneh, arek milu naringgalkeun?" Yesus mariksa ka murid-murid-Na.

⁶⁸ "Gusti," ceuk Simon Petrus, "ka saha abdi-abdi kedah indit upami ngantunkeun? Gusti nu kagungan pangandika nu maparin hirup langgeng.

⁶⁹ Abdi-abdi percanten, sareng yakin Gusti teh Utusan Suci ti Allah."

⁷⁰ Pilahir Yesus, "Kami milih maraneh teh dua welas urang, lain? Tapi anu saurang mah roh jahat!"

⁷¹ Anu dimaksud ku Anjeunna nya eta Yudas bin Simon Iskariot, sabab manehna enya oge murid Anjeunna keneh, engkena bakal ngahianat ka Anjeunna.

7¹ Ti dinya Yesus angkat, ngider di Galilea; Anjeunna teu kersaeun ka Yudea, sabab diarah ku gegeden-gegeden Yahudi rek ditelasan.

² Harita geus deukeut kana waktu pesta anu disebut Pesta Saung Daun.

³ Ceuk saderek-saderek-Na ka Anjeunna, "Coba lunta ti dieu ka Yudea. Di ditu mah naon-naon anu dilampahkeun ku Anjeun tangtu katembong ku para panganut.

⁴ Moal aya jalma anu hayang kawentar nyumputkeun gawena. Anjeun oge, sing katembong ku saalam dunya atuh eta gawe Anjeun kitu teh!"

⁵ (Saderek-saderek-Na oge teu palercayaeun ka Anjeunna teh.)

⁶ Waler Yesus, "Ayeuna mah tacan waktuna. Keur aranjeun mah memang bisa unggal waktu.

⁷ Ka aranjeun mah mustahil dunya ngewaeun. Ari ka Kami mah dunya teh ngewaeun, lantaran Kami terus-terusan nyebutkeun jahat kalakuanana.

⁸ Pek bae aranjeun rek indit kana pesta mah, Kami mah moal, tacan waktuna."

⁹ Kitu saur Yesus ka saderek-saderek-Na, Anjeunna mah tetep di Galilea.

¹⁰ Tapi sanggeus saderek-saderek-Na arindit, Yesus oge angkat kana eta pesta; rerencepan bae henteu terang-terangan.

¹¹ Gegeden-gegeden urang Yahudi, pada nareangan Anjeunna, bari ngaromong, "Di mana eta jelema teh?"

¹² Jalma-jalma loba anu tingharewos ngaromongkeun Anjeunna, pokna, "Jalmi hade Anjeunna teh." Ceuk nu sawareh deui, "Lain, malah nyasabkeun rahayat."

¹³ Ngaromongna teu waranieun terang-terangan, sarieuneun ku gegeden-gegeden Yahudi.

¹⁴ Tengah-tengah pesta Yesus lebet ka Bait Allah tuluy ngawulang.

¹⁵ Gegeden-gegeden kacida hareraneunana, tuluy ngaromong kieu, "Geuning rea kanyaho-Na, lain teu diajar naon-naon Manehna teh?"

¹⁶ Yesus ngawaler, "Ieu pangajaran lain pangajaran ti Kaula pribadi, tapi ti Allah anu ngutus Kaula.

¹⁷ Anu daek ngalampahkeun pangersa Allah mah bakal ngartieun, nu diucapkeun ku Kaula teh naha ti Allah atawa ti Kaula sorangan.

¹⁸ Anu ngajarkeun pangartina sorangan, tangtu ngarah pamuji keur dirina sorangan. Sabalikna anu mikahayang supaya anu dimulyakeun teh anu ngutusna, eta jelema jujur, taya kapalsuanana.

¹⁹ Aranjeun ku Musa dibere Hukum Allah, tapi aranjeun saurang ge teu aya nu nurut! Ku naon Kaula ku aranjeun rek dipaehan?"

²⁰ "Boa Anjeun teh kasurupan!" ceuk jalma rea. "Saha anu rek maehan ka Anjeun teh?"

²¹ Waler Yesus, "Kaula nyieun hiji kaajaiban dina poe Sabat, aranjeun heran.

²² Musa marentahkeun supaya aranjeun nyunatan anak lalaki (sanajan sunat teh mimitina ti karuhun, lain ti Musa). Ku sabab aya parentah kitu, aranjeun nyunatan, sanajan dina poe Sabat.

²³ Pangna maraneh nepi ka nyunatan dina poe Sabat teh supaya henteu ngarempak Hukum Musa tina hal sunat. Ku sabab kitu ku naon arambek dumeuh Kami nyageurkeun sakujur awak hiji jelema dina poe Sabat?

²⁴ Ulah ngahukum make dasar bukti lahirna, kudu make dasar kaadilan."

²⁵ Aya sawatara urang Yerusalem ngaromong kieu, "Lain rek dipaehan ku para gegeden Anjeunna teh?

²⁶ Itu geuning keur sasauran ka jalma rea, para gegeden teu majar kumaha! Naha pedah aruningaeun yen Anjeunna enya Kristus?

²⁷ Tapi kapan Kristus mah moal aya anu nyaho ti mana sumping-Na. Ari Anjeunna mah tetela ti mana asalna."

²⁸ Waktu Yesus ngawulang di Bait Allah, kieu saur-Na, "Enya maraneh teh nyaraho ka Kami jeung ti mana asal Kami? Kami datang teh lain kahayang sorangan, aya anu ngutus. Anu ngutusna maha saestu. Maraneh teu nyaraho ka Mantenna,

²⁹ari Kami mah nyaho, sabab asal ti Mantenna, anu ngutus."

³⁰Jalma-jalma teh karepna mah harita rek nyerek ka Anjeunna, tapi teu aya anu wanieun, kawantu tacan nepi kana wanci Anjeunna.

³¹Tapi loba oge anu palercayaeun ka Anjeunna teh, aromongna, "Lamun Kristus sumping, naha iasaeun nyieun kaajaiban leuwih ti ieu jelema?"

³²Urang Parisi nyarahoeun yen jalma-jalma tingharewos kitu perkara Yesus, tuluy maranehna jeung imam-imam kapala, ngirim sababaraha urang pangawal Bait Allah pikeun nangkep Yesus.

³³Saur Yesus, "Kami aya di maraneh teh moal lila. Sakeudeung deui oge Kami kudu mulang ka anu ngutus.

³⁴Ku maraneh ditareangan oge moal kapanggih, sabab maraneh moal bisa nepi ka tempat Kami."

³⁵Para gegeden Yahudi ngaromong pada batur, "Rek indit ka mana Manehna nepi ka moal kapanggih ku urang teh? Rek ka kota-kota di Yunani nu aya bangsa Yahudina, terus ngajar ka urang Yunani?"

³⁶Carek-Na najan ditareangan oge ku urang moal kapanggih, jeung urang moal bisa nepi ka tempat-Na. Naon maksud-Na?"

³⁷Dina panutupan pesta, poe anu pangpentingna, Yesus ngadeg tuluy ngalahir

tarik, "Saha-saha nu halabhab, hiap ka Kami nginum!

³⁸ Sakumaha ceuk Kitab Suci, Anu percaya ka Kami, bakal boga cinyusu sumber hirup ngaburial di jero hatena."

³⁹ Anu dimaksud ku Anjeunna nya eta Roh Allah, anu bakal katarima ku sakur anu percaya ka Anjeunna. Harita Roh Allah teh tacan dipaparinkeun, sabab Yesus tacan dimulyakeun.

⁴⁰ Ti anu ngabarandungan pilahir-Na aya anu ngaromong kieu, "Anjeunna pasti Nabi anu keur didago-dago tea!"

⁴¹ Ceuk nu sejen, "Anjeunna tangtu Kristus!" Ceuk nu sejen deui, "Kristus mah datangna moal ti Galilea.

⁴² Ceuk Kitab Suci, Kristus teh turunan Raja Daud, medalna di Betlehem, kota pangcalikan Daud."

⁴³ Jalma-jalma jadi pasalia paham perkara Anjeunna.

⁴⁴ Aya oge anu harayangeun nyerek ka Anjeunna, tapi teu aya anu wanieun nyekel-nyekel acan.

⁴⁵ Anu dititah nangkep Yesus geus baralik. "Mana eta jelema teh, ku naon teu dibawa?" ceuk imam-imam jeung urang Parisi.

⁴⁶ "Jalmi biasa mah moal tiasa ngalahir kitu sapertos Anjeunna," walonna.

⁴⁷ "Kutan maraneh oge kagendam?" ceuk urang Parisi.

⁴⁸ "Na aya ti lebah kami, para gegeden atawa urang Parisi, anu ku maraneh kanyahoan percaya ka eta jelema?"

⁴⁹ Jalma-jalma nu kaolo ku Manehna tandaning teu nyaraho kana Hukum Musa, geus tangtu bakal disapa ku Allah!"

⁵⁰ Di antara eta urang Parisi aya Nikodemus, urang Parisi anu kungsi datang ka Yesus tea, ngomong ka batur-baturna,

⁵¹ "Nurutkeun Hukum Agama urang, jelema ulah waka dihukuman samemeh didenge heula kateranganana jeung dipariksa kalakuanana."

⁵² "Ari kitu," ceuk maranehna, "anjeun oge urang Galilea? Coba pariksa Kitab Suci, tangtu kanyahoan yen taya nabi anu asalna ti Galilea."

⁵³ [Sanggeus masing-masing baralik,

8 ¹ Yesus terus angkat ka Gunung Jetun.

² Isukna isuk-isuk keneh geus di Bait Allah. Jelema-jelema tuluy datang, Yesus calik tuluy ngawulang.

³ Sabot kitu aya guru-guru agama jeung urang Parisi mawa hiji awewe anu kacerek keur jinah.

⁴ Eta awewe ditangtungkeun hareupeun sarerea. "Guru," ceuk maranehna, "ieu awewe katangkep keur jinah.

⁵ Awewe kitu nurutkeun Hukum Musa kudu dipaehan, dibaledogan ku batu. Kumaha ari ceuk Pa Guru?"

⁶ Maranehna saenyana ngadoja, ngarah kalepatan Anjeunna. Tapi Anjeunna anggur dongko, curat-coreit dina taneuh ku rema-Na.

⁷ Maranehna maksa marenta diwaler. Yesus cengkat ajeg, tuluy ngalahir, "Saha anu teu boga dosa, nu mana bae, pek maledog pangheulana ka eta awewe."

⁸ Anjeunna dongko deui curat-coreit dina taneuh kawas tadi.

⁹ Diwaler kitu jelema-jelema anu ngadaroja teh tingkolesed saurang-saurang, nungtutan ti nu kolotan heula, ahirna ngan kari Yesus jeung awewe tea.

¹⁰ Yesus cengkat tuluy ngalahir, "Ka marana maranehna? Euweuh anu ngahukum ka maneh?"

¹¹ "Sumuhun teu aya, Juragan," walonna. "Kami oge moal ngahukum," saur Yesus, "jig geura mulang, tapi ulah deui-deui nyieun dosa."]

¹² Yesus sasauran deui ka urang Parisi, saur-Na, "Kaula teh caangna dunya. Anu anut ka Kaula moal nyorang anu poek, sabab ngabogaan caang kahirupan."

¹³ Ari ceuk urang Parisi, "Kaayaan Anjeun kitu henteu bisa dipercaya, sabab diterangkeunana ku Anjeun keneh."

¹⁴ Waler Yesus, "Najan Kaula keneh anu nerangkeunana, tapi sah benerna, sabab Kaula terang kana asal jeung pangbalikan

sorangan. Aranjeun mah henteu terang Kaula asal ti mana jeung kudu mulang ka mana.

¹⁵ Aranjeun ngahukuman teh nurutkeun patokan manusa, ari Kaula mah moal ngahukum ka saha-saha.

¹⁶ Tapi upama Kaula kudu ngahukuman tangtu adil, sabab ngahukumanana henteu sorangan, tapi disarengan ku Rama, anu ngutus Kaula.

¹⁷ Dina Hukum Musa disebutkeun, yen katerangan ti dua saksi tangtu bener.

¹⁸ Kaula mere katerangan perkara diri Kaula, saksina Kaula pribadi jeung Rama Kaula, anu ngutus."

¹⁹ "Mana Rama Anjeun?" ceuk maranehna. "Aranjeun teu terang ka Kaula, teu terang ka Rama Kaula," waler Yesus. "Lamun aranjeun terang ka Kaula, ka Rama Kaula oge tangtu terang."

²⁰ Yesus ngalahir kitu teh waktu anjeunna ngawulang di Bait Allah, di kamar paranti neundeun peti-peti duit derma. Saurang ge teu aya anu wanieun nangkep ka Anjeunna, sabab tacan nepi kana waktuna.

²¹ Yesus ngalahir deui, "Upama Kaula geus mulang, ku aranjeun bakal ditareangan, tapi moal kapanggih sabab aranjeun moal bisa ka tempat Kaula, bakal maraot ku dosa sorangan."

²² Ceuk para gegeden Yahudi, "Carek-Na urang moal nepi ka tempat anu ku Manehna

rek dijugjug. Na rek maehan maneh kitu eta teh?"

²³ Pilahir Yesus, "Aranjeun asal ti handap, ti ieu dunya. Ari Kaula mah asal ti luhur. Aranjeun asal ti dunya, Kaula mah lain ti ieu dunya.

²⁴ Anu matak ceuk Kaula tadi aranjeun bakal maraot dina dosa. Tangtu aranjeun teh bakal maraot dina dosa, lamun teu palercaya yen Kami teh Anu Jumeneng."

²⁵ "Saha kitu Anjeun teh?" ceuk maranehna. Waler Yesus, "Ongkoh geus dibejakeun ku Kaula ti mimiti keneh.

²⁶ Loba piomongeun Kaula perkara aranjeun jeung perkara pihukumeun aranjeun teh. Tapi Mantenna, anu ngutus Kaula, maha saestu, sarta anu ku Kaula diomongkeun ka dunya teh nya eta anu ku Kaula kadenge ti Mantenna."

²⁷ Anu dimaksud ku Anjeunna nya eta Rama, Allah. Tapi ku maranehna teu kahartieun.

²⁸ Saur Yesus deui, "Aranjeun kakara bakal terang yen Kaula teh Anu Jumeneng, lamun Putra Manusa ku aranjeun geus dijungjung ka luhur. Lamun geus kitu, kakara aranjeun terang yen saucap-ucap Kaula estu numutkeun timbalan Rama, Kaula pribadi teu kawasa kana karep sorangan.

²⁹ Ku sabab kitu Kaula salawasna disarengan bae ku Mantenna anu ngutus. Kaula ku

Mantenna tara dikantun, sabab salawasna nyieun anu kamanah ku Mantenna."

³⁰ Loba anu palercaya kana sagala pilahir Yesus harita.

³¹ Yesus ngalahir ka anu geus palercaya, saur-Na, "Lamun maraneh nurut kana piwuruk Kami, bener maraneh teh murid-murid Kami,

³² sarta bakal nyaraho ka Anu saestu, sarta ku Anu saestu maraneh bakal dibebaskeun."

³³ Walon jalma-jalma, "Kaula kabeh turunan Ibrahim, tacan nepi ka ngawula ka saha-saha. Naon maksudna kecap, maraneh bakal dibebaskeun?"

³⁴ Waler Yesus, "Kieu saenyana: Sing saha anu migawe dosa, ngawula kana dosa.

³⁵ Jalma kumawula lain anggota kulawarga anu tetep; anggota kulawarga anu tetep mah anak anu boga imah.

³⁶ Lamun maraneh geus dibebaskeun ku Putra, enya-nya maraneh bebas.

³⁷ Kami nyaho maraneh anak-anak Ibrahim. Tapi maraneh rek maehan ka Kami, lantaran arembung narima piwuruk Kami.

³⁸ Kami ngomongkeun perkara anu geus ditembongkeun ku Rama Kami, ari maraneh mah ngalakonan nu diajarkeun ku bapa maraneh."

³⁹ "Rama kaula mah Ibrahim," walon jalma-jalma. Waler Yesus, "Lamun enya maraneh putra-putra Ibrahim, tangtu nulad kana lampah anjeunna.

⁴⁰ Tapi maraneh mah anggur rek maehan ka Kami, dumeuh Kami ngomongkeun hal anu saenyana, anu ku Kami kadenge ti pangersa Allah. Padahal Ibrahim mah henteu cara maraneh.

⁴¹ Anu diturut ku maraneh mah kalakuan bapa maraneh." "Rama kaula taya deui lian ti Allah. Kaula kabeh putra-Na ku manten," walon jalma-jalma.

⁴² Pilahir Yesus, "Lamun enya Rama maraneh teh Allah, tangtu nyaraah ka Kami, sabab Kami asal ti Allah. Tah ieu Kami, datang teh lantaran diutus ku Mantenna, lain datang karep sorangan.

⁴³ Ku naon nu matak maraneh teu ngarti ka anu dicaturkeun ku Kami? Sababna lantaran maraneh teu tahan ngadenge piwuruk Kami.

⁴⁴ Saenyana maraneh teh anak Iblis, anu ditarurut oge kahayang Iblis, bapa maraneh. Ti mimiti keneh oge Iblis geus jadi tukang maehan, tara mihak ka nu bener, lantaran teu kaancikan ku sipat bener. Ana Iblis bohong, memang geus bakatna tukang bohong, bapana sagala bohong.

⁴⁵ Tapi Kami mah ngomongkeun anu saenyana, sarta nya eta sababna pangna maraneh teu percaya ka Kami.

⁴⁶ Cik ti maraneh, saha anu bisa ngabuktikeun yen Kami boga dosa? Anu diomongkeun ku Kami kabeh saestuna, ku naon teu dipercaya?

⁴⁷ Ari maraneh asal ti Allah mah tangtu nurut kana sagala timbalana-Na. Lain ti Allah maraneh mah! Eta sababna pangna maraneh arembung percaya oge."

⁴⁸ Walon jalma-jalma, "Lain bener sakumaha ceuk kaula yen, Anjeun teh urang Samaria, jeung kaasupan setan?"

⁴⁹ "Kami henteu kaasupan setan," waler Yesus. "Kami hormat ka Rama, ku maraneh dihina.

⁵⁰ Kami henteu nyiar kahormatan sorangan. Aya Hiji anu ngusahakeun kahormatan Kami jeung bakal ngabela.

⁵¹ Sing saha anu nurut kana piwuruk Kami, salalawasna moal paeh. Sing percaya!"

⁵² Walon jalma-jalma, "Nyaho ayeuna mah, tetela Anjeun teh kaasupan setan! Make nyebutkeun, Anu nurut kana piwuruk Kami salalawasna moal paeh, geuning Ibrahim pupus, nabi-nabi parupus.

⁵³ Rama kaula, Ibrahim pupus, nabi-nabi pon kitu deui, parupus. Rek ngaku leuwih punjul ti batan Ibrahim Anjeun teh? Cik, saha kitu ari Anjeun pangrasa teh?"

⁵⁴ Waler Yesus, "Lamun Kami ngagungkeun diri sorangan memang taya hartina. Tapi anu ngagungkeun Kami teh Rama Kami, anu ceuk maraneh Allah maraneh.

⁵⁵ Maraneh teu nyaraho ka Mantenna, ari Kami mah nyaho. Nu matak lamun Kami nyebut teu nyaho ka Mantenna, eta kakara

bohong, cara maraneh. Tapi Kami teh nyaho jeung nurut kana timbalana-Na.

⁵⁶Bapa maraneh, Ibrahim, basa uningaen yen bakal ningali poean Kami datang ka dunya, manahna geus suka. Ayeuna, sanggeus hal eta kajadian, manahna kacida sukaeunana."

⁵⁷Ceuk urang Yahudi, "Na Anjeun geus nenjo Ibrahim? Umur Anjeun can aya lima puluh taun!"

⁵⁸Waler Yesus, "Saenyana, memeh Ibrahim dijuruken, Kami geus jumeneng."

⁵⁹Tungtungna top bae maranehna marulung batu rek maledogan ka Anjeunna, tapi Anjeunna ngereles kaluar ti Bait Allah.

9¹Sabot keur angkat, Yesus ningali jalma lolong ti barang lahir.

²Murid-murid naranya ka Anjeunna, "Pa Guru, dosa saha dugi ka eta jalma teh lolong bawa ngajadi? Dosana sorangan atanapi dosa kolotna?"

³Waler Yesus, "Lolongna lain ku karana dosana sorangan atawa dosa kolotna, tapi supaya jalma-jalma narenjo kakawasaan Allah barangdamel dina diri manehna.

⁴Meungpeung beurang keneh urang kudu ngalampahkeun gawe ti Mantenna, anu ngutus Kami. Ti peuting mah moal aya nu bisa baranggawe.

⁵Ari Kami, sapanjang di dunya keneh, Kami teh caangna alam dunya."

⁶ Sanggeus ngalahir kitu Anjeunna ngaludah kana taneuh, ludah-Na digaley jeung taneuh nepi ka jadi leutak, terus dipopokkeun kana panon eta nu lolong,

⁷ sarta kieu saur-Na, "Ka ditu maneh sibeungeut ka Kulah Siloam!" (Siloam hartina "Diutus".) Nu lolong teh indit tuluy sibeungeut, ari datang deui geus nenjo.

⁸ Tatangga-tatangana jeung anu sok narenjo manehna musapir tingtaranya, "Lain anu sok diuk baramaen tea eta jelema teh?"

⁹ "Enya," ceuk sawareh. Tapi ceuk nu sawareh deui, "Lain, eta mah anu sakarupa." Ari ceuk jelemana sorangan, "Enya, ieu kuring!"

¹⁰ "Geuning eta bisa nenjo, kumaha?" ceuk anu naranyakeun.

¹¹ Walonna, "Panon kuring dipopokan leutak ku jalmi anu jenenganana Yesus, tuluy dipiwarang sibeungeut ka Kulah Siloam. Kuring nurut, ari sibeungeut ari bray bisa ningal."

¹² "Mana ayeuna jelemana?" maranehna naranya. "Duka, teu terang," walonna.

¹³ Eta jelema anu asalna lolong tuluy ditarawa ka urang Parisi.

¹⁴ Yesus ngadamel popok leutak pikeun nyageurkeun eta jelema teh dina poe Sabat.

¹⁵ Eta jelema ku urang Parisi dipariksa ku naon pangna jadi bisa nenjo. Walonna, "Ku

Anjeunna panon abdi dipopokan ku leutak, abdi teras sibeungeut, ayeuna tiasa ningal."

¹⁶Ceuk sawareh urang Parisi, "Mustahil jelema kitu utusan Allah, geuning henteu tunduk kana aturan Sabat!" Ceuk urang Parisi sawareh deui, "Tapi piraku jelema dosa mah bisaeun nyieun kaajaiban sarupa kitu!" Tungtungna maranehna jadi pabentar.

¹⁷Ku sabab kitu urang Parisi teh nanya deui ka eta jelema, "Maneh geus ngaku dicageurkeun ku eta jelema, cik, kumaha anggapan maneh ka eta jelema?" "Anjeunna nabi," walonna.

¹⁸Tapi gegeden-gegeden urang Yahudi arembungeun percaya yen eta jelema teh asalna lolong, nepi ka tuluy nyalukan indung bapana,

¹⁹tuluy dipariksa, "Bener eta anak maneh? Pajar lolong ti barang dijurukeun, geuning bisaeun nenjo, kumaha?"

²⁰Jawab kolotna, "Sumuhun, eta teh pun anak, sareng leres parantos lolong ti barang lahir.

²¹Nanging halna tiasa ningal mah duka teu terang, saha anu nyageurkeunana, sami keneh teu terang. Sae pariksa jinisna bae da parantos baleg, tangtos tiasaeun nerangkeun."

²²Ngajawab kitu soteh awahing ku sieun, lantaran para gegeden teh geus samupakat, lamun aya jelema anu percaya yen Yesus teh

Kristus, baris dihukum, teu meunang asup ka imah ibadah.

²³ Anu matak ngajawabna teh, "Sae pariksa jinisna bae da parantos baleg!"

²⁴ Seug jelema anu asalna lolong teh dicalukan deui, tuluy diancam kieu, "Maneh kudu sumpah demi Allah baris ngomong bener! Kami nyaho, jelema anu nyageurkeun maneh teh jelema dosa."

²⁵ "Anjeunna jalmi dosa atanapi sanes, abdi teu terang," walonna. "Terang soteh abdi tadina lolong, ayeuna parantos tiasa ningal."

²⁶ "Dikumahakeun ku itu teh?" gegeden mariksa deui. "Kumaha nyageurkeunana ka maneh?"

²⁷ "Ongkoh ku abdi parantos disanggemkeun, mung Juragan-juragan teu kalersa ngadangu. Ku naon haroyong ngadangu deui? Haroyong jadi murid Anjeunna kitu Juragan-juragan oge?" walonna.

²⁸ Para gegeden arambek tuluy nyarekan pokna, "Nya maneh murid-Na! Kami mah murid Musa.

²⁹ Ka Musa Allah teh enya nimbalan, kami nyaho. Ari ka eta jelema mah kami teu nyaho-nyaho acan ti mana asal-Na!"

³⁰ Walon eta jelema, "Aneh! Dugi ka teu aruninga ka asal Anjeunna, padahal Anjeunna teh parantos nyageurkeun abdi tina lolong!

³¹ Urang sadaya terang, Allah moal ngadangu ka jalmi doraka; anu didangu teh jalmi anu

ajrih ka Mantenna sareng ngalampahkeun sagala pangersa-Na.

³² Ti barang dunya ngadeg teu acan aya jalmi anu tiasa ngabeuntakeun jalmi lolong.

³³ Jalmi sanes asal ti Allah mah pamohalan tiasa midamel kitu."

³⁴ Walon para gegeden, "Naon? Si gede dosa ti barang borjol! Arek mapatahan ka kami?" Ti semet harita eta jelema teh dilarang asup ka imah ibadah.

³⁵ Kajadian kitu ka eta jelema kadangu ku Yesus, jelemana ku Anjeunna tuluy dipendakan, seug dipariksa, "Kumaha maneh percaya ka Putra Manusa?"

³⁶ Walonna, "Saha Anjeunna teh, Juragan? Mangga carioskeun supados abdi percanten ka Anjeunna."

³⁷ Pilahir Yesus, "Maneh geus papanggih jeung Anjeunna, ongkoh ieu keur cacarita jeung maneh."

³⁸ "Gusti, abdi percanten!" walonna bari terus sideku payuneun Yesus.

³⁹ Pilahir Yesus, "Kami datang ka dunya teh rek nerapkeun hukum, supaya anu lalolong barisa nenjo, anu narenjo sina lalolong."

⁴⁰ Di dinya aya sawatara urang Parisi, ngadarenggeun kana pilahir Anjeunna, tuluy naranya, "Maksud Anjeun kaula oge kabeh lalolong?"

⁴¹ Waler Yesus, "Upama aranjeun lolong, tandaning teu boga dosa. Tapi ku sabab

ngakukeun barisa nenjo, tetela aranjeun masih keneh dosa."

10¹ "Kami rek nyarita saenyana," saur Yesus. "Anu asup ka jero kandang lain tina panto tapi mancral ti tempat sejen, tangtu bangsat jeung rampog.

² Jalma nu asupna liwat panto kandang, eta pangangonna.

³ Pantona beunang mangmukakeun anu jaga lawang. Domba-dombana ngadarenggeun kana sora pangangonna lamun dicalikan ngaran-ngaranna, tuluy dibawa ka luar.

⁴ Sanggeus domba-domba di luar, pangangon leumpangna ti heula, domba-dombana naluturkeun lantaran arapaleun kana sorana.

⁵ Ka nu sejen mah moal daraekeun naluturkeun, anggur kalabur lantaran teu warawuheun kana sorana."

⁶ Kitu pilahir Yesus ka maranehna, ku misil. Tapi maranehna henteu ngalartieun kana maksad Anjeunna.

⁷ Yesus nyarios deui, "Supaya kaharti Urang terangkeun: Anu diupamakeun lawang teh Kami.

⁸ Anu sejen, anu asupna memeh Kami, bangsat atawa rampog, ku domba-domba moal diturut.

⁹ Nya Kami lawangna. Anu asupna ti Kami tangtu salamet, jeung bisa asup atawa kaluar ka sampalan.

¹⁰ Bangsat datangna ngan arek maling, ngarogahala, jeung ngabinasa. Ari Kami mah malar supaya umat harirup sarta carukup.

¹¹ Kami teh ibarat pangangon anu bumela, anu daek bela pati ka domba-dombana.

¹² Anu buburuh, anu lain pangangonna jeung lain anu bogana, nenjo aya ajag teh anggur lumpat kabur, domba-domba diantep dirontok jeung diubrak-abrik ku ajag, kawantu lain bogana sorangan.

¹³ Munasabah kabur oge, ngaranna ge nu buburuh, moal paduli ka domba-domba.

¹⁴ (10:14-15) Kami teh lir pangangon anu bumela. Sakumaha Rama kenal ka Kami, Kami kenal ka Rama, Kami wawuh ka domba-domba Kami, nya kitu deui domba-domba Kami oge wawuheun ka Kami, Kami moal sungkan ngabelaan nepi ka ajal.

¹⁵ (10:14)

¹⁶ Aya keneh domba-domba Kami lian ti anu ieu, anu henteu sakandang jeung ieu, ku Kami arek dibawa ka dieu, tangtu narurut kana sora Kami, arek disakandangkeun jeung nu ieu, diurus ku hiji pangangon.

¹⁷ Ama nyaatheun ka Kami, lantaran Kami ikhlas ngorbankeun nyawa anu tangtu bakal katarima deui.

¹⁸ Saenyana moal aya anu bisa ngarebut nyawa Kami. Dikorbankeun oge ku karana kaiklasan Kami; Kami kawasa nyerenkeun,

kawasa nyokotna deui. Kitu pangersana Ama Kami."

¹⁹ Pilahir Anjeunna kitu ngalantarankeun urang Yahudi jadi pabentar deui.

²⁰ Loba anu ngaromong kieu, "Jelema kasurupan setan, geus gelo! Keur naon didarengekeun bae?"

²¹ Ceuk nu sawareh deui, "Jelema kasurupan setan mah moal kitu ucap-ucapanana! Na bisaeun setan ngabeuntakeun anu lolong sina bisaeun nenjo?"

²² Di Yerusalem keur diayakeun Pesta Pangresmian Bait Allah. Harita keur usum tiris.

²³ Waktu Yesus keur angkat di Tepas Suleman di Bait Allah,

²⁴ jalma-jalma terus ngarubung ka Anjeunna, tuluy naranya kieu, "Anjeun teh masih keneh bae rek ngabingbangkeun ka pihak kaula? Sing terus terang, enya anjeun teh Kristus?"

²⁵ Waler Yesus, "Ongkoh ku Kaula geus dibejakeun, tapi aranjeun teu palercaya bae. Padahal sakur anu dilampahkeun ku Kaula kalawan pajenengan Rama teh netelakeun hal Kaula.

²⁶ Tapi geus tangtu aranjeun moal percaya, sabab aranjeun lain domba Kaula.

²⁷ Domba Kaula mah ngadengekeun kana sora Kaula. Kaula wawuh ka maranehna, sarta maranehna anut ka Kaula.

²⁸ Ku Kaula dibarere hirup langgeng, salalawasna moal paraeh, moal bisa karampas ti Kaula.

²⁹ Eta anu ku Rama dipaparinkeun ka Kaula teh leuwih tina naon-naon, jeung moal aya anu bisa ngarebut tina panangan Rama anu ngurusna.

³⁰ Ari Rama jeung Kami teh hiji keneh."

³¹ Jalma-jalma teh tuluy marulung batu rek maledogan ka Anjeunna.

³² Tapi Anjeunna sasauran deui, "Kaula geus loba nembongkeun hal-hal anu hade anu asal ti Rama Kaula di hareupeun aranjeun. Anu mana ti antarana anu ngalantarankeun aranjeun hayang maledogan Kaula?"

³³ Jawab maranehna, "Anjeun lain rek dibaledogan ku lantaran geus nyieun kahadean, tapi ku lantaran geus ngahina ka Allah. Anjeun teh jelema biasa, tapi nyaruakeun maneh jeung Allah!"

³⁴ Waler Yesus, "Dina Kitab Hukum aranjeun sorangan ditulis yen Allah ngandika, Maraneh teh allah-allah.

³⁵ Urang kabeh terang, anu diucapkeun ku Kitab Suci teh salawasna bener. Jalma-jalma anu ku Allah dipaparin pangandika-Na, ku Allah disebutna allah-allah.

³⁶ Jadi lamun Kaula anu ku Allah Rama dipilih jeung diutus ka ieu dunya ngakukeun Putra Allah, ku naon dianggap ngahina ka Allah?

³⁷ Lamun anu dilampahkeun ku Kaula teh lain pangersa Rama, memang teu kudu aranjeun percaya.

³⁸ Tapi ku sabab anu dilampahkeun ku Kaula teh ti pangersa Mantenna, sanajan aranjeun arembung percaya ka Kaula ge, atuh sing percaya kana hal-hal anu ku Kaula dilampahkeun, supaya saterusna nyaraho yen Rama aya di jero diri Kami, Kami aya di jero salira Rama."

³⁹ Jalma-jalma teh anggur rek nyarerek ka Anjeunna. Tapi Anjeunna iasa lolos ti maranehna.

⁴⁰ Geus kitu Yesus angkat ka peuntaseun Walungan Yordan, ka tempat urut Yohanes ngabaptis, seug calik di dinya.

⁴¹ Jalma-jalma daratang ka Anjeunna, sarta carek maranehna, "Yohanes teu midamel kaajaiban naon-naon, tapi sagala pilahirna perkara ieu jelema kabeh bukti."

⁴² Di tempat eta jadi loba anu percaya ka Yesus.

11 ¹ (11:1-2) Di Betania aya dua awewe padudulur, ngaranna Maria jeung Marta. Maria teh anu ngucuran sampean Yesus ku minyak seungit jeung nyekaanana ku buukna. Dulur Maria jeung Marta anu lalaki ngaran Lasarus keur gering.

² (11:1)

³ Maria jeung Marta ngajurungan jelema ka Yesus, mawa pihatur: "Gusti, sobat Gusti udur."

⁴ Diwartosan kitu Yesus ngalahir, "Panyakit Lasarus moal matak maot, malah matak jadi kamulyaan ka Allah, jeung bakal ngalantarankeun Putra Allah diagungkeun."

⁵ Yesus nyaatheun ka Marta, ka Maria, jeung ka Lasarus.

⁶ Tapi diwartosan Lasarus gering teh Anjeunna calik-calik bae di tempat nepi ka dua poe deui.

⁷ Geus kitu Anjeunna ngalahir ka murid-murid-Na, "Hayu urang ka Yudea deui."

⁸ "Pa Guru," walon murid-murid, "teu acan lami Pa Guru ku urang ditu bade dibaledogan ku batu, ayeuna parantos bade ka ditu deui?"

⁹ Pilahir Yesus, "Sapoe teh lain dua welas jam? Anu leumpang ti beurang moal titajong, sabab nenjo caangna alam dunya.

¹⁰ Lamun leumpang ti peuting tangtu titajong, lantaran teu nenjo anu caang."

¹¹ Saur-Na deui, "Sobat urang, Lasarus keur sare, ku Kami rek dihudangkeun."

¹² Piunjuk murid-murid-Na, "Gusti, upami parantos tiasaeun sare mah tangtos tereh sae."

¹³ Padahal sare anu dimaksud ku Yesus mah Lasarus teh geus maot, ari ku murid-murid-Na dihartikeun sare biasa.

¹⁴ Ku sabab kitu ku Anjeunna dieceskeun saur-Na, "Geus maot Lasarus teh.

¹⁵ Tapi Kami bungah euweuh di ditu teh, sabab bakal leuwih hade keur maraneh, supaya engke maraneh bisa percaya. Ayeuna hayu urang teang."

¹⁶ Pok Tomas (anu katelah si Kembar) ngomong ka babaturanana, "Hayu kabeh ka daritu, urang milu paeh bareng jeung Pa Guru!"

¹⁷ Sanggeus Yesus sumping, Lasarus geus dimakamkeun opat poe katukang.

¹⁸ Betania jauhna ti Yerusalem tilu kilometer ge kurang,

¹⁹ anu matak loba urang Yudea anu daratang ngalayad ka Marta jeung Maria anu kakara ditinggalkeun maot ku dulur.

²⁰ Marta geus meunang beja yen Yesus sumping, tuluy indit mapagkeun, Maria tunggu imah.

²¹ Piunjuk Marta ka Yesus, "Upami waktos eta Gusti aya di dieu, pun dulur moal dugi ka maot!

²² Nanging sanaos ayeuna ge upami Gusti mundut naon bae ka Allah tangtos dikabul, abdi yakin."

²³ "Dulur maneh tangtu hirup deui," waler Yesus.

²⁴ "Leres," walon Marta, "engke bakal hirup deui dina Poe Kiamat."

²⁵ Waler Yesus, "Kami teh anu ngahudangkeun jeung anu ngahirupkeun. Anu percaya ka Kami tangtu bakal hirup sanajan geus maot;

²⁶ jeung sing saha anu hirup sarta percaya ka Kami, salalawasna moal paeh. Kumaha, maneh percaya kana hal ieu?"

²⁷ "Sumuhun, Gusti!" walon Marta. "Abdi percanten pisan Gusti teh Kristus, Putra Allah anu lungsur ka alam dunya."

²⁸ Sanggeus kitu Marta amitan mulang, datang ka imah tuluy nepungan Maria paduduaan. "Maria, aya Pa Guru sarta mariksakeun maneh," carekna ka dulurna.

²⁹ (11:29-31) Maria curinghak, tuluy lumpat rek manggihan Yesus; panyana anu keur malaturanana mah rek ngadon ceurik ka kuburan, tuluy ditaluturkeun. Ari Yesus calik keneh di tempat tadi basa dideuheusan ku Marta, can lebet ka jero desa.

³⁰ (11:29)

³¹ (11:29)

³² Datang-datang Maria terus ngarumpuyuk kana sampean Yesus, pok unjukan, "Gusti, upami Gusti waktos eta aya di dieu, pun dulur moal dugi ka maot!"

³³ Ningali Maria ceurik, kitu deui jalma-jalma anu naluturkeunana oge careurik, kacida hawatoseunana, manah-Na ngerik liwat saking.

³⁴ Tuluy mariksa, "Di mana dimakamkeunana?" "Mangga tingalian, Gusti," jawab jalma-jalma anu dipariksa.

³⁵ Yesus oge datang ka nangis.

³⁶ "Tuh, sakitu asiheuna-Na ka anu ngantunkeun teh," ceuk jalma-jalma.

³⁷ "Lain iasaeun ngabeuntakeun anu lolong, Anjeunna teh?" ceuk nu sawareh. "Na teu iasaeun nyegah supaya Lasarus ulah nepi ka maot?"

³⁸ Bari ngarakacak manah, Yesus ngabujeng ka kuburan. Ari kuburanana diguhakeun, lawangna ditutup ku batu.

³⁹ Yesus ngalahir, "Singkirkeun batuna!" Marta, dulurna almarhum, unjukan, "Gusti, tangtos bau, margi parantos opat dinten!"

⁴⁰ Saur Yesus ka Marta, "Ceuk Kami oge lamun Nyai percaya, bakal nenjo agungna kakawasaan Allah."

⁴¹ Sanggeus batuna disingkirkeun, Yesus tanggah terus ngalahir, "Hatur nuhun Ama, reh Ama parantos ngamakbul panuhun Abdi.

⁴² Kantenan salamina oge Ama ngabulkeun bae kana panuhun Abdi. Kedal panuhun soteh supados ieu jalmi-jalmi palercaya yen Abdi utusan Ama."

⁴³ Sanggeus ngalahir kitu, soanten-Na ditarikkeun, "Lasarus! Geura bijil!"

⁴⁴ Kurunyang, Lasarus nu geus maot teh kaluar, suku jeung leungeunna kabungkus keneh ku boeh, beungeutna kabulen ku

cindung. Saur Yesus, "Bukaan; sina bisaeun leumpang."

⁴⁵ Anu ngaralayad ka Maria loba anu percaya ka Yesus sanggeus narenjo anu dipidamel ku Anjeunna.

⁴⁶ Tapi aya sawatara jalma anu terus ka urang Parisi, ngalaporkeun anu dipidamel ku Yesus.

⁴⁷ Urang Parisi jeung imam-imam kapala ngayakeun rapat jeung Mahkamah Agama. "Kudu kumaha urang teh?" aromongna. "Eta jelema terus bae ngayakeun kaajaiban!

⁴⁸ Lamun terus diantep, jelema-jelema tangtu biluk kabeh palercaya ka Manehna. Tungtungna engke bangsa urang digempur ku pamarentah Rum, Bait Allah tangtu ancur!"

⁴⁹ Ceuk nu saurang, nya eta Imam Agung taun eta anu ngaranna Kayapas, "Ku barodo ari dulur-dulur!

⁵⁰ Na teu aruninga yen leuwih hade paeh jelema saurang ti batan tumpur sakumna bangsa?"

⁵¹ Saenyana Kayapas ngomongna kitu teh lain tina pikiranana sorangan. Eta ucapan anjeunna anu jadi Imam Agung taun eta, mangrupa hiji piwejang, ngaramalkeun yen Yesus bakal pupus ditelasan pikeun ngagentos bangsa Yahudi;

⁵² malah lain pikeun maranehna bae, tapi pikeun ngahijikeun sakumna umat Allah anu eukeur paburencay.

⁵³ Ti harita para gegeden Yahudi geus sakait rek nelasan Yesus.

⁵⁴ Ku sabab kitu Yesus tara nembongan deui di Yudea, malah terus angkat ka kota Epraim anu pernahna deukeut ka gurun keusik, tuluy calik di dinya jeung murid-murid-Na.

⁵⁵ Pesta Paska urang Yahudi geus deukeut. Urang desa geus loba anu daratang, naranjak ka Yerusalem arek ngalakonan upacara meresihan diri samemeh Pesta Paska ngamimitian.

⁵⁶ Maranehna nareangan Yesus, sarta barang geus ngumpul di Bait Allah maranehna silih tanya, pokna, "Kumaha ari ceuk andika? Rek sumping atawa moal Anjeunna teh kana pesta?"

⁵⁷ Pangna tingtaranya kitu lantaran geus diparentah ku imam-imam kapala jeung urang Parisi, sing saha anu nyaho Yesus aya di mana, kudu terus lapor, supaya Yesus bisa ditangkep.

12 ¹ Pigenep poeeun deui kana poe Pesta Paska, Yesus angkat ka Betania, tempat tinggal Lasarus, jalma anu ku Anjeunna dihirupkeun deui tina maot tea.

² Di dinya Yesus ku pribumi dituangkeun, diladenan ku Marta; Lasarus jeung nu sejenna deui bareng dalahar jeung Yesus.

³ Ti dinya Maria mawa minyak narwastu kira-kira satengah liter, minyak seungit anu kacida mahalna, tuluy dikucurkeun kana

sampean Yesus, geus kitu sampeana-Na disekaan ku buukna. Eta imah jadi mabek ku seungit minyak narwastu.

⁴Yudas Iskariot, hiji murid Yesus anu engkena ngahianat ka Anjeunna, ngomong kieu,

⁵"Ku naon lain dijual bae eta minyak seungit teh tilu ratus uang perak, terus duitna sidekahkeun ka nu mariskin?"

⁶Ngomongna kitu lain dumeh karunyaen ka nu mariskin, tapi lantaran manehna teh bangsat. Manehna purah nyekel tempat duit sarerea, sok nyokot keur dirina sorangan.

⁷Tapi diwaler ku Yesus, "Ingkeun ulah diganggu! Anu keur dilampahkeun ku Maria ayeuna, aya patalina jeung poean Kami dikubur engke. Keun sina diteruskeun!"

⁸Anu mariskin mah aya bae di maraneh sapapanjangna, ari Kami mah moal salawasna."

⁹Loba pisan jelema anu ngadarengé beja yen Yesus aya di Betania, tuluy daratang. Lain dumeh ku karana Yesus bae, tapi dumeh harayangeun nenjo Lasarus ongkoh, nu ku Yesus dihudangkeun tina maot.

¹⁰Temahna Lasarus oge diarah ku imam-imam kapala rek dipaehan,

¹¹dianggap geus ngalantarankeun urang Yahudi loba anu palercaya ka Yesus, naringgalkeun maranehna.

¹² Poe isukna, anu marilu Pesta Paska teh ngadarengge beja yen Yesus rek sumping ka Yerusalem, geus aya di tengah jalan.

¹³ Seug maranehna ngaralaan palapah korma, tuluy budal rek marapagkeun ka Anjeunna bari salusurakan, pokna, "Puji Allah! Mugia anu sumping kalawan pajenengan Pangeran dirahmat ku Allah! Mugia diberkahan Raja bangsa Israil!"

¹⁴ Ari Yesus mendak hiji kalde ngora, terus majeng nitihan kalde, sakumaha anu geus diungelkeun dina Kitab Suci, kieu,

¹⁵ "Ulah sieun, putri Sion! Ieu Raja maneh sumping, nitihan kalde ngora."

¹⁶ Hal ieu ku murid-murid henteu ujug-ujug kahalartieun. Tapi sanggeus Yesus digugahkeun tina pupus-Na sarta dimulyakeun, kakara maranehna aringeteun, yen hal Anjeunna kitu sarta hal pameta jalma-jalma kitu ka Anjeunna teh memang geus dituliskeun dina Kitab Suci.

¹⁷ Jalma-jalma anu araya waktu Anjeunna nyaur Lasarus nepi ka hirup deui kaluar ti jero kuburna, terus ngutarakeun eta kajadian.

¹⁸ Eta sababna pangna jalma rea budal marapag, lantaran ngadarengge yen Anjeunna geus ngadamel kaajaiban kitu.

¹⁹ Ari urang Parisi mah ngaromong pada batur, pokna, "Nyaho, tetela gagalna urang teh! Tuh, saalam dunya marilu kabeh ka Manehna!"

²⁰ Di antara anu daratang ka Yerusalem rek ngabakti dina eta perayaan, aya sawatara urang Yunani.

²¹ Maranehna daratang ka Pilipus sarta menta kieu, "Juragan, upami tiasa sim kuring teh hayang nepangan Yesus." (Ari Pilipus asalna ti Betsaida, di Galilea.)

²² Pamentana ku Pilipus dipupulihkeun ka Andreas, tuluy diunjukkeun ka Yesus ku duaan.

²³ Yesus ngawaler, "Geus waktuna Putra Manusa teh nampa kamulyaan.

²⁴ Saenyana ceuk Kami: gandum sasiki lamun henteu dipelak dina taneuh sina paeh heula, angger bae ngan sasiki. Lamun geus disina paeh heula mah tangtu jadi, nu asal sasiki teh jadi loba.

²⁵ Anu nyaah kana hirupna, hirupna tangtu leungit. Anu ngewa kana hirupna di ieu dunya, hirupna bakal kapimilik pikeun hirup anu langgeng.

²⁶ Anu rek ngabdi ka Kami kudu daek nuturkeun Kami, supaya di mana Kami aya, abdi Kami oge aya di dinya. Anu ngabdi ka Kami bakal dihormat ku Ama Kami."

²⁷ "Ayeuna hate Kami asa lalewang, jeung kudu ngomong naon? Naha kudu unjukan, Ama, mugi eta wanci teh ulah dugi ka narajang ka Abdi? Padahal pang Kami datang teh sangkan ngalaman eta wanci kasangsaraan.

²⁸ Ama, agungkeun jenengan Ama!" Ti dinya aya soara ti langit, ungelna, "Enggeus ku Ama diagungkeun, jeung rek diagungkeun deui!"

²⁹ Eta soara kadarenggeun ku sarerea anu keur di darinya; ceuk sawareh sora guludug, ceuk sawareh deui, "Malaikat sasauran ka Anjeunna!"

³⁰ Tapi saur Yesus, "Eta soara lain pikeun kapentingan Kami, tapi pikeun kapentingan maraneh.

³¹ Geus nepi kana mangsana, ayeuna ieu dunya teh diragrangan hukuman, anu nyaranging kawasa di ieu dunya baris tjarungkel.

³² Ari Kami, sanggeus engke diangkat ti ieu bumi, bakal narik sakabeh manusa sina ka Kami."

³³ (Ieu ucapan Anjeunna ngagambarkeun caraning ajal anu kudu disorang ku Anjeunna.)

³⁴ Piunjuk jalma rea, "Sanggem Hukum Musa mah Kristus teh jumenengna bakal langgeng, ku naon disaurkeun Putra Manusa kedah diangkat? Saha anu disebut Putra Manusa teh?"

³⁵ Waler Yesus, "Caang teh ayana di maraneh ngan kari sakeudeung deui. Teruskeun lumaku teh, meungpeung aya keneh caang, ulah kaburu poek di jalan; sabab leumpang di nu poek mah moal nyaho keur nuju ka mana.

³⁶ Sing percaya kana caang, meungpeung caangna aya keneh, supaya maraneh jaradi umat caang." Sanggeus ngalahir kitu Yesus angkat ti dinya, nyumputan jalma-jalma.

³⁷ Sabab eta jelema-jelema teh sakitu geus narenjo sorangan kaajaiban-kaajaiban ti Anjeunna, tetep bae teu palercayaeun ka Anjeunna teh.

³⁸ Harita memang kudu laksana pilahir Nabi Yesaya anu kieu: "Nun Pangeran, saha nu bade percaya kana uaran abdi sadaya? Ka saha Gusti bade nembongkeun kawasa?"

³⁹ Jadi maranehna teu barisaeun percaya, sabab kieu deui pilahir Nabi Yesaya,

⁴⁰ "Panonna ku Allah geus dilolongan, hatena sina basangkal, sangkan panonna ulah narenjo, pikiranana ulah ngalarti, sina ulah tarobat ka Kami, dawuhan Pangeran, ulah harayangeun dicalageurkeun ku Kami."

⁴¹ Yesaya nyaurkeun kitu perkara Yesus, sabab anjeunna mah geus ningali kamulyaan Yesus, sarta nyaurkeun hal Anjeunna.

⁴² Najan kitu, loba oge gegeden Yahudi anu palercayaeun ka Yesus, ngan teu waranieun nembrak, sarieuneun dipencilkeun ti imah ibadah ku urang Parisi sejenna,

⁴³ kawantu leuwih malar kana pamuji ti pada jalma tinimbang kana pangajen ti Allah.

⁴⁴ Yesus ngalahir, soanten-Na bedas, "Anu percaya ka Kami, percayana teh lain ka Kami

bae, tapi ka Mantenna ongkoh, anu ngutus Kami.

⁴⁵Anu nenjo ka Kami, nenjo oge ka anu ngutus Kami.

⁴⁶Kami teh caang anu turun ka alam dunya, supaya anu percaya ka Kami ulah poek hirupna.

⁴⁷Anu ngadenge pilahir Kami tapi henteu ngalampahkeun, dihukumna moal ku Kami, sabab Kami mah pang datang teh lain pikeun ngahukum pangeusi dunya, tapi pikeun nyalametkeun.

⁴⁸Anu bakal ngahukumna ka sing saha anu nampik ka Kami jeung embungeun narima pilahir Kami mah, geus aya pihakimeunana; nya eta pilahir-pilahir Kami anu enggeus dilahirkeun ku Kami tea. Eta nu baris ngahakiman dina Poe Kiamat teh!

⁴⁹Satemenna kitu, sabab anu geus dilahirkeun ku Kami teh lain pilahir Kami sorangan, tapi timbalan Allah Rama anu ngutus Kami, anu miwarang Kami kudu ngalahir kitu.

⁵⁰Sarta ku sabab Kami nyaho timbalan Mantenna teh matak hirup langgeng, kitu nu matak naon-naon anu ditimbalkeun ku Rama ka Kami teh ku Kami dilahirkeun ka maraneh."

13 ¹Pisapoeun deui kana poe Pesta Paska, Yesus uningaeun yen Anjeunna geus tereh ngantunkeun alam dunya,

kudu mulih ka Rama-Na. Anjeunna kacida mikaasihna ka umat kagungana-Na anu araya di ieu dunya, asih nepi ka ahir.

²Peutingna Yesus tuang jeung murid-murid. Iblis geus ngasupkeun pikiran pikeun ngahianat Yesus kana hate Yudas bin Simon Iskariot.

³Yesus geus uninga yen ku Rama-Na geus diserenan kawasa sagemblengna, uninga yen Anjeunna anu asal ti Allah tereh mulang ka Allah.

⁴Ku sabab eta jung Anjeunna ngadeg, muka jubah, tuluy nyandak anduk dibeulitkeun kana angkeng-Na.

⁵Cur nyicikeun cai kana baskom, terus ngumbah suku murid-murid-Na, sarta terus diseka sina tuus.

⁶Barang nepi ka giliran Petrus, manehna mihatur, "Gusti! Bade ngumbah suku abdi?"

⁷Yesus ngawaler, "Ayeuna ku maneh moal kaharti Kami migawe kieu, tapi engke oge kaharti."

⁸Piunjuk Petrus, "Ulah, Gusti! Abdi henteu iklas Gusti dugi ka ngumbah suku abdi!" Waler Yesus, "Lamun suku maneh henteu dikumbah ku Kami, maneh moal jadi murid Kami deui."

⁹Walon Simon Petrus, "Upami kitu ulah mung suku wungkul, sae sareng leungeun sareng sirah oge!"

¹⁰ Saur Yesus, "Anu geus mandi mah awakna geus beresih kabeh, teu kudu diberesihan deui salian ti suku. Maraneh kabeh geus beresih, kajaba anu saurang."

¹¹ (Yesus geus uningaeun ka jelema anu rek ngahianat ka Anjeunna, anu matak saur-Na, "Maraneh kabeh geus beresih, kajaba anu saurang.")

¹² Sanggeus ngumbahan suku murid-murid, Anjeunna dijawab deui, calik deui mayunan meja, tuluy ngalahir, "Kumaha, kahalarti maksud Kami bieu?

¹³ Maraneh ka Kami nyarebut Guru jeung Gusti. Bener eta teh.

¹⁴ Kami, Guru jeung Gusti maraneh, bieu ngumbahan suku maraneh. Nya kitu maraneh oge, kudu daraek silih kumbah suku jeung babaturan.

¹⁵ Bieu Kami teh mere tuladan, supaya maraneh oge milampah sakumaha anu ku Kami dipilampah ka maraneh.

¹⁶ Satemenna ceuk Kami: badega moal leuwih ti dunungan, nu diutus moal leuwih ti nu ngutus.

¹⁷ Lamun hal eta geus kahalarti, estu bagja maraneh lamun daraek ngalampahkeunana!

¹⁸ Tapi ieu Kami ngomong teh henteu ka sakabehna. Kami estu nyaho, jalma-jalma kumaha anu ku Kami geus dipilih teh. Tapi ungel Kitab Suci teh memang kudu tinekanan,

unina: Jalma nu ngadahar roti Kaula malah ngamusuh.

¹⁹ Hal ieu ku Kami dibejakeun ti ayeuna samemehna, supaya lamun enggeus kajadian, maraneh percaya yen Kami teh anu jumeneng.

²⁰ Satemenna ceuk Kami: Sing saha anu ngaku ka utusan Kami, saenyana ngaku ka Kami. Sing saha anu ngaku ka Kami, saenyana ngaku ka anu ngutus Kami."

²¹ Sanggeus nyarios kitu katembong Anjeunna semu anu nalangsa kabina-bina, tuluy nyarios deui, "Kami arek terus terang, aya batur maraneh saurang anu rek ngahianat ka Kami."

²² Murid-murid papelung-pelong baringungeun, saha anu dimaksud ku Anjeunna.

²³ Hiji murid anu diasih ku Yesus, diukna ngarendeng pisan jeung Anjeunna.

²⁴ Ku Simon Petrus diisarahan, maksudna: "Taroskeun, saha anu dimaksud ku Anjeunna."

²⁵ Eta murid diukna ngised ngeser ka Yesus, tuluy mihatur, "Saha jalmina, Gusti?"

²⁶ Waler-Na, "Mana-mana anu ku Kami diasongan roti beunang nyelup kana saos, eta jelemana." Top Anjeunna nyandak roti, tuluy dicelupkeun sarta diasongkeun ka Yudas bin Simon Iskariot.

²⁷ Ku Yudas ditampanan, sarta harita keneh Iblis nyanding kana dirina. Saur Yesus

ka Yudas, "Buru-buru, niat maneh geura jalankeun!"

²⁸ Murid-murid anu keur dalahar saurang ge teu aya anu bisa ngajudi kana pilahir Anjeunna kitu ka Yudas.

²⁹ Nu sawareh nyangkana teh Yudas dijurung barangbeuli keur kaperluan pesta, atawa dipiwarang mere sidekah ka nu mariskin, pedah Yudas purah nyekel duit sarerea.

³⁰ Ari Yudas sanggeus nampanan roti teh terus indit. Harita geus peuting.

³¹ Sanggeus Yudas indit, Yesus ngalahir deui, "Ayeuna kaagungan Putra Manusa teh geus dinyatakeun, sarta kaagungan Allah dinyatakeun di Anjeunna.

³² Upama kaagungan Allah geus dinyatakeun di Putra Manusa, kaagungan Putra Manusa oge baris gancang dinyatakeun ku Allah dina salira-Na ku manten, sarta ku Allah baris buru-buru dilaksanakeun.

³³ Barudak, anaking, Kami moal lila deui aya di maraneh teh. Engke Kami bakal ditareangan ku maraneh. Tapi sakumaha anu ku Kami geus diomongkeun ka para gegeden Yahudi, Maraneh moal bisa datang ka tempat Kami.

³⁴ Ayeuna maraneh ku Kami dibere hiji parentah anyar, nya eta: Masing silih pikanyaah. Sakumaha Kami mikanyaah ka maraneh, maraneh oge kudu silih pikanyaah sabatur-batur.

³⁵ Ku jalan silih pikanyaah jeung babaturan, bakal katara ka sarerea yen maraneh teh murid-murid Kami."

³⁶ "Dupi Gusti bade ka mana?" Simon Petrus nanya. Waler Yesus, "Ka mana Kami rek indit, ayeuna mah maneh moal bisa milu. Tapi engke maneh bisa nuturkeun."

³⁷ "Naon margina moal tiasa ngiring ayeuna teh, Gusti?" Petrus nanya deui. "Sawios abdi mah kedah paeh oge demi Gusti!"

³⁸ "Enyaan maneh sanggup paeh pikeun Kami?" waler Yesus. "Satemenna: Peuting ieu memeh hayam kongkorongok, maneh geus tilu kali nyebut teu wawuh ka Kami."

14 ¹ "Maraneh ulah salempang," saur-Na deui. "Sing percaya ka Allah, sarta sing percaya ka Kami.

² Di bumi Rama Kami loba kamar, sarta ayeuna Kami rek ka ditu nyadiakeun pitempateun maraneh. Lamun teu kitu ku Kami moal diomongkeun ka maraneh.

³ Sanggeus nyadiakeun pitempateun maraneh, Kami ti ditu tangtu bakal datang deui nyokot maraneh, supaya maraneh oge aya di tempat Kami.

⁴ Maraneh geus nyaraho jalanna ka tempat anu ku Kami rek diteang."

⁵ "Gusti," ceuk Tomas, "abdi-abdi teu terang Gusti bade ka mana, bade terang kumaha jalan ka ditu?"

⁶ Waler Gusti ka Tomas, "Kami jalanna, Kami kayaktian, Kami sumberna hirup. Ku sabab eta, lamun henteu ku jalan Kami, moal aya anu bisa datang ka Rama."

⁷ "Ayeuna," saur-Na ka sarerea, "maraneh geus nyaraho ka Kami, ka Rama oge tangtu nyaraho. Malah ti ayeuna kenah oge geus nyaraho ka Mantenna teh, geus narenjo."

⁸ "Gusti," ceuk Pilipus, "tingalikeun Rama teh ka abdi-abdi, supados abdi-abdi teu panasaran."

⁹ Waler Yesus, "Geus sakitu lilana Kami reureujeungan jeung maneh, piraku maneh can wawuh kenah bae ka Kami, Pilipus? Anu geus nenjo Kami tangtu nenjo ka Rama, ku naon ceuk maneh bieu Tingalikeun Rama teh ka abdi-abdi?"

¹⁰ Na teu percaya maneh, Pilipus, yen Kami jadi hiji jeung Rama, sarta Rama jadi hiji jeung Kami." Geus kitu saur-Na deui ka sarerea, "Omongan anu ku Kami diucapkeun ka maraneh teh lain omongan Kami sorangan, kedalna teh ku pangersa Rama anu ngahiji di diri Kami.

¹¹ Sing percaya, Kami teh jadi hiji jeung Rama, Rama jadi hiji jeung Kami. Lamun teu percaya kana eta hal, sahenteuna sing percaya kana hal-hal anu dipigawe ku Kami.

¹² Satemenna ceuk Kami: Sing saha anu percaya ka Kami, bakal ngalampahkeun sakur anu dipigawe ku Kami, malah bakal

ngalampahkeun anu leuwih ti kitu, sabab ayeuna Kami tereh mulang ka Rama.

¹³Jeung naon bae anu disuhunkeun ku maraneh make ngaran Kami, tangtu ku Kami dikabul, supaya ku jalan Kami kaagungan Rama jadi nyata katembong.

¹⁴Lamun maraneh nyuhunkeun ka Kami nyebut ngaran Kami, ku Kami tangtu dikabul."

¹⁵"Upama maraneh nyaraah ka Kami geus tangtu narurut kana parentah-parentah Kami.

¹⁶Kami rek nyuhunkeun ka Rama, sarta Rama bakal maparin ka maraneh hiji Panulung sejen, anu bakal nyarengan ka maraneh salalawasna.

¹⁷Eta Panulung teh nya eta Roh Allah, anu bakal nganyatakeun hal Allah nurutkeun anu saestuna. Eta Roh ku dunya mah moal katarima, sabab dunya mah ka eta teh teu nenjoeun, teu nyahoeun. Ari maraneh mah nyaraho, sabab Anjeunna aya di maraneh, ngancik di diri maraneh.

¹⁸Sanggeus Kami indit, maraneh moal diantep nyorangan; tur Kami bakal datang deui ka maraneh.

¹⁹Pikeun saheulaanan mah dunya teh moal nenjo deui Kami, tapi maraneh mah bakal narenjo; jeung ku sabab Kami teh hirup, maraneh oge bakal hirup.

²⁰Lamun poena geus datang, maraneh bakal nyaraho yen Kami jadi hiji jeung Rama,

maraneh jadi hiji jeung Kami, Kami oge jadi hiji jeung maraneh.

²¹ Sing saha anu narima jeung ngalampahkeun parentah-parentah Kami, eta tandaning nyaah ka Kami. Sing saha anu nyaah ka Kami, bakal dipikaasih ku Rama; Kami oge tangtu bakal mikaasih jeung bakal nganyatakeun diri ka manehna."

²² "Gusti," piunjuk Yudas (lain Yudas Iskariot), "ku naon margina ka abdi-abdi mah Gusti kersa nganyatakeun salira, dupi ka dunya mah henteu?"

²³ Waler Yesus ka Yudas, "Sabab anu mikanyaah ka Kami jeung nurut kana piwuruk Kami mah bakal dipikaasih ku Rama Kami, jadi Rama Kami jeung Kami bakal sumping terus linggih di manehna.

²⁴ Anu henteu nyaahaheun ka Kami mah geus tangtu embungeun nurut kana pangajaran Kami. Pangajaran anu ku Kami diwurukkeun ka maraneh teh lain ti Kami, tapi ti Rama anu ngutus Kami.

²⁵ Hal ieu ku Kami diomongkeun ayeuna, meungpeung Kami aya keneh jeung maraneh.

²⁶ Panulung tea, nya eta Roh Suci beunang nyuhunkeun Kami ka Rama, ka maraneh bakal ngawurukkeun sagala perkara, jeung ngingetan supaya maraneh aringet kana sagala hal anu ku Kami geus diwurukkeun.

²⁷ Maraneh ku Kami rek ditinggalan kakertaan, kakertaan Kami pribadi, anu beda

tina kakertaan asal ti dunya. Ulah honcewang, ulah baringung, ulah rarisi.

²⁸Ceuk Kami tadi, Kami rek indit, tapi bakal datang deui ka maraneh. Lamun maraneh nyaraah ka Kami, malah bakal barungah Kami rek mulang ka Rama teh, sabab Rama mah leuwih agung ti batan Kami.

²⁹Hal ieu ku Kami diomongkeun ayeuna memeh kajadian, supaya engke maraneh percaya lamun geus kajadian.

³⁰Kami geus teu bisa lila-lila deui nyarita ka maraneh, sabab anu nyangking ieu dunya geus datang. Saenyana manehna teu kawasa naon-naon ka Kami,

³¹tapi Kami kudu tumut kana sagala pangersa Rama, supaya kanyaah Kami ka Mantenna kanyahoan ku ieu dunya. Hayu ayeuna mah urang arindit ti dieu.

15¹Pilahir Yesus, "Kami teh tangkal anggur nu sajati, Ama Kami nu jadi tukang kebonna.

²Unggal dahan Kami anu teu daekeun buahan ku Mantenna ditilas, ari anu sok baruahan daunna dipangkas diberesihan, supaya buahanana laleubeut.

³Maraneh geus diberesihan ku pangajaran anu diwurukkeun ku Kami.

⁴Sing tetep ngahiji di Kami, Kami oge baris tetep ngahiji di maraneh. Maraneh anu jadi dahan-dahan moal baruahan lamun henteu

ngahiji di Kami, sabab dahan mustahil buahan lamun henteu ngahiji dina tangkalna.

⁵Kami tangkalna, maraneh dahan-dahanna. Sakur anu tetep di Kami sarta Kami tetep di manehna, tangtu buahan jeung leubeut; sabab lamun henteu jeung Kami mah maraneh moal barisa naon-naon.

⁶Dahan anu henteu tetep di Kami bakal dipiceun sina garing. Dahan-dahan nu karitu bakal ditumpukkeun tuluy dialung-alungkeun kana seuneu hurung, beak diduruk.

⁷Lamun maraneh tetep di Kami, tetep tigin kana piwuruk Kami, masih nyuhunkeun naon bae oge tangtu dikabulkeun.

⁸Kamulyaan Ama Kami bakal tembong lamun maraneh nu jadi dahan-dahan baruahan leubeut, sarta ku lantaran kitu maraneh jadi murid-murid Kami.

⁹Sakumaha Kami dipikanyaah ku Rama, maraneh oge dipikanyaah ku Kami, anu matak kudu tetep aya dina kanyaah Kami.

¹⁰Lamun narurut kana parentah Kami tangtu tetep ku Kami dipikanyaah, sakumaha Kami tetep dipikaasih ku Rama lantaran nurut kana timbalana-Na.

¹¹Nu matak dibarejaan kitu teh supaya kabungah Kami jadi kabungah maraneh, jeung supaya kabagjaan maraneh lengkep sampurna.

¹²Kieu parentah Kami teh: Maraneh sing silih pikanyaah, saperti Kami nyaah ka maraneh.

¹³ Kanyaah nu panggedena ti hiji jalma ka sobat-sobatna, nya eta lamun nepi ka ikhlas ngorbankeun jiwa pikeun ngabelaanana.

¹⁴ Maraneh teh sobat-sobat Kami lamun ngalakonan ieu parentah Kami.

¹⁵ Maraneh ku Kami moal disebut deui abdi-abdi, sabab nu jadi abdi mah henteu nyahoeun ka anu keur dipigawe ku dununganana. Sabalikna, maraneh ku Kami disebut sobat, lantaran geus dibarere nyaho sagala perkara anu ku Rama didawuhkeun ka Kami.

¹⁶ Lain maraneh anu marilih Kami, Kami anu milih maraneh, sangkan maraneh lalumaku hirup leubeut ku buah kanyaah, buah-buah anu awet jeung tahan. Masih maraneh rek nyuhunkeun naon bae anu disuhunkeunana nyebut ngaran Kami, ku Rama tan wande dikabul.

¹⁷ Kitu sababna nu matak parentah Kami teh: Sing silih pikanyaah."

¹⁸ "Lamun dunya geuleuheun ka maraneh, sing aringet yen eta teh lantaran geus geuleuheun ti heula ka Kami.

¹⁹ Lamun maraneh kaasup ka dunya mah tangtu ku dunya dipikanyaah lantaran bogana. Tapi maraneh mah ku Kami geus dicokot ti dunya, geus lain bogana deui, jadi dipikageuleuh.

²⁰ Kami geus ngabejaan ka maraneh, Euweuh badega anu leuwih luhur ti dununganana.

Lamun maranehna ka Kami nganiaya, ka maraneh oge tangtu nganiaya; lamun maranehna narurut kana piwuruk Kami, ka maraneh oge tangtu narurut.

²¹ Nu matak karitu ka maraneh teh lantaran maraneh mah anu Kami, jeung maranehna henteu nyarahoeun ka anu ngutus Kami.

²² Saupama maranehna ku Kami henteu didatangan, henteu diwurukan, moal baroga dosa; tapi ayeuna geus kitu kaayaanana, maranehna geus moal bisa mungkiran dosana.

²³ Anu geuleuheun ka Kami, ka Rama oge geuleuheun.

²⁴ Saupama ku Kami henteu ditembongan perkara-perkara anu can kungsi dipigawe ku jelema, maranehna moal baroga dosa. Tapi eta perkara-perkara teh geus kataranjoeun, nu matak maranehna teh ka Kami mikageuleuh, ka Rama mikageuleuh.

²⁵ Memang geus kudu kitu, supaya laksana anu kaunggel dina Kitab Hukum maranehna, yen: Maranehna gareuleuheun ka Kami teu karana sabab.

²⁶ Maraneh ku Kami bakal dibere Panulung asal ti Rama Kami, nya eta Roh Suci, anu bakal nganyatakeun hal Allah anu saestuna. Eta Panulung tangtu ku Kami diutus ka maraneh ti Rama, sarta Anjeunna baris nyaurkeun hal Kami.

²⁷ Maraneh oge kudu nyaritakeun hal Kami, sabab maraneh geus reureujeungan jeung Kami ti barang mimiti.

16 ¹ Kami ngabejakeun hal ieu teh supaya maraneh ulah nepi ka murtad.

² Sabab maraneh bakal disingkirkeun ti imah-imah ibadah urang Yahudi, malah engke aya mangsa, jelema anu maehan ka maraneh pangrasana mah ngabakti ka Allah.

³ Bakal dikitu-kitu maraneh ku jalma-jalma, lantaran maranehna teu nyarahoeun ka Rama, teu nyarahoeun ka Kami.

⁴ Lamun jalma-jalma ka maraneh geus kitu, maraneh sing aringet yen ku Kami geus dibejaan ti ayeuna kenah tina soal eta." "Hal ieu teu dibejakeun ti bareto soteh lantaran Kami aya di maraneh kenah.

⁵ Ayeuna Kami rek indit ka Anu ngutus, ku maraneh teu ditanyakeun arek ka mana.

⁶ Ayeuna ku Kami geus dibejaan, hate maraneh naralangsa.

⁷ Saenyana Kami indit teh bakal leuwih mangpaat pikeun maraneh, sabab lamun Kami teu indit, Panulung teh moal sumping. Sabalikna lamun Kami indit engke bakal ngajurungkeun Anjeunna ka maraneh.

⁸ Lamun geus sumping, Anjeunna bakal ngabuktikeun ka nu di dunya tina hal naon dosa maranehna, tina hal naon nu bener, jeung tina hal hukuman ti Allah.

⁹ Tina hal dosana, lantaran maranehna henteu palercayaeun ka Kami;

¹⁰ tina hal nu bener, lantaran bener Kami indit teh ka Rama sarta ku maraneh moal katenjo deui;

¹¹ tina hal hukuman ti Allah, lantaran nu nyangking kawasa di dunya teh geus nyandang hukuman.

¹² Picaritaeun Kami loba keneh tapi maraneh moal sanggup narimana ayeuna mah.

¹³ Tapi engke, lamun Roh tea geus sumping, maraneh bakal ditungtun sangkan nyaraho kana sagala hal anu saestu, sabab Anjeunna bakal nganyatakeun hal Allah anu saestu-estuna. Anu bakal disaurkeun ku Anjeunna lain pilahir-Na ku anjeun; anu bakal disaurkeuna-Na teh hal-hal anu geus kadangu ku Anjeunna bae, sarta maraneh ku Anjeunna bakal dibere nyaho naon-naon anu baris kajadian engke.

¹⁴ Anjeunna bakal ngagungkeun ka Kami, sabab nya Anjeunna anu bakal nepikeun pilahir-pilahir Kami ka maraneh.

¹⁵ Sagala kagungan Rama, jadi milik Kami ongkoh. Nu matak ceuk Kami bieu, sagala hal anu ditepikeun ku Roh ka maraneh asalna ti Kami."

¹⁶ "Kari sakeudeung deui maraneh narenjo Kami teh, tapi moal lila deui oge bakal narenjo deui."

¹⁷ Murid-murid aya anu silih tanya, "Naon maksudna? Saur-Na: Ngan kari sakeudeung deui urang narenjo Anjeunna teh, tapi saur-Na keneh: Sakeudeung deui oge bakal narenjo deui. Jeung saur-Na: Sabab Kami rek mulang ka Rama.

¹⁸ Naon hartina sakeudeung deui teh? Teu ngarti urang mah Anjeunna nyaurkeun naon."

¹⁹ Yesus uningaeun yen maranehna harayang nanya, tuluy Anjeunna nyarios, saur-Na, "Ceuk Kami bieu, Ngan kari sakeudeung deui maraneh narenjo Kami teh, tapi moal lila deui oge bakal narenjo deui. Eta anu disualkeun ku maraneh teh?

²⁰ Satemenna ceuk Kami: Maraneh bakal ceurik jeung prihatin, tapi dunya mah bakal suka. Maraneh bakal nalangsa, tapi kanalangsaaan maraneh bakal robah jadi kagumbiraan.

²¹ Awewe nu rek ngajuru tangtu susah hatena lantaran tereh nandangan kanyeri, tapi barang geus ngajuru sagala kanyerina moal dirasa, kasilep ku rasa bagja dumeh orokna geus lahir ka dunya.

²² Nya kitu maraneh oge: Ayeuna sarusah hate. Tapi Kami tangtu datang deui ka maraneh, sarta maraneh bakal ngarasa bagja, rasa bagja moal beunang disisilihan.

²³ Dina mangsa eta maraneh geus moal aya tanyakeuneun deui ka Kami. Sing percaya, naon bae pamenta maraneh ka Rama anu

dipenta bari mawa ngaran Kami, ku Rama tangtu dikabul.

²⁴ Nepi ka ayeuna maraneh can barangpenta naon-naon mawa ngaran Kami. Pek marenta, tangtu bakal narima, sangkan kasenangan hate maraneh sampurna."

²⁵ "Bareto Kami ngawuruk ka maraneh teh sok ku ibarat bae. Engke mah kaayaan Rama teh rek ditetelakeun sajentrenana, moal ku ibarat deui.

²⁶ Engke mah maraneh kudu barangpenta ka Rama teh nyebut ngaran Kami, jadi teu kudu dipangmentakeun deui ku Kami,

²⁷ sabab Rama ku manten mikanyaah ka maraneh, lantaran maraneh nyaraah jeung palercaya yen Kami asal ti Allah.

²⁸ Saestuna, Kami teh ti Rama, datang ka dunya, sarta ayeuna rek ninggalkeun ieu dunya, mulang deui ka Rama."

²⁹ Pihatur murid-murid, "Ayeuna Gusti ngalahir teh parantos sageblasna, henteu ku ibarat deui.

³⁰ Abdi-abdi nembe terang yen Gusti uninga kana sagala rupi. Gusti teu perlu ku jalmi anu nyual, sareng ku margi kitu abdi-abdi percanten, Gusti teh asal ti Allah."

³¹ Waler Yesus, "Percaya maraneh ayeuna?

³² Mangka nyaraho, tereh datang mangsana, malah eta mangsa teh geus datang, maraneh bakal dipaburencaykeun, marulang ka tempat masing-masing, Kami pada naringgalkeun.

Tapi sanajan kitu ge Kami moal nyorangan, sabab aya Rama anu nyarengan.

³³ Ieu kabeh ku Kami dibejakeun, supaya maraneh sareng hate ngahiji ka Kami. Maraneh ku dunya bakal dikaniaya, tapi sing taleger, sabab dunya geus eleh ku Kami."

17 ¹ Sanggeus ngalahir kitu Yesus tanggah terus unjukan kieu, "Ama, waktosna parantos dongkap. Putra Ama mug i dipaparin kamulyaan, supados Putra matak mulya ka Ama.

² Putra ku Ama parantos dipaparin kawasa ka sakumna manusa, dugi ka tiasa maparin hirup langgeng ka jalmi-jalmi anu ku Ama diserenkeun ka Putra.

³ Dupi hirup langgeng teh nya eta: Terang ka Ama, Allah sajati anu mung hiji, sareng ka utusan Ama, Yesus Kristus.

⁴ Kamulyaan Ama ku Abdi parantos dipencarkeun di bumi, padamelan ti Ama parantos beres dilampahkeun sadayana.

⁵ Ama! Mug i kamulyaan Abdi anu kapungkur, anu ayeuna aya di Ama dipaparinkeun deui, nya eta kamulyaan Abdi anu sami-sami jadi kamulyaan Ama ti memeh dunya dijadikeun.

⁶ Ama ku Abdi parantos diutarakeun ka jalmi-jalmi di dunya, anu ku Ama dipasihkeun ka Abdi. Maranehna kagungan Ama anu diserenkeun ka Abdi. Maranehna parantos narurut kana pangandika Ama,

⁷ parantos tarerangeun yen saniskanten anu katampi ku Abdi teh asalna ti Ama.

⁸ Pangandika Ama ku Abdi parantos diwurukkeun ka maranehna sareng ditarampi; maranehna parantos tarerangeun yen Abdi asal ti Ama, palercayaeun yen Ama anu ngutus.

⁹ Ayeuna Abdi mangnedakeun maranehna; sanes mangnedakeun dunya, nanging mangnedakeun jalmi-jalmi paparin ti Ama, kagungan Ama tea.

¹⁰ Sagala kagaduh Abdi kagungan Ama, sagala kagungan Ama kagaduh Abdi; Abdi parantos diagungkeun ku maranehna.

¹¹ Dupi ayeuna Abdi sumeja dongkap ka Ama, di dunya moal lami deui. Nanging maranehna mah tetep di dunya. Ama Nu Suci! Mugi maranehna diraksa ku kakawasaan jenengan Ama, nya eta jenengan anu ku Ama dipaparinkeun ka Abdi, supados maranehna jadi sahiji sapertos Ama sareng Abdi sahiji.

¹² Sapanjang disarengan kenah ku Abdi, maranehna aman ku Abdi dijagi nganggo kakawasaan jenengan Ama, jenengan anu ku Ama dipasihkeun ka Abdi. Maranehna ku Abdi dijagi, saurang ge teu aya nu ical, kajabi anu saurang, anu memang kedah ical, supados laksana nu kaungel dina Kitab Suci.

¹³ Ayeuna Abdi sumeja wangsul ka Ama. Perkawis ieu ku Abdi diunjukkeun sabot di

dunya keneh, supados maranehna tiasa ngarasakeun sapinuhna rasa suka hate Abdi.

¹⁴ Maranehna parantos narampi pangandika Ama, dugi ka dipikageuleuh ku dunya, margi maranehna oge sapertos Abdi sanes gaduhna dunya.

¹⁵ Abdi moal nyuhunkeun supados maranehna oge dicandak ti dunya, mung supados ku Ama ditangtayungan ti si Jahat.

¹⁶ Sakumaha Abdi sanes gaduhna dunya, maranehna oge sanes gaduhna dunya.

¹⁷ Mugi maranehna dijadikeun kagungan Ama anu disahkeun ku kaestuan. Nya pangandika Ama kaestuan teh.

¹⁸ Maranehna ku Abdi diutus ka dunya sapertos Abdi diutus ku Ama ka ieu dunya.

¹⁹ Abdi ngabaktoskeun diri ka Ama, supados maranehna oge tiasa dibaktoskeun ka Ama, supados leres-leres jadi kagungan Ama.

²⁰ Abdi sanes mung mangnedakeun maranehna bae, nanging mangnedakeun oge jalmi-jalmi anu bakal palercaya ka Abdi tina pangwawaran maranehna.

²¹ Mugi eta jalmi-jalmi oge didamel jadi sahiji. Ama! Mugi maranehna oge dikersakeun ngahiji ka Urang, sapertos Ama ngahiji ka Abdi, Abdi ngahiji ka Ama. Mugi maranehna dihijikeun, supados dunya percayaeun yen Ama parantos ngutus Abdi.

²² Maranehna parantos disina nyandang kamulyaan Abdi anu ti Ama tea, sina ngahiji sakumaha Abdi sareng Ama teh hiji:

²³ Abdi ngahiji di maranehna, Ama ngahiji di Abdi, dugi ka maranehna sakumna jadi hiji, dugi ka dunya sina terangeun yen Ama parantos ngutus Abdi, sareng sina terangeun yen Ama mikaasih ka eta jalmi-jalmi sakumaha mikaasih ka Abdi.

²⁴ Ama! Eta jalmi-jalmi ku Ama parantos dipaparinkeun ka Abdi. Kahoyong mah maranehna sing araya di tempat Abdi, sina naringal kamulyaan Abdi anu ti Ama tea, tawis mikaasih ka Abdi ti memeh dunya diadegkeun.

²⁵ Nun Ama anu maha adil! Dunya teu terangeun ka Ama, dupi Abdi mah terang; jalmi-jalmi paparin Ama tea oge tarerangeun yen Ama anu ngutus Abdi.

²⁶ Ama ku Abdi parantos dikenalkeun ka maranehna sareng bade dikenalkeun saterasna, supados kaasih Ama ka Abdi tumerap ka maranehna, supados Abdi oge tiasa ngahiji sareng maranehna."

18¹ Sanggeus ngucapkeun eta paneda, Yesus angkat jeung murid-murid, terus meuntasan Walungan Kidron. Di eta tempat aya hiji taman, sarta Yesus lebet ka dinya jeung murid-murid.

² Yudas anu rek ngahianat nyahoeun ka eta tempat, sabab ku Yesus geus sering dicandak ka dinya jeung murid-murid.

³ Nu matak tuluy manehna nyusul ka dinya, mawa pasukan serdadu Rum jeung pangawal-pangawal Bait Allah, titahan imam-imam kapala jeung urang Parisi, marawa pakarang, lantera jeung obor.

⁴ Yesus anu geus uningaen ti anggalna ku nu bakal tumiba ka salira-Na majeng nembongkeun anjeun, tuluy mariksa, "Maraneh nareangan saha?"

⁵ Walonna, "Neangan Yesus urang Nasaret." "Ieu Kami," saur Yesus. Yudas, si hianat tea aya nangtung jeung nu loba.

⁶ Barang Yesus ngalahir Ieu Kami, jalma-jalma mani malundur terus rarubuh kana taneuh.

⁷ Yesus mariksa deui, "Maraneh nareangan saha?" "Yesus urang Nasaret," walon maranehna.

⁸ Saur Yesus, "Ti tadi ge ceuk Kami ieu Kami. Upama enya anu ditareangan teh Kami, nu sejen ulah diganggu."

⁹ (Lahirana-Na kitu pikeun ngabuktikeun kasaurana-Na anu kieu tea: "Ama! Jalmi-jalmi paparin ti Ama ka Abdi teh pangesto teu aya nu ical.")

¹⁰ Simon Petrus anu mawa pedang nyabut pedangna, tuluy dikadekkeun ka hiji badega

Imam Agung ngaran Malkus, rampung ceulina anu katuhu.

¹¹ Yesus ngalahir ka Petrus, "Sarungkeun deui pedang maneh! Pangira maneh ieu lumur panganiayaan ti Ama Kami teh ku Kami moal diinum?"

¹² Geus kitu serdadu-serdadu Rum, kapala pasukanana, jeung para pangawal urang Yahudi narangkep terus ngabarogod Yesus.

¹³ Yesus dibawa, tuluy ditembongkeun heula ka Anas, mertuana Kayapas. Ari Kayapas teh Imam Agung taun eta.

¹⁴ Kayapas kungsi nganasehatan ka para gegeden Yahudi yen leuwih hade paeh jalma saurang pikeun kasalametan sakumna bangsa.

¹⁵ Waktu Yesus dibawa, Simon Petrus nuturkeun jeung baterna saurang anu geus dikenal ku Imam Agung. Eta batur Petrus milu asup jeung Yesus ka buruan bumi Imam Agung,

¹⁶ ari Petrus eureun di lawang buruan. Geus kitu batur Petrus teh kaluar deui, nyarita ka awewe anu jaga lawang buruan, tuluy ngajak Petrus ka jero.

¹⁷ Eta awewe jaga lawang nanya ka Petrus, "Anjeun lain murid-Na jelema nu itu?" "Lain," walon Petrus.

¹⁸ Ku sabab tiris, gandek-gandek jeung para pangawal nyarieun pirunan, tuluy narangtung

ngariung seuneu, saliduru. Petrus oge milu siduru.

¹⁹ Yesus dipariksa ku Imam Agung hal murid-murid-Na jeung pangajarana-Na.

²⁰ Waler Yesus, "Kaula nyanggem ka saha-saha oge satarabasna. Pangajaran Kaula diwurukkeunana di imah-imah ibadah atanapi di Bait Allah tempat kempelna jalmi-jalmi. Nyanggemkeun naon-naon oge Kaula tara susulumputan.

²¹ Naha mariksakeun ka Kaula? Pariksakeun bae ka jalmi-jalmi anu sok ngarupingkeun Kaula, tangtos tarerangeun naon anu disanggemkeun ku Kaula."

²² Barang Yesus nyaurkeun kitu salah saurang pangawal di dinya terus nyabok ka Anjeunna bari ngomong, "Wani temen Maneh ngomong saperti kitu ka Imam Agung!"

²³ Waler Yesus, "Lamun omongan Kami salah, coba terangkeun ka nu araya di dieu naon salahna. Tapi upama omongan Kami bener, ku naon maneh nyabok?"

²⁴ Geus kitu Anjeunna ku Anas dikintunkeun ka Imam Agung Kayapas, dibarogod keneh.

²⁵ Ari Petrus keur siduru keneh. Ku nu keur saliduru ditanya, "Ari anjeun lain murid jelema itu?" Petrus ngangles, "Lain!"

²⁶ Ari ceuk hiji gandeuk Imam Agung barayana Malkus anu dikadek ceulina tea, "Naha lain anjeun anu ku kuring katenjo aya di taman jeung Yesus teh?"

²⁷ "Lain," walon Petrus deui. Harita kenéh kadenge hayam kongkorongok.

²⁸ Isuk-isuk kenéh pisan Yesus dibawa ti bumi Kayapas ka karaton guptur. Tapi para gegeden Yahudi henteu arasup ka jero karaton, ngajaga dirina ulah jadi najis ceuk agama, supaya meunang milu ngadahar jamuan Paska.

²⁹ Ku sabab kitu Pilatus kaluar nemonan, tuluy mariksa, "Naon perkarana eta jelema dibawa ka kami?"

³⁰ Walon maranehna, "Upami teu jahat ge tangtos moal dibantun ka Juragan."

³¹ Saur Pilatus, "Uruskeun bae ku maraneh nurutkeun hukum maraneh." Walon maranehna, "Bangsa sim kuring teu diidinan ngajalankeun hukum pati."

³² (Pang kitu teh supaya laksana pilahir Yesus basa ngagambarkeun cara pipupuseuna-Na tea.)

³³ Pilatus lebet deui ka karaton, Yesus disaur jeung terus dipariksa, "Anjeun teh Raja urang Yahudi?"

³⁴ Waler Yesus, "Juragan mariksa kitu teh naha dumeu uninga ku anjeun atanapi aya anu ngawartosan?"

³⁵ Waler Pilatus, "Na kaula teh urang Yahudi? Anjeun diserenkeun ka kaula teh ku bangsa sorangan jeung ku imam-imam kapala. Anjeun geus nyieun lampah naon?"

³⁶ Waler Yesus, "Karajaan Kaula sanes ti dunya ieu. Upami karajaan Kaula ti ieu dunya, para panganut Kaula baris tarung ngabelaan, ulah dugi ka Kaula beunang ku gegeden-gegeden urang Yahudi. Sanes, karajaan Kaula sanes ti ieu dunya!"

³⁷ Saur Pilatus, "Jadi enya Anjeun teh raja?" Waler Yesus, "Saur Juragan, Kaula teh raja. Tujuan Kaula medal sareng dongkap ka ieu dunya seja ngawurukkeun hal kaestuan. Jalmi anu dipimilik ku kaestuan tangtos daekeun ngupingkeun ka Kaula."

³⁸ "Naon kaestuan teh?" Pilatus mariksa. Ti dinya Pilatus kaluar, tuluy ngalahir ka urang Yahudi, "Kami teu manggih lantaran pikeun ngahukum eta jalma.

³⁹ Nurutkeun adat kabiasaan maraneh, saban-saban poe Paska kami salawasna sok ngabebaskeun salah saurang sakitan pikeun maraneh. Kumaha ayeuna kahayang maraneh, Raja urang Yahudi anu kudu dibebaskeun teh?"

⁴⁰ "Ulah! Ulah Manehna! Hayang Barabas!" jawab maranehna tingjarerit. (Barabas teh penjahat.)

19 ¹ Pilatus lebet deui, tuluy nimbalan supaya Yesus dirangket.

² Ari serdadu-serdadu tuluy nyieun mamakutaan tina regang-regang anu cucukan, diterapkeun kana mastaka Yesus

sarta Anjeunna dianggoanan jubah warna wungu.

³Geus kitu serdadu-serdadu teh daratang jeung ngaromong ka Anjeunna, "Wilujeng Raja urang Yahudi!" pokna bari terus narampiling.

⁴Pilatus kaluar deui, ngalahir ka urang Yahudi, "Tarenjokeun! Eta jelema ku kami rek dibawa ka hareupeun maraneh. Kami rek ngabuktikeun yen kami teu manggih sabab pikeun ngahukum Manehna."

⁵Ti dinya Yesus kaluar, nganggo jubah wungu jeung makuta cucuk. Pilatus ngalahir, "Tarenjo ieu jelema!"

⁶Imam-imam kapala jeung para pangawal Bait Allah narenjo ka Anjeunna, tuluy tinggorowok, "Salibkeun! Salibkeun!" Saur Pilatus, "Pek bae ku maraneh salibkeun. Kami mah teu manggih sabab pikeun ngahukum."

⁷Jalma-jalma narembalan, "Ceuk hukum bangsa kuring, eta jelema kudu dipaehan, sabab ngaku-ngaku jadi Putra Allah!"

⁸Ngadangu jawaban maranehna kitu Pilatus beuki ngaraos risi,

⁹tuluy lebet deui ka karaton. Yesus dipariksa deui, "Anjeun ti mana asal?" Tapi Yesus teu ngawaler.

¹⁰Pilahir Pilatus ka Anjeunna, "Embung Anjeun teh ngomong ka kaula? Inget, kaula kawasa ngabebaskeun atawa nyalibkeun Anjeun."

¹¹ Waler Yesus, "Juragan iasa kawasa ka Kaula mung ku margi aya widi ti Allah. Ku margi kitu jalmi anu nyerenkeun Kaula ka Juragan dosana langkung abot."

¹² Ngadangu pilahir Yesus kitu, Pilatus sateka-teka milarian jalan pikeun ngabebaskeun Anjeunna. Tapi urang Yahudi tingcorowok pokna, "Upami eta jalmi dibebaskeun, hartosna Juragan teh sanes mitra Prabu. Jalmi anu ngaku-ngaku raja teh hartosna ngalawan ka Prabu!"

¹³ Ngadenge jawaban kitu, Pilatus tuluy nyandak Yesus ka luar, terus linggih dina korsi pangadilan di tempat anu disebut "Lante Batu". (Dina basa Ibrani ngaranna "Gabata".)

¹⁴ Harita geus meh pukul dua welas beurang, kari sapoe eta deui kana poe Pesta Paska. Pilatus ngalahir ka urang Yahudi, "Ieu teh raja maraneh!"

¹⁵ Jalma-jalma Yahudi tinggorowok deui, "Paehan! Paehan! Salibkeun!" Lahiran Pilatus, "Jadi kami kudu nyalibkeun raja maraneh?" Dijarawab ku imam-imam kapala, "Teu gaduh deui raja lian ti Prabu!"

¹⁶ Ahirna Yesus ku Pilatus diserenkeun ka maranehna sina disalib. Yesus geus dicangking ku maranehna.

¹⁷ Anjeunna kaluar bari manggul salib-Na ku anjeun, terus nepi ka tempat anu katelah "Tempat Tangkorek". (Dina basa Ibrani disebutna "Golgota".)

¹⁸ Di dinya Anjeunna terus disalibkeun, bareng jeung dua penjahat anu disalibkeunana kiwaeun jeung tengeneuna-Na.

¹⁹ Dina pucuk salib Yesus aya tulisan Pilatus, ungelna: "Yesus urang Nasaret Raja urang Yahudi".

²⁰ Kabaca ku jalma loba, kawantu tempat nyalibkeuna-Na teh teu pati jauh ti kota. Tulisanana dina tilu rupa basa, Ibrani, Latin, jeung Yunani.

²¹ Imam-imam kapala marenta ka Pilatus pokna, "Ulah diserat Raja urang Yahudi, kedah, Ceuk ieu jelema, Kami Raja urang Yahudi."

²² Waler Pilatus, "Anu geus dituliskeun ku kami tetep dituliskeunana."

²³ Anggoan Yesus ku serdadu-serdadu anu tas nyalibkeuna-Na dibagi opat keur maranehna, hiji serdadu hiji bagian. Barang giliran jubah-Na, eta jubah teh tinunan sagebaran, teu aya jaitanana.

²⁴ Ceuk serdadu-serdadu, "Ieu jubah ulah dipecah, urang lotrekeun bae saha engke anu meunangna." Eta kajadian teh nyumponan sakumaha anu geus dituliskeun dina Kitab Suci anu ungelna kieu: "Pakean Kami ku maranehna dibagi-bagi, jubah Kami dilotrekeun." Nya kitu pisan anu dilampahkeun ku eta serdadu-serdadu teh.

²⁵ Deukeut kana salib Anjeunna aya ibu-Na, saderek istri ibu-Na, Maria bojo Klopas, jeung Maria Magdalena.

²⁶ Yesus ningali ka ibu-Na jeung ka murid anu dipikaasih, tuluy ngalahir ka ibu-Na, "Ibu, eta teh putra ibu!"

²⁷ Ngalahir deui ka eta murid, "Eta teh indung hidep!" Ti harita ibuna Yesus ku eta murid diaku indung, dibawa ka imahna.

²⁸ Yesus geus ngaraos yen sagala rupana ayeuna geus tutas. Jeung sangkan laksana anu kaungel dina Kitab Suci, Anjeunna ngalahir, "Kami halabhab!"

²⁹ Di dinya aya mangkok, eusina cai anggur haseum, seug aya anu niir sepon, dicelupkeun kana eta anggur terus diantelkeun kana lambey Yesus.

³⁰ Sanggeus Anjeunna ngaraosan, tuluy ngalahir, "Geus tutas!" Sanggeus kitu mastaka-Na ngulahek, Yesus geus pupus.

³¹ Para gegeden Yahudi tuluy marenta idin ka Pilatus pikeun mingges-minggeskeun suku jalma-jalma anu keur disalibkeun, sarta mayit-mayitna rek diturunkeun tina salib. Pangna marenta kitu lantaran harita poe Jumaah. Maranehna hayang supaya dina poe isukna, poe Sabat, ulah aya mayit anu diantep dina salibna, lantaran poe Sabat nu eta teh Sabat anu kacida sucina.

³² Ti dinya serdadu-serdadu mingges-minggeskeun suku jalma hukuman, mimiti nu

duaan heula, anu bareng disalibkeun jeung Yesus.

³³Barang rek minggeskeun sampean Yesus, teu tulus, sabab tetela Anjeunna mah geus pupus.

³⁴Tapi aya hiji serdadu anu nojos angkeng-Na ku tumbak, brey bijilan getih campur cai.

³⁵(Jalma anu nyaritakeun ieu kajadian teh anu geus nenjoeun kajadianana, nepi ka aranjeun oge baris percaya. Anu dicaritakeun ku eta jalma memang hal anu saenyana, sarta manehna yakin yen nyaritakeun anu saenyana.)

³⁶Kitu kajadianana, supaya laksana ungel Kitab Suci anu kieu, "Tulang Anjeunna sahiji ge moal aya anu dipotongkeun."

³⁷Aya deui ungel Kitab Suci anu kieu, "Jalma-jalma ngarawaskeun ka Anjeunna sanggeus Anjeunna ditumbak."

³⁸Aya hiji jelema, (panganut Yesus keneh ngan teu wanieun nembrak lantaran sieuneun ku para gegeden Yahudi), ngaranna Yusup urang Arimatea, menta idin ka Pilatus nyokot layon Yesus. Ku Pilatus diidinan, tuluy layon teh ku Yusup dicokot.

³⁹Nikodemus, anu bareto nepungan Yesus peuting-peuting tea, maturan ka Yusup. Manehna mawa seuseungitan nya eta emur campur garu, lobana kira-kira tilu puluh kilo.

⁴⁰ Layon Yesus ku Yusup jeung Nikodemus dibungkus ku lawon linen katut seuseungitanana, sakumaha adat urang Yahudi nguburkeun mayit.

⁴¹ Di tempat Yesus disalib aya hiji taman, sarta di eta taman aya hiji pakuburan weuteuh can dipake ngubur saha-saha.

⁴² Ku sabab poe eta nyanghareupan poe Sabat, tur aya kuburan anu deukeut, layon Yesus tuluy dikurebkeun di dinya.

20 ¹ Poe Minggu isuk-isuk, poek-poek keneh Maria Magdalena indit ka kuburan, ari datang nyampak batu tutup lawang kuburan geus aya nu mindahkeun.

² Maria Magdalena lumpat manggihan Simon Petrus jeung murid anu dipikaasih ku Yesus, hariweusweus pokna, "Gusti urang aya nu maling ti kuburan, duka dibawa ka mana!"

³ Petrus jeung eta murid lalumpat ka kuburan,

⁴ tapi baterna lumpatna leuwih tarik, nepina ka kuburan ti heula.

⁵ Tapi henteu terus asup, ngan nempo bae ka jero kuburan, beh nenjo lawon linen ngalumbuk.

⁶ Teu lila jol Simon Petrus, datang-datang terus asup ka jero kuburan, tapi ngan nenjo lawon linen bae

⁷ jeung urut bulen mastaka Yesus, ngan ieu mah misah sarta ngagulung.

⁸ Murid anu datang ti heula tea oge terus asup ka jero kuburan, tuluy percaya kana tetenjoanana.

⁹ (Ku maranehna can kaharti eusi Kitab Suci anu nyebutkeun yen Anjeunna kudu tanghi tina pupusna.)

¹⁰ Geus kitu maranehna baralik.

¹¹ Maria ceurik deukeut kuburan, tuluy nempo ka jero kuburan bari ceurik.

¹² Beh nenjo aya dua malaikat, panganggona bodas, keur caralik dina urut Yesus ebog dina mastakaeun jeung dina tunjangeuna-Na.

¹³ "Ku naon Nyai ceurik?" malaikat mariksa. "Gusti abdi aya nu maling, duka dibantun ka mana," walon Maria.

¹⁴ Sanggeus kitu manehna malik bari luak-lieuk, breh ningal Yesus keur ngadeg, tapi manehna teu wawuheun yen Anjeunna teh Yesus.

¹⁵ Ku Yesus dipariksa, "Ku naon Nyai ceurik? Neangan saha?" Panyangka Maria Anjeunna teh tukang kebon, tuluy ngawalon, "Manawi Juragan anu nyandak Anjeunna, wartoskeun dicandak ka mana, ku abdi bade dibantun deui!"

¹⁶ Pilahir Yesus, "Maria!" Maria ngarenjag terus nelek-nelek, pok bae unjukan ku basa Ibrani, "Rabuni!" (Hartina "Guru".)

¹⁷ "Ulah nyabak ka Kami," pilahir Yesus, "sabab Kami tacan unggah ka Rama. Anggur bejakeun ka dulur-dulur Kami, yen Kami arek

mulang ka Rama, nya eta Rama Kami jeung Rama maranehna, Allah Kami jeung Allah maranehna."

¹⁸ Maria Magdalena indit ti dinya, pupulih ka murid-murid Anjeunna yen manehna geus nenjo Gusti, jeung nepikeun pilahir-Na.

¹⁹ Dina malem Senenna, geus peuting, murid-murid keur karumpul di hiji imah, pantona ditulakan lantaran sarieuneun ku gegeden-gegeden Yahudi. Yesus sumping sarta ujug-ujug geus ngadeg di dinya, tuluy ngalahir, "Salam rahayu!"

²⁰ Geus kitu Anjeunna nembongkeun panangan jeung angkeng-Na. Sanggeus tetela Anjeunna teh Gusti, murid-murid kacida aratoheunana.

²¹ Yesus ngalahir deui, "Salam rahayu. Sakumaha Rama geus ngutus Kami, Kami oge rek ngutus maraneh."

²² Ti dinya Anjeunna niupkeun napas ka murid-murid-Na. "Tarima ieu Roh Suci," saur-Na.

²³ "Saha-saha anu ku maraneh dihampura dosana, ku Allah oge bakal dihampura; upama ku maraneh henteu dihampura, ku Allah oge moal dihampura."

²⁴ Tomas, murid ti nu dua welas (anu sok disebut si "Kembar"), waktu Yesus nembongan teh keur teu aya,

²⁵ seug dibarejaan ku murid-murid sejen, "Urang mah geus panggih deui jeung Gusti!"

Tembal Tomas, "Kuring mah mun can nenjo jeung can ngusapkeun ramo kana tapak paku dina panangana-Na, jeung can nyabakkeun leungeun kana angkeng-Na, moal percaya!"

²⁶ Heuleut saminggu ti harita murid-murid kumpul deui di jero imah anu kamari ieu, Tomas oge aya. Pantona ditulakan, tapi Yesus sumping, ujug-ujug geus ngadeg di dinya. Tuluy ngalahir, "Salam rahayu."

²⁷ Ti dinya ngalahir ka Tomas, "Rampakeun ramo maneh kana ieu, tenjo ieu leungeun Kami. Sodorkeun leungeun maneh, cabak ieu cangkeng Kami. Geus, ulah cangcaya, sing percaya!"

²⁸ "Gusti sim abdi, Allah sim abdi!" walon Tomas.

²⁹ Pilahir Yesus ka Tomas, "Maneh percaya da geus nenjo Kami, nya? Bagja kacida anu percaya sanajan teu kungsi nenjo heula ka Kami!"

³⁰ Yesus ka murid-murid-Na nembongkeun rupa-rupa deui kaajaiban anu henteu ditulis dina ieu kitab.

³¹ Tapi sakabeh anu geus dituliskeun maksudna netelakeun yen Yesus teh Kristus, Jurusalamet, Putra Allah, supaya dulur-dulur percaya. Sabab lamun dulur-dulur percaya ka Anjeunna tangtu meunangkeun hirup.

21 ¹ Sanggeus eta, Yesus nembongan deui ka murid-murid-Na, di sisi Talaga Tiberias. Kieu kajadianana:

² Simon Petrus, Tomas (anu disebut si Kembar), Natanael (urang Kana, Galilea), dua anak Sebedeus, jeung dua murid deui, karumpul.

³ Ceuk Simon Petrus, "Kuring rek ngala lauk." "Kuring milu," ceuk nu sejen. Tuluy sarerea kana parahu, tapi sapeuting jeput teu meunang naon-naon.

⁴ Wanci meletek panonpoe Yesus ngadeg di sisi cai, tapi murid-murid teu warawuheun.

⁵ Anjeunna mariksa, "Barudak, can beubeunangan?" "Teu acan!" jawab maranehna.

⁶ Saur Yesus, "Semprangkeun heurapna ka katuhueun parahu, tangtu aya nu beunang!" Seug heurapna disemprangkeun, barang ditarik meh teu kaangkat pinuh ku lauk.

⁷ "Geuning Gusti!" ceuk murid anu dipikaasih ku Yesus ka Petrus. Dibejaan yen Gusti, rap bae Petrus make baju (sabab keur teu make baju), tuluy luncat kana cai.

⁸ Ka darat teu pati jauh, kira-kira saratus meter. Nu sejen oge terus nyarisi dina parahu bari narik heurap anu pinuh ku lauk.

⁹ Barang tarurun tina parahu nyampak geus aya seuneu areng ruhay, di luhurna diteundeunan lauk jeung roti sababaraha siki.

¹⁰ Yesus ngalahir, "Bawa ka dieu saeutik lauk beunang bieu."

¹¹ Simon Petrus unggah kana parahu narik heurap ka darat. Laukna galedé aya saratus

lima puluh tilu siki. Sakitu lobana lauk anu beunang, tapi heurapna teu nepi ka bedah.

¹² Yesus ngalahir, "Ka darieu, dalahar." Murid-murid teu aya anu wanieun nanya, "Dupi Bapa saha?" da geus nyarahoeun yen Anjeunna teh Gusti.

¹³ Ku sabab kitu Yesus terus nyandakan roti jeung lauk dibagikeun ka maranehna.

¹⁴ Ti barang gugah tina pupus nepi ka harita, Yesus geus katilu kalina nembongan ka murid-murid.

¹⁵ Sanggeus dalahar, Yesus mariksa ka Simon Petrus, "Simon anak Yonas, enya hidep nyaah ka Kami leuwih ti nu sejen?" "Sumuhun Gusti," walon Petrus, "Gusti uninga yen abdi teh nyaah ka Gusti." Saur Yesus, "Panguruskeun anak-anak domba Kami."

¹⁶ Geus kitu mariksa deui kadua kalina, "Simon anak Yonas, enya hidep nyaah ka Kami?" Walon Petrus, "Sumuhun Gusti, Gusti uninga yen abdi nyaah ka Gusti." Saur Yesus, "Panguruskeun domba-domba Kami."

¹⁷ Katilu kalina Anjeunna mariksa deui, "Simon anak Yonas, enya hidep nyaah ka Kami?" Dipariksa nepi ka tilu kali, "Enya hidep nyaah ka Kami?" Petrus jadi nalangsa, tuluy unjukan, "Gusti, Gusti uninga kana saniskanten perkawis, tangtos uninga yen abdi nyaah ka Gusti." Saur Yesus, "Panguruskeun domba-domba Kami."

¹⁸ Satemenna ceuk Kami: Maneh keur ngora mah biasa sok ras jig, indit ka mana kahayang. Tapi engke ari geus kolot, maneh kudu pasrah ngasongkeun leungeun dibarogod ku batur, indit ka mana karep nu mawa, lain kahayang sorangan."

¹⁹ (Ieu pilahir Anjeunna, ngagambarkeun carana Petrus nekanan ajalna engke sangkan Allah dimulyakeun.) "Tuturkeun Kami," saur Yesus ka Simon Petrus.

²⁰ Petrus ngalieuk ka tukang, sihareng dituturkeun ku murid anu dipikaasih ku Yesus, anu keur basa tuang peuting diukna nepi ka ngalendean ka Anjeunna jeung nanya kieu, "Saha jalmina anu bade ngahianat teh, Gusti?"

²¹ Barang Petrus nenjoeun ka manehna, tuluy nanya ka Yesus, "Gusti, dupi manehna kumaha?"

²² Waler Yesus, "Lain perkara maneh lamun manehna ku Kami dikersakeun hirup keneh nepi ka Kami datang deui. Tapi ari maneh, geura tuturkeun Kami!"

²³ Tuluy rame di kalangan panganut-panganut Yesus, magar murid anu eta mah moal maot-maot. Padahal Yesus henteu nyaurkeun yen manehna moal maot-maot, nyaurkeun soteh, "Lain perkara maneh lamun manehna ku Kami dikersakeun hirup keneh nepi ka Kami datang deui."

²⁴ Nya murid anu eta anu nyaritakeun ieu sagala perkara teh, jeung anu nuliskeunana, nepi ka urang teu hamham deui yen anu dicaritakeunana teh saestuna.

²⁵ Loba kenah perkara-perkara salian ti ieu anu dipidamel ku Yesus. Upama eta kabeh ditulis sarupa-sarupana, kawasna sadunya ge moal cukup keur nyimpen kitab-kitab nu rek ditulisanana.

Kisah Para Rasul

1 ¹ Juragan Teopilus, Dina kitab nu kahiji, sugri anu dipidamel sareng diwulangkeun ku Yesus, ku sim kuring parantos diseratkeun sadayana, ti ngawitan Anjeunna barangdamel

² dugi ka Anjeunna dicandak ka sawarga. Memeh ka sawarga Anjeunna maparin pituduh-pituduh ku Roh Suci, ka jalmi-jalmi anu ku Anjeunna diangkat jadi rasul-rasul-Na.

³ Saparantosna gugah tina pupus, salami opat puluh dinten Anjeunna sering nembongan ka rasul-rasul-Na, dugi ka teu matak hamham yen Anjeunna estu hirup deui, kataringal sareng sasauran ka aranjeunna perkawis Karajaan Allah.

⁴ Dina hiji dinten Anjeunna ngalahir kieu ka sadaya rasul, "Maraneh ulah waka aringkah ti Yerusalem, dago heula anu geus dijangjikeun ku Rama, sakumaha nu geus dicaritakeun ku Kami tea.

⁵ Yohanes ngabaptisna ku cai, maraneh mah sakeudeung deui bakal ngabaptis ku Roh Suci."

⁶ Dina hiji waktos nuju karempel, rasul-rasul nararos ka Anjeunna, "Gusti, dupi Karajaan Israil teh bade ayeuna diadegkeunana deui ku Gusti?"

⁷ Waler Yesus, "Hal eta, poe jeung waktuna, Rama Kami anu kagungan hak nangtoskeun, maraneh ulah harayang nyaho.

⁸ Tapi maraneh, lamun Roh Suci geus sumping bakal narampa kawasa, pikeun jaradi saksi-saksi Kami di Yerusalem, di sakuliah Yudea, di Samaria, nepi ka tungtung bumi."

⁹ Sanggeus ngalahir kitu, Yesus dicandak ka sawarga, diarawaskeun nepi ka lesna teu katembong kahalangan ku mega.

¹⁰ Sabot rasul-rasul tingtarangguh ngawaskeun ka langit, jol jleg aya anu ngaradeg duaan deukeut ka aranjeunna anggoanana barodas, tuluy ngalahir,

¹¹ "Keur naraon narangtung di dieu tarangguh ka langit, urang Galilea? Yesus anu dicandak ka sawarga teh engke bakal sumping deui cara kitu, sakumaha anu bieu katarenjo ku maraneh keur mungguhna ka sawarga."

¹² Rasul-rasul marulih ti Gunung Jetun ka Yerusalem, jauhna kira-kira sakilometer,

¹³ terus lalebet ka kamar di loteng tempat aranjeunna numpang. Aranjeunna nya eta: Petrus, Yohanes, Yakobus jeung Andreas, Pilipus jeung Tomas, Bartolomeus jeung Mateus, Yakobus putra Alpeus, Simon Patriot, jeung Yudas putra Yakobus.

¹⁴ Rasul-rasul sering samiuk kumpul neneda. Salian ti aranjeunna aya oge wanita-wanita

anu ngariring neneda, oge Mariam ibu Yesus, jeung saderek-saderek Yesus.

¹⁵ Dina hiji poe keur waktu aranjeunna kumpul deui aya kira-kira saratus dua puluh urang Petrus ngadeg tuluy sasauran kieu,

¹⁶ "Para saderek! Anu diserat dina Kitab Suci perkawis pangandika Roh Suci, anu diucapkeun ku Daud ngeunaan hal Yudas anu mingpin nangkep Yesus, memang parantos kedahna laksana.

¹⁷ Yudas urut batur urang, tadina oge geus kapilih ngiring baranggawe sareng urang."

¹⁸ (Yudas geus maot di lahan beunangna meuli ku duit upah ngahianat tea, manehna di dinya ngagubrag nepi ka beuteungna gudawang, peujitna amburadul.

¹⁹ Urang Yerusalem kabeh nyarahoeun kana eta kajadian, anu matak eta lahan ku maranehna dingaranan ku basa maranehna: Akeldama, anu hartina "Lahan Getih".)

²⁰ "Margi," saur Petrus deui, "hal eta kaungel dina Kitab Jabur kieu, Mugia imahna sing suwung, sing ulah aya nu ngeusian. Sareng kieu, Jabatanana sing diganti ku nu sejen.

²¹ (1:21-22) Ku margi kitu, urang butuh saurang deui keur gentosna, anu kedah jadi saksi perkawis gugahna deui Gusti Yesus tina pupusna. Jalmina kedah anu parantos ngahiji sareng urang salami Gusti Yesus angkat-angkatan ka mana-mana sareng

urang, ti semet Yohanes ngawulangkeun baptisan dugi ka Yesus dicandak ka sawarga."
²² (1:21)

²³ Ku sakur nu araya di dinya dicalonkeun dua jelema piliheun nya eta: Yusup alias Barsabas (sok disebut oge Yustus), jeung Matias.

²⁴ Seug diunjukkeun dina paneda, "Nun Gusti anu uninga kana eusi sanubari jalmi-jalmi! Mugi maparin terang anu mana ti antawis ieu pun dulur duaan anu kamanah ku Gusti,

²⁵ baris jadi rasul gegentos Yudas anu parantos tigubrag ka tempat anu satimpal."

²⁶ Geus kitu eta dua ngaran calon teh dilotre, ari elotna keuna ka Matias. Tuluy anjeunna diangkat jadi rasul pikeun nambahan bilangan rasul anu ngan kari sawelas urang tea.

2 ¹ Dina poe Pentakosta, umat anu palercaya teh karumpul di hiji tempat.

² Dumadakan ti langit aya anu ngaguruh sada angin gede, tuluy minuhan saeusi imah anu keur dicaralikan.

³ Breh katembong ku aranjeunna aya anu tingsuliwer hurung saperti seuneu, bangunna siga letah-letah, areunteup ka sakur anu araya di dinya.

⁴ Harita keneh aranjeunna geus kacalikan ku Roh Suci, tuluy salasauran ku basa-basa sejen, nurutkeun gerak ti Roh Suci tea.

⁵ Harita di Yerusalem loba urang Yahudi asal ti rupa-rupa nagara sakuliah dunya, jalma-jalma ibadah.

⁶ Barang ngadarenge sora ngaguruh kitu, jalma-jalma teh ngadareugdeug ka dinya. Maranehna pohara karageteunana ngadarenge rasul-rasul salasauran dina basa-basa maranehna masing-masing,

⁷ kabeh ngarasa helok. Pok ngaromong, "Eta nu ngaromong dina basa-basa sejen teh lain urang Galilea?

⁸ Aneh, kumaha pangna barisaeun basa-basa urang?

⁹ Urang teh aya anu ti Partia, ti Media, jeung ti Elam; ti Mesopotami, ti Yudea, jeung ti Kapadokia; ti Pontus, jeung ti Asia;

¹⁰ ti Prigia jeung ti Pampilia, ti Mesir, jeung ti daerah-daerah Libia deukeut Kirena. Aya anu ti Rum,

¹¹ boh bangsa Yahudi, boh bangsa-bangsa sejen anu arasup agama Yahudi; aya oge anu ti Kreta jeung ti Arab, tapi kabeh ngarti ka nu diucapkeun ku aranjeunna dina basa urang masing-masing, nyaurkeun hal padamelan Allah anu arajaib!

¹² Alamat naon ieu teh?" ceuk maranehna tingpelengek heran.

¹³ Tapi aya oge anu maroyok pokna, "Wah, eta mah nu keur marabok! Loba teuing nginum anggur!"

¹⁴ Neut Petrus ngadeg direncangan ku sawelas rasul deui, pok sasauran ka jalma rea, "Dulur-dulur sasama urang Yahudi, jeung sakumna urang Yerusalem!" saurna bedas. "Geura regepkeun! Kaula rek nerangkeun alamat ieu kajadian.

¹⁵ Kaula teh lain marabok, saperti panyangka aranjeun, sabab ayeuna teh kakara pukul salapan isuk.

¹⁶ Ieu kajadian teh enyana mah geus disaurkeun ti heula ku Allah make parantaraan Nabi Yoel, kieu:

¹⁷ Dawuhan Allah, Kieu pidameleun Kami dina ahir jaman. Roh Kami rek dikucurkeun ka unggal jalma. Anak-anak maraneh lalaki, awewe, ngembarkeun dawuhan Kami. Nu ngarora bakal mareunang tetenjoan, nu karolot bakal mareunang impian.

¹⁸ Dina jaman eta, dalah abdi-abdi Kami, awewe, lalaki, bakal dikucuran Roh Kami, sina ngutarakeun dawuhan Kami.

¹⁹ Kami rek ngayakeun mujijat-mujijat, anu araheng di langit, anu arajaib di bumi. Getih, seuneu, jeung mega kandel.

²⁰ Panonpoe bakal jadi poek, bulan jadi beureum kawas getih. Kitu, samemeh datang mangsa rawuhna Gusti, Poe anu agung jeung mulya.

²¹ Sing saha anu nyambat pitulung Gusti, tangtu disalametkeun.

²² Raregepkeun, dulur-dulur sasama urang Israil! Kakawasaan Yesus urang Nasaret geus nyata ka aranjeun, dibuktikeun ku padamelana-Na iasa ngajalankeun padamelan-padamelan Allah anu ajaib jeung araheng. Hal eta keur aranjeun geus teu matak bireuk, lantaran kajadianana oge di aranjeun keneh.

²³ Yesus teh ku Allah memang geus dipastikeun baris diserenkeun kana kakawasaan aranjeun, saluyu jeung rarancang-Na ku manten. Ku aranjeun ditelasan, pupus disalibkeun ku jelema-jelema anu daroraka.

²⁴ Tapi Anjeunna ku Allah geus ditanghikeun tina pupusna, ucul tina kakawasaan maot, sabab mustahil maot bisaeun nahan Anjeunna.

²⁵ Hal ieu sapagodas jeung anu disaurkeun ku Daud kieu: Abdi ningal Gusti saban wanci, nu mawi moal galideur, reh ku Anjeunna diaping.

²⁶ Ku margi kitu abdi tansah bingah ati, biwir teu kendat mumuji. Najan abdi bakal maot, tangtos tengtrem ngantos di jero kuburan.

²⁷ Reh ku Gusti moal diantep di dunyana anu maraot; Gusti moal ngantep raga abdi-Na nu satia reksak binasa.

²⁸ Abdi dituduhan jalan kana hirup, nu sajati, diliputan kabagjaan, reh ku Gusti disarengan.

²⁹ Dulur-dulur, sim kuring rek nyarita ka aranjeun terus terang hal Daud karuhun urang anu kamashur. Anjeunna pupus, pajaratanana aya nepi ka kiwari di tanah urang.

³⁰ Anjeunna teh nabi, ti anggalna geus uningaen yen turunan anjeunna bakal aya saurang anu ku Allah bakal dijenengkeun raja sakumaha anjeunna, sabab Allah geus maparin jangji kalawan sumpah ka anjeunna.

³¹ Kana hal anu bakal dipidamel ku Allah ka hareup, nya eta nanghikeun Kristus Jurusalamet ti nu maraot, anjeunna geus dipaparin uninga ti memehna, nu matak iasaeun nyarioskeun, kieu saurna: Anjeunna moal diantep di dunyana anu maraot; salira-Na moal ruksak di jero kuburan.

³² Nya Yesus eta anu ku Allah ditanghikeun deui ti nu maraot teh, kaula sarerea saksina, anu naringal kajadianana.

³³ Anjeunna geus dijungjung luhur, kenging tempat di tengeneun Allah, Rama-Na, nampi Roh Suci anu dijangjikeun. Tah anu ayeuna keur kataringal jeung kadarengke ku aranjeun teh nya eta lungsumna Roh Suci ka kaula sarerea, hiji kurnia ti Anjeunna.

³⁴ Daud ku anjeun henteu mungga ka sawarga, tapi iasaeun nyaurkeun kieu: Pangeran ngadawuh ka Gusti kaula: Geura calik di katuhueun Kami,

³⁵ nepi ka musuh-musuh Hidep ku Kami dijieun jojodog titincakan Hidep.

³⁶ Ku sabab kitu sakumna urang Israil perlu terang enya-nya, yen anu ku Allah geus dijenengkeun Gusti jeung Jurusalamet teh nya eta Yesus anu disalibkeun ku aranjeun tea."

³⁷ Jalma-jalma anu ngabarandungan kabeh tinghareruk, tuluy ngaromong ka Petrus jeung ka rasul-rasul lianna, "Kedah kumaha kuring sadaya teh, para saderek?"

³⁸ Saur Petrus, "Kudu tarobat, jeung kudu dibaptis kalawan asmana Yesus Kristus, tangtu dosa-dosa aranjeun dihampura sarta bakal narampa sih kurnia Allah, nya eta Roh Suci.

³⁹ Sabab hal eta dijangjikeunana ku Allah teh pikeun aranjeun saanak incu, jeung pikeun anu araya di tempat-tempat anu jauh, cindekna pikeun sakabeh, anu bakal disalaur ku Pangeran Allah urang."

⁴⁰ Kitu Petrus maparinna pertelaan ka jalma-jalma sarta rea-rea deui kasauranana mepelingan ka maranehanana, "Luputkeun diri aranjeun tina hukuman anu geus pasti bakal keuna ka ieu bangsa anu jahat!"

⁴¹ Loba pisan jelema anu palercaya ka anu dipertelakeun ku Petrus, tuluy maranehanana dibaptis. Dina poe eta, jelema-jelema anu palercaya teh nambahan kira-kira tilu rebu urang,

⁴² kabeh pada saregep kana piwulang rasul-rasul, kana samiuk kumpul, samiuk dahar, jeung kana samiuk neneda.

⁴³ Rasul-rasul pada mikahelok jeung pada mikaajrih lantaran sering ngayakeun hal-hal anu aheng.

⁴⁴ Jalma-jalma anu geus palercaya beuki silih raketan, kabeh raridoeun pangabogana dipake keur kaperluan sarerea.

⁴⁵ Barang-barang jeung harta bandana dijarual, duitna dibagikeun, gedena panta-panta nurutkeun pangabutuhna masing-masing.

⁴⁶ Unggal poe kumpulan di Bait Allah, dalaharna pindah-pindah imah bagilir dibarengan ku langsar hate

⁴⁷ jeung maruji ka Allah, tur dipikaresep ku jalma rea. Jumlahna saban poe nambahan bae, beuki loba anu disalametkeun.

3¹ Dina hiji poe kira-kira pukul tilu sore, waktuna sembahyang, Petrus jeung Yohanes arangkat ka Bait Allah.

² Di hiji lawang anu ngaranna Panto Alus, aya hiji lalaki anu lumpuh ti barang lahir; unggal poe sok digotong ka eta lawang sina menta sidekah ka nu rek arasup ka Bait Allah.

³ Petrus jeung Yohanes oge basa rek lalebet dipentaan sidekah.

⁴ Aranjeunna neuteup, geus kitu Petrus sasauran, "Teuteup ieu kaula duaan!"

⁵ Eta jelema tuluy neuteup bari ngarep-ngarep sidekah.

⁶ Saur Petrus, "Duit mah kaula teu boga. Tapi kaboga kaula ayeuna rek dibikeun. Demi pajenengan Yesus Kristus urang Nasaret, andika geura nangtung, tuluy leumpang!"

⁷ Tuluy ku anjeunna dicekel leungeunna nu katuhu sina nangtung. Harita kenah suku jeung mumuncanganana ngadak-ngadak kuat,

⁸ jung nangtung semu luncat, tuluy leuleumpangan bulak-balik, ti dinya nuturkeun Petrus jeung Yohanes ka jero Bait Allah, ajrug-ajruga jeung muji ka Allah.

⁹ Jelema-jelema kabeh narenjo manehna leuleumpangan bari muji ka Allah.

¹⁰ Sanggeus maranehna warawuheun yen eta jelema teh anu lumpuh nu sok musapir di Panto Alus di Bait Allah tea, maranehna kacida hareraneunana narenjo kaajaiban anu tumiba ka si lumpuh tea nepi ka bisa leumpang.

¹¹ Petrus jeung Yohanes terus dikikintil bae ku eta jelema. Barang tiluanana nepi ka hiji tepas anu disebut Tepas Suleman, terus pada ngarubung ku jelema-jelema anu hareraneun.

¹² Petrus ngalahir ka maranehna, "Dulur-dulur, urang Israil! Ku naon hareran ku ieu hal? Ku naon malencrong bae? Dikira cageurna ieu jelema teh ku pangawasa atawa ku kaibadahan kaula?

¹³ Allahna Ibrahim, Ishak, jeung Yakub, Allahna karuhun urang, geus maparin kamulyaan ka Abdi-Na, nya eta ka Yesus Kristus. Ari ku aranjeun Yesus teh diserenkeun ka para gegeden, seug ditampik di payuneun Pilatus, padahal ku Pilatus mah rek dibebaskeun.

¹⁴ Anjeunna teh suci, mulya manah, ku aranjeun ditolak; aranjeun anggur marenta ka Pilatus yen anu kudu dibebaskeun teh penjahat tukang maehan.

¹⁵ Yesus anu nuyun manusa supaya manusa hirup, ku aranjeun dipaehan. Tapi ku Allah geus ditanghikeun ti nu maraot, kaula sarerea saksina.

¹⁶ Ieu jelema anu asalna lumpuh, pang ayeuna jadi jagjag teh nya ku kakawasaan jenengan Yesus. Katenjo ku aranjeun ieu jelema ayeuna geus cageur. Ieu teh ku sabab percaya ka Yesus, percaya kana jenengana-Na.

¹⁷ Dulur-dulur! Kaula terang, pang aranjeun jeung para pamingpin karitu kalakuan ka Yesus teh bawaning ku kabodoan.

¹⁸ Tapi eta kabodoan aranjeun teh jadi jalan laksanana dawuhan Allah, anu baheula didawuhkeun ka nabi-nabi, yen Kristus utusan Mantenna teh bakal dikaniaya.

¹⁹ Ku sabab kitu ayeuna aranjeun teh kudu tarobat, kudu marulang deui ka Allah sangkan

ku Mantenna dihampura. Upama aranjeun tarobat,

²⁰rohani aranjeun ku Pangeran bakal disegerkeun. Mantenna bakal ngutus Yesus ka aranjeun, sabab Yesus teh memang geus diajangeun jadi Raja Salam pikeun nyalametkeun aranjeun.

²¹Yesus kudu tetep di sawarga nepi ka sagala perkara ku Allah dianyarkeun, sakumaha anu ku Allah geus diandikakeun ka nabi-nabi suci.

²²Musa baheula ngalahir kieu, Pangeran Allah maraneh bakal ngutus hiji nabi asal ti maraneh kenah, sakumaha Mantenna ge geus ngutus ka kami. Sagala kasaurana-Na ku maraneh kudu diturut.

²³Sing saha anu teu nurut ka eta nabi bakal dibasmi, disingkirkeun ti kalangan umat Allah.

²⁴Kitu deui nabi-nabi anu ngemban pangandika Allah, mimiti ti Nabi Samuel nepi ka nabi-nabi sapandeurieun anjeunna, kabeh geus ngembarkeun ti heula sakur anu geus kajadian dina jaman ayeuna.

²⁵Jangji-jangji Allah anu diucapkeun ku nabi-nabi teh pikeun aranjeun. Perjangjian Allah anu diayakeun jeung karuhun-karuhun aranjeun teh pikeun aranjeun ongkoh. Kieu eusina perjangjian Allah ka Ibrahim, Ku jalan turunan maneh, Kami bakal ngaberkahan sakumna manusa di bumi.

²⁶ Eta sababna, Allah ngutus Abdi-Na teh ka aranjeun heula, pikeun nobatkeun aranjeun sangkan ninggalkeun kalakuan anu jahat, supaya bisa meunangkeun berkah Mantenna."

4 ¹ Sabot Petrus jeung Yohanes sasauran ka jalma rea, ngadak-ngadak didatangan ku imam-imam kapala dibarengan ku kapala pangawal Bait Allah jeung urang Saduki.

² Maranehna arambekeun dumeh saur Petrus jeung Yohanes ka jalma-jalma, Yesus geus gugah tina pupusna, anu hartina nu maraot teh bakal harirup deui.

³ Eta dua rasul ditangkep. Ku lantaran harita geus peuting, aranjeunna ditahan heula di jero panjara, ngadago isuk.

⁴ Tapi loba jelema anu palercaya kana kasauran aranjeunna. Anu palercaya ka Yesus jumlahna geus aya kira-kira lima rebu urang.

⁵ Poe isukna para pamingpin Yahudi, para kokolot, jeung guru-guru agama karumpul di Yerusalem,

⁶ diluuhun ku Imam Agung Anas jeung Kayapas, Yohanes, Aleksander, jeung salian ti eta anu kaasup ka kulawarga Imam Agung.

⁷ Petrus jeung Yohanes dijagragkeun tuluy dipariksa, "Kumaha carana maraneh nyageurkeun ieu jelema teh? Make kawasa naon, atawa nyambat ngaran saha?"

⁸ Petrus ngawaler, kadorong ku Roh Suci, "Para pamingpin bangsa sareng para sesepuh sadaya!

⁹Upami anu dipariksakeun teh perkawis nulungan jalmi lumpuh sareng perkawis nyageurkeunana,

¹⁰mugi kauninga ku Juragan-juragan sareng ku sakumna urang Israil, yen ieu jalmi anu nangtung di payuneun, jadina sehat waluya teh ku kakawasaan Yesus Kristus urang Nasaret, anu ku Juragan-juragan parantos disalib, nanging parantos digugahkeun ku Allah tina pupusna.

¹¹Dupi Yesus teh nya eta anu ku Kitab Suci disebut kieu, Batu anu dipiceun ku aranjeun tukang-tukang wawangunan, nyatana mah jadi batu anu pangpentingna.

¹²Anjeunna, sareng mung Anjeunna bae anu tiasa nyalametkeun manusa teh. Di saalam dunya teu aya deui manusa anu ku Allah dipaparin kawasa nyalametkeun, mung Yesus Kristus."

¹³Kasonagaran Petrus jeung Yohanes matak ngarenjag Mahkamah; sakaterang maranehna, Petrus jeung Yohanes teh jalma-jalma basajan bae, lain anu palinter. Kakara ku Mahkamah kapikir yen Petrus jeung Yohanes teh anu sok babarengan jeung Yesus.

¹⁴Tapi Mahkamah teu bisa majar kumaha sabab aya bukti, jelema anu dicageurkeunana jonghok.

¹⁵ Dua rasul teh ku Mahkamah dikaluarkeun heula ti jero sidang, tuluy perkara dibarempugkeun.

¹⁶ Salaurna, "Kudu dikumahakeun eta dua jelema teh? Teu bisa dipungkir mujijatna sakitu tetelana ka sakumna urang Yerusalem.

¹⁷ Ayeuna, supaya hal eta ulah terus nerekab, eta dua jelema urang ancaman teu meunang nyarita nyebut-nyebut deui ngaran Yesus."

¹⁸ Petrus jeung Yohanes disaur deui, tuluy diancam teu meunang cacarios atawa ngawulang nyebut jenengan Yesus.

¹⁹ Petrus jeung Yohanes ngawaler, "Para Juragan kantun nimbang-nimbang, mana anu sapagodos sareng pangersa Allah, kedah tunduk ka Juragan-juragan atanapi kedah tumut kana timbalan Allah.

²⁰ Sim kuring moal tiasa upami dugi ka henteu nyanggemkeun perkawis eta, anu parantos katingal sareng kakuping pribadi."

²¹ Mahkamah beuki ngancam; tapi ngan semet kitu, teu bisaun ngahukum, lantaran jalma-jalma anu narenjo eta mujijat kabeh maruji ka Allah. Tungtungna Petrus jeung Yohanes dibebaskeun.

²² Jelema anu kakara cageur ku jalan ajaib tea umurna geus opat puluh taun leuwih.

²³ Sanggeus bebas, Petrus jeung Yohanes terus mendakan pakumpulanana. Sagala

kasauran imam-imam kapala jeung para kokolot teh dicarioskeun.

²⁴Geus kitu pakumpulan teh samiuk neneda ka Allah, kieu panedana, "Nun Pangeran, Gusti nu ngadamel langit, bumi, laut sareng saniskanten eusina!

²⁵Gusti kapungkur ngandika ku Roh Suci ka Daud kawula Gusti karuhun abdi sadaya. Ku anjeunna disaurkeun kieu, Eta jelema-jelema anu henteu nyarembah ka Allah, ku naon amarah? Eta bangsa-bangsa, ku naon ngareka perkara anu mubadir?

²⁶Raja-raja di bumi tatan-tatan, pamingpin-pamingpin sakait, rek ngalawan ka Pangeran jeung ka Kristus-Na.

²⁷Margi saleresna Herodes, Pontius Pilatus, sareng jalmi-jalmi anu henteu nyarembah ka Allah kitu deui urang Israil, di ieu kota parantos karumpul bade ngalawan ka Yesus, Abdi Suci Gusti, anu ku Gusti dijenengkeun Jurusalamet.

²⁸Maranehna parantos rempug bade ngahalang-halang perkawis anu ku Gusti parantos ditangtos baris kajadian.

²⁹Nun Pangeran, tingali kumaha ngancamna maranehna ka abdi sadaya. Mugi abdi-abdi sadaya para kawula Gusti dikersakeun taya kasieun nyanggemkeun pangandika Gusti.

³⁰Mugi ku pitulung Gusti abdi-abdi tiasa nyageurkeun anu aludur, sareng ku kawasana jenengan Yesus Kristus Abdi Suci Gusti,

tiasa ngayakeun hal-hal anu ajaib sareng mujijat-mujijat anu luar biasa."

³¹ Tamat pakumpulan nenedana, tempat anu keur dipake kumpul teh inggeung. Aranjeunna dieusian Roh Suci, jadi kacida laludeungna nguarkeun pangandika Allah.

³² Pakumpulan anu palercaya teh estu saniat sapikir, sabanda saboga. Harta bandana sorangan ge teu diaku bogana pribadi, sagala pangabogana dipake keur kapentingan babarengan.

³³ Ari rasul-rasul mertelakeun hal gugahna Gusti Yesus tina pupus teh gede pisan pangaruhna sarta kacida diberkahanana ku Allah.

³⁴ Di eta pakumpulan teh taya pisan saurang oge anu hirupna kakurangan. Nu baroga lahan atawa imah dijarual,

³⁵ beubeunanganana diserenkeun ka rasul-rasul, duitna dibagi-bagi, gedena panta-panta nurutkeun pangabutuh masing-masing.

³⁶ (4:36-37) Yusup oge anu turunan Lewi asal Siprus, anu ku rasul-rasul dilandi Barnabas (hartina "Panglipur"), ngajual lahan milikna, duitna diserenkeun ka rasul-rasul.

³⁷ (4:36)

5¹ Aya hiji jelema ngaran Ananias jeung bojona ngaran Sapiarah, ngajual tanahna saluwuk.

² Tapi beubeunanganana henteu diserenkeun kabeh ka rasul-rasul, ditahan sawareh

disalingkuhkeun keur dirina sorangan, sailon jeung bojona.

³Pilahir Petrus ka Ananias, "Ananias, ku naon kawujuk ku Iblis nepi ka wani ngabohong ka Roh Suci? Ku naon duit beubeunangan ngajual tanah teh disalingkuhkeun sawareh?

⁴Memeh dijual eta rajakaya teh boga maneh, sanggeus dijual, duitna hak maneh keneh. Jadi ku naon nepi ka boga pikiran milampah saperti kitu? Maneh ngabohong teh lain ka manusa, enyana mah ka Allah!"

⁵Barang ngadenge lahiran kitu, bluk Ananias tibeubeut, paeh pisan. Eta kajadian estu matak gimir sakur nu ngadenge.

⁶Jol barudak ngora, mayit Ananias diboehan tuluy digotong ka luar dikuburkeun.

⁷Heuleut tilu jam datang bojona, teu nyahoeun ka nu anyar kajadian.

⁸Ku Petrus dipariksa, "Duit beubeunangan maneh jeung salaki ngajual tanah teh bener sakieu kabehna?" "Leres, sakitu sadayana," jawabna.

⁹Pilahir Petrus, "Ku naon maneh jeung salaki nepi ka wani ngadoja ka Roh Allah? Tuh di lawang, anu tas nguburkeun salaki maneh kakara daratang rek ngagotong mayit maneh!"

¹⁰Bluk Sapirah tibeubeut harita keneh, terus paeh. Barudak ngora tea arasup, nyampak Sapirah geus jadi mayit, tuluy digarotong ka luar, dikuburkeun gigireun kuburan salakina.

¹¹ Ngadarengé aya kajadian kitu, jamaah jeung salian ti eta jadi kacida sarieuneunana.

¹² Kaajaiban jeung kaahengan anu diayakeun ku rasul-rasul téh loba-loba deui. Kumpulan anu palercaya sering karumpul di Tepas Suleman.

¹³ Jalma-jalma sejen kacida marujina, ngan taya anu wanieun campur.

¹⁴ Tapi anu palercaya ka Gusti saban poe nambahan bae awewe lalaki.

¹⁵ Rasul-rasul pada mupusti, nepi ka loba anu marawa anu garering ka sisi jalan, dikedeng-kedengkeun dina bale-bale atawa dina samak, maksudna asal bisa kakalangkangan bae ku Petrus ari anjeunna ngalangkung.

¹⁶ Loba jelema ti kota-kota sakurilingeun Yerusalem anu daratang marawa anu garering atawa anu kaganggu ku roh jahat, kabéh dicalageurkeun.

¹⁷ Tungtungna Imam Agung jeung ihwan-ihwanna nya eta jalma-jalma golongan Saduki timbul dengkina, arek ngaganggu.

¹⁸ Rasul-rasul ditangkep, diasupkeun ka panjara umum.

¹⁹ Tapi peutingna panto-panto panjara téh dibuka ku malaikat Pangeran, rasul-rasul dituyun ka luar jeung dilahiran kieu,

²⁰ "Terus bae ka Bait Allah, embarkeun ka jalma rea pangandika hal hirup anyar."

²¹ Rasul-rasul tumut, subuh-subuh lebet ka Bait Allah tuluy ngawulang. Imam Agung jeung ihwan-ihwanna nyaur para kokolot Yahudi ngayakeun sidang, tuluy nimbalan ngala rasul-rasul ti panjara sangkan dibawa ka hareupeun Mahkamah.

²² Tapi barang piwarangan nepi ka panjara, rasul-rasul teh geus teu araya, tuluy diunjukkeun ka Mahkamah,

²³ "Pangberokan teh kasampak ku abdi-abdi ngonci pageuh keneh, nu jaraga narangtung payuneun panto, nanging barang pantona dibuka di lebet parantos teu aya saha-saha!"

²⁴ Imam-imam kapala jeung kapala pangawal Bait Allah kacida karageteunana, teu ngalartieun ku rasul-rasul pang kajadian kitu.

²⁵ Tuluy aya anu unjukan, "Jalmi-jalmi anu diberok teh parantos aya di Bait Allah nuju ngawulang!"

²⁶ Kapala pangawal indit jeung bawahanana ngala rasul-rasul. Tapi teu wanieun keras-keras sieuneun dibaledogan ku batu ku jalma-jalma.

²⁷ Rasul-rasul dideuheuskeun ka Mahkamah. Ku Imam Agung dipariksa.

²⁸ Saurna, "Maraneh geus dilarang keras teu meunang ngajar mawa ngaran eta jelema! Tapi kumaha? Angger bae ngaliarkeun pangajaran kitu di sakuliah Yerusalem, rek

neumbleuhkeun ka pihak kami perkara paehna eta jelema!"

²⁹Waler Petrus sarencang-rencang, "Sim kuring sadaya ngaraos wajib tunduk ka Allah ti batan ka manusa.

³⁰Allahna karuhun urang parantos ngahirupkeun deui Yesus anu ditelasan ku Juragan-juragan, dipaku dina kayu salib.

³¹Anjeunna ku Allah parantos dijungjung, dijenengkeun Pamingpin sareng Jurusalamet, baris mingpin urang Israil kana pertobat supados kenging panghampura dosa.

³²Eta sagala perkawis teh sim kuring sadaya saksina, sareng Roh Suci anu ku Allah dikurniakeun ka unggal jalmi anu anut ka Yesus."

³³Sakumna anggota Mahkamah kacida geregeteunana, meh bae rasul-rasul teh diparaehan.

³⁴Tapi aya hiji urang Parisi guru agama, anu kacida dihormat-hormatna ku sakumna rahayat, jenenganana Gamaliel. Anjeunna ngadeg, mundut ka sidang supaya rasul-rasul dikaluarkeun heula.

³⁵Geus kitu anjeunna nyarios, "Para saderek, urang Israil! Sing sabar mutus perkarana eta jalmi-jalmi teh.

³⁶Tangtos para saderek aremut keneh ka Teodas, anu ngaku-ngaku jadi jelema luar biasa dugi ka gaduh panganut kinten-kinten opat ratus urang, nanging

tungtungna dipaehan, para panganutna bubar, gerakanana kubra.

³⁷ Saparantos eta, waktos di urang aya cacah jiwa, jol deui Yudas urang Galilea, anu tiasa ngicuk-ngicuk rahayat seueur pisan; nanging eta oge tungtungna dipaehan, para panganutna bubar.

³⁸ Nyonto kana eta kajadian, sim kuring seja ngahaturan nasehat, sawios eta jalmi-jalmi teh ulah dikieu-kieu. Upami paniatan atanapi gerakanana teh timbulna tina cita-cita manusa tangtos gagal.

³⁹ Sawangsulna upami leres kalayan kersaning Allah, mustahil tiasa dibasmi, malah ahirna urang sorangan anu ngalawan ka Allah!" Nasehat Gamaliel ku Mahkamah katarima.

⁴⁰ Rasul-rasul disalaur deui, sarta sanggeus dirangket jeung diancam teu meunang nyebut-nyebut deui jenengan Yesus, tuluy dibebaskeun.

⁴¹ Rasul-rasul kalaluar ti Mahkamah, kalayan senang manah dumeuh ngaraos geus dilayakkeun ku Allah kenging panghina ku karana jenengan Yesus.

⁴² Aranjeunna saban-saban poe teu eureun-eureun ngawuruk, boh di Bait Allah boh di imah somah-somah, ngawawarkeun Injil Kasalametan hal Yesus Jurusalamet.

6¹ Anu aranut ka Yesus beuki loba bae. Hiji mangsa urang Yahudi anu ngaromongna

basa Yunani, kukulutus ka urang Yahudi pribumi, lantaran ngarasa randa-randana disapirakeun dina urusan pangbagian rejeki sapopoe.

² Ku sabab kitu pakumpulan teh ku dua welas rasul dipiwarang kumpul. Saur rasul-rasul, "Teu hade lamun urang nepi ka henteu ngawurukkeun pangandika Allah lantaran nguruskeun bae soal duit.

³ Ku sabab kitu, dulur-dulur, coba neangan jelema tujuh ti urang kenah anu geus kanyahoan dieusian Roh Suci jeung berbudi, urang angkat pikeun ngatur urusan kitu,

⁴ supaya urang bisa jongjon neneda jeung ngawurukkeun pangandika Allah."

⁵ Eta nasehat kacida pada ngarempuganana. Seug pakumpulan teh milih tujuh jelema, nya eta Stepanus, jelema pengkuh iman jeung dieusi Roh Suci, Pilipus, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas, jeung Nikolaus urang Antioki anu asup agama Yahudi.

⁶ Tuluy dideuheuskeun ka rasul-rasul, ku rasul-rasul dipangnedakeun ka Allah, mugi-mugi pagaweanana diberkahan.

⁷ Pangandika Allah beuki sumebar, anggota pakumpulan beuki nambahan, malah loba imam anu jadi palercaya ka Yesus.

⁸ Stepanus kacida diberkahanana ku Allah jeung dipaparin pangabisa nembongkeun perkara-perkara anu ajaib jeung aheng ka jalma-jalma.

⁹ Tapi anjeunna dilawan ku sawatara anggota golongan anu disebut "Imah Ibadah Jalma-jalma Bebas", nya eta urang Yahudi ti Kirena jeung Aleksandria. Bareng jeung urang Yahudi ti Kilikia jeung Asia maranehna ngajak padu ka Stepanus.

¹⁰ Tapi ku panuyunna Roh Suci, Stepanus kacida percekana, sagala kasauranana ku maranehna teu bisa dibantah.

¹¹ Ku sabab kitu maranehna terus ngupah sawatara jelema sina ngaromong kieu, "Eta jelema omonganana ngahina ka Musa jeung ka Allah!"

¹² Jadi maranehna teh ngangsonan ka jalma rea, ka para kokolot, jeung ka guru-guru agama, nepi ka Stepanus ditangkep dibawa ka Mahkamah.

¹³ Maranehna nyanghareupkeun oge sawatara jalma, sina mere katerangan palsu ngeunaan Stepanus. "Ieu jalmi," ceuk eta saksi-saksi palsu ka Mahkamah, "mung ngagogoreng bae Bait Allah anu suci sareng Hukum Musa.

¹⁴ Kantos nyebatkeun yen Yesus urang Nasaret bakal ngaruntuhkeun Bait Allah sareng rek ngarobah adat istiadat urang anu turun-tumurun ti Musa!"

¹⁵ Nu araya di Mahkamah kabeh mencrong ka Stepanus, katarenjoeun raray Stepanus mani kawas raray malaikat.

7¹ Imam Agung mariksa ka Stepanus,
"Bener eta kitu?"

² Waler Stepanus, "Para saderek, Bapa-bapa! Darangukeun! Waktos Ibrahim karuhun urang di Mesopotami kenah memeh ngalih ka Haran, anjeunna diebrehan ku Allah anu mulya,

³ sareng ditimbangan kieu, Tinggalkeun baraya jeung lemah cai maneh, jugjug hiji nagri anu bakal dituduhkeun ku Kami.

⁴ Seug anjeunna ngantunkeun nagrinya, ngalih ka Haran. Saparantos ramana pupus, Ibrahim ku Allah ditimbangan ngalih ka dieu, ka ieu tanah tempat Juragan-juragan ayeuna.

⁵ Nanging anjeunna ku Allah henteu dipasihan tanah sacangkewok-cangkewok acan, mung dipaparin jangji yen ieu tanah tan wande jadi milik anjeunna sareng turunanana. Waktos Allah ngajangji kitu, Ibrahim teu acan kagungan putra.

⁶ Kieu dawuhan Allah ka anjeunna, Turunan maneh bakal jadi jalma-jalma asing di nagri batur, dijieun badega jeung diteungteuinganan opat ratus taun lilana.

⁷ Tapi bangsa anu nganiayana tangtu baris dihukum ku Kami, sarta turunan maneh bakal budal ti eta nagri sarta bakal ngabarakti ka Kami di ieu tanah.

⁸ Ieu jangji ku Allah disahkeun ku upacara sunat anu dikeunakeun ka Ibrahim. Anu mawi Ibrahim teh nyepitan Ishak putrana dina yuswa saminggu. Ishak nyepitan Yakub

putrana, Yakub nyepitan putra-putrana anu dua welas, karuhun urang anu kamashur.

⁹Putra Yakub anu jenenganana Yusup dipikasirik ku raka-rakana, dijual ka urang Mesir sina jadi badega. Nanging Yusup diaping ku Allah,

¹⁰ahirna kaluar tina kabalangsakan. Saparantos dideuheuskeun ka raja Mesir, tetela anjeunna teh pikaasiheun turug-turug pinter bijaksana. Ku eta raja dijenengkeun gupernur nyangking sakuliah nagri Mesir sareng dikawasakeun nyepeng sagala urusan karaton.

¹¹Hiji mangsa sakuliah Mesir sareng tanah Kanaan balangsak, katarajang bahla kalaparan. Karuhun urang parantos teu mendak tedaeun.

¹²Yakub ngadangu wartos yen di Mesir aya gandum, lajeng miwarang putra-putrana nguyang. Karuhun-karuhun urang iang ka Mesir, nembean pisan.

¹³Waktos raka-rakana ka Mesir deui kadua kalina, Yusup nerangkeun anjeun, sarta raja Mesir jadi uningaeun kana kaayaan saderek-saderek sareng ramana Yusup.

¹⁴Yusup titip saur ngangkir Yakub ramana sakulawargi anu jumlahna tujuh puluh lima jalmi sina ngalih ka Mesir.

¹⁵Yakub sareng saderek-saderek Yusup teras ngalumbara di Mesir dugi ka parupusna.

¹⁶ Layon aranjeunna dibantun ka Sekem, dikurebkeun di hiji makam kenging ngagaleuh Ibrahim ti urang Emor.

¹⁷ Beuki caket kana laksanana jangji Allah ka Ibrahim tea, bangsa urang di Mesir wuwuh seueur,

¹⁸ dugi ka jumeneng hiji raja Mesir anu henteu uningaeun ka Yusup.

¹⁹ Karuhun urang ku eta raja didamel kaulinan sareng diteungteuinganan; orok-orok bangsa urang dipiwarang dipiceunan sina maraot.

²⁰ Dina mangsa keur kitu Musa medal, bayi kasep, teras dirorok di bumi kenging tilu sasih.

²¹ Ahirna kapaksa ku ibu ramana dikaluarkeun ti bumi. Kapendak ku putri raja teras diangken putra, diurus sapertos ka putra ku anjeun,

²² diwulang sagala rupi ilmu kapinteran urang Mesir, jadi jalmi anu pikaserabeun sareng perceka.

²³ Saparantos Musa yuswa opat puluh taun, timbul kahoyongna seja maluruh kaayaan bangsana.

²⁴ Dina hiji dinten anjeunna ningali aya bangsana anu keur dipahala ku hiji urang Mesir, teras dibelaan, urang Mesirna dipaehan.

²⁵ (Dina panggalihna tangtos bangsana ngartos yen anjeunna dikersakeun ku

Allah kangge ngajait maranehna, nanging maranehna henteu ngalartoseun.)

²⁶ Dinten enjingna anjeunna ningali urang Israil duaan keur garelut teras disapih, lajeng saurna, Dulur-dulur, ku naon nepi ka garelut jeung sasama urang Israil?

²⁷ Nanging anjeunna disuntrungkeun ku nu saurang, anu neunggeul ka baturna. Sanggem eta jalmi, Dijenengkeun ku saha maneh ngatur jeung jadi hakim kami teh?

²⁸ Rek maehan deuih ka kami, cara kamari maneh maehan urang Mesir?

²⁹ Barang ngadangu kitu Musa enggal ngejat ti Mesir, lajeng matuh di Midian dugi ka kagungan putra dua.

³⁰ Heuleut opat puluh taun ti harita, Musa ningali aya malaikat nembongan, katembongna sapertos seuneu hurung dina hiji rungkun cucuk di gurun keusik caket Gunung Sinai.

³¹ Bari heran sakalangkung Musa nyaketan hoyongeun langkung sidik. Nanging aya gentra Pangeran, dawuhanana,

³² Kami teh Allahna karuhun maneh, Allahna Ibrahim, Ishak, jeung Yakub. Musa dugi ka ngadegdeg sareng teu wantuneun ningali.

³³ Allah ngadawuh deui, Laan tarumpah, sabab taneuh anu ditincak ku maneh teh suci.

³⁴ Kami uninga kumaha balangsakna umat Kami dikaniaya di Mesir, kadangu tingaraduh. Anu matak Kami teh lungsur arek

ngabebaskeun. Ka dieu, maneh ku Kami rek diutus ka Mesir.

³⁵ Musa teh anu parantos ditolak ku urang Israil, anu sanggem urang Israil, Dijenengkeun ku saha maneh ngatur jeung ngahakiman ka kami teh? Nanging Musa keneh anu ku Allah diutus sangkan mingpin sareng ngabebaskeun maranehna, dibantu ku malaikat anu nembongan dina rungkun cucuk anu hurung.

³⁶ Anjeunna mingpin urang Israil budal ti Mesir, ngayakeun mujijat-mujijat sareng hal-hal anu luar biasa di Mesir, di Laut Beureum, sareng di gurun keusik salami opat puluh taun.

³⁷ Musa keneh anu ngalahir kieu ka urang Israil, Allah ka maraneh bakal ngutus hiji nabi asal ti maraneh keneh, saperti cara ngutus Kami ka maraneh.

³⁸ Musa keneh anu nyarengan urang Israil di gurun keusik, anu nyarengan karuhun urang sareng anu nepi-nepikeun pangandika malaikat anu ngandika ka anjeunna di Gunung Sinai, sareng anu ngadongkapkeun sabda hirup ka urang.

³⁹ Nanging karuhun urang teu narurut ka anjeunna, anjeunna ditoker, urang Israil anggur marenta warangsul deui ka Mesir.

⁴⁰ Ceuk urang Israil ka Harun, Kuring pangdamelkeun dewa-dewa anu baris mingpin, margi jalma anu ngaran Musa, anu

ngaluarkeun kuring ti Mesir duka katarajang naon teu dongkap-dongkap.

⁴¹Teras maranehna nyarieun arca sesembahan, hiji sasapian, disasajenan, dipestakeun, mestakeun barang jijieunanana sorangan.

⁴²Ku margi kitu maranehna ku Allah ditiarkeun, sina nyarembah ka bentang-bentang di langit, sakumaha anu diserat dina kitab nabi-nabi, kieu, Urang Israil! Salila opat puluh taun di gurun keusik, maraneh meuncit sato-sato kurban teh lain pikeun Kami.

⁴³Anu sok dibabawa ku maraneh kemah brahala Molek, jeung arca si Repan, dewa bentang pupujaan maraneh; maraneh nyarembah teh ka arca-arca jieunan maraneh kenah. Ku sabab kitu maraneh ku Kami rek dibuang ka beh ditueun nagara Babul.

⁴⁴Di gurun keusik karuhun urang gaduh Kemah Tepangan Pangeran, anu dipidamelna numutkeun conto tina pituduh Allah ka Musa.

⁴⁵Waktos karuhun urang sareng Yosua majeng ngarebut tanah ti bangsa-bangsa anu diusir ku Allah, eta Kemah ngiring dibantun, aya saterasna di eta tanah dugi ka jaman Daud.

⁴⁶Daud anu kamanah ku Allah mundut idin ngadamel gedong kangge panglinggihan Allahna Yakub.

⁴⁷Nanging anu kawidian ngadegkeun mah Suleman.

⁴⁸ Nanging Allah Anu Maha Agung tangtos moal linggih di tempat kenging manusa, sakumaha saur nabi,

⁴⁹ Dawuhan Pangeran: Langit tahta Kami, bumi jojodog sampean Kami. Kami rek dipangnyieunkeun imah nu kumaha? Mana tempat cicinganeun Kami?

⁵⁰ Ari sagala perkara karah lain Kami anu ngajadikeunana?

⁵¹ Aranjeun teh tukang ngalawan, hese beleke kana percaya ka Allah, notorekkeun maneh kana pangandika-Na sapertos karuhun aranjeun, tukang ngalawan Roh Suci.

⁵² Naha aya nabi anu nepi ka henteu dikaniaya ku karuhun aranjeun? Baheula karuhun aranjeun maehan sakur utusan Allah anu ngembarkeun pisumpingeunana Abdining Allah nu estu. Kiwari, aranjeun ngahianat sareng maehan ka eta Abdining Allah.

⁵³ Aranjeun, anu nampa timbalan-timbalan Allah ti malaikat-malaikat, teu narurut kana timbalana-Na!"

⁵⁴ Para anggota Mahkamah ngarentab hatena ka Stepanus, kacida arambekeunana nepi ka tikekereket.

⁵⁵ Tapi Stepanus anu pinuh ku Roh Suci tanggah ka langit, breh ningali kamulyaan Allah jeung Yesus anu ngadeg di tengeneuna-Na.

⁵⁶ "Tenjo itu," saur Stepanus, "kuring ningal langit muka, ningal Putra Manusa keur ngadeg di tengeneun Allah!"

⁵⁷ Para anggota Mahkamah mani tinggorowok jeung nyarocokan ceuli, breg kabeh narajang ka Stepanus maot.

⁵⁸ Stepanus disered ka luareun kota tuluy dibaledogan ku batu. Maranehna nepi ka maruka jubah, dipihapekeun ka hiji budak ngora ngaran Saulus.

⁵⁹ Stepanus anu teu eureun-eureun pada maledogan sasambat, "Nun Gusti Yesus, tampi ieu nyawa abdi!"

⁶⁰ Brek tapak deku, sasambat ngajerit, "Gusti! Mugi ieu jalmi-jalmi ulah dibales!" Geus kitu Stepanus maot.

8 ¹ Saulus kacida panujueunana kana eta rajapati teh. Poe eta kenah gereja di Yerusalem mimiti dikaniaya bengis pisan. Anu palercaya ka Yesus jadi paburencay ka sakuliah Yudea jeung Samaria, ngan rasul-rasul anu kumpul kenah teh.

² Layon Stepanus dikurebkeun ku jalma-jalma anu sarieun ku Allah sarta kacida dicaleungceurikanana.

³ Ari Saulus jadi terus ihtiar pikeun numpes gereja, ngadatangan imah-imah sarta nyeredan jalma-jalma awewe lalaki ti jero imah, tuluy diasup-asupkeun ka jero panjara.

⁴ Tapi para panganut Yesus anu geus paburencay teh di mana-mana nguarkeun Injil Kasalametan.

⁵ Ari Pilipus nguarkeunana hal Jurusalamet teh di hiji kota penting di Samaria.

⁶ Urang dinya saregep pisan kana wawaran Pilipus, komo barang narenjo mujijat-mujijatna mah.

⁷ Roh-roh jahat kalaluar tingjarerit ti jelema-jelema anu diasupanana, nu lalumpuh, nu dareog, dicalanceurkeun,

⁸ estu matak bungah urang dinya.

⁹ Di eta kota aya hiji jelema ngaranna Simon, nyebut maneh jelema pinunjul, geus lila pada mikaserab lantaran bisaen elmu sihir.

¹⁰ Jelema-jelema ti saban lapisan kacida mupunjungna, nyarebutna ge, "Anjeunna teh kakuatan Allah anu kawentarkeun Kakawasaan Pinunjul."

¹¹ Geus lila urang dinya kapangaruhan ku elmu sihirna.

¹² Tapi sanggeus ku Pilipus diuaran Injil Kasalametan hal Karajaan Allah jeung hal Yesus Kristus mah tuluy palercayaeun kana wawaran anjeunna, nepi ka dibaraptis awewe lalaki.

¹³ Simon oge percayaeun, sarta sanggeusna dibaptis teu daekeun jauh ti Pilipus, ngarasa helok ku mujijat-mujijatna.

¹⁴ Rasul-rasul di Yerusalem ngadarangu warta yen urang Samaria geus daraekeun

narima pangandika Allah, tuluy ngutus Petrus jeung Yohanes.

¹⁵ Sasumpingna ka Samaria aranjeunna terus mangnedakeun sakur anu geus palercaya supaya dipaparinan Roh Suci,

¹⁶ sabab saurang ge can aya anu nampa Roh Suci, kakara dibaraptis kalawan pajenengan Yesus.

¹⁷ Sanggeus ku Petrus jeung Yohanes ditarumpangan panangan, seug bae narampa Roh Suci.

¹⁸ Nenjo jelema-jelema anu palercaya narampa Roh Suci ku ditumpangan leungeun, Simon ngahaturan duit ka Petrus jeung Yohanes,

¹⁹ bari piunjukna, "Abdi oge hoyong gaduh kawasa kitu, supados anu ditumpangan leungeun ku abdi tiasa nampi Roh Suci."

²⁰ Tapi waler Petrus, "Lanat eta duit teh, kitu deui anjeun, boga sangka kurnia ti Allah bisa dibeuli ku duit!

²¹ Anjeun teu meunang milu barang gawe jeung kaula, sabab hate anjeun serong ti Allah.

²² Buru-buru tobat, piceun eta pikiran goreng teh. Geura sasambat menta hampura ka Pangeran, lantaran geus boga pikiran anu sakitu nistana.

²³ Sabab katilikna ku kaula anjeun teh pinuh ku kasirik, jadi budakna dosa."

²⁴ Simon ngalengis ka Petrus jeung Yohanes, "Abdi nyuhunkeun dipangnedakeun ka Pangeran, mugi perkawis anu bieu disaurkeun ku anjeun teh ulah kantos tumiba."

²⁵ Sanggeus maparin panyaksi hal Yesus Kristus jeung ngawulangkeun pangandika Gusti, Petrus jeung Yohanes marulih deui ka Yerusalem, bari nguarkeun Injil Kasalametan ti Allah di kampung-kampung Samaria anu kaliwatan.

²⁶ Aya hiji malaikat anu ngalahir ka Pilipus, "Buru-buru geura leumpang ka beulah kidul, teang jalan anu ti Yerusalem ka Gasa." (Eta jalan geus tara dipake.)

²⁷ (8:27-28) Pilipus geuwat angkat. Di eta jalan aya hiji pajabat luhur urang Etiopia, anu ngurus harta kakayaan Sri Kandasi ratu nagri Etiopia, tas ti Yerusalem ngalakonan ibadah. Eta pajabat tunggang kareta seja mulih ka nagarana, sajajalan ngaos Kitab Nabi Yesaya.

²⁸ (8:27)

²⁹ Saur Roh Suci ka Pilipus, "Sampeurkeun itu kareta, deukeutan terus!"

³⁰ Pilipus lumpat ngudag kareta; sanggeus deukeut kadangueun eta pajabat keur ngaos kitab Nabi Yesaya, tuluy ditaros, "Kahartos aosanana, Juragan?"

³¹ "Bade kahartos kumaha, teu aya anu nerangkeunana," walerna bari ngahaturanan Pilipus naek kana karetana.

³² Anu keur diaosna teh bagian ieu, "Ibarat domba ditungtun arek dipeuncit, ibarat anak domba keur diguntingan buluna, teu disada-sada, Anjeunna sakecap teu kedal saur.

³³ Dihina-hina, teu kenging kaadilan. Nyawa-Na dicabut ti alam dunya, nepi ka teu aya anu bisa nyaritakeun turunana-Na."

³⁴ Saur eta pajabat, "Hoyong terang, saha anu dicarioskeun ku nabi teh, salirana ku anjeun atanapi jalmi sanes?"

³⁵ Pilipus nerangkeun hal Yesus Kristus mimiti tina ayat eta.

³⁶ Kareta majuna geus nepi ka hiji tempat nu aya cai di hiji pupudunan. "Kaleresan aya cai," saur eta pajabat, "kumaha Juragan teu kaabotan upami sim kuring dibaptis?"

³⁷ [Waler Pilipus, "Atuh mangga upami leres-leres percanten mah." "Kantenan percanten pisan, Yesus Kristus teh Putra Allah," saur eta pajabat.]

³⁸ Kareta dipiwarang eureun, eta pajabat jeung Pilipus lalungsur, terus alancrub ka cai, eta pajabat dibaptis.

³⁹ Barang hanjat ti cai, Pilipus gaib tina paningali eta pajabat, dicandak ku Roh Allah. Eta pajabat ngalajengkeun perjalanan dipirig ku manah anu suka.

⁴⁰ Ari Pilipus terang-terang geus aya di Asdod, ti dinya terus ka Kesarea bari

nguarkeun Injil Kasalametan ti Allah di saban kota anu kalangkungan.

9¹ Saulus ngentab-ngentab keneh napsuna hayang maehan para panganut Gusti Yesus nepi ka tumpur. Tuluy ngadeuheus ka Imam Agung,

² mundut surat kawasa tembongkeuneun ka para pamingpin imah-imah ibadah urang Yahudi di Damsik, supaya diidinan nangkepan sakur jelema anu percaya ka Yesus, anu kapanggih di Damsik, rek terus dibawa ka Yerusalem.

³ Barang geus deukeut ka Damsik, Saulus ngadak-ngadak katojo ku hiji cahaya ti langit,

⁴ nepi ka tibeubeut kana taneuh, tuluy aya soara anu ngalahir ka anjeunna, "Saulus, Saulus! Ku naon maneh nganiaya ka Kami?"

⁵ "Saha Juragan teh?" saur Saulus. Waler anu nyoara, "Kami teh Yesus, anu dikaniaya ku maneh.

⁶ Ayeuna geura hudang, tuluykeun ka Damsik, engke di ditu maneh bakal dibejaan naon anu kudu dipilampah ku maneh."

⁷ Rerencangan saperjalanana areureun, pungak-pinguk, rareuwaseun nepi ka teu barisaeun ngomong-ngomong acan ngadenge soara teu tembong jirimna.

⁸ Saul hudang tina taneuh tuluy beunta, tapi teu iasaeun ningali naon-naon. Ku rerencanganana ditungtun ka jero kota Damsik.

⁹ Meunang tilu poe teu ningalina, sajeroning kitu anjeunna teu tuang teu leueut.

¹⁰ Di Damsik aya hiji panganut Yesus, jenenganana Ananias, meunang dawuhan Gusti dina hiji tetenjoan. "Ananias!" dawuhan Gusti. "Nun, Gusti!" wangsulna.

¹¹ Dawuhan Gusti, "Ayeuna maneh kudu indit ka imah Yudas di Jalan Lempeng, tanyakeun jelema anu ngaran Saulus urang Tarsus. Eta jelema ayeuna keur neneda.

¹² Dina tetenjoanana manehna nenjo jelema ngaran Ananias datang numpangkeun leungeun ka dirina supaya bisa deui nenjo."

¹³ Waler Ananias, "Gusti, eta jalmi teh seueur kawartoskeunana yen kalintang jahatna ka umat Gusti di Yerusalem.

¹⁴ Nu mawi ka Damsik oge bade nangkepan umat Gusti, malah ngabantun serat kawasa ti imam-imam kapala."

¹⁵ Dawuhan Gusti, "Teang bae! Sabab manehna ku Kami geus dijadikeun pangbantu anu bakal ngamashurkeun jenengan Kami ka luareun bangsa Yahudi anu teu anut agama Yahudi, ka raja-rajana, jeung ka urang Israil oge.

¹⁶ Kami pribadi rek mere nyaho ka manehna sagala panganiayaan anu bakal karandapan ku dirina tina sabab Kami."

¹⁷ Ananias angkat terus lebet ka panganjrekan Saulus. "Saderek Saulus, Gusti Yesus anu katingali ku Saderek di perjalanan,

ngutus sim kuring ka dieu, supados Saderek iasa deui ningali sareng nampi panuyunna Roh Suci," saur Ananias bari numpangkeun panangan ka Saulus.

¹⁸ Harita kenah aya anu ragrag tina soca Saulus siga sisit lauk, bray anjeunna iasa deui ningali. Saulus ngadeg tuluy dibaptis.

¹⁹ Sanggeus tuang salirana jagjag deui. Di Damsikna Saulus meunang sawatara poe deui, ngahiji jeung anu palercaya ka Yesus,

²⁰ malah lebet ka imah-imah ibadah urang Yahudi di Damsik, mertelakeun yen Yesus teh Putra Allah.

²¹ Urang Yahudi kacida hareraneunana ku anjeunna, aromongna, "Lain anu di Yerusalem maehan para panganut Yesus tea, eta teh? Pang ka dieu oge pan rek nangkepan jelema-jelema anu karitu, rek diserenkeun ka imam-imam kapala."

²² Tapi pangaruh pertelaan ti Saulus beuki gede. Bukti-bukti perkara Yesus anu dipedar ku anjeunna kacida ngayakinkeunana, yen Yesus teh Raja Salam nu nyalametkeun, nepi ka bangsa Yahudi anu di Damsik teu bisaun ngabantah.

²³ Sanggeus liwat sawatara poe deui, urang Yahudi sakait rek maehan Saulus,

²⁴ tapi anjeunna aya anu ngawartosan. Anu rek maraehanana beurang peuting megat anjeunna di lawang kota.

²⁵ Tapi dina hiji peuting anjeunna dikaluarkeun ti jero kota ku para panganutna, diulur dina karanjang ti luhur tembok kota.

²⁶ Sanggeus sumping ka Yerusalem, Saulus ihtiar nyaketan para panganut Gusti, tapi maranehna sarieuneun lantaran teu palercayaeun.

²⁷ Geus kitu anjeunna dibantu dikenalkeun ku Barnabas ka rasul-rasul, diterangkeun hal anjeunna ditembongan jeung didawuhan ku Gusti di jalan ka Damsik, jeung hal kateuneunganana mertelakeun Yesus di Damsik.

²⁸ Sanggeus ku rasul-rasul ditampi, Saulus ngider di Yerusalem, ngawulang ku pajenengan Gusti kacida ludeungna.

²⁹ Malah sok sasauran jeung soal jawab jeung urang Yahudi anu basana basa Yunani, tapi ku maranehna rek dipaehan.

³⁰ Kanyahoan ku para panganut Gusti, anjeunna tuluy dicandak ka Kesarea, ti dinya terus ka Tarsus.

³¹ Ti harita kaayaan jamaah di sakuliah Yudea, Galilea, jeung Samaria tuluy aman jeung tengtrem. Kalawan pitulung Roh Suci jamaah beuki kuat, anu palercaya beuki loba, harirupna alajrih ka Gusti.

³² Ari Petrus damelna ka ditu ka dieu ngalayad jamaah-jamaah. Dina hiji poe anjeunna ngalayad umat Gusti di Lida.

³³ Di dinya mendakan hiji jelema lumpuh ngaran Eneas, anu geus dalapan taun tara cengkat-cengkat ti enggon.

³⁴ "Eneas," saur Petrus, "ku pitulung Yesus Kristus anjeun cageur. Geura hudang, enggonna beresan." Harita kenéh Eneas bisaéun hudang.

³⁵ Urang Lida jeung urang Saron narenjo Eneas cageur teh tuluy palercaya ka Gusti.

³⁶ Di Yopa aya hiji awewe anu percaya ka Yesus, ngaranna Tabita. (Ngaran Yunanina Dorkas, hartina "Uncal".) Tabeatna resep nyieun kahadean, tutulung ka nu mariskin.

³⁷ Harita Tabita teh gering malah tuluy maot. Sanggeus dimandian, mayitna dipernahkeun di loteng.

³⁸ Ku sabab Yopa teu sabaraha jauhna ti Lida, para panganut Gusti di Yopa ngadarengé beja yen Petrus aya di Lida, tuluy ngajurungan dua jelema ngangkir Petrus, "Mugi Bapa enggal-enggal sumping ka Yopa."

³⁹ Petrus geuwat angkat, bareng jeung nu ngangkir. Sasumpingna terus dicandak ka loteng, ditaluturkeun ku randa-randa. Bari tingsalegruk randa-randa teh narembongkeun rupa-rupa papakean meunang Dorkas nyieunan waktu keur hirup kenéh.

⁴⁰ Tapi maranehna ku Petrus dipiwarang kaluar kabéh, ti dinya anjeunna neneda tapak deku, geus kitu malik mayun ka mayit

bari ngalahir, "Tabita, geura hudang!" Nyah mayit teh beunta, ret ka Petrus tuluy diuk.

⁴¹ Ku Petrus dicepeng dibantuan hudang. Ti dinya anu palercaya jeung randa-randa teh ku Petrus disalaur; Tabita anu geus hirup deui diserenkeun ka maranehna.

⁴² Beja perkara eta terus kagurnitakeun ka sakuliah Yopa, nepi ka loba anu palercaya ka Gusti.

⁴³ Petrus linggih heula di Yopa meunang sababaraha poe di imah Simon tukang nyamak kulit.

10 ¹ Di Kesarea aya hiji kapala pasukan Rum anu disebutna "Pasukan Itali", ngaranna Kornelius.

² Jelemana ibadah, tur jeung sakulawargana ngabarakti ka Allah, jeung loba tutulungna ka urang Yahudi anu mariskin, sarta rajin neneda ka Allah.

³ Dina hiji sore kira-kira pukul tilu, dina tetenjoanana aya malaikat Allah nembongan sidik pisan jeung ngagentraan, "Kornelius!"

⁴ Kornelius neuteup semu sieun, pok ngawalon, "Aya pikersaeun naon, Juragan?" Waler malaikat, "Doa paneda jeung lampah maneh tutulung geus katarima ku Allah, ku Mantenna baris dimakbul.

⁵ Geura nitahan jelema ka Yopa, angkir jalma anu ngaran lengkepna Simon Petrus,

⁶ anu ayeuna keur natamu di tukang nyamak kulit ngaran Simon, imahna di sisi laut."

⁷ Sanggeus malaikat mulih, Kornelius nyalukan bujangna duaan, jeung hiji serdadu kadeuheus tur ibadah.

⁸ Sanggeus dibejaan hal kajadian bieu tuluy dititah ka Yopa.

⁹ Poe isukna kira-kira tengah poe, waktu eta jurungan geus rek narepi ka Yopa, Petrus unggah ka loteng seja sembahyang.

¹⁰ Bet ngadadak ngaraos lapar hoyong barangtuang. Sabot tuangeunana disadiakeun, anjeunna aya titingalianana,

¹¹ ningali langit muka, seug aya nu turun jiga lawon rubak ditalian opat juruna, diulur nepi kana taneuh.

¹² Breh eusina tembong, rupa-rupa sato, sato-sato nu ngarayap, jeung manuk-manuk haram.

¹³ Geus kitu aya soara, "Geura cengkat, Petrus, eta peuncit, tuluy dahar!"

¹⁴ Waler Petrus, "Paliyas, Gusti! Abdi mah tara neda barang haram atanapi najis."

¹⁵ Saur soara deui, "Anu geus dihalalkeun ku Allah, ku maneh ulah diharamkeun."

¹⁶ Kituna teh nepi ka tilu kali, geus kitu eta barang teh ditarik deui ka langit.

¹⁷ Sabot Petrus ngamanahan pihartieun titingalieunana, jurungan Kornelius geus narepi ka imah Simon, narangtung hareupeun lawang,

¹⁸ pupuntenan jeung nanyakeun, "Leres kitu di dieu aya tatamu anu jenenganana Simon Petrus?"

¹⁹ Petrus masih ngamanahan keneh pihartieun titingalieunana. Geus kitu Roh Allah nimbalan ka anjeunna, "Itu maneh aya anu neangan tiluan!"

²⁰ Buru-buru turun, jung kaditu milu ulah asa-asa, sabab Kami anu nitah maranehna ka dieu."

²¹ Petrus geuwat lungsur. "Ieu, Bapa," saurna ka semah, "aya perlu naon?"

²² Walonna, "Abdi-abdi piwarangan Kornelius. Anjeunna jalmi berbudi anu ngabakti ka Allah, sareng kalintang dihormatna ku sadaya urang Yahudi. Anjeunna kenging timbalan malaikat Allah kedah ngahaturan Juragan ka bumina, supados tiasa ngadangukeun pilahir Juragan."

²³ Semah ku Petrus diangken sina meuting di dinya. Poe isukna Petrus angkat jeung nu neang, dibarengan ku sawatara urang Yopa anu sakapercayaan.

²⁴ Poe isukna deui anjeunna geus sumping ka Kesarea, keur didago-dago ku Kornelius anu geus ngondangan sanak baraya jeung sobat-sobatna.

²⁵ Barang Petrus sumping, Kornelius muru, munjungan mani tapak deku.

²⁶ Ku Petrus dicepeng sina nangtung, saurna, "Ngadeg! Bapa oge sami manusa."

²⁷ Bari lebet Petrus sasauran terus ka Kornelius. Di jero geus loba jelema.

²⁸ Saur Petrus ka maranehna, "Aranjeun tangtos aruninga, urang Yahudi ku agamana dilarang natamu atanapi cacampuran sareng bangsa sanes. Tapi Bapa kenging pituduh ti Allah yen teu kenging nganggap najis atanapi haram ka sasama jalmi.

²⁹ Eta margina waktos anjeun ngangkir Bapa teh, Bapa henteu kaabotan. Ayeuna Bapa tumaros, naon maksudna nu mawi ngangkir teh?"

³⁰ Walon Kornelius, "Tilu dinten nu nembe kalangkung kinten-kinten wayah kieu, tabuh tilu sonten, abdi nuju sembahyang di rorompok. Jleg aya anu ngadeg di payuneun, panganggona herang-mencrang,

³¹ ngalahir kieu, Kornelius! Doa paneda jeung lampah maneh tutulung geus katarima ku Allah. Mantenna baris ngamakbul.

³² Geura nitahan jelema ka Yopa, angkir jelema anu ngaran lengkepna Simon Petrus, anu keur natamu di tukang nyamak kulit ngaran Simon, imahna di sisi laut.

³³ Harita keneh oge enggal abdi ngajurungan. Hatur nuhun kana kasaeun Bapa parantos kersa sumping. Ieu anu karempel di payuneun Allah, sadayana ngajeng-ngajeng pisan hoyong ngupingkeun timbalan Allah ti Bapa."

³⁴ Petrus ngalahir, "Parantos tetela ka Bapa, yen mungguh di Allah mah jalmi teh sami.

³⁵ Bangsa naon oge upami ngabakti ka Mantenna sareng hade kalakuanana mah tangtos ku Mantenna diangken.

³⁶ Aranjeun tangtos parantos aruninga kana embaran ti Allah anu diembarkeun ka urang Israil, nya eta Injil Kasalametan anu nengtremkeun jiwa sakur anu anut ka Yesus Kristus, Gusti sakumna manusa.

³⁷ Tangtos aruninga kana kajadian penting di sakuliah tanah Israil anu diawitan ti Galilea, saparantos Yohanes ngembarkeun perkawis baptisan.

³⁸ Sareng tangtos aruninga perkawis Yesus urang Nasaret anu ku Allah dipaparin Roh Suci sareng dipaparin kakawasaan. Anjeunna nyebarkeun kasaeon ka mana-mana, sareng nyageurkeun jalmi-jalmi anu diraksuk ku Iblis, margi Anjeunna disarengan ku Allah.

³⁹ Sagala perkawis anu ku Anjeunna dipidamel di tanah Israil sareng di Yerusalem, Bapa sareng babaturan saksina. Anjeunna ditelasan ku urang Yahudi, dipaku dina kayu salib.

⁴⁰ Nanging dina katilu dintenna ti saparantos pupus, ku Allah dihirupkeun deui lajeng diebrehkeun.

⁴¹ Nanging diebrehkeunana henteu ka sadayana, mung ka sawatara urang anu ku Allah parantos dipilih baris jadi saksi,

Kisah Para Rasul 10.42–11.1 48
nya eta Bapa sareng babaturan, anu kantos
dahar nginum sareng Anjeunna saparantos
Anjeunna gugah tina pupus.

⁴² Bapa sareng babaturan ku Anjeunna
dipiwarang ngembarkeun Injil Kasalametan
sareng mertelakeun yen Anjeunna teh ku
Allah parantos dijenengkeun hakim sakumna
manusa, boh anu harirup kenéh boh anu
parantos maraot.

⁴³ Nabi-nabi sadayana anu nyaurkeun
perkawis Anjeunna netelakeun yen anu
percaya ka Anjeunna bakal dihampura dosana
ku kakawasaan jenengana-Na."

⁴⁴ Sabot Petrus ngawulang kenéh, Roh
Suci lungsur ka nu keur ngararegepkeun
piwulangna.

⁴⁵ Urang Yahudi anu geus sakapercayaan
anu ngarencangan Petrus ti Yopa hareraneun,
dumeh nu lain bangsa Yahudi oge ku Allah
dipaparin Roh Suci,

⁴⁶ marake basa-basa sejen ngamulyakeun
kaagungan Allah. Petrus ngalahir,

⁴⁷ "Ieu dulur-dulur geus narampa Roh Suci
cara urang. Saha anu bisa ngahalang-halang
lamun ayeuna dibaptis ku cai?"

⁴⁸ Petrus miwarang supaya maranehna
dibaptis kalawan pajenengan Yesus Kristus.
Geus kitu Petrus ku maranehna dicandet
supaya linggih heula di dinya sawatara poe.

11 ¹ Beja yen aya anu lain bangsa Yahudi
narampa pangandika Allah geus nepi

ka rasul-rasul, jeung geus nyebar ka anu geus palercaya di sakuliah Yudea.

²Waktu Petrus sumping ka Yerusalem, anjeunna dipaduan ku jelema-jelema anu disunat, pokna,

³"Ku naon anjeun dugi ka natamu ka bangsa anu henteu disunat, malah tuang sasarengan jeung maranehna?"

⁴Ku Petrus dicarioskeun hal ihwalna, ditetek ti barang mimiti, saurna,

⁵"Kaula meunang tetenjoan di Yopa sabot keur sembahyang. Aya anu diturunkeun ti langit siga lawon rubak ditalian opat juruna, diulur nepi ka deukeut kaula.

⁶Ku kaula ditempo, eusina rupa-rupa sato ingu jeung sato leuweung, sato-sato nu ngarayap, jeung manuk-manuk haram.

⁷Tuluy kaula ngadenge aya soara ngalahir ka kaula, Geura cengkat, Petrus, eta peuncit, tuluy dahar!

⁸Walon kaula, Paliyas, Gusti! Abdi tara neda barang haram atanapi anu najis!

⁹Tapi eta soara teh ngalahir deui ti langit, Anu geus dihalalkeun ku Allah ku maneh ulah diharamkeun!

¹⁰Kitu jeung kitu bae nepi ka tilu kali, tungtungna eta barang teh kabeh ditarik deui ka langit.

¹¹Sawaktu pisan jeung eta aya tilu jelema datang ka imah anu dianjrekan ku kaula, utusan ti Kesarea seja ka kaula.

¹² Kaula didawuhan ku Roh Suci yen kudu milu jeung maranehna, ulah asa-asa. Kaula milu indit, dibaturan ku urang Yopa genepan anu geus palercaya. Datang ka Kesarea tuluy sarerea asup ka imah Kornelius.

¹³ Kornelius nyarita yen meunang tetenjoan, aya malaikat ngadeg di imahna, ngalahir kieu, Maneh geura ngajurungan jelema ka Yopa, angkir jelema anu ngaran lengkepna Simon Petrus,

¹⁴ anu bakal nepikeun pangandika pisalameteun maneh sakulawarga.

¹⁵ Sanggeus kaula medar perkara eta, Roh Suci lungsur ka maranehna, cara ka urang basa mimiti narima tea.

¹⁶ Ras kaula inget ka anu dilahirkeun ku Gusti, nya eta, Yohanes ngabaptisna ku cai, ari maraneh mah bakal ngabaptis ku Roh Suci.

¹⁷ Tetela Allah ku manten anu maparinkeun eta kurnia ka maranehna teh, cara ka urang bareto basa urang mimiti percaya ka Gusti Yesus Kristus. Ku sabab kitu pimanaeun kaula bisa nyegah pangersa Allah!"

¹⁸ Sanggeus meunang katerangan kitu, anu nyaralahkeun ka anjeunna teh tungtungna mah maruji ka Allah, pokna, "Leres upami kitu mah, sanes bangsa Yahudi ge ku Allah dipaparin kasempetan tobat sareng hirup anu sajati."

¹⁹ Para panganut Yesus anu diudag-udag basa Stepanus dipaehan tea, papencarna aya anu nepi ka Penesia, Siprus, jeung Antioki. Di ditu tetep nguarkeun pangandika Allah ka urang Yahudi deui.

²⁰ Tapi aya anu asalna ti Siprus jeung Kirena daratang ka Antioki nguarkeun Injil Kasalametan hal Gusti Yesus ka nu lain urang Yahudi,

²¹ tur disarengan ku kakawasaan Gusti, nepi ka loba pisan anu tuluy palercaya, aranut ka Anjeunna.

²² Tuluy eta hal kabejakeun ka jamaah di Yerusalem, anu terus ngutus Barnabas ka Antioki.

²³ Barnabas kacida bingaheunana ningali maranehanana sakitu diberkahanana ku Gusti. Maranehna ku anjeunna dipeupeujeuhan supaya enya-nya satia satuha ka Gusti.

²⁴ Barnabas jalma berbudi, manahna pinuh ku Roh Suci, kacida percayana ka Gusti, nepi ka loba anu katarik aranut ka Gusti.

²⁵ Ti dinya Barnabas ngalayad Saulus ka Tarsus.

²⁶ Saulus dicandak ka Antioki, kumpul jeung jamaah di dinya sataun campleng lilana bari ngawulang ka jalma rea. Jalma-jalma panganut Yesus mimitina disarebut "Urang Kristen" teh nya didinya, di Antioki.

²⁷ Sawaktu keneh jeung eta aya sawatara nabi ti Yerusalem sarumping ka Antioki.

²⁸ Nabi anu jenenganana Agabus ngaramal ku pangdorong Roh Allah, saurna bakal aya bahla kalaparan di sakuliah dunya. (Ramalanana teh enya ngabukti, kajadian dina jaman pamarentahan Prabu Klaudius.)

²⁹ Ku sabab kitu para panganut Yesus di Antioki rempug rek arudunan sakamampuhna masing-masing, sumbangkeuneun ka dulur-dulur sakapercayaan di Yudea.

³⁰ Sanggeus duitna kumpul, tuluy ngutus Barnabas jeung Saulus pikeun nyerenkeun eta duit sumbangan ka pangurus jamaah di Yudea.

12 ¹ Dina jaman eta keneh, Raja Herodes mimiti ngayakeun talajak keras ka sawatara anggota jamaah.

² Yakobus rakana Yohanes ku anjeunna dipaehan ku pedang.

³ Ngaraos yen anjeunna kitu teh dipikaresep ku urang Yahudi, tuluy deui nangkep Petrus. (Kajadianana waktu keur Pesta Roti Teu Diragian.)

⁴ Sanggeus ditangkep Petrus diasupkeun ka pangbuian, dipiwarang dijaga ku opat regu serdadu, sareguna opat-opat. Maksud Herodes, sabada Pesta Paska Petrus rek dipariksa ku anjeunna di hareupeun umum.

⁵ Sabot Petrus ditahan di pangbuian, para anggota jamaah teu eureun-eureun sasambat ka Allah mangnedakeun anjeunna.

⁶ Piisukaneun dipariksa ku Herodes di hareupeun umum, peutingna Petrus kulemna dihapit ku dua serdadu jeung dibarogod ku dua rante. Panto panjarana dijaraga.

⁷ Ujug-ujug jleg bae aya malaikat Pangeran ngadeg, kamar anjeunna ditahan mani hibar ku cahayana. Eta malaikat ngaguyah-guyah ngagugahkeun Petrus, saurna, "Geuwat hudang!" Harita keneh rante barogod panangan Petrus lesot.

⁸ Malaikat ngalahir deui, "Kencengkeun sabuk, pake tarumpah." Petrus ngencengan sabuk, tarumpahna dianggo. Malaikat ngalahir deui, "Harudumkeun jubah, hayu tuturkeun kami."

⁹ Petrus nuturkeun, kaluar ti jero panjara bari asa samar, eta teh naha malaikat saenyana atawa ngan titingalian bae.

¹⁰ Pos jaga kahiji jeung kadua geus kaliwat, jol ka panto beusi lawang kaluar. Bray pantona muka sorangan, Petrus jeung malaikat kaluar. Sanggeus nepi ka tungtung jalan les malaikat teh ngantunkeun.

¹¹ Petrus teu samar deui kana eta kajadian, terus ngagereyem, "Ayeuna aing yakin ieu teh saenyana. Gusti ngutus malaikat-Na nyalametkeun aing tina genggeman Herodes jeung tina maksud jahatna urang Yahudi."

¹² Sanggeus ngamanah-manah tuluy anjeunna ngajugjug ka bumi Maria, ibuna Yohanes anu katelah Markus. Di dinya keur loba jelema anu neneda.

¹³ Petrus ngetrokan panto. Hiji gandeke awewe ngaran Rode nyampeurkeun rek mangmukakeun.

¹⁴ Manehna ujug-ujug wawuheun kana soanten Petrus. Bakating ku atoh lain buru-buru muka panto, tapi kalah ka lumpat balik deui hariweusweus yen anu keketrok teh Petrus.

¹⁵ Ceuk nu sejen, "Boa maneh gundam!" Rode keukeuh ngaenyakeun, tapi dijarawab, "Meureun eta mah malaikatna."

¹⁶ Petrus haben bae keketrok. Tungtungna panto dibuka. Ari bray, maranehna kacida karageteunana.

¹⁷ Ku Petrus diisarahan supaya jarempe, ti dinya anjeunna nerangkeun hal anjeunna dikaluarkeun ku Gusti ti jero panjara. "Pangbejakeun bae ka Yakobus jeung ka nu sejen," saurna ka maranehna. Geus kitu angkat ti dinya ka tempat sejen.

¹⁸ Sanggeus bray isuk, serdadu-serdadu anu ngajaraga gehger, baringungeun aya kajadian naon ka Petrus.

¹⁹ Herodes nimbalan supaya Petrus disaksrak, tapi lebeng teu kapanggih. Ku sabab kitu serdadu-serdadu jaga teh ku anjeunna dipariksa terus diparaehan. Geus

Kisah Para Rasul 12.20–13.2 55
kitu Herodes angkat ti Yudea, ngadon calik di
Kesarea rada lila.

²⁰ Herodes kacida benduna ka urang
Tirus jeung urang Sidon. Ku sabab kitu
maranehna ngadareuheus ka anjeunna, tapi
ngabadamian heula kawasa karaton anu
ngaranna Blastus, menta dibelaan. Geus kitu
kakara ngadareuheus ka Herodes, marenta
karapihan, sabab bahan dahareun nagrina
gumantung ka nagri cangkingan Herodes.

²¹ Dina hiji poe beunang milih, Herodes
dangdos ku anggoan karajaan, linggih dina
tahta terus pidato.

²² Rahayatna surak, pokna, "Ieu gentra
dewa, lain sora manusa!"

²³ Tapi sapada harita keneh Herodes
digebug ku malaikat Pangeran, lantaran
kacida heunteu hormatna ka Allah, salirana
dihakanan ku bilatung tuluy pupus.

²⁴ Pangandika Allah beuki sumebar ka
mana-mana, beuki nyerep.

²⁵ Barnabas jeung Saulus sanggeusna beres
ngalaksanakeun kawajibanana, tuluy marulih
ti Yerusalem bari nyandak Yohanes Markus.

13 ¹ Di jamaah Antioki aya sababaraha
nabi jeung guru, nya eta: Barnabas,
Simeon (anu katelah si Hideung), Lukius
(ti Kirena), Menahem (anu digedekeunana
bareng jeung Raja Herodes), jeung Saulus.

² Hiji mangsa waktu aranjeunna keur
ngalakonan ibadah ka Gusti jeung paruasa,

Roh Suci nimbalan, "Kami menta Barnabas jeung Saulus, pikeun ngajalankeun pagawean ti Kami pribadi."

³ Sabada paruasa jeung neneda, Barnabas jeung Saulus ditumpangan panangan ku aranjeunna tuluy diutus.

⁴ Barnabas jeung Saulus anu diutus ku Roh Suci arangkat ka Seleukia, ti dinya terus balayar ka pulo Siprus.

⁵ Sanggeus sarumping ka Salamis tuluy ngawulangkeun pangandika Allah di imah-imah ibadah urang Yahudi, dibantu ku Yohanes Markus.

⁶ Aranjeunna ngideran eta pulo nepi ka Pafos. Di dinya pendak jeung hiji tukang sihir ngaran Bar Yesus, urang Yahudi anu ngakukeun nabi,

⁷ anu nyobat jeung Sergius Paulus jalma pinter, guvernur eta pulo. Eta guvernur ngahaturan sumping ka Barnabas jeung Saulus, hoyongeun ngadangu pangandika Allah.

⁸ Tapi aranjeunna dilawan ku tukang sihir tea anu boga ngaran Yunani Elimas, maksudna supaya eta guvernur ulah nepi ka percaya ka Yesus.

⁹ Saulus, anu harita geus katelah Paulus, mureleng ka eta tukang sihir lantaran kadorong ku Roh Suci,

¹⁰ tuluy ngalahir kieu, "Anak Iblis! Maneh satruna sakur nu hade, pinuh ku

sagala tipu daya, purah ngabohongkeun
kayaktian-kayaktian ti Gusti!

¹¹Ayeuna rasakeun ieu panangan Gusti!
Maneh bakal lolong, sababaraha lilana moal
nenjo-nenjo panonpoe." Sapada harita
keneh reup Elimas ngarasa poek, panonna
katutup ku pepedut hideung, tuluy uyup-ayap
neangan nu pinungtuneun.

¹²Ningali kajadian kitu, gupernur jadi
percaya ka Yesus, sabab anjeunna kacida
katarikna ku pangajaran hal Gusti.

¹³Paulus jeung rerencanganana anu duaan
balayar ti Pafos ka Perga, hiji kota di Pampilia,
ti dinya papisah jeung Yohanes Markus anu
terus mulang ka Yerusalem.

¹⁴Ti Perga anjeunna jeung Barnabas terus
ka Antioki di Pisidia, poe Sabatna aranjeunna
ngiring kempelan di imah ibadah urang
Yahudi.

¹⁵Sabada aosan tina Kitab Musa jeung tina
Kitab Nabi-nabi, pangurus-pangurus imah
ibadah ngahaturan ka aranjeunna, pokna,
"Bilih para Saderek bade maparin amanat
atanapi pangdeudeul sumanget, mangga
dihaturan ka payun."

¹⁶Jung Paulus ngadeg, tuluy maparin isarah
ku panangan, barabat sasauran: "Dulur-dulur
urang Israil katut anu sanes-sanesna anu
karempel di dieu ngalakonan ibadah ka Allah!
Darangukeun!

¹⁷ Allahna bangsa Israil parantos milih karuhun urang. Karuhun urang nalika ngumbara di Mesir ku Mantenna dijadikeun hiji bangsa gede. Ti dinya ku Allah maranehna dicandak kaluar ti Mesir.

¹⁸ Opat puluh taun Mantenna nyabaran tingkah polah maranehna di gurun keusik.

¹⁹ Tujuh bangsa di Kanaan ku Mantenna dibasmi, tanahna dijadikeun milik maranehna.

²⁰ Kitu saterasna dongkap ka opat ratus lima puluh taun. Sabada eta, maranehna diatur ku hakim-hakim anu diangkat ku Mantenna dugi ka jaman Nabi Samuel.

²¹ Ti dinya maranehanana marenta raja. Ku Allah dikabulkeun, Saul bin Kis ti kaom Binyamin diangkat jadi rajana dugi ka opat puluh taun.

²² Saul ku Allah dikeser, Daud dijadikeun raja gegentosna. Kieu timbalan Allah perkawis Daud, Kami uninga, Daud anak Isai teh jelema pikapanujueun, anu bakal ngalakonan sagala pangersa Kami.

²³ Allah ngalaksanakeun jangji-Na, ti turunan Daud aya anu ku Mantenna dijadikeun Jurusalamet pikeun urang Israil, nya eta Yesus.

²⁴ Samemeh Yesus ngawitan ngajalankeun padamelanana, sakumna bangsa Israil diajak tobat ku Yohanes sareng kedah dibaptis.

²⁵ Saparantos tugasna meh rengse, Yohanes ngalahir kieu ka maranehna, Saha ari

kaula, ceuk aranjeun? Kaula lain anu keur diarep-arep ku aranjeun. Anjeunna mah sumpingna engke sanggeus kaula. Ka Anjeunna kaula teu wani mangudarankeun tarumpah-tarumpah-Na acan.

²⁶ Para saderek turunan Ibrahim, kitu deui nu sanes, anu karempel di dieu ngalakonan ibadah ka Allah! Eta wawaran pisalameteun teh pikeun urang!

²⁷ Margi urang Yerusalem mah katut para pamingpinna teu tarerangeun yen nya Anjeunna Jurusalamet maranehna. Unggal Sabat maranehna maraca seratan nabi-nabi, tapi eusina teu kahalartieun. Yesus ku maranehna dihukum, cocog sareng anu disaurkeun ku nabi-nabi.

²⁸ Sanajan maranehna teu manggih pisan sabab pikeun ngaragragkeun hukum pati ka Anjeunna, keukeuh marenta ka Pilatus supaya Yesus dihukum pati.

²⁹ Sanggeus sagala niat jahat maranehna ka Anjeunna tinekanan sakumaha anu kaunggel dina Kitab Suci, layon Anjeunna diturunkeun tina tihang salib, digolerkeun di jero kuburan.

³⁰ Nanging ku Allah digugahkeun deui tina pupusna.

³¹ Saparantos gugah, di lebet sababaraha dinten sering nembongan ka jalmi-jalmi anu tadina ngingiring Anjeunna ti Galilea ka Yerusalem, anu ayeuna jaradi saksi perkawis Anjeunna ka urang Israil.

³² (13:32-33) Ayeuna sim kuring seja ngadongkapkeun ka aranjeun Injil Kasalametan, nya eta: Perkawis anu baheula dijangjikeun ku Allah ka karuhun urang teh ayeuna laksana, ka urang anu jadi turunanana, reh Allah parantos ngahirupkeun deui Yesus, sakumaha anu parantos kaungel dina Jabur anu kadua, kieu, Hidep Putra Ama; ayeuna Ama geus jadi Rama Hidep.

³³ (13:32)

³⁴ Perkawis Yesus gugah ti nu maraot dugi ka salira-Na henteu kungsi buruk di jero kuburan, kieu pangandika Allah: Hidep ku Ama bakal diberkahan, ku berkah suci tur pasti sakumaha jangji Ama ka Daud.

³⁵ Dina bagian sejen aya deui, ungelna: Gusti moal ngantep abdi-Na nu satia ajur di jero kuburanana.

³⁶ Daud anu ngalakonan pangersa Allah parantos pupus, dikurebkeun di makam karuhunna, salirana ajur di jero kuburan.

³⁷ Nanging Yesus mah henteu kitu, margi ku Allah digugahkeun deui ti nu maraot.

³⁸ (13:38-39) Ku margi kitu mugia aruninga, perkawis panghampura dosa anu diwawarkeun ka aranjeun teh jalanna ti Yesus. Sakur anu percaya ka Anjeunna bakal dileupaskeun tina dosa-dosa, anu moal bisa dileungitkeun ku Hukum Musa.

³⁹ (13:38)

⁴⁰ Ku margi kitu sing ariatna, supaya aranjeun ulah kaasup ka jalmi-jalmi anu ku nabi-nabi disaurkeun kieu:

⁴¹ Ati-ati maraneh, tukang ngahina! Maraneh bakal ngarenjag tuluy paraeh! Kiwari Kami keur ngalaksanakeun hiji perkara, anu sanajan dipertelakeun ge ku maraneh moal dipercaya!"

⁴² Waktu keur kalaluar ti dinya, ka Paulus jeung Barnabas pada ngahaturanana supaya Sabat hareup sarumping deui ngalajengkeun piwulang anu bieu.

⁴³ Bubar kumpulan, Paulus jeung Barnabas ditaluturkeun ku urang Yahudi jeung ku nu sejen nu arasup agama Yahudi. Maranehna ku aranjeunna dinasehatan supaya hirupna tetep aya dina rahmat Allah.

⁴⁴ Dina poe Sabat deui urang dinya meh kabeh daratang ngadarengekeun pangandika Allah.

⁴⁵ Nenjo anu karumpulan sakitu lobana, urang Yahudi kacida darengkieunana, tuluy ngahina ka Paulus, piwulang anjeunna dibarantah.

⁴⁶ Tapi Paulus jeung Barnabas malah tambah wani, saurna, "Saenyana pangandika Allah teh wajib ditepikeun ka aranjeun heula. Tapi ku lantaran aranjeun embung narima, jadi aranjeun sorangan anu nangtukeun yen aranjeun mah teu layak narima hirup anu langgeng. Ku sabab kitu aranjeun mah rek

Kisah Para Rasul 13.47–14.1 62
ditinggalkeun bae, kaula rek nyanghareup ka bangsa sejen.

⁴⁷ Karana Pangeran geus marentah ka kaula, timbalana-Na: Maneh ku Kami geus dijadikeun cahaya pikeun nyaangan bangsa sejen anu lain Yahudi, supaya salamet manusa saalam dunya."

⁴⁸ Ngadarengé kasauran kitu jelema-jelema nu lain bangsa Yahudi kacida barungaheunana, tuluy maruji kana pangandika Allah. Eta sakur anu ku Allah geus ditangtukeun kana hirup langgeng téh jaradi jelema anu palercaya.

⁴⁹ Pangandika Allah jadi kautarakeun ka sakuliah wewengkon eta.

⁵⁰ Tapi jelema-jelema urang Yahudi téa ngangsonan ka para gegeden kota jeung ka wanita-wanita priyayi anu aribadah ka Allah, jeung mimiti nyarusahkeun ka Paulus jeung Barnabas, sarta tungtungna aranjeunna diusir ti wewengkon maranehna.

⁵¹ Paulus jeung Barnabas kaluar ti dinya bari ngagibrigkeun kekebul tina sampeanana nyirikeun kakeuheul, terus ngabujeng ka Ikonium.

⁵² Ari para panganut Yesus anu di Antioki hatena barungah sarta pinuh ku Roh Suci.

14 ¹ Di Ikonium Paulus jeung Barnabas ngalaman deui kajadian kawas kitu. Aranjeunna sumping ka imah ibadah urang Yahudi, tuluy ngawulang. Piwulangna

ngayakinkeun, nepi ka loba urang Yahudi jeung bangsa sejen jadi palercaya ka Yesus.

²Tapi maranehna diangsonan ku urang Yahudi anu arembungeun percaya, nepi ka maralik mikaijid ka anu geus palercaya.

³Rasul-rasul teh di dinyana rada lila, beuki ludeung ngawulangkeun hal Gusti, tur ku Gusti dipaparin kawasa ngadamel mujijat-mujijat aheng, anu ngabantu netelakeun yen sih kurnia Gusti anu diwulangkeun ku aranjeunna teh sayaktina.

⁴Urang dinya jadi pecah, aya nu biluk ka urang Yahudi, aya nu biluk ka rasul-rasul.

⁵Ti dinya urang Yahudi katut para pamingpinna jeung sawatara jelema bangsa sejen mupakat arek maledogan rasul-rasul ku batu.

⁶Tapi aranjeunna kaburu ngejat, terus sarumping ka Listra jeung Derbe di Likonia, jeung ka wewengkon-wewengkon sakurilingeunana,

⁷ngawulangkeun jalan kasalametan ti Allah.

⁸Di Listra aya hiji jelema anu lumpuh ti barang dijurukeun, teu bisaen leumpang pisan,

⁹milu ngadengekeun kasauran Paulus. Ku Paulus diteuteup, katingali yen bisa dicageurkeun lantaran hatena percaya.

¹⁰"Geura nangtung sing ajeg!" lahiran Paulus tarik ka manehna. Korejat manehna nangtung tuluy leuleumpangan.

¹¹ Narenjo Paulus iasa midamel kitu jalma rea raong ngaromong dina basana, basa Likonia, "Dewa-dewa lungsur ka urang miraga jalma!"

¹² Barnabas ku maranehna disebut Dewa Zeus, Paulus anu dianggap jadi juru sabda disebut Dewa Hermes.

¹³ Imam Dewa Zeus ti kuil pamujaanana di luar kota datang ka gapura kota, mawa kekembangan jeung sapi jalu sababaraha siki, rek ngajak urang kota ngahaturkeun kurban ka Barnabas jeung Paulus.

¹⁴ Ngadangu pamaksudan maranehna kitu, Barnabas jeung Paulus nyoeheun anggoanana tuluy muru bari ngagero ka maranehna,

¹⁵ "Nanaonan, dulur-dulur? Kaula manusa cara aranjeun! Kaula rek ngembarkeun Injil Kasalametan, seja ngajak aranjeun tobat tina nyembah kana barang gaplah, kana nyembah ka Allah anu jumeneng, anu ngadamel langit, bumi, laut, jeung sakabeh eusina.

¹⁶ Baheula-baheula manusa ku Mantenna diantep karep.

¹⁷ Tapi Mantenna salawasna nyirikeun yen aya, tembong dina sagala padamelana-Na anu harade pikeun aranjeun, nya eta: nurunkeun hujan ti langit, maparin musim hasil bumi, maparin dahareun, jeung nyenangkeun hate aranjeun."

¹⁸ Dibere katerangan kitu ge masih keneh seuseut nahanna supaya ulah tulus ngahaturan kurban ka aranjeunna.

¹⁹ Geus kitu daratang urang Yahudi ti Antioki, ti Pisidia, jeung ti Ikonium, mangaruhan. Urang dinya nepi ka pada bariluk ka maranehna. Paulus dibaledogan ku batu, tuluy digusur ka luar kota, cul ditaringgalkeun, samarukna geus pupus.

²⁰ Anjeunna cengkat deui sanggeus dirariung ku anu palercaya, tuluy lebet deui ka jero kota. Poe isukna anjeunna jeung Barnabas angkat ka Derbe.

²¹ Di Derbe Paulus jeung Barnabas ngawartakeun Injil Kasalametan, jeung loba jelema anu datang ka palercaya ka Yesus. Ti dinya arangkat ka Listra, ka Ikonium, jeung ka Antioki di Pisidia,

²² nguatkeun hate anu palercaya ka Yesus supaya mantep percayana. "Rek asup ka Karajaan Allah teh kudu nyorang heula rupa-rupa kasusahan," kitu saur aranjeunna.

²³ Di unggal jamaah aranjeunna ngangkat pamingpin; sanggeus dipuasaan jeung dipangnedakeun, eta pamingpin-pamingpin dititipkeun ka Gusti anu jadi pananggeuhanana.

²⁴ Paulus jeung Barnabas kebat ka Pampilia, jalanna ngalangkung wewengkon Pisidia.

²⁵ Di Perga ngawartakeun heula pangandika Allah, ti dinya kebat ka Atalia.

²⁶ Ti Atalia balayar ka Antioki deui, tempat aranjeunna bareto mimiti dipercaya ngemban rahmat Allah, nya eta kudu ngalakonan damel anu ayeuna geus anggeus.

²⁷ Di Antioki ngumpulkeun anggota jamaah, ngawartoskeun sagala perkara anu dipidamel ku Allah ku jalan aranjeunna, jeung perkara Allah geus muka jalan pikeun bangsa sejen, nepi ka maranehna oge jaradi jelema-jelema anu palercaya ka Yesus.

²⁸ Rada lila aranjeunna nganjrek di jelema-jelema anu palercaya di Antioki teh.

15 ¹ Aya urang Yudea anu daratang ka Antioki, ngajar kieu ka nu geus palercaya, "Lamun aranjeun teu disarunatan nurutkeun parentah dina Hukum Musa, aranjeun moal bisa disalametkeun."

² Paham kitu kacida dilawanna ku Paulus jeung Barnabas. Tungtungna Paulus jeung Barnabas ti Antioki diutus ka Yerusalem, dibarengan ku sababaraha urang deui, pikeun mereskeun soal eta jeung rasul-rasul.

³ Utusan dijajap ku jamaah nepi ka wates kota, ti dinya terus kebat jalanna ka Penesia jeung Samaria. Urang dinya dibejaan, yen bangsa sejen nu lain Yahudi oge geus nyalanghareup ka Allah; kacida aratoheunana.

⁴ Di Yerusalem, sanggeusna dibageakeun ku jamaah, ku rasul-rasul, jeung ku para

kokolot jamaah, utusan medar sagala hal anu dipidamel ku Allah ku jalan aranjeunna.

⁵ Tapi aya anggota jamaah ti golongan urang Parisi, ngaromong kieu, "Jalmi-jalmi bangsa sanes anu parantos palercaya teh kedah disarunatan, sareng perlu diwartosan kedah tarunduk ka Hukum Musa."

⁶ Ieu masalah tuluy dimusawarahkeun ku para kokolot jeung rasul-rasul.

⁷ Sanggeus lila soal jawab, Petrus ngadeg tuluy ngalahir, "Dulur-dulur tangtu aremut, geus lila sim kuring ku Allah dipilih ti aranjeun, kedah nguarkeun Injil Kasalametan ka bangsa sejen, supaya maranehna oge palercaya kana hal eta.

⁸ Allah, anu uninga kana eusi hate unggal jalma, parantos kersa nampi bangsa sejen, nyatana ka bangsa sejen oge, Allah parantos maparin Roh Suci cara ka urang.

⁹ Urang sareng bangsa sejen ku Mantenna henteu dibeda-beda. Bangsa sejen oge ku Mantenna dihampura dosana, lantaran maranehna oge palercaya.

¹⁰ Ku margi kitu ku naon bade ngaralawan ka Allah, ngudukeun dulur-dulur anu parantos palercaya ngajalankeun sarat anu sakitu beuratna? Karuhun urang ge, nya kitu deui urang sorangan teu kuat ngalakonanana.

¹¹ Urang percaya yen boh urang, boh bangsa sejen, pang salamet teh ngan ku karana sih kurnia Gusti Yesus bae."

¹² Ti dinya, barang Paulus jeung Barnabas nyarioskeun sagala mujijat jeung kaahengan anu dipidamel ku Allah di kalangan bangsa sejen ku jalan aranjeunna, anu ngabarandungan mani jempling.

¹³ Geus kitu Yakobus ngalahir, "Dulur-dulur, karupingkeun sim kuring!

¹⁴ Bieu saderek Simon nerangkeun hal ngawitanana Allah mintonkeun perhatosana-Na ka jalmi-jalmi bangsa sanes, kalayan maksud ti eta bangsa aya anu bade dipilih baris dijadikeun umat-Na.

¹⁵ Hal ieu cocog pisan sareng anu kapungkur diramalkeun ku nabi-nabi, anu ungelna,

¹⁶ Engke Kami baris datang deui, timbalan Pangeran, seja mulihkeun karajaan Daud. Nu geus runtuh sina ngadeg deui, sina weweg deui.

¹⁷ Ku sabab kitu jalma-jalma salian ti eta, bakal daratang ka Kami. Nya eta ti bangsa lian anu geus disalaur ku Kami, sangkan jadi kagungan Kami.

¹⁸ Kitu timbalan Pangeran, nguningakeun perkara eta ti baheula keneh.

¹⁹ Kitu nu mawi pangrasa sim kuring, dulur-dulur anu teu sabangsa anu parantos tarobat ka Allah teh ulah diririweuh.

²⁰ Mending ge urang suratan, anu eusina mepelingan yen teu kenging ngadahar kadaharan anu najis anu parantos disuguhkeun ka brahala, atanapi sato anu

paeh bangkar, atanapi getihna, sareng teu kenging jinah.

²¹ Margi Hukum Musa teh ti baheula keneh unggal-unggal Sabat dibaca di imah-imah ibadah bangsa urang, aturan-aturanana diwurukkeun di saban kota."

²² Geus kitu rasul-rasul jeung para kokolot, kitu deui sakumna jamaah, rempug seja milih dua jelema pikeun diutus ka Antioki, bareng jeung Paulus jeung Barnabas. Geus kapilih duaan, duanana jelema anu kacida dipandangna ku sakur anu palercaya, nya eta Yudas anu katelah Barsabas, jeung Silas,

²³ dibahanan surat anu kieu eusina: "Kahatur para saderek luareun bangsa Yahudi di Antioki, Siria, sareng di Kikilia. Sim kuring, rasul-rasul sareng para kokolot jamaah di Yerusalem, saderek-saderek aranjeun, ngahaturkeun salam kawilujengan.

²⁴ Aya wartos saderek-saderek diririweuh ku jalmi-jalmi sim kuring anu darongkap ka dieu, nyebarkeun paham anu ngabingungkeun. Sayaktosna maranehna sanes utusan ti sim kuring.

²⁵ Ku margi kitu sim kuring sadaya teras barempug, ahirna mupakat bade ngintun utusan ka dieu, anu pidongkapeunana bakal sasarengan sareng saderek Barnabas sareng Paulus saderek urang,

²⁶ anu parantos naruhkeun jiwana demi Gusti urang Yesus Kristus.

²⁷ Utusan teh duaan, nya eta Yudas sareng Silas, anu bakal nerangkeun perkawis ieu serat ku lisan.

²⁸ Roh Suci parantos nyatujuan, kitu deui sim kuring sadaya, moal nambahan kabeubeurat aranjeun ku kawajiban-kawajiban sanesna, salian ti:

²⁹ kedah pantrang kana kadaharan anu parantos disuguhkeun ka brahala, pantrang neda getih, pantrang neda sato anu paeh bangkar, sareng teu kenging jinah. Kalintang utamina upami hal ieu ku saderek-saderek digumatikeun. Sakitu nu kapihatur, wilujeng."

³⁰ Utusan geus ariang ka Antioki, tuluy ngumpulkeun jamaah, suratna dipasrahkeun.

³¹ Eusina kacida nyenangkeunana kana hate nu narima, jamaah ngarasa bungah.

³² Yudas jeung Silas anu saenyana mah nabi, lila cacarios jeung maranehanana, maparin pituah jeung nasehat anu matak negerkeun hate.

³³ Sanggeus nganjrek rada lila, kakara aranjeunna meunang marulih deui ka nu ngutusna bari dijurung ku pangdoa sarerea.

³⁴ [Tapi Silas mah ngantunkeun anjeun seja terus di Antioki bae.]

³⁵ Paulus jeung Barnabas rada lila nganjrekna di Antioki, ngajarkeun jeung nguarkeun pangandika Gusti jeung urang dinyana.

³⁶ Sanggeus rada lila, Paulus sasauran ka Barnabas, "Urang ngalongok dulur-dulur

Kisah Para Rasul 15.37–16.3 71
ka tempat-tempat urang bareto nguarkeun
pangandika Gusti, hayang terang kumaha
kaayaanana."

³⁷ Barnabas hoyongeun nyandak Yohanes
Markus,

³⁸ tapi Paulus ngaraos teu hade lamun
Yohanes Markus dibawa, lantaran bareto ge
henteu terus babarengan nepi ka anggeus,
anggur mulang ninggalkeun di Pampilia.

³⁹ Paulus jeung Barnabas nepi ka pabentar
nemen pisan, tungtungna aranjeunna
papisah. Barnabas tetep nyandak Markus
terus balayar ka Siprus.

⁴⁰ Ari Paulus nyandak Silas; sabada ku
jamaah dipasrahkeun kana rahmat Gusti
terus angkat,

⁴¹ ngideran Siria jeung Kikilia, nguatkeun
jamaah-jamaah.

16 ¹ Paulus neruskeun angkatna ka Derbe,
tuluy ka Listra. Di dinya aya hiji
panganut Yesus ngaranna Timoteus. Indung
Timoteus urang Yahudi anu percaya ka Gusti,
ari bapana mah urang Yunani.

² Ku urang Listra jeung Derbe anu palercaya
ka Yesus, Timoteus disarebut jelema hade.

³ Ku Paulus rek dicandak, ku sabab kitu
Timoteus ku anjeunna disunatan heula,
lantaran urang Yahudi di dinya kabeh
nyarahoeun yen bapana Timoteus teh urang
Yunani.

⁴ Ka para panganut Yesus di saban kota nu disumpingan, aranjeunna nepikeun sarat-sarat ti rasul-rasul jeung para kokolot di Yerusalem tea, sarta dipeupeujeuhan supaya eta sarat-sarat teh ditarurut.

⁵ Kaayaan jamaah-jamaah beuki kuat, kapercayaanana tambah mantep, jeung jumlah anggotana nambahan unggal poe.

⁶ Aranjeunna neruskeun angkatna, Prigia jeung Galata dilangkung, sabab Roh Suci teu ngawidian aranjeunna nguarkeun pangandika Allah di daerah Asia.

⁷ Di wates wewengkon Misia mimitina rek lalebet ka Bitinia, tapi dilarang ku Roh Yesus.

⁸ Ku sabab kitu Misia oge dilangkung, terus ka Troas.

⁹ Peutingna di Troas, dina hiji titingalian Paulus ningali aya anu nangtung di payuneunana, hiji urang Makedoni anu nunuhun kieu ka anjeunna, "Mugi sumping ka Makedoni, tulungan sim kuring sadaya!"

¹⁰ Lantaran aya titingalian Paulus kitu, sim kuring tiluan gura-giru rek terus ka Makedoni, kajurung ku kayakinan yen geus disaur ku Allah supaya nguarkeun Injil ka urang ditu.

¹¹ Terus balayar ti Troas, lempeng ka Samotrake, poe isukna nepi ka Neapolis.

¹² Ti dieu terus asup ka Pilipi, kota anu mimiti di wewengkon Makedoni, jajahan karajaan Rum kenéh. Di Pilipi meunang sababaraha poe.

¹³ Dina poe Sabat sim kuring tiluan arindit ka sisi walungan luareun kota, sabab ceuk taksiran bakal manggih tempat sembahyangna urang Yahudi. Sim kuring tiluan dariuk, cacarita jeung awewe-awewe anu keur di darinya.

¹⁴ Di antarana aya anu ngaranna Lidia, tukang dagang lawon wungu, asalna ti Tiatira. Lidia ibadah ka Allah, harita hatena digerakkeun ku Gusti, kacida ngaregepkeunana ka anu dilahirkeun ku Paulus.

¹⁵ Tungtungna Lidia katut saeusi imahna, dibaptis. Anggeus dibaptis manehna ngondang ka sim kuring tiluan pokna, "Upami ku aranjeun parantos kagalih yen abdi leres-leres parantos percaya ka Gusti, aranjeun mugi kersa linggih ka abdi," kitu pokna mani maksa.

¹⁶ Dina hiji poe waktu rek ka tempat sembahyang tea, di tengah jalan papapag jeung hiji gandeuk awewe. Eta gandeuk teh kasurupan ku roh jahat anu bisaun norah anu tacan kajadian. Pangabisana kana norah kacida nguntungkeunana ka dununganana.

¹⁷ Manehna ngan nunutur bae ka Paulus jeung rerencanganana bari celak-celuk, "Ieu nu tiluan teh abdi-abdi Allah Anu Maha Agung! Aranjeunna keur nuduhan jalan pisalameteun pikeun maraneh!"

¹⁸ Kitu jeung kitu bae meunang sababaraha poe, nepi ka tungtungna Paulus jengkeleun. Anjeunna malik nyoreang, tuluy ngalahir ka roh jahatna, "Demi pajenengan Yesus Kristus, geura nyingkah maneh ti eta awewe!" Harita keneh ge roh jahatna kaluar ti eta awewe.

¹⁹ Anu maliara eta awewe ngarasa dibuntukeun lawang pangasilanana. Paulus jeung Silas ditangkep, disered ka alun-alun dideuheuskeun ka anu wajib,

²⁰ didakwakeun ka gegeden-gegeden pamarentah Rum, pokna, "Ieu urang Yahudi nyieun karusuhan di urang,

²¹ ngajarkeun adat kabiasaan anu hamo bisa ditarima atawa dilakonan ku urang, bangsa Rum. Urang teu bisa narima atawa nurut kana eta adat kabiasaan."

²² Jalma rea oge pipilueun narajang ka Paulus jeung Silas. Raksukan Paulus jeung Silas ku para pajabat dirangsadan, terus miwarang jelema ngarangkat aranjeunna.

²³ Tas dirangketan kacida nemenna, tuluy aranjeunna dijebloskeun ka pangbuian, bari diomat-omatkeun ka kapala panjara supaya aranjeunna dijaga sing tohaga.

²⁴ Ku sabab kitu aranjeunna diasupkeun ka kamar tahanan pangjerona, sampeanana dipasung, didempet ku balok.

²⁵ Sanggeus kira-kira tengah peuting, Paulus jeung Silas ngadaroa jeung pupujian ka Allah, kadarenggeun ku sakitan lianna.

²⁶ Sabot kitu, aya lini gede teu kira-kira, panjara inggeung-inggeungan nepi ka panto-pantona mararuka, malah rante-rante barogod para sakitan oge ngadadak lalesotan.

²⁷ Kapala panjara nyaring tibuburanjat. Barang nenjo panto-panto panjara geus marolongo, tuluy nyabut pedang rek maehan maneh, samarukna sakitan-sakitan geus kalabur.

²⁸ Paulus ngagero tarik pisan, "Ulah waka maehan maneh! Kabeh sakitan araya keneh!"

²⁹ Kapala panjara menta lampu, tuluy lumpat ka jero, bruk nyuuh kana sampean Paulus jeung Silas, awakna ngadaregdeg.

³⁰ Aranjeunna tuluy dibawa ka luar. Ceuk kapala panjara sanggeus di luar, "Juragan-juragan, kedah kumaha abdi teh supaya salamet?"

³¹ Waler aranjeunna, "Kudu percaya ka Gusti Yesus, tangtu anjeun salamet, anjeun sakulawarga."

³² Kapala panjara jeung saeusi imahna ku aranjeunna diwulang hal pangandika Allah.

³³ Wanci eta keneh peuting-peuting Paulus jeung Silas dikaluarkeun ti jero bui, raheut-raheutna diberesihan. Kapala panjara jeung sakulawargana dibaptis peuting eta keneh,

³⁴ kacida barungaheunana lantaran geus palercaya ka Allah. Saulus jeung Silas dibawa ka imahna, disuguhan tuang.

³⁵ Sanggeus bray beurang, aya upas-upas utusan ti nu kawasa mawa parentah, "Leupaskeun tahanan anu kamari!"

³⁶ Ku kapala panjara diwartoskeun ka Paulus, "Juragan-juragan parantos dipiwarang dibebaskeun ku pamarentah. Mangga geura marulih, wilujeng angkat."

³⁷ Tapi saur Paulus ka upas-upas, "Kaula duaan teu nyieun kajahatan, tapi nepi ka dirangketan di hareupeun umum. Ieu kaula teh duanana oge warga nagara Rum! Kaula geus meunang kalakuan anu teu adil, nepi ka diasupkeun ka pangbuian, ari ayeuna rek dilepas ririkipan. Kaula teu tarima kitu bae! Gegeden Rum kudu sarumping ka dieu, kaula hayang dibebaskeun masing resmi."

³⁸ Pilahirna ku upas-upas diunjukkeun ka gegeden-gegeden Rum. Barang dibejaan yen Paulus jeung Silas warga nagara Rum, para gegeden teh jadi kacida sarieuneunana,

³⁹ buru-buru menta dihampura ka Paulus jeung Silas, tuluy ngajarajapkeun aranjeunna kaluar ti panjara bari nunuhun supaya aranjeunna ngantunkeun eta kota.

⁴⁰ Paulus jeung Silas terus ngabujeng ka imah Lidia, nepangan nu palercaya. Sabada maparin saur nu matak teger, tuluy arangkat ti dinya.

17 ¹ Paulus jeung Silas kebat arangkatna ngalangkung Ampipolis jeung Apolonia

nepi ka Tesalonika. Di dinya aya hiji imah ibadah urang Yahudi.

²Paulus geus biasa, di mana aya tempat ibadah tangtu lebet. Di dinya oge kitu, ngayakeun tukeur pikiran jeung nu di darinya noron nepi ka tilu poe Sabat, ngutip

³ayat-ayat Kitab Suci, terus diterangkeun bukti-buktina anu netelakeun yen Kristus Jurusalamet teh geus mistina nandang panganiayaan, kitu deui geus mistina kudu tanghi ti nu maraot. Saurna deui, "Anu disebut Jurusalamet teh nya eta Yesus, anu ayeuna ku sim kuring diwartakeun ka aranjeun."

⁴Aya sababaraha urang anu ngarasa yakin kana pilahir anjeunna, seug palercaya jeung ngahiji ka Paulus jeung Silas. Urang Yunani anu aribadah oge loba anu datang ka palercaya, kitu deui wanita-wanitana ti kalangan luhur.

⁵Tapi urang Yahudi darengki, tuluy ngumpulkeun jalma-jalma galandangan ti jalan-jalan, sanggeus meunang loba tuluy nyieun rusuh di sakuliah kota. Imah Yason ditarajang neangan Paulus jeung Silas, rek disered ka jalma rea.

⁶Ku sabab nu diteanganana teu aya, Yason jeung sababaraha jelema anu palercaya digalusur ka nu wajib di kota. Nu nyarieun rusuh teh tinggorowok, "Aya jelema-jelema

tukang ngarusuhkeun di mana-mana! Ayeuna geus daratang ka urang,

⁷ku si Yason dianjrekkeun di imahna. Eta jelema-jelema ngalanggar undang-undang Prabu, nguar-nguar aya raja sejen anu ngaranna Yesus!"

⁸Jalma rea jeung gegeden-gegeden kota jadi geunjeung.

⁹Tapi ahirna Yason, kitu deui anu palercaya lianna, ku nu wajib ngan dikudukeun mere uang pertanggungan, tuluy dibebaskeun.

¹⁰Barang reup peuting, Paulus jeung Silas ku nu geus palercaya disina arangkat ka Berea. Sanggeus sarumping tuluy lalebet ka tempat ibadah.

¹¹Urang Yahudi di dinya leuwih balageur, lain cara anu di Tesalonika. Warta hal Yesus kacida dibarandunganana. Unggal poe ngarulik Kitab Suci, pikeun nitenan bener henteuna pangajaran Paulus teh.

¹²Loba anu terus palercaya, kitu deui urang Yunani ti kalangan luhur, boh lalaki boh awewe.

¹³Urang Yahudi di Tesalonika, barang nyarahoeun yen di Berea oge Paulus nyiarkeun pangandika Allah, tuluy daratang ngangsonan urang Berea sina nyieun huru-hara.

¹⁴Harita kenah Paulus ku urang dinya dijajapkeun ka basisir, tapi Silas jeung Timoteus tetep di Berea.

¹⁵ Paulus dijajapkeun nepi ka Atena, ti dinya nu ngalanteurkeunana baralik deui ka Berea, mawa pesen ti Paulus supaya Silas jeung Timoteus buru-buru nyarusul.

¹⁶ Sajeroning ngantos-ngantos Silas jeung Timoteus di Atena, Paulus ngaraos kacida sedihna ningali eta kota pinuh ku brahala.

¹⁷ Ku sabab kitu, urang Yahudi jeung jalma-jalma anu nyarembah ka Allah ku anjeunna diajak tukeur pikiran di tempat ibadahna. Di pasar mah unggal poe, ngayakeun paguneman jeung saha bae anu kasondongna.

¹⁸ Malah aya ahli-ahli pikir ti golongan Epikuros jeung Stoa anu soal jawab jeung anjeunna. Ceuk nu sawareh ka baterna, "Eta tukang ngomong teh rek ngomongkeun naon?" "Meureun rek ngenalkeun dewa-dewa bangsa sejen," tembal baterna, dumeh Paulus nyarioskeun hal Yesus jeung hal pihudangeunana anu maraot.

¹⁹ Paulus ku maranehna diajak ka dewan kota anu disebut Areopagus. Ceuk maranehna, "Kaula hayang terang piwuruk anyar anu diomongkeun ku anjeun.

²⁰ Aya hal anu kakupingna henteu lumbrah, anu matak kaula sarerea jadi panasaran, kumaha eta teh?"

²¹ (Ari urang Atena, kitu deui bangsa-bangsa sejen anu ngamukim di dinya, karesepna meakkeun waktu dipake ngomongkeun atawa

euweuh deui kalakuanana ngan nyaturkeun atawa ngadengekeun perkara-perkara anyar.)

²²Paulus tuluy ngadeg di tengah-tengah dewan, pok nyarios, "Katilikna ku kaula, dina sagala hal urang Atena kacida aribadahna ka dewa-dewa.

²³Waktos kaula udar-ider di kota ngalanglang tempat-tempat ibadah, ningal hiji altar make tulisan kieu, IEU PIKEUN ALLAH NU TACAN KANYAHOAN. Tah, Allah anu tacan kanyahoan ku aranjeun tapi parantos diparunjung teh, ayeuna ku kaula rek diuarkeun ka aranjeun.

²⁴Mantenna teh nya eta Allah anu parantos ngajadikeun alam dunya sareng eusina, nu jadi Gustina langit jeung bumi, anu linggihna sanes di jero gedong buatan manusa.

²⁵Mantenna henteu butuheun ku anu disadiakeun ku urang. Malah nya Mantenna anu maparin hirup sareng ambekan katut salian ti eta ka manusa.

²⁶Manusa nu asalna hiji, ku pangersa Mantenna geus nepi ka minuhan ieu bumi, bari ti samemehna ku Mantenna parantos ditangtoskeun pililaeun jaman-jamanna sareng tempat-tempat pangcicinganana.

²⁷Maksud Mantenna supaya manusa teh nareangan ka Mantenna, malakmandar sing datang ka kapanggih sarta karasa aya-Na. Margi Allah teh sayaktosna henteu jauh ti diri urang masing-masing.

²⁸Geuning aya catur kieu, Urang hirup, usik, jeung gumelar teh ku Mantenna. Saur sawareh bujangga bangsa aranjeun oge, Urang oge putra-putra Mantenna.

²⁹Ku margi urang teh putra-putra Allah, ulah nyaruakeun Allah jeung emas atanapi perak atanapi batu, titironan cipta seni sareng kaahlian manusa.

³⁰Jaman manusa teu terang ka Allah ku Allah parantos teu diemut-emut. Ayeuna Mantenna mundut supaya manusa di mana-mana tarobat tina dosana.

³¹Margi Allah parantos nangtoskeun poe pikeun ngahukum saalam dunya kalawan adilna. Demi nu bakal jadi hakimna hiji manusa anu dipilih ku Mantenna. Hal ieu ku Mantenna parantos diyakinkeun ka unggal jelema, ku jalan nanghikeun eta manusa ti nu maraot!"

³²Barang ngadareng hal pihudangeunana anu maraot, jalma-jalma teh nu sawareh moyok, nu sawareh deui ngaromong kieu, "Hal ieu engke carioskeun sakali deui, kaula resep keneh."

³³Ku sabab eta Paulus tuluy kaluar ti pasamoan.

³⁴Tapi aya oge anu palercayaeun, mihak ka Paulus; nu saurang ngaranna Dionisius, anggota dewan. Nu saurang deui awewe, ngaranna Damaris, jeung jalma-jalma salian eta.

18

¹ Ti Atena Paulus terus angkat ka Korinta.

² Di Korinta pendak jeung hiji urang Yahudi asal ti Pontus, ngaranna Akwila. Eta jelema anyar datang ti Itali jeung bojona ngaran Priskila, lantaran urang Yahudi diparentah kaluar ti Rum ku Prabu Klaudius. Paulus sumping ka manehna,

³ saterusna numpang di dinya bari nyiar pangupa jiwa ngadamelan tenda, sabab Akwila oge pagaweanana kana nyieun tenda.

⁴ Saban poe Sabat anjeunna ngawuruk di tempat ibadah, ngayakinkeun urang Yahudi jeung urang Yunani sina palercaya ka Yesus.

⁵ Sanggeus Silas jeung Timoteus sarumping ti Makedoni, Paulus tambah jongjon nguarkeun pangandika Allah ka urang Yahudi, mertelakeun yen Yesus teh Jurusalamet.

⁶ Tapi ku sabab ngan dilawan jeung digogoreng bae ku urang Yahudi, anjeunna bawaning ku teu senang manah nepi ka ngirabkeun anggoan, bari saurna, "Lamun engke aranjeun cilaka, salah sorangan, lain salah kaula! Ayeuna kaula ngan rek datang ka bangsa sejen bae."

⁷ Anjeunna terus nyingkir ti dinya, numpang di bangsa sejen anu nyembah ka Allah, ngaranna Titus Yustus, imahna pagigir-gigir jeung imah ibadah urang Yahudi.

⁸ Tapi Krispus, kapala eta imah ibadah jeung saeusi imahna percaya ka Gusti

Yesus. Urang Korinta sejenna oge sanggeus ngabarandungan pertelaan Paulus loba anu palercaya, terus kabeh dibaptis.

⁹ Dina hiji peuting Gusti ngalahir ka Paulus dina hiji titingalian, saur-Na, "Ulah sieun mertelakeun pangandika teh, teruskeun,

¹⁰ Kami nyarengan. Moal aya anu bisa nyilakakeun ka maneh, sabab di ieu kota loba piumateun Kami."

¹¹ Ku sabab eta Paulus terus ngawurukna di dinya nepi ka sataun satengah.

¹² Barang Galio ku pamarentah Rum dijieun guvernur Ahaya, urang Yahudi sakait terus nyerek Paulus, dibawa ka pangadilan.

¹³ Aromongna, "Ieu jalmi ngawujukan rahayat sina ngabakti ka Allah beda tina Hukum Musa."

¹⁴ Barang Paulus rek ngawaler, kaburu Galio ngalahir ka urang Yahudi, lahiranana, "Lamun dakwaan maraneh soal palanggaran atawa kajahatan, pantes oge kami sabar nguruskeun pangaduan maraneh, eh urang Yahudi!

¹⁵ Soal pacogregan perkara piwuruk, atawa perkara ngaran, atawa perkara hukum anutan maraneh, arurus ku sorangan bae, kami sangeuk nguruskeun nu karitu!"

¹⁶ Ti dinya urang Yahudi teh ku anjeunna ditundung sina kalaluar ti jero pangadilan.

¹⁷ Tapi maranehna terus nyerek ka Sostenes kapala hiji imah ibadah urang

Yahudi, ditareunggeulan hareupeun kantor pangadilan. Tapi ku Galio teu dipalire.

¹⁸Paulus meunang sababaraha poe deui calikna di Korinta. Geus kitu tuluy balayar ka Siria, Priskila jeung Akwila dicandak. Di Kengkrea memeh neruskeun balayar, anjeunna diparas heula, sabab rambutna geus panjang lantaran tadina kagungan nadar.

¹⁹Sanggeus nepi ka Epesus, Priskila jeung Akwila dikantun, anjeunna terus lebet ka imah ibadah ngajar urang Yahudi.

²⁰Paulus ku maranehna diandeg supaya calikna rada lila, tapi anjeunna teu kersaeun,

²¹anggur ngajak sasalaman seja terus angkat, saurna, "Manawi diparengkeun ku Allah, engke kaula ka dieu deui." Geus kitu kebat balayar ka Epesus.

²²Sumping ka Kesarea turun ka darat, terus angkat ka Yerusalem nepangan jamaah, ti dinya terus ka Antioki.

²³Sanggeus calikna di dinya rada lila, tuluy angkat deui mapay-mapay wewengkon Galata jeung Prigia, nguatkeun iman kapercayaan anu aranut ka Yesus.

²⁴Aya hiji urang Yahudi datang ka Epesus, ngaranna Apolos, asal ti Aleksandria, jalma pinter nyarita, jero kanyahona, jeung paham kana Kitab Suci,

²⁵jeung geus meunang didikan perkara pangajaran hal Yesus. Nyaritana sumanget,

Kisah Para Rasul 18.26–19.2 85
nyaturkeun perkara Yesus kalawan taliti jeung
apik, padahal manehna kakara terangeun
kana baptisan Yohanes bae.

²⁶Apolos mimiti ngajar di tempat ibadah,
kacida wanina. Barang halna kadenge ku
Priskila jeung Akwila tuluy diaraku dibawa ka
imahna. Di dinya kanyahona kana perkara
rancangan Allah enggoning nyalametkeun
manusa ku jalan Gusti Yesus ditambah.

²⁷Ti dinya Apolos arek ka Ahaya, ku
dulur-dulur di Epesus dibahanan surat anu
eusina mihapekeun sangkan Apolos ditarima
ku dulur-dulur sakapercayaan di Ahaya.
Sanggeus datang, tetela gede pisan tulungna
pikeun dulur-dulur anu geus palercaya
lantaran nampa sih kurnia Allah.

²⁸Sabab Apolos bisa pisan ngabantah
jeung ngelehkeun caritaan urang Yahudi di
hareupeun sarerea, mere bukti-bukti tina
Kitab Suci yen Yesus teh Jurusalamet.

19¹Waktu Apolos di Korinta, Paulus mah
ngideran pilemburan di wewengkon
eta, ti dinya tuluy sumping ka Epesus. Di
Epesus mendak sawatara jelema anu geus
palercaya ka Yesus.

²Ku anjeunna dipariksa, "Ti saparantos
palercaya, kumaha aranjeun parantos
narampi Roh Suci?" Jawabna, "Nguping oge
nembe yen aya Roh Suci."

³Paulus mariksa deui, "Aranjeun dibaptis ku baptisan naon?" "Sumuhun baptisan Yohanes," jawabna.

⁴Saur Paulus, "Baptisan Yohanes mah baptisan pertobat. Ari anjeunna nyaurkeun yen urang Israil kedah percaya ka anu bakal sumping pandeurieunana; nya eta ka Yesus."

⁵Sanggeus meunang katerangan kitu, seug maranehna kabeh dibaptis ku pajenengan Gusti Yesus.

⁶Sanggeusna ku Paulus ditarumpangan panangan, seug nararima Roh Suci, tuluy mimiti ngaromong ku rupa-rupa basa jeung nyaturkeun pangandika Allah.

⁷Jumlah maranehna kira-kira dua belas urang.

⁸Paulus lebet ka imah ibadah, mituturan urang dinya kacida wanina nepi ka tilu bulan, sateka-teka ngayakinkeun ka maranehna hal Karajaan Allah.

⁹Tapi aya anu baredegong jeung arembungeun percaya, ngagogoreng kana ajaran rancangan Allah enggoning nyalametkeun manusa ku jalan Gusti Yesus ka jalma rea. Anu matak Paulus terus nyingkah ti maranehna, nyandak anu geus palercaya, ngawulangna ngalih ka rohangan perpustakaan Tiranus. Saban poe

¹⁰kitu bae nepi ka dua taun, datang ka urang Yahudi jeung bangsa sejen di sawewengkon

Asia kabeh ngadarengé perkara pangandika Allah.

¹¹Pangeran nembongkeun mujijat-mujijat luar biasa ku jalan Paulus.

¹²Nepi ka salempay atawa beulitan urut Paulus lamun dibawa ka nu gering, panyakitna terus undur, roh jahat ge terus nyingkah.

¹³Aya sawatara dukun urang Yahudi anu sok ngider ka ditu ka dieu, wawanianan nyebut jenengan Gusti Yesus ka anu kasurupan roh jahat, pokna, "Demi jenengan Yesus anu diuarkeun ku Paulus, maneh setan geura nyingkah!"

¹⁴Anu karitu téh tujuh jalma padudulur, anakna Skewa, Imam Agung.

¹⁵Tapi roh jahatna nembalan kieu, "Aing ka Yesus wawuh, ka Paulus nyaho, ka maraneh mah aing teu nyaho!"

¹⁶Seug jelema anu kasurupanana téh nubruk ka maranehna terus ngekeyek, nepi ka maranehna raripuh, lulumpatan bari tararanjang, papakeanana rarangsak, awakna raruksak, raraheut.

¹⁷Terus kautarakeun ka urang Yahudi jeung ka bangsa sejen anu araya di Epesus, nepi ka sarieuneun, sarta pajenengan Yesus beuki seungit.

¹⁸Loba anu geus palercaya tuluy ngawakcakeun kalakuanana anu enggeus-enggeus ka umum.

¹⁹ Loba deui anu tadina jaradi tukang sihir ngumpulkeun kitab-kitab paririmbonna, tuluy didaruruk kasaksian ku sarerea. Lamun diitung-itung harga eta kitab-kitab teh kabeh pangaji lima puluh rebu uang perak.

²⁰ Pangandika Gusti gancang pisan nerekabna jeung nepi ka nyilepkeun nu sejen-sejen.

²¹ Sabada kajadian eta, Paulus aya manah seja ngalayad ka Makedoni jeung Ahaya, terus rek ka Yerusalem. Jeung saurna, "Sanggeus ti dinya, kaula oge perlu ka Rum."

²² Memeh angkat, anjeunna ngutus heula rerencanganana, Timoteus jeung Erastus sina ti heula ka Makedoni, sabab anjeunna mah rek rada lila keneh calikna di Asia.

²³ Nya dina mangsa eta di Epesus aya huru-hara gede tina sabab pangajaran hal Gusti Yesus.

²⁴ Sabab di dinya aya hiji tukang karajinan perak, ngaranna Demetrius, nu sok nyieunan kukuilan Dewi Artemis. Usahana kacida nguntungkeunana ka buruh-buruhna.

²⁵ Manehna ngumpulkeun babaturanana papada tukang karajinan perak, tuluy ngomong kieu, "Batur-batur! leu usaha urang teh kacida nguntungkeunana.

²⁶ Kari-kari, aranjeun oge tangtu moal bireuk deui ka jelema ngaran Paulus, anu nyebutkeun yen piraku aya dewa dijieun ku jelema. Loba pisan anu geus kagendam

nepi ka palercaya kana omonganana, lain di Epesus bae, tapi meh di sakuliah Asia.

²⁷ Ieu kacida ngabahyakeunana, palangsiang pacarian urang kubra. Malah boa-boa kuil Dewi Agung Artemis oge cambal moal dipupunjung deui, kaagungan dewi pupujan sa-Asia jeung saalam dunya teh palangsiang bakal musna!"

²⁸ Ngadarengé kitu teh maranehna kacida arambekeunana, tuluy raong, "Hirup Dewi Artemis, pupujan urang Epesus!"

²⁹ Buriak budal nyieun rusuh di sakuliah kota. Malah terus newak Gayus jeung Aristarkus urang Makedoni, rencang nyaba Paulus, disered ka gedong kasenian, jalma-jalma abrul-abrulan.

³⁰ Paulus rek muru, tapi dipegatan ku murid-murid.

³¹ Gegeden-gegeden kota oge, anu sawareh mah geus nyobat ka anjeunna, wariat saur supaya anjeunna ulah nemonan ka gedong kasenian.

³² Di eta gedong kasenian jalma-jalma teh raribut teu puguh dengekeuneunana, ceuk ieu kieu, ceuk itu kitu, kawantu lolobana mah teu nyarahoeun naon tujuanana nu matak ka darinya.

³³ Aya deui nu nyarangka, yen ulon-ulon karusuhan teh Aleksander, pedah eta disurung-surungkeun ku urang Yahudi sina ka hareup. Ari Aleksander tuluy pepeta ku

Kisah Para Rasul 19.34–20.1 90
leungeunna menta supaya jarempé, karepna
rek ngabela diri.

³⁴ Tapi barang jalma rea taregeseun yen
manehna urang Yahudi, ger bae ngageder,
"Agung Artemis, dewi urang Epesus!" Kitu
bae terus nepi ka dua jam.

³⁵ Ahirna bisa oge direpehkeun ku panitera
kota. Pokna, "Dulur-dulur! Urang Epesus
geus euweuh nu bireuk deui, kota Epesus teh
purah ngariksa kuil Dewi Artemis jeung batu
suci anu ragrag ti langit,

³⁶ taya nu bisa ngabantah. Ku sabab kitu
coba rarepeh, ulah gagabah teu paruguh.

³⁷ Ieu dua jelema disered ka dieu, padahal
teu ngarampog kuil-kuil, teu ngagogoreng ka
dewi urang.

³⁸ Upama Demetrius jeung babaturanana rek
ngadakwa jelema, atuh kudu ka pangadilan,
kantor pangadilan unggal poe oge muka.

³⁹ Upama rek menta diurus perkara sejen,
dibereskeunana kudu dina musawarah umum
anu baku.

⁴⁰ Kajadian poe ieu kacida ngabahyakeunana.
Urang bisa dikelakkeun nyieun huru-hara,
taya alesan pikeun bisa dibenerkeun!"

⁴¹ Geus kitu jalma-jalma teh dibubarkeun.

20¹ Sanggeus eta kaributan jempe,
Paulus ngumpulkeun umat percaya,
diwurukan sangkan hatena taleger. Ti dinya
anjeunna amitan, terus angkat ka Makedoni.

² Sanggeus mapay Makedoni nguatkeun hate duduluran, terus ka Ahaya.

³ Di Ahaya meunang tilu bulan, ti dinya seja mulih ka Siria. Barang rek jung, kabujeng uningaeun yen di Siria keur diancam ku urang Yahudi, nu matak mulihna teh rek mapay Makedoni deui.

⁴ Ari rerencanganana nya eta Sopater bin Pirus urang Berea, Aristarkus jeung Sekundus urang Tesalonika, Gayus urang Derbe, Tihikus jeung Tropimus urang wewengkon Asia,

⁵ sina balayar ti heula, ngadago di Troas.

⁶ Ari anjeunna jeung sim kuring mah balayar teh ti Pilipi sabada Hari Raya Roti Teu Diragian. Sanggeus balayar lima poe geus kumpul jeung anu keur ngadarago di Troas. Di dinya reureuh heula saminggu.

⁷ Malem Minggu sarerea karumpul seja dahar babarengan. Memeh brak, Paulus ngawuruk heula dumeuh poe isukna rek jengkar. Ngawurukna ngagelendut nepi ka tengah peuting.

⁸ Kamar loteng nu dipake kumpul raang ku lampu.

⁹ Aya perjaka ngaran Etikus diukna dina jandela, nundutan nepi ka les kaheesan tibra pisan, da Paulus terus bae ngagelendut. Eta perjaka tijedag ragrag kana taneuh ti loteng katilu. Barang dijungjung geus teu nyawaan.

¹⁰ Paulus lungsur tuluy nangkubkeun anjeun ngarangkul ka dinya. "Ulah salempang," saurna ka nu sejen, "hirup keneh!"

¹¹ Anjeunna unggah deui, tuluy mimiti mecah-mecah roti, brak sarerea dalahar. Sabadana anjeunna ngawurukan deui, malah nepi ka bray isuk, tuluy jengkar.

¹² Perjaka tea hirup terus, geus dibarawa ka imahna, sarerea ngarasa senang.

¹³ Sim kuring jeung babaturan ku Paulus dipiwarang ti heula kana kapal, balayar ka Asus, megat anjeunna di ditu, sabab anjeunna mah seja badarat.

¹⁴ Sanggeus anjeunna sumping ka Asus, sarerea naek kana kapal, balayar ka Mitilena.

¹⁵ Ti dinya balayar deui, poe isukna geus nepi ka lempengan pulo Kios. Pagetona geus nepi ka Samos, poe isukna deui nepi ka Mileta.

¹⁶ Kersa Paulus moal nyimpang ka Epesus, bisi lila teuing di Asia, sabab anjeunna hoyong buru-buru, lamun kaburu dina hari raya Pentakosta geus aya di Yerusalem.

¹⁷ Ti Mileta Paulus miwarangan ka Epesus, nyaur pamingpin jamaah supaya nepungan ka anjeunna.

¹⁸ Sanggeus maranehna daratang anjeunna tuluy ngalahir, "Aranjeun geus tarerang kana lampah sim kuring sapanjang di aranjeun, ti barang nincak Asia.

¹⁹ Sim kuring ngawula ka Gusti teh teu weleh eling kana kalaipan diri, sering ragragan cipanon, nyorang mangsa cocoba diarah-arang ku urang Yahudi.

²⁰ Tangtu ku aranjeun karasa yen taya hal anu pimangpaateun anu ku sim kuring disalingkuhkeun, anu teu kungsi dituduhkeun atawa diwurukkeun ka aranjeun, boh di tempat umum, boh di imah-imah.

²¹ Sim kuring, nya ka urang Yahudi, nya ka bangsa lianna, geus kacida mepelinganana supaya tarobat ka Allah jeung palercaya ka Yesus Gusti urang.

²² Ayeuna sim kuring teh ku Roh Suci dipundut kudu ka Yerusalem, duka naon anu bakal kasorang di ditu.

²³ Ngan di saban kota sok dituduhan ku Roh Suci, yen sim kuring geus ditunggu ku panjara jeung cocoba.

²⁴ Najan kitu sim kuring moal rek lebar ku nyawa. Cita-cita taya deui lian ti hayang nganggeuskeun kawajiban jeung pagawean ti Gusti Yesus, nya eta mertelakeun Injil hal sih kurnia Allah.

²⁵ Sim kuring parantos sagulung-sagalang jeung aranjeun ngawartakeun hal Karajaan Allah. Ayeuna sim kuring parantos ngarasa yen urang teh moal bisa papanggih deui.

²⁶ Ku sabab kitu sim kuring seja sabalakana bae, yen upama ti semet poe ieu aranjeun aya

anu mengpar, geus henteu jadi tanggungan sim kuring deui.

²⁷ Sabab sakabeh tujuan Allah ku sim kuring geus ditepikeun ka aranjeun, taya anu didinding kelir.

²⁸ Ku sabab kitu jaga diri ati-ati, jaga sakumna jamaah reh aranjeun ku Roh Suci geus dijieun pangurus jamaah Allah, anu diadegkeunana ku nyawa Putra-Na.

²⁹ Geus kaerong, engke sanggeus ku sim kuring ditinggalkeun, aranjeun bakal kadatangan ajag-ajag anu moal aya karunyana ka jamaah.

³⁰ Malah ti aranjeun kenah bakal aya anu ngaliarkeun pangajaran bohong, dipake ngawujuk anu geus palercaya.

³¹ Nu matak sing ariyatna. Jeung aringetkeun, tilu taun sim kuring teu luang-luang mamatahan ka aranjeun beurang peuting bari ragragan cipanon.

³² Ayeuna dulur-dulur ku kaula dipasrahkeun kana panalingaan Allah. Sing mantep percaya kana warta hal sih kurnia-Na. Nya Allah anu kawasa ngadegkeun kapercayaan aranjeun jeung maparin berkah-berkah anu geus disadiakeun keur umat-Na sakumna.

³³ Sim kuring ka aranjeun tara barangpenta boh duit, boh pakean.

³⁴ Aranjeun terang sorangan, pikeun nyukupan pangabutuh sorangan jeung babaturan teh kaula digawe make tanaga.

³⁵ Dina sagala hal kaula nyontoan ka aranjeun yen kudu getol baranggawe, jeung kudu nalang ka nu walurat, ngingetkeun pilahir Gusti Yesus anu kieu, Leuwih bagja mere ti batan nampa."

³⁶ Tamat ngawurukan, anjeunna tapak deku, neneda jeung sarerea.

³⁷ Ti dinya kabeh mani careurik tingsalegruk, Paulus pada ngarangkulan jeung pada mileuleuyankeun.

³⁸ Liwat saking naralangsaeunana, pangpangna mah kagagas ku kasauran Paulus yen moal bisa papanggih deui. Geus kitu Paulus pada ngajajapkeun kana kapal.

21 ¹ Sanggeus amit-amitan ka para pamingpin jamaah Epesus, terus balayar lempeng ka pulo Kos. Poe isukna nepi ka pulo Rodos, ti dinya terus ka Patara.

² Di Patara manggih kapal anu geus rek balayar ka Penesia, tuluy parindah ka eta kapal terus indit balayar.

³ Nepi ka palebah pulo Siprus anu tembong di beulah kenca, kapal mengkol nuju ka Siria. Di Tirus kapal balabuh, tuluy tarurun, sabab kapal rek bongkar muatan.

⁴ Sanggeus tarurun tuluy ngalayad ka dulur-dulur sakapercayaan, ngadon nganjrek saminggu. Dulur-dulur teh nganasehatan tina pituduh Roh Suci, supaya Paulus ulah waka angkat ka Yerusalem.

⁵ Sanggeus tujuh poe bral deui neruskeun perjalanan, dialanteurkeun ku sarerea jeung anak bojona masing-masing nepi ka luar kota. Di basisir sarerea tarapak deku sarembahyang.

⁶ Sanggeus sasalaman cat sarerea kana kapal, nu ngalanteurkeun marulang deui.

⁷ Ti Tirus balayar teh nepi ka Petolomais, tuluy manggihan dulur-dulur sakapercayaan, ngarereb heula di maranehna sapoe.

⁸ Poe isukna balayar deui nepi ka Kesarea ngaso heula di Pilipus juru injil, hiji ti anu tujuh pangbantu anu bareto diangkat di Yerusalem tea.

⁹ Pilipus kagungan putra parawan opat, kabeh barisaeun ngawejang.

¹⁰ Sanggeus meunang sababaraha poe, aya nabi ti Yudea jenenganana Agabus,

¹¹ sumping mendakan. Nabi teh terus nyandak beulitan Paulus dianggo ngaringkus anjeun, panangan jeung sampeanana bari tuluy ngalahir kieu, "Saur Roh Suci, nu kagungan ieu beulitan bakal dibarogod cara kieu ku urang Yahudi di Yerusalem, saterusna diserenkeun ka bangsa sejen."

¹² Nguping kasauran anjeunna kitu sim kuring sarerea nunuhun ka Paulus, supaya anjeunna ulah terus ka Yerusalem.

¹³ Tapi anjeunna ngawaler, "Kumaha ari dulur-dulur, anggur careurik matak seber kana hate kaula? Kaula mah ulah mun

dibarogod, demi Gusti Yesus sanajan nepi ka dipaehan oge di Yerusalem suka lilah."

¹⁴ Ku sabab anjeunna teu beunang dihalang-halang, tungtungna sarerea pasrah bari ngomong kieu, "Dalah di kumaha, urang sumerah kana pangersa Gusti bae."

¹⁵ Sanggeus sababaraha poe deui seug darangdan, bral arindit ngajugjug ka Yerusalem.

¹⁶ Aya anu bareng ti Kesarea nu rek ngalanteurkeun ka bumina Menason, urang Siprus anu geus lila anutna ka Yesus, sabab rek nganjrek di anjeunna.

¹⁷ Sanepina ka Yerusalem, dulur-dulur sakapercayaan kacida ngabageakeunana.

¹⁸ Poe isukna Paulus nepangan ka Yakobus, sim kuring sabatur-batur dicandak.

¹⁹ Paulus muka carios, ngadadarkeun sagala hal anu dipidamel ku Allah di kalangan bangsa sejen ku perantaraan anjeunna, ditetek ti awal nepi ka ahir.

²⁰ Anu ngabarandunganana kabeh maruji sukur ka Allah. Geus kitu saur aranjeunna, "Saderek Paulus! Mugi kauninga, parantos mangrebu-rebu urang Yahudi anu parantos sakapercayaan sareng urang, nanging sararegep keneh kana Hukum Musa.

²¹ Maranehna parantos kenging wartos, yen urang Yahudi anu marukim di antawis bangsa sanes ku Saderek dipiwarang naringgalkeun Hukum Musa, teu kedah

nyarunatan anak-anakna, sareng teu kenging nganggo adat kabiasaan urang Yahudi.

²² Ku margi kitu ayeuna kumaha pisaeunana? Urang dieu tangtos tarerangeun Saderek sumping.

²³ Sae urang atur kieu: Di dieu kaleresan aya opat jalmi anu garaduh nadar.

²⁴ Saderek kedah ngiring susuci sareng maranehna. Paparin waragad keur ongkos maranehna dicalukur. Pang diatur kieu teh supados tembong ka urang dieu, yen perkawis Saderek anu kawartoskeun ka maranehanana teh teu leres, margi kataringleun yen saderek oge ngalakonan parentah Hukum Musa.

²⁵ Dupi bangsa sanes anu parantos sakapercayaan sareng urang mah parantos diseratan ti dieu, yen kedah pantrang kana kadaharan urut sasajen ka brahala, teu kenging ngadahar getih atanapi sato anu paeh bangkar, sareng teu kenging jinah."

²⁶ Poe isukna Paulus bareng susuci jeung nu opatan tea. Sabada eta anjeunna terus lebet ka Bait Allah, mopoyankeun iraha pitutupeunana poe susuci pikeun nyaranggakeun kurban.

²⁷ Tapi sanggeus poe susuci rek tamat tujuh poe, Paulus katarenjoeun di jero Bait Allah ku urang Yahudi anu daratang ti wewengkon Asia. Maranehna ngahucuhkeun nu sejen bari nyerek ka Paulus,

²⁸ tuluy tinggarero, "Urang Israil, ka darieu barantuan! Ieu yeuh jelema anu di mana-mana ngangsonan batur teh, sina ngamusuh ka urang Israil, kana Hukum Musa, jeung ka Bait Allah! Ayeuna oge ngasupkeun bangsa asing ka ieu gedong, nganajiskeun ieu tempat suci!"

²⁹ (Majarna kitu teh dumeuh di kota narenjoeun Paulus bareng jeung Tropimus urang Epesus, samarukna dibawa asup ka Bait Allah.)

³⁰ Kota jadi geunjeung, jelema-jelema lalumpatan kabeh muru ka Paulus. Anjeunna dicerek, tuluy disered ka luar ti jero Bait Allah, panto-pantona gancang dipeundeut-peundeutkeun.

³¹ Paulus geus rek dipaehan, tapi kaburu kabejakeun ka komandan pasukan Rum yen Yerusalem keur rusuh tagiwur.

³² Panglima gancang mepek balad jeung sawatara perwira, tuluy muru ka tempat karusuhan. Narenjo komandan pasukan datang mawa balad, jelema-jelema teh areureun mahalana ka Paulus.

³³ Komandan ngadeukeutan, Paulus ditangkep jeung diparentahkeun supaya diborgol ku dua rante. Panglima mariksa, "Saha ieu jelema? Naon salahna?"

³⁴ Jalma-jalma narembalanana tingjarerit itu kitu, ieu kieu. Ku sabab teu paruguh, panglima teu meunang katerangan anu bener,

Kisah Para Rasul 21.35–22.3 100
nu matak tuluy marentah supaya Paulus
dibawa ka jero benteng.

³⁵Barang nepi kana tangga benteng, Paulus
kapaksa kudu dipunggu ku serdadu-serdadu,
sabab digencet ku nu naluturkeun anu geus
kacida garalakna.

³⁶Maranehna terus bae nyesedek bari
tingjarerit, "Paehan!"

³⁷Barang rek diasupkeun ka benteng, Paulus
mihatur ka panglima, "Kenging sim kuring
mihatur?" Walon panglima, "Geuning bisa
basa Yunani?"

³⁸Sugan teh maneh urang Mesir tea, anu
bareto ngamuk tuluy kabur ka gurun keusik
jeung tarukang rusuh lengkep sapakarangna."

³⁹Waler Paulus, "Sim kuring mah urang
Yahudi, warga kota Tarsus, kota penting di
Kilikia. Nyuhunkeun widi nyanggem ka eta
jalmi-jalmi."

⁴⁰Panglima ngidinan. Paulus ngadeg dina
tangga, pepeta ku panangan supaya jarempé.
Sanggeus jarempé pok anjeunna nyarios ku
basa Ibrani:

22¹"Dulur-dulur, Bapa-bapa! Sim kuring
amit seja ngahaturkeun katerangan."

²Ngadarengé anjeunna sasauran ku basa
Ibrani, jalma-jalma téh beuki jarempling.
Paulus nyarios deui,

³"Sim kuring téh urang Yahudi asal Tarsus
di Kilikia, digedekeun di dieu di Yerusalem,
guguru ka Gamaliel. Ku anjeunna dididik

nya-nya kana Hukum Musa karuhun urang, nepi ka jadi jelema anu suhud ngalakonan parentah Allah cara aranjeun anu ayeuna araya di dieu.

⁴ Sarta tadina purah nganiaya anu nyarekel eta agama anyar sina paraeh. Lalaki, awewe, diseredan ka pangbuian.

⁵ Bisi teu palercaya, tanyakeun ka Imam Agung jeung ka Mahkamah. Dina hiji poe kaula indit ka Damsik, mawa surat katerangan keur urang Yahudi di ditu, rek nangkepan nu karitu, rek dibawa ka Yerusalem supaya dihukum.

⁶ "Sabot keur lumaku geus deukeut ka Damsik, kira-kira tengah poe ngadak-ngadak kaula kasebrot ku hiji cahaya anu moncorong ti langit,

⁷ nepi ka tibeubeut kana taneuh. Ngeng ngadenge aya soara, ngalahir kieu, Saulus, Saulus! Ku naon maneh nganiaya ka Kami?

⁸ Walon kaula, Saha Juragan teh? Waler-Na, Kami teh Yesus urang Nasaret, anu ku maneh dikaniaya!

⁹ Babaturan kaula nya narenjo cahaya tea mah, tapi teu ngadarenggeun kana soara anu ngalahir ka kaula.

¹⁰ Kaula unjukan deui, Kedah kumaha abdi teh, Gusti? Waler-Na, Geura hudang, teruskeun ka Damsik. Engke di dinya bakal aya anu ngabejaan pilampaheun maneh sakumaha pangersa Allah.

¹¹ Ku sabab katojo ku cahaya anu sakitu moncorongna tea, kaula jadi lolong, nepi ka ditungtun ku babaturan asup ka Damsik.

¹² Di Damsik aya hiji jelema ibadah, tigin kana Hukum Musa, diarajenan ku urang Yahudi anu di daritu, jenenganana Ananias.

¹³ Sumping ka kaula ngadeg hareupeun. Saderek Saulus, saurna, geura iasa ningali deui! Sapada harita keneh kaula bisa deui ningal, sarta awas ka anjeunna.

¹⁴ Saurna deui, Saderek parantos dipastikeun ku Allah karuhun urang supados uninga kana pangersa-Na sareng ka Putra-Na anu langkung saestu, supados ngadangu kana gentra tina lambe-Na ku anjeun.

¹⁵ Margi saderek bakal dijadikeun saksi Anjeunna, kedah mertelakeun ka sadaya jalmi sagala perkawis anu ku saderek parantos kadangu sareng katingali.

¹⁶ Mangga ayeuna urang baptis, bade ngantosan naon deui? Geura sasambat ka pajenengan Gusti, nyuhunkeun dihapunten sagala dosa."

¹⁷ "Kaula balik deui ka Yerusalem, tuluy sembahyang di Bait Allah. Breh aya titingalan,

¹⁸ ningal Gusti. Maneh, lahirana-Na, kudu buru-buru ingkah ti Yerusalem, sabab urang dieu moal daraekeun narima pertelaan maneh tina hal Kami.

¹⁹ Piunjuk kaula, Gusti, kapan eta teh tarerangeun yen abdi tukang ngagerebeg

tempat-tempat ibadah, nangkepan sareng mergasa jalmi-jalmi anu palercaya ka Gusti.

²⁰ Sareng tangtos tarerangeun abdi kantos nyaksian saksi Gusti pun Stepanus dipaehan, tur nyatujuan. Malah papakean anu maraehanana oge abdi anu mangjagakeun.

²¹ Waler-Na, Kajeun, indit bae. Sabab maneh ku Kami rek diutus ka nu jauh, ka bangsa sejen."

²² Barang Paulus nyariosna nepi ka dinya, jelema-jelema anu tadina jarempling teh terus tinggarero meak-meakkeun tanaga, "Singkirkeun eta jelema ti alam dunya! Paehan! Hirup ge teu pantes!"

²³ Tinggarerona bari ngebut-ngebut jubah jeung ngalawurkeun taneuh ngebul ka luhur.

²⁴ Ku sabab kitu komandan pasukan Rum teh marentah ngasupkeun Paulus ka jero benteng, jeung marentah supaya Paulus dirangket pikeun nganyahokeun sababna eta jelema-jelema nepi ka kitu tinggorowokna ka anjeunna.

²⁵ Tapi barang ditalian rek dirangket, Paulus ngalahir ka perwira nu di dinya, "Naha wenang anjeun ngarangket warga karajaan Rum memeh perkara dipariksa?"

²⁶ Ngadenge kitu eta perwira tuluy unjukan ka komandan pasukan, "Bapa, kumaha, eta jalmi teh geuning warga karajaan Rum!"

²⁷ Komandan nyampeurkeun ka Paulus tuluy mariksa, "Na enya maneh warga karajaan Rum?" "Leres," waler Paulus.

²⁸ Saur komandan, "Kami mah jadi urang Rum teh meuli mahal pisan." Waler Paulus, "Sim kuring mah ti barang lahir."

²⁹ Paulus teu tulus dirangket, anu rek ngarangketna harita kenah undur. Ari komandan pasukan sanggeus uningaen yen Paulus warga karajaan Rum, jadi sieuneun pedah geus ngarante ka anjeunna.

³⁰ Tapi komandan pasukan hoyongeun uninga, tina pasal naon saestuna panuding urang Yahudi ka Paulus teh. Nu matak poe isukna sanggeus ngalesotkeun borgol Paulus, anjeunna miwarang supaya para imam kapala jeung sakumna anggota Mahkamah karumpul pikeun mariksa Paulus.

23 ¹ Paulus neutaup Mahkamah, pok sasauran, "Saderek-saderek Israil! Kaula lumampah di payuneun Allah teh terus jeung ati sanubari anu mulus, nepi ka wanci ieu."

² Kakara sakitu nyariosna, Imam Agung Ananias geus nimbalan ka anu narangtung deukeut Paulus supaya nyabok Paulus.

³ Tapi saur Paulus, "Eh, tembok nu dikapur! Anjeun engke dicabok ku Allah! Anjeun diuk di dinya teh ongkoh rek mariksa perkara kaula nurutkeun Hukum Musa, tapi anggur

ngarempak eta Hukum, nitah nyabok ka kaula!"

⁴ Nu dareukeut ka Paulus ngaromong ka anjeunna, "Maneh nyarekan Imam Agung, imam Allah!"

⁵ Waler Paulus, "Saderek-saderek Israil! Kaula teu terang yen anjeunna Imam Agung. Leres ceuk Kitab Suci oge, Maneh ulah nyapa ka pamingpin bangsa."

⁶ Katingali ku Paulus yen Mahkamah teh saparo urang Saduki, saparo urang Parisi. Tuluy anjeunna sasauran bedas ka Mahkamah, "Saderek-saderek Israil! Kaula teh urang Parisi, turunan Parisi. Kaula dijonghokkeun di dieu teh pedah percaya sareng ngarep-ngarep kana pihudangeunana anu maraot!"

⁷ Barang anjeunna nyaurkeun kitu, urang Parisi jadi cekcok jeung urang Saduki, Mahkamah jadi midua.

⁸ (Sababna, urang Saduki teu percayaeun yen aya kiamat, malaikat, jeung sukma, urang Parisi mah percaya yen eta nu tilu perkara teh aya.)

⁹ Mahkamah patorong-torongna beuki tarik. Urang Parisi nu jaradi guru agama narangtung, tuluy ngabantah kieu, "Ceuk kaula, ieu jelema taya kasalahanana! Kawasna enya aya roh atawa malaikat anu sasauran ka manehna!"

¹⁰ Ku lantaran Mahkamah jadi hog-hag, panglima inggiseun bisi Paulus dipagorenyangkeun. Gancang marentah serdadu-serdaduna tarurun ngabedol Paulus ti tengah Mahkamah, kudu diasupkeun deui ka jero benteng.

¹¹ Peutingna Gusti ngadeg nembongan ka Paulus, terus ngalahir, "Ulah sieun! Maneh geus mertelakeun hal Kami di dieu, di Yerusalem. Engke di Rum oge kudu kitu."

¹² Poe isukna aya urang Yahudi karumpul nyieun sakongkol, nyarumpahan maneh moal dahar moal nginum memeh bisa maehan Paulus.

¹³ Jelemana aya opat puluh urang leuwih.

¹⁴ Ngadareuheus ka imam-imam kapala jeung ka para kokolot, kieu ngaromongna, "Kuring sadaya parantos ikrar moal dahar moal nginum memeh bisa maehan Paulus.

¹⁵ Bapa-bapa sareng rengrengan Mahkamah kedah nyuhunkeun Paulus ka panglima, pura-pura bade dipariksa deui anu langkung taliti. Memeh dongkap ka dieu bade diusahakeun dipaehan di tengah jalan."

¹⁶ Tapi eta maksud jahat teh kadengeeun ku hiji budak lalaki putra saderek Paulus istri, anu terus ka benteng bebeja ka Paulus.

¹⁷ Paulus nyaur hiji perwira sina mangunjukkeun eta budak ka panglima. Saurna, "Pangdeuheuskeun ieu budak ka panglima, bade aya anu diunjukkeun."

¹⁸ Ku eta perwira dideuheuskeun ka panglima, diunjukkeun kieu, "Sakitan Paulus nyalukan ka abdi, miwarang ngadeuheuskeun ieu budak, bade aya piunjukna ka Bapa."

¹⁹ Eta budak ku panglima ditungtun, dicandak paduduaan tuluy dipariksa, "Aya naon?"

²⁰ Tembalna, "Nun, gegeden Yahudi parantos mupakat enjing bade nyuhunkeun supados Paulus dicandak ka Mahkamah, bade pura-pura dipariksa deui anu langkung taliti.

²¹ Mugi ulah dipercanten! Margi sayaktosna Paulus bade dipaehan di tengah jalan ku jalmi-jalmi opat puluh urang langkung. Eta jalmi-jalmi parantos sarumpah moal dahar moal nginum memeh tiasa maehan anjeunna. Maranehna ayeuna parantos taki-taki, kanton ngantos dirujukan ku Juragan."

²² "Ulah bebeja ka saha-saha yen maneh geus unjukan ka kami," saur komandan bari miwarang eta budak sina balik.

²³ Panglima nyaur dua perwira, lahiranana, "Sadiakeun serdadu dua ratus, pasukan kuda tujuh puluh, pasukan tumbak dua ratus. Engke peuting pukul salapan inditkeun ka Kesarea.

²⁴ Sadiakeun kuda keur Paulus tuluy anteurkeun ka Gupernur Peliks."

²⁵ Geus kitu eta komandan pasukan ngadamel surat, unina:

²⁶ "Konjuk Anu Mulya Gupernur Peliks.

Sinarengan serat ieu, Klaudius Lisias ngahaturkeun salam kawilujengan.

²⁷ Unjuk uninga, ieu jalmi ditangkep ku urang Yahudi sareng bade dipaehan. Kabujeng direbut ku sim kuring sareng pasukan, reh kenging wartos eta jalmi teh warga karajaan Rum.

²⁸ Ku margi hayang terang sabab-musababna pang dicitukeun ku urang Yahudi, nu mawi teras ku sim kuring dibantun ka Mahkamah Agama Yahudi.

²⁹ Anu kapendak ku sim kuring, asalna teh tina papaduan perkawis hukum maranehna. Teu aya dosana anu manjing hukum pati atanapi manjing hukum panjara.

³⁰ Sarehing mendak wartos yen bade dipaehan ku jalmi-jalmi anu parantos sakongkol, enggal bae dikintunkeun ka dieu. Dupi anu bade merkarakeunana ku sim kuring dipiwarang ka darieu ngunjukkeun pakelakanana ka payuneun Gupernur."

³¹ Saluyu jeung parentahna, peutingna Paulus ku pasukan serdadu dianteurkeun nepi ka Antipatris.

³² Bray isuk, pasukan leumpang baralik deui ka benteng, anu terus ngawal Paulus pasukan kuda.

³³ Nepi ka Kesarea surat disanggakeun ka gupernur, Paulus diserenkeun.

³⁴ Gupernur ngaos surat, ti dinya mariksa ka Paulus asal ti kagupernuran mana. Sanggeus kauninga yen ti Kilikia,

³⁵ gupernur ngalahir, "Maneh engke ku kami dipariksa sanggeus anu rek ngadarakwa ka maneh daratang." Geus kitu anjeunna marentah supaya Paulus ditahan jeung dijaga di kantor gupernuran.

24¹ Sanggeus heuleut lima poe, Imam Agung Ananias sumping ka Kesarea, direncangan ku sawatara kokolot jeung hiji pokrol ngaran Tertulus. Tuluy ngadareuheus ka Peliks, ngelakkeun Paulus.

² Sanggeus Paulus dilebetkeun, Tertulus ngamimitian ngelakkeun, kieu pihaterna, "Juragan Gupernur nu mulya! Hibar pangjiad Juragan, abdi sadaya parantos lami ginuluran mulus rahayu. Pirang-pirang kasaeen Juragan kangge kamajengan bangsa abdi sadaya.

³ Eta sadayana, di mana bae sareng salamina, ku abdi-abdi estu katampi sareng kalintang dinuhunkeunana.

⁴ Dupi ayeuna, supados teu ngalamikeun ka Juragan, mugi Juragan kersa maparin sih citeres, abdi sadaya sumeja nyanggakeun pihatur saeutik.

⁵ Ieu jalmi teh ulon-ulon anu kalintang ngabahyakeunana, tukang ngarusuhkeun di sakuliah dunya, jadi pamingpin hiji madhab anu disebut Nasarani,

⁶ malah aya niatna bade nganajiskeun Bait Allah. Nu mawi enggal-enggal ditangkep,

⁷ bade dihukum numutkeun hukum bangsa abdi. Nanging kabujeng sumping komandan Lisias anu teras maksa ngarebut eta jalmi ti leungeun abdi sadaya.

⁸ Anu bade merkarakeunana ku Lisias dipiwarang ngadareuheus ka Juragan. Hal perkawisna, upami ku Juragan dipariksakeun ka jinisna tangtos bakal kauninga pang manehna diperkarakeun."

⁹ Urang Yahudi ngarempungan yen eta pakelakan teh saestuna kitu.

¹⁰ Gupernur ngisarahan supaya Paulus nyarios. Pok anjeunna nyarios: "Jisim abdi sumeja ngabela diri kalayan pikiran hegar, reh terang Juragan jadi hakim ieu bangsa teh parantos mangtaun-taun.

¹¹ Ku Juragan tangtos gampang kauninga, yen jisim abdi aya di Yerusalem teh nembe dua welas dinten anu kalangkung, maksud sumeja ngalakonan ibadah.

¹² Iraha tea maranehna mendakan abdi papaduan di Bait Allah, sumawonten ngarusuhkeun di tempat sanes di kota.

¹³ Ku margi kitu maranehna moal tiasa ngabuktoskeun perkawis anu ditudingkeun ka jisim abdi.

¹⁴ Anu sumeja diangken ku jisim abdi, nya eta: Jisim abdi ngabakti ka Allah, Allahna karuhun, nganut Jalan anu ku maranehna

disebat madhab palsu. Sanaos kitu jisim abdi oge percanten kana sadaya anu kaserat dina Hukum Musa sareng dina Kitab-kitab Para Nabi.

¹⁵ Sami sareng maranehna, jisim abdi oge ngaharep ka Allah perkawis pihudangeunana sadaya jalmi tina maot, boh nu bageur, boh nu jahat.

¹⁶ Anu mawi jisim abdi sok ngelingan maneh, hoyong salamina gaduh budi rasa anu taya kuciwana, boh ka Allah, boh ka manusa.

¹⁷ Saparantos mangtaun-taun ngantunkeun Yerusalem teras wangsul, ngabantun artos derma sumbangkeuneun ka bangsa sorangan, sareng sumeja nyanggakeun kurban.

¹⁸ Waktos jisim abdi ngalaksanakeun pasejaan di Bait Allah, tas susuci, kapanggih ku maranehna. Jisim abdi henteu sareng saha-saha, jalmi seueur teu aya, rusuh teu aya.

¹⁹ Anu marendakan jisim abdi teh sawatara urang Yahudi anu darongkap ti kagupernuran Asia. Saena mah maranehna oge araya ayeuna di dieu, sina ngadakwa jisim abdi upami leres aya dakwaeunana.

²⁰ Atanapi ieu anu parantos araya di dieu sina nerangkeun, naon dosa jisim abdi anu ku maranehna kapendak numutkeun pamariksaan Mahkamah Agama Yahudi.

²¹ Mung sakieu anu ku jisim abdi disanggemkeun ka Mahkamah, Kaula pang

dijonghokkeun ka aranjeun teh pedah percaya kana pihudangeunana anu maraot."

²² Eta perkara ku Peliks ditutup heula, sanggeus anjeunna meunang pertelaan cukup ngeunaan Jalan tea, nya eta hal pangajaran Yesus. Lahiranana, "Ieu perkara rek diputus lamun Lisias geus datang ka dieu."

²³ Geus kitu marentah ka perwira anu tanggung jawab perkara Paulus, supaya Paulus tetep dijaga, tapi sing longgar bae, jeung lamun aya rerencanganana anu rek ngalayad atawa kikintunan idinan bae.

²⁴ Sawatara poe ti harita, Peliks sumping jeung Drusila geureuhana, urang Yahudi. Anjeunna miwarang ngadeuheuskeun Paulus tuluy ngadangukeun cariosanana hal kapercayaan ka Kristus Yesus.

²⁵ Barang Paulus nyarioskeun hal kahadean, hal nahan napsu, jeung hal hukuman dina Poe Kiamat, Peliks jadi sieuneun, tuluy ngalahir, "Pek geura undur. Lamun kami aya waktu maneh disaur deui."

²⁶ Dina manahna mah gupernur teh ngarep-ngarep dihaturan duit ku Paulus malar dibebaskeun, anu matak ti harita Paulus sering diala diajak cacarios.

²⁷ Dua taun ti harita, Gupernur Peliks diganti ku Porsius Festus. Ari Peliks hayang dipikasuka ku urang Yahudi, nu matak Paulus diantepkeun bae di pangberokan.

25 ¹ Sanggeus tilu poe ti barang sumping ka kagupernuranana, Festus angkat ti Kesarea ka Yerusalem.

² Para imam kapala jeung jalma-jalma parenting di Yerusalem daratang ka anjeunna merkarakeun Paulus,

³ jeung marenta kurniana sangkan Paulus diiangkeun ka Yerusalem. Maksud maranehna nu saenyana mah rek maehan Paulus di jalan.

⁴ Waler Festus, "Paulus ditahan di Kesarea, tur kaula rek buru-buru balik ka ditu.

⁵ Pamingpin aranjeun bae ka daritu bareng jeung kaula, pikeun ngelakkeun manehna lamun enya salah."

⁶ Festus calikna di Yerusalem teu leuwih ti sapuluh poe, tuluy mulih ka Kesarea. Teu talangke deui isukna terus muka pangadilan, Paulus dipiwarang jogo.

⁷ Sanggeus aya di pangadilan, Paulus pada ngalingkung ku urang Yahudi anu geus daratang ti Yerusalem. Paulus ku maranehna dikelakkeun tina rupa-rupa kasalahan anu bareurat, tapi maranehna teu barisaeun ngabuktikeun.

⁸ Ku Paulus diwaler kieu, "Sim kuring teu gaduh dosa boh kana Hukum Musa, boh kana Bait Allah, boh ka Prabu Rum."

⁹ Ari Festus bawaning ku hoyong kaanggo ku urang Yahudi, mariksa ka Paulus, "Daek lamun perkara maneh dipariksa di Yerusalem, diputus di ditu disaksian ku kami?"

¹⁰ Waler Paulus, "Jisim abdi ayeuna nuju aya di Mahkamah Pangadilan Prabu Rum, nya di dieu kedah diputus teh. Gambaran langkung uninga, jisim abdi teu gaduh kalepatan ka urang Yahudi.

¹¹ Saupami jisim abdi lepat, milampah anu manjing hukum pati, jisim abdi moal embung paeh. Sawangsulna upami pakelakan maranehna teu aya buktosna, moal aya nu tiasa maksa nyerenkeun jisim abdi ka maranehna. Jisim abdi nyuhunkeun apel ka Prabu."

¹² Sanggeus barempag jeung Mahkamah, Festus ngawaler ka Paulus, "Pamenta maneh apel ka Prabu diluluskeun."

¹³ Teu lila deui, Raja Agripa jeung Bernika sarumping ka Kesarea, kersana ngawilujengkeun ka Festus.

¹⁴ Sanggeus meunang sawatara poe, Festus nyarioskeun hal Paulus ka eta raja. Saurna, "Peliks ngantunan hiji sakitan di pangberokan.

¹⁵ Nalika sim kuring ka Yerusalem, eta sakitan teh dikelakkeun ku para imam kapala sareng ku para kokolot urang Yahudi, sareng disaruhunkeun supados dihukum.

¹⁶ Sanggem sim kuring, urang Rum tara mikeun jalmi sangkan dihukum, upami anu ditudingna teu acan padu hareupan sareng anu nuding, sareng teu acan dipaparin kasempetan ngabela.

¹⁷ Sadongkapna maranehna ka dieu, teu talangke deui enjingna sim kuring muka pangadilan. Saparantos sakitan dijogokeun,

¹⁸ lajeng pada ngadakwakeun. Nanging geseh tina pangira, anu ditudingkeunana teh sanes perkawis kajahatan.

¹⁹ Perkawisna mung ngeunaan soal agama maranehna sareng perkawis Yesus anu parantos maot, dupi sanggem Paulus mah hirup.

²⁰ Bawaning ku ewed mikiran eta perkawis, Paulus ku sim kuring ditanya daek henteuna upami dipariksa di Yerusalem, diputus di ditu.

²¹ Nanging sanggemna bade apel, sareng nyuhunkeun tetep ditahan di dieu memeh diputus ku Prabu."

²² Saur Agripa, "Sim kuring hoyong ngupingkeun eta jalmi." Waler Festus, "Mangga, enjing."

²³ Poe isukna Agripa jeung Bernika sarumping reujeung sagala upacara, kacida garindingna, lalebet ka gedong pangadilan diiring ku para gegeden militer jeung menak-menak kota eta. Seug Festus marentahkeun supaya Paulus dideuheuskeun.

²⁴ Ti dinya saur Festus, "Sang Raja Agripa sareng hadirin sakumna. Jisim kuring ngunjukkeun ieu jalmi, anu diperkawiskeun ku sakumna urang Yahudi di dieu sareng di Yerusalem. Sanggem maranehna ka jisim

kuring, dugi ka tinggarero, ieu jalmi teh parantos teu pantes dihirupan.

²⁵ Nanging pamendak sim kuring ieu jalmi teu pisan milampah anu manjing kana hukum pati. Malah ku margi jinisna hayangeun naek banding ka Prabu, ku jisim kuring bade dideuheuskeun.

²⁶ Mung naon anu kedah diunjukkeun ka ditu dina serat, reh teu aya perkawisna anu pasti. Ku margi kitu ayeuna diunjukkeun ka sakumna hadirin, agungna ka kersa gamparan, nun Raja Agripa! Supados saparantos dipariksa perkawisna, ku jisim kuring tiasa diunjukkeun dina serat.

²⁷ Reh ku emutan kalintang henteu saena nyanggakeun sakitan henteu kaunjukkeun perkawisna."

26 ¹ Raja Agripa ngalahir ka Paulus, "Maneh diidinan nyaritakeun perkara maneh." Paulus ngacungkeun panangan, lajeng ngabela salirana; saurna,

² "Nun Raja Agripa! Jisim abdi kalintang asa bagjana, reh danget ieu kenging widi ngabela diri di payuneun Kangjeng Raja, tina saniskanten anu ditudingkeun ka jisim abdi ku urang Yahudi.

³ Utamina pang ngaraos bagja teh ku margi Kangjeng Raja leres-leres uninga kana sagala kabiasaan sareng masalah-masalah urang Yahudi. Ku margi eta sanget panuhun, mugi

Kangjeng Raja kersa sabar ngadangukeun pihatur jisim abdi.

⁴Urang Yahudi sadayana tarerangeun hal hirup jisim abdi ti ngongora. Maranehna tarerangeun, naon anu ku jisim abdi dilakonan sapanjang hirup ti awit di kota sorangan sarta salajengna di Yerusalem.

⁵Ti kawitna kenah jisim abdi teh jadi anggota hiji madhab anu kalintang kerasna nyepeng aturan-aturan agama Yahudi, nya eta madhab Parisi. Urang Yahudi parantos terangeun yen lampah hirup jisim abdi teh kitu, upami maranehna daraekeun ngaku mah.

⁶Jisim abdi diperkawiskeun teh ku margi percanten kana hiji hal anu dijangjikeun ku Allah ka karuhun.

⁷Nya ieu pisan anu dipikahoyong ku bangsa jisim abdi anu sadayana dua welas kaom, dibarung ku saregep ngabarakti ka Allah siang wengi. Nya ku margi nyepeng pangharepan ieu pang jisim abdi dikelakkeun ku urang Yahudi teh, nun Raja anu mulya!

⁸Para Saderek, urang Yahudi anu ayeuna araya di dieu, ku naon para Saderek teu tiasa percanten yen Allah ngahirupkeun deui nu maraot?

⁹Jisim abdi oge tadina mah ngaraos wajib metakeun sagala tarekah, numpes kajadian anu dilantarankeun ku Yesus urang Nasaret.

¹⁰ Sareng nya kitu pisan anu ku jisim abdi dijalankeun di Yerusalem. Jisim abdi kenging kawasa ti para imam kapala, nyeredan umat Allah ka pangberokan. Upami hukuman maranehna ditangtoskeun hukuman paeh, jisim abdi kalintang rujukna.

¹¹ Jisim abdi sering nyiksa nu karitu di imah-imah ibadah, dipaksa sina malungkir tina kapercayaanana. Kabengisan jisim abdi ka nu karitu taya papadana, anu araya di nagri sanes oge diberik dikaniaya."

¹² "Dina hiji mangsa jisim abdi mios ka Damsik, ngabantun serat kawasa sareng parentah ti para imam kapala.

¹³ Wanci tengah dinten nalika di jalan, nun Kangjeng Raja, jisim abdi ngadak-ngadak ningal hiji cahaya, moncorong ngungkulan caangna panonpoe. Eta cahaya ti langit nojo ka jisim abdi sareng ka rerencangan saperjalanan,

¹⁴ dugi ka sadayana tibeubeut kana taneuh. Lajeng aya soara anu ngalahir ka jisim abdi dina basa Ibrani, Saulus, Saulus! Ku naon maneh nganiaya ka Kami? Maneh nyilakakeun diri sorangan nyepak kana panyocog!

¹⁵ Sanggem jisim abdi, Saha Juragan teh? Waler-Na, Kami Yesus, anu dikaniaya ku maneh tea.

¹⁶ Geura cengkat, nangtung! Kami pang nembongan teh rek ngangkat maneh jadi abdi jeung saksi Kami. Kajadian poe ieu, perkara

maneh nenjo Kami, kitu deui hal-hal anu engke ku Kami ditembongkeun, ku maneh kudu dipertelakeun ka nu sejen.

¹⁷Maneh ku Kami tangtu diaping sangkan salamet ti urang Israil, kitu deui ti bangsa sejen. Maneh ku Kami rek diutus ka maranehna.

¹⁸Bareuntakeun panonna, tarobatkeun tina poek kana caang, tina pangawasa Iblis kana kakawasaan Allah, sina palercaya ka Kami supaya dosa-dosana bisa dihampura, jeung mareunang tempat di kalangan umat Allah."

¹⁹"Ku margi kitu nun Raja Agripa! Eta amanat tina titingalan ti sawarga teh ku jisim abdi henteu dipungpang.

²⁰Parentahna dilakonan, ngawitanana ka nu di Damsik sareng nu di Yerusalem, salajengna ka sakuliah Yudea sareng ka bangsa sanes. Maranehna sina garanti pikir sareng tarobat tina dosa-dosana, kedah tarobat ka Allah, sareng hirupna kedah nembongkeun yen parantos tarobat.

²¹Eta margina abdi ditangkep ku urang Yahudi waktos keur aya di Bait Allah, bade dipaehan.

²²Nanging Allah nangtayungan ka abdi dugi ka waktos ieu, dugi ka abdi ayeuna tiasa aya di dieu ngahaturkeun panyaksi ka sadaya jalmi, ka nu handap kitu deui ka nu luhur. Anu disanggemkeun bieu ku jisim abdi teh

anu kapungkur ku Musa sareng nabi-nabi disaurkeun pasti bakal kalakon.

²³ Nya eta: Kristus Jurusalamet teh pasti kedah dikaniaya sareng kedah pangpayunna tanghi ti nu maraot, supados iasa ngembarkeun caang atanapi pisalameteun ka urang Yahudi sareng ka bangsa sanes."

²⁴ Nepi ka dinya Paulus sasauranana, Festus motong, saurna, "Maneh sasar, Paulus, lantaran luhur teuing elmu!" saurna tarik.

²⁵ Waler Paulus, "Jisim abdi henteu sasar, Paduka nu mulya! Pikiran jisim abdi waras. Ieu perkawis teh estu saleresna.

²⁶ Sang Raja Agripa oge uningaen yen anu disanggemkeun ku jisim abdi teh leres. Kitu nu mawi jisim abdi wantun nyanggemkeun eta perkawis sabalakana. Jisim abdi yakin perkawis ieu sarupi ge teu aya anu teu kauninga ku anjeunna, margi kajadianana henteu kaalingan ku naon-naon.

²⁷ Nun Raja Agripa! Kumaha Kangjeng Raja percanten ka eta anu disaurkeun ku nabi-nabi? Jisim abdi yakin Kangjeng Raja tangtos percanten!"

²⁸ Saur Agripa ka Paulus, "Na bisa maneh mawa kami asup Kristen dina waktu sakeudeung kieu?"

²⁹ Waler Paulus, "Sakedap atanapi lami, paneda jisim abdi ka Allah, mugia Kangjeng Raja, kitu deui anu sanes anu ayeuna nuju

Kisah Para Rasul 26.30–27.7 121
ngadarangukeun, sing jadi sapertos abdi,
kajabi ti ieu rante!"

³⁰Geus kitu raja, gupernur, Bernika, jeung
nu lian-lianna ngaradeg,

³¹terus kaluar bari salasauran, "Eta jalmi
henteu milampah anu manjing kana hukum
paeh atanapi manjing panjara."

³²Raja Agripa ngalahir ka Festus, "Saleresna
eta jalmi kedah dibebaskeun upami teu apel
ka Prabu mah."

27¹Sanggeus diputus yen rek diangkeun
ka Itali, Paulus jeung sawatara sakitan
sejenna diserenkeun ka hiji perwira jenengan
Yulius ti pasukan Rum, anu disebutna
"Resimen Prabu".

²Kaula sarerea diunggahkeun kana kapal ti
Adramiti anu rek mapay palabuan-palabuan
tanah Asia. Aristarkus urang Makedoni ti
Tesalonika tea milu.

³Poe isukna nepi ka Sidon. Yulius someah
pisan ka Paulus, ngidinan nepangan
sobat-sobatna supaya marekelan.

⁴Ti Sidon balayar teh malipid ka Siprus,
sabab angin mapag,

⁵tuluy ngambah laut hareupeun Kilikia jeung
Pampilia nepi ka palabuan Mira di Likia.

⁶Di dinya aya kapal anu tas ti Aleksandria
rek ka Itali, kaula sarerea dipindahkeun kana
eta kapal.

⁷Meunang sababaraha poe balayar kacida
kendorna, seuseut nepi ka kota Kenidos. Ku

sabab kapapag ku angin, kapal teh balayarna mpir-mpir pulo Kreta, nepi ka liwat Tanjung Salmone.

⁸ Sanggeus eta tanjung kaliwatan reujeung susah payah, kapal nepi ka hiji tempat anu ngaranna Palabuan Sari, deukeut kota Lasea.

⁹ Di dinya kapal eureun lila pisan, nepi ka liwat mangsa Poe Pertobat urang Yahudi, jadi geus mimiti usum loba bahaya ka anu balayar. Ku sabab kitu Paulus mepelingan ka sarerea, saurna,

¹⁰ "Dulur-dulur! Lamun urang neruskeun balayar ayeuna, ku paningal sim kuring gede pisan bahyana, matak rugi kapal, rugi barang, rugi nyawa."

¹¹ Tapi perwirana anggur ngagugu ka jurumudi jeung nangkoda ti batan ka Paulus.

¹² Ongkoh eta palabuan teh henteu hade dipake eureun dina musim tiris. Nu matak ceuk pirempug nu loba mending maju deui, sugan bisa nepi ka Penik ngarah eureun di ditu sapanjang musim tiris. Penik hiji palabuan di pulo Kreta, pernahna nyanghareup ka beulah kidul-kulon jeung ka kaler-kulon.

¹³ Pareng angin leutik ngahiliwir ti kidul, disangka bakal piluluseun pikeun neruskeun balayar. Seug tarik jangkar tuluy maju, balayarna malipid basisir pulo Kreta.

¹⁴ Tapi teu kungsi lila datang angin gede, anu disebut "Topan Eroklidon", ngagelebug ti darat, ti kaler-wetan.

¹⁵ Kapal geus taya petana bisa ngalawan angin, tungtungna diantep nurutkeun angin.

¹⁶ Seug kapalidkeun ka kiduleun hiji pulo leutik, pulo Kauda, sarta rada kahalangan tina angin. Kitu ge hese pisan nyalametkeun sakoci kapal.

¹⁷ Sanggeus sakoci ditaekkeun, kapal tuluy dibakutet ku tambang sakurilingna. Ku sabab salempang sieun kapal kandas kana dasar keusik Sirtis anu deet, layar digulung, kapal diantep sina sakaparan-paran.

¹⁸ Topan ngamuk terus. Poe isukna muatan kapal sawareh dipiceunan ka laut.

¹⁹ Poe isukna deui parabol-parabol kapal oge kapaksa dipiceunan ka laut.

²⁰ Geus sababaraha poe panonpoe teu tembong-tembong, sumawonna bentang-bentang, ari topan ngagelebug keneh bae. Tungtungna sarerea geus teu ngarepkeun salamet.

²¹ Jalma-jalma geus lila henteu dalahar. Ti dinya Paulus ngadeg di hareupeun maranehna tuluy ngalahir, "Lamun dulur-dulur kamari ieu narurut mah kana pamanggih kaula ulah waka ninggalkeun pulo Kreta, moal nyorang balahi kieu, jeung moal rugi kawas ayeuna.

²² Tapi najan kaayaan siga kieu oge ulah laeutik hate, saurang ge moal aya anu tiwas, ngan kapal moal katulungan.

²³ Sabab tadi peuting kaula kasumpingan ku malaikat, piwarangan Allah anu ku kaula

disembah jeung anu kagungan jiwa raga kaula.

²⁴ Dawuhanana, Ulah salempang, Paulus! Maneh pasti bakal ngadeuheus ka Prabu. Malah babaturan maneh sakapal oge bakal saralamet ku karana sih piwelas Allah.

²⁵ Ku sabab eta sing tarabah! Kaula estu percaya ka Allah, anu didawuhkeuna-Na tangtu bukti.

²⁶ Ngan urang engke bakal kandas di hiji pulo."

²⁷ Dina peuting kaopat belas, kapal teh kadorong ku angin ka Laut Adria. Kira-kira tengah peuting ku urang kapal karasa yen keur nyampeurkeun daratan.

²⁸ Tuluy nyemplungkeun batu pangjugjug, katangen jerona laut opat puluh meter. Maju deui saeutik, dijugjugan deui, jerona tinggal tilu puluh meter.

²⁹ Urang kapal salempang sieun kapal kandasna kana karang, ku sabab eta tuluy labuh jangkar ti tukangeun kapal, bari ngarep-ngarep geura isuk.

³⁰ Tapi kalasi-kalasi rek kalabur ti kapal, nurunkeun sakoci pura-pura rek nurunkeun jangkar ti hareupeun kapal.

³¹ Paulus gancang nguninga ka perwira jeung serdadu-serdadu, saurna, "Lamun kalasi-kalasi diantep naringgalkeun kapal, aranjeun geus taya harepan salamet!"

³² Tambang sakoci geuwat disabet ku serdadu, sakocina ragrag ka laut.

³³ Barang geus rek bray beurang, Paulus mepelingan ka sarerea supaya dadaharan. "Geus opat welas poe aranjeun henteu kararaban naon-naon balas ngarep-ngarep salamet.

³⁴ Geura dadaharan supaya tetep harirup. Aranjeun kabeh bakal saralamet, moal kungsi murag buuk-buuk acan."

³⁵ Kitu saurna bari nyandak roti jeung muji sukur kasaksian ku sarerea, geus kitu nyontoan tuang.

³⁶ Geus dicontoan mah sarerea teteg hatena tuluy dadaharan.

³⁷ Pangeusi kapal kabehna aya dua ratus tujuh puluh genep urang.

³⁸ Sanggeus kabeh cukup dadaharan, muatan gandum kabeh dipiceun ka laut supaya kapal hampang.

³⁹ Bray beurang, breh tembong basisir jeung aya telukna, duka daratan pulo naon, urang kapal teu nyarahoeun. Lamun bisa kapal rek dibawa ka dinya.

⁴⁰ Tali jangkar ditilas, jangkar-jangkarna diantep ka dasar laut. Tali kamudi diudar, layar hareup dibeberkeun sangkan kapal katebak angin ka basisir.

⁴¹ Tapi sabot kitu kapal teh ujug-ujug ngageduk teu bisa laju, beulah hareupna nyeblok kana dasar laut anu munjul,

pageuh henteu obah-obah, beulah tukangna diteumbrag ku ombak anu kacida gedena nepi ka amburadul.

⁴² Sakitan-sakitan ku serdadu-serdadu rek diparaehan, bisi ngarojay ka darat terus kalabur.

⁴³ Tapi opsirna ku sabab hayangeun nyalametkeun Paulus, ngahalangan kana karep serdadu-serdaduna. Malah tuluy marentah supaya anu barisa ngojay kudu ti heula ngarajleng ka laut muru ka darat,

⁴⁴ anu salian ti eta kudu tarumpak papan-papan atawa bebejadan kapal. Gancangna sarerea geus saralamat nepi ka darat.

28 ¹ Sanggeus sarerea saralamat nepi ka darat, mareunang beja yen eta teh pulo Malta.

² Pribumina balageur, ngaraku ka imahna jeung mangnyieunkeun durukan pikeun saliduru, kawantu hujan jeung tiris.

³ Ari Paulus mulungan suluh tuluy diasupkeun kana durukan. Teu kanyahoan, ujug-ujug aya oray matih pisan bijil tina suluh, tayohna lantaran kapanasan, tuluy meulit kana panangan Paulus.

⁴ Narenjo oray ngambay dina panangan Paulus, pribumi ngaromong jeung babaturanana, "Eta jelema tangtu boga dosa maehan, luput ti laut tuluy dibales pati ku Dewi Kaadilan."

⁵ Oray ku Paulus dikepretkeun kana seuneu, anjeunna mah teu sakara-kara.

⁶ Disarangkana pananganana moal teu terus bareuh, atawa anjeunna ngadadak rubuh tuluy pupus. Sanggeus lila anjeunna teu kieu-kieu, panyangkana rarobah, magar teh, "Anjeunna tangtu dewa!"

⁷ Teu jauh ti dinya aya tanah kagunganana Publius, gegeden pulo eta. Anjeunna kacida someahna, kaula sarerea diangken di bumina nepi ka tilu poe.

⁸ Ari ramana keur teu damang, nyenyepen jeung disentri, ebog bae di pajuaran. Ku Paulus ditingali, dipangnedakeun jeung ditumpangan panangan, didamangkeun.

⁹ Tungtungna anu garering di eta pulo ditarawa ka Paulus, kabeh dicalageurkeun.

¹⁰ Maranehna marulang tarima, malah waktu kaula sarerea rek balayar deui kabeh marere bekel.

¹¹ Nyiruruk di eta pulo teh meunang tilu bulan, ti dinya balayar deui, numpang kana kapal anu ti Aleksandria, anu tas milu nyiruruk di eta pulo sajero usum tiris. Ngaran eta kapal "Dewa Kembar", make lambang Dewa Kastor jeung Dewa Poluk.

¹² Sanggeus nepi ka Sirakusa, kapal eureun heula tilu poe.

¹³ Ti dinya maju deui mpir-mpir basisir nepi ka kota Regium. Poe isukna kabeneran aya

angin ti kidul, di jero dua poe ge geus nepi ka kota Puteoli.

¹⁴ Di Puteoli aya sawatara dulur sakapercayaan. Kaula sarerea dicandet eureun heula di maranehna wates saminggu mah. Ahirna nepi oge ka Rum.

¹⁵ Dulur-dulur sakapercayaan di Rum geus mareunang beja, tuluy marapagkeun nepi ka Pasar Apius jeung Losmen Tilu. Paulus muji sukur ka Allah, manahna senang dumeuh iasa pendak jeung maranehna.

¹⁶ Di Rum Paulus diwidian bumen-bumen ku anjeun, direncangan ku hiji serdadu jaga.

¹⁷ Sanggeus meunang tilu poe, Paulus ngahaturan pamingpin-pamingpin bangsa Yahudi di dinya supaya caralik ka anjeunna. Sanggeus karumpul anjeunna sasauran, "Saderek-saderek bangsa Israil! Kaula teh boh ka bangsa boh kana adat istiadat karuhun teu gaduh dosa naon-naon. Nanging di Yerusalem kaula teh dipanjara, diserenkeun ka urang Rum.

¹⁸ Ku urang Rum dipariksa, ti dinya bade dibebaskeun, lantaran beresih tina dosa anu manjing hukum paeh.

¹⁹ Orokaya urang Yahudi ngaralawan, dugi ka kaula kapaksa kudu apel ka Prabu. Nanging kitu soteh sanes bade ngadakwakeun bangsa sorangan.

²⁰ Tah kitu margina nu mawi dihaturan ka darieu teh, bade dihaturan katerangan

yen sim kuring pang dugi ka dirante kieu
teh lantaranana mah tina hal anu jadi
pangarep-arep urang Israil tea."

²¹Walon maranehna, "Perkawis saderek kitu,
ti Yudea teu aya serat-seratna acan. Nu ti ditu
teu aya nu ka dieu, teu aya anu ngabantun
wartos perkawis kajahatan saderek.

²²Nanging kaula harayang terang kana
pangraos saderek, reh eta madhab anu
dianut ku saderek teh sakaterang mah di
mana-mana mung pada ngalawan bae."

²³Geus kitu maranehna jeung Paulus
nangtukeun hiji poe pikeun tepungan.
Sanggeus nepi kana waktuna, nu daratang ka
tempat Paulus kacida lobana. Ti dinya Paulus
mertelakeun hal amanat Karajaan Allah, ti
isuk nepi ka buri, sateka-teka ngayakinkeun
ka maranehna hal Yesus, nyutat tina Kitab
Musa jeung kasauran para nabi.

²⁴Aya anu palercayaeun ka anu
dipertelakeun ku anjeunna, aya nu
henteu.

²⁵Nepi ka bubaranana maranehna tetep teu
bisa sapaham. Memeh budal, Paulus ngalahir
kieu, "Tetela, pangandika Roh Suci anu ku
Nabi Yesaya didongkapkeun ka karuhun
aranjeun teh teu aya mencogna!

²⁶Margi kieu pangandikana ge, Eta bangsa
tepungan, tuduhan: Maraneh ari ngadenge
teu weleh-weleh, tapi teu datang ka ngarti,

panon molotot teu petot-petot, tapi teu datang ka nenjo.

²⁷ Perasaan ieu bangsa geus mintul, nepi ka nyarocokan ceuli jeung meureum-meureumkeun panon. Sabab lamun teu karitu ge tangtu panonna bakal narenjo, ceulina bakal ngadareng, pikirna bakal ngalarti, nepi ka daraek baralik ka Kami, dawuhan Allah, tangtu ku Kami dicalageurkeun."

²⁸ Paulus mungkas pilahirna, "Ku margi kitu muga aruninga, warta ti Allah perkawis kasalametan ti Allah teh ayeuna parantos diuarkeun ka luareun bangsa Yahudi. Maranehna mah bakal narurut!"

²⁹ [Sanggeus Paulus ngalahir kitu maranehna budal bari silih bantah.]

³⁰ Paulus calikna di Rum meunang dua taun, di bumi sewaan. Anjeunna senang nampi anu daratang nepangan.

³¹ Kabeh diwurukan hal Karajaan Allah jeung hal Gusti Yesus Kristus. Sasauranana teu risi-risi sarta lugina.

Roma

1 ¹ Surat sim kuring Paulus, abdina Yesus Kristus, anu ku Allah geus disaur sarta dijadikeun rasul, pikeun nguarkeun Injil Kasalametan ti Mantenna.

² Eta Injil teh geus dijangjikeun ku Allah ti baheula kenah ku jalan nabi-nabi-Na, sakumaha anu kaungel dina Kitab Suci.

³ Eusina ngeunaan Putra-Na, Gusti urang Yesus Kristus, turunan Daud dina kaayaan kamanusaana-Na mah,

⁴ tapi sacara rohani Anjeunna teh Putra Allah. Hal ieu dibuktikeunana teh ku hiji kakawasaan anu luar biasa, Anjeunna digugahkeun tina maot.

⁵ Nya ku jalan Anjeunna sim kuring ku Allah dipaparin kurnia jadi rasul teh, supaya sim kuring demi Kristus ngajak jelema-jelema sagala bangsa sangkan palercayaeun sarta aranut.

⁶ Nya kitu kenah ka aranjeun oge, anu maratuh di Rum sarta geus disalaur ku Allah sangkan jaradi umat Yesus Kristus.

⁷ Ieu sababna pang sim kuring nyuratan ka aranjeun anu maratuh di Rum, anu dipikaasih sarta geus disalaur supaya jaradi umat-Na. Mugi-mugi Allah Rama urang, jeung Gusti Yesus Kristus, maparin nugraha ka aranjeun.

⁸ Kahiji, sim kuring muji sukur ka Allah demi Yesus Kristus ku hal aranjeun, dumeh kapercayaan aranjeun geus kautara ka sakuliah dunya.

⁹ Allah anu ku sim kuring diabdian kalawan satuhu ku jalan nguarkeun Injil Kasalametan ngeunaan Putra-Na, uninga sarta Mantenna saksi-Na yen sim kuring teu weleh inget ka aranjeun

¹⁰ dina saban-saban neneda. Sim kuring nyuhunkeun supaya Allah ngawidian sim kuring manggihan aranjeun ayeuna-ayeuna.

¹¹ Kacida hayangna papanggih jeung aranjeun teh, hayang ngaduum kurnia ti Roh Allah, pikeun nguatkeun kapercayaan aranjeun.

¹² Nu dipalar nya eta sangkan urang anu geus sakapercayaan bisa silih kuatkeun.

¹³ Mugia dulur-dulur tarerang, geus sababaraha kali sim kuring arek manggihan teh, tapi aya-aya bae halanganana. Kahayang mah pagawean sim kuring di aranjeun oge sing aya hasilna cara anu geus kasorang di tempat sejen di antara jelema-jelema anu lain Yahudi.

¹⁴ Sabab ieu teh jadi kawajiban sim kuring anu kudu dilampahkeun ka sakumna jelema, boh nu geus adab boh nu acan, boh nu pinter boh nu bodo keneh.

¹⁵ Nya kitu ka aranjeun oge anu maratuh di Rum, kacida hayangna nguarkeun eta Injil Kasalametan.

¹⁶ Sim kuring mah percaya pisan kana eta Injil Kasalametan teh, sabab eta teh kakawasaan Allah pikeun nyalametkeun sakur jelema anu percaya, pangheulana ka urang Yahudi, terus ka bangsa-bangsa sejenna.

¹⁷ Sabab, Injil Kasalametan teh ngebrehkeun jalan, kumaha kuduna sangkan manusa bisa diangken bener deui ku Allah, nya eta ku jalan kudu percaya ka Allah ti awal nepi ka ahir. Sakumaha ungel Kitab Suci, "Jelema anu geus diangken deui ku Allah lantaran percaya ka Allah, tinangtu hirup."

¹⁸ Allah ti sawarga nembongkeun bendu-Na kana sakabeh dosa jeung kajahatan manusa, sabab kajahatanana teh ngahalangan maranehna pikeun nyaho ka nu bener.

¹⁹ Allah ngahukum maranehna, sabab naon-naon anu maranehna kudu nyaho tina hal Allah, ku Allah ku manten geus diterangkeun tetela pisan ka maranehna.

²⁰ Ti barang Allah ngajadikeun alam dunya oge kaayaan Allah anu gaib, nya eta kakawasaana-Na anu langgeng jeung sipat Allahna, geus atra tetela ka manusa dina saniskara hasil ciptaana-Na. Ku hal eta manusa teh geus moal bisa nyebut can nyaho.

²¹ Maranehna nyarahoeun ka Allah, tapi ka Mantenna henteu ngahormat sakumaha ka Allah, jeung tara nganuhunkeun ka Mantenna. Malah sabalikna, anu dipalikiranana teh perkara anu tanpa guna, pikiranana anu kosong jadi poek.

²² Pangrasana mah dirina teh bijaksana, padahal barodo,

²³ ti batan nyembah ka Allah anu langgeng, anggur nyarembah ka arca-arca titiron jelema anu keuna ku paeh, atawa manuk-manuk, atawa sasatoan suku opat atawa anu ngarayap.

²⁴ Ku sabab kitu maranehanana ku Allah diantep nurutkeun hawa napsuna, ngalampahkeun hal-hal anu rujit, sarta jeung pada baturna migawe anu matak hina ka dirina.

²⁵ Hal Allah anu sayaktina diganti ku hal anu bohong; nyarembah jeung ngabaraktina teh kana ciciptaan Allah, lain ka Allah ku manten anu nyiptakeunana, anu layak dipuji salalanggengna. Amin!

²⁶ Ku sabab kalakuanana karitu, ku Allah jadi diantep ngalajur napsuna anu hina. Nu awewe nyacapkeun napsu birahina lain ku cara anu lumrah.

²⁷ Nu lalaki saruana, sapatemon jeung papada lalaki deui, lain jeung awewe. Jelema-jelema nyieun kalakuan anu ngerakeun jeung papada batur sajinis, nepi ka maranehanana

kudu nandangan balukarna tina kalakuan sorangan.

²⁸ Ku sabab maranehanana ngarasa teu perlu nyaho kana hal Allah, pipikiranana ku Allah diantep sina ruksak, nepi ka marigawe kalakuan anu kuduna dicegah.

²⁹ Hatena pinuh ku napsu-napsu jahat, doraka, sarakah, licik, pinuh ku kasirik, ku napsu hayang maehan, ku napsu gelut, ku tipu daya, jeung ku napsu ngunek-ngunek, silih gorengkeun,

³⁰ silih omongkeun, ijid ka Allah, kurang ajar, adigung, gede omong; pinter kana kagorengan, basangkal ka indung bapa;

³¹ ka batur embung ngarti, lanca-linci kana jangji, ka batur taya karunya.

³² Maranehanana nyarahoeun yen ceuk hukum Allah anu kalakuanana kitu teh maot bagianana. Tapi salian ti angger kalakuanana teh, malah bari panuju ka anu kalakuanana cara maranehanana.

2 ¹ Ari dulur-dulur osok nyalahkeun kalakuan batur? Inget, bisi aranjeun teu bisa hojah. Sabab lamun ka batur nyalahkeun tapi kalakuan sorangan saruana, eta sarua jeung nyalahkeun ka diri sorangan.

² Urang terang, lamun Allah ngahukum ka jelema anu kalakuanana kitu, ngahukumna teh kalawan bener, adil.

³ Tapi aranjeun mah, dulur-dulur, ka batur nyalahkeun, ari pek kalakuan sorangan ge

saruana! Ceuk pangira aranjeun naha bisa aranjeun luput tina hukuman Allah?

⁴Atawa sugan aranjeun ngamumurah kasaeen manah-Na, sipat hampura-Na, jeung kasabarana-Na? Puguh, aranjeun terang yen Allah teh sae manah, da geuning kersaeun ngageuing sangkan aranjeun tarobat.

⁵Tapi aranjeun hareuras hate, barasangkal. Ku sabab kitu nya aranjeun keneh anu nambah beuratna hukuman sorangan dina Poean Allah nganyatakeun wera jeung nerapkeun hukum adil.

⁶Sabab Allah bakal ngabales ka saban jelema saimbang jeung kalakuanana.

⁷Jelema anu temen wekel dina kahadean malar bisa mulya, kaajen sarta hirup abadi, ku Allah bakal diganjar hirup langgeng.

⁸Anu sarakah jeung embung narima anu bener da resep ngalakonan anu salah, bakal narima angetna bebendon Allah.

⁹Nu resep migawe kajahatan bakal nandangan kanyeri jeung sangsara, pangheulana urang Yahudi, tuluy bangsa sejenna.

¹⁰Ari ka anu hade lampah, boh ka urang Yahudi, boh ka bangsa sejenna, Allah bakal ngaganjar kamulyaan, kahormatan jeung kanugrahan.

¹¹Unggal jelema ge dasar hukumna ku Allah disaruakeun.

¹² Nu lain bangsa Yahudi henteu barogaeun Hukum Musa, hukuman dosana di luareun eta. Urang Yahudi barogaeun Hukum Musa, hukuman dosana saluyu jeung eta.

¹³ Sabab jelema anu dibenerkeun ku Allah teh lain ku sabab nyaho kana eta Hukum, tapi ku sabab ngalakonan sakur anu diparentahkeun ku Hukum tea.

¹⁴ Nu lain urang Yahudi henteu barogaeun Hukum Musa, tapi lamun ku pangajak panalarna ngalakonan anu diparentahkeun ku eta hukum, nu jadi hukumna teh sakumaha panalar hatena tea, sanajan maranehanana henteu barogaeun Hukum Musa.

¹⁵ Tina kalakuanana bisa tembong yen sakur anu diparentahkeun ku eta hukum teh katulis di jero hatena. Sora hatena oge netelakeun kitu, sabab maranehanana sakapeung sok dibenerkeun, sakapeung sok disalahkeun ku pikiranana.

¹⁶ Nurutkeun Injil Kasalametan anu ku sim kuring diwawarkeun, nya kitu pijadieunana engke teh, dina Poe Hukuman. Poe eta Allah ku jalan Yesus Kristus bakal nerapkeun hukum adil kana sagala hal anu aya di jero hate manusa.

¹⁷ Kumaha ari aranjeun? Aranjeun ngakukeun urang Yahudi; aranjeun gumantung kana Hukum Musa, aragul baroga Allah;

¹⁸ baroga pituduh, jadi tarerang kana pangersa Allah, geus mareunang pangajaran tina Hukum Musa, tarerang kumaha ari nu bener;

¹⁹ ngarasa jadi panungtun pikeun nu lolong, jadi cahaya pikeun nu araya di nu poek,

²⁰ jadi purah ngajar anu barodo, jadi guruna jelema-jelema anu barelet. Geus sarugema pedah ngarasa geus barisa metik kanyaho jeung perkara-perkara anu bener tina Hukum Musa.

²¹ Aranjeun ngajar ka batur, tapi ku naon henteu ngajar ka diri sorangan? Aranjeun ngawurukan "Ulah maling" ari aranjeun sok maling, tara?

²² Ngawurukan "Ulah jinah" ari aranjeun sok jinah, tara? Aranjeun mikageuleuh ka brahala tapi osok ngarampogan imah brahala, tara?

²³ Aranjeun aragul baroga Hukum Allah tapi sok ngerakeun Allah atawa tara, ku jalan ngarempak hukum-Na?

²⁴ Dina Kitab Suci kaungel, "Gara-gara maraneh, urang Yahudi, bangsa-bangsa sejen jadi ngagogoreng Allah."

²⁵ Lamun aranjeun tigin kana Hukum Musa, sunat aranjeun aya paedahna; sabalikna lamun henteu tigin, sarua bae jeung henteu disunat.

²⁶ Lamun anu lain urang Yahudi, anu henteu disunat anut kana Hukum Musa, naha ku Allah moal disaruakeun jeung anu disunat?

²⁷ Aranjeun urang Yahudi tangtu bakal disalahkeun ku jelema-jelema anu henteu disunat tapi narurut kana Hukum Musa, lantaran aranjeun mah boga Hukum Musa jeung disarunat oge ari lampah mah ngalanggar aturan eta hukum.

²⁸ Cik saha anu disebut urang Yahudi sajati, anu disunat ku sunat sajati? Urang Yahudi sajati mah lain sakadar ngaranna bae Yahudi; sunat sajati lain sakadar sunat lahirna.

²⁹ Yahudi sajati mah nya eta anu Yahudi jiwana, sunat sajati nya eta sunat hate, disunatna ku Roh Allah, lain ku aturan anu aya dina Hukum Musa. Jelema anu disunat hatena meunang pujian ti Allah, lain ti papada jelema.

3 ¹ Jadi naon leuwihna urang Yahudi ti anu sejen? Atawa ari sunat aya paedahna?

² Puguh bae aya, loba! Pangpangna kapan urang Yahudi teh ku Allah dititipan pangandika-Na.

³ Tapi upama sabagian maranehanana henteu tigin, naha Allah oge bakal kitu?

⁴ Moal! Najan kabeh jelema bohong, Allah mah tetep tigin. Ceuk Kitab Suci, "Samangsa maneh ngomong, kudu saenya-enyana, sangkan meunang samangsa maneh diuji."

⁵ Tapi upama kalakuan urang anu goreng teh malah matak leuwih netelakeun kaadilan Allah, kumaha? Naha bisa ceuk urang, atuh ari kitu mah teu adil Allah ngahukum

kagorengan urang teh? (Pananya kieu di manusa mah lumrah.)

⁶Lain teu adil! Ari teu adil mah iasa kumaha Mantenna nerapkeun kaadilan ka ieu dunya?

⁷Tapi upama sim kuring teu bener, tapi matak leuwih nganyatakeun agungna kaadilan Allah, naha eta dosa sim kuring teh tetep bakal disalahkeun?

⁸Ku naon teu ngomong kieu, "Hayu urang goreng kalakuan ngarah bijil anu hade." Memang aya jelema-jelema anu ngagorengkeun sim kuring, majarkeun sim kuring memang kungsi ngomong kitu. Eta jelema-jelema pantes lamun dihukum.

⁹Anu matak, urang jadi urang Yahudi teh naon leuwihna ti anu sejen? Taya leuwihna naon-naon. Ku sim kuring geus disebutkeun yen boh urang Yahudi boh nu lain, kabeh oge sarua papada dikungkung ku dosa.

¹⁰Sakumaha ungel Kitab Suci, "Saurang ge taya nu bener,

¹¹saurang ge taya nu bijaksana, taya pisan nu nyembah ka Allah.

¹²Kabeh geus jarauh ti Allah, kabeh geus salasar; taya nu hade lampahna, teu saurang-urang acan!

¹³Omonganana pinuh ku tipu daya ngandung bahla, nu luncat tina letahna bohong jeung jahat, biwirna murakeun pibahlaeun lir peurah pray.

¹⁴Omonganana wungkul nyumpahan.

¹⁵ Gampang teuteunggeul, gampang maehan.

¹⁶ Ka mana bae inditna ngan nimbulkeun karuksakan.

¹⁷ Geus teu nyarahoeun kana jalan karahayuan,

¹⁸ jeung teu dialajar hormat ka Allah."

¹⁹ Ayeuna geus tetela, yen sakur anu dituliskeun dina Hukum Musa teh pikeun jelema-jelema anu kabawah ku hukum eta. Jadi moal aya jelema anu bisa ekol, saalam dunya pasti dijagragkeun ka pangadilan Allah.

²⁰ Sabab di payuneun Allah mah saurang oge moal aya anu dibenerkeun dumeuh geus nedunan Hukum Agama. Sabab eta mah maksudna keur mere terang yen manusa teh geus dosa.

²¹ Tapi ayeuna mah Allah geus maparin pituduh, kumaha jalanna supaya manusa bisa diangken bener deui ku Mantenna. Ari jalanna teu aya patalina jeung Hukum Agama. Hukum Musa kitu deui nabi-nabi netelakeun kitu.

²² Allah kersa ngangken manusa bener deui teh lamun manusa anut ka Yesus Kristus. Allah kersaeun kitu teh pikeun sakabeh anu percaya ka Kristus, lantaran manusa mah teu aya bedana;

²³ kabeh geus dosa, jarauh ti Allah anu iasa nyalametkeun.

²⁴ Jadi pang manusa bisa diangken bener deui ku Allah teh estu ngan ku karana rahmat

Mantenna, ku jalan manusa teh dibebaskeun heula ku Kristus.

²⁵ Yesus ku Allah didamel kurban, supaya ku karana pupus-Na, manusa bisa dinyatakeun bebas tina dosa jeung dihampura, asal percaya ka Anjeunna. Ku jalan kieu Allah teh kersa-Na rek mintonkeun sipat adil-Na. Di jaman-jaman anu geus kaliwat, dosa manusa teh ku Allah disabaran bae henteu dihukum.

²⁶ Tapi ayeuna dosa teh ku Mantenna dibalitungkeun, pikeun netelakeun yen Mantenna adil. Ku jalan kieu Mantenna netelakeun yen Mantenna sipat bener, sarta kersa ngangken bener deui ka sing saha anu percaya ka Yesus.

²⁷ Jadi urang rek bisa agul kumaha, da taya agulkeuneunana! Naha? Pedah nurut kana Hukum Agama? Lain pedah kitu, tapi ku lantaran urang percaya.

²⁸ Jadi kieu: Jelema bisa diangken bener deui ku Allah teh ngan ku jalan percaya, lain ku karana nekanan Hukum Musa.

²⁹ Naha Allah teh ngan pikeun urang Yahudi bae? Lain Allah teh Allahna bangsa-bangsa sejen oge? Puguh bae!

³⁰ Sabab Allah teh ngan hiji. Urang Yahudi ku Mantenna diangken bener deui teh ku karana kapercayaanana. Sarua kitu keneh bangsa-bangsa sejen oge.

³¹ Naha ku lantaran urang percaya teh hartina miceun Hukum Musa? Henteu,

henteu! Sabalikna malah ngajungjung Hukum Musa.

4¹ Kumaha ayeuna anggapan urang ngeunaan Ibrahim? Naon anu kaalaman ku anjeunna?

² Upama anjeunna kamanah ku Allah ku sabab lampahna nu hade, pantes mun anjeunna agul. Tapi anjeunna di payuneun Allah henteu agul.

³ Kitab Suci nyebutkeun, "Ibrahim percaya ka Allah, sarta ku karana kapercayaanana anjeunna ku Allah diangken jelema bener."

⁴ Jelema anu digawe meunang upah, eta upahna teh lain hadiah, tapi hakna.

⁵ Tapi supaya jelema bisa diangken ku Allah mah lain gumantung kumaha gawe lampahna; gumantungna teh kana rasa percayana ka Allah, anu geus nganyatakeun yen jelema bisa diangken bener sarta dibebaskeun tina kasalahanana, lamun percaya ka Mantenna.

⁶ Kitu pamendak Daud oge basa anjeunna nyaurkeun bagjana jelema anu geus diangken bener ku Allah sarta kasalahanana henteu diemut-emut deui. Kieu saurna,

⁷ "Bagja jelema anu geus dihampura kasalahanana, anu geus dileungitkeun dosa-dosana.

⁸ Bagja jelema anu dosa-dosana ku Allah henteu dibalitungkeun!"

⁹ Naha eta kabagjaan anu disaurkeun ku Daud teh ngan pikeun jelema-jelema anu disunat bae? Henteu. Pikeun anu teu disunat oge kitu. Sim kuring nyutat ungel Kitab Suci anu kieu, "Ibrahim percaya ka Allah, sarta ku karena kapercayaanana ku Allah diangken jelema bener."

¹⁰ Iraha hal eta kajadianana? Naha sanggeusna Ibrahim disunat atawa samemehna? Kapan samemehna, lain sanggeusna.

¹¹ Disunatna ti harita lila deui, sarta sunatna ngan pikeun jadi tanda yen anjeunna ti samemeh disunat oge ku Allah geus diangken bener lantaran percaya. Ku sabab kitu sacara rohani mah Ibrahim jadi bapa jelema-jelema anu teu disunat tapi diangken bener ku Allah lantaran percaya.

¹² Anjeunna jadi bapa jelema-jelema anu disunat ongkoh, nya eta jelema-jelema anu kajaba ti disunat teh bari jeung percaya ka Allah, sakumaha lampah hirupna Ibrahim bapa urang samemeh disunat.

¹³ Allah jangji ka Ibrahim, yen ieu dunya bakal dimilikkeun ka anjeunna jeung ka turunanana. Mantenna maparin jangji kitu teh lain ku sabab Ibrahim ngalakonan Hukum Agama Yahudi, tapi ku sabab diangken bener lantaran percaya ka Mantenna.

¹⁴ Sabab lamun jangji Allah ngan pikeun anu ngajarankeun Hukum Agama Yahudi bae

mah atuh taya paedahna percaya ka Allah teh, sarta jangji Allah tea oge kosong!

¹⁵ Hukum Agama Yahudi teh jadi lantaran Allah bendu. Tapi moal aya palanggaran lamun papagonna teu aya.

¹⁶ Jadi Allah maparin jangji teh ku sabab Ibrahim percaya ka Mantenna. Eta jangji teh nanggung yen anu dijangjikeunana pasti dilaksanakeun, nya eta kurnia pikeun sakabeh turunan Ibrahim. Lain pikeun anu tuhu kana Hukum Agama Yahudi bae, tapi oge pikeun anu percaya ka Allah sakumaha Ibrahim oge percaya ka Allah. Sabab Ibrahim teh bapa rohani urang sarerea.

¹⁷ Sakumaha anu kaungel dina Kitab Suci, "Maneh ku Kami geus dijadikeun bapa pirang-pirang bangsa." Kitu jangji Allah ka Ibrahim, anu percaya yen Allah iasa ngahirupkeun nu geus maot, anu pangandika-Na iasa ngajadikeun nu can aya jadi aya.

¹⁸ Ibrahim percaya sarta teu weleh ngarep-ngarep, sanajan kawas geus taya pangharepan deui. Nya ku sabab kitu anjeunna teh jadi "bapa pirang-pirang bangsa". Sakumaha anu kaungel dina Kitab Suci, "Turunan maneh bakal loba saperti bintang di langit."

¹⁹ Harita, sanajan anjeunna geus kacida sepuhna, yuswana geus meh saratus taun, tanagana oge geus suda, turug-turug Sarah

geureuhana gabug, kapercayaanana kana eta jangji henteu ngurangan.

²⁰ Percayana kana eta jangji Allah henteu galideur, henteu ngaraos hamham, anggur tambah pengkuh, nepi ka muji sukur ka Allah.

²¹ Ibrahim kacida yakinna yen Allah kawasa ngalaksanakeun jangji-Na.

²² Nya ku eta kapercayaanana pang anjeunna "diangken jelema bener ku Allah" teh.

²³ Eta kecap-kecap "diangken jelema bener" dituliskeunana lain ngan pikeun Ibrahim bae,

²⁴ tapi pikeun urang oge. Sabab urang oge, anu percaya ka Mantenna anu ngagugahkeun Kristus Gusti urang tina maot, bakal diangken jelema bener.

²⁵ Ku karana dosa urang, Yesus diserenkeun sina ditelasan, ti dinya dihirupkeun deui ku Allah, supaya ku jalan kitu urang bisa diangken jelema bener ku Allah.

5 ¹ Sanggeus urang diangken bener deui ku Allah ku jalan percaya, urang teh ku Allah dirapihan deui ku jalan Yesus Gusti urang.

² Ku jalan Anjeunna, hirup urang anu percaya dibawa ka jero sih kurnia Allah, senang hate lantaran boga pangharepan bakal dipaparin kabagjaan ku Allah.

³ Hirup sangsara oge hate tetep senang, dumeuh terang yen eta kasangsaraan teh bisa ngalantarankeun urang jadi sabar,

⁴ sarta eta kasabaran ngajadikeun urang tahan uji, ari anu tahan uji boga pangharepan.

⁵ Eta pangharepan moal matak kaduhung, sabab hate urang geus dieusian ku rasa asih Allah, nya eta Roh Suci, kurnia Allah ka urang.

⁶ Sajeroning urang keur teu bisa walakaya kenah, dina waktu anu geus ditangtukeun ku Allah, Yesus pupus jadi gaganti urang, jelema anu doraka.

⁷ Jelema mah beurat kudu maot pikeun nu adil oge, kajaba sugan pikeun jelema anu kacida hadena.

⁸ Tapi Allah mah geus nembongkeun asih-Na ka urang. Kristus pupus ngaganti urang sajeroning urang keur hirup kenah dina dosa.

⁹ Ku pupusna Kristus, urang bisa diangken bener deui ku Allah, malah-malah ku Anjeunna bakal diluputkeun tina bebendu Allah.

¹⁰ Lamun urang sajeroning keur musuh kenah jeung Allah ku Mantenna geus dirapihan ku jalan pupusna Kristus Putra-Na, komo ayeuna sanggeus diangken deui, tangtu disalametkeun ku hirupna Kristus.

¹¹ Leuwih ti sakitu pikabungaheunana teh, sabab Allah geus nembongkeun kasaeun manah-Na ku jalan Gusti Yesus Kristus, anu ngalantarankeun urang ayeuna dirapihkeun deui jeung Allah.

¹² Dosa asup ka dunya ku lantaran jelema saurang. Eta dosa mawa maot. Balukarna,

maot teh sumebar sarta tumerap ka sakumna manusa, sabab sakabeh manusa geus keuna ku dosa.

¹³ Dosa geus aya di dunya samemeh aya Hukum Agama Yahudi diturunkeun. Harita dosa acan dibalitungkeun, lantaran can aya palanggaran hukum, sarta hukumna oge tacan aya.

¹⁴ Tapi maot mah ti jaman Adam keneh nepi ka jaman Musa, geus ngawasaan sakumna manusa. Malah jelema-jelema anu henteu migawe dosa saperti dosa Adam oge anu ngalanggar parentah Allah, kabeh kapurba ku maot. Adam jadi gambar-Na hiji manusa anu bakal sumping di jaman sejen.

¹⁵ Tapi sipatna mah teu sarua, sabab eta kurnia Allah teh sipatna kacida bedana ti dosa Adam. Memang, ku dosa hiji jelema, balukarna kudu maot sarerea. Tapi sabalikna kurnia Allah mah sipatna leuwih jembar, anu dipaparinkeunana ku lantaran kamulyaan manah hiji manusa, Yesus Kristus.

¹⁶ Kurnia Allah mah sabalikna pisan ti dosa manusa anu saurang tea. Sanggeus eta nu saurang tea migawe dosa, seug diputus yen "Salah!" Sabalikna, sanggeus loba anu marigawe dosa malah meunang kurnia, diputus yen "Teu salah!"

¹⁷ Ku lantaran dosa anu saurang, maot terus murba, balukar tina palanggaran jelema anu saurang tea. Tapi anu dilampahkeun ku

manusa anu saurang deui, nya eta Yesus Kristus, berkahna pikeun jelema loba teh leuwih jembar deui. Kabeh, sakur anu narima rahmat Allah anu taya watesna, sakur anu geus dirapihkeun deui jeung Allah, hirupna bakal murba ku karana Kristus.

¹⁸Jadi sakumaha halna dosa jelema anu saurang ngalantarankeun sakabeh jelema dihukum, nya kitu kenah ku lampah hiji manusa anu tumut kana pangersa Allah ngalantarankeun sakabeh jelema dileupaskeun tina hukum sarta mareunang hirup.

¹⁹Jeung sakumaha halna kabeh jelema keuna ku dosa ku lantaran henteu taatna jelema anu saurang, nya kitu kenah maranehanana bakal diangken bener deui ku lantaran taatna manusa anu saurang deui.

²⁰Sanggeus Hukum Agama Yahudi diturunkeun, beuki loba anu nyarieun kasalahan. Tapi beuki nemen jelema-jelema nyarieun dosa, Allah beuki tambah mikaasihna.

²¹Jadi, sakumaha urang kapurba ku maot ku lantaran dosa, nya kitu kenah urang bakal kapurba ku sih kurnia Allah, diangken bener deui, urang teh dituyun kana hirup anu langgeng ku jalan Yesus Kristus, Gusti urang.

6¹Ari geus kitu urang rek kumaha? Arek terus hirup dina dosa supaya sih kurnia Allah tambah-tambah?

²Tangtu bae moal kitu! Kapan urang teh geus maot tina dosa, piraku bisa keneh hirup dina dosa.

³Aranjeun ge terang, yen waktu urang dibaptis supaya ngahiji jeung Kristus Yesus, eta urang dibaptis teh supaya maot jeung Anjeunna.

⁴Jadi ku eta baptisan teh urang geus dikubur jeung Anjeunna, milu maot jeung Anjeunna, supaya sakumaha Kristus geus digugahkeun ku kakawasaan Rama anu mulya, urang oge bisa nyorang hirup anu anyar.

⁵Ku sabab urang geus ngahiji jeung Kristus sarta maot bareng jeung Anjeunna, nya kitu keneh urang bakal dihudangkeun tina maot saperti Anjeunna, bakal hirup ngahiji jeung Anjeunna.

⁶Sarta urang terang yen hirup urang anu heubeul geus paeh bareng jeung Kristus dina salib-Na, eta hirup anu pinuh ku dosa teh dilebur supaya henteu kajajah deui ku dosa.

⁷Kapan ari geus maot mah jelema teh leupas tina pangaruh dosa.

⁸Ku sabab geus maot jeung Kristus, urang percaya yen hirup oge bakal bareng jeung Kristus.

⁹Sabab urang terang Kristus geus digugahkeun tina maot, moal pupus deui, maot moal kawasa deui ka Anjeunna.

¹⁰Maot anu disorang ku Kristus teh nya eta maot tina dosa, dosa moal kawasa deui ka

Anjeunna; ayeuna Anjeunna hirup, jumeneng jeung Allah.

¹¹Aranjeun oge nya kitu, kudu ngarasa yen diri geus maot tina dosa, tapi geus hirup deui jeung Allah ku jalan Kristus Yesus.

¹²Hirup aranjeun di ieu dunya ulah nepi ka kajajah deui ku dosa, anu temahna matak eleh ku hawa napsu sorangan.

¹³Jeung ulah mikeun babagian diri jadi pakakasna dosa pikeun migawe kajahatan. Diri urang anu ku Allah geus dipindahkeun tina maot kana hirup teh anggur pasrahkeun ka Allah, sangkan dianggo pikeun ngalaksanakeun tujuan anu mulya.

¹⁴Ulah ngadunungan kana dosa, sabab hirup aranjeun lain dibawah ku Hukum Agama Yahudi, tapi dibawah ku kurnia Allah.

¹⁵Saterusna kudu kumaha? Naha meunang urang nyieun dosa deui pedah geus diereh ku sih kurnia Allah, lain diereh ku Hukum Agama deui? Ulah!

¹⁶Urang terang, jelema anu kumawula kudu ngawula kana parentah nu dikawulaan, boh ngawula kana dosa anu temahna maot, boh ngawula ka Allah anu ngalantarankeun bisa diangken deui ku Mantenna.

¹⁷Puji sukur ka Allah! Aranjeun anu bareto ngawula kana dosa, ayeuna geus narima sarta ngajaralankeun eusi pangajaran anu bener.

¹⁸ Aranjeun geus dileupaskeun tina dosa, geus jaradi kawula perkara nu bener.

¹⁹ (Ku sabab pangarti aranjeun kurang, nu matak sim kuring make conto nu kumawula, supaya kaharti.) Bareto aranjeun sagemblengna jaradi kawula perkara-perkara anu kotor jeung jahat. Ayeuna oge kitu kudu gembleng jadi kawula, tapi ayeuna mah jadi kawula perkara-perkara nu bener, anu tujuanana mulya.

²⁰ Keur waktu jadi kawula dosa, aranjeun henteu ngawula kana pangersa Allah.

²¹ Naon kauntungan aranjeun tina eta kalakuan, anu ayeuna mah aranjeun era lamun ngalampahkeun? Balukarna taya lian ti maot!

²² Ayeuna aranjeun geus leupas tina dosa, geus ngawula ka Allah. Kauntunganana nya eta ayeuna mah hirup aranjeun diabdikeunana ngan ka Mantenna, anu bakal mawa kana hirup anu langgeng.

²³ Upahna dosa teh maot, sabalikna ari kurnia Allah mah nya eta hirup langgeng sarta ngahiji jeung Kristus Yesus Gusti urang.

7 ¹ Dulur-dulur! Aranjeun geus tarerang kana hukum. Tangtu tarerang, hukum teh kakuatanana ngan sapanjang urang keur hirup keneh.

² Contona, awewe kabeungkeutna ku hukum ka salakina teh ngan satungtung salakina hirup keneh.

³ Sapanjang salakina hirup keneh, lamun eta awewe milu ka lalaki sejen, disebutna awewe serong. Kajaba lamun salakina geus maot, meunang kawin deui sarta sah, lain jinah.

⁴ Tah aranjeun oge kitu, dulur-dulur! Aranjeun tina Hukum Agama Yahudi geus maraot, sabab geus ngahiji jeung salira Kristus, jadi kagungan Anjeunna anu geus digugahkeun tina maot, supaya hirup aranjeun dipake kumawula ka Allah.

⁵ Waktu hirup urang nurutkeun keneh kahayang sorangan, eta kahayang-kahayang teh timbulna ku lantaran aya Hukum Agama anu mangaruhan diri urang. Ku lantaran kitu harita urang teh jadi ngawula kana maot.

⁶ Tapi ayeuna mah urang geus leupas tina eta Hukum Agama Yahudi, geus maot tina eta hukum anu tadina ngawasaan. Carana urang ayeuna ngawula, henteu cara ngawula kana hukum anu ditulis tea. Ayeuna mah ngawula ku cara anu anyar, nurutkeun pituduh Roh Allah.

⁷ Lamun kitu, naha ceuk urang Hukum Agama Yahudi teh jahat? Henteu, atuh! Tapi pang sim kuring terang naon ari dosa teh, nya Hukum eta lantaranana. Lamun Hukum Agama henteu nyebutkeun, "Ulah bogoh ka barang batur," sim kuring moal boga pikiran kitu.

⁸ Tapi ku lantaran aya parentah kitu, dosa teh meunang jalan pikeun ngahudang napsu

kasarakahan dina hate sim kuring. Da lamun hukum teu aya mah dosa teh teu leuwih ti barang paeh.

⁹Tadina hirup sim kuring tanpa eta hukum; sanggeus aya eta hukum, dosa jadi hirup,

¹⁰sabalikna sim kuring jadi maot. Eta hukum teh maksudna pikeun ngahirupkeun, tapi keur sim kuring mah anggur maehkeun.

¹¹Nya ku eta hukum dosa teh meunang jalan pikeun nipu jeung maehkeun sim kuring.

¹²Saenyana ari Hukumna mah suci, parentahna suci, adil, hade.

¹³Naha eta kitu anu hade tea anu maehkeun sim kuring teh? Tangtu lain! Anu maehkeun sim kuring teh dosa tea. Eta anu hade teh ku dosa dipake jalan maehkeun sim kuring, supaya tembong kumaha saenyana sipat dosa. Ku ayana eta parentah-parentah Allah, tembong kumaha jahatna dosa.

¹⁴Urang terang, Hukum Agama Yahudi teh sipatna rohani, ari sim kuring, manusa anu sipat jasmani geus dijual jadi kawula dosa.

¹⁵Sim kuring jadi teu ngarti ku lampah sorangan, da anu dilampahkeun teh teu akur jeung anu dipikahayang, malah sorangan ge ijid ngalampahkeunana teh.

¹⁶Ku lantaran anu dilampahkeun teh saenyana mah teu akur jeung lelembutan, ieu nandakeun yen sim kuring ngaku benerna Hukum Agama Yahudi.

¹⁷ Ana kitu atuh lain sim kuring, anu ngalampahkeunana teh saenyana mah dosa anu murba dina diri sim kuring.

¹⁸ Sim kuring ge ngarasa, diri teh henteu kaancikan ku anu hade. Buktina najan hayang oge nyieun kalakuan hade, ngalampahkeunana mah teu mampuh.

¹⁹ Anu dilampahkeun teh lain anu hade sakumaha kahayang hate, tapi anu teu panuju jeung hate.

²⁰ Ku sabab anu dilampahkeun teh lain anu panuju jeung hate, ieu nandakeun yen anu ngalampahkeunana teh lain sim kuring, tapi dosa anu ngancik dina diri.

²¹ Jadi kacindekan sim kuring, dina hal ieu anu jadi bibit pangaruhna nya hukum tea: ana sim kuring hayang migawe anu hade, ari anu timbul dina hate ngan anu goreng.

²² Batin mikasuka parentah-parentah Allah,

²³ tapi ngarasa dina diri aya deui pangaruh hukum sejen, anu pasalingsingan jeung hukum anu diaku ku budi rasa. Ku sabab kitu sim kuring jadi kabeungkeut ku hukum dosa anu mangaruhan diri sim kuring.

²⁴ Jelema cilaka sim kuring teh! Saha anu bakal nyalametkeun sim kuring tina ieu badan anu baris ngagusur kana maot?

²⁵ Rebu laksa nuhun ka Allah, Mantenna kersa nyalametkeun sim kuring ku jalan Gusti urang Yesus Kristus. Kieu kaayaan sim kuring

teh: Ari batin tunduk kana Hukum Allah, ari tabeat taluk kana hukum dosa.

8¹ Pikeun anu hirupna ngahiji jeung Kristus Yesus, hukuman teh geus teu aya,

² sabab geus dileupaskeun tina hukum dosa jeung maot ku Roh Allah, nya eta anu ngalantarankeun urang ngahiji jeung Kristus Yesus.

³ Anu henteu bisa dilakonan ku Hukum Agama lantaran manusa mah sipat lemah, dilaksanakeun ku Allah. Mantenna geus ngelehkeun dosa anu aya dina tabeat manusa, ku jalan ngutus Putra-Na ku manten, anu sumping-Na nganggo kaayaan anu sarua jeung kaayaan manusa anu dosa, pikeun ngaleungitkeun dosa.

⁴ Allah ngajalankeun kitu teh supaya pangersa-Na anu dinyatakeun dina Hukum Agama tea bisa dilakonan ku urang, anu hirup nurutkeun pituduh Roh Allah, lain nurutkeun tabeat sorangan.

⁵ Anu hirupna nurutkeun tabeat sorangan, anu dipikiranana oge dipangaruhan ku tabeatna sorangan. Sabalikna anu hirupna nurutkeun Roh Allah, anu dipikiranana oge hal-hal anu jadi pangersa Roh Allah.

⁶ Pikiran anu dipurba ku tabeat sorangan nungtun kana maot; pikiran anu ditungtun ku Roh Allah nungtun kana hirup jeung kanugrahan.

⁷ Ku sabab kitu, anu pikiranana dipurba ku tabeat sorangan teh jadi musuh jeung Allah, lantaran henteu tunduk kana Hukum Allah, jeung memang moal daekeun tunduk.

⁸ Anu nurut kana tabeat sorangan moal dipikasuka ku Allah.

⁹ Tapi hirup aranjeun mah henteu nurutkeun tabeat sorangan, geus nurut ka Roh Allah. Kitu soteh lamun bener Roh Allah aya di jero hate aranjeun. Saha-saha anu henteu ngabogaan Roh Kristus, eta lain kagungana-Na.

¹⁰ Sabalikna lamun Kristus aya di jero hate aranjeun, najan ari badan jasmani mah baris maot ku lantaran dosa, tapi Roh Allah anu aya jumeneng dina hate aranjeun baris maparin hirup ka aranjeun, lantaran aranjeun geus diangken bener ku Allah.

¹¹ Lamun Roh Allah, anu geus ngagugahkeun Yesus tina maot jumeneng di jero hate aranjeun, tangtu eta anu ngagugahkeun Kristus tina maot teh bakal ngahirupkeun deui badan aranjeun anu keuna ku maot tea, sabab Roh Mantenna jumeneng di jero hate aranjeun.

¹² Ku sabab kitu, dulur-dulur, urang teh boga hiji tanggung jawab, tapi lain tanggung jawab kana tabeat sorangan; hirup urang ulah nurutkeun eta.

¹³ Sabab lamun nurutkeun eta mah aranjeun tangtu maraot. Sabalikna lamun, ku karana

pitulung Roh Allah, aranjeun maehkeun kalakuan-kalakuan anu dosa, aranjeun tangtu hirup.

¹⁴ Sakur jelema anu dituyun ku Roh Allah, eta teh putra-putra Allah.

¹⁵ Sabab Roh paparin ti Allah teh moal midamel aranjeun jaradi kawula anu ngalantarankeun aranjeun jadi pinuh ku rasa kasieun, sabalikna bakal midamel aranjeun jadi putra-putra Allah, sarta ku perbawa Roh Allah, aranjeun bisa nyebut ka Allah, "Ama, nun Ama!"

¹⁶ Roh Allah ku manten jeung roh urang bareng nganyatakeun yen urang teh putra-putra Allah.

¹⁷ Ku sabab urang teh putra-putra-Na, urang bakal narima berkah anu ku Mantenna disayagikeun pikeun umat-Na. Sarta sakumaha Kristus, urang oge bakal narima anu ku Allah geus disayagikeun pikeun Kristus. Sabab lamun urang geus milu kana sangsara Kristus, tangtu oge bakal milu dimulyakeun jeung Anjeunna.

¹⁸ Dina kayakinan sim kuring, kasangsaraan anu kasorang ku urang ayeuna, lamun dibandingkeun jeung sagala kamulyaan anu bakal diebrehkeun ka urang mah taya pisan hartina.

¹⁹ Saalam dunya kacida ngarep-ngarepna kana wancina Allah ngebrehkeun kamulyaan putra-putra-Na.

²⁰ Sabab dunya jadi ruksak teh lain kahayangna sorangan, tapi geus kitu kersana Allah. Najan kitu aya keneh anu jadi pangharepan, nya eta:

²¹ Hiji waktu dunya teh bakal dileupaskeun tina genggaman anu ngaruksakna, bakal nampa kamerdekaan anu agung babarengan jeung putra-putra Allah.

²² Urang terang, nepi ka wanci ieu saalam dunya humarurung ku kanyeri lir nyerina awewe nu ngajuru.

²³ Anu humarurung kitu teh lain dunya bae, urang oge, anu geus nampa Roh Allah (kurnia Allah anu katampa pangheulana), humaregung sajeroning batin, ngarep-ngarep sangkan diri urang sakujur gancang-gancang dibebaskeun ku Allah sarta dijadikeun putra-putra-Na.

²⁴ Sabab pang urang bisa disalametkeun teh ku lantaran nyekel pangharepan. Tapi lamun anu diarep-arep geus breh mah, lain ge pangharepan deui. Da saha atuh anu ngarep-ngarep keneh anu geus breh?

²⁵ Urang henteu weleh ngarep-ngarep lantaran anu diarep-arep tacan breh.

²⁶ Roh Allah oge kitu, sumpingna nulungan teh lantaran urang lemah. Urang mah henteu terang kumaha kuduna neneda. Nya Roh ku anjeun anu melas-melis ka Allah mangunjukkeun ucap-ucap anu henteu bisa kedal.

²⁷ Allah anu uninga kana eusi hate urang, ka anu dipimaksud ku Roh teh ngartoseun, yen anu dipundut-Na teh pikeun umat-Na sarta sapuk jeung pangersa-Na.

²⁸ Urang terang, sagala perkara ku Allah diatur sina alus pijadieunana pikeun sakur anu cumantel ka Mantenna, anu ku Mantenna geus disalaur sakumaha tujuan Mantenna.

²⁹ Sakur anu geus kapilih ku Allah, ti samemehna kenah geus ditangtukeun sangkan jadi sakumaha kaayaan Putra-Na, ari Putra-Na bakal jadi anu kahiji ti pirang-pirang saderek.

³⁰ Kitu cara Allah nyaur sakur anu ku Mantenna geus ditangtukeun teh. Sakur anu disaur, diangken sarta nampa kamulyaan ti Mantenna.

³¹ Tina hal ieu kabeh, naon ucapkeuneun urang? Lamun Allah aya di pihak urang, saha nu bisa ngalawan ka urang?

³² Allah, anu henteu ngoretkeun Putra ku Manten sangkan jadi kurban gaganti urang, moal enya ka urang moal maparinkeun perkara-perkara lianna?

³³ Saha nu rek bisa ngagugat-gugat kasalahan urang, umat anu geus kapilih ku Allah, tur geus dinyatakeun teu salah ku Allah ku manten?

³⁴ Saha nu rek bisa nyalahkeun urang? Urang bakal aya anu ngabelaan! Nya eta Yesus Kristus, anu geus pupus, anu geus

digugahkeun deui kana hirup, anu linggih di tengeneun Allah.

³⁵ Jadi, saha anu bisa megatkeun asihna Kristus ka urang? Naha kabalangsakan, atawa panganiayaan, atawa kalaparan, atawa kamalaratan, atawa bahaya, atawa maot, bisaeun megatkeun?

³⁶ Hal eta dina Kitab Suci kaungel kieu, "Ku karana Gusti, abdi-abdi salamina aya dina bahaya pati, dijieun sapertos ka domba peunciteun."

³⁷ Moal, moal bisaeun! Eta kabeh malah geus eleh, urang geus unggul ku pitulung Anjeunna anu welas asih ka urang!

³⁸ Sim kuring estu yakin, pamohalan aya anu bisa megatkeun kaasih Anjeunna ka urang: Pati, hirup, malaikat-malaikat, pangawasa-pangawasa langit lianna, ancaman jaman nu ayeuna, nu engke,

³⁹ nu di langit, nu di bumi cindekna sagala ciciptan moal aya anu bisa megatkeun asihna Allah ka urang, sakumaha anu geus diterapkeun ka urang ku jalan Kristus Yesus Gusti urang.

9¹ Sim kuring rek ngedalkeun caritaan eusi hate anu saenyana. Sim kuring teh kagungan Kristus, moal rek bohong. Getering hate sim kuring anu dituyun ku Roh Suci ngarasa yakin yen anu rek dikedalkeun teh estu enya, nya eta:

² Sim kuring teh sedih kabina-bina, hate mani asa digerihan

³ ku hal jelema-jelema dulur sabangsa. Ari ras ka maranehanana sim kuring nepi ka boga pikir kajeun sim kuring bae anu nandangan wera Allah sarta pegat jeung Kristus teh.

⁴ Maranehna teh umat Allah, diangken jaradi putra-putra-Na, dipaparin ningal kamulyaan Mantenna, diajak nyieun jangji, dipaparin Hukum-hukum Agama, dipaparin pituduh hal ngabakti anu bener, geus dipaparin jangji ku Allah,

⁵ jaradi turunan karuhun urang Ibrani anu kamashur, sarta Kristus oge kapan nurutkeun kamanusaanana mah sabangsa jeung maranehna. Mugia kapuji salalanggengna Allah anu ngatur sakabeh perkara! Amin.

⁶ Sim kuring lain rek nyebutkeun yen jangji Allah gajlig; da henteu kabeh urang Israil jaradi umat Allah.

⁷ Jeung henteu kabeh turunan Ibrahim jaradi putra-putra Allah. Kapan kieu lahiran Allah ka Ibrahim teh, "Anu ku Kami disebut turunan maneh teh ngan anu turun ti Ishak."

⁸ Ieu hartina, turunan Ibrahim anu bakal dijadikeun putra-putra Allah mah ngan anu lahir ku karana jangji Allah wungkul, henteu kabeh.

⁹ Sabab jangji Allah teh kieu ungelna, "Lamun geus jejeg waktuna, Kami tangtu

datang deui, sarta Sarah bakal boga anak, lalaki."

¹⁰ Tapi tacan anggeus semet eta. Putra Rabeka aya dua, sarama, nya eta Ishak karuhun urang.

¹¹ Memeh eta barudak lahir, Allah geus nangtoskeun anu mana anu bakal dipilih ku Mantenna. Jadi milihna henteu gumantung kana kalakuanana, tapi gumantung ka saha kersa-Na nyaur. Sabab samemeh eta barudak lahir, memeh barisa migawe hade atawa goreng,

¹² Allah geus ngalahir kieu ka Rabeka, "Lanceukna bakal ngawula ka adina."

¹³ Dina Kitab Suci kaungel Allah ngalahir kieu, "Kami asih ka Yakub, ka Esau mah cua."

¹⁴ Ana kitu, naha ceuk urang Allah teh teu adil? Lain teu adil.

¹⁵ Sabab Allah ngalahir kieu ka Musa, "Kami bakal mikawelas ka sakur anu kamanah ku Kami; Kami rek ngurniaan ka saha Kami kersa."

¹⁶ Jadi kabeh oge wungkul gumantung kana sih kurnia Allah, henteu gumantung kana kahayang jeung kalakuan jelema.

¹⁷ Sabab, "Allah ngalahir ka raja Mesir", kaungel dina Kitab Suci, "Maneh ku Kami dijieun raja, supaya maneh ngawanohkeun kakawasaan Kami, jeung ngamashurkeun jenengan Kami ka saalam dunya."

¹⁸ Tah kitu, Allah teh mikawelas ka saha bae kersa-Na, ngadamel jelema jadi bedegong oge kumaha kersa-Na.

¹⁹ Meureun ceuk aranjeun teh, "Ari kitu mah naha Allah nyalahkeun manusa? Saha jelemana anu kuat mapalangan pangersa Allah?"

²⁰ Dulur-dulur, saha aranjeun teh make wani nambalang ka Allah? Pot kembang moal nanyakeun ka nu nyieunna, "Ku naon kuring dijieun siga kieu?"

²¹ Kumaha-kumaha oge jelema anu nyieun eta pot wenang ngagawekeun taneuh porang sakahayangna, wenang tina taneuh porang anu sagumpel nyieun dua pot, nu hiji alus, nu hiji deui basajan pisan.

²² Anu dipidamel ku Allah oge kitu. Mantenna kagungan pangersa nembongkeun bebendu jeung kakawasaana-Na. Tapi Mantenna kersa nyabaran, kacida sabar-Na ka anu geus tangtu bakal cilaka lamun ku Mantenna dibenduan teh.

²³ Pangersa-Na teh rek ngebrehkeun kamulyaana-Na anu tanpa watesna, bakal dikucurkeun ka urang anu ku Mantenna dipikawelas, anu ku Mantenna geus ditangtukeun bakal dipaparin kabagjaan.

²⁴ Urang, anu ku Mantenna geus disalaur teh lain ngan anu ti urang Yahudi bae, tapi oge ti bangsa-bangsa sejenna.

²⁵ Kieu pilahir-Na anu kaungel dina Kitab Nabi Hosea, "Jelema-jelema nu lain kagungan Kami, baris diaku Umat Kami, Bangsa anu ku Kami teu dipikanyaah, baris diaku Kanyaah Kami,

²⁶ Jeung di mana-mana, di tempat maranehanana disebut, Maraneh lain umat Kami, bakal disarebut putra-putra Allah anu jumeneng."

²⁷ Ngeunaan urang Israil, aya lahiran Nabi Yesaya kieu, "Sanajan urang Israil lobana kawas keusik di basisir, anu bakal salamet mah ngan saeutik,

²⁸ sabab Pangeran bakal gancang-gancang ngayakeun balitungan jeung saeusi dunya."

²⁹ Kieu deui lahiran Nabi Yesaya, "Lamun bae teu aya pisan turunan urang anu dikarikeun ku Allah Nu Maha Kawasa, tan wande urang teh bakal jadi kawas nagri Sadumu jeung Gomora."

³⁰ Ku sabab eta kacindekan urang teh kieu, bangsa-bangsa nu lain Yahudi, anu henteu ngihthiarkeun maneh supaya diangken ku Allah, ku Allah geus diangken, sabab percaya ka Mantenna.

³¹ Sabalikna anu kasebutna umat Allah, sangkan diangken ku Allah teh ihtiar sorangan ku jalan netepan hukum tea; maranehna henteu hasil.

³² Ku naon pangna teu hasil? Sabab ihtiar lain ku jalan percaya, tapi ngandelkeun ihtiar

sorangan, geus bae lalabuh, titajong kana "Batu Tatajongan".

³³Eta batu dina Kitab Suci kieu kaungelna, "Tengetkeun! Kami neundeun hiji batu di Sion; jelema-jelema bakal titarajong kana eta, batu gede, maranehna bakal lalabuh. Tapi sing saha anu percaya ka Anjeunna, moal kaduhung."

10¹Dulur-dulur, pohara gedena kahayang sim kuring supaya bangsa sim kuring disalametkeun. Jeung sim kuring teh bener-bener neneda ka Allah, sangkan hal eta kajadian.

²Sim kuring wani nyebutkeun, maranehna teh kacida garetolna ibadah ka Allah. Hanjakal ibadahna henteu nurutkeun pituduh anu bener.

³Henteu nyarahoeun jalan anu ti Allah supaya manusa bisa diangken bener. Maranehanana marake jalan sorangan bae, henteu marake jalan anu ti Allah.

⁴Hukum Agama teh kapan enggeus rengse ditedunan ku Kristus, jadi sing saha anu percaya ka Anjeunna tangtu ku Allah diangken deui.

⁵Hal manusa bisa diangken bener ku Allah ku jalan nedunan Hukum Agama, kieu diseratkeunana ku Musa, "Saha-saha anu nurut kana Hukum Agama, tangtu hirup."

⁶Hal manusa bisa diangken bener ku Allah ku jalan percaya, Kitab Suci nyebutkeun kieu,

"Teu perlu maraneh nanya di jero hate, Saha nu baris naek ka sawarga? (Maksudna pikeun ngalungsurkeun Kristus ka dunya.)

⁷Atawa, Saha nu baris turun ka jero kubur? (Maksudna ngangkat Kristus tina maot.)"

⁸Eta kieu maksudna, "Warta ti Allah teh geus kacida santekna ka aranjeun, geus dina biwir, di jero hate aranjeun." Eta warta teh nya eta warta anu ngeunaan hal percaya tea, anu keur diwawarkeun ku sim kuring saparakanca.

⁹Lamun aranjeun ngaku jeung percaya yen Yesus teh Gusti, anu ku Allah geus digugahkeun tina maot, tangtu aranjeun salamet.

¹⁰Ku jalan percaya, urang bisa diangken bener ku Allah, sarta ku jalan ngaku ka Anjeunna urang tangtu salamet.

¹¹Ceuk ungel Kitab Suci, "Sakur anu percaya ka Anjeunna moal kaduhung."

¹²Ieu teh pikeun sarerea, pikeun urang Yahudi jeung bangsa-bangsa sejen, taya nu dibeda-beda. Allah teh hiji, Pangeran sarerea, anu pitulung-Na tanpa wangenan pikeun sakur anu sasambat ka Mantenna.

¹³Sakumaha ungel Kitab Suci, "Saha-saha anu sasambat neda pitulung ka Mantenna tangtu disalametkeun."

¹⁴Tapi ari henteu percaya mah rek kumaha bisa sasambat menta tulung? Jeung kumaha rek bisa percaya lamun tacan ngadenge warta

tina hal eta? Jeung kumaha eta warta bisa kadenge lamun henteu diwawarkeun?

¹⁵ Jeung kumaha rek diwawarkeunana lamun teu aya anu diutus? Dina Kitab Suci kaungel, "Aya ku matak resep utusan daratang marawa warta anu pikabungaheun!"

¹⁶ Tapi anu daek narima eta Injil Kasalametan teh henteu kabéh. Saur Yesaya ge, "Gusti, saha nu bade percaya kana warta anu diwawarkeun ku abdi-abdi?"

¹⁷ Jadi, percaya kana eta warta téh kudu ngadenge heula wartana, ari wartana katarimana ti jelema-jelema anu ngawawarkeun hal Kristus.

¹⁸ Tapi sim kuring rek nanya, "Naha enya maranehanana tacan ngadarengé eta warta? Puguh enggeus, sakumaha ungel Kitab Suci, Soarana parat ka saampar jagat, ucapanana tepi ka tungtung-tungtung bumi."

¹⁹ Sakali deui sim kuring rek nanya: Naha teu ngalartieun kitu urang Israél téh? Musa ku anjeun anu bakal ngawaler pangheulana, "Kieu timbalan Allah, Umat Kami sina sirik ka hiji bangsa anu teu kaasup umat, sina arambekeun ku hiji bangsa anu taya kanyahona."

²⁰ Yesaya mah nyaurkeunana leuwih wani deui, "Kami ngahaja sina kapanggih ku jelema-jelema anu henteu nareangan, nembongan ka jelema-jelema anu tara naranyakeun Kami."

²¹ Ari ngeunaan Isra'il mah saurna teh,
"Sapoe jeput Kami nyodoran leungeun
ngahiap-hiap hiji bangsa anu wangkelang
jeung bantahan."

11 ¹ Pananya sim kuring, "Naha Allah teh
geus miceun umat-Na ku manten?"
Geus tangtu henteu! Sim kuring oge kapan
urang Isra'il, turunan Ibrahim ti kaom
Binyamin.

² Allah henteu nolak ka umat-Na anu ku
Mantenna geus dipilih ti mimiti kenéh.
Aranjeun terang kumaha ungelna Kitab
Suci anu ngeunaan Elias, waktu anjeunna
ngadukeun urang Isra'il ka Allah,

³ "Gusti, maranehanana parantos maehan
nabi-nabi Gusti, sareng ngaruntuh-
runtuhkeun altar paranti ngurban ka Gusti.
Anu hirup kenéh kantun abdi, keur diarah
bade dipaehan."

⁴ Kumaha waleran Allah? "Kami boga kenéh
tujuh rebu jelema anu henteu nyarembah ka
Baal, dewa palsu."

⁵ Ayeuna oge kitu, aya kenéh saeutik
jelema-jelema anu dipilih ku Allah ku karana
rahmat-Na.

⁶ Dipilih soteh ngan ku karana rahmat-Na
bae, lain pedah ningali kalakuanana. Ari
pamilih Allah lantaran ningali kalakuan jelema
mah atuh kurnia-Na teh lain ge kurnia.

⁷ Jadi, kumaha? Urang Isra'il teu bisa
manggihkeun anu ditareanganana. Anu

manggihkeunana ngan sagolongan leutik, jelema-jelema anu memang geus dipilih ku Allah. Nu sejenna mah geus jadi tarorek kana panyaur Allah teh.

⁸ Sakumaha ungel Kitab Suci, "Hate jeung pikiran maranehanana ku Allah disina nambag, nepi ka ayeuna maranehna teu barisa nenjo teu barisa ngadenge."

⁹ Saur Daud mah, "Sing kagubed maranehna ku pesta-pestana, sing tinggedebug, sing dihukum!

¹⁰ Sing lalolong matana, tong barisa nenjo, sing barengkung awakna balas nanggung kasusah sapapanjangna."

¹¹ Pananya sim kuring, "Waktu urang Yahudi tinggedebug titarajong, naha maranehna tumpur?" Henteu! Malah sina paranaseun dumeuh anu disalametkeun teh malah bangsa sejen, da maranehna sorangan mah nyarieun kasalahan.

¹² Dosa urang Yahudi ngalantarankeun dunya meunang rahmat sakitu poharana; miskinna rohani urang Yahudi ngalantarankeun bangsa-bangsa sejen meunang kurnia sakitu jembarana. Komo lamun sakabeh urang Yahudi diarangken ku Allah, nugraha anu bakal katarima bakal leuwih ti kitu.

¹³ Ayeuna sim kuring hayang nyarita ka aranjeun nu lain urang Yahudi. Salila sim kuring ngalakonan gawe jadi rasul pikeun

bangsa-bangsa sejen, sim kuring kacida bungahna.

¹⁴ Susuganan sim kuring bisa mapanas bangsa sorangan, malakmandar ku jalan kitu bisa nyalametkeun maranehna saeutik mah.

¹⁵ Kapan ku lantaran maranehna ditolak ku Allah, dunya anu tadina dimusuh ku Allah jadi diangken deui ku Mantenna. Komo lamun maranehna ditampi deui ku Allah, eta mah lir nu geus maot hirup deui!

¹⁶ Lamun keureutan roti anu pangheulana dihaturkeun ka Allah, roti weuteuhna oge kapan anu Mantenna.

¹⁷ Sawatara dahan tangkal jetun nya eta urang Yahudi ditilas. Dina urutan nilasna dicangkokkeun dahan tina tangkal jetun leuweung, nya eta aranjeun, nu lain urang Yahudi. Ku sabab dicangkokkeun dina dahan anu ditilas tea, aranjeun jadi hirup-hurip ku kahirupan rohani ti urang Yahudi.

¹⁸ Ku lantaran kitu poma, aranjeun ulah ngarendahkeun maranehna, anu geus ditilas saperti dahan tea. Jeung deui rek aragul ku naon? Aranjeun mah sakadar dahan. Dahan moal bisaun ngahirupan akar, akar anu ngahirupan dahan.

¹⁹ Tapi meureun ceuk aranjeun, "Pang eta dahan ditilas oge supaya kuring lalusa cicing di dinya."

²⁰ Eta bener. Maranehnanu matak ditilas teh lantaran henteu percaya. Ari aranjeun pang

caricing di dinya lantaran percaya. Tapi ulah dir, anggur sing sarieun.

²¹Allah henteu lebareun nilas urang Yahudi anu diupamakeun dahan-dahan asal, naha baris lebareun nilas aranjeun?

²²Dina hal ieu nyata, Allah teh manah-Na kacida leuleuyna, tapi oge kacida kerasna. Ka anu dosa Mantenna keras, tapi ka aranjeun mah tangtu ngaleuleuyan, lamun aranjeun tetep tigin kana welas asih-Na. Lamun teu kitu aranjeun oge tangtu ditilas.

²³Ari urang Yahudi, lamun babalik pikir tina henteu percayana, tangtu ditempatkeun deui dina urutan ditilas, da Allah mah kawasa midamel kitu.

²⁴Aranjeun anu lain Yahudi, anu diupamakeun dahan jetun leuweung, geuning najan beda sipat oge bisa dicangkokkeun kana dahan jetun anu tulen. Atuh komo urang Yahudi, anu diupamakeun dahan jetun anu ditilas ti anu tulen, tangtu leuwih gampang Allah ngahijikeunana deui kana tangkal asalna.

²⁵Dulur-dulur, sim kuring rek muka hiji rasiah, supaya aranjeun ulah nepi ka boga rasa pangpinterna. Nya eta: Urang Israil teh murugulna moal salilana. Lamun jelema-jelema anu lain urang Yahudi anu aranut ka Allah geus jejeg jumlahna, urang Israil geus moal murugul deui.

²⁶ Ku sabab kitu sakabeh urang Israil bakal salamet. Sakumaha ungel Kitab Suci, "Ti Sion bakal sumping Jurusalamet, anu bakal ngaleungitkeun kadorakaan turunan Yakub.

²⁷ Kitu jangji Kami ka maranehna, mangsa Kami ngaleungitkeun dosa-dosana."

²⁸ Ku sabab urang Yahudi nolak Injil Kasalametan, ku Allah dimusuhan. Nu untung aranjeun nu lain urang Yahudi. Tapi ku lantaran ku Allah geus dipilih, urang Yahudi tetep dipikaasih ku Mantenna, tina ngemutkeun karuhun maranehanana.

²⁹ Sabab lamun Allah geus milih jeung ngurniaan, manah-Na moal barobah deui.

³⁰ Aranjeun anu lain urang Yahudi, anu tadina lain jelema anu narurut ka Allah, ayeuna geus dipikawelas ku Mantenna.

³¹ Urang Yahudi oge kitu keneh halna. Ayeuna maranehna henteu narurut ka Allah, eta jadi lantaran aranjeun dipikawelas ku Allah. Urang Yahudi oge engke bakal dipikawelas.

³² Sabab sakabeh manusa ku Allah geus disina henteu narurut, supaya Mantenna iasa nembongkeun welas asih-Na ka maranehna.

³³ Maha jembar Allah! Kawijaksanaan jeung kauninga-Na sakitu jerona. Saha anu bisa ngajugjugan putusan-putusan Mantenna? Saha anu bisa ngarti kana cara barang damel-Na?

³⁴ Dina Kitab Suci kaunggel, "Saha anu bisa neuleuman manah Pangeran? Saha anu werat nganasehatan ka Mantenna?"

³⁵ Saha anu geus kungsi kikiriman ka Mantenna, nepi ka Mantenna kudu males ngintunan?"

³⁶ Sabab saniskara oge Mantenna anu nyiptakeun. Sakabehna asal ti Mantenna, keur Mantenna. Sanggakeun puji ka Allah, salalanggengna! Amin.

12 ¹ Dulur-dulur! Ku sabab Allah sakitu murah asih-Na ka urang, sim kuring menta ka aranjeun supaya ngabaktikeun diri ka Mantenna, jadikeun kurban hirup-hirup; kumawula ka Mantenna bae supaya sukaeun manah-Na. Kudu kitu ibadah teh, kakara bener.

² Ulah miluan adat kabiasaan ieu dunya. Batin teh sina dianyarkeun ku Mantenna, supaya pikiran aranjeun barobah anyar sama sakali. Ari geus kitu mah tangtu bakal terang kana pangersa Allah, mana nu hade, nu sampurna, nu matak bisa nyukakeun manah-Na.

³ Sim kuring anu geus ngarasakeun murah asih-Na, hayang mere pepeling ka aranjeun: Ulah boga rasa diri leuwih ti kaayaan anu sabenerna. Ngukur diri kudu reujeung rendah hate, luyu jeung gedena iman paparin ti Allah.

⁴ Lir upama badan, hiji tapi anggahotana rupa-rupa,

⁵ kaayaan urang oge kitu. Lobaan, rupa-rupa, tapi ku sabab geus ngahiji jeung Kristus, urang teh geus dihiijikeun jadi sabadan.

⁶ Rahmat kabisa anu katampa ku urang masing-masing rupa-rupa, digunakeunana kudu cocog jeung maksud Allah anu maparinkeunana. Rahmat kana bisa ngawawarkeun warta ti Allah, gunakeun kana ngawawarkeun eta warta, luyu jeung getering iman.

⁷ Rahmat kana bisa nulung, gunakeun kana tutulung; rahmat kana bisa ngawuruk, gunakeun kana ngawuruk;

⁸ rahmat kana bisa ngagedekeun hate batur, gunakeun kana ngagedean hate batur. Saha bae, lamun mere kudu reujeung balabahna, nungtun kudu reujeung enya-nya, mere kahadean kudu reujeung senang hate.

⁹ Tembongkeun kanyaah reujeung ikhlas. Musuhan kagorengan, genggem naon anu hade.

¹⁰ Sing silih raketan, silih pidulur, jeung silih ajenan.

¹¹ Kudu getol kana gawe, ulah mumulan. Kudu bakti ka Allah reujeung hate anu tigin.

¹² Dina keur aya anu diharep, hate kudu masing janglar, sing tawekal dina kasusah, jeung sing rajin neneda.

¹³ Batur sakapercayaan anu keur aya kakurangna, tulungan sapangabutuhna;

tampa hade-hade mun aya anu ngadon datang ka imah.

¹⁴Jelema anu neungteuinganan ulah disumpahan, malah kudu dipangnedakeun ka Allah mugia sing diberkahan. Enya, kudu kitu!

¹⁵Kudu milu bagja ka nu meunang bagja, milu ceurik ka nu ceurik.

¹⁶Tata-titi ka batur kudu sarua. Nyekel kawajiban ulah bari kamagungan, kudu reujeung rendah hate. Ulah ngarasa aing pinter.

¹⁷Nu goreng ulah dibales ku goreng. Usahakeun kumaha bae jalanna anu ceuk batur ge hade,

¹⁸sing sabisa-bisa neangan pijalaneun akur jeung saha bae.

¹⁹Poma dulur-dulur, ulah hayang ngabales, eta mah wewenang Allah. Ceuk Kitab Suci oge, "Kami anu pimaleseunana, Kami anu bakal ngahukumna, kitu pilahir Pangeran."

²⁰Malah hadena mah, sakumaha ceuk Kitab Suci, "Lamun musuh lapareun bere dahar, lamun hanaangeun bere nginum; ku dikitukeun teh manehanana moal teu ngarasa asa renghek bawaning ku eraeun."

²¹Kade, ulah nepi ka kabawa ku amarah, elehkeun pikiran goreng teh ku anu hade.

13 ¹Unggal jelema kudu nurut ka pamarentah, sabab henteu aya pamarentah anu teu karana widi Allah. Jadi

pamarentah anu ayeuna eukeur oge geus kersaning Allah.

² Saha bae, anu ngalawan ka pamarentah, sarua jeung ngalawan kana aturan anu geus ditangtukeun ku Allah, anu ngalawanna tangtu meunang hukuman.

³ Pikeun warga anu hade kalakuanana, pamarentah teh moal matak sieun. Matak sieun soteh pikeun warga anu jahat. Aranjeun harayang sangka henteu ngarasa sieun ku anu keur nyekel pamarentahan? Atuh masing hade kalakuan, tangtu ku itu dipuji,

⁴ da itu jenengna teh jadi kawula Allah pikeun kamaslahatan wargana. Ari aranjeun jahat mah puguh bae jadi sieun, da pamarentah teh boga kawasa pikeun ngahukum. Pamarentah teh kawula Allah pikeun ngalaksanakeun Hukum Allah ka wargana anu jahat.

⁵ Eta sababna aranjeun kudu narurut ka pamarentah. Lain ku dumeh sieun meunang hukuman, tapi pangpangna mah kudu ngarasa geus sawajibna.

⁶ Ieu kenah sababna pang aranjeun kudu malayar pajeg, lantaran pamarentah teh kawula Allah anu keur ngajalankeun aturan Mantenna.

⁷ Jadi, bayar sakur anu kudu dibayar ka pamarentah, boh pajeg lamun kudu mayar pajeg, boh cuke lamun kudu mayar cuke. Hargaan pamarentah, ajenan.

⁸ Ka saha bae oge ulah boga hutang salian ti hutang kanyaah ka pada batur. Sabab nyaah ka batur teh nedunan Hukum Musa.

⁹ Parentah-parentah anu ungelna, "Maneh ulah jinah, ulah maehan, ulah maling, ulah bogoh ka barang batur," kitu deui parentah-parentah sejen salengkepna, diringkeskeun jadi hiji parentah anu ungelna, "Maneh kudu nyaah ka batur saperti ka diri sorangan."

¹⁰ Lamun aya rasa kanyaah ka batur, tangtu moal jahat ka batur. Ku sabab kitu, nyaah ka batur teh nedunan sakabeh parentah Hukum Agama.

¹¹ Pek eta lalampahkeun kitu, da aranjeun ge tangtu ngarti, ayeuna teh geus waktuna kudu nyaring. Sabab kana waktu urang disalametkeun teh ayeuna mah geus leuwih deukeut ti batan bareto samemeh urang percaya.

¹² Peuting geus tereh nyingkir, beurang geus tereh datang. Eureunan sagala hal anu sok dipigawe waktu poek, geura dangdan pakarang geusan nyanghareupan caang.

¹³ Tingkah laku masing luyu sakumaha pantesna hirup dina caangna beurang ulah pepestaan bae, ulah mabok, ulah rucah, ulah aeb, ulah gelut, ulah dengki.

¹⁴ Cekel pakarang ti Gusti Yesus Kristus, ulah ngumbar pidosaeun ngalajur napsu.

14 ¹Jelema anu kurang panceg kayakinanana kudu dimalum, pamadegan-pamadeganana ulah diutik-utik.

²Jelema teh aya nu yakin yen sagala kadaharan meunang didahar, tapi aya oge anu ngan ngadahar sayur-sayuran, lantaran ngarasa kurang yakin.

³Anu yakin meunang ngadahar sagala rupa, ulah moyok ka anu tara. Anu ngan ngadahar sayur-sayuran bae oge ulah nyalahkeun ka anu sok ngadahar naon bae, da masing-masing geus ditarima ku Allah.

⁴Saha kitu ari aranjeun, wani-wani nyalahkeun badega batur? Kumawulana rek kapake rek henteu, eta urusan dununganana anu boga hak nangtukeun. Jeung tangtu eta kawula teh bisa kapake, da Pangeran mah kawasa midamel kitu.

⁵Aya jelema anu nganggap mulya kana hiji poe, tapi aya oge anu nganggap poe mah kabeh ge sarua. Keun bae kumaha ceuk anggapana masing-masing.

⁶Anu nganggap mulya kana hiji poe, kituna teh pikeun ngamulyakeun Pangeran. Anu sok ngadahar naon bae, eta oge pikeun ngamulyakeun Pangeran, tanda narimakeun geus dipaparin eta dahareun. Anu nolak ngadahar salah sahiji kadaharan, kitu keneh pikeun ngamulyakeun Pangeran, nandakeun panarimana ka Allah.

⁷ Saurang ge urang teh henteu aya anu hirupna atawa maotna ngan keur sadirieunana bae.

⁸ Keur hirupna, hirupna teh pikeun Pangeran, geus maotna, maotna teh pikeun Pangeran. Jadi, hirup jeung maot teh kagungan Pangeran.

⁹ Kapan Kristus pupus jeung gugah hirup deui teh supaya jadi Gustina anu harirup jeung nu geus maraot.

¹⁰ Ku sabab kitu aranjeun anu ngan ngadahar sayur-sayuran, ku naon nyalahkeun ka pada dulur? Sarta aranjeun anu yakin meunang ngadahar naon bae, ku naon moyok ka pada dulur? Urang kabeh bakal jogo di payuneun Allah pikeun diadilan.

¹¹ Sabab ceuk ungel Kitab Suci, "Satemenna," pilahir Pangeran, "ieu Kami Allah anu jumeneng, sakabeh jelema bakal sarujud ka Kami, jeung ngaraku yen Kami Allah."

¹² Ku hal eta urang teh kudu nyanggakeun tanggung jawab ka Allah tina kalakuan urang masing-masing.

¹³ Ku sabab kitu enggeus urang teh ulah silih cawad deui. Anggur sabalikna sing sabisa-bisa ulah nyieun lantaran dulur tikosewad labuh kana dosa.

¹⁴ Tina ngahiji jeung Gusti Yesus teh sim kuring meunang kayakinan, yen dasarna mah kadaharan teh teu aya anu najis. Tapi

pikeun jelema anu nganggap aya sawatara kadaharan anu najis, tangtu bae pikeun manehna mah eta kadaharan teh jadi najis.

¹⁵ Lamun aranjeun nganyerikeun hate dulur tina soal kadaharan, kalakuan kitu teh nandakeun aranjeun geus taya kanyaah. Ulah ngaruksak hate dulur ku soal anu didahar ku aranjeun, da Kristus pupus teh kapan keur manehna oge!

¹⁶ Hal anu ku aranjeun dianggap hade teh ulah matak jadi goreng kasebutna.

¹⁷ Di Karajaan Allah mah nu penting teh lain hal anu didahar jeung diinum, tapi nya eta bener lampah, hirup rukun, narimakeun reujeung suka sakur anu dipaparinkeun ku Roh Suci.

¹⁸ Anu ngawulana ka Kristus kieu, bakal kamanah ku Allah sarta diajenan ku pada jelema.

¹⁹ Ku sabab kitu anu kudu dijieun tujuan teh salilana kudu hal-hal anu matak pirukuneun jeung anu baris bisa dipake silih tunjang pada batur.

²⁰ Ulah ku lantaran soal kadaharan hal anu geus dipidamel ku Allah jadi ruksak. Kadaharan naon bae kabeh ge meunang, tapi lamun matak ngalantarankeun batur labuh kana dosa, salah lamun didahar teh!

²¹ Ti batan matak ngalantarankeun dulur sakapercayaan dosa, leuwih hade ulah ngadahar daging, atawa nginum anggur.

²² Hal anu diyakinan ku aranjeun tea lakonan ku aranjeun bae sorangan di payuneun Allah nyalira. Anu ngarasa yen hal anu diyakinanana teh bener, eta jelema bagja.

²³ Sabalikna lamun hamham ku anu rek didahar tapi tetep bae didahar, tangtu ku Allah disalahkeun, lantaran ngadaharna teh pasalingsingan jeung kayakinan imanna. Sagala rupa anu henteu make dasar iman, eta dosa.

15 ¹Urang anu panceg iman, kudu nulungan ka batur anu imanna kurang panceg, mantuan ngahampangkeun kabeubeurat hatena. Ulah hayang ngeunah sorangan bae,

² jembarkeun hate dulur teh supaya imanna panceg deui.

³ Kristus oge henteu senang-senang nyalira, sakumaha ceuk Kitab Suci, "Sagala panghina anu ditujukeun ka maraneh keunana ka Kami."

⁴ Anu ditulis dina Kitab Suci teh kabeh oge maksudna ngajar urang, kudu sabar tawekal supaya urang ulah nepi ka pegat harepan. Kitu eusi pangajaranana ka urang.

⁵ Mugia ku pitulung Allah anu iasa nabahkeun jeung ngalilipur hate urang, aranjeun bisa sahate jeung pada dulur, nurutkeun conto ti Kristus Yesus,

⁶ supaya bisa ragem sasora enggoning muji ka Allah, Ramana Gusti urang Yesus Kristus.

⁷ Kudu silih tarima jeung pada dulur, cara Kristus narima aranjeun, supaya matak mulya ka Allah.

⁸ Sing aringet, Kristus geus ngawulakeun hirup-Na ka urang Yahudi, supaya kanyahoan yen Allah teh satia, kersa ngalaksanakeun sakur anu ku Mantenna geus dijangjikeun ka karuhun maranehna,

⁹ jeung supaya bangsa-bangsa sejen oge ngamulyakeun ka Allah, muji welas asih-Na. Sakumaha ungel Kitab Suci, "Ku margi kitu abdi bade muji ka Gusti di kalangan bangsa lian, bade nganyanyikeun pupujian ka pajenengan Gusti."

¹⁰ Aya deui, "Eh bangsa-bangsa, sing saruka bungah reujeung umat Allah!"

¹¹ Aya deui, "Puji Pangeran, eh bangsa-bangsa; puji Mantenna, eh sakabeh manusa!"

¹² Aya deui, ieu saur Yesaya, "Ti turunan Isai, engke aya nu muncul saurang, anu bakal ngereh bangsa-bangsa, jadi pangharepan bangsa-bangsa lian."

¹³ Mugia Allah, sumber pangharepan urang, ka aranjeun maparin kasukaan jeung kanugrahaan lantaran aranjeun percaya ka Mantenna, supaya ku pangdeudeulna Roh Suci, aranjeun tetep ngaharep ka Mantenna.

¹⁴ Dulur-dulur! Sim kuring yakin pisan yen aranjeun teh leber ku anu harade, sugih ku pangarti, sarta bisa silih papatahan.

¹⁵ Tapi dina sawatara hal sim kuring dina ieu surat mepelingan sakitu peureusna. Dalah dikumaha da kitu pamenta tugasna ti Allah,

¹⁶ enggoning jadi kawula Kristus Yesus, digawe pikeun bangsa-bangsa nu lain Yahudi. Cara sim kuring nepikeun Injil Kasalametan ti Allah teh make cara imam, hayang supaya bangsa-bangsa nu lain Yahudi bisa layak disanggakeun ka Allah ku Roh Suci.

¹⁷ Lamun geus bisa nepi ka kitu, sim kuring enggoning ngahiji jeung Kristus ngawula ka Allah teh meureun kacida reueusna.

¹⁸ Wani soteh ngomong kieu ngan ku pedah geus bisa ngajalankeun gawe ti Kristus, nungtun bangsa-bangsa nu lain Yahudi sina aranut ka Allah. Tarekahna ku ucap, ku lampah,

¹⁹ ku mujijat-mujijat jeung kaahengan-kaahengan ti Anjeunna, jeung ku kakawasaan Roh Allah. Ku cara kitu, Injil Kasalametan salengkepna ngeunaan Kristus, ku sim kuring geus diwawarkeun di sapanjang jalan ti Yerusalem nepi ka Ilirikum.

²⁰ Cita-cita sim kuring, ngawawarkeun Injil Kasalametan ti Allah teh ngan hayang ka tempat-tempat anu tacan ngadarengé hal Kristus bae, sabab sim kuring teu hayang ngadegkeun di tempat anu geus digawean ku nu sejen.

²¹ Sakumaha ceuk ungel Kitab Suci, "Anu tacan meunang warta hal Anjeunna, engke

mah bakal narenjo; anu tacan ngadarengé, bakal ngalarti kana hal eta."

²²Tah kitu sababna nu matak saban rek datang ka aranjeun tara jadi bae téh.

²³Ayeuna mah sugan bisa. Sim kuring tangtu datang ka aranjeun,

²⁴urang sosonoan sawatara waktu. Geus kitu arek terus ka Sepanyol, mugi-mugi ku aranjeun dibantu supaya sim kuring bisa ka ditu.

²⁵Tapi ayeuna mah arek ka Yerusalem heula keur kaperluan umat Allah di ditu,

²⁶nya eta nganteurkeun duit sumbangan ti jamaah-jamaah di Makedoni jeung Ahaya, pikeun dulur-dulur urang anu mariskin di Yerusalem.

²⁷Nyarumbangna téh nariatna sorangan bae. Tapi memang pantes maranehna nulung téh. Kapan pang bangsa-bangsa nu lain Yahudi mareunang rahmat rohani téh ku jalan urang Yahudi, jadi pantes lamun maranehanana mulang ku harta ka urang Yahudi.

²⁸Lamun ieu geus beres, terus arek ka Sepanyol, bari liwat nyimpang ka aranjeun.

²⁹Engke datang téh bari jeung mawa pirang-pirang berkah ti Kristus.

³⁰Demi Gusti urang Yesus Kristus, jeung demi kanyaah anu asal ti Roh Allah, mugi-mugi aranjeun oge sing cara sim kuring, neneda ka Allah, mugi-mugi sim kuring ku Mantenna disarengan.

³¹Pangnedakeun, mugi-mugi sim kuring ku Allah diluputkeun tina ancaman urang Yudea anu henteu palercaya; mugi-mugi deui duit sumbangan tea bisa mulus ditarima hade-hade ku umat Allah di Yerusalem.

³²Geus kitu mah, mun Allah marengkeun, datang ka aranjeun teh meureun bari jeung lugina hate, sarta bisa ngararasakeun bagjana papanggih jeung aranjeun.

³³Mugia Allah, sumber kabagjaan urang, nyarengan aranjeun. Amin.

16 ¹Sim kuring nitipkeun Pebe, dulur urang awewe anu ngabantu pagawean jamaah Kengkrea.

²Muga ditarima demi pajenengan Gusti, da urang teh umat Allah. Bisi aya kabutuhna bantu. Manehna sorangan kacida tutulungna ka nu sejen, nya kitu deui ka sim kuring.

³Titip salam ka Priskila jeung Akwila, batur sim kuring ngawula ka Kristus Yesus.

⁴Meh bae maranehna tiwas ngabelaan sim kuring. Kacida sim kuring nganuhunkeunana. Jamaah-jamaah bangsa sejen oge kacida nganaruhunkeunana ka maranehna.

⁵Salam oge ka dulur-dulur anu sok karumpulan di imahna. Salam ka sobat sim kuring Epenetus, anu pangheulana ti propinsi Asia percaya ka Kristus.

⁶Salam ka Maria, anu geus kacida soso-sosonna ngabantu aranjeun.

⁷ Salam ka Andronikus jeung Yunias, sabangsa jeung sim kuring sarta bareng milu dibui. Ku rasul-rasul mah duanana oge geus teu dipikabireuk, arasup Kristenna heulaeun sim kuring.

⁸ Salam ka Ampliatus, anu rapet jeung sim kuring dina ngahiji jeung Gusti.

⁹ Salam oge ka Urbanus, batur sapagawean ngawula ka Kristus; jeung ka Setakis sobat kentel.

¹⁰ Salam ka Apeles, anu kasatianana ka Kristus geus kauji. Salam ka Aristobulus sakulawarga.

¹¹ Salam ka Herodion, sabangsa jeung sim kuring. Jeung ka urang-urang Kristen di kulawarga Narkisus.

¹² Salam ka Tripena jeung Triposa anu digarawe pikeun Gusti, jeung ka Persis kanyaah sim kuring, anu loba pisan cabakeunana dina ngawula ka Gusti.

¹³ Salam ka Rupus, jelema pujieun kumawulana ka Gusti. Jeung ka ibuna, anu pikeun sim kuring mah lir indung sorangan.

¹⁴ Salam ka Asinkritus, Plegon, Hermes, Patrobas, Hermas, kitu deui urang-urang Kristen lianna anu reujeung jeung maranehna.

¹⁵ Salam ka Pilologus jeung Yulia, ka Nereus jeung dulurna nu awewe, ka Olimpas jeung ka anu aranut ka Allah, anu reujeung jeung maranehanana.

¹⁶ Muga aranjeun silih aku silih pidulur. Aya deui salam ka aranjeun ti sakabeh jamaah Kristus.

¹⁷ Kahade, dulur-dulur, sing arawas! Aya jelema-jelema anu rek ngabaruntakkeun, arek ngukusut kapercayaan aranjeun, arek ngagunasika pangajaran anutan aranjeun. Jarauhan!

¹⁸ Kalakuan maranehanana lain kalakuan pikeun Gusti, tapi pikeun muaskeun karepna sorangan. Omonganana ngareunah, barisa ngolo, matak sasab jelema anu pikiranana bolostrong.

¹⁹ Sim kuring kacida bungahna ku aranjeun, sabab ku sarerea geus kanyahoan aranjeun saratia kana pangajaran Injil Kasalametan. Sing palinter kana hal-hal anu hade, kajeun barodo kana hal-hal anu jahat.

²⁰ Allah, sumber kabagjaan urang, bakal gancang-gancang ngaremurkeun Iblis, pikeun idekeun aranjeun. Mugia aranjeun disarengan ku berkah ti Yesus Gusti urang.

²¹ Aya salam ti Timoteus, sapagawean jeung sim kuring; jeung ti Lusius, ti Yason, ti Sopater, tiluanana sabangsa jeung sim kuring.

²² Sim kuring oge, Tertius, anu mangnuliskeun ieu surat, ngirim salam ka aranjeun, salam saiman.

²³ Salam ti Gayus, tempat sim kuring numpang; imahna dipake tempat kumpulan

ku jamaah. Salam ti Erastus, bendaharawan kota; jeung ti Kuartus.

²⁴ Mugia Gusti urang Yesus Kristus ngaberkahan ka aranjeun.

²⁵ Puji Allah, anu iasa neguhkeun iman aranjeun kana pangajaran Injil Kasalametan ngeunaan Yesus Kristus anu diwawarkeun ku sim kuring. Ieu cocog jeung rarancang Allah anu ayeuna geus nyata, anu geus mangjaman-jaman dirasiahkeun.

²⁶ Urang terang kana hal eta teh tina tulisan nabi-nabi. Eta rasiah ku Allah nu sipat langgeng dipiwarang diembarkeun ka pirang-pirang bangsa, sina palercaya sarta aranut.

²⁷ Mulyakeun salalanggengna Allah Anu Maha Esa, maha wijaksana. Mulyakeun ku jalan percaya ka Yesus Kristus. Wassalam, Paulus

1 Korintus

1 ¹ Surat sim kuring Paulus, anu geus disaur ku pangersa Allah, dijadikeun rasulna Kristus Yesus.

² Kahatur jamaah Allah di Korinta, ka sakur anu geus disaur dijadikeun umat suci Allah, geus jadi kagungana-Na ku jalan ngahiji jeung Kristus Yesus, babarengan jeung anu di mana-mana anu nyarembah ka Kristus Yesus Gusti urang, Gusti maranehanana oge.

³ Sim kuring, jeung oge Sostenes, ngadoakeun mugia Allah Rama urang, jeung Gusti Yesus Kristus maparin rahmat salamet ka aranjeun.

⁴ Sim kuring teu pegat-pegat muji sukur ka Allah ku hal aranjeun, anu geus mareunang rahmat Allah ku jalan ngahiji jeung Kristus Yesus.

⁵ Sabab ku jalan kitu aranjeun jadi beunghar ku sagala rupa, tur perceka sarta rebo ku kanyaho.

⁶ Eta tandana warta hal Kristus teh geus nyerep enya-nya ka aranjeun,

⁷ nepi ka teu aya hiji berkah anu leupas ti aranjeun sajeroning ngadago-dago Gusti urang Yesus Kristus ebreh sumping.

⁸ Anjeunna tangtu mengkuhkeun iman aranjeun nepi ka ahir, supaya di mana

Poe sumpingna cunduk, aranjeun teu aya cawadeunana.

⁹Allah anu nuyun aranjeun ngahiji jeung Yesus Kristus Putra-Na teh bisa ku aranjeun diandel.

¹⁰Kalawan jenengan Gusti urang Yesus Kristus sim kuring meredih, aranjeun sing saluyu samupakat, ulah nepi ka pagetreng. Sing raket ngahiji, sahate jeung sapikir.

¹¹Sim kuring terang ti sawatara urang kulawarga Klo yen tetela pisan, aranjeun teh keur pagetreng.

¹²Maksud sim kuring, aranjeun masing-masing beda pamadegan. Ceuk nu saurang, "Kuring biluk ka Paulus"; ceuk nu saurang deui, "Kuring biluk ka Apolos"; ceuk nu sejen, "Kuring biluk ka Petrus"; ceuk nu sejen deui, "Kuring biluk ka Kristus."

¹³Kristus nepi ka dibagi-bagi! Naha Paulus kitu anu pupus disalib gaganti aranjeun teh? Aranjeun dibaptis teh naha supaya jadi murid-murid Paulus?

¹⁴Hadena sim kuring teu ngabaptis aranjeun saurang-urang acan, kajaba Krispus jeung Gayus.

¹⁵Anu matak moal aya anu nyebut-nyebut yen aranjeun dibaptis dijadikeun murid sim kuring.

¹⁶(Aya kenah ketah anu dibaptis ku sim kuring teh, Stepanus jeung kulawargana. Tapi salian ti eta mah asana teu aya deui.)

¹⁷ Kristus ngutus sim kuring teh lain pikeun ngabaptis, tapi pikeun nguarkeun Injil Kasalametan. Ari nguarkeunana lain ku kapinteran nyarita tina cara manusa, supaya ulah nepi ka matak ngagaplahkeun kakuatan kawasa pupusna Kristus dina salib.

¹⁸ Sabab ku jelema-jelema hukumeun mah warta hal Kristus pupus disalib teh dianggap omong kosong. Sabalikna pikeun urang anu geus disalametkeun ku Allah, hal eta teh taya lian ti kakawasaan Allah.

¹⁹ Kitab Suci nyebutkeun, "Kanyaho jalma palinter ku Kami rek dieuweuhkeun, pangarti kaom terpelajar rek dileungitkeun."

²⁰ Jadi pikeun naon aya nu palinter, aya kaom terpelajar, aya ahli-ahli sawala di ieu dunya? Ku Allah geus ditetelakeun kapinteran manusa teh taya lian ti omong kosong!

²¹ Sabab Allah anu bijaksana midamel, sangkan manusa mustahil bisa nyaho ka Mantenna ku kapinteranana sorangan. Sabalikna pikeun nyalametkeun umat-Na anu percaya teh ku hiji warta, nya eta anu diwawarkeun ku sim kuring sabatur-batur, anu ku dunya dianggap kabodoan.

²² Pikeun ngayakinkeun hal eta, urang Yahudi marenta tanda mujijat, urang Yunani ngarulik pangarti.

²³ Ari ku sim kuring sabatur-batur ngan disodoran wawaran hal Kristus disalib. Puguh

bae urang Yahudi asa dihina, bangsa lianna ngabodo-bodo.

²⁴ Tapi pikeun anu geus disalaur ku Allah boh urang Yahudi, boh nu lain Yahudi eta warta hal Kristus teh bukti tina kakawasaan jeung kabijaksanaan Allah.

²⁵ Sabab anu ku manusa dianggap kabodoan Allah, masih leuwih luhung ti batan kapinteran manusa; anu ku manusa dianggap kalemahan Allah, masih leuwih bedas ti batan kakuatan manusa.

²⁶ Inget dulur-dulur, kumaha kaayaan aranjeun waktu mimiti disalaur. Anu ceuk manusa pinter, atawa kawasa, atawa luhur harkat teh ngan saeutik bae.

²⁷ Ngahaja Allah milih anu ku dunya dianggap bodo, pikeun ngera-ngera anu palinter. Ngahaja milih anu ku dunya dianggap lemah, pikeun ngera-ngera anu garagah perkasa.

²⁸ Ngahaja Allah milih anu ku dunya dianggap hina, kuricakan, taya harga, pikeun ngaruntagkeun anu ku dunya diajen-ajen.

²⁹ Anu matak moal aya manusa anu bisa adigung di payuneun Allah.

³⁰ Aranjeun oge pang bisa ngahiji jeung Kristus Yesus teh ku sih kurnia Allah, ari Kristus ku Mantenna dijadikeun kabijaksanaan urang, tegesna kabijaksanaan urang teh asalna ti Kristus. Nya ku Anjeunna pang urang bisa diangken bener ku Allah teh, pang

urang jadi umat suci Allah, pang urang bisa bebas.

³¹ Ku sabab eta, "Lamun urang arek agul, kudu agul teh ngan ku anu geus dipidamel ku Gusti pikeun urang." Kitu ceuk Kitab Suci.

2 ¹ Dulur-dulur! Waktu sim kuring datang ka aranjeun mawa warta maksud Allah anu tacan kabuka, henteu make kecap-kecap anu laluhur, halna henteu digede-gedekeun.

² Anu jadi tekad sim kuring salila di aranjeun lain rek nyaritakeun nu sejen, salian ti arek ngenalkeun Kristus, pangpangna hal pupus-Na lantaran disalib.

³ Waktu datang ka aranjeun, sim kuring teh mani asa taya tangan pangawasa, awak ngadegdeg sieun.

⁴ Sim kuring bisa nerangkeun hal eta teh lain tina kapinteran sorangan, tapi yakin tina kakawasaan Roh Allah.

⁵ Jadi ku sabab kitu, pang aranjeun bisa percaya oge lain ku tina pinter-pinterna jelema anu nerangkeun, tapi ku karana kakawasaan Allah.

⁶ Tapi ka jelema-jelema anu geus asak soal karohanianana mah sim kuring nerangkeun oge hal kabijaksanaan. Ngan lain kabijaksanaan urang dunya, lain kabijaksanaan anu karawasa di ieu dunya kakawasaan-kakawasaan anu bakal leungit kakawasaanana.

⁷Anu disodorkeun ka maranehanana teh kabijaksanaan Allah anu gaib, anu can kabuka ku manusa, tapi ku Allah geus ditangtukeun ti memeh aya dunya, disadiakeun pikeun ngabagjakeun urang.

⁸Anu karawasa di ieu dunya taya saurang-urang acan anu nyahoeun kana eta kabijaksanaan. Mun geus nyarahoeun ge sageuy maranehanana nyalibkeun Gusti nu maha agung.

⁹Tina hal eta, kieu ceuk Kitab Suci, "Hal anu tacan katenjo, tacan kadenge, anu tacan kapikir-pikir acan ku manusa, malah hal eta anu ku Allah geus disadiakeun pikeun ngabagjakeun sakur anu nyaah ka Mantenna."

¹⁰Tapi ka urang mah hal eta teh geus dinyatakeun ku Allah, ku Roh-Na. Sabab sagala rupa, nepi ka maksud-maksud Allah anu pangbunina oge ku eta Roh bisa kabuka.

¹¹Kapan di manusa oge anu bisa nyaho kana kereteg hatena teh rohna sorangan keneh. Nya kitu, anu uninga kana sagala hal Allah teh ngan Roh Allah bae.

¹²Ari anu dipaparinkeun ka urang lain roh dunya ieu, tapi Roh asal ti Allah, supaya urang bisa terang kana sagala hal anu ku Allah geus dikurniakeun ka urang.

¹³Ku sabab kitu, ari sim kuring nerangkeun hal-hal Allah ka jelema-jelema anu geus baroga Roh Allah teh henteu nurutkeun

pikiran sorangan, tapi nurutkeun pituduh Roh Allah.

¹⁴Jelema anu teu ngabogaan Roh Allah mah moal bisa narima hal anu dinyatakeun ku eta Roh. Ku jelema anu kitu mah hal eta teh moal kahartieun, dianggap taya paedahna. Hal-hal rohani saperti kitu, ditimbangna ge kudu ku rohani deui.

¹⁵Tapi jelema anu ngabogaan Roh Allah mah bisa neuleuman harti jeung maksud saniskara, sabalikna dirina sorangan moal kateuleuman ku nu sejen.

¹⁶Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Saha anu bisa neuleuman manah Pangeran? Saha anu bisa mere nasehat ka Mantenna?" Tapi urang mah kapan geus kaserepan ku panggalih Kristus.

3¹Saenyana dulur-dulur, sim kuring can bisa nerangkeun ka aranjeun cara ka jelema anu geus boga Allah. Jadi kudu nerangkeun kawas ka nu sejen, anu kabeulit keneh ku hawa dunya, lantaran kapercayaan aranjeun ka Kristus teh lir orok keneh.

²Bareto sim kuring kakara bisa nginumman aranjeun ku susu, can bisa mere kadaharan anu teuas-teuas lantaran aranjeun can bisa meuweung. Malah nepi ka ayeuna ge aranjeun masih kitu keneh bae,

³lantaran hirup aranjeun masih keneh nurutkeun tabeat dunya. Silih dengkian, cekcok ngadu omong jeung pada batur, lain

nyirikeun masih keneh hirup nurutkeun hawa dunya ari kitu teh?

⁴ Nu saurang nyebut, "Kuring pihak Paulus," nu saurang deui nyebut, "Kuring pihak Apolos." Lain kalakuan urang dunya ari kitu?

⁵ Saha kitu ari Apolos, jeung saha ari Paulus? Duanana oge abdi Allah, anu ngajak aranjeun percaya ka Allah. Sim kuring jeung anjeunna pada-pada ngajalankeun kawajiban ti Gusti.

⁶ Sim kuring anu melakeunana, Apolos anu nyiramanana, tapi anu ngajadikeunana mah Allah.

⁷ Jadi anu penting teh Allah, anu ngajadikeunana. Anu melakeun jeung anu nyiramanana mah henteu penting,

⁸ duanana sarua harkatna, sarta duanana ku Allah bakal diganjar nurutkeun beubeunangan digawena.

⁹ Sabab sim kuring jeung Apolos teh sakawajiban, gawe babarengan ngawula ka Allah, ari aranjeun minangka lahan kagungan Allah. Jeung aranjeun teh oge ibarat gedong Allah.

¹⁰ Sim kuring anu minangka ahli adegan masang pademenna nurutkeun pangabisa ti Allah, batur nu nyieun adeganana di luhur eta pademen beunang sim kuring. Anu ngadegkeun di luhur eta pademen kudu ati-ati ngadegkeunana.

¹¹ Sabab geus ditangtukeun ku Allah ku manten, yen anu kudu jadi pademen eta

gedong teh Yesus Kristus, teu meunang make pademen sejen.

¹²Adegan anu diadegkeun di luhur eta pademen aya anu make emas, atawa perak, atawa batu-batu permata; aya oge anu make kayu, atawa jukut, atawa jarami.

¹³Hasil pagawean masing-masing bakal kaciri dina Poean Kristus sumping deui. Sabab dina Poe eta beubeunangan masing-masing bakal kaciri sakumaha kakuatanana, sanggeus diuji ku seuneu.

¹⁴Lamun adeganana tahan seuneu, nu nyieunna bakal nampa ganjaran.

¹⁵Lamun adeganana beak ku seuneu, nu nyieunna bakal rugi, najan dirina salamet tapi lir anu kakara luput ti jero seuneu.

¹⁶Tarerang yen diri aranjeun teh gedong Allah? Tarerang yen di jero diri aranjeun teh aya Roh Allah?

¹⁷Jadi saha bae anu ngaruksak gedong Allah, tangtu ku Allah diruksak deui. Sabab gedong Allah teh suci, sarta anu jadi gedong Allah teh aranjeun.

¹⁸Aranjeun ulah ngabobodo maneh. Lamun ti aranjeun aya nu boga rasa pinter ceuk ukuran dunya, kudu jadi jelema bodo supaya pinter enyaan.

¹⁹Sabab anu ku dunya disebut pinter teh di payuneun Allah mah bodo, sakumaha ceuk Kitab Suci, "Allah ngajiret jelema pinter ku kapinteran jelemana sorangan."

²⁰ Di bagian sejen disebutkeun, "Pangeran uninga, pipikiran jelema anu bijaksana teh gaplah."

²¹ Ku sabab kitu aranjeun ulah ngugung-ngugung manusa, sabab sagala rupa oge geus jadi milik aranjeun:

²² Paulus, Apolos, Petrus, dunya ieu, hirup jeung maot, jaman ieu, jaman engke, kabeh geus kapiboga ku aranjeun,

²³ ari aranjeun kagungan Kristus, Kristus kagungan Allah.

4¹ Anggap rasul-rasul teh kawula-kawula Kristus anu kudu nerangkeun maksud-maksud Allah anu tacan kabuka ku dunya.

² Anu dipenta ti ieu kawula-kawula nya eta satia ka dunungan.

³ Sim kuring rek dituduh kumaha ge ku aranjeun atawa ku nu sejen, pek bae. Sim kuring sorangan teu bisa nangtukeun.

⁴ Ceuk rarasaan mah sim kuring beresih, tapi tacan tangtu teu boga salah. Anu kawasa nangtukeun ngan Pangeran.

⁵ Anu matak ari tacan waktuna mah ulah waka nangtukeun batur salah. Dago nepi ka Gusti sumping deui, Anjeunna nu bakal ngaguarkeun sakur anu ayeuna buni, jeung nembrakkeun sagala kereteg anu nyumput dina pikiran manusa. Nya dina waktu eta masing-masing jelema meunang pamuji anu layak ti Allah.

⁶ Dulur-dulur! Hal eta kabeh rek dilarapkeun ka sim kuring sorangan jeung ka Apolos pikeun nyontoan aranjeun, supaya aranjeun bisa diajar ngarti kana papatah kieu, "Ulah nimbang leuwih ti layakna." Jadi ulah ngugung-ngugung ka batur, ngarerendah ka nu lian.

⁷ Saha anu ngaleuwihkeun aranjeun ti anu sejen? Ti saha pangaboga aranjeun ayeuna lamun lain ti Allah? Anu matak ku naon rek dipake dir, kawas ka nu lain kurnia Allah?

⁸ Kutan aranjeun geus taya kakurang, geus baleunghar, geus jaradi raja? Rasul-rasul mah boro-boro. Muga-muga sing enya aranjeun jaradi raja, supaya rasul-rasul oge jaradi raja cara aranjeun.

⁹ Sabab karasana ku sim kuring, rasul-rasul mah ku Allah diteundeun di nu panghinana, kawas nu rek dihukum paeh hareupeun jalma rea, jadi tongtoneun manusa sajagat jeung para malaikat.

¹⁰ Ku karana Kristus, rasul-rasul mah jelema-jelema barodo, teu cara aranjeun anu ngahiji jeung Kristus palinter! Rasul-rasul lalemah, aranjeun mah garagah. Rasul-rasul dicela, aranjeun mah dipuja-puja. Rasul-rasul dihinakeun, aranjeun mah diagungkeun!

¹¹ Tepi ka waktu ieu ge rasul-rasul mah kalaparan, kahanaangan, barangpake rubag-rabig, utrak-atrok teu boga tempat;

¹² awak asa pasiksak ku gawe beurat. Ka nu nyumpahan, rasul-rasul ngabales ku ngaberkahan; dikaniaya, rasul-rasul mah bati pasrah;

¹³ dipoyokan, rasul-rasul mah kudu angger amis budi. Rasul-rasul mah nepi ka ayeuna ge teu leuwih ti runtah anu ngabalaan jagat, barang piceuneun!

¹⁴ Nulis kieu soteh lain rek sindir sampir ka aranjeun, tapi rek mamatahan cara ka anak kanyaah.

¹⁵ Sabab sanajan upama aranjeun boga guru sapuluh rebu anu mapatahkeun hirup Kristen, ari bapa mah ngan hiji. Dina hirup aranjeun ngahiji jeung Kristus Yesus, sim kuring teh lir bapa aranjeun, lantaran sim kuring anu nepikeun Injil Kasalametan ka aranjeun.

¹⁶ Ku sabab kitu pek ieu bapa aranjeun teh piconto.

¹⁷ Tumali jeung eta sim kuring ngutus Timoteus ka aranjeun. Dina hal anut ka Gusti, Timoteus bisa dipercaya, sim kuring mah geus asa ka anak teges. Ku sim kuring dititah ngingetan deui aranjeun hal jalan hirup sim kuring sanggeusna percaya ka Kristus, jalan anu ku sim kuring diajarkeun di unggal jamaah di mana-mana.

¹⁸ Aya sawatara jelema anu jadi kumaki di aranjeun, dumeh ceuk panyangkana sim kuring moal ka dieu.

¹⁹Padahal geus tangtu sim kuring datang moal lila deui oge, lamun dipareng ku Gusti. Hayang nyoba naon kakuatanana pang karumaki teh, ulah ngan kalah ka omong.

²⁰Sabab hirup di Karajaan Allah mah kudu dibuktikeun ku daya hirupna, lain ku omonganana.

²¹Pilih mana suka! Upama engke sim kuring datang, aranjeun hayang dibere pangajaran ku kakerasan atawa ku lemah lembut jeung kaasih?

5¹Saenyana sim kuring meunang laporan yen di aranjeun aya anu boga kalakuan kabina-bina aebna, urang kapir oge moal kitu-kitu teuing, jinah jeung indung tere!

²Ari aranjeun malah jadi laluhur hate. Kuduna mah melenguk, prihatin, jeung kaluarkeun jelema kitu teh ti aranjeun.

³(5:3-4) Sanajan raga sim kuring pajauh, ari lelembutan mah aya di aranjeun; jadi ayeuna oge moal beda ti upama jonghok di aranjeun, sim kuring kalawan nyebut jenengan Gusti Yesus rek ngaragragkeun hukuman ka jelema anu nyieun kalakuan sakitu aebna. Lamun aranjeun geus kumpul sarta dibarengan ku lelembutan sim kuring, kalawan kakawasaan Yesus Gusti urang,

⁴(5:3)

⁵serenkeun eta jelema ka Iblis, kajeun ragana sina binasa, dapon rohna salamet engke dina Poean Gusti sumping.

⁶Salah aranjeun garumede teh! Aranjeun tangtu terang hartina papatah, "Ku ragi saeutik saadonan beukah kabeh."

⁷Piceun ragi dosa anu bulukan teh, supaya aranjeun mulus beresih lir adonan anyar anu bebas ragi. Sabab Pesta Paska urang geus mimiti: Kristus anu diibaratkeun domba Paska geus dikurbankeun.

⁸Hayu Paska teh urang pestakeun ku roti anu bebas ragi, anu ngalambangkeun kamulusan hirup anu kamanah ku Allah, ulah dipestakeun ku roti anu make ragi bulukan, ragi dosa jeung kadorakaan.

⁹Dina surat nu ti heula sim kuring geus ngomat-ngomatan ulah campur jeung jelema anu teu boga susila.

¹⁰Ieu lain hartina ulah campur jeung umat brahala, atawa jeung jelema hawek, atawa jeung anu tuna susila, atawa jeung bangsat, atawa jeung jelema nu nyarembah arca-arca. Teu meunang campur jeung nu karitu mah sarua jeung ulah cicing di dunya.

¹¹Nu dimaksud teh ulah campur jeung jelema anu ngaku saiman tapi kalakuanana nirca, ingkar tina susila, atawa hawek, atawa nyembah ka arca, atawa tukang mitenah, atawa resep mabok, atawa bangsat. Diuk bareng dahar oge jeung jelema kitu mah ulah!

¹²(5:12-13) Ngahukum jelema-jelema anu lain umat Kristus lain urusan sim kuring, Allah

ku manten anu wenang. Tapi para anggota jamaah, lain kudu ku anggota jamaah deui diuruskeun hukumanana? Kapan ceuk Kitab Suci oge, "Singkirkeun jelema doraka ti maraneh."

¹³ (5:12)

6¹ Lamun aya urang Kristen cekcok jeung urang Kristen deui, naha make kudu diadukeun ka hakim anu lain umat Allah, lain sina diuruskeun ku sasama umat Allah?

² Naha tacan tarerang umat Allah bakal nimbang perkara ieu dunya? Ku sabab bakal nimbang perkara ieu dunya, naha make teu sanggup nguruskeun perkara-perkara anu teu pira?

³ Naha tacan tarerang urang engke bakal nimbang perkara malaikat-malaikat? Komo deui tangtu bisa nguruskeun perkara-perkara dina kahirupan sapopoe.

⁴ Upama aya perkara-perkara saperti kitu, naha make sina diuruskeun ku jelema anu sama sakali teu aya patalina jeung jamaah?

⁵ Ngerakeun! Sahenteuna di aranjeun tangtu aya saurang-urangeun anu bijaksana, anu bisa ngabeberes pacekcokan antara sasama Kristen!

⁶ Ulah sabalikna, urang Kristen ngadakwa urang Kristen deui ka pihak nu lain Kristen!

⁷ Cekcok jeung papada aranjeun keneh ge geus nyirikeun yen aranjeun gagal.

Lain leuwih hade aranjeun sorangan anu disalahkeun atawa anu dirugikeun ku batur?

⁸ Sabalikna, aranjeun malah silih salahkeun sarta silih rugikeun jeung pada batur, malah jeung dulur-dulur sorangan!

⁹ Sageuy aranjeun tacan tarerang, jelema jahat moal bisa jadi umat Karajaan Allah. Ulah ngabobodo maneh. Jelema anu ingkar tina susila, atawa anu nyembah ka brahala, atawa anu jinah, atawa lalaki sapatemon jeung lalaki deui,

¹⁰ atawa anu maling, atawa anu hawek, atawa bangsat moal jadi umat Karajaan Allah.

¹¹ Bareto sabagian aranjeun aya anu hirupna kitu. Tapi ayeuna aranjeun geus dinyatakeun beresih tina dosa, geus jaradi kagungan Allah, geus diangken bener ku Allah, lantaran percaya ka Gusti Yesus Kristus, jeung ku karana kakawasaan Roh Allah urang.

¹² Aya anu ngomong, "Kuring rek kitu rek kieu ge meunang." Memang, tapi henteu kabeh anu dimeunangkeun aya mangpaatna. Sim kuring oge bisa ngomong kitu, rek kitu rek kieu meunang, tapi sim kuring mah embung dibudakkeun ku naon oge.

¹³ Aya anu ngomong, "Dahareun keur eusi beuteung, beuteung eusianeun dahareun." Bener, tapi duanana ku Allah bakal dieuweuhkeun. Raga lain pikeun sapatemon anu ingkar tina susila, tapi pikeun

ngalalayanan Gusti, Gusti anu miara raga urang.

¹⁴ Allah geus ngahirupkeun deui Gusti tina maot, kakawasaana-Na bakal ngahirupkeun urang oge.

¹⁵ Aranjeun tarerang, raga urang teh jadi bagian anggahota tina salira Kristus. Wenang sim kuring make salah sahiji anggahota salira-Na, dipake sapatemon jeung awewe palacuran? Paliyas!

¹⁶ Atawa bisi aranjeun tacan tarerang, lalaki anu sapatemon jeung awewe palacuran teh badanna jadi hiji jeung awewena. Hal ieu eces diterangkeunana dina Kitab Suci, "Duanana jadi sadaging."

¹⁷ Tapi saha-saha anu nyatunggalkeun diri ka Gusti, rohna jeung Roh Anjeunna jadi ngahiji.

¹⁸ Pahing lacur! Dosa-dosa sejen anu dipigawe ku jelema, dosana ka nu aya di luareun ragana sorangan. Tapi dosa tina lacur mah dosa ka ragana sorangan.

¹⁹ Aranjeun kudu tarerang, raga aranjeun teh tempat tinggalna Roh Suci, Roh paparin ti Allah, dilinggihkeun di jero diri aranjeun. Diri aranjeun lain boga aranjeun, tapi kagungan Allah.

²⁰ Aranjeun teh ku Allah geus digaleuh, dibayarna lunas, anu matak raga aranjeun kudu dipake ngamulyakeun Allah.

7¹ Ayeuna ngeunaan masalah anu ditulis dina surat aranjeun. Lalaki alus lamun teu kawin.

² Tapi ku sabab loba gogoda, leuwih hade kawin, boga pamajikan sorangan, awewe boga salaki sorangan.

³ Salaki kudu nyumponan kawajiban ka pamajikan, pamajikan kudu nyumponan kawajiban ka salaki, duanana kudu silih sugemakeun.

⁴ Pamajikan taya hakna ka dirina, dirina hak salakina. Salaki ge taya hakna ka dirina, dirina hak pamajikanana.

⁵ Sare ulah papisah, kajaba sawaktu-waktu upama arek tapakur, tapi masing-masing kudu satuju heula. Sanggeusna mah kudu raket reujeung deui, netepan kawajiban laki rabi, supaya henteu kagoda ku Iblis ku lantaran henteu kuat ngabendung napsu.

⁶ Sakadar nasehat bae ieu mah, lain parentah.

⁷ Saenyana sim kuring leuwih satuju lamun aranjeun cara sim kuring, teu karawin. Tapi da bakat urang ti Allah teh beda-beda, nu itu kitu nu ieu kieu.

⁸ Ayeuna nasehat pikeun anu tacan kawin, jeung awewe randa. Hadena mah angger nyorangan cara sim kuring.

⁹ Tapi ari teu tahan mah pek bae kawin, sabab ti batan marudah napsu mending kawin.

¹⁰ Pikeun anu eukeur laki rabi, ieu aya nasehat. Lain ti sim kuring, tapi nasehat ti Gusti. Pamajikan teu meunang ninggalkeun salaki.

¹¹ Tapi lamun nepi ka ninggalkeun kudu tetep lelengohan, atawa alusna mah balik deui ka salaki, kitu deui salaki teu meunang nyerahkeun pamajikan.

¹² Nasehat ka anu sejenna (ieu mah nasehat ti sim kuring, lain ti Gusti): Lamun salakina Kristen, pamajikanana lain tapi daek hirup babarengan, ulah diserahkeun.

¹³ Lamun pamajikanana Kristen, lalakina lain tapi daek hirup babarengan, ulah menta pepegatan.

¹⁴ Sabab sanajan salakina lain umat nu percaya, tapi ku sabab ngahiji jeung pamajikanana anu Kristen, ku Allah ditampi. Kitu keneh pamajikan anu lain umat percaya, ku sabab hirup ngahiji jeung salakina anu Kristen, ku Allah ditampi. Sabab lamun henteu kitu barudakna tangtu kawas barudak tuna agama, padahal barudakna teh kagungan Allah.

¹⁵ Tapi lamun salah saurang anu lain Kristen hayang pegat ti batur hirupna anu Kristen, ulah dihalang-halang, pegatkeun bae, meunang. Dina hal kieu, boh lalakina boh awewena anu Kristen bisa bebas, sabab kahoyong Allah umat-Na teh hirup rukun.

¹⁶ Sabab anjeun, bojo anu percaya ka Kristus, kumaha rek bisa ngarasa pasti yen moal bisa nyalametkeun salaki? Kitu keneh salaki anu Kristen, kumaha rek bisa ngarasa pasti yen moal bisa nyalametkeun pamajikan?

¹⁷ Masing-masing kudu hirup nuturkeun panuyun Allah, sakumaha anu geus diatur ku Mantenna waktu masing-masing mimiti disaur. Hal ieu diajarkeun ku sim kuring di unggal jamaah.

¹⁸ Upamana, jelema anu waktu disaur ku Allah enggeus disunat, teu kudu ihtiar supaya tanda sunatna leungit. Jelema anu waktu disaur ku Allah tacan disunat, ulah menta disunat.

¹⁹ Disunat teu disunat teu jadi soal, nu utama mah nurut kana parentah-parentah Allah.

²⁰ Sing tetep-tetep hirup sakumaha waktu mimiti meunang panyaur Allah.

²¹ Lamun keur waktu disaur keur jadi abdi, teu kudu jadi pikiran. Ngan lamun aya kasempetan bebas, eta kasempetan gunakeun.

²² Sabab hiji abdi anu geus disaur ku Gusti, tanda yen jelema bebas kagungan Gusti. Kitu keneh jelema bebas anu geus disaur ku Kristus, dirina teh abdi Anjeunna.

²³ Aranjeun teh ku Allah geus digaleuh mahal, anu matak ulah jadi abdina sasama manusa.

²⁴ Kitu dulur-dulur, sing tetep-tetep aya di Allah sakumaha kaayaan waktu disaur ku Mantenna.

²⁵ Ayeuna sual nu tacan karawin. Tina sual ieu sim kuring teu meunang pituduh naon-naon ti Gusti. Tapi ku karana rahmat Gusti, sim kuring bisa bae dipercaya, rek mere nasehat.

²⁶ Ngingetkeun ayeuna teh jaman susah, ceuk pangrasa sim kuring mah nu tacan karawin teh mending tetep lalagasan.

²⁷ Geus kawin? Ulah pepegatan. Can kawin? Tong hayang boga pamajikan.

²⁸ Tapi kawin oge teu naon-naon, henteu dosa. Awewe ge nya kitu keneh, anu tadina lengoh tuluy kawin teu naon-naon, henteu dosa. Ngan kawin teh loba karepot, unggal poe loba uruseun. Karunya sim kuring mah, hayang aranjeun ulah boga karidu.

²⁹ Kieu sababna: Ieu jaman teh geus cueut. Jadi ti ayeuna keneh anu geus baroga pamajikan kudu cara nu teu boga;

³⁰ anu ceurik ulah kaciri nalangsa, anu seuri ulah kaciri meunang kabungah, anu barangbeuli ulah asa geus boga naon-naon,

³¹ anu icikibung dina pausahaan ulah siga aya patalina jeung eta. Sabab dunya ieu dina kaayaanana kiwari, umurna moal lila deui.

³² Kahayang sim kuring aranjeun ulah aya karidu naon-naon. Lalaki anu teu kawin tangtu bisa museurkeun pikiran kana hal-hal

anu tumali jeung Gusti, pikeun nyenangkeun manah-Na.

³³ Ari geus rumah tangga mah tangtu teu kaur kitu balas ngurus rumah tangga, malar pamajikanana senangeun hatena;

³⁴ pikiranana jadi ngarancabang. Awewe anu teu kawin atawa parawan, bisa laluasa ngawulakeun diri ka Gusti, ngabaktikeun jiwa ragana. Ari boga salaki mah tangtu moal kaur kitu, repot ku urusan rumah tanggana, malar kapake ku salakina.

³⁵ Nganasehatan soteh hayang ngentengkeun. Lain ngalarang kitu ngalarang kieu, hayang mener hirup aranjeun, supaya aranjeun bisa museurkeun pikiran ka Gusti.

³⁶ Lamun aya lalaki anu mutuskeun moal tulus kawin padahal eukeur tunangan, kieu: Lamun eta lalaki ngarasa putusanana kitu teh ngaraheutan hate kakasihna, tur manehna ge geus teu kuat hayang kawin, ngarasa wajib ngawin kakasihna, kawin bae. Eta lain dosa.

³⁷ Tapi lamun putusan hatena moal kawin teh lain putusan kapaksa sarta bener henteu kawin, memang kitu hadena, asal kuat.

³⁸ Cindekna, lalaki anu kawin teh alus, tapi anu henteu kawin leuwih alus.

³⁹ Awewe anu kawin katalian ku salakina sapanjang salakina hirup kenah. Meunang engke kawin deui ka lalaki kasukana, lamun

salakina geus maot, tapi kudu ka urang Kristen keneh.

⁴⁰ Tapi bakal leuwih bagja lamun manehna tetep lelengohan. Kitu pangrasa sim kuring, anu ceuk rarasaan mah meunang ngalelempeng Roh Allah.

8¹ Ayeuna soal susuguh pikeun brahala, anu ku aranjeun ditulis dina surat. Aya anu majar, "Urang mah kabeh geus nyaho." Puguh nyaho tea mah. Tapi kanyaho teh nungtun kana takabur, sabalikna ari kanyaah mah ngawangun kapribadian.

² Anu majar geus loba kanyaho teh saenyana kanyahona can sabaraha.

³ Sabalikna jelema anu enya-nya nyaah ka Allah, tangtu ku Allah dikenal.

⁴ Soal ngadahar susuguh pikeun brahala, kieu: Urang terang brahala teh ngagambarkeun hal anu saenyana mah teu aya. Urang terang, Allah teh ngan hiji.

⁵ Memang aya anu disebut "allah-allah", aya nu di langit, aya nu di bumi. Malah nu disebut "allah" jeung "gusti" teh loba.

⁶ Tapi pikeun urang mah tetep Allah teh hiji, anu jumeneng Rama, anu ngajadikeun saniskara, tempat ngabaktikeun hirup urang; jeung ngan hiji Gusti, nya eta Yesus Kristus, anu jadi lantaran ayana saniskara, anu ngalantarankeun urang hirup.

⁷ Henteu kabeh jelema nyaho kana hal ieu. Jelema anu baretona nyembah ka brahala,

nepi ka ayeuna oge masih kenéh percaya susuguh anu disuguhkeun ka brahala téh ngan dahareun brahala. Jadi lamun ngadahar éta manéhna ngarasa dosa. Pang kitu téh lantaran kayakinanana tacan ajeg.

⁸Padahal saenyana kadaharan mah moal bisa leuwih ngaraketkeun hirup urang ka Allah. Teu ngadahar moal rugi, ngadahar moal untung.

⁹Tapi omat, najan aranjeun geus nyaho yén meunang ngadahar éta, ulah matak batur anu kayakinanana tacan ajeg labuh kana dosa.

¹⁰Kieu contona: Lamun aranjeun anu geus "nyaraho" kana hal éta, katenjoeun ku anu imanna tacan ajeg keur dahar dina upacara di tempat brahala, bisa jadi éta jelema téh asa dicontoan nepi ka tuluy ngawani-wanikeun manéh milu ngadahar kadaharan anu geus disuguhkeun ka brahala.

¹¹Lamun nepi ka kitu, éta jelema, dulur urang kenéh, anu oge geus disalametkeun ku karana pupusna Kristus, tangtu cilaka. Éta "kanyaho" aranjeun téh nyilakakeun manéhna.

¹²Sarta ku lantaran kitu aranjeun oge jadi dosa, geus ngalantaran batur sasama Kristen labuh kana dosa jeung ngaraheutan kayakinanana anu kurang ajeg.

¹³Nu matak sim kuring mah lamun nyaho aya kadaharan atawa daging anu matak ngaraheutan hate batur, atawa matak

ngalantarankeun batur dosa, saumur hirup ge moal ngadahar.

9¹ Ari sim kuring naha lain jelema bebas? Naha lain rasul? Naha sim kuring tacan kungsi ningal Yesus Gusti urang? Ari aranjeun lain bukti pagawean sim kuring pikeun Gusti?

² Sanajan upama ku nu sejen sim kuring teu diaku rasul, ku aranjeun mah tangtu diaku! Hirup aranjeun ngahiji jeung Gusti, kapan eta teh hiji bukti yen sim kuring enya rasul.

³ Jadi lamun aya anu maida, rek dijawab kieu:

⁴ Lain geus sapantesna sim kuring digawe teh meunang dahareun, meunang inumeun?

⁵ Naha teu meunang sim kuring nurutan rasul-rasul sejen jeung saderek-saderek Gusti kitu deui Petrus, indit-inditan dibaturan ku pamajikan sasama Kristen?

⁶ Atawa ku naon ngan Barnabas jeung sim kuring bae anu kudu nyiar kipayah sorangan?

⁷ Prajurit mana anu neangan sorangan keur pibalanjaeunana? Patani mana anu melak anggur teu ngadahar buah anggur pelakna? Pangangon mana anu henteu nginum cisuus domba piaraanana?

⁸ Ieu conto-conto tina sapopoe lain ceuk sim kuring bae, ceuk Kitab Suci oge kitu.

⁹ Sim kuring maca dina Kitab Musa kieu, "Sapi anu keur dipake ngirik ulah diborongsongan." Eta anu diperhatoskeun ku Allah teh sapi,

¹⁰ atawa urang? Anu dimaksud ku eta pangandika memang urang. Anu ngawuluku, anu ngirik, tangtu ngaharep meunang bagian tina pagaweanana.

¹¹ Sim kuring duaan jeung Barnabas geus nyebarkeun binih rohani di aranjeun. Naha kaleuleuwihan upama tina eta pagawean meunang pamulang sipat lahir ti aranjeun?

¹² Upama anu sejen meunang nagih hakna ka aranjeun, komo sim kuring. Sanajan kitu sim kuring tacan kungsi nagih hak. Sabab upama hal eta matak ngalantarankeun macetna pangwawaran Injil Kasalametan, kajeun sim kuring nandangan walurat.

¹³ Aranjeun tarerang, anu digarawe di Bait Allah mareunang daharna ti Bait Allah; anu digarawe natakeun kurban dina altar, mareunang bagian tina eta kurban.

¹⁴ Anu ngawawarkeun Injil Kasalametan oge kawas kitu, ku Allah diatur kudu meunang napkah tina eta pagawean.

¹⁵ Tapi eta hak-hak sim kuring hiji ge tacan aya anu digunakeun. Ieu oge nulis kieu, lain rek nagih hak keur sorangan. Ti batan kitu mah mending paeh bae. Sim kuring geus sugema, jeung moal aya anu bisa mupus eta kasugemaan.

¹⁶ Teu meunang sim kuring nonjolkeun maneh pedah ngawawarkeun Injil Kasalametan, sabab ngawawarkeun eta teh geus jadi kawajiban.

¹⁷ Lamun ngawawarkeunana lantaran karep sorangan, kakara sim kuring meunang ngarep-ngarep pamulangna. Tapi ieu mah kawajiban, Allah geus mercayakeun eta pangwawaran ka sim kuring.

¹⁸ Naon upahna? Nya eta hak meunang ngawawarkeun eta Injil Kasalametan teu karana dibayar, teu ngarasa perlu nagih hak.

¹⁹ Sim kuring jelema bebas, lugina, lain abdi saha-saha, tapi ngahaja ngabdikeun diri ka jalma rea, lantaran hayang meunangkeun jalma rea pikeun Kristus.

²⁰ Keur ngawawarkeun di urang Yahudi, hirup sim kuring cara urang Yahudi supaya hatena bisa kabeuli pikeun Kristus. Ngawawarkeun ka jelema-jelema anu diparentah ku Hukum Musa, sim kuring sanajan henteu katalian ku eta, ngalakonan hirup kawas anu kabawah ku hukum-hukum eta, supaya maranehanana kabeuli hatena.

²¹ Nya kitu keneh, ngawawarkeun ka anu lain Yahudi, hirup sim kuring cara hirup maranehanana anu luareun Hukum Agama Yahudi, supaya hate maranehanana kabeuli. Sim kuring kitu lain teu nurut kana parentah-parentah Allah, malah hirup sim kuring teh ngajalankeun parentah-parentah Kristus.

²² Ka jelema anu hatena hamham keneh, sim kuring nurutan kawas kitu, supaya hatena katarik. Pikeun nu itu sim kuring kudu

kawas kitu, pikeun nu ieu kudu kawas kieu, supaya bisa meuli hatena, sugan bae ku jalan kitu bisa nyalametkeun maranehanana saeutik-eutikeun.

²³Eta kabeh dilakonan pikeun ngamashurkeun Injil Kasalametan bari ngalap berkahna.

²⁴Loba anu milu balap, ari nu meunangkeun hadiahna mah ngan saurang.

²⁵Anu rek milu balap kudu ngalatih diri enya-nya supaya meunang, bisa ngarebut makuta kembang tanda kajuaraan. Eta sakadar balap ngarebut tanda kaunggulan anu umurna moal lila. Komo balap anu dilakonan ku sim kuring pikeun ngarebut tanda kaunggulan anu langgeng,

²⁶kudu leuwih satekah polah lumpat sakuat-kuat, nuju ka garis tungtung. Lamun dina ngadu tonjok mah ulah aya panonjok anu meleset.

²⁷Awak kudu dipolah, dilatih, disayagakeun, kudu geus apal kumaha molahkeunana; ulah hanas ka batur ngajak, tapi bari sorangan teu kapake lantaran teu nyumponan sarat.

10¹Inget dulur-dulur, kajadian anu keuna ka karuhun urang waktu maranehna nuturkeun Musa. Maranehna dijaga ku mega, salamet meuntasan Laut Beureum.

²Pikeun jadi umat asuheun Musa maranehna dibaptis di jero mega jeung di jero laut.

³Dalaharna kabeh sarua, roti rohani,

⁴ ngarinumna kabeh sarua, inuman rohani anu bijil tina batu karang rohani, anu ngabarengan maranehna sapanjang jalan. Eta batu karang rohani teh Kristus ku anjeun.

⁵ Tapi sanajan kitu, kalolobaanana mah maranehna teh ngalantarankeun Allah teu senang manah-Na. Balukarna maranehna tinggolepak maraot, mayit-mayitna balatak bacacar di gurun keusik.

⁶ Eta kabeh jieun pieunteungeun, ulah mikahayang hal-hal anu matak doraka cara maranehanana,

⁷ ulah nyarembah brahala kawas sabagian maranehanana. Kitab Suci nyebutkeun, "Eta jelema-jelema dariuk dahar nginum, tuluy marotah marabok inuman jeung igel-igelan."

⁸ Ulah nyieun kalakuan aeb kawas sabagian maranehanana, balukarna dua puluh tilu rebu urang ti maranehanana maraot di jero sapoe.

⁹ Urang ulah ngadoja ka Pangeran kawas sabagian maranehanana, balukarna maranehanana maraot dipacok oray.

¹⁰ Urang ulah gegelendeng ka Pangeran kawas sabagian maranehanana, balukarna maranehanana dibasmi ku Malaikat Maot.

¹¹ Eta kajadian-kajadian anu keuna ka maranehanana teh pikeun conto ka nu sejen, mepelingan ka urang anu hirup dina jaman ahir.

¹² Ulah rasa maneh geus nangtung ajeg. Anu boga rasa kitu kudu ati-ati bisi tigubrag.

¹³ Unggal cocoba anu kasorang ku aranjeun kabeh oge jamak kaalaman ku sarerea. Tapi Allah anu tigin kana jangji-Na, moal ngantep aranjeun meunang cocoba leuwih tina kakuatan. Satiap aranjeun meunang cocoba, ku Mantenna dipaparin kakuatan jeung jalan kaluarna.

¹⁴ Ku sabab kitu dulur-dulur, omat ulah nyarembah ka brahala.

¹⁵ Pek ieu omongan sim kuring teh lalenyepan, da aranjeun teh jelema ngalarti.

¹⁶ Waktu urang nginum anggur tina lumur dina Jamuan Gusti anu ku urang disukurkeun ka Allah, eta ciri urang kaserepan ku getih Kristus. Roti anu ku urang dipecah-pecah didahar dina eta Jamuan, ciri diri urang ngahiji jeung salira Kristus.

¹⁷ Ku sabab roti anu didahar dina eta Jamuan teh tina roti anu sasiki, eta nyirikeun yen urang sanajan loba ge tunggal sahiji sabadan.

¹⁸ Tengetkeun urang Israil: Anu dalahar kurban haturkeuneun ka Allah tina altar, nya eta jelema-jelema anu ngahijikeun hirupna kana eta altar.

¹⁹ Naon ieu maksud sim kuring? Rek malibir nyebutkeun yen brahala atawa susuguhna aya hartina?

²⁰ Lain kitu! Maksud eta ucapan kieu: Kurban anu disuguhkeun dina altar umat brahala lain dihaturkeun ka Allah, tapi disuguhkeun ka

roh-roh jahat. Sim kuring nyarek aranjeun ngahiji jeung roh jahat.

²¹ Sabab lamun aranjeun nginum tina lumur pikeun roh jahat, teu meunang nginum tina lumur Gusti; lamun aranjeun ngadahar susuguh pikeun roh jahat, teu meunang ngadahar Jamuan Gusti.

²² Kajaba ari rek mapanas ka Gusti mah! Lamun kitu, naha manusa teh leuwih kuat ti batan Anjeunna?

²³ "Urang mah kumaha ge meunang," kitu ceuk nu ngaromong. Eta enya. Tapi henteu kabeh anu dimeunangkeun teh hade. "Kumaha ge meunang" henteu kabeh anu dimeunangkeun bisa nulung.

²⁴ Ulah hayang senang sorangan, ragangan hate batur.

²⁵ Aranjeun meunang ngadahar masakan daging naon bae anu dijual di pasar, teu kudu curiga nanyakeun.

²⁶ Sabab ceuk Kitab Suci, "Bumi jeung sagala eusina kagungan Pangeran."

²⁷ Upama diondang dahar ku anu henteu saagama sarta aranjeun nedunan pangondangna, naon susuguhna dahar ulah asa-asa, ulah nanyakeun naon-naon, teu kudu curiga.

²⁸ Tapi lamun aya anu ngaharewosan, "leu masakan urut nyuguh brahala," eta masakan ulah didahar, tanda nganuhunkeun geus dibejaan jeung demi kayakinan;

²⁹lain kayakinan sorangan, tapi kayakinan jelema nu ngabejaan. "Wah," kitu meureun ceuk salah saurang, "kuring bebas, naha make kudu kahalangan ku kayakinan batur?

³⁰Ieu dahareun ku kuring geus disukurkeun ka Allah. Kuring geus muji sukur nganuhunkeun ieu rejeki ti Allah, naha make teu meunang ngadahar?"

³¹Eta kieu: Urang boh dahar boh nginum, salawasna kudu reujeung maksud ngamulyakeun ka Allah.

³²Ku jalan kitu urang moal nepi ka ngalantarankeun batur labuh kana dosa, boh urang Yahudi, boh nu lain urang Yahudi, kitu deui jamaah Allah.

³³Kitu sim kuring mah, hayang ulah ngaraheutan hate batur, dina sagala rupa hal sok ngaraskeun ka nu sejen, tara hayang senang sorangan, lantaran hayang nyalametkeun maranehanana.

11 ¹Kudu kitu, turutan sim kuring, saperti sim kuring nurutan tuladan Kristus.

²Nuhun aranjeun aringet ka sim kuring sarta tigin kana pangajaran sim kuring.

³Tapi aya kenah anu aranjeun perlu terang, nya eta: Kristus teh sirah sakabeh lalaki; salaki sirah pamajikan; Allah mastaka Kristus.

⁴Dina kumpulan ibadah, lalaki anu sembahyang atawa ngumumkeun amanat Allah make tutup sirah, eta ngahina ka Kristus.

⁵ Sabalikna awewe dina kumpulan ibadah, lamun sembahyang atawa ngumumkeun amanat Allah henteu make tutup sirah, eta ngahina ka salaki, taya bedana ti awewe anu digundulan.

⁶ Sabab lamun awewe henteu daek make tiung leuwih hade ngagunting buukna. Tapi awewe mah kapan hina lamun sirahna dicukur atawa buukna digunting teh, anu matak kudu make tiung.

⁷ Lalaki teu perlu make tutup sirah, sabab lalaki teh gambar Allah katut kaagungana-Na. Ari awewe gambar kamulyaan lalaki,

⁸ sabab lain lalaki anu dijadikeun ti awewe, tapi awewe anu dijadikeun ti lalaki.

⁹ Lalaki dijadikeunana lain pikeun awewe, tapi awewe anu dijadikeunana pikeun lalaki.

¹⁰ Ku sabab kitu awewe kudu make tiung sirah, pikeun nyirikeun aya dina bawahan kakawasaan salakina, jeung tanda mandang ka para malaikat.

¹¹ Tapi sanajan kitu ge pikeun urang mah anu hirup di Gusti, awewe henteu lesot ti lalaki, lalaki henteu lesot ti awewe.

¹² Sabab sanajan awewe dijadikeun ti lalaki, tapi lalaki oge dijuruken ku awewe, sarta pang aya saniskara teh Allah anu ngajadikeunana.

¹³ Pek ku aranjeun rarasakeun, naha pantes dina pakumpulan, awewe sembahyang ka Allah teu make tiung sirah?

¹⁴ Alam sorangan netelakeun yen buuk panjang pikeun lalaki mah teu pantes.

¹⁵ Sabalikna pikeun awewe mah malah jadi kaendahan. Buukna nu panjang teh kapan pikeun nutup sirahna.

¹⁶ Upama aya anu ngabantah kana hal ieu, jawabanana kieu: Urang mah, kitu deui jamaah Allah, teu boga adat sejen salian ti eta.

¹⁷ Dina hal anu rek ditetek ayeuna, aranjeun lain pujieun. Aranjeun ari karumpulan, ti batan jadi hade malah jadi goreng.

¹⁸ Aya anu bebeja ka sim kuring. Kahiji, aranjeun dina kumpulan teh papecah jadi sababaraha gumplukan anu pakia-kia. Sim kuring percaya ieu beja aya benerna.

¹⁹ Teu sak deui aranjeun teh geus papecah, nepi ka engke katembong saha-saha anu bener.

²⁰ Waktu aranjeun kumpul bareng, eta anu didalhar ku aranjeun teh saenyana lain Jamuan Gusti.

²¹ Da dina waktu dahar teh aranjeun paheula-heula nyokotan keur diri sorangan, nepi ka nu sawareh angger lapar, sawareh deui nepi ka marabok kaseubeuhan.

²² Ku naon henteu dalahar heula di imah, kawas teu baroga imah bae? Rek ngarendahkeun jamaah Allah? Atawa rek ngera-ngera anu mariskin? Eta kalakuan

aranjeun kudu kumaha disebutna ku sim kuring? Pujieun ari kitu? Boro-boro!

²³ Sabab kieu conto ti Gusti anu katampa ku sim kuring mah: Gusti Yesus dina peutingan dihianat, nyandak roti hiji,

²⁴ sarta sanggeusna muji sukur ka Allah, rotina terus disemplekan dibagikeun, sarta ngalahir kieu, "Ieu teh daging Kami, tampanan pikeun maraneh. Lampahkeun saterusna pikeun ngingetkeun ka Kami."

²⁵ Kitu kenah sanggeusna tuang, Anjeunna nyandak lumur anggur, sarta ngalahir kieu, "Ieu anggur perjangjian Allah anu anyar, anu dikukuhkeun ku getih Kami. Lampahkeun saterusna. Satiap-tiap maraneh nginum ieu, maksudna pikeun nginget-nginget Kami."

²⁶ Jadi saban aranjeun dahar roti ieu jeung nginum anggur ieu, tanda aranjeun ngamashurkeun pupusna Gusti nepi ka mangsa Anjeunna sumping deui.

²⁷ Ku sabab kitu, anu dahar roti ti Gusti jeung nginum anggur ti Gusti ku cara anu teu pantes, eta jelema teh dosa kana salira jeung getih Gusti.

²⁸ Jadi anu rek milu kana eta perjamuan kudu mariksa heula dirina, kakara meunang dahar eta roti jeung nginum eta anggur.

²⁹ Sabab milu dahar eta roti jeung nginum eta anggur tapi henteu ngarasa yen eta teh salira jeung getih Gusti, sarua jeung nangtang hukuman ti Allah.

³⁰ Eta sababna pang aranjeun loba anu kurang sehat, garering malah aya anu maraot.

³¹ Lamun mariksa diri heula masing-masing mah ku Allah moal dihukum.

³² Tapi sanajan kitu ge Allah mah ngahukum teh maksud-Na ngadidik, supaya urang ulah kabaud ku hukuman anu bakal keuna ka ieu dunya.

³³ Ku sabab kitu dulur-dulur, dina Perjamuan Gusti teh urang kudu silih dagoan.

³⁴ Ari sieun kaburu lapar mah dahar bae heula di imah, supaya dina Perjamuan ulah matak meunang hukuman ti Allah. Sakitu heula. Sual-sual sejenna engke bae diterangkeunana ari sim kuring ka dieu.

12 ¹ Ayeuna soal kurnia-kurnia ti Roh Suci anu ditanyakeun ku aranjeun tea. Memang aranjeun kudu terang kana hal eta, dulur-dulur!

² Waktu tacan jadi umat Kristus, aranjeun nyarembah ka brahala anu bisu taya hirupna. Tangtu ayeuna karasa eta teh salah.

³ Aranjeun kudu tarerang, jelema anu diaping ku Roh Suci moal sanggupeun nyumpahan "Yesus sing disapa!" jeung moal aya anu bisa ngaku "Yesus teh Gusti", lamun henteu ditungtun ku Roh Suci.

⁴ Kurnia anu sipatna rohani teh rupa-rupa, tapi kabeh asal ti Roh anu hiji.

⁵Carana ngabdi rupa-rupa, ari nu diabdianana mah Gusti anu hiji.

⁶Jelema anu ngabdi ka Gusti boga kamampuh masing-masing, eta kamampuh asalna ti Allah anu hiji.

⁷Urang masing-masing ku Roh Suci anu nyicingan diri urang dipaparin kamampuh anu mandiri, tapi kabeh pikeun pimangpaateun jalma rea.

⁸Ku eta Roh aya anu dipaparin kamampuh pinter nyarita, aya anu dipaparin kamampuh bisa nerangkeun maksud dawuhan Allah.

⁹Ku eta Roh aya anu dipaparin kayakinan anu luar biasa, aya anu dipaparin kamampuh bisa nyageurkeun kasakit.

¹⁰Ku eta Roh aya anu dipaparin kamampuh bisa nyieun kaajaiban-kaajaiban, aya anu dipaparin kamampuh bisa ngawejang, aya anu dipaparin kamampuh bisa ngabedakeun kamampuh anu asal ti eta Roh jeung anu asalna lain ti eta Roh. Aya anu dipaparin kamampuh bisa nyarita dina basa-basa anu ajaib, aya anu dipaparin kamampuh bisa nerangkeun hartina eta basa-basa.

¹¹Eta kamampuh-kamampuh kabeh asalna ti Roh eta kenéh. Maparinna ka masing-masing beda-beda, kumaha kersana eta Roh.

¹²Kristus teh lir hiji badan rupa-rupa bagianana, sanajan babagianana rupa-rupa, wujud badanna mah hiji.

¹³ Urang oge kitu, nu Yahudi, nu lain Yahudi, nu kumawula, nu merdeka, ku eta Roh geus dibaptis dijadikeun sabadan jeung Kristus, sarta urang kabeh geus dibere nginum Roh nu hiji tea.

¹⁴ Badan anu hiji teh henteu ngan hiji bagian bae, tapi babagianana teh loba.

¹⁵ Ku sabab kitu sanajan upamana ceuk suku, "Kami mah teu kaasup badan da lain leungeun," teu bisa dilain-lain yen suku lain bagian badan.

¹⁶ Sanajan upamana ceuk ceuli, "Kami mah teu kaasup badan da lain mata," teu bisa disebutkeun yen ceuli lain babagian badan.

¹⁷ Lamun rupa sakujur awak ngan panon bae hiji, kumaha rek bisaen ngadenge? Atawa ngan ceuli bae hiji, kumaha rek bisaen ngambeu?

¹⁸ Memang kitu mistina, tiap babagian badan anu rupa-rupa teh ku pangersa Allah ditempatkeun samistina.

¹⁹ Lain ge awak ari ngan sabagian mah!

²⁰ Nya kitu, babagianana loba, awakna mah hiji.

²¹ Ku sabab kitu panon moal bisaen ngomong ka leungeun, "Kami teu butuh ku maneh!" Sirah moal bisaen ngomong ka suku, "Kami teu butuh ku maneh!"

²² Sabalikna lamun babagian anu sigana teu pira teh teu aya, urang moal bisa kua-kieu.

²³ Jeung eta babagian-babagian anu jigana teu pira teh dipalirena ku urang leuwih ti nu sejen. Kitu deui babagian anu katembongna kurang alus, ku urang leuwih diurus.

²⁴ Babagian-babagian anu bangunna geus alus mah henteu mikabutuh perhatian deui. Badan teh geus kitu disusunna ku Allah, nepi ka babagian anu sigana teu pira teh meunang panghargaan anu layak.

²⁵ Ku sabab kitu disusunna badan teh henteu misah-misah, sakabeh babagianana nu hiji ka nu hiji deui aya pakuat-pakaitna.

²⁶ Upama aya hiji bagian anu nyeri, kabeh bagian ngarasa nyeri. Upama nu hiji didama-dama, nu sejenna oge milu ngarasa genah.

²⁷ Aranjeun teh kabeh Salira Kristus, masing-masing jadi babagianana.

²⁸ Di jero jamaah, Allah nempatkeun umat-Na nurutkeun kumaha layakna. Di nu kahiji rasul-rasul, di nu kadua nabi-nabi, di nu katilu guru-guru, ti dinya terus jelema-jelema anu barisa nyieun kaajaiban, terus anu barisa nyageurkeun kasakit, terus anu barisa mere pitulung, anu barisa nungtun ka nu sejen, anu barisa nyarita ku basa-basa anu ajaib, anu barisa nerangkeun hartina eta basa-basa.

²⁹ Henteu kabeh jadi rasul, henteu kabeh jadi guru, henteu kabeh jadi nabi, henteu kabeh bisa nyieun kaajaiban,

³⁰ henteu kabeh bisa nyageurkeun kasakit, henteu kabeh bisa nyarita make basa-basa anu ajaib, henteu kabeh bisa nerangkeun hartina eta basa-basa.

³¹ Ihtiarkeun supaya meunang anu leuwih ti eta. Tapi pangutamana mah turutkeun ieu papatah sim kuring.

13 ¹ Sanajan upama sim kuring bisa ngajar make rupa-rupa basa manusa, atawa malah bisa make basa malaikat, ari teu nyaah ka batur mah pangajaran sim kuring teh teu beda ti sora goong atawa genta, harus tapi taya hartina.

² Sanajan upama sim kuring boga kamampuh bisa ngawejang, sugih ku pangarti, telik ngarti ka nu gaib-gaib, boga iman anu teguh nepi ka bisa mindahkeun gunung, ari teu nyaah ka batur mah sim kuring teh teu aya hartina naon-naon.

³ Sanajan upama sim kuring nyidekahkeun sagala pangaboga ka nu mariskin, malah sanajan nepi ka awak diduruk jadi kurban, ari teu nyaah ka batur mah gaplah teu aya gunana.

⁴ Sipatna kanyaah teh sabar jeung alus budi. Teu sirikan, teu gumedé, teu takabur.

⁵ Sipatna kanyaah teh tara goreng tata, tara mentingkeun maneh, tara ngajengkelkeun batur, tara ngunek-ngunek ku kasalahan batur.

⁶ Sipatna kanyaah teh teu resepeun kana hal nu jahat, resepeunana kana hal anu bener,

⁷ tawekal dina sagala cocoba, kapercayaanana, pangharepanana, jeung kasabaranana moal aya pegatna.

⁸ Kanyaah teh sipatna langgeng, moal laas-laas. Piwejang-piwejang ngan pikeun saheulaanan, kamampuh bisa basa-basa anu ajaib bakal aya eureunna, kamampuh bisa telik ka nu gaib-gaib bakal aya ahirna.

⁹ Sabab kanyaho jeung kamampuh bisa ngawejang anu dipaparinkeun ka urang teh tacan lengkep, tacan sampurna,

¹⁰ ku sabab kitu lamun anu sampurna geus datang, anu teu sampurna bakal leungit.

¹¹ Waktu budak keneh, sim kuring ngomong teh sakumaha budak, rarasaan sakumaha rarasaan budak, mikir sakumaha budak. Ayeuna sanggeus kolot, sipat-sipat jeung kabiasaan budak teh dipiceun.

¹² Anu ayeuna katingal ku urang teh lir kalangkang di jero eunteung, samar-samar. Engke mah anu katingal teh anu saenyana. Anu ayeuna sim kuring terang kakara saeutik, engke bakal terang ka anu lengkepna, sakumaha Allah oge lengkep uninga-Na ka sim kuring.

¹³ Tinggal tilu rupa anu bakal tetep aya nya eta iman, pangharepan, jeung kanyaahan. Anu pangutamana ti ieu anu tilu nya eta kanyaahan.

14 ¹Ku sabab eta ihtiarkeun supaya aranjeun boga kanyaahan. Jeung usahakeun supaya meunang kurnia Roh, pangpangna kurnia kamampuh bisa nerangkeun dawuhan-dawuhan Allah.

²Anu ngomong ku basa anu ajaib, basa Roh, ngomongna lain ka manusa tapi ka Allah, da manusa mah teu aya anu ngartieun kana omonganana. Anu diucapkeunana ngan Allah anu uninga, ngucapkeunana oge lantaran kajurung ku Roh Allah.

³Sabalikna anu nerangkeun dawuhan-dawuhan Allah mah ngomongna ka sasama manusa, aya pulunganeunana, matak teger, matak lipur.

⁴Anu ngomong ku basa Roh ngan matak teger soranganana. Sabalikna anu nerangkeun dawuhan-dawuhan Allah mah matak seger sajamaah.

⁵Sukur lamun aranjeun kabeh bisa ngomong ku basa Roh. Tapi leuwih sukur lamun aranjeun mampuh nerangkeun dawuhan-dawuhan Allah. Anu boga kamampuh kieu tempatna leuwih utama ti batan anu mampuh ngomong ku basa Roh. Omongan basa Roh kakara aya mangpaatna ka sajamaah, lamun aya anu bisa nerangkeun hartina.

⁶Coba upama sim kuring engke ka dieu ngomong ku basa Roh, bakal aya mangpaatna ka aranjeun? Sama sakali moal aya. Sejen deui upama sim kuring nerangkeun wahyu

ti Allah, atawa nerangkeun hal Allah, atawa ngawejang, atawa ngajar.

⁷ Tatabeuhan anu teu nyawaan, upamana suling atawa kacapi, lamun ditabeuhna teu puguh naha bakal kanyahoan sorana lagu naon?

⁸ Contona deui, lamun tarompet perang ditiupna sambarangan teu puguh, saha anu rek maju jurit?

⁹ Nya kitu kenah lamun aranjeun ngomong ku basa Roh anu teu puguh unina, saha nu rek ngarti? Omongan aranjeun jadi leungit ku angin.

¹⁰ Basa di dunya teh rupa-rupa, tapi hiji ge teu aya anu teu boga harti.

¹¹ Tapi lamun aya anu ngajak ngomong ka sim kuring make basa anu ku sim kuring teu kaharti, sim kuring asing ka manehna, manehna asing ka sim kuring.

¹² Aranjeun anu kacida harayangna meunang kamampuh ti Roh Allah kudu alihtiar, supaya anu dipaparinkeun teh pangpangna anu bisa dipake pikeun ngabantu ngamajukeun jamaah.

¹³ Ku sabab eta lamun rek ngomong ku basa Roh kudu neneda heula ka Allah supaya sakalian bisa nerangkeun hartina.

¹⁴ Sabab kieu: Upama sim kuring ngadoa ku basa Roh, anu ngadoa teh ngan roh sim kuring bae, pikiran mah teu milu ngadoa.

¹⁵ Jadi kudu kumaha? Kieu sim kuring mah: Lamun ngadoa ku basa Roh, diteruskeun ngadoa make pikiran. Pupujian kitu keneh, roh pupujian, pikiran oge pupujian.

¹⁶ Lamun jelema awam milu ngadengekeun aranjeun sembahyang muji sukur ka Allah make basa Roh anu ku manehna teu kahartieun, naha manehna bakal ngucapkeun "Amin" kana pamuji sukur aranjeun? Moal, lantaran teu ngartieun.

¹⁷ Sanajan doa pamuji sukur aranjeun kacida alusna, pikeun manehna mah sama sakali teu aya paedahna.

¹⁸ Sim kuring muji sukur ka Allah bisa make rupa-rupa basa nu ajaib leuwih ti batan aranjeun.

¹⁹ Tapi di jero kumpulan mah sim kuring mending make lima kecap anu bisa kaharti ku batur, ti batan rebuan kecap anu araneh teu matak kaharti.

²⁰ Ulah kawas budak pikiran teh dulur-dulur! Kudu kawas budak soteh kana hal-hal anu jahat, pikiran mah kudu sawawa.

²¹ Dina Kitab Suci ditulis, "Kami rek ngandika ka umat Kami, dawuhan Pangeran, make jalma-jalma anu ngaromongna ku basa-basa anu ajaib. Malah Kami rek ngandika ka umat Kami ku biwir jalma-jalma urang asing. Tapi sanajan kitu ge maranehna moal ngadenge ka Kami."

²² Eta tanda kurnia kamampuh ngomong ku basa-basa Roh teh pikeun jelema-jelema anu tacan percaya, lain pikeun anu geus palercaya. Sabalikna kurnia kamampuh ngawejangkeun dawuhan Allah mah pikeun anu geus palercaya, lain pikeun anu tacan percaya.

²³ Coba, upama aranjeun keur kumpulan, kabeh ngaromong ku basa-basa anu aneh, tuluy aya jelema sejen anu lain umat percaya asup, tangtu ceuk manehna aranjeun teh garelo!

²⁴ Sabalikna lamun aranjeun keur ngawejangkeun dawuhan Allah, eta anu keur diwejangkeun teh bisa ngageuing nepi ka manehna ngarasa kana dosana. Anu kadenge ku ceulina teh

²⁵ bisa ngalantarankeun manehna nembrakkeun eusi hatena, ngarendahkeun diri ngabakti ka Allah sarta ngaku, "Sayaktosna, Allah aya di aranjeun!"

²⁶ Dulur-dulur! Ngabakti ka Allah dina kumpulan teh kudu kieu: Nu saurang pupujian, nu saurang ngajar, nu saurang ngucapkeun wahyu ti Allah, nu saurang make basa Roh, nu saurang nerangkeun hartina eta omongan. Sagala-galana kudu reujeung maksud ngamajukeun jamaah.

²⁷ Lamun aya anu rek ngomong ku basa Roh, duaan atawa panglobana tiluan, kudu

bagilir. Tapi anu diomongkeunana kudu aya anu nerangkeun hartina.

²⁸ Lamun teu aya anu bisa nerangkeun, ngomong ku basa Roh kudu eureun, teruskeun di jero hate bae.

²⁹ Anu meunang warta ti Allah, kudu ngucapkeun eta warta, nu sejenna ngaregepkeun.

³⁰ Tapi lamun ti nu karumpul aya deui anu meunang warta ti Allah, anu ti heula kudu eureun.

³¹ Aranjeun bisa piligenti ngucapkeun warta ti Allah, supaya bisa silih wurukan jeung silih kuatkeun kapercayaan.

³² Warta ti Allah kudu beres diucapkeunana ku anu meunang eta ilham,

³³ sabab Allah teh resepeun kana kaberesan, teu resepeun ka nu kusut. Sakumaha kabiasaan di sakabeh jamaah Allah,

³⁴ wanita di jero pajemuhan kudu repeh. Wanita teu meunang nyoara; kitu nurutkeun Hukum urang Yahudi, wanita teu meunang pipilueun.

³⁵ Lamun aya tanyakeuneun lantaran hayang nyaho, tanyakeun ka salaki bae lamun geus aya deui di imah. Hina wanita mah nyarita di jero pajemuhan teh.

³⁶ Atawa naha ari pangandika Allah teh asal ti aranjeun? Atawa datangna ngan ka aranjeun wungkul?

³⁷ Jelema anu ngarasa kailhaman warta ti Allah, atawa ngarasa meunang kurnia anu sipatna rohani, kudu ngaku yen ieu anu dituliskeun ku sim kuring dina ieu surat teh estu parentah ti Gusti.

³⁸ Tapi lamun manehna henteu daekeun malire kana ieu hal, ku aranjeun henteu kudu dipalire.

³⁹ Jadi, dulur-dulur, sing boga kadaek pikeun ngucapkeun warta ti Allah, bari jeung ulah ngahalang-halang batur anu rek ngucapkeun omongan ku basa-basa anu ajaib.

⁴⁰ Tapi sagala prakprakanana kudu sing rapih, sing beres entep-entepanana.

15 ¹ Sim kuring rek ngingetkeun aranjeun kana Injil Kasalametan, anu diwartakeun ku sim kuring, anu ku aranjeun geus ditarima jeung dipercaya enya-nya.

² Eta warta anu diajarkeun ka aranjeun teh nya eta Injil Kasalametan. Upama aranjeun teguh kana eta hal, tangtu salamet. Kajaba lamun ceuk aranjeun taya gunana percaya.

³ Hal anu katampa ku sim kuring teh diwartakeunana ka aranjeun sakumaha anu kaunggel dina Kitab Suci, pangpangna hal pupusna Kristus ku karana dosa urang.

⁴ hal dikurebkeuna-Na, hal dihirupkeuna-Na deui sanggeus tilu poe pupus sakumaha anu kaunggel dina Kitab Suci,

⁵ hal nembongana-Na ka Petrus, hal nembongana-Na ka dua belas rasul,

⁶ hal nembongana-Na ka anu sok ngariring ka Anjeunna, sakali jadi ka anu reana leuwih ti lima ratus urang, anu nepi ka ayeuna aya anu harirup kenéh, aya anu geus maraot;

⁷ hal nembongana-Na ka Yakobus, jeung hal nembongana-Na deui ka dua belas rasul.

⁸ Pangahirna nembongan ka sim kuring, sanajan sim kuring téh lir jelema anu dijurukeunana mahiwal.

⁹ Di antara rasul-rasul, sim kuring rumasa panghandapna, lantaran tadina jadi tukang nganiaya jamaah Allah.

¹⁰ Bisa jadi saperti ayeuna oge ngan ku karana rahmat Allah. Rahmat Mantenna ku sim kuring henteu ditatambuh. Malah sim kuring mah ngalakonan pagawean rasul téh leuwih getol ti batan rasul-rasul sejen. Tapi bisa kitu soteh ngan ku karana rahmat Allah kenéh anu nyarengan sim kuring dina pagawean.

¹¹ Aranjeun ayeuna geus percaya, teu jadi sual anu ngawawarkeunana mah, boh sim kuring, boh rasul-rasul sejen.

¹² Tapi ku naon sakitu geus ecesna ditetelakeun yen Kristus geus dihirupkeun deui, di aranjeun aya omongan majar anu geus maot moal dihirupkeun deui?

¹³ Ari anu geus maraot moal dihirupkeun deui mah tangtu Kristus oge henteu hirup deui.

¹⁴ Lamun Kristus henteu dihirupkeun deui, atuh teu aya anu kudu diwawarkeun, sarta teu aya hal anu kudu dipercaya ku aranjeun.

¹⁵ Malah upama enya kitu, pangajaran rasul-rasul hal Allah geus ngahirupkeun deui Kristus teh bohong.

¹⁶ Lamun enya anu geus maraot moal dihirupkeun deui, tangtu Kristus oge moal dihirupkeun deui.

¹⁷ Lamun Kristus henteu dihirupkeun deui, kapercayaan aranjeun ngan sakadar panglamunan, sarta aranjeun tetep bakal cilaka ku dosa.

¹⁸ Sarta upama enya kitu, jelema-jelema anu percaya ka Kristus teh sanggeus maraot terus teu hudang deui.

¹⁹ Lamun pangharepan urang ka Kristus ngan keur salila hirup anu ayeuna, teu leuwih ti kitu, atuh ti sakabeh manusa di dunya urang teh manusa anu pangcilaka-cilakana.

²⁰ Hal anu saenyana mah nya eta Kristus teh geus digugahkeun ti nu maraot, sarta hal ieu nanggung yen anu geus sarare dina maot teh kabeh bakal diharudangkeun deui.

²¹ Sabab sakumaha halna maot dilantarankeun ku manusa saurang, pihudangeunana anu geus maraot oge dilantaran ku manusa saurang.

²² Sakumaha halna sakabeh manusa kudu maot lantaran geus kagolongkeun ka Adam, nya kitu oge sakabeh anu geus maraot bakal

dihirupkeun deui lantaran ngagolong ka Kristus.

²³ Tapi masing-masing kudu nurutkeun giliranana: Kristus anu ti heula; engke, dina waktu Anjeunna sumping deui, kakara giliran anu aranut ka Anjeunna.

²⁴ Geus kitu datang poe kiamat. Harita Kristus bakal nalukkeun sakabeh pamarentahan gaib, sakabeh kawasa, sakabeh kakuatan, tuluy nyerenkeun Karajaan ka Allah anu jumeneng Rama.

²⁵ Kristus kudu terus nyepeng pamarentahan, nepi ka sakabeh musuh ku Allah ditalukkeun kana sampean Kristus.

²⁶ Musuh anu pangpandeurina ditalukkeun nya eta maot.

²⁷ Dina Kitab Suci ditulis, "Saniskara kabeh ku Allah geus ditalukkeun." Geus tangtu anu disebut "saniskara" teh Allah ku manten mah henteu kaasup, lantaran nya Mantenna anu nalukkeun saniskara, ditalukkeun ka Kristus.

²⁸ Tapi sanggeus kabeh taluk ka pamarentahan Kristus, Anjeunna ku anjeun, Putra Allah, bakal nalukkeun anjeun ka Allah anu nalukkeun saniskara ka Anjeunna. Allah ku manten anu bakal murba ka sakabeh.

²⁹ Lamun anu maot moal dihirupkeun deui, naon gunana jelema dibaptis ku karana anu geus maot? Ngarep-ngarep naon? Lamun enya nu geus maot moal dihirupkeun

deui saperti ceuk sawareh, pikeun naon maranehanana dibaptis ku karana nu geus maot?

³⁰ Pikeun naon deui sim kuring jeung rasul-rasul sejen nepi ka kudu nangtang bahaya unggal usik?

³¹ Unggal poe sim kuring nyanghareupan bahaya pati teh, dulur-dulur! Tapi teu nanaon, lantaran aranjeun enggeus ngahiji jeung Kristus Yesus Gusti urang.

³² Lamun ngan nurutkeun timbangan manusa bae mah naon untungna sim kuring di Epesus sasat kudu tarung jeung sato-sato galak? Sabab lamun bener nu geus maot moal dihirupkeun deui, nya mending sakumaha ceuk kacapangan, "Hayu urang nyatu nginum, da isukan mah urang paraeh."

³³ Aranjeun ulah kabobodo. Sabab, "Pergaulan goreng ngaruksak sipat nu hade."

³⁴ Pake pikiran sehat, geura eureun tina lampah doraka. Kudu arera, di aranjeun aya anu teu nyaraho ka Allah.

³⁵ Bisa jadi aya anu nanyakeun, "Kumaha ngahirupkeunana deui anu geus maraot? Make badan anu kumaha engkena?"

³⁶ Pananya anu bodo! Binih oge dipelak teh paeh heula supaya hirup.

³⁷ Lamun anjeun melakkeun binih, binih gandum atawa binih naon bae, anu dipelak teh sikina, lain anu geus lengkep jadi tangkal anu kari ngagedean.

³⁸ Kawas kumaha engke tangkalna, Allah anu ngatur. Pitangkaleun unggal binih ku Mantenna geus ditangtukeun saeukeurna-saeukeurna.

³⁹ Badan mahluk-mahluk anu nyawaan henteu kabeh sarua. Manusa badanna kieu, sasatoan badanna kitu, manuk, lauk, badanna beda-beda deui.

⁴⁰ Kitu deui wujud anu aya di langit jeung wujud anu aya di bumi. Kaendahan wujud anu di langit beda jeung kaendahan wujud anu aya di bumi.

⁴¹ Kaendahan panonpoe beda jeung kaendahan bulan. Bentang-bentang boga kaendahan sorangan, antara bentang jeung bentang deui oge kaendahanana henteu sarua.

⁴² Kitu oge halna badan jelema anu geus maraot lamun geus dihirupkeun deui. Badan anu dikubur teh sipatna henteu langgeng, ari badan anu geus dihirupkeun deui sipatna abadi.

⁴³ Keur dikuburna badan teh nya goreng rupana nya taya dayana, ari geus dihirupkeun deui mah nya endah nya gagah.

⁴⁴ Waktu dikuburna badan teh sipatna jasmani, alami, ari geus dihirupkeun deui mah sipatna rohani. Jadi ku sabab aya badan anu sipatna jasmani, tangtu aya badan anu sipatna rohani.

⁴⁵ Sabab dina Kitab Suci ditulis, "Manusa anu kahiji, nya eta Adam, jadi mahluk hirup," tapi Adam anu ahir mah nya eta Roh anu ngahirupkeun.

⁴⁶ Anu datang ti heula teh anu sipatna jasmani, lain rohani. Anu sipatna rohani mah datangna pandeuri.

⁴⁷ Adam kahiji dijadikeunana tina taneuh, asal ti ieu bumi. Ari Adam kadua mah asal ti sawarga.

⁴⁸ Sakur nu asal ti bumi, kabeh sarua jeung Adam kahiji anu dijadikeun tina taneuh. Sakur anu asal ti sawarga sarua jeung Anjeunna anu asal ti sawarga.

⁴⁹ Sakumaha urang ayeuna make badan anu kaayaanana kawas manusa anu dijadikeun tina taneuh, engke urang bakal make badan anu kaayaanana kawas Manusa anu asal ti sawarga.

⁵⁰ Maksud sim kuring kieu dulur-dulur: Sipat daging jeung getih moal bisa dibawa ka Karajaan Allah, anu sipatna teu langgeng moal bisa dibawa ka anu sipatna langgeng.

⁵¹ Sim kuring rek ngabejakeun ieu rasiah: Urang teh moal waka maot kabeh, tapi urang kabeh bakal dirobah.

⁵² Kajadianana ngadadak di jero sakiceup mata waktu sangkakala ditiup panganggeusan. Waktu eta sangkakala ditiup, anu geus maraot bakal dihirupkeun

deui, moal keuna deui ku maot, sarta kabeh kaayaanana dirobah.

⁵³Anu sipatna teu langgeng diganti ku anu sipatna langgeng, anu tadina keuna ku maot dirobah ku anu sipatna teu keuna ku maot.

⁵⁴Sanggeus hal eta kajadian, sanggeus anu sipatna teu langgeng dirobah jadi langgeng, bakal bukti anu ditulis dina Kitab Suci, "Maot geus dibasmi. Kaunggulan geus beunang!"

⁵⁵"He maot, mana kakawasaan maneh? Mana peurah panyeureud maneh?"

⁵⁶Peurah maot asalna tina dosa, ari kakawasaan dosa asalna tina Hukum Agama.

⁵⁷Tapi puji sukur ka Allah! Mantenna geus maparin kaunggulan ka urang ku jalan Gusti urang Yesus Kristus.

⁵⁸Ku sabab kitu dulur-dulur kudu teger jeung pengkuh, kudu garetol, rajin ngalakonan kawajiban pikeun Gusti. Sabab aranjeun nyaho yen sakur lampah aranjeun pikeun Gusti moal aya anu mubadir.

16 ¹Hal aranjeun rek ngumpulkeun duit sumbangkeuneun ka umat Allah di Yudea, pake cara anu ku sim kuring dipituahkeun ka Jamaah di Galata.

²Unggal poe Minggu aranjeun masing-masing kudu nyengcelengan sakadugana, nurutkeun pangala. Duitna kumpulkeun, supaya ari sim kuring datang duitna geus aya.

³Engke ari sim kuring geus di dieu eta sumbangan kari nganteurkeun ka Yerusalem, anu ngalanteurkeunana rek dibahanan surat.

⁴Bisi diperlukeun mah sim kuring oge daek ngabarengan indit.

⁵Pidatangeun sim kuring ka aranjeun teh sanggeusna ti Makedoni, sabab sim kuring arek make jalan ka Makedoni.

⁶Di aranjeun tangtu ngendek heula sawatara waktu, kawasna salila usum tiris.

⁷Jadi sim kuring lain ngan sakadar rek nyimpang, tapi hayang rada lila. Mugia Allah marengkeun.

⁸Tapi nepi ka poe Pentakosta mah rek di Epesus bae heula,

⁹sabab loba kasempetan pikeun ngajalankeun hal-hal anu parenting, sanajan loba anu bakal ngahalang-halang.

¹⁰Lamun Timoteus datang aku sing bener supaya betaheun, sabab manehna oge digawe pikeun Gusti cara sim kuring.

¹¹Ku aranjeun ulah dimomorekeun. Dina waktu rek mulangna deui ka sim kuring ku aranjeun kudu dibantu. Ku sim kuring jeung ku dulur-dulur sejenna keur kacida diarep-arepna.

¹²Apolos geus sababaraha kali dijujurung manggihan aranjeun bareng jeung nu sejenna, tapi bingbangeun kenah. Ari geus rineh mah tangtu anjeunna ka dieu.

¹³ Didoakeun aranjeun sing waspada jeung tetep percaya.

¹⁴ Sakur anu dilampahkeun ulah tinggal ti kanyaah.

¹⁵ Aranjeun tangtu warawuh ka Stepanus sakulawarga, urang Ahaya anu pangheulana jaradi Kristen, sarta geus ngabaktikeun dirina pikeun ngalayanan umat Allah.

¹⁶ Sing narurut ka anjeunna. Jelema nu kawas anjeunna, kitu deui anu ngabarantu ka anjeunna, memang pantes lamun diturut.

¹⁷ Sukur aranjeunna, Stepanus, Portunatus, jeung Akaikus, geus araya di aranjeun. Sim kuring kacida bungahna lantaran asa kawakilan sabot sim kuring can datang.

¹⁸ Aranjeunna lir panghurip pikeun sim kuring, kitu deui pikeun aranjeun. Jelema-jelema saperti aranjeunna pantes diajenan.

¹⁹ Aya salam ti jamaah-jamaah di propinsi Asia. Salam ti Akwila jeung Priskila kitu deui ti anggota-anggota jamaah anu nyieun kumpulan di imahna.

²⁰ Salam ti sakabeh dulur-dulur sejenna. Sing silih bageakeun, silih pikasono, silih pidulur.

²¹ Panambahna salam anu ditulisna ku sim kuring sorangan: Salam ti sim kuring, Paulus.

²² Saha-saha anu teu nyaaheun ka Gusti, mugia sing meunang hukuman ti Allah! Maranata Gusti, geura sumping!

²³ Mugi-mugi aranjeun dirahmat ku Gusti Yesus.

²⁴ Sakieu surat sim kuring, anu nyaah ka aranjeun ku karana Kristus Yesus. Wassalam, Paulus

2 Korintus

1 ¹ Serat kahatur dumateng jamaah Allah di Korinta jeung umat Allah di sakuliah Ahaya. Sim kuring Paulus, anu ku pangersa Allah dijadikeun rasulna Kristus Yesus, babarengan jeung dulur urang, Timoteus, mangnedakeun aranjeun ka Allah,

² mugia aranjeun dipaparin rahmat salamet ti Allah Rama urang jeung ti Gusti Yesus Kristus.

³ Puji kasanggakeun ka Allah, Ramana Gusti urang Yesus Kristus, Rama anu maha welas, sarta anu maparin kategeran hate ka manusa.

⁴ Dina kasusahan anu kumaha bae oge batin sim kuring ku Allah disina teger, sarta ku sabab ditegerkeun ku Mantenna, sim kuring oge bisa negerkeun ka batur anu eukeur nandang kasusah.

⁵ Ku lantaran sim kuring sering nandang kasangsaraan anu karandapan ku Kristus, nya ku karana Kristus oge batin sim kuring kacida ditegerkeunana ku Allah.

⁶ Upama sim kuring nyandang sangsara, eta teh pikeun aranjeun, pikeun pijamugaeun aranjeun; saupama sim kuring meunang pitulung, aranjeun oge jadi katulungan, bisa sabar jeung kuat nandangan sangsara saperti anu kasorang ku sim kuring.

⁷ Kapercayaan sim kuring ka aranjeun dina ieu hal henteu galideur, yen aranjeun oge mun pareng nyandang kasangsaraan saperti anu keuna ka sim kuring bisa teger cara sim kuring.

⁸ Dulur-dulur! Sim kuring miharep aranjeun terang kumaha sangsarana sim kuring di wilayah Asia, cocoba anu kaalaman teh kacida gedena jeung beuratna, nepi ka geus teu ngarepkeun bisa kenek hirup,

⁹ asa geus prak diragrangan hukum pati. Tapi kajadian kitu teh saenyana mah jadi pangling-eling supaya sim kuring ulah dir, nya kudu ngandel ka Allah bae anu iasa ngahirupkeun deui anu geus maot.

¹⁰ Nya Mantenna anu ngaleupaskeun sim kuring tina bahaya pati anu sakitu gedena teh. Ka hareupna oge tangtu Mantenna bakal mitulung deui, nya Mantenna anu ku sim kuring seja dipuntangan.

¹¹ Sim kuring yakin yen ku paneda aranjeun keur sim kuring teh, Allah baris nyalametkeun deui sim kuring tina bahaya. Ari loba anu mangnedakeun mah tangtu baris dikabulkeun, sarta Allah bakal maparinkeun kurnia-Na, nepi ka loba anu bakal muji sukur ka Mantenna, nganuhunkeun kana hal sim kuring.

¹² Sim kuring agul sajeroning hate, lantaran yakin yen lampah sim kuring di ieu dunya, pangpangna dina hal duduluran jeung

aranjeun, dilakonanana reujeung hate anu ikhlas, berkah pitulung kamurahan sarta kakawasaan Allah, lain ku karana kabijaksanaan insani.

¹³ (1:13-14) Ieu anu ditulis ku sim kuring ngan hal-hal anu baris bisa kabaca jeung kaharti ku aranjeun. Ayeuna-ayeuna mah peta sim kuring teh ku aranjeun moal pati kaharti. Tapi muga-muga engke mah kaharti enya-nya, sangkan engke ari Yesus Gusti urang sumping, aranjeun bisa agul ku sim kuring cara sim kuring mikaagul aranjeun.

¹⁴ (1:13)

¹⁵ Nya ku lantaran yakin kana hal eta nu matak bareto sim kuring gilig rek manggihan aranjeun teh, malar aranjeun ngarasa tambah-tambah bagja.

¹⁶ Maksud sim kuring harita nya eta ka Makedoni teh seja nyimpang heula ka aranjeun. Nya kitu deui balikna ti ditu oge bakal nyimpang deui, bari sakalian arek menta tulung ka aranjeun pikeun neruskeun lambah ka Yudea.

¹⁷ Naha sugan basa keur ngararancang maksud kitu teh sim kuringna mandeg mayong? Naha sugan harita teh sim kuring boga maksud sejen anu sipatna mentingkeun diri sorangan, nepi ka eta maksud anu geus dienyakeun teh harita keneh dihenteukeun?

¹⁸ Demi Allah anu sabda-Na saestu, jangji sim kuring harita ka aranjeun teh henteu diganggayong ku "Enya" jeung "Henteu".

¹⁹ Sabab Yesus Kristus Putra Allah anu diwawarkeun ka aranjeun ku Silas, ku Timoteus, jeung ku sim kuring teh lain jelema anu sok "Enya" sok "Henteu". Sabalikna Anjeunna teh jirimna waleran Allah anu unina: "Enya",

²⁰ sabab nya ku jalan Anjeunna Allah geus ngadawuh "Enya" tina sagala jangji-Na. Eta sababna ari urang ngagungkeun ka Allah, ana ngucapkeun "Amin" teh bari nyebut jenengan Yesus Kristus.

²¹ Nya Allah anu ngersakeun sim kuring bisa jadi sahiji jeung aranjeun dina katunggalan jeung Kristus. Nya Mantenna anu milih urang oge,

²² anu geus nerapkeun cap-Na ka urang, tanda yen urang jadi kagungana-Na, Anu geus ngeusian hate urang ku Roh Suci, geusan jadi tanda yen urang teh pasti baris dipaparin sagala rupa anu ku Allah geus disayagikeun.

²³ Sim kuring menta disaksian ku Allah, sabab Mantenna uningaeun kana eusi hate sim kuring, yen nu matak sim kuring teu tulus ka Korinta teh maksudna pikeun ngajaga perasaan aranjeun.

²⁴ Sim kuring moal maksa ka aranjeun tina hal naon anu ku aranjeun kudu

dipercaya, lantaran aranjeun oge geus kacida percayana ka Kristus. Sabalikna sim kuring seja sabilulungan jeung aranjeun pikeun kabagjaan aranjeun.

2¹ Ku sabab kitu ceuk timbangan sim kuring, tinimbang matak susah hate aranjeun mah leuwih hade sim kuring ulah datang deui.

² Sabab lamun sim kuring nyusahkeun hate aranjeun, saha deui anu bisa nyenangkeun hate sim kuring, salian ti aranjeun keneh anu geus disusahkeun hate ku sim kuring?

³ Eta sababna nu matak harita sim kuring ngirim eta surat. Sabab sim kuring teu hayang ari datang tuluy meunang kanalangsaaan ti aranjeun, jelema-jelema anu ku sim kuring diharep baris ngabungahkeun hate sim kuring.

⁴ Nulis eta surat teh bari sedih jeung nalangsa nepi ka bijilan cipanon. Teu pisan-pisan sim kuring boga maksud ngajengkelkeun ka aranjeun, sabalikna hayang nembongkeun kanyaah anu taya papadana.

⁵ Mun aya jelema anu nyusahkeun, nyusahkeunana teh lain ka sim kuring, tapi ka aranjeun, sakurang-kurangna ka sabagian. (Nyebutkeun kieu soteh supaya sim kuring ulah nemen teuing nyalahkeunana ka nu boga dosana),

⁶ da hukuman ti kalolobaan aranjeun oge ka eta jelema teh geus cukup.

⁷ Tapi ayeuna mah geus bae jelema anu salah teh hampura, sina janglar ulah nalangsa katutuluyan, bisi pegat harepanana.

⁸ Pamenta sim kuring, tembongkeun ka jelemana yen aranjeun teh saenyana mah mikanyaah ka manehna.

⁹ Surat sim kuring bareto teh maksudna nguji, diturut henteuna salawasna papatah-papatah sim kuring ku aranjeun.

¹⁰ Upama eta anu salah ka aranjeun ku aranjeun dihampura, ku sim kuring oge tangtu dihampura. Ana sim kuring geus ngahampura, lamun enya aya anu kudu dihampura, dihampurana teh di payuneun Kristus, keur pijamugaeun aranjeun,

¹¹ supaya Iblis ulah nepi ka ngawasaan ka urang, kawantu kana maksud-maksud Iblis teh urang geus teu bireuk deui.

¹² Sanggeus sim kuring datang ka Troas rek ngawawarkeun Injil Kristus, Gusti maparin pijalaneun ka sim kuring pikeun baranggawe di Troas.

¹³ Orokaya hate kacida honcewangna lantaran dulur urang, Titus, henteu kasampak aya di ditu. Ku sabab kitu sim kuring amitan ka urang ditu terus ka Makedoni.

¹⁴ Puji sukur ka Allah, sim kuring ku Allah teu kendat dituyun, dipilukeun kana arak-arakan kaunggulan Kristus, sina

satunggal jeung Kristus. Ku Allah dikersakeun kudu ngamashurkeun warta hal Kristus, sina sumebar lir wawangen anu nyambuung ka mana-mana.

¹⁵ Sim kuring teh dijadikeun minangka menyan seungit anu dikukuskeun ku Kristus haturan Allah, angseuna sina nyambuung kaangseu boh ku jalma-jalma anu pisalameteun, boh ku anu picilakaeun.

¹⁶ Pikeun anu picilakaeun kaangseuna mani lanjung matak paeh, pikeun anu pisalameteun kaangseuna mani ngadalingding seungit matak hirup. Atuh saha anu sanggup ngemban tugas kawas kitu?

¹⁷ Ari sim kuring moal kawas umumna jalma rea ngemban pangersa Allah sambarang kawas kana barang murah. Sabalikna ku sabab diutus ku Allah, nyarita di payuneuna-Na teh kudu reujeung saenyana sakumaha layakna abdi Kristus.

3 ¹ Kumaha caritaan sim kuring anu bieu teh aya sari-sari muji maneh? Naha sugan siga anu mikabutuh surat pujian cara batur, ti aranjeun atawa tembongkeuneun ka aranjeun?

² Surat pujian anu dipikabutuh ku sim kuring mah nya aranjeun, katulisna dina ati, sarta bisa ditingali jeung dibaca ku sarerea.

³ Nu nyerat surat pujian anu ieu mah Kristus ku anjeun, kitu deui anu ngintunkeunana ka sim kuring. Ditulisna lain dina papan batu

kawas anu ti heula, tapi dina hate manusa, sarta anu dianggo nulisna lain mangsi tapi Roh Allah anu jumeneng.

⁴ Bisa nyebut kitu teh lantaran sim kuring ngandel ka Allah, ku karana Kristus.

⁵ Saenyana sim kuring mah teu boga kasanggupan pikeun ngalakonan eta papancen ti Allah teh. Bisa soteh ngalakonan, ngan ku karana pangersa Allah keneh, nu maparin kamampuh ka sim kuring.

⁶ Nya Mantenna anu ngalantarankeun sim kuring sanggup jadi palayan tina perjangjian anyar, anu eusina lain hukum-hukum anu beunang nulis, tapi eusina teh nya eta Roh Gusti. Sabab hukum-hukum anu beunang nulis tea mah maehkeun, sabalikna Roh Gusti mah ngahirupkeun.

⁷ Hukum Agama Yahudi anu ditulisna diwangun aksara dina papan batu tea, waktu diumumkeunana dibarengan ku gumebyarna cahaya kamulyaan Allah anu tembong dina raray Musa. Sanajan eta cahaya geus mimiti surem, urang Israil teu kadarugaeun neuteup. Lamun Hukum Agama, anu eusina ngancam paeh tea waktu diumumkeunana dibarengan ku cahaya sakitu mulyana,

⁸ atuh komo anu meunang ngadamel Roh Gusti, cahayana tangtu leuwih mulya!

⁹ Lamun perjangjian anu ngancam ku hukuman geus sakitu mulyana, geus

komo deui perjangjian anu tujuanana keur pisalameteun, pasti mulyana kabina-bina!

¹⁰ Dibandingkeun jeung agungna kamulyaan anu ieu mah kamulyaan anu ti heula teh kasilep.

¹¹ Lamun hal anu umurna teu lila geus mulya, geus komo deui hal anu sipatna langgeng tangtu leuwih-leuwih mulyana!

¹² Sim kuring wani nyebut kitu, lantaran ngandel kana eta hal.

¹³ Sim kuring moal kawas Musa anu mindingan rarayna ku cindung, supaya urang Israil henteu narenjo cahaya Pangeran anu mimiti rek leungit tina rarayna.

¹⁴ Ku sabab Musa mindingan rarayna ku cindung, nepi ka kiwari oge urang Israil mah maca eta perjangjian lawas teh teu ngarti-ngarti, da pikiran sehatna katutup ku eta cindung. Eta cindung kakara bisa disingkirkeun lamun jelema ngahiji jeung Kristus.

¹⁵ Malah ayeuna ge ana maranehanana maca Hukum Musa, pikiran sehatna angger kapindingan ku eta cindung.

¹⁶ Tapi eta cindung teh bisa diangkat, sakumaha ceuk Kitab Suci anu ngeunaan Musa: "Waktu anjeunna malik mayun ka Pangeran, cindungna diangkat."

¹⁷ Tah, "Pangeran" anu disebut dina eta ayat teh nya eta Roh; di mana aya Roh Pangeran, aya kamerdekaan.

¹⁸ Ku kituna urang kabeh nyumiratkeun cahaya kamulyaan Pangeran, da beungeut urang mah henteu katutup ku eta cindung. Eta cahaya mulya anu asalna ti Pangeran, Roh tea, ngarobah kaayaan urang jadi mulya kawas Mantenna sarta beuki lila beuki mulya.

4 ¹ Allah anu murah asih maparinkeun ieu pagawean ka sim kuring. Jadi enggoning ngalakonanana sim kuring moal nepi ka ngarasa jejerih.

² Sim kuring henteu make cara samuni atawa anu matak ngerakeun, henteu make akal licik, henteu malsu sabda Allah. Ngawula ka Allah ku hate anu wening, numutkeun pangersa-Na, dibarengan ku ihtiar mugia bisa ditarima ku sakumna dulur-dulur.

³ Upama wawaran sim kuring perkara Injil Kasalametan teh nepi ka henteu kapahamkeun, henteu kapahamkeunana teh tangtu ngan ku jelema anu hirupna nuju kana picilakaeun.

⁴ Nu kitu mah moal percayaeun, lantaran pikiran sehatna dipoekkeun ku ilah jahat ieu dunya, nepi ka batinna teu bisa nenjo kana cahaya kamulyaan anu dipencarkeun ku Injil Kasalametan anu nerangkeun hal kamulyaan Kristus. Padahal nenjo Kristus teh sarua jeung nenjo Allah.

⁵ Sim kuring lain rek ngamashurkeun diri sorangan, tapi rek ngamashurkeun Yesus Kristus anu jumeneng Gusti, da ari sim kuring

mah kitu deui batur-batur kapan palayan aranjeun ku karana Kristus.

⁶Allah anu nyaangkeun hate sim kuring nepi ka awas kana kamulyaan Mantenna anu ngagebray dina pameunteu Kristus teh nya eta Allah anu nimbalan, "Ti nu poek sing bijil caang!"

⁷Sim kuring sabatur-batur anu jadi wadah eta harta ti sawarga ngan saibarat pot taneuh, ari kawasa nu maha agung mah Allah nu nyangking, lain sim kuring.

⁸Sim kuring sering ditarajang ku kasusah, tapi teu kungsi balahi. Sakapeung sok bingbang, tapi tara nepi ka leungit sumanget.

⁹Loba anu ngamusuhan, tapi nu misobat ge aya. Teu arang meunang pameupeuh nemen, tapi teu kungsi eleh.

¹⁰Ieu diri anu sipat pana teh unggal-unggal waktu teu kendat ngarasakeun pupusna Yesus, sangkan hirup Anjeunna oge tembong dina diri sim kuring.

¹¹Saumur-umur nampeu kana bahaya pati ku karana Yesus, supaya hirup Anjeunna tembong dina diri sim kuring anu sipat pana.

¹²Tegesna, pati teh baranggawe di jero diri sim kuring, ari hirup baranggawe di jero diri aranjeun.

¹³Kitab Suci nyebut kieu, "Kaula nyaritakeun teh ku lantaran percaya." Tah, nya ku lantaran boga jiwa kapercayaan kitu sim kuring nyaritakeun hal eta teh.

¹⁴ Sim kuring percaya yen Allah anu ngahirupkeun deui Gusti Yesus teh baris ngahirupkeun sim kuring oge bareng jeung Yesus, tuluy dicandak bareng jeung aranjeun ka payuneuna-Na.

¹⁵ Eta kabeh pikeun kapentingan aranjeun. Beuki loba jelema anu narima eta sih kurnia Allah, beuki loba anu bakal ngamulyakeun Allah, beuki loba anu ngahanjatkeun paneda pamuji sukur.

¹⁶ Nya ieu sababna nu matak sim kuring tara nepi ka leutik hate teh. Sanajan raga badag beuki lila beuki ruksak, ari batin mah unggal-unggal poe oge teu weleh dianyarkeun deui.

¹⁷ Kasangsaraan ieu nu henteu pira tur ngan pikeun saheulaanan, bakal jadi jalan geusan ngahontal hirup anu langgeng, anu bagjana tanpa tanding, leuwih ti batan kasangsaraanana.

¹⁸ Jadi sim kuring mah neuteup teh museur ka anu teu katembong, lain ka nu katembong. Sabab anu katembong mah umurna moal lila, sabalikna anu teu katembong mah umurna langgeng abadi.

5 ¹ Sabab sim kuring geus terang, yen lamun imah urang di dunya, nya eta badan kasar geus ruksak, ku Allah bakal disadiakeun imah di sawarga, damelan Allah ku manten anu sipatna langgeng.

² Ayeuna urang teh rumahuh, kacida hayangna nempatan imah nu di sawarga.

³ Eta imah mun ku urang geus dipake, bakal jadi badan urang anu anyar.

⁴ Sapanjang make ieu imah anu sipat jasmani, urang teh wungkul rumahuh ku rupa-rupa beungbeurat. Tapi lain hartina hayang ucul tina badan nu asal ti dunya, hayang soteh make badan anu ti sawarga, malar badan anu sipatna keuna ku ajal teh salin jadi sipat hirup.

⁵ Anu baris nyalin jeung anu nyayagikeunana teh Allah. Mantenna geus maparinkeun Roh-Na ka urang, tanda mastikeun yen sakur anu disayagikeun ku Mantenna teh pikeun urang.

⁶ Eta sababna pangna hate sim kuring salawasna reugreug. Sim kuring terang yen sapanjang make kenah badan nu ayeuna mah urang teh jauh ti tempat Gusti linggih.

⁷ Sabab hirup sim kuring mah dasarna teh rasa percaya, lain panenjo.

⁸ Nya ieu anu ngalantarankeun hate sim kuring teteg teh. Anu matak sim kuring mah mending ucul tina badan nu ayeuna, supaya bisa cicing ngahiji jeung Gusti.

⁹ Ku kituna sim kuring mah boh dina badan anu ayeuna boh nu engke, tetep hayang nyenangkeun manah Anjeunna.

¹⁰ Sabab urang kabeh engke kudu jonghok di payuneun Kristus, dipariksa kalakuan. Unggal

jelema bakal narima bagianana satimpal jeung kalakuan hirupna di dunya, hade atawa goreng.

¹¹Urang terang naon hartina sieun ku Pangeran. Eta sababna sim kuring ihtiar pikeun ngayakinkeun ka nu sejen. Allah uninga sagala rupa hal sim kuring, muga-muga aranjeun oge dina hate terang enya ka sim kuring.

¹²Tapi lain ku dumeuh sim kuring hayang kapuji deui ku aranjeun, ieu mah supaya aranjeun agul ku sim kuring teh aya alesanana anu layak, supaya terang kudu ngajawab kumaha ka anu sok ngagulkeun lahiriahna jelema, lain ngagulkeun budina.

¹³Waras atawa henteu sim kuring teh? Lamun teu waras, eta demi kapentingan Allah. Lamun waras, eta demi kapentingan aranjeun.

¹⁴Sim kuring, anu dibawah ku asih Kristus terang, yen lamun hiji jelema maotna pikeun nalangan jalma rea, jalma-jalma anu ditalanganana oge kabeh milu maot.

¹⁵Kristus pupus nalangan manusa kabeh, supaya sakur anu hirup, hirupna lain pikeun dirina sorangan deui, tapi pikeun Kristus, anu geus pupus jeung geus dihirupkeun deui pikeun kapentingan maranehna.

¹⁶Ku sabab kitu urang ari ngukur jelema teh ulah mandang harkat darajatna. Memang sim kuring oge asalna mah mandang Kristus teh

nurutkeun ukuran manusa, tapi ayeuna mah geus henteu kitu.

¹⁷Jalma anu geus satunggal jeung Kristus, geus jadi manusa anyar, manusa heubeulna geus sirna, kari anu anyarna.

¹⁸Eta kabeh kitu dipidamelna ku Allah. Mantenna ku jalan Kristus kersa dalit jeung urang, henteu ngamusuh deui, sarta sim kuring ku Mantenna ditimbangan ngajak ka nu sejen supaya nu sejen-sejen oge dalit jeung Mantenna.

¹⁹Tah anu diwartakeun ku sim kuring teh nya eta, Allah ku jalan Kristus ngayakeun damel supaya sakumna manusa dalit jeung Mantenna, dosa jeung kasalahanana ku Allah geus henteu diemut-emut deui, sarta sim kuring ku Mantenna dipiwarang ngawartakeun hal eta.

²⁰Jadi sim kuring sabatur-batur teh nya utusan-utusan Kristus, nyarita teh kalayan asmana Kristus. Ku jalan ngutus sim kuring teh Allah lir ibarat sumping ku manten ngadugikeun pangersa-Na. Ayeuna, kalayan pajenengan Kristus sim kuring sanget nya ngaharep, muga aranjeun daraek narima eta sih kurnia Allah anu ngarapihan deui ka aranjeun.

²¹Pikeun kasalametan urang, Kristus anu tanpa dosa teh ku Allah disina nanggung dosa urang, sangkan dina kasatunggalan jeung Anjeunna urang bisa diangken bener ku Allah.

6 ¹Sim kuring anu ku Allah dikersakeun ngabantu padamelana-Na kacida ngaharepna, muga eta sih kurnia Allah teh ulah dilalaworakeun.

²Timbalan Allah kieu: "Sanggeus nitih kana wancina Kami kudu ngurniaan ka maneh, Kami terus ngamakbul panyambat maneh. Sanggeus datang poena Kami kudu nyalametkeun ka maneh, Kami terus nulungan ka maneh." Dulur-dulur! Nya ayeuna wancina pikeun narima eta sih kurnia Allah teh. Nya ayeuna poena pikeun disalametkeun teh!

³Sim kuring teu ngarepkeun aya jalma anu nyalahkeun kana pagawean sim kuring. Jadi sim kuring geus ihtiar sangkan ulah matak ngahalang-halang ka batur.

⁴Sabalikna, dina sagala hal sim kuring sabatur-batur nembongkeun yen jadi abdi-abdi Allah, ku jalan sabar tawekal dina kasusah, dina karerepet, dina kasukeran.

⁵Sim kuring jeung batur-batur disiksa, dipanjara, jeung dikoroyok; digarawe popohoan, remen teu sare-sare acan, malah sering teu manggih dahar.

⁶Ku kaiklasan, ku kabijaksanaan, ku kasabaran, jeung ku kasomeahan, sim kuring sababaturan nembongkeun yen jadi abdi-abdi Allah; oge ku pitulungna Roh Suci, jeung ku kanyaah anu wening,

⁷ ku nguarkeun warta ti Allah, jeung ku kawasa Allah. Ari pakarang pikeun ngayonan lawan atawa ngabela diri nya eta kalempengan hate.

⁸ Sok dihargaan, sok dihahangu, sok dipoyok, sok dipuji; ngomong perkara anu sayakti, malah dianggap tukang ngabohong;

⁹ dianggap taya nu wawuh, tapi kabeh ge wawuheun; dianggap jelema geus paeh, padahal ku aranjeun ge kanyahoan hirup keneh; dikaniaya tapi teu dipaehan,

¹⁰ dinalangsakeun, tapi asa bungah bae; malarat dina sareatna, tapi bisa ngabeungharkeun ka batur; nyatana taya kaboga, tapi sagala rupa ge boga.

¹¹ Dulur-dulur di Korinta! Tah sim kuring teh geus nyarita sabalakana ka aranjeun, ngablekerkeun eusi hate.

¹² Jadi lain sim kuring anu henteu terus terang, tapi aranjeun anu henteu bruk-brak ka sim kuring.

¹³ Ieu sim kuring ngomong ka aranjeun teh asa ngomongan anak. Muga perasaan aranjeun ka sim kuring oge sing kawas perasaan sim kuring ka aranjeun, jeung sing daraek bruk-brak!

¹⁴ Kade ulah bareng baranggawe jeung anu henteu palercaya ka Allah, da moal aya beubeunanganana. Mana bisa nu bener ngahiji jeung nu teu bener. Mana bisa caang ngahiji jeung poek.

¹⁵ Mana bisa Kristus samupakat jeung Iblis. Rek meunang kaboga naon anu palercaya ka Allah cacampuran jeung anu henteu palercaya?

¹⁶ Mana bisa Bait Allah ngahiji jeung imah brahala? Urang teh Bait Allah anu jumeneng! Sabab timbalan Allah ku manten ge kieu: "Kami rek cicing di umat Kami, sarta hirup jeung maranehna; Kami baris jadi Allah maranehna, maranehna baris jadi umat Kami."

¹⁷ Ku sabab kitu Allah ngandika, "Tinggalkeun jalma anu daroraka, pisahkeun diri ti maranehna. Ulah ngayakeun naon-naon jeung sakur nu najis, tangtu maraneh ditarima ku Kami.

¹⁸ Kami baris jadi Rama maraneh, maraneh baris diaku anak ku Kami, anak lalaki, anak awewe, kitu timbalan Pangeran Nu Maha Kawasa."

7 ¹ Dulur-dulur! Eta jangji-jangji teh kabeh ditujukeunana ka urang. Ku sabab kitu urang kudu miceun sagala rereged lahir batin, hirup kudu beresih jeung kudu ajrih ka Allah.

² Muga aranjeun langsar hate narima deui sim kuring. Ka sasaha ge sim kuring can kungsi nyieun salah, ngarugikeun atawa nyokot kauntunganana.

³ Lain nyalahkeun aranjeun ieu mah, geuning ceuk sim kuring oge bareto, ka aranjeun

teh sim kuring nyaah, paeh hirup hayang reujeung.

⁴ Sim kuring percaya, malah agul ku aranjeun teh, nepi ka dina kasusah anu kumaha bae oge teu weleh ngarasa reugreug, asa kacida bagjana.

⁵ Basa bareto datang ka Makedoni, mani teu bisa ngaso. Di mana-mana rea anu matak susah, rea anu ngajak cekcok, hate pinuh ku karisi.

⁶ Tapi Allah, anu salawasna sok ngagedekeun hate anu keur leungit harepan, ngagedekeun hate sim kuring ku datangna Titus.

⁷ Ngarasa hegar teh lain ngan ku datangna bae, tapi oge ku laporanana anu nyaritakeun yen aranjeun kacida matak ngagedekeun hatena. Anjeunna oge geus nyaritakeun, yen aranjeun kacida saronona ka sim kuring, geus ngarasa kaduhung, sarta seja ngabelaan ka sim kuring. Ku sabab kitu sim kuring ngarasa tambah bagja.

⁸ Teu panasaran geus nyieun surat anu eusina nganalangsakeun aranjeun oge. Memang sim kuring oge ngarasa sedih sanggeus terang yen mimitina mah aranjeun nalangsa ku eta surat.

⁹ Tapi ayeuna mah sim kuring teh bungah. Lain bungah ku lantaran geus nganalangsakeun aranjeun, tapi ku sabab eta kanalangsaaan teh geus ngarobah kalakuan aranjeun. Jadi eta kanalangsaaan aranjeun teh

luyu jeung pangersa Allah. Ku lantaran kitu sim kuring henteu ngarugikeun naon-naon ka aranjeun.

¹⁰ Kanalangsaaan oge ari ku Allah dianggo lantaran sangkan urang eling mah matak jamuga, taya ngarugikeunana. Beda deui jeung nalangsa ku lantaran nyeri hate, eta mah nungtun kana paeh.

¹¹ Pek inget-inget berkahna aranjeun meunang kanalangsaaan ti Allah teh. Geuning aranjeun jadi sakitu enya-enyana, sakitu sumangetna memener nu salah, jengkel ka nu migawe dosa, paur, jeung sono kana kahadean sarta teu asa-asa ngahukum anu salahna. Geus tetela nu salah dina eta perkara teh lain aranjeun.

¹² Eta sababna nu matak sim kuring teu panasaran geus nyuratan kitu. Da nulis kitu soteh lain ku sabab si Anu salah atawa si Anu jadi korban kasalahan batur, tapi pikeun nyaksikeun ka Allah yen perhatian aranjeun ka sim kuring saenyana kacida gedena.

¹³ Tah eta anu ngareugreugkeun hate sim kuring teh. Beuki reugreug beuki bungah sanggeus terang yen aranjeun narima Titus sakitu hadena.

¹⁴ Ti samemehna oge aranjeun ku sim kuring geus dipujikeun ka Titus, ari heug enya aranjeun teu nguciwakeun. Jadi sim kuring ngagulkeun aranjeun ka Titus teh aya buktina.

¹⁵ Titus mungkin tambah kanyaahna ka aranjeun anu sakitu narimana, sakitu narurutna kana nasehat-nasehatna, sakitu mikaajrihna.

¹⁶ Sim kuring bagja aranjeun bisa dipercaya.

8 ¹ Dulur-dulur, sim kuring rek nyaritakeun hal berkah Allah ka jamaah-jamaah di Makedoni.

² Maranehna geus meunang cocoba kacida beuratna, tapi parangina teu weleh barerag. Sarta sanajan kacida mariskinna oge daraekeun mere derma tur pohara laleahna.

³ Merena teh mani sakuat-kuat, malah leuwih ti kitu. Turug-turug

⁴ mani keukeuh menta diidinan ngumpulkeun derma, rek ngabantu umat Allah di Yudea.

⁵ Teu nyana nepi ka kitu! Geus ngabdi ka Gusti teh, ku kersaning Allah make jeung nawarkeun tanaga ka sim kuring sabatur-batur.

⁶ Ti dinya sim kuring menta ka Titus anu ngamimitian ngayakeun usaha kitu, supaya eta usaha anu sakitu mulyana teh dituluykeun di tempat aranjeun ongkoh.

⁷ Aranjeun unggul dina sagala rupa, dina kapercayaan, dina kapercekaan nyarita, dina pangaweruh, dina sumanget kana tutulung, kitu deui dina kanyaah ka sim kuring. Muga sing unggul oge dina ngihtiarkeun eta usaha anu mulya tujuanana.

⁸ Ieu anjuran lain parentah. Nyaritakeun sumanget tutulung batur soteh hayang neuleuman gedena kanyaah aranjeun.

⁹ Aranjeun geus terang kumaha murah asihna Gusti urang Yesus Kristus. Anjeunna teh sugih, tapi iklas hirup miskin, supaya kasugihan Anjeunna ngabeungharkeun aranjeun.

¹⁰ Ceuk timbangan sim kuring, usaha aranjeun anu taun tukang tea mending rengsekeun ayeuna. Bareto aranjeun anu ngamimitian ngajalankeun jeung nganiatanana.

¹¹ Tah ayeuna teruskeun, anggeuskeun! Jalankeun enya-nya sakumaha niat tadina, nyarumbang sakamampuh aranjeun.

¹² Lamun aranjeun geus marere sakumaha kakuatan aranjeun, anu bakal ditampi ku Allah teh kakuatan merena tina kaboga anu geus aya, lain ti nu tacan aya.

¹³ (8:13-14) Lain maksud sim kuring rek ngentengkeun batur tuluy ngarerepot ka aranjeun, ngan ku sabab ayeuna aranjeun keur aya dina kacukupan, munasabah lamun mere ka batur anu keur butuh. Engke lamun aranjeun pareng kakurangan sarta maranehna keur aya dina kacukupan, tangtu aranjeun oge ditulung. Jadi saimbang, pada silih ladenan.

¹⁴ (8:13)

¹⁵ Sabab ceuk Kitab Suci, "Anu ngumpulkeunana loba moal matak leuwih, anu ngumpulkeunana saeutik moal matak kurang."

¹⁶ Puji sukur ka Allah, Titus dikersakeun sakitu hayangeunana ngabantu gawe ka aranjeun, teu beda ti sim kuring.

¹⁷ Kituna teh lain ngan ku pamenta sim kuring bae, tapi kahayangna sorangan ge kitu.

¹⁸ Anjeunna bakal mawa batur saurang, jelema anu kacida dihormatna ku jamaah-jamaah di ditu, tina ku suhudna ngawawarkeun Injil Kasalametan.

¹⁹ Eta dulur ku jamaah-jamaah geus ditangtukeun pikeun ngabaturan sim kuring engke, sabab engke teh sim kuring kudu indit nganteurkeun duit sumbangan tea, pikeun kamulyaan Allah, jeung pikeun nandakeun yen hayang tutulung.

²⁰ Tangtu sim kuring kudu ati-ati ngurus duit sumbangan teh, ulah nepi ka jadi panyerewedan.

²¹ Seja bruk-brak teh lain ka payuneun Allah bae, ka papada jelema nya kitu kenek.

²² Aya deui hiji dulur anu bareng diutus ka aranjeun teh, anu geus sering dicoba tur salawasna bukti soso-sosonna kana tutulung. Ayeuna, ku lantaran geus tamplok kapercayaanana ka aranjeun, napsu tutulung teh beuki jadi.

²³Geus puguh ari Titus mah, kawantu batur sim kuring anu babarengan ngabantu ka aranjeun. Ari anu duaan deui eta teh wawakil jamaah-jamaah, pagaweanana matak mulya ka Kristus.

²⁴Muga ditarima, sing pada mikanyaah, supaya kanyaah aranjeun kanyahoan ku jamaah-jamaah di ditu. Tembongkeun yen sim kuring ngalem aranjeun teh teu nyalahan.

9¹Perkara aranjeun kudu ngabantu umat Allah di Yudea, saenyana teu perlu disuratan heula.

²Percaya yen aranjeun bakal rarido, nepi ka dipuji ka urang Makedoni. Ceuk sim kuring, "Urang Ahaya mah geus sadia ti taun tukang." Atuh maranehna asa dihatean, beuki enya-nya.

³Jadi sim kuring ngutus ieu dulur-dulur ka dieu, supaya eta pamuji sim kuring teh lain wungkul omong kosong, sing geus sadia sakumaha ceuk sim kuring.

⁴Karana, saupama engke sim kuring ka dieu teh dipiluan ku urang Makedoni, heug nyampak aranjeun can naon-naon, tada teuing sim kuring isinna, hanas geus sakitu percayana! Puguh deui aranjeun mah geus teu kudu dicatur.

⁵Eta sababna sim kuring ngarasa perlu ngutus heula ieu dulur-dulur ka dieu, sina nguruskeun duit sumbangan anu dijangjikeun bareto. Mun sim kuring datang duitna kudu

geus aya, ngarah enya eta sumbangan teh tina kahidengan aranjeun, lain ku sabab dikudukeun.

⁶ Sing aringet, nu melak binih ngan saeutik, beubeunanganana ge bakal saeutik, anu melak binihna loba, beubeunanganana oge bakal loba.

⁷ Ku sabab kitu mere teh kudu cop jeung hate, ulah owel atawa asa dipaksa. Anu mere reujeung suka lilah tangtu diasih ku Allah.

⁸ Allah teh kawasa maparin leuwih tina kaperluan aranjeun, sangkan saniskara kaperluan aranjeun salawasna cukup, nepi ka bisa lalua keur nyieun kahadean.

⁹ Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Mantenna ngawurkeun rejeki ka nu mariskin, welas asih-Na taya pegatna."

¹⁰ Allah anu maparin binih ka nu tebar jeung rejeki baris tedaeun, bakal maparin binih tebarkeuneun aranjeun, tur hasilna tangtu disina rekah, ganjaran tina kabalabahan aranjeun keneh.

¹¹ Salawasna Mantenna bakal nyukupan ka aranjeun, supaya aranjeun saban waktu bisa mere maweh. Pamere aranjeun anu bakal ditepikeun ku sim kuring bakal ngalantarankeun jelema-jelema maruji sukur ka Allah.

¹² Sabab eta sumbangan teh lain ngan matak nutupan pangabutuhna umat Allah bae,

malah bakal ngalantarankeun maranehna tumarima ka Allah.

¹³ Kahadean aranjeun bakal ngalantarankeun maranehna ngamulyakeun ka Allah, ku ningal kapengkuhan aranjeun kana Injil Kasalametan hal Kristus anu memang geus diaku ku aranjeun, jeung ku kabalabahan aranjeun ka maranehna kitu deui ka nu sejen-sejen.

¹⁴ Tangtu maranehna bakal mangnaredakeun dibarung ku asih rasaning ati ka aranjeun, anu ku Mantenna geus dipaparin berkah luar biasa.

¹⁵ Hayu urang maruji sukur ka Allah anu berkah-Na taya papadana.

10 ¹ Ayeuna sim kuring, Paulus, anu dipajarkeun leuleuy ari di hareupeun aranjeun, ari geus jauh mah jadi keras, aya pamenta pribadi. Pamenta teh, demi Kristus anu sareh jeung mulya manah,

² engke lamun urang geus pajonghok, aranjeun ulah nyieun gara-gara nepi ka sim kuring kudu keras. Sabab sim kuring moal teu keras ka anu nyangka-nyangka yen usaha sim kuring sabatur-batur teh ngarah kadunyaan.

³ Sanajan hirup teh di dunya, tapi sim kuring henteu ngarah kadunyaan.

⁴ Pakarang paranti sim kuring tarung lain pakarang nu aya di ieu dunya, tapi pakarang-pakarang ampuh kagungan Allah, anu ku sim kuring dipake ngagempur benteng-benteng, ngagempur alesan-alesan palsu,

⁵ ngaruntuhkeun tiap-tiap sipat sombong anu ngadingding ngahalangan kanyaho ka Allah, sarta nalukkeun saniskara pipikiran sangkan aranut ka Kristus.

⁶ Engke sanggeus aranjeun taat datang ka antekna, sim kuring siap geusan ngahukum sakur anu henteu daek taat.

⁷ Aranjeun biasa nilik kana rupa lahir. Kumaha di dieu aya anu ngarasa yen dirina kagungan Kristus? Pek sina mikir deui enya henteuna. Mun enya dirina kagungan Kristus, sim kuring oge kagungan Kristus saperti manehna.

⁸ Sim kuring, sanajan upama nepi ka agul leuwih ti misti oge ku kakawasaan ti Gusti, henteu era, da eta kakawasaan teh dipake ngadegkeun aranjeun, lain dipake ngarubuhkeun.

⁹ Sim kuring teu ngaharep aranjeun ngarasa disingsieunan ku surat-surat sim kuring.

¹⁰ Ceuk nu nyarita, "Paulus dina surat-suratna mah galak jeung hebat, tapi ari geus adu hareupan jeung urang mah lembek, ucapan-ucapanana taya eusina."

¹¹ Jelema kitu kudu ngarti, yen Paulus dina suratna jeung Paulus dina adu hareupan jeung aranjeun taya bedana.

¹² Nya teu wani ari nandingan atawa nyaruakeun maneh jeung jelema anu nganggap dirina luhur kabina-bina mah. Jelema anu ngukur maneh ku dirina

sorangan, anu ngabanding-banding maneh kana darajatna sorangan, saenyana kacida bodona.

¹³ Sim kuring mah teu rek muji maneh liwat ti wates, tetep aya dina wawatesan anu kakurung ku papancen ti Allah, di antarana nya eta ayeuna baranggawe di aranjeun.

¹⁴ Jadi waktu sim kuring mawa Injil Kasalametan hal Kristus ka aranjeun, saenyana henteu liwat tina eta wates.

¹⁵ Jadi moal muji maneh ku hasil pagawean batur ti luareun papancen anu ditangtukeun ku Allah. Anu dipalar teh mugia aranjeun tambah kapercayaan, bari sim kuring henteu kaluar tina wates anu geus ditangtukeun ku Allah.

¹⁶ Engke oge, ari ngamashurkeun Injil Kasalametan ka tempat-tempat sejen luareun aranjeun, moal nyokot tempat anu geus digarap ku batur, da sim kuring mah teu hayang muji maneh ku beubeunangan batur.

¹⁷ Dina Kitab Suci disebutkeun, "Jelema mun arek agul, kudu agul ku padamelan Pangeran."

¹⁸ Sabab jelema mah meunang soteh dipuji lamun hirupna kamanah ku Pangeran, lain ku sabab pujieun ceuk pangrasana.

11 ¹ Sim kuring menta dimalum, bisi kawas nu rada kurang pikiran. Daraek ngamalum, lain?

² Sim kuring teh timburuan ka aranjeun, sakumaha Allah oge timburuan ka aranjeun. Aranjeun teh ibarat hiji mojang parawan anu mulus keneh, anu ku sim kuring geus dijangjikeun baris ditikahkeun ka hiji lalaki, nya eta Kristus ku anjeun.

³ Sim kuring risi sieun aranjeun kagembang ku nu sejen, henteu satia deui ka Kristus, cara Hawa kagendam ku tipu dayana si oray pelit.

⁴ Sabab aranjeun mani giak narima jelema anu nyaritakeun Yesus sejen, lain Yesus anu diwanohkeun ku sim kuring, narima roh jeung "injil" anu kacida bedana ti Roh Allah jeung Injil Kasalametan anu diwawarkeun ku sim kuring!

⁵ Asana sim kuring teh henteu eleh harkat ku eta jelema-jelema luar biasa teh, anu ngaku-ngaku "rasul" aranjeun.

⁶ Ari nyarita mah sугan enya sim kuring kurang bisa, tapi ari kanyaho mah teu kurang-kurang, eta geus mindeng dibuktikeun ka aranjeun dina hal naon bae.

⁷ Sim kuring ngawawarkeun Injil Kasalametan ka aranjeun teu menta bayaran, bari ngalalaip diri pikeun ngangkat harkat aranjeun. Salah kitu ieu teh?

⁸ Ari gawe di aranjeun, ari gaji ti jamaah-jamaah sejen, sasat ngarugikeun maranehna dipake ngawulaan aranjeun.

⁹ Salila jeung aranjeun, sanajan geus teu boga duit sim kuring tara ngurihit. Sagala pangabutuh sim kuring dicukupna ku dulur-dulur ti Makedoni. Ka aranjeun mah bareto tara nyusahkeun, engke-engke ge moal ngarepotkeun.

¹⁰ Demi pangajaran Kristus anu saestu cecekelan sim kuring, kaagulan sim kuring kieu teh di mana bae di sakuliah Ahaya moal bisa kapupus.

¹¹ Sugaan sim kuring teu nyaah ka aranjeun, make nyebutkeun kitu? Demi Allah, puguh bae nyaah mah!

¹² Ieu urusan, ayeuna ku sim kuring rek diteruskeun, supaya nu ngaraku rasul teh ulah bisaen deui agul-agul jeung akon-akon, pajar maneh mangku gawe cara anu dijalankeun ku sim kuring.

¹³ Paralsu kabeh oge, lain rasul-rasul! Kikitaanana teh bohong, nyamur jadi rasulna Kristus anu bener.

¹⁴ Tapi teu aneh! Iblis oge bisaen nyamur jadi malaikatna caang.

¹⁵ Atuh lamun bawahanana nyalalamur jadi abdining kayaktian oge geus teu aneh deui. Engke ge nararima tungtungna, satimpal jeung kalakuanana.

¹⁶ Sakali deui, ulah disangka sim kuring jelema bodo. Tapi najan keukeuh disangka kitu ge kajeun, asal ditarima bae ku aranjeun

bodo-bodo oge, ngarah bisa kenéh agul saeutik mah.

¹⁷Tangtu bae ieu mah lain ucapan anu dipiwarang ku Gusti. Ngomong hayang bisa agul kitu teh ceuk sim kuring bae, si bodo.

¹⁸Anu sok aragul ku soal-soal kadunyaan teh loba, atuh sim kuring oge rek kitu.

¹⁹Aranjeun oge anu palinter, geuning mani sakitu galumbirana ngahaminan ka eta anu barodo!

²⁰Buktina dararaek bae dikuah-kieuh, diperes, dipacikeuh, dihina, diciduhan beungeut ku maranehna.

²¹Era sim kuring mah urang beunang dikitu-kitu teh! Tapi mun batur wani agul-agul ku halna, sim kuring oge wani, ari rek nurutan bodo mah.

²²Cenah maranehna urang Ibrani? Sim kuring oge urang Ibrani. Cenah maranehna anak Ibrahim? Sim kuring oge anak Ibrahim.

²³Cenah maranehna abdi-abdi Kristus? Sim kuring mah komo, najan siga anu kurang waras oge jadi abdina Kristus teh leuwih bener ti batan maranehna. Leuwih banting tulang, leuwih mindeng dibui, leuwih mindeng dikaniaya, leuwih mindeng nyorang bahla pati.

²⁴Sim kuring mah geus lima kali disiksa dirangketan ku urang Yahudi sakalina tilu puluh salapan teunggeulan;

²⁵ geus tilu kali digitik make hoe ku urang Rum; sakali dibenturan ku batu; tilu kali nyorang kalebuh kapal, kekerelepan dina cai sapoe sapeuting.

²⁶ Sering ari eukeur nyanyabaan meh-mehan cilaka di jalan, ku caah, ku begal, ku papada urang Yahudi, ku jelema-jelema umat brahala. Bahla pati ngukuntit bae, di kota, di gurun, di tengah laut, kitu deui bahla pati ti babaturan anu paralsu.

²⁷ Banting tulang satengah paeh, mindeng teu sare, teu dahar, teu nginum, mindeng ngalenteuh, mindeng mucicid da teu boga pakean.

²⁸ Teu kudu dicatur hal-hal sejenna mah, turug-turug unggal-unggal poe paciweuh ku urusan jeung melang ka jamaah-jamaah.

²⁹ Mun aya dulur anu jadi leutik hate, sim kuring nu ngaleketey, mun aya dulur anu nyieun dosa, sim kuring anu nalangsa.

³⁰ Mun kudu agul tea mah agul teh sim kuring mah ku karumasaan, rumasa jadi jelema anu kacida lembekna.

³¹ Lain bohong, saksina ge Allah Ramana Gusti Yesus; puji kasangggakeun ka pajeunengana-Na salalanggengna.

³² Bareto basa keur di jero kota Damsik, gupernur bawahan Raja Aretas nitah ngepung lawang eta kota, rek nangkep.

³³ Tapi sim kuring bisa ngejat, aya anu ngulur ti luhur kuta make karanjang, tina hiji liang tembok.

12 ¹ Saenyana agul teh taya untungna. Tapi teu rek agul kumaha, sabab sim kuring kungsi meunang tetenjoan jeung wahyu ti Gusti.

² Sim kuring terang ka hiji jelema umat Kristus, anu opat welas taun ka tukang dadak sakala diangkat ka sawarga pangluhurna, (sim kuring teu terang, naha eta teh kajadian saenyana atawa ngan tetenjoan wungkul, ngan Allah anu uninga).

³ (12:3-4) Terang deuih eta jelema teh terus diangkat ka Pirdus (ieu oge duka kajadian saenyana, duka ngan tetenjoan wungkul, ngan Allah anu uninga). Di dituna manehna meunang dedengean anu henteu bisa kaucapkeun ku omongan, dedengean anu henteu idin diucapkeun ku biwir manusa.

⁴ (12:3)

⁵ Tah sim kuring agul teh ku eta jelema, da ari diri sorangan mah naon agulkeuneunana, lian ti agul ku karumasaan boga hate lembek.

⁶ Tapi sanajan rek agul-agul ge, nu diomongkeun mah perkara anu bener, moal kawas omongan nu burung. Tapi moal rek muji maneh, bisi aya jelema anu nyangka yen sim kuring jelema leuwih, boh dina pangalaman boh dina caritaan anu geus katenjo jeung kadenge ku manehna.

⁷ Ngan supaya ulah nepi ka jadi kamagungan dumeuh meunang tetenjoan jeung wahyu anu sakitu arahengna, sim kuring dibere hiji kanyeri dina awak, enteng tapi numbukan bae ngagoda kana awak lir utusan Iblis, supaya sim kuring ulah agul.

⁸ Tilu kali sim kuring nunuhun ka Gusti, nyuhunkeun supaya eta kanyeri dileungitkeun.

⁹ Tapi waler-Na, "Kurnia Kami ka maneh geus cukup, sabab kakawasaan Kami paling matih ana maneh keur lembek." Ku sabab kitu sim kuring mah lembek oge agul, bungah pisan, da bakal bisa ngarasa kana panangtayungan kakawasaan Gusti.

¹⁰ Demi Kristus, sim kuring mah lembek kajeun, dihina kajeun, sangsara kajeun, dikaniaya kajeun, nandangan suker kajeun. Puguh ari keur lembek sim kuring mah jadi bedas teh.

¹¹ Memang sim kuring geus jadi jelema bodo, tapi aranjeun nu jadi lantaranana. Benerna aranjeun teh ngahargaan ka sim kuring. Kieu-kieu oge sim kuring henteu katitih ku eta "rasul-rasul" aranjeun anu luar biasa teh.

¹² Tandana yen sim kuring rasul, geus mindeng dibuktikeun reujeung kasabaran ku ngayakeun hal-hal anu ajaib jeung araheng.

¹³ Iwal ti tara dipentaan tulung perkara duit, cik dina hal naon aranjeun kurang

dipentingkeun ti batan jamaah-jamaah sejen teh? Bisi karasana henteu adil, hampura bae.

¹⁴ Ngalayad aranjeun teh geus rek tilu kali jeung ayeuna. Lain rek aya nu dipenta, rek ka aranjeun teh sono ka jelemana, lain kana duitna. Jeung deui lain anak anu kudu maraban kolot, tapi kolot anu kudu maraban anak.

¹⁵ Ka aranjeun teh ulah-bon harta banda, raga sakujur oge rido masrahkeun. Sageuy kurang nyaraah keneh bae ka sim kuring anu sakieu nyaahna ka aranjeun.

¹⁶ Sageuy teu karasa yen bareto sim kuring tara ngarepotkeun ka aranjeun. Tapi make aya anu nuduh magar sim kuring pelit, loba ekol sok macikeuh.

¹⁷ Na kumaha? Na kungsi sim kuring narik untung ti aranjeun mun ngirim utusan ka dieu?

¹⁸ Enya sim kuring teh ngutus Titus jeung baterna saurang papada umat Kristus ka dieu. Eta kitu anu dipajarkeun narik untung teh? Lain sarua tekad jeung cara hirup Titus jeung sim kuring teh?

¹⁹ Palangsiang ceuk pamikir aranjeun sim kuring jeung Titus teh ti bareto nepi ka ayeuna ngan hayang meunang sorangan bae. Henteu, dulur-dulur! Sim kuring nepikeun dawuhan Kristus ka aranjeun kalawan kauninga ku Allah teh rek nulung aranjeun.

²⁰ Sim kuring peur, sieun ari jol ka dieu nyampak aranjeun sulaya tina kahayang sim kuring, sabalikna sim kuring sulaya tina kahayang aranjeun. Sieun timbul pacogregan seug garelut, sieun engke padengki-dengki, silih pikajengkel, silih hualkeun, silih upat jeung paagul-agul nepi ka jadi rusuh.

²¹ Inggis ari jol teh engke sim kuring ku Gusti Allah diparengkeun apes di hareupeun aranjeun, sieun meunang kasedih, bisi jelema-jelema anu bareto nyieun kadorakaan teh loba kenek anu tacan robah, masih rujit kalakuan, masih kenek sok rarucah jeung lalacur.

13 ¹ Geus rek tilu kali jeung ieu sim kuring ka dieu teh. Ceuk Kitab Suci, "Sahna hiji pangdakwa teh lamun ditunjang ku saksi duaan atawa leuwih."

² Basa sim kuring nganjang kadua kalina, jelema-jelema anu bareto baroga dosa teh kitu deui nu sejen-sejena geus diwawadian. Ayeuna ge sabot keur pajauh kieu sim kuring rek ngawawadian deui. Sabab engke mah ari sim kuring ka dieu deui, anu saralah teh hiji ge moal aya anu luput tina hukuman.

³ Engke tetela ka aranjeun yen ucap-ucapan sim kuring teh saenya-enyana dawuhan Kristus. Dina mayunan aranjeun, Kristus moal lembek, sabalikna tangtu nganggo kakawasaana-Na.

⁴ Waktu keur disalib nepi ka pupus, Anjeunna lembek, tapi ayeuna mah Anjeunna jumeneng ku kawasaning Allah. Sim kuring oge lembek lantaran ngahiji ka Anjeunna, tapi dina nyanghareupan aranjeun, ku karana hirup reujeung Anjeunna, sim kuring rek make kakawasaan ti Allah.

⁵ Pek mariksa maneh, nguji maneh, percaya keneh ka Kristus? Lamun masih, tangtu karasa di jero hate aranjeun aya Kristus Yesus, kajaba lamun ku aranjeun geus ditinggalkeun.

⁶ Sing percaya, sim kuring mah henteu ninggalkeun ka Anjeunna.

⁷ Paneda sim kuring ka Allah, mugia aranjeun ulah nyarieun kasalahan. Lain dumeuh sim kuring tahan uji, ngan hayang supaya aranjeun harade kalakuan, sanajan upamana sim kuring kawas teu tahan uji.

⁸ Teu bisa sim kuring mah milampah anu lalawanan jeung perkara bener, salian ti hayang nurut.

⁹ Mun aranjeun kuat, najan sim kuring mah lembek, hate bungah. Jeung mangnedakeun teh deui mugia lampah hade aranjeun sing nepi ka sampurna.

¹⁰ Eta sababna samemeh urang pajonghok sim kuring nyuratan heula, supaya engke mun sim kuring datang, ulah nepi ka kudu keras ngagunakeun kakawasaan anu ti Gusti, da eta kakawasaan teh dipasihkeunana ka

sim kuring pikeun ngadegkeun aranjeun, lain pikeun ngarubuhkeun.

¹¹ Sakieu bae dulur-dulur! Sing saralamet. Sampurnakeun iman, lampahkeun pepeling-pepeling ti sim kuring, sing alakur pada batur, sing runtut. Mugia Allah anu sipat asih jeung nu nyepeng karuntutan nyarengan ka aranjeun.

¹² Geura silih pidulur, silih rangkul.

¹³ (13-12) Aya salam ti sakabeh umat Allah keur aranjeun.

¹⁴ (13-13) Mugi-mugi aranjeun ginanjar sih kurnia Gusti Yesus Kristus, ginanjar asihing Allah, diaping ku Roh Suci. Wassalam, Paulus

Galatia

1 ¹ Ieu surat ti sim kuring, Paulus, anu jadi rasul lain ku karana dipanggil atawa diangkat ku manusa, tapi ku lantaran disaur ku Yesus Kristus, jeung ku Allah Rama anu ngahirupkeun deui Anjeunna tina pupus-Na.

² Ieu aya salam ti dulur-dulur anu babarengan jeung sim kuring, ka aranjeun di jamaah-jamaah di Galata.

³ Mugi-mugi Allah Rama urang jeung Gusti Yesus Kristus maparin berkah jeung kasantosaan ka aranjeun.

⁴ Kristus teh bawaning ku hawatoseun ka urang anu dosa, jeung bawaning ku tumut kana pangersa Allah Rama urang, nepi ka ngurbankeun salira-Na, supaya urang bisa leupas tina ieu jaman anu jahat.

⁵ Sanggakeun puji ka Allah, salalanggengna! Amin.

⁶ Kaget sim kuring mah ku aranjeun! Tacan ge lila geus malundur deui ti anu nyaur aranjeun ku karana asihna Kristus. Aranjeun geus bariluk kana pangajaran injil sejen.

⁷ Saenyana "injil sejen" teh teu aya. Aya soteh jelema-jelema anu ngalilieur aranjeun, muter balik pangajaran hal Kristus.

⁸ Mugia anu ngajarkeun "injil" anu beda ti Injil Kasalametan anu geus diwawarkeun ku

sim kuring teh, saha bae, dalah sim kuring sorangan atawa malaikat ti sawarga, sing meunang hukuman ti Allah!

⁹Bareto sim kuring kungsi nyebutkeun kitu. Ayeuna ge kitu, saha bae, anu ngajarkeun injil anu beda ti nu geus katampa ku aranjeun, mugia sing meunang hukuman!

¹⁰Sim kuring nyebutkeun kitu teh naha pedah hayang meunang pangaku ti pada manusa? Teu pisan-pisan! Sim kuring mah hayang meunang pangaku ti Allah! Atawa ngarah kapake ku manusa? Atuh arek kikituan keneh mah sim kuring teh lain ge abdina Kristus.

¹¹Aranjeun perlu terang, yen Injil Kasalametan anu diwawarkeun ku sim kuring teh lain asal ti manusa.

¹²Sim kuring narimana lain ti manusa, lain beunang guguru ti pada jalma. Terang kana hal eta teh ti Yesus Kristus ku anjeun.

¹³Aranjeun tangtu geus meunang carita hal kahirupan sim kuring waktu nyekel keneh agama Yahudi, kumaha telengesna sim kuring ka jamaah Allah, enyaan hayang ngabasmih teh.

¹⁴Waktu nyekel keneh agama Yahudi, di antara urang Yahudi anu sapantar mah sim kuring teh pangnyongcolangna, jeung pangkukuhna kana adat tali paranti karuhun.

¹⁵Tapi sihareng ti samemeh dijuruken oge sim kuring ku Allah nu sipat murah geus

ditangtukeun kudu ngabdi ka Mantenna.

Sanggeus ditangtukeun kitu,

¹⁶sim kuring ku Mantenna diwanohkeun ka Putra-Na, supaya warta hal Putra-Na, nya eta Injil Kasalametan tea, diteruskeun ka bangsa-bangsa nu lain Yahudi. Harita sim kuring henteu tatanya ka saha-saha.

¹⁷Ka anu geus jaradi rasul heulaeun sim kuring oge henteu, da sim kuring teu kungsi ka Yerusalem heula. Indit teh malah ka nagri Arab, ti dinya balik deui ka Damsik.

¹⁸Indit-indit ka Yerusalem tilu taun ti harita, manggihan Petrus. Di anjeunna meunang dua minggu.

¹⁹Jeung rasul-rasul sejenna mah teu kungsi tepung, salian ti jeung Yakobus saderek Gusti Yesus.

²⁰Ieu anu ditulis teh saenyana. Allah saksina lamun sim kuring bohong!

²¹Geus kitu sim kuring indit ka sababaraha tempat di Siria jeung Kilikia.

²²Nepi ka waktu eta, anggota jamaah-jamaah nu aya di Yudea tacan tarerangeun kana rupa sim kuring.

²³Kakara meunang caritana ti anu ngaromongkeun. Kieu cenah, "Jelema anu bareto nganiaya urang teh ayeuna malah ngawawarkeun kapercayaan anu tadina ku manehna rek ditumpes!"

²⁴Maranehna maruji sukur ka Allah ku hal sim kuring kitu.

2 ¹Opat belas taun ti harita, sim kuring ka Yerusalem deui jeung Barnabas, bari mawa Titus.

²Ka ditu teh lantaran aya pituduh ti Allah. Dina riungan anu ngahaja diayakeun jeung para pamingpin di ditu, sim kuring nerangkeun yen sim kuring mah nginjalan bangsa-bangsa anu lain Yahudi. Nu dipalar supaya pagawean sim kuring nu enggeus-enggeus kitu deui anu eukeur disanghareupan ulah nepi ka gaplah.

³Ari Titus teh urang Yunani, ku sim kuring henteu dikudukeun disunat.

⁴Tapi di ditu teh aya sawatara jelema anu keukeuh ngudukeun Titus disunat. Eta anu kareukeuh kitu teh saenyana mah jelema-jelema anu nyiliwuri, pura-pura sakapercayaan, maksudna rek nalungtik nepi ka mana bebasna umat anu ngahiji jeung Kristus Yesus. Karepna rek disina jaradi kawula cara bareto deui.

⁵Tapi sim kuring teu undur barang satapak, tetep ngajaga supaya Injil Kasalametan tetep murni katampana ku aranjeun.

⁶Ari jelema-jelema anu disarebut pamingpin sim kuring make ucapan kieu lantaran pikeun sim kuring mah sanajan maranehna pangkat naon ge sarua bae, da Allah oge moal ningali kana kaayaan lahirna aranjeunna mah teu ngaraos kaabotan naon-naon.

⁷ Malah ku aranjeunna kahartieun, yen sim kuring ku Allah memang dipiwarang nginjilan bangsa nu lain Yahudi, cara Petrus bae dipiwarang nginjilan urang Yahudi.

⁸ Sabab Roh Allah ka sim kuring maparin kamampuh nginjilan bangsa nu lain Yahudi, ka Petrus maparin kamampuh nginjilan urang Yahudi. Ari geus ngalartoseun mah yen kawajiban sim kuring ti Allah teh memang kitu,

⁹ Yakobus, Petrus, jeung Yohanes, anu kasebutna jaradi pamingpin, nyalaman ka Barnabas jeung ka sim kuring, nandakeun geus jadi sakanca. Itu ieu geus satuju: Barnabas jeung sim kuring nginjilan bangsa nu lain Yahudi, aranjeunna nginjilan urang Yahudi.

¹⁰ Pamundutna ngan sarupa, nya eta supaya sim kuring ge inget ka anu mariskin nu aya dina cepengan aranjeunna. Atuh puguh eta mah, lantaran angen-angen kaula oge kitu.

¹¹ Tapi waktu Petrus keur di Antioki, kapaksa ku sim kuring diweweleh, lantaran tetela anjeunna salah.

¹² Harita anjeunna teh keur tuang, bareng jeung dulur-dulur nu lain urang Yahudi. Naha barang jol aya jelema-jelema utusan Yakobus, ngadak-ngadak ngajauhkeun anjeun ti dulur-dulur nu lain Yahudi tea, tuangna teu terus jeung maranehanana, sieuneun dipaido

ku eta anu daratang, tukang ngudukeun kabeh jelema disunat.

¹³ Dulur-dulur sejenna, urang Yahudi, sarua kecingna jeung munapekna jeung Petrus. Dalah Barnabas pisan kabawakeun kecing ku aranjeunna.

¹⁴ Ku sabab peta aranjeunna kitu teh sidik henteu sajalan jeung kamurnian eusi Injil Kasalametan, harita keneh Petrus ku sim kuring dicawad terang-terangan. Ceuk sim kuring, "Ongkoh anjeun teh urang Yahudi, nanging ari hirup sapertos sanes Yahudi! Atuh kumaha tiasa maksa nu sanes Yahudi?"

¹⁵ Nurutkeun kalahiran mah memang sim kuring teh bangsa Yahudi, lain bangsa sejen anu ceuk bangsa sim kuring mah "Jelema umat dosa".

¹⁶ Tapi sanajan kitu ge sim kuring terang, yen jelema bisa diangken bener ku Allah teh lain ku pedah ngalaksanakeun Hukum Agama Yahudi, tapi ku lantaran percaya ka Yesus Kristus. Bangsa sim kuring oge kitu, supaya bisa diangken bener ku Allah teh kudu ku jalan percaya ka Kristus, lain ku jalan ngalakonan Hukum Agama Yahudi. Jadi saurang ge moal aya anu diangken bener ku Allah pedah netepan eta Hukum.

¹⁷ Ayeuna, upama bangsa sim kuring sanggeus ihtiar supaya diangken bener ku Allah ku jalan hirup ngahiji jeung Kristus, tapi masih keneh jadi jelema-jelema dosa, saperti

jelema-jelema lain Yahudi, naha eta dosana teh dilantarankeun ku Kristus? Lain!

¹⁸ Lamun sim kuring nepi ka ngadegkeun deui pola Hukum Agama Yahudi anu ku sim kuring geus diruag, atuh sim kuring teh nembongkeun maneh ngalanggar eta Hukum.

¹⁹ Padahal sim kuring geus maot tina hukum eta, dipaehkeun ku Hukum eta keneh, supaya bisa hirup pikeun Allah. Sim kuring geus dihukum paeh jeung Kristus dina salib-Na.

²⁰ Ayeuna anu hirup di jero diri sim kuring geus lain sim kuring, tapi Kristus. Ieu hirup anu keur dilakonan teh, hirup reujeung percaya ka Putra Allah, anu geus ngurbankeun hirup-Na ku anjeun ku tina asih-Na ka sim kuring.

²¹ Ieu sih kurnia pamohalan ku sim kuring ditolak. Lamun manusa bisa diangken bener ku netepan Hukum Agama Yahudi, atuh pangorbanan Kristus nepi ka pupus teh mubadir!

3¹ Dulur-dulur, urang Galata! Kapangaruhan ku saha nepi ka jadi barodo kitu? Kapan hal pupusna Kristus lantaran disalib teh ku sim kuring geus eces pisan diterangkeunana!

² Coba jawab: Aranjeun pang narampa Roh Allah teh pedah ngalakonan Hukum Agama Yahudi, atawa ku lantaran ngadenge sarta percaya kana eta Injil Kasalametan?

³ Ku naon jadi barodo kitu? Geus bener-bener hirup aranjeun mimiti nurutkeun panuyun

Roh Allah, ku naon ayeuna marake jalan tarekah sorangan?

⁴ Naha teu aya pisan karasana pangalaman hirup nu enggeus-enggeus teh? Piraku!

⁵ Aranjeun ku Allah geus dipaparinan Roh-Na, geus narenjo kaahengan-kaahengan ti Mantenna. Naha pang kitu teh pedah ngalakonan Hukum Agama Yahudi, atawa ku lantaran ngadenge jeung percaya kana Injil Kasalametan tea?

⁶ Sing aringet, Ibrahim kumaha? Ceuk Kitab Suci, "Anjeunna percaya ka Allah, sarta ku lantaran percaya, anjeunna diangken bener."

⁷ Sakitu tetelana, anu saenyana turunan Ibrahim teh nya eta anu percaya ka Allah.

⁸ Geus diwejangkeun dina Kitab Suci, bangsa-bangsa nu lain Yahudi bakal diangken bener ku Allah, asal percaya ka Mantenna. Eta Injil Kasalametan teh dina Kitab Suci disebutkeun geus dijangjikeun ku Allah ka Ibrahim, ungelna, "Ku jalan maneh sakumna manusa bakal dipaparinan berkah Allah."

⁹ Ibrahim percaya, anu matak ku Allah diberkahan. Nya kitu, kabeh sakur anu percaya cara anjeunna bakal dipaparin berkah.

¹⁰ Anu ngagantungkeun hirupna kana Hukum Agama, hirupna kaancam ku hukuman. Sabab ceuk Kitab Suci, "Saha-saha anu henteu enya-nya ngalakonan sakur anu ditulis dina

Kitab Hukum Agama, tangtu dihukum ku Allah."

¹¹Jadi tetela, saurang ge moal aya anu diangken bener ku Allah pedah ngalakonan eta Hukum Agama. Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Anu bakal hirup ngan anu percaya ka Allah sarta anu ku Mantenna diangken bener."

¹²Hukum Agama Yahudi sabalikna, henteu ngandelkeun kana kapercayaan. Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Anu ngalakonan sakabeh Hukum Agama Yahudi tangtu hirup."

¹³Tapi urang mah geus leupas tina ancaman jeung panyapa eta Hukum Agama. Geus dileupaskeun ku Kristus. Nya Anjeunna anu nandangan panyapana, jadi gaganti urang. Hal eta kieu diungelkeunana dina Kitab Suci, "Anu dihukum gantung dina tihang kai, jelema anu disapa ku Allah."

¹⁴Pang Kristus nepi ka kersa kitu, nya eta supaya berkah anu ku Allah dijangjikeun ka Ibrahim tea bisa oge katampa ku bangsa-bangsa nu lain Yahudi. Ku jalan percaya ka Kristus Yesus, urang oge dipaparin Roh Allah anu dijangjikeun ka Ibrahim.

¹⁵Dulur-dulur! Ieu aya conto tina kahirupan sapopoe. Upama dua jelema geus satuju kana hiji perkara dina surat perjangjian anu geus ditanda tangan, moal aya jelema saurang ge nu bisa ngabatalkeun eta perjangjian, atawa nambahan eusina.

¹⁶ Ayeuna, Allah geus ngadamel perjangjian ka Ibrahim jeung turunanana. Eta kecap turunan ditulisna dina Kitab Suci henteu make kecap jama "turunan-turunan", anu nuduhkeun loba. Ditulisna make kecap tunggal, "turunan", tegesna ngan saurang, nya eta Yesus Kristus.

¹⁷ Maksud sim kuring, Allah ngadamel jangji jeung Ibrahim teh samemeh aya Hukum Agama, sarta Mantenna jangji bakal ngalaksanakeun perjangjiana-Na. Hukum Agama kaluarna opat ratus tilu puluh taun ti harita, tangtu moal bisa ngabatalkeun eta perjangjian, moal bisa ngaleungitkeun jangji Allah.

¹⁸ Ari sih kurnia Allah gumantung kana Hukum Agama mah tandana Allah henteu nyepeng kana perjangjiana-Na. Padahal pang Allah maparinkeun eta sih kurnia ka Ibrahim teh lantaran Mantenna geus jangji.

¹⁹ Ari Hukum Agama pikeun naon atuh? Eta mah pikeun panambah, pikeun nuduhkeun yen manusa geus ngalanggar. Hukum Agama sipatna ngan pikeun saheulaanan, waktuna ngan nepi ka mangsa sumpingna turunan Ibrahim anu dijangjikeun tea. Hukum Agama diturunkeunana ku malaikat-malaikat, diserenkeunana ka hiji jelema anu jadi wawakil.

²⁰Anu diwakilan teh tangtu jalma rea, da ari ngan eta saurang mah teu perlu ku wawakil. Ari Allah kapan ngan hiji.

²¹Lamun kitu Hukum Agama teh meureun papalingpang jeung jangji Allah? Sama sakali henteu! Sabab lamun jelema bisa hirup ku ngalakonan Hukum Agama, unggal jelema oge tangtu bisa diangken bener ku Allah, asal tigin kana eta Hukum Agama.

²²Padahal ceuk Kitab Suci, saalam dunya geus katalikung ku kawasa dosa. Ku lantaran kitu, sih kurnia anu dijangjikeun ku Allah teh kakara bisa katampa lamun geus percaya ka Kristus.

²³Tapi samemeh nepi kana waktu urang percaya ka Kristus, urang teh dikerem rapet ku aturan-aturan eta Hukum Agama lir dipanjara, nepi ka datang mangsana urang percaya.

²⁴Jadi gunana eta Hukum Agama teh pikeun ngincer ngawaskeun kasalahan-kasalahan urang nepi ka mangsa sumping Kristus. Geus kitu kakara urang bisa diangken bener ku Allah, lamun percaya ka Anjeunna.

²⁵Ayeuna, ku sabab anu kudu dipercaya geus aya, geus waktuna manusa percaya ka Kristus. Ayeuna hirup urang geus henteu diawaskeun deui ku eta Hukum Agama.

²⁶Ku sabab geus percaya ka Kristus Yesus, hirup geus ngahiji jeung Anjeunna, aranjeun teh geus jaradi putra Allah.

²⁷ Aranjeun geus dibaptis disatunggalkeun jeung Kristus, geus kabulen ku sipat Kristus ku anjeun.

²⁸ Ku lantaran kitu, boh urang Yahudi, boh nu lain Yahudi, boh jelema merdeka, boh jelema kumawula, boh awewe, boh lalaki, geus henteu dibeda-beda, geus ngajadi hiji dina katunggalan jeung Kristus Yesus.

²⁹ Ku sabab geus jadi kagungan Kristus, aranjeun teh jadi turunan Ibrahim anu bakal nampa berkah anu dijangjikeun ku Allah tea.

4 ¹ Tapi urang teruskeun kieu: Hiji anak lalaki anu bakal narima kakayaan bapana, sapanjang can sawawa mah hakna disaruakeun jeung badega, sanajan saenyana mah boga sagala rupa.

² Sapanjang can sawawa, aya jelema-jelema anu ngajaga dirina jeung ngurus sagala kapentingan manehna, nepi ka waktu anu geus ditangtukeun ku bapana.

³ Urang oge kitu, samemeh rohani urang sawawa mah jaradi keneh badegana roh-roh ieu dunya.

⁴ Sanggeus waktuna cunduk, Allah ngutus Putra-Na ka ieu dunya ku jalan dilahirkeun sakumaha urang ku indung, sarta hirup Anjeunna kaereh ku Hukum Agama,

⁵ pikeun ngaleupaskeun manusa anu dibawah ku Hukum Agama, supaya bisa ditarima jadi putra-putra Allah.

⁶ Pikeun bukti yen aranjeun putra-putra Allah, Allah ngutus Roh Putra-Na ka jero hate aranjeun, nya eta Roh anu nyambat ka Allah, "Ama, nun Ama!"

⁷ Jadi aranjeun geus lain badega deui, geus jaradi putra, sarta ku Allah bakal dipaparin sagala rupa kagungana-Na.

⁸ Keur waktu tacan tarerang ka Allah, aranjeun ngawula teh ka kakawasaan anu dianggap allah, padahal enyana mah lain Allah.

⁹ Ari geus tarerang ka Allah atawa: Allah anu kenal ka aranjeun ku naon rek baralik ngawula deui ka roh-roh ieu dunya anu teu aya dayana? Naha make daek dijadikeun badega ku roh-roh ieu dunya?

¹⁰ Make aya poe, bulan, musim, jeung taun, anu ku aranjeun dipupusti dipestakeun.

¹¹ Hariwang sim kuring mah, sieun pagawean meunang hese cape pikeun aranjeun teh mubadir!

¹² Cik aranjeun teh sing cara sim kuring ka aranjeun. Ari ka sim kuring mah aranjeun teu aya salah naon-naon.

¹³ Meureun aringet keneh kumaha asalna sim kuring ngawartakeun Injil Kasalametan ka aranjeun, nya eta lantaran sim kuring katarajang gering.

¹⁴ Harita, sakitu kaayaan badan sim kuring kacida ngarepotkeunana ka aranjeun, aranjeun teu geuleuh, teu nitah nyingkah,

malah narima ka sim kuring cara ka malaikat ti sawarga, malah cara ka Kristus Yesus,

¹⁵ bari jeung asa meunang nugraha!

Tapi kumaha ayeuna? Harita mah ceuk wiwilanganana, kajeun kudu nyokel panon sorangan pikeun kaperluan sim kuring, aranjeun mo burung ikhlas.

¹⁶ Ayeuna pedah sim kuring tadi ngutik-ngutik, naha aranjeun moal nganggap musuh ka sim kuring?

¹⁷ Dulur-dulur! Jelema-jelema anu siga gede perhatianana ka aranjeun teh tekadna goreng, rek misahkeun aranjeun ti sim kuring, sina tamplok ka maranehanana.

¹⁸ Gede perhatian memang alus ari pikeun tujuan hade mah, jeung kudu tetep kitu, ulah ngan ari keur aya sim kuring bae.

¹⁹ Anaking! Sapanjang sipat-sipat Kristus tacan jadi sipat-sipat aranjeun, sim kuring kacida ngarasa purna, mani asa nyeri cara nyeri awewe nu ngajuru.

²⁰ Natakun hayangna sim kuring teh aya di aranjeun ayeuna, supaya bisa nembongkeun budi sejen ka aranjeun. Kacida melangna sim kuring ka aranjeun teh!

²¹ Sim kuring arek nanya ka sakur anu harayang dibawah ku Hukum Agama Yahudi: Aranjeun can ngadareng naon anu disebutkeun ku eta Hukum?

²² Eta Hukum nyebutkeun, yen Ibrahim kagungan dua putra pameget, hiji ti istri asal badega, hiji deui ti istri asal merdeka.

²³ Putra ti istri asal badega dilahirkeunana sakumaha ilaharna. Ari putra ti istri anu merdeka, dilahirkeunana teh pikeun bukti tina jangji Allah.

²⁴ Ieu bisa dijieun ibarat: Eta dua istri teh ngibaratkeun dua rupa perjangjian Allah. Nu saurang nya eta Hajar, anu asalna ti Gunung Sinai, anu anak-anakna jaradi badega,

²⁵ ngibaratkeun perjangjian anu di Gunung Sinai, di nagri Arab, jeung ngupamakeun kota Yerusalem ayeuna jeung sakabeh rahayatna anu jaradi budak.

²⁶ Istri nu saurang deui anu merdeka, ngibaratkeun Yerusalem sawarga, ibu urang.

²⁷ Sabab ceuk Kitab Suci, "Eh istri gabug! Masing bungah! Eh nu tacan ngarasa nyerina ngajuru, masing gerah! Sabab istri anu ditinggalkeun ku salakina teh bakal leuwih loba anakna, ti batan anu terus direujeungan ku salakina."

²⁸ Dulur-dulur! Aranjeun oge putra-putra Allah, anu lahir ku karana jangji Allah, saperti Ishak.

²⁹ Jaman harita, anak anu dilahirkeunana sakumaha ilaharna teh nganiaya ka anu dilahirkeunana ku karana pangersa Roh Allah. Jaman ayeuna oge kawas kitu.

³⁰ Tapi kumaha ceuk Kitab Suci? Kieu,
"Singkirkeun eta badega awewe teh jeung
anakna, sabab anak ti manehna mah moal
dijieun ahli waris cara anak ti awewe anu
merdeka."

³¹ Jadi dulur-dulur! Urang teh lain anak ti
awewe asal badega, tapi turunan ti awewe
merdeka.

5 ¹ Urang geus bebas, merdeka, geus
dibebaskeun ku Kristus! Sing tetep jadi
jelema bebas, ulah daraek dibudakkeun deui.

² Inget, lamun aranjeun daraek disunat,
Kristus moal aya hartina deui pikeun
aranjeun. Ieu mah ceuk sim kuring, Paulus.

³ Sakali deui: Saha-saha anu mikeun dirina
disunat, wajib ngalakonan sagemblengna
Hukum Agama Yahudi!

⁴ Lamun aranjeun harayang diangken bener
ku Allah ku jalan ngalakonan Hukum Agama,
hartina aranjeun megatkeun maneh ti Kristus,
pegat ti sih kurnia Allah.

⁵ Padahal pang urang bisa diangken bener
ku Allah teh ngan ku karana pitulung
Roh Mantenna, lamun urang percaya ka
Mantenna.

⁶ Pikeun anu hirupna ngahiji jeung Kristus
Yesus, disunat jeung teu disunat teu jadi
sual. Nu perlu mah nya eta percaya, ari
percaya bisa ditembongkeunana teh ku silih
pikanyaah.

⁷ Nu bareto dijalankeun ku aranjeun teh geus sakitu alusna. Ku naon eta anu bener teh henteu terus dituturkeun? Saha anu ngawujuk?

⁸ Tangtu lain Allah, anu geus nyaur aranjeun.

⁹ Ceuk paribasa, "Ragi saeutik matak beukah saadonan."

¹⁰ Tapi sim kuring percaya keneh aranjeun moal nepi ka robah pamadegan, moal udar tina hirup ngahiji jeung Gusti. Jeung sim kuring yakin, jelema anu ngusutkeun kapercayaan aranjeun, saha bae, tangtu dihukum ku Allah.

¹¹ Sabalikna, lamun sim kuring ngajar yen sunat teh perlu, ku naon terus dimusuhan? Lamun bener sim kuring ngajar kitu, meureun ngawawarkeun hal salib Kristus teh moal hese.

¹² Jelema-jelema anu ngicuk-ngicuk aranjeun teh mending sina aringkah, kaluar ti jamaah!

¹³ Dulur-dulur! Aranjeun geus disalaur supaya bebas merdeka. Eta kabebasan ulah dipake ngumbar kahayang, kudu dipake silih pikanyaah, silih bantu.

¹⁴ Kapan parentah-parentah Hukum Agama oge karagum ku hiji timbalan kieu, "Kudu masing nyaah ka batur saperti ka diri sorangan."

¹⁵ Lamun silih segag silih cakar, ahirna sarerea bakal binasa. Kahade, sing ati-ati.

¹⁶Anu dipimaksud ku sim kuring teh nya eta, sing narurut kana panuyun Roh Allah, ulah nurut kana kahayang napsu.

¹⁷Kahayang napsu papalingpang jeung pangersa Roh Allah, pangersa Roh Allah papalingpang jeung kahayang napsu jelema. Duanana silih lawan, temahna aranjeun moal bisa ngalampahkeun naon-naon.

¹⁸Lamun nurutkeun panuyun Roh Allah, hirup aranjeun geus henteu kabawah ku Hukum Agama Yahudi.

¹⁹Napsu badan ngajakna kana rucah, aeb, teu uni,

²⁰muja brahala, sihir, ngamusuh, gelut, dengki, ngumbar amarah, mentingkeun sorangan, papecah,

²¹sirik-pidik, beuki kana mabok, ria-ria, jeung salian ti eta. Sim kuring rek ngingetan deui cara nu enggeus-enggeus yen anu kalakuanana kitu moal meunang tempat di Karajaan Allah.

²²Sabalikna anu hirupna dituyun ku Roh Allah mah sipatna teh nyaahan, galumbira, resep rapih, tengtrem hate, sabar, hade ka batur, leuleuy, satia,

²³handap asor, nahan napsu. Ieu kabeh teu aya anu patukang tonggong jeung hukum.

²⁴Napsu badan jeung sagala pangajakna teh ku jelema anu geus jadi kagungan Kristus Yesus mah geus dipaehkeun.

²⁵ Ku sabab urang hirup teh ku Roh Allah, tangtu kudu nurut kana panuyunna.

²⁶ Ulah adigung, ulah silih nyenyeri, jeung ulah silih dengkian.

6¹ Lamun aya batur migawe teu bener, pepelangan ku aranjeun, anu ariman. Tapi mepelanganana sing leuleuy, jeung kahade bisi aranjeun sorangan kabawakeun.

² Kudu silih bantu kabeubeurat, nekanan hukum Kristus.

³ Anu sok ieu aing jelema penting padahal teu aya naon-naonna, sasat ngabobodo maneh.

⁴ Pariksa kalakuan sorangan, lamun bener, atohna rarasakeun bae, teu kudu dibanding-banding jeung kalakuan batur,

⁵ sabab masing-masing kudu tanggung jawab kana kalakuanana sorangan.

⁶ Anu geus nampa pangajaran Kristus, kudu nembongkeun kalakuan anu hade, tanda tumarima ka nu ngajarna.

⁷ Ulah boga sangka Allah beunang dibobodo. Naon anu ku urang dipelakan, eta nu kaala hasilna.

⁸ Melak anu asalna tina kahayang badani, tina eta pepelakan, maot nu bakal kaala. Melak anu asalna ti Roh Allah, hirup langgeng anu asal ti Roh Allah nu bakal kaala.

⁹ Jadi ulah bosen-bosen nyieun kahadean, supaya dina waktuna ngala, upama urang teu eleh ku kabosen, kabeh hasilna tangtu kaala.

¹⁰ Ku sabab eta, saban aya kasempetan sing getol migawe kahadean ka sing saha bae, komo ka batur sakapercayaan mah.

¹¹ Tulisan anu ieu aksarana baradag! Sim kuring sorangan anu nuliskeunana.

¹² Jelema-jelema anu mamaksa aranjeun disunat teh ngan ngagedekeun soal-soal lahir. Pamalarna taya lian, sangkan ulah nepi ka milu dikakaya ku urang Yahudi tina sabab salib Kristus.

¹³ Sanajan maranehanana disunat oge narurut kana Hukum agama Yahudi mah henteu. Maksa-maksakeun sunat ka aranjeun teh ngan ngarah kapuji geus bisa ngeunakeun eta ciri lahir ka aranjeun.

¹⁴ Ari kaagul sim kuring mah ngan Gusti urang Yesus Kristus anu geus pupus disalib. Sabab ku pupusna Anjeunna disalib teh pikeun sim kuring mah dunya geus teu aya hartina, nya kitu deui sim kuring pikeun dunya lir geus maot.

¹⁵ Disunat teu disunat teu jadi soal, nu perlu mah jadi manusa anyar.

¹⁶ Mugia anu pamadegan hirupna kieu, bareng jeung sakumna umat Allah sing disiram ku rahmat jeung kanugrahan ti Allah.

¹⁷ Mugia ti semet ieu mah aranjeun henteu nyusahkeun deui hate sim kuring, sabab dina diri sim kuring aya tapak-tapak anu

nandakeun yen sim kuring teh abdina Yesus Kristus.

¹⁸ Mugi-mugi Gusti urang Yesus Kristus maparin rahmat salamet ka aranjeun, dulur-dulur! Amin. Wassalam, Paulus

Efesus

1 ¹(1:1-2) Dumateng sakumna umat Allah di Epesus anu pengkuh satunggal jeung Kristus Yesus. Sim kuring, Paulus, anu ku Allah dijadikeun rasulna Kristus Yesus nyuratan, mugia aranjeun ginanjar rahmat rahayu ti Allah Rama urang jeung ti Gusti urang Yesus Kristus.

²(1:1)

³Urang ngahaturkeun nuhun ka Allah Ramana Gusti urang Yesus Kristus! Sabab urang anu geus jadi hiji jeung Kristus dipaparin sagala berkah rohani ti sawarga.

⁴Malah ti memeh dunya gumelar, urang geus dipilih baris dijadikeun milik kagungan Mantenna ku disatunggalkeun jeung Kristus, supaya suci jeung mulus di payuneuna-Na. Ku karana asih-Na,

⁵Allah geus nangtukeun yen urang baris diangkat jadi putra-putra-Na, ku jalan Yesus Kristus. Kitu pangersa jeung tujuan Mantenna.

⁶Haturkeun nuhun ka Allah. Kurnia-Na anu dipaparinkeun ka urang ku jalan Putra kaasih-Na teh kacida agungna.

⁷Sabab ku pupusna Kristus teh urang jadi leupas tina dosa, tegesna dosa-dosa urang dihampura. Maha agung rahmat Allah

⁸ anu dipasihkeun ka urang, sakitu jembarna!
Kalawan bijaksana sarta pinuh ku malum,

⁹ Allah ngajalankeun tujuana-Na, sarta urang ku Mantenna dibere terang rasiah rarancang-Na. Mantenna geus mutus yen eta rarancang-Na teh ku Mantenna bakal direngsekeun ku jalan Kristus.

¹⁰ Eta rarancang, anu ku Allah baris dilaksanakeun dina waktuna teh nya eta: Sakumna mahluk, saniskara nu di sawarga jeung nu di bumi, baris di hijikeun jeung Kristus, sarta Kristus anu jadi kapalana.

¹¹ Saniskara kabeh jadina teh nurutkeun rarancang jeung pangersa Allah. Urang pangna dipilih supaya jadi umat-Na anu ngahiji jeung Kristus teh nya ku karana geus kitu tujuan Mantenna, anu geus dipastikeun ti asal mimiti pisan.

¹² Ku sabab kitu, urang anu pangheulana ngaharep ka Kristus, wajib muji kaagungan Allah.

¹³ Ti barang mimiti narima amanat-Na anu ngandung kayaktian, nya eta Injil Kasalametan anu bakal nyalametkeun, aranjeun teh geus jadi umat Allah, percaya ka Kristus, ku Allah diterapan cap tanda kagungana-Na nya eta Roh Suci, numutkeun jangji-Na.

¹⁴ Nya Roh Suci anu nanggung yen jangji Allah ka umat-Na teh tangtu katarima ku urang. Ku hal eta urang yakin yen Allah

bakal ngamerdekakeun umat-Na. Mulyakeun kaagungan Mantenna!

¹⁵Barang terang aranjeun geus percaya ka Gusti Yesus jeung mikanyaah ka sakumna umat Allah,

¹⁶sim kuring teu kendat nganuhunkeun ka Allah. Unggal neneda aranjeun teh kaingetkeun,

¹⁷dipangnyuhunkeun sing dipaparin Roh Allahna Gusti urang Yesus Kristus, Rama nu agung. Sabab Roh Mantenna teh bakal minterkeun aranjeun, bakal nerangkeun hal Allah nepi ka aranjeun terang ka Mantenna.

¹⁸Dipangnyuhunkeun sing dicaangkeun pikiran, supaya ngarti kana maksud Mantenna, supaya terang kana eusi harepan anu dipaparinkeun ku Mantenna pangna nyaur urang. Jeung supaya terang yen berkah-berkah anu dijangjikeun ka umat-Na teh jembar jeung mulya.

¹⁹Oge supaya terang rongkahna kakawasaan Mantenna anu dianggo barangdamel di urang anu percaya, nya eta kakawasaan

²⁰anu geus dianggo ngahirupkeun deui Kristus ti nu maraot jeung ngalinggihkeun Anjeunna di tengeneun Allah di sawarga.

²¹Kristus dipunjulkeun ti sakabeh raja, ti nu nyarekel kawasa, ti nu malurba, ti nu nyarekel paparentahan, dipaparin gelaran anu pangpunjulna dina jaman kiwari jeung jaman aherat engke.

²² Saniskara ku Allah ditalukkeun ka Kristus anu jadi sirah gareja, jadi Gustina saniskara.

²³ Jadi gareja teh salirana Kristus anu mepekan kasampurnaana-Na, ari kasampurnaan Anjeunna nyampurnakeun saniskara.

2 ¹ Bareto, mungguh rohani mah aranjeun teh paeh ku karana dosa, baha ka Allah.

² Waktu eta aranjeun teh nuturkeun kabiasaan-kabiasaan dunya anu jahat, tunduk ka kapala lelembut-lelembut di awang-awang, anu nepi ka ayeuna murba kana batin manusa anu ngalawan ka Allah.

³ Urang sarerea oge tadina mah kitu, ngabdi kana kahayang jasmani, ngajujur napsu jeung angen-angen, teu beda ti anu rea anu nandangan bebendu Allah.

⁴ Tapi Allah teh jembar ku piwelas, sakitu asih-Na ka urang.

⁵ Urang anu keur paeh rohani lantaran baha, ku Mantenna dihirupkeun deui bareng jeung Kristus. Jadi pang urang salamet teh ku karana sih kurnia Allah.

⁶ Urang nu satunggal jeung Kristus Yesus bareng dihudangkeun tina maot supaya milu marentah di sawarga jeung Kristus Yesus.

⁷ Pang Allah midamel kitu teh supaya manusa di jaman engke nyaraho kana sih kurnia-Na anu sakitu luar biasana ka anu satunggal jeung Kristus.

⁸ (2:8-9) Aranjeun oge pang salamet teh ku karana sih kurnia Allah lantaran percaya ka Yesus, nugraha ti Allah, lain beunang ihtiar sorangan. Moal aya jelema anu salamet ku ihtiar na sorangan, jadi ulah nyombong ku hal eta.

⁹ (2:8)

¹⁰ Urang teh dadamelan Allah, diwangun dina kasatunggalan jeung Kristus Yesus pikeun ngalampahkeun kahadean-kahadean anu diparentahkeun ku Allah.

¹¹ Aranjeun nu lain bangsa Yahudi, tangtu aringet kumaha kaayaan aranjeun bareto. "Jelema teu disunat" disebutna ku urang Yahudi, anu nyebut dirina sorangan umat anu disunat (nu make tanda beunang jelema dina dirina).

¹² Harita mah aranjeun teh pisah ti Kristus, teu kaasup umat pilihan Allah, teu kasebut dina perjangjian-perjangjian ti Allah ka umat-Na, tuna harepan jeung teu baroga Allah.

¹³ Tapi ayeuna sanggeus ngahiji jeung Kristus, nu asal jauh ti urang Yahudi teh jadi raket, diraketkeun ku pupusna Kristus.

¹⁴ Kristus geus ngarapihkeun urang Yahudi jeung nu lain Yahudi, disahijikeun. Tembok mumusuhan anu misahkeunana geus rugrug ku pupusna Kristus.

¹⁵ Hukum Agama Yahudi jeung rukun-rukunna ku Kristus geus dipupus, supaya

bangsa Yahudi jeung nu lain Yahudi bisa dihiijikeun jadi hiji bangsa anyar anu ngahiji jeung Anjeunna. Ku jalan kitu maranehna dirapihkeun,

¹⁶ mumusuhanana ku Kristus disirnakeun ku pupusna dina kayu salib. Ku jalan Anjeunna disalib, dua bangsa anu mumusuhan teh dijadikeun sabadan, disanggakeun deui ka Allah.

¹⁷ Kristus sumping ngawulangkeun eta soal karapihan anu dibawa ku Injil Kasalametan, ka aranjeun anu lain bangsa Yahudi, anu jauh ti Allah jeung ka urang Yahudi anu deukeut ka Allah.

¹⁸ Nya ku jalan Kristus urang kabeh, nu bangsa Yahudi jeung nu lain Yahudi gumulung dina hiji Roh, datang ka payuneun anu jumeneng Rama.

¹⁹ Ayeuna mah aranjeun anu lain bangsa Yahudi teh lain bangsa sejen deui, geus papada jadi warga umat Allah, jadi anggota-anggota kulawarga Allah,

²⁰ nangtung dina pademen anu dipasang ku rasul-rasul jeung nabi-nabi, dikukuhkeun ku Kristus anu jadi batu juruna.

²¹ Nya Anjeunna anu jadi pangukuh adeganana ngajadi hiji adegan suci anu diabdikeun ka Allah.

²² Ku jalan ngahiji jeung Kristus, aranjeun oge milu ngadeg jeung nu sejen-sejen ngajadi hiji tempat panglinggihan Allah katut Roh-Na.

3¹ Ku sabab eta sim kuring, Paulus, anu dipanjara lantaran ngabdi ka Kristus pikeun kapentingan aranjeun nu lain bangsa Yahudi, mangnedakeun aranjeun ka Allah.

² Tangtu aranjeun geus tarerang, yen ku karana kasaeun Allah sim kuring ngemban parentah-Na keur kapentingan aranjeun,

³ sarta ku Mantenna dipaparin wahyu, dibere terang perkara rasiah rarancang pangersa-Na. (Hal ieu ku sim kuring geus ditulis saperluna.

⁴ Mun aranjeun maraca eta tangtu terang sababna pang sim kuring terang kana rasiah perkara Kristus.)

⁵ Baheula-baheula can aya anu dibere nyaho eta rasiah. Tapi ayeuna mah kalawan pangersa Allah geus diwahyukeun ku Roh Suci ka rasul-rasul jeung nabi-nabi.

⁶ Eusi eta rasiah kieu: Bangsa-bangsa nu lain Yahudi kudu diwawaran hal pisalameteun supaya mareunang berkah Allah bareng jeung bangsa Yahudi, sina jaradi anggahota sabadan, satunggal jeung Kristus, supaya mareunang bagian tina hal anu dijangjikeun ku Allah.

⁷ Allah maparin nugraha ka sim kuring, nya eta tugas nguarkeun Injil Kasalametan. Eta nugraha dipaparinkeunana ku jalan kakawasaan Mantenna anu barangdamel di jero hate sim kuring.

⁸ Sim kuring teh panglaipna ti sakabeh umat Allah, tapi dipaparin kahormatan mawa Injil Kasalametan ka jalma-jalma lain bangsa Yahudi, wawaran ngeunaan kasugihan Kristus anu taya watesna,

⁹ jeung kudu nerangkeun jalanna Allah ngalaksanakeun eusi rasiah rarancang pangersa-Na. Eta rasiah tadina geus mangabad-abad tetep dirasiahkeun ku Allah, Khalikna saniskara.

¹⁰ Maksud-Na supaya kiwari diwawarkeun ku gereja, sangkan para panguasa jeung kakuatan-kakuatan di langit nyarahoeun kana sagala wujud kabijaksanaan Allah.

¹¹ Hal eta ku Allah geus dilaksanakeun, saluyu jeung tujuan Mantenna anu sipatna langgeng. Ari anu ngajalankeunana nya eta Kristus Yesus, Gusti urang.

¹² Ku percaya ka Kristus sarta satunggal jeung Anjeunna, urang jadi meunang jalan pikeun ngadeuheus ka payuneun Allah reujeung hate anu yakin.

¹³ Ku hal eta aranjeun ulah salempang ku anu karandapan ku sim kuring, sabab eta keur pijamugaeun aranjeun.

¹⁴ (3:14-16) Keur pijamugaeun aranjeun sim kuring tapak deku ka payuneun Rama, Allah anu maha mulya, anu maparin ngaran ka tiap kulawarga di sawarga jeung di bumi, nyuhunkeun mugi-mugi Roh Mantenna nguatkeun batin aranjeun.

¹⁵ (3:14)

¹⁶ (3:14)

¹⁷ Mugi-mugi hate aranjeun dianggo cicing ku Kristus lantaran geus percaya ka Anjeunna. Mugi-mugi hirup aranjeun jembar ku kanyaah anu ngakar kuat dina hate,

¹⁸ supaya aranjeun jeung sakumna umat Allah bisa neuleuman legana jeung panjangna, luhurna jeung jerona kaasih Kristus.

¹⁹ Lamun aranjeun geus bisa ngahartikeun kaasih Kristus sanajan pamohalan bisa kaharti sagemblengna aranjeun bakal kaancikan ku sakumna kasampurnaan sipat Allah.

²⁰ Mulyakeun Allah! Kakawasaana-Na anu barangdamel di urang iasa ngabuktikeun sagala panuhun urang leuwih ti anu dikedalkeun, malah leuwih ti anu aya dina angen-angen keneh.

²¹ Mulyakeun Allah ku sakur anu satunggal jeung Kristus Yesus, nya eta gareja. Mulyakeun salalanggengna! Amin.

4¹ Sim kuring, anu keur dipanjara lantaran ngabdi ka Gusti meredih, hirup aranjeun sing sakumaha layakna anu geus disaur ku Allah.

² Salawasna kudu rendah ati, someah, sabar. Kudu silih pikanyaah, silih kanyahokeun.

³ Katunggalan anu diciptakeun ku Roh Allah teh piara sateka-teka, saratna nya eta kudu rukun sauyunan.

⁴ Pikeun aranjeun ngan aya hiji badan, jeung hiji Roh. Nya kitu deui pang aranjeun ku Allah disaur teh sangkan ngaharep kana hiji harepan anu eusina sarua.

⁵ Ngan hiji nu jadi Gusti, hiji iman kapercayaan, hiji baptisan,

⁶ ngan hiji Allah, anu jadi Rama sakumna manusa, Gusti sakabeh, anu barangdamel di sakabeh jeung aya di sakabeh.

⁷ Urang kabeh geus dipaparin kurnia masing-masing ku Kristus Yesus, kurnia anu cocog pikeun saurang-saurangna.

⁸ Sakumaha ceuk Kitab Suci: "Waktu Anjeunna unggah ka tempat nu pangluhurna, Anjeunna nyandak boyongan loba pisan. Anjeunna maparin kurnia-kurnia ka manusa."

⁹ Kecap "Anjeunna unggah" nuduhkeun yen Anjeunna tadina geus lungsur ka jero bumi nu pangjerona.

¹⁰ Jadi, Anjeunna anu geus lungsur teh nya Anjeunna anu unggah ka tempat nu pangluhurna di luareun sakabeh langit, pikeun jumeneng minuhan satungkebing alam.

¹¹ Anu "maparin kurnia-kurnia ka manusa" teh nya Anjeunna. Manusa teh aya anu dipaparin kurnia pikeun jadi rasul, aya nu pikeun jadi nabi, aya nu pikeun jadi juru uar Injil, aya nu pikeun jadi pamingpin jamaah, aya nu pikeun jadi guru jamaah.

¹² Ku midamel kitu Anjeunna teh nyampurnakeun umat Allah pikeun mangku tugas ti Mantenna, sina ngadeg jadi salira Kristus,

¹³ satunggal dina hiji iman kapercayaan jeung dina kanyaho ka Putra Allah, sawawa mikir jeung beuki sampurna saperti Kristus.

¹⁴ Lamun geus kitu urang teh geus lain barudak, moal kabawa ku ombak jeung angin gogoda, ku jelema-jelema anu nipu merdaya ngajar teu bener.

¹⁵ Sabalikna urang kudu wani medar anu bener dibarengan ku seja mikanyaah. Beuki lila urang bakal beuki sampurna dina sagala hal saperti Kristus anu jadi sirah kasatunggalan urang.

¹⁶ Dina pingpinan Anjeunna, anggahota-anggahota kasatunggalan teh nyusun rapih ngaranjing buku-buku jeung ruas-ruasna, jeung saniskara babagianana jalan nurutkeun kamistianana; sarta ku lantaran pada silih pikanyaah, bisa hirup mekarkeun dirina.

¹⁷ Kalawan pajenengan Gusti, sim kuring mepelingan ka aranjeun. Ulah marake deui adat kalakuan jelema-jelema anu teu palercaya ka Allah. Nu karitu mah pikiranana minculak,

¹⁸ batinna poek, lampah hirupna teu sapuk jeung hirup anu ti Allah da teu harayangeun nyaho, baredegong,

¹⁹geus areuweuh kaera, hawa napsuna diabur, kalakuanana araeb sakarep-karep.

²⁰Aranjeun geus terang tina piwuruk yen Kristus mah henteu kitu!

²¹Tangtu bae aranjeun geus ngadareng hal Anjeunna. Ku sabab aranjeun teh para panganut-Na, geus diajar oge hal sipat-sipat Allah anu aya di Anjeunna.

²²Ku sabab eta adat kabiasaan heubeul anu geus ruksak ku angen-angen anu sasar teh geura piceun.

²³Ganti kabeh ku hate jeung pikiran anu anyar.

²⁴Kudu jaradi manusa anyar anu diciptakeunana nurut tuladan Allah, hirup kudu bener, lempeng, suci.

²⁵Ulah sok ngabarohong deui! Ka batur sakapercayaan kudu jujur, sabab kabeh geus jaradi anggahota salira Kristus.

²⁶Lamun aya kaambek ulah katalanjuran nepi ka jadi dosa, jeung ari ambek ulah nepi ka sapoe jeput teu eureun-eureun.

²⁷Ulah mere kasempetan ka Iblis.

²⁸Anu geus biasa maling ulah maling deui, anggur singkil digawe nyiar napkah anu jujur, keur sorangan tur bisa dipake nulung ka batur anu eukeur kakurangan.

²⁹Ari ngomong kudu hade pokpokanana, ulah matak pikanyerieun, kudu bisa dipake pituduh anu mangpaat ku anu merlukeunana.

³⁰ Ulah ngaraheutan Roh Allah anu suci, sabab Roh-Na teh geus jadi tanda yen aranjeun kagungana-Na, anu nanggung yen dina Poe ngamerdikakeun, aranjeun bakal dimerdikakeun.

³¹ Ulah nyerian hate, ulah ngunek-ngunek, ulah ngumbar amarah. Ulah sentak sengor, ulah aya rasa kangewa atawa anu sabangsa jeung eta.

³² Sabalikna kudu sareh, alus budi, jeung kudu silih hampura sakumaha aranjeun oge ku Allah geus dihampura ku karana Kristus.

5¹ Aranjeun geus diangken putra jeung dipikaasih ku Allah, jadi kudu nulad ka Mantenna.

² Hirup kudu dijiwaan ku kanyaah, sakumaha Kristus oge mikanyaah ka urang. Anjeunna mani ngurbankeun nyawa, disanggakeun ka Allah jadi kurban anu seungit pikamanaheun.

³ Ku sabab aranjeun teh umat Allah, geus tangtu bae kalakuan anu cabul, atawa anu aeb, atawa sarakah, teu pantes aya di aranjeun, kecapna ge ulah disebut-sebut acan.

⁴ Ulah ngucapkeun deui basa anu cawokah, kotor, atawa teu pantes, leuwih hade muji sukur ka Allah.

⁵ Sing percaya, jelema anu ingkar tina susila, aeb, kitu deui sarakah (da sarakah teh sarua jeung nyembah brahala), moal jadi umat Karajaan Kristus jeung Allah.

⁶Kade, ulah kaperdaya ku omongan-omongan anu sipatna gejul. Sabab tina hal-hal nu karieu pisan pang Allah bendu ka nu baha ka Mantenna teh.

⁷Anu matak jelema-jelema karitu mah mending ulah dicampuran.

⁸Aranjeun oge tadina hirup teh di nu poek. Tapi ayeuna mah geus aya di nu caang lantaran geus jaradi umat Gusti. Ku sabab eta kalakuan oge kudu layak sakumaha kalakuan jelema-jelema anu caricing di nu caang.

⁹Sabab anu dipencarkeun ku caang mah nya eta sakur kalakuan anu hade, jujur, jeung bener.

¹⁰Kudu ngupayakeun maneh sangkan kamanah ku Pangeran.

¹¹Ulah milu-milu kana lampah mubadir jelema-jelema nu caricing di nu poek. Sabalikna anggur bawa maranehna ka nu caang.

¹²(Kalakuan maranehna di nu buni tea, urang mah nyebutkeunana ge geus era.)

¹³Ari dibawa ka nu caang mah naon-naon ge eces, kanyahoan kaayaanana anu sabenerna,

¹⁴sabab ditembongkeun ku caang. Eta sababna nu matak disebutkeun kieu: "Eh, nu hees geura nyaring, geura hudang ti enggon paeh, Kristus bakal nyaangan ka maneh."

¹⁵Ku sabab eta hirup teh kudu make temah wadi. Ulah cara anu burung, kudu cara anu pinter.

¹⁶ Saban aya kasempetan gunakeun sing hade-hade, sabab ayeuna teh jaman goreng.

¹⁷ Nu matak ulah bodo, sing awas kana pangersa Gusti.

¹⁸ Nginum anggur ulah nepi ka mabok, matak ruksak awak, sabalikna kudu kacicingan ku Roh Allah.

¹⁹ Nyarita jeung pada batur kudu make kecap-kecap tina jabur, tina pupujian, jeung tina kidung-kidung rohani. Pujikeun ka Gusti pupujian jeung jabur reujeung gumbira hate.

²⁰ Tina hal naon bae kudu muji sukur ka Allah Rama, bari nyebut pajenengan Gusti urang Yesus Kristus.

²¹ Reujeung batur kudu patunduk-tunduk, cirining ajrih ka Kristus.

²² Pamajikan kudu tunduk ka salaki cara ka Kristus.

²³ Sabab salaki teh wenang ka pamajikan, sakumaha Kristus wenang ka gereja, tur jadi Jurusalametna gereja anu jadi salira-Na ku anjeun.

²⁴ Eta sababna dina sagala hal pamajikan teh kudu tunduk ka salaki, sakumaha gereja tunduk ka Kristus.

²⁵ Salaki kudu nyaah ka pamajikan, cara Kristus mikaasih ka gereja nepi ka ngurbankeun nyawa-Na pikeun gereja.

²⁶ Kristus midamel kitu teh sangkan iasa ngaberesihan gereja ku piwulang-Na jeung

ku jalan pangbaptis, supaya bisa dibaktikeun ka Allah.

²⁷ Ku jalan kitu, gareja teh ku Kristus disina ngadeg di payuneuna-Na reujeung sagala kaagunganana, nya eta: murni, taya salahna, taya cedana, taya kusut-kerejutna atawa kateusampurnaan lianna.

²⁸ Nya kitu salaki teh kudu nyaah ka pamajikan, kawas nyaah ka dirina keneh.

²⁹ (Da moal aya jelema anu teu nyaah kana awakna sorangan, awakna teh dimemenan, diurus dipulasara, cara Kristus ka gareja;

³⁰ sabab urang teh anggahota salira Anjeunna.)

³¹ Ceuk Kitab Suci, "Ku sabab kitu lalaki teh bakal ninggalkeun indung bapana, terus ngahiji jeung pamajikanana, sarta duanana bakal jadi hiji."

³² Ieu ayat teh ngandung harti anu jero, anu ku sim kuring dipakaitkeun jeung hal satunggalna Kristus jeung gareja.

³³ Jeung aranjeun oge eta ayat teh aya pakaitna, nya eta: Unggal salaki kudu nyaah ka pamajikan saperti ka awak sorangan, unggal pamajikan kudu hormat ka salaki.

6 ¹ Barudak! Ari percaya ka Kristus mah kudu nurut ka kolot, sabab kalakuan kitu teh hade.

² "Kudu hormat ka bapa jeung ka indung" teh parentah kahiji ti Allah, anu make jangji kieu:

³ "Supaya maraneh mulus jamuga dina sagala hal jeung supaya panjang umur hirup di lemah cai."

⁴ Aranjeun nu jaradi kolot, ka anak ulah sakarep-karep nepi ka anak jadi ambekeun. Sabalikna, gedekeun anak teh make pranata jeung pangajaran-pangajaran kakristenan.

⁵ Aranjeun, gandekeun, kudu ngesto ka dunungan aranjeun anu di dunya, kudu ngadegdeg sieun. Pigawe parentahna sing iklas lir ngesto ka Gusti.

⁶ Saregep ulah ngan keur diawaskeun bae ngarah dialem, kudu jorojoy tina hate lir ngalampahkeun pangersa Allah jeung Kristus.

⁷ Lampahkeun kawajiban reujeung hate senang lir ngalampahkeun kawajiban ti Gusti onghok, lain ti jelema bae.

⁸ Inget, saha-saha ge ari hade gawe mah aya ganjaranana ti Gusti, boh gandekeun boh lain gandekeun.

⁹ Aranjeun, para dunungan, kalakuan ka gandekeun kudu sarua, jeung ulah sok ngancam. Inget, boh gandekeun aranjeun boh aranjeun sorangan, masing-masing ngadunungan ka Anjeunna, Dunungan nu di sawarga anu henteu pilih kasih.

¹⁰ Ahirna, dina ngahiji jeung Gusti teh upayakeun diri supaya kuat, tegesna supaya dikuatkeun ku kakawasaan Anjeunna.

¹¹ Sing samakta ku pakarang-pakarang ti Allah, malar tagen ngayonan tipu daya Iblis.

¹² Sabab anu dilawan ku urang teh lain manusa, tapi kakuatan roh-roh jahat di dunya anu gaib, jeung kakuatan sagala setan-setan di angkasa raya, anu ngawasaan ieu jaman anu poek.

¹³ Ku sabab kitu ayeuna keneh pake pakarang perang ti Allah, supaya ana geus datang mangsa nu jahat aranjeun tagen nadah panarajang musuh, sarta supaya sanggeus tarung nepi ka ahirna aranjeun masih gagah.

¹⁴ Sing sayaga. Gunakeun kasatiaan ka Allah minangka sabuk nu mageuhan cangkeng, jeung kaiklasan hate minangka baju kerena,

¹⁵ sarta jeung kadaek kana ngamashurkeun Injil Kasalametan anu mere kabagjaan jadi minangka sapatuna.

¹⁶ Tiap-tiap waktu gunakeun kapercayaan ka Pangeran minangka jadi tamengna. Ku nyangking eta kapercayaan, aranjeun bakal bisa mareumkeun panah-panah seuneu anu dilepas ku si Jahat.

¹⁷ Tarima kasalametan ti Allah, pake jadi balakutakna, sarta sabda Allah anu dipaparinkeun ku Roh Allah jadi pedangna.

¹⁸ Lampahkeun eta sakabehna dibarengan ku paneda nyambat pitulung Allah. Dina sagala perkara kudu neneda nurutkeun pituduh Roh Allah. Jadi kudu terus waspada, ulah eleh ku hoream. Ulah kendat mangnedakeun sakabeh umat Allah.

¹⁹ Sim kuring ge pangnedakeun, mugi-mugi ku Allah dipaparin bahan piucapeun anu layak dina waktuna kudu nyarita engke, jeung mugi sing ludeung nerangkeun rasiah Injil Kasalametan.

²⁰ Nya pikeun ieu Injil Kasalametan sim kuring jadi utusan Allah teh, ayeuna keur dipanjara. Pangnedakeun sangkan wani nyaritakeun hal Injil Kasalametan sakumaha mistina.

²¹ Hal kaayaan sim kuring ayeuna, aranjeun engke terang ti Tihikus, dulur urang anu satia kana gawe pikeun Gusti.

²² Engke anjeunna disina ka dieu nyaritakeun kaayaan sim kuring sabatur-batur, pikeun ngareugreugkeun hate aranjeun.

²³ Mugi-mugi Allah Rama jeung Gusti Yesus maparin kakertaan, jeung rasa kanyaah dina kapercayaan ka sakumna dulur-dulur Kristen.

²⁴ Mugia sih kurnia Allah nyarengan ka sakur anu nyaah ka Gusti urang Yesus Kristus ku kanyaah anu teu pareum-pareum. Wassalam, Paulus

Filipi

1 ¹ Dumateng dulur-dulur sakumna umat Allah dina kasatunggalan jeung Yesus Kristus, para pamingpin jeung pangbantu jamaah di Pilipi. Sim kuring Paulus jeung Timoteus abdina Kristus Yesus, mangnedakeun aranjeun:

² Mugia aranjeun ginanjar rahmat rahayu ti Allah Rama jeung ti Gusti Yesus Kristus.

³ Unggal inget ka aranjeun sim kuring sok muji sukur ka Allah.

⁴ Kitu deui saban mangnedakeun aranjeun hate sok bungah,

⁵ lantaran aranjeun geus mantuan sim kuring ngamajukeun Injil Kasalametan ti Allah, ti barang mimiti nepi ka ayeuna.

⁶ Ku hal eta sim kuring yakin ieu pagawean anu diawitan ku Allah teh bakal tumuluy jeung bisa anggeus dina poean Gusti sumping.

⁷ Munasabah perasaan sim kuring ka aranjeun kitu, sabab hate kacida cumantelna. Tur aranjeun geus mareunang kahormatan ti Allah saperti anu katarima ku sim kuring ayeuna di jero panjara jeung keur waktu bebas kenah, nya eta ngabela jeung nguatkeun eta Injil Kasalametan.

⁸ Kacida tibelatna sim kuring ka aranjeun teh, lir tibelatna Kristus Yesus ku anjeun. Saestuna, Allah saksina!

⁹ Didoakeun, aranjeun sing beuki gede kanyaah, sing tambah kaweruh anu sayakti, sing beuki bijaksana timbangan,

¹⁰ supaya terang ka anu panghadena. Lamun kitu, engke dina poean Gusti sumping teh aranjeun mulus beresih taya cawadeunana,

¹¹ hirup pinuh ku sipat-sipat anu mulus, anu jadina ngan ku karana berkahna Yesus Kristus bae. Geus tangtu matak jadi puji jeung hormat ka Allah.

¹² Perlu aranjeun terang, sakur anu karandapan ku sim kuring teh malah ngalantarankeun eta wawaran hal Injil Kasalametan leuwih maju.

¹³ Para pangawal karaton jeung urang ditu salian ti eta jadi nyarahoeun, yen nu matak sim kuring dipanjara teh dumeuh jadi abdina Kristus.

¹⁴ Jeung ku hal sim kuring dipanjara teh karereaanana dulur-dulur jadi leuwih yakin percayana ka Gusti, jeung jadi leuwih warani nguarkeun eta amanat Allah, teu risi-risi.

¹⁵ Memang aya anu ngawawarkeunana hal Kristus teh kajurung ku hate sirik jeung hayang cekcok. Tapi karereaanana mah kajurung ku kaihlasan

¹⁶Jeung ku kanyaahna, dumeuh tarerangeun yen sim kuring keur ngalakonan papancen ti Allah ngabela eta wawaran.

¹⁷Ari nu ngawawarkeun lain kajurung ku maksud murni mah demi kapentingan pribadina, jeung ngarah sim kuring anu keur dipanjara tambah susah hate.

¹⁸Keun bae! Malah matak bungah, da boh ku nu kajurung ku kaiklasan boh ku nu boga maksud sejen, Kristus mah tetep dimashurkeun. Tur kabungah sim kuring moal semet kitu bae,

¹⁹sabab yakin ku pangdoa aranjeun jeung ku pitulungna Roh Yesus Kristus sim kuring bakal bisa bebas.

²⁰Nu dicileuk jeung diharep teh hayang ulah gagal ngalakonan kawajiban. Unggal waktu, komo ayeuna, hayang wani ngamulyakeun Kristus sakuat jiwa raga, paeh paeh hirup hirup.

²¹Sabab naon saenyana ari hirup? Keur sim kuring mah hirup teh nya eta Kristus. Jadi lamun maot teh sim kuring mah ngarasa untung.

²²Tapi upama hirup sim kuring di dunya bisa migawe hal-hal anu leuwih penting, sim kuring teu bisa milih.

²³Dina hal ieu sim kuring asa dipagorenyangkeun ku dua kahayang. Aya hayang geura maot tuluy ngahiji jeung Gusti nu bakal leuwih nyenangkeun,

²⁴ aya hayang keneh hirup lantaran ras ka aranjeun.

²⁵ Tapi ceuk rarasaan mah yakin bakal hirup keneh jeung aranjeun, bisa keneh ngabantu ngamajukeun kapercayaan aranjeun sangkan aranjeun tambah ngarasa bagja.

²⁶ Jadi lamun engke urang babarengan deui, kaagul aranjeun ku sim kuring anu ngalantarankeun aranjeun bisa hirup ngahiji jeung Kristus Yesus teh beuki pantes karasana.

²⁷ Ayeuna mah sing cocog bae hirup aranjeun jeung pangajak wawaran hal Kristus tea. Rek bisa rek moal engke sim kuring nepungan, babakuna hayang ngadenge aranjeun pengkuh ngahiji jeung sauyunan ngadegkeun kapercayaan nurutkeun piwuruk eta wawaran.

²⁸ Ulah rempan ku lawan, teuneung terus, malar bukti maranehna nu bakal eleh, aranjeun nu bakal meunang ku pitulung Allah.

²⁹ Aranjeun dipaparin kahormatan ngawula ka Kristus teh lain semet kudu percaya, tapi oge kudu ngalakonan sangsara ku karana Anjeunna.

³⁰ Hayu ayeuna mah urang sabilulungan jeung sim kuring, perang ngabela hal anu diperjuangkeun ku sim kuring ti bareto nepi ka ayeuna, sakumaha anu kadareng ku aranjeun.

2 ¹Aranjeun jadi kuat lantaran ngahiji jeung Kristus. Bisa senang hate lantaran dipikaasih ku Anjeunna. Aranjeun diaping ku Roh Allah, harade hate jeung silih karunyaan pada batur.

²Sing sahate deuih, sakanyaah, sajiwa, sapikiran, sangkan hate sim kuring leuwih senang.

³Dina ngalampahkeun naon bae ulah ku karena kapentingan pribadi, ulah kajurung ku hayang kapuji. Sabalikna sing silih hormatan, batur kudu dianggap leuwih hade ti batan diri sorangan.

⁴Hargaan kapentingan batur, ulah mentingkeun diri sorangan bae.

⁵Kudu nyonto kana sikep Yesus Kristus:

⁶Anjeunna teh kagungan sipat Allah. Najan kitu taya manah nyasamikeun anjeun jeung Allah.

⁷Malah-malah ngantunkeun sagala kamulyaana-Na, nyasamikeun anjeun jeung jalma nu kumawula, kersa saharkat jeung jalma, jeung nganggo rupa manusa.

⁸Ngarendahkeun anjeun, tunduk tumut ka Allah nepi ka pupus, pupus lantaran disalib.

⁹Ku sabab kitu ku Allah dijungjung luhur, dipasih gelaran anu unggul ti batur.

¹⁰Sakumna mahluk di sawarga, di bumi, jeung di handapeun bumi, bakal ngajungjung jenengan Yesus, deku sujud ka Anjeunna.

¹¹ Kabeh bakal ngaku Yesus Kristus teh Gusti. Ku hal eta Allah Rama dimulyakeun.

¹² Ku sabab kitu dulur-dulur, sanggeus urang pajauh kieu, papatah sim kuring teh turut sing leuwih ti waktu urang keur reureujeungan keneh. Sing terus rarajin jeung sieun ku Allah supaya kasalametan aranjeun jadi sampurna.

¹³ Sabab Allah ku manten oge aya jeung barangdamel di aranjeun, supaya aranjeun daraek jeung saranggup ngalakonan tujuan pangersa-Na.

¹⁴ Lampahkeun sagala kawajiban ulah bari kukulutus atawa cekcok.

¹⁵ (2:15-16) Tembongkeun yen aranjeun mulus laku beresih hate, sampurna taya kuciwa, sakumaha layakna anu jadi putra Allah di tengah jelema-jelema nu teu balener di ieu dunya nu pinuh ku dosa. Enggoning ngawartakeun wawaran perkara hirup ka nu sejen, kudu jadi saibarat bentang-bentang anu nyaangan langit. Lamun kitu, munasabah mun dina poean Kristus sumping sim kuring agul ku aranjeun teh, da bukti usaha jeung pagawean sim kuring henteu mubadir.

¹⁶ (2:15)

¹⁷ Bisa jadi nyawa sim kuring kudu jadi kurban cara iman aranjeun anu dikurbankeun ka Allah. Lamun enya kudu nepi ka kitu, sim kuring atoh jeung milu bungah ka aranjeun.

¹⁸ Sabalikna aranjeun oge kudu atoh ku eta hal sim kuring jeung milu bungah ka sim kuring.

¹⁹ Lamun aya widi Gusti, sim kuring ngaharep bisa buru-buru ngutus Timoteus ka aranjeun, hayang meunang bejana supaya teteg.

²⁰ Ngan anjeunna saurang di ditu mah anu saperasaan jeung sim kuring, jeung kacida mikamelangna ka aranjeun.

²¹ Batur mah ngan ngaruruskeun kapentingan dirina bae, cul urusan pikeun Yesus Kristus.

²² Timoteus mah ku aranjeun ge geus kanyahoan alus. Jeung sim kuring mah mani kawas anak jeung bapa, totomplokan digawe babarengan nguarkeun wawaran tea.

²³ Lamun perkara sim kuring geus puguh katangtuanana, anjeunna rek terus diutus.

²⁴ Sim kuring pribadi mun geus aya widi Gusti rek buru-buru nepungan ka aranjeun.

²⁵ Ari Epaproditus anu ku aranjeun dijurung ngabantu sim kuring, asa perlu disina mulang. Anjeunna geus milu sabilulungan jeung sim kuring.

²⁶ Ayeuna geus sonoeun, jeung melangeun sieun aranjeun susah dumeuh meunang beja anjeunna teu damang.

²⁷ Memang, repot teu damangna, meh bae. Tapi sukur Allah mikawelas, tur lain ka

anjeunna bae, ka sim kuring oge deuih nepi ka sim kuring teu tambah kasusah.

²⁸Eta sababna sim kuring beuki perlu ngajurung anjeunna mulang nepungan aranjeun sangkan aranjeun bungah, kasusah sim kuring ge leungit.

²⁹Bageakeun, tarima sing bungah eta dulur sakapercayaan teh. Jelema kawas anjeunna wajib dihormat sakumaha layakna.

³⁰Ngabantuna ngalakonan kawajiban ti Kristus ngawakilan aranjeun teh mani tega kana pati, nepi ka mehmehan tiwas.

3¹Cindekna dulur-dulur teh kudu suka ngahiji jeung Gusti. Sim kuring teu hoream malikan tulisan anu ti heula supaya aranjeun tambah jamuga.

²Sing ati-ati ka anjing-anjing, nya eta jelema-jelema jahat. Kitu deui ka anu sok maksa supaya jalma disunat.

³Padahal anu saenyana geus disunat mah lain maranehna, tapi urang. Urang mah geus narima sunat sajati. Urang nyembah ka Allah teh ku sabab ditungtun ku Roh Allah ku manten. Urang ngarasa sukur lantaran hirup ngahiji jeung Kristus Yesus. Urang mah teu gumantung kana upacara-upacara lahiriah.

⁴Saenyana lamun sim kuring rek ngawajibkeun milampah kitu, munasabah. Mun batur ngarasa gumantung kana upacara-upacara lahiriah, sim kuring mah komo,

⁵ lantaran dina umur dalapan poe geus disunatan, jadi urang Israil ti barang lahir, asal ti kaom Binyamin bangsa Ibrani tulen. Dina hal kasaregepan kana Hukum Agama sim kuring teh jadi anggota golongan Parisi,

⁶ ceuceub ka nu aranut ka Kristus nepi ka nganiayana. Dina nekanan parentah-parentah Hukum Agama, sim kuring taya kakuranganana.

⁷ Tapi sanggeus terang ka Kristus, hal-hal anu tadina disangka nguntungkeun teh karasa ngarugikeunana.

⁸ Lain eta bae, da nu karitu teh saenyana mah kabeh ge taya hargana. Ayeuna sim kuring geus meunang nu leuwih ti kitu, nya eta terang ka Kristus Yesus, Gusti sim kuring. Sanggeus terang ka Anjeunna, nu karitu teh dipiceun kabeh, dijieun runtah, supaya sim kuring bisa narima

⁹ jeung bisa enya-nya ngahiji jeung Anjeunna. Ibadah sim kuring ka Allah ayeuna mah lain ku karana tarekah sorangan ku jalan taat kana Hukum Agama Yahudi, tapi ku lantaran percaya ka Kristus. Bener teh lantaran diangken bener ku Allah ku lantaran percaya ka Yesus Kristus.

¹⁰ Anu dicita-cita ngan hayang enya-nya wanoh ka Kristus, hayang milu ngarasa hikmatna kakawasaan anu ngahirupkeun deui Kristus tina pupus-Na, hayang milu ancrub

kana kasangsaraan Anjeunna, hayang milu maot jeung Anjeunna,

¹¹ kalayan harepan, yen sim kuring oge bakal dihudangkeun deui ti nu maraot.

¹² Sim kuring henteu ngakukeun geus hasil atawa geus sampurna. Masih kenek sateka-teka hayang meunangkeun ganjaran anu disayagikeun ku Kristus Yesus, luyu jeung maksud Anjeunna ngarebut jeung ngajadikeun sim kuring jadi kagungana-Na.

¹³ Jadi pimanaeun sim kuring ngaku geus bisa ngarebut eta ganjaran. Sim kuring kudu usaha mopohokeun hal-hal anu geus kaliwat, ngudag nu aya di hareup.

¹⁴ Sim kuring kudu kenceng, supaya meunangkeun eta ganjaran, nya eta hirup di sawarga, luyu jeung maksud panyaur Allah anu ditepikeun ku Kristus Yesus.

¹⁵ Urang sarerea anu geus asak rohaniah, kudu kitu tekad teh. Sabalikna lamun ti aranjeun aya nu beda pamanggih, ku Allah bakal dibere terang kumaha saenyana.

¹⁶ Tapi ku kitu ku kieu oge urang kudu terus junun kana pituduh-pituduh anu keur dilakonan nepi ka ayeuna.

¹⁷ Tiru sim kuring, dulur-dulur. Tegeskeun batur anu nyonto hirup bener ti sim kuring.

¹⁸ Loba jelema anu cara hirupna ngamusuh kana pangorbanan Kristus anu disalib. Hal ieu geus sering ku sim kuring dipepelingkeun,

ayeuna ge dipepelingkeun deui bari ragragan cipanon.

¹⁹ Sabab anu karitu teh geus tangtu carilaka, da miallahna kana kabeuki badani. Ngalampahkeun nu aeb teh maranehna mah malah agul, jeung ngan malikiran kadunyaan bae.

²⁰ Urang mah warga sawarga, ngadago-dago pisan kana pisumpingeuna-Na anu nyalametkeun urang, Gusti Yesus Kristus.

²¹ Badan jasmani urang anu lemah piancureun ku Anjeunna bakal disalin, didamel saperti kaayaan salira-Na ku anjeun anu mulya. Anjeunna iasa midamel kitu sabab kagungan kakawasaan anu bisa nalukkeun saniskara.

4 ¹ Ku sabab kitu dulur-dulur, sing parengkuh ka Gusti. Sim kuring ka aranjeun teh nyaah jeung nineung. Asa bagja jeung agul ku aranjeun teh.

² Nyi Eodia jeung Nyi Sintika, bapa meredih, sing alakur dina sakapercayaan ka Gusti, sing silih pidulur.

³ Kitu deui ka anjeun, kanca sim kuring anu satia, sim kuring menta supaya anjeun ngabantu ka ieu dua wanita, anu geus banting tulang jeung sim kuring ngamashurkeun Injil Kasalametan, cara Klemen jeung batur-batur sim kuring anu lianna, anu ngaran-ngaranna aya di Allah, dina Kitab Kahirupan.

⁴ Salilana sing saruka hirup ngahiji jeung Gusti. Sakali deui: Sing saruka!

⁵ Kudu someah ka unggal jelema. Gusti urang tereh sumping.

⁶ Tong salempang naon-naon. Naon bae pangabutuh, unjukkeun ka Allah saban neneda, suhunkeun bari hate tumarima.

⁷ Katengtreman jeung karahayuan ti Allah, nu moal kahontal ku akal baris nengtremkeun hate jeung pikiran aranjeun nu geus ngahiji jeung Kristus Yesus.

⁸ Cindekna dulur-dulur, kudu malikiran teh nu hade, nu peryoga, nu bener, nu adil, nu mulus, nu manis, sarta nu kaajen.

⁹ Lakonan pituduh-pituduh ti sim kuring anu geus diajarkeun jeung geus katarima ku aranjeun, boh tina omongan sim kuring, boh tina tingkah laku sim kuring. Lamun kitu, geus tangtu aranjeun bakal disarengan ku Allah anu iasa nengtremkeun hate.

¹⁰ Sajeroning hirup ngahiji jeung Gusti, sim kuring kacida bagjana, lantaran meunang deui perhatian ti aranjeun sanggeus kaheuleutan sakitu lilana. Di jero sakitu lilana ingetna mah tangtu inget ka sim kuring teh, ngan can bisa nembongkeunana, lain geus mopohokeun.

¹¹ Tapi nyebutkeun kieu oge lain ku sabab sim kuring ngarasa dilalaworakeun nepi ka hirup teu cukup. Geus biasa sim kuring mah hirup ku saaya-aya, geus diajar.

¹² Hirup teu cukup bisa, hirup leuwih ti cukup bisa, geus terang rasiagna. Iraha bae, di mana bae, keur makmur, keur kekerehet, keur sagala aya, keur sagala kurang, teu weleh ditarimakeun.

¹³ Kaayaan nu kumaha bae kuat nandanganana, lantaran dikuatkeun ku kakawasaan Kristus.

¹⁴ Aranjeun sakitu hadena ka sim kuring, nalang dina sagala kasusah.

¹⁵ Aranjeun, urang Pilipi, terang pisan kana kaayaan sim kuring bareto basa ninggalkeun Makedoni, waktu Injil Kasalametan mimiti pisan diuarkeun. Hiji-hijina jamaah anu nulung ka sim kuring teh jamaah aranjeun. Ngan aranjeun anu daek sabagja sacilaka jeung sim kuring.

¹⁶ Leuwih ti sakali aranjeun kikiriman ka sim kuring di Tesalonika.

¹⁷ Nu diharep ku sim kuring lain pamerena-pamerena teuing, babakuna pisan mah hayang ningal aranjeun tambah-tambah kauntungan.

¹⁸ Sagala pamere aranjeun leuwih ti cukup! Kikiriman anu dibahankeun ka Epaproditus mani sakitu lobana. Ayeuna sim kuring bisa nyumponan sakur nu diperlukeun ku sim kuring. Katarimana ku sim kuring lir kurban anu seungit anu disembahkeun ka Allah, hiji kurban anu sedep jeung kamanah ku Mantenna.

¹⁹ Sabalikna sagala pangabutuh aranjeun tangtu bakal dicukupan ku Allah sim kuring nu langkung sugih, ku karana Kristus Yesus.

²⁰ Sagala puji ka Allah Rama urang salalanggengna! Amin.

²¹ Salam sim kuring ka sakumna umat Allah anu satunggal jeung Kristus Yesus. Salam ti dulur-dulur di ditu anu reureujeungan jeung sim kuring.

²² Salam ti sakumna umat Allah di ditu, babakuna ti kalangan karaton Prabu.

²³ Mugi-mugi sih kurnia Gusti Yesus Kristus nyarengan ka aranjeun. Wassalam, Paulus, Timoteus

Kolose

1 ¹ (1:1-2) Dumateng dulur-dulur di Kolosa, umat Allah anu saratia ka Kristus. Sim kuring Paulus anu ku Allah dikersakeun jadi rasulna Yesus Kristus, jeung Timoteus, ngadoakeun mugia dulur-dulur dipaparin rahmat rahayu ku Allah, Rama urang.

² (1:1)

³ Keur waktu mangnedakeun aranjeun, sim kuring muji sukur dina paneda ka Allah, Rama-Na Gusti urang Yesus Kristus,

⁴ reh nguping warta aranjeun percaya ka Kristus jeung mikanyaah ka sakabeh umat Allah.

⁵ Dulur-dulur bisa percaya jeung nyaah kitu teh kajurung ku pangarep-arep kana hal anu ku Allah disadiakeun di sawarga, sakumaha anu ditetelakeun ku amanat anu ngandung kayaktian, nya eta Injil Kasalametan anu katarima ku aranjeun tea.

⁶ Warta ti Allah teh geus sumebar mawa berkah rahmat Allah ka sakuliah dunya, sakumaha anu katampa ku aranjeun basa mimiti ngadenge hal eta bari tuluy dilenyepan nepi ka terang.

⁷ Aranjeun terang teh ti Epapras, kanyaah sim kuring sasama ngawula, anu satia

ngalakonan gawe ti Kristus nyuluran sim kuring.

⁸Nya ti anjeunna sim kuring terang yen aranjeun teh ku Allah dipaparinan kanyaah saperti kitu.

⁹Ti barang nguping hal kaayaan aranjeun kitu, sim kuring teu kendat neneda nyuhunkeun ka Allah supaya Roh-Na nyaangan hate aranjeun sangkan ngarti enya-nya kana pangersa-Na,

¹⁰sarta salawasna sanggup ngalampahkeunana, sapuk jeung manah-Na. Lamun kitu dulur-dulur teh salawasna bakal tunduk kana sakersa Allah, bisa ngajalankeun sagala kahadean jeung beuki terang ka Allah.

¹¹(1:11-12) Mugi tekad dulur-dulur dikuatkeun ku kaagungan kawasa Allah, sanggup jeung sabar tawekal nandangan sagala cocoba, dibarengan ku kabungah jeung pamuji sukur ka Rama, anu mikersa supaya aranjeun layak meunang bagian ti nu geus disadiakeun pikeun umat-Na di karajaan caang.

¹²(1:11)

¹³Urang ku Mantenna geus dijait tina genggeman kawasa poek, salamet dicandak ka karajaan Putra-Na kaasih,

¹⁴anu geus ngabebaskeun urang, tegesna ngahampura dosa-dosa urang.

¹⁵ Kristus teh wujudna Allah nu teu katingal. Anjeunna unggul ti sakabeh mahluk, jadi Putra cikal.

¹⁶ Sabab nya ku Anjeunna Allah ngajadikeun saniskara nu aya di langit jeung di bumi, nu katingal jeung nu teu katingal, kaasup roh-roh kawasa, pupunjungan-pupunjungan, pangawasa-pangawasa jeung sakur anu nyakrawati di dalam gaib. Sakumna alam ciciptan Allah diwujudkeunana teh ku Kristus jeung keur Kristus.

¹⁷ Samemeh nu sejen aya, Kristus mah geus aya, sarta nya ku karana Kristus sakumna nu aya teh marentah di tempatna masing-masing.

¹⁸ Ari jeung gareja, Kristus teh lir sirah jeung awak. Anjeunna teh sirah gareja, sumber hirupna gareja, ari gareja nya eta raga salira Anjeunna. Kristus teh Putra cikal, anu geus digugahkeun deui tina kakawasaan maot, pikeun jadi Nu pangpunjulna ti antara sakabeh.

¹⁹ Nya Allah ku manten anu nangtoskeun supaya sakumna sipat Allah tumerap ka Anjeunna, Putra-Na.

²⁰ Seug eta Putra-Na teh dianggo jalan supaya sakur nu aya di satungkebing langit jeung di satangkaraking jagat mulang deui kana cepengan Mantenna. Nya ku Putra-Na anu nepi ka pupus lantaran disalib, sakumna

nu aya di bumi jeung di sawarga bisa diangken hade deui ku Allah.

²¹ Dulur-dulur teh asalna mah jauh ti Allah, musuh Mantenna lantaran jahat kalakuan jeung pipikiran.

²² Tapi ku ajal Putra-Na, ayeuna dulur-dulur ku Allah teh diangken, rek dicandak ka payuneuna-Na dina kaayaan geus suci murni taya kuciwa.

²³ Ku sabab kitu aranjeun tangtu kudu satia, kudu pangger, ulah leupas tina pangarep-arep anu ditetelakeun ku warta ti Allah tea. Eta warta teh geus diembarkeun ka saban jelema saalam dunya. Nya ku karana hal eta nu matak sim kuring ge, Paulus, jadi hiji kawula purah ngawawarkeunana.

²⁴ Sim kuring sangsara keur kasalametan aranjeun teh bungah, sabab ku nyorang sangsara lahir teh sim kuring sarua jeung nganggeuskeun kasangsaraan Kristus anu ngupayakeun kasalametan gereja-Na, atawa raga salira-Na tea.

²⁵ Allah miwarang sim kuring ngawulaan gereja ngalakonan parentah-Na keur kasalametan aranjeun. Jadi sim kuring teh wajib ngawawarkeun amanat Mantenna saweuteuhna.

²⁶ Eta amanat Allah anu geus mangabad-abad dirasiahkeun ka sakumna manusa teh ayeuna geus ditembrakkeun ka umat-Na.

²⁷ Mantenna seja mintonkeun eta rasiah ka umat-Na, anu nya jembar nya agung pikeun sakumna jelema, nya eta: Kristus aya di jero hate aranjeun, tegesna aranjeun bakal aya di jero kamulyaan Allah.

²⁸ Ku sabab kitu Kristus teh ku sim kuring kudu dimashurkeun ka unggal jelema. Sim kuring kudu ngawurukan, ngajar sabisa-bisa bari ngetrukkeun kanyaho, supaya unggal jelema bisa dideuheuskeun ka payuneun Allah dina kayaan sampurna rohanina lantaran geus ngahiji jeung Kristus.

²⁹ Supaya ieu tujuan kahontal, sim kuring digawe banting tulang ngagunakeun tanaga anu ditunjang ku kakawasaan Kristus anu barangdamel di jero hate.

2 ¹ Terus-terang, sim kuring kacida banting tulangna pikeun kasalametan aranjeun teh, kitu deui pikeun urang Laodikea jeung salian ti eta anu tarerangeunana ka sim kuring kakara wawuh ngaran.

² Nu dipalar supaya maranehna karuat tekadna tur ngahiji silih pikanyaah, supaya bisa enya-nya ngartina nepi ka yakin kana hal eta. Sabab lamun kitu maranehna bakal leuwih terang deuih kana rasiah Allah tea, tegesna ka Kristus ku anjeun.

³ Kristus teh konci anu mukakeun sisimpenan rajabrana hikmah jeung pangartos Allah anu tacan kanyahoan ku urang.

⁴ Ku hal eta aranjeun ulah beunang kaolo ku batur, sanajan jelemana siga kacida hadena oge.

⁵ Batin sim kuring teu weleh aya di aranjeun sanajan raga pajauh, anu matak kacida bungahna ningal aranjeun rempug-jukung jeung teguh satia ka Kristus teh.

⁶ Ku lantaran aranjeun geus narima yen Kristus Yesus teh Gusti, aranjeun geus ngahiji jeung Kristus.

⁷ Ku sabab eta kudu terus ngakar di Anjeunna, mekar di Anjeunna, mungkin percaya ka Anjeunna luyu jeung piwuruk nu geus katarima, sarta pinuh ku rasa tumarima.

⁸ Sing ati-ati, ulah kapikat ku palsapah-palsapah manusa anu taya mangpaatna tur matak nyasabkeun, anu asalna tina papahaman manusa jeung ti roh-roh di jagat raya, lain ti Kristus.

⁹ Sakumna sipat katuhanan aya di Kristus dina wujud kamanusaana-Na.

¹⁰ Jadi anu ngahiji jeung Anjeunna bakal meunang hirup anu sampurna. Kristus teh kawasa ka tiap-tiap roh anu kawasa jeung anu marentah.

¹¹ Ku ngahiji jeung Anjeunna, aranjeun teh geus disunat. Lain sunat anu dijieun ku manusa, tapi sunat padamelan Kristus anu ngabebaskeun aranjeun tina tabeat anu pinuh ku dosa.

¹² Waktu aranjeun dibaptis teh sategesna dikubur bareng jeung Kristus. Tapi ku eta baptisan keneh aranjeun dihirupkeun deui bareng jeung Kristus, lantaran percaya kana kakawasaan Allah anu geus ngahirupkeun deui Kristus tina pupus-Na.

¹³ Tadina saenyana aranjeun teh maot, maot rohani, ku karana dosa jeung ku karana jadi jelema anu teu disunat sacara lahir. Tapi ayeuna ku Allah geus dihirupkeun bareng jeung Kristus. Dosa-dosa urang ku Allah dihampura kabeh.

¹⁴ Daptar hutang dosa-dosa urang anu sarat rukun-rukunna kacida beuratna teh ku Mantenna dipareuman kabeh, daptar catetanana dipiceun, dipaku dina kayu salib.

¹⁵ Dina eta kayu salib Kristus geus ngarangsadan roh-roh anu karawasa jeung nyarekel parentah, nepi ka maranehna taya dayana deui, sarta ku Kristus ditawan, digiring jadi tongtonan umum dina arak-arakan kaunggulan Anjeunna.

¹⁶ Ku sabab kitu aranjeun ayeuna ulah kaatur deui ku hal naon bae anu meunang jeung teu meunang didahar atawa diinum, ku hal poe-poe kaagamaan atawa ku hal Pesta Bulan Anyar atawa ku poe Sabat.

¹⁷ Da nu karitu mah kabeh ge ngan kalangkang tina hal-hal di jaman engke, anu wujud sajatina mah Kristus.

¹⁸Ulah beunang digeretak ku jelema anu ngaku-ngaku luhung dumeuh meunang tetenjoan-tetenjoan gaib luar biasa, kitu deui ku jelema anu nyemu-nyemu handap asor jeung nyembah ka malaikat-malaikat. Jelema kitu, niatna ngan rek nyombongkeun maneh ku pikiranana anu duniawi.

¹⁹geus lesot ti Kristus anu jadi lir sirahna awak, anu ngatur awak sakujur, anu ngatur dat-dat kadaharanana, anu nyimpay tulang sandina nepi ka awak teh mekarna luyu jeung anu dikersakeun ku Allah.

²⁰Aranjeun geus maot bareng jeung Kristus, geus bebas ti roh-roh anu ngawasaan alam. Tapi naha geuning hirup kawas kaereh keneh ku dunya? Geuning masih gugon-tuhon keneh kana kapamalian, kayaning:

²¹"Teu meunang nyabak anu! Teu meunang ngadahar anu! Teu meunang paantel jeung anu!"

²²Nu karitu mah kapakena ngan sakali, tuluy na taya gunana. Kabahanana ge aturan jeung pangajaran-pangajaran jieunan manusa.

²³Sigana bae alus soteh, ngajurung jelema muja ka malaikat-malaikat, siga enya ngajurung handap asor, jeung nitah nyiksa maneh, da pikeun ngadalian hawa napsu mah eta aturan teh taya kakuatanana naon-naon.

3¹Aranjeun geus dihirupkeun bareng jeung Kristus. Upayakeun supaya bisa

meunangkeun anu aya di sawarga, tempat Kristus linggih di tengeneun Allah.

²Tujukeun pikiran kana perkara-perkara anu aya di ditu, ulah kana perkara-perkara nu aya di dunya,

³sabab aranjeun teh geus maot, hirup aranjeun ngancik buni jeung Kristus di Allah.

⁴Nu jadi hirup aranjeun nu sajatina teh nya eta Kristus. Samangsa engke Anjeunna ngebrehkeun salira, aranjeun oge tangtu araya jeung Anjeunna sarta dipaparin kamulyaan Anjeunna.

⁵Ku sabab kitu aranjeun kudu maehkeun kahayang-kahayang jasmani anu datang ngarobeda, kayaning lacur, nyieun kaaeban, ngumbar birahi, kahayang-kahayang jahat, jeung sarakah (sabab sarakah teh sarua jeung nyembah brahala).

⁶Allah tangtu bendu ka anu lampahna kitu, ka nu teu nurut ka Mantenna.

⁷Bareto, waktu keur dikawasaan keneh ku kahayang jasmani, hirup aranjeun teh nurutkeun kahayang-kahayang ka nu karitu.

⁸Piceun kabiasaan kitu teh ayeuna mah. Ulah ngumbar amarah, ulah unek-unekeun, ulah nurutkeun kangewa, ulah supu-sapa, ulah ngomong kotor,

⁹ulah silih bohongan. Da ayeuna mah geus kaluar tina hirup anu heubeul katut kabiasaan-kabiasaanana,

¹⁰geus aya dina hirup anu anyar. Ieu hirup anu anyar, ku Khalikna, nya eta ku Allah, terus-terusan dianyarkeun dina rupi Mantenna, supaya aranjeun terang enya-nya ka Mantenna.

¹¹Lamun geus kitu mah moal aya deui jelema anu dibeda-beda. Urang Yahudi, nu lain urang Yahudi, nu disunat, nu teu disunat, urang Barbar, nu lugina, nu kumawula, nu mardika moal dibeda-beda, sabab nya Kristus anu jadi sakabehna, anu aya di kabahanana.

¹²Aranjeun teh umat Allah, ku Mantenna dipikaasih jeung dipilih dijadikeun kagungana-Na. Jadi kudu boga tabeat karunyaan, hade hate, handap asor, darehdeh, jeung sabar.

¹³Kudu daek silih eledan, lamun pareng pasendatan jeung batur kudu daek silih hampura. Ngahampura teh wajib, sakumaha Gusti oge ngahampura ka aranjeun.

¹⁴Seug ieu sipat-sipat teh tambahan deuih ku kanyaah, sabab kanyaah teh tali anu meungkeut sagala rupa jadi hiji beungkeutan anu sampurna.

¹⁵Aranjeun ku Kristus geus dirukunkeun supaya rukun dina sagala perkara. Sabab nu matak aranjeun ku Allah disalaur dihijikeun teh supaya rukun. Tina hal eta aranjeun kudu muji sukur.

¹⁶Piwulang-piwulang Kristus anu sakitu jembarna ku rahmat teh serepkeun kana ati sanubari. Kudu silih ajar jeung silih

tuduhan kalawan bijaksana sabisa-bisa.

Nyanyikeun jabur-jabur, lagu-lagu pupujian jeung lagu-lagu rohani, sanggakeun ka Allah dibarengan ku rasa tumarima ka Mantenna sajeroning hate.

¹⁷ Lamun aranjeun keur nganuhunkeun ka Allah Rama, boh nu dilampahkeun boh nu diucapkeun, kudu kalawan asmana Gusti.

¹⁸ Para wanita anu rumah tangga sing ngesto ka salaki. Eta kawajiban umat Kristus.

¹⁹ Salaki-salaki sing nyaraah ka pamajikan, ulah kasar.

²⁰ Barudak umat Kristus, maraneh salawasna kudu nurut ka kolot. Budak nu nurut ka kolot bakal diasih ku Allah.

²¹ Kolot-kolot ulah nganyenyeri hate anak, bisi anak reuntas hatena.

²² Para badega dina sagala rupa kudu ngesto ka dunungan anu di dunya, saregep teh ulah ngan keur di hareupeunana pedah hayang kaalem. Ngawula teh kudu ku karana ikhlas jeung ku karana isin ku Gusti.

²³ Ngalampahkeun parentah dunungan kudu enya-nya, lir gawe keur Gusti lain keur jelema.

²⁴ Inget, Gusti kagungan ganjaran keur umat-Na, keur aranjeun. Sabab anu saenyana jadi dunungan aranjeun mah Kristus.

²⁵ Jeung deui anu salah mah saha bae ge bakal nanggung balukarna, sabab Allah mah

ngahukumna teh henteu ngabeda-bedakeun jelema.

4¹ Aranjeun, para dunungan, ka gande kudu adil jeung jujur. Kudu aringet, aranjeun oge kapan keur ngadunungan ka dunungan nu di sawarga.

² Kudu neneda sing cengeng, caringcing, jeung muji sukur ka Allah.

³ Pangnedakeun sim kuring mugi ku Allah diparengkeun ngawawarkeun amanat Mantenna hal rasiah ngeunaan Kristus. Sim kuring ayeuna dipanjara teh ku karana perkara eta.

⁴ Pangnedakeun supaya sim kuring perceka nerangkeun eta hal sakumaha mistina nepi ka tetela.

⁵ Nyanghareupan jelema-jelema anu teu sakapercayaan, tiap kasempetan gunakeun sing bijaksana.

⁶ Kecapna sing merenah, kalimatna sing ngeunah, sing matak mikat, tapi sing bisa mere jawaban anu layak ka nu nyual.

⁷ Hal kaayaan sim kuring bakal dicaritakeun ka aranjeun ku saderek Tihikus, anu satia maturan sim kuring ngalakonan gawe ti Gusti.

⁸ Anjeunna dihaja dijurung ka dieu sina nyaritakeun kaayaan sim kuring supaya aranjeun teteg.

⁹ Ka dieuna bakal dibaturan ku Onesimus, dulur nu satia asal ti dieu ti aranjeun. Sagala

rupa kajadian di ditu engke ku aranjeunna dicaritakeun.

¹⁰ Salam ti Aristarkus anu bareng dipanjara jeung sim kuring. Salam ti Markus alona Barnabas (anu ceuk sim kuring bareto tarima lamun anjeunna ka dieu engke).

¹¹ Salam ti Yosua, anu sok disebut oge Yustus. Ti antara urang Yahudi anu geus sakapercayaan, ngan aranjeunna tiluan anu maturan sim kuring ngalakonan gawe ngemban parentah Allah. Kacida nulungna.

¹² Salam ti Epapras anu asalna ti kalangan aranjeun kenah, abdina Kristus Yesus anu tara kendat-kendat mangnedakeun aranjeun. Mantep pisan nenedana ka Allah, mangnyuhunkeun supaya Mantenna nguatkeun jeung nyampurnakeun kayakinan iman aranjeun supaya enya-nya gumusti kana pangersa-Na.

¹³ Katembong pisan banting tulangna pikeun aranjeun kitu deui pikeun urang Laodikea jeung Herapolis.

¹⁴ Salam deuih ti tabib Lukas jeung ti Demas.

¹⁵ Pangnepikeun salam sim kuring ka dulur-dulur sakapercayaan di Laodikea, kitu deui ka saderek Nimpa jeung dulur-dulur anu sok karumpulan di imahna.

¹⁶ Ieu surat lamun ku aranjeun geus dibaca, pangmacakeun ka jamaah di Laodikea. Sabalikna, baca engke surat anu engke bakal dikirimkeun ku dulur-dulur di Laodikea.

¹⁷ Pangnepikeun amanat sim kuring ka Arsipus: "Laksanakeun padamelan ti Gusti nepi ka rengse."

¹⁸ Salam sono sim kuring, Paulus. (Ieu ditulisna ku leungeun sorangan.) Ulah paroho, sim kuring teh dipanjara keneh! Mugi Gusti maparinkeun sih kurnia-Na. Wassalam, Paulus

1 Tesalonika

1 ¹ Kahatur dumateng dulur-dulur di Jamaah Tesalonika, umat kagungan Allah Rama jeung Gusti Yesus Kristus. Ieu surat ti Paulus, Silas, jeung Timoteus. Mugia aranjeun marendak rahmat rahayu ti Allah.

² Sim kuring teu kendat muji sukur ka Allah ku hal aranjeun. Unggal neneda aranjeun sok disebut.

³ Saban-saban neneda ka Allah Rama urang, sim kuring teh inget ka aranjeun, anu sakitu percayana ka Kristus, nyata dina hirup aranjeun. Aranjeun sakitu mikahemanna ka nu sejen, nepi ka daek nyorang hese cape, jeung teguh mantengkeun harepan ka Gusti urang Yesus Kristus.

⁴ Sim kuring terang dulur-dulur, aranjeun teh ku Allah dipikaasih, dipilih jadi kagungana-Na ku manten.

⁵ Sabab sim kuring mawa Injil Kasalametan ka aranjeun teh lain ku caritaan bae, tapi kasartaan ku daya jeung Roh Suci, bari yakin sayakin-yakinna yen eta Injil Kasalametan teh bener. Aranjeun terang kumaha soso-sosonna sim kuring basa di aranjeun, keur paedah aranjeun.

⁶ Aranjeun ayeuna geus nulad ka sim kuring jeung ka Gusti urang. Sakitu disusahkeunana

oge aranjeun teh daek tur kacida sukana narima warta perkara eta. Eta kasukaan aranjeun teh paparin ti Roh Suci.

⁷ Ku hal eta aranjeun teh geus dipiconto ku sakabeh dulur sakapercayaan di Makedoni jeung Ahaya.

⁸ Sabab anu sumebar di sakuliah Makedoni jeung Ahaya teh lain ngan wawaran hal eta bae, iman aranjeun ka Allah oge milu kagurnita ka mana-mana, nepi ka sim kuring geus teu bisa nyaritakeunana.

⁹ Jalma-jalma kabeh ngagunemkeun perkara aranjeun sakitu ngakuna waktu didatangan ku sim kuring, kitu deui perkara aranjeun geus miceun brahala sesembahan tuluy nyanghareup ka Allah, ngabakti ka Allah sajati, Allah anu hirup,

¹⁰ sarta ngarep-ngarep sumping putra-Na ti sawarga, nya eta Yesus, anu ku Mantenna geus digugahkeun ti nu paraeh, anu nyalametkeun urang tina hukuman Allah engke.

2 ¹ Sim kuring datang ka aranjeun teh henteu gaplah, ku aranjeun ge tangtu karasa.

² Aranjeun terang, samemeh ka dieu ka Tesalonika, di Pilipi sim kuring teh kacida dihinakeunana, goreng pisan ditarimana. Tapi waktu eta Injil Kasalametan ti Allah teh ku sim kuring dibawa ka aranjeun, sanajan

loba anu ngalawan ge sim kuring ku Allah dikersakeun wani.

³Pangajak sim kuring ka aranjeun teh taya maksud anu goreng lain rek ngabobodo atawa nipu merdaya.

⁴Anu dicaritakeun teh salawasna ngan anu dipikapalay ku Allah. Kajeun teu matak senang ka pada jalma, asal matak senang ka Allah, anu nguji eusi hate sim kuring, lantaran ku Mantenna dipercanten ngemban eta Injil Kasalametan.

⁵Ku aranjeun geus kanyahoan, iraha sim kuring osok ngomong lumah-lameh atawa sindir-sampir sangkan teu kaciri sarakah. Allah saksina!

⁶Sim kuring teu malar pamuji, boh ti aranjeun boh ti nu sejen.

⁷Saenyana sim kuring teh da rasul Kristus, wenang najan barang penta oge. Sapanjang keur di aranjeun, sim kuring sakitu darehdehna ka aranjeun, mani kawas indung rumawat ka anak.

⁸Ku nyaah-nyaahna ka aranjeun, sumawonna eta Injil Kasalametan, nyawa oge moal dikoretkeun. Nepi ka kitu kanyaah ka aranjeun teh!

⁹Aranjeun tangtu aringet kumaha sim kuring tohtohanana, waktu sim kuring ngawawarkeun Injil Kasalametan ka aranjeun digawe beurang peuting nyiar kipayah,

sangkan ulah nepi ka matak ngariweuhkeun aranjeun.

¹⁰ Aranjeun anu percaya geus nyaraksian, Allah oge nyaksian, tingkah laku sim kuring ka aranjeun teh beresih, jujur, taya cela kitu kieu.

¹¹ Ku aranjeun meureun karasa, pamolah sim kuring ka aranjeun teh lir bapa ka anak.

¹² Negeran, ngalilipur, jeung ngadorong supaya hirup aranjeun sapagodas jeung pangersa Allah, anu geus nyaur aranjeun kana Karajaan jeung kamulyaana-Na.

¹³ Jeung kieu nu matak sim kuring muji sukur ka Allah teh: Eta amanat ti Allah anu ditepikeun ku sim kuring teh ku aranjeun ditarima jeung dipercaya, yen lain beja ti manusa, tapi amanat ti Allah. Eta nandakeun yen Allah geus ngagerakkeun hate aranjeun sangkan percaya ka Kristus.

¹⁴ Anu kaalaman ku aranjeun teh, dulur-dulur, sarua jeung anu kaalaman ku jamaah Allah di Yudea, ku jelema-jelema anu geus jadi milikna Kristus Yesus. Aranjeun di dieu dikaniaya ku bangsa sorangan. Dulur-dulur di Yudea oge dikaniaya ku bangsana sorangan, bangsa Yahudi,

¹⁵ anu geus maehan Gusti Yesus jeung nabi-nabi-Na, jeung nganiaya rasul-rasul-Na. Urang Yahudi geus nyieun anu matak cua ka Allah, jeung kacida ngamusuhanana ka saban jalma.

¹⁶ Malah anu ngawawarkeun eta Injil

Kasalametan ka bangsa sejen supaya bangsa sejen oge salamet, kacida dihalang-halangna. Dosa urang Yahudi anu sakitu gedena beuki gede bae. Ahirna, ayeuna maranehna keuna ku murka Allah.

¹⁷ Dulur-dulur, urang papisah teh saheulaanan. Jeung paturay soteh raga, batin mah tetep ngahiji. Tapi ti barang urang papisah, sim kuring kacida nineungna nepi ka sakedah polah ihtiar sangkan bisa papanggih deui.

¹⁸ Ku hayang-hayangna, sim kuring nepi ka leuwih ti sakali ihtiar supaya bisa ka dieu deui, tapi ngan dihalang-halang bae ku Iblis.

¹⁹ Nya aranjeun anu bisa ngabungahkeun hate jeung ngagedekeun harepan sim kuring, jeung anu bisa diagulkeun ku sim kuring ka payuneun Yesus Gusti urang, engke ari Anjeunna geus sumping.

²⁰ Enyaan sim kuring kacida bungahna jeung agulna ku aranjeun teh!

3 ¹ Tungtungna mah kasono teh teu kaampeuh. Tuluy badami. Putusna, keun sim kuring mah di Atena sorangan,

² ari Timoteus, batur ngemban pancen ti Allah ngamashurkeun Injil Kasalametan hal Kristus, rek diutus ka aranjeun, pikeun ngareugreugkeun hate aranjeun sangkan mantep percaya ka Kristus,

³ulah nepi ka ingkar lantaran teu kuat dikaniaya. Aranjeun terang, eta panganiayaan teh jadi bagian tina pangersa Allah ka urang.

⁴Yen urang bakal dikaniaya teh ti samemehna keneh ku sim kuring geus diomongkeun ka aranjeun bareto waktu sim kuring keur di dieu keneh. Ayeuna enya kajadian.

⁵Eta sababna nu matak sim kuring maksakeun ngutus Timoteus. Ku sabab sim kuring geus teu tahan hayang terang kaayaan kapercayaan aranjeun, Timoteus tuluy diutus, bari ngarep-ngarep mugia aranjeun ulah nepi ka eleh ku Iblis, ulah nepi ka beubeunangan sim kuring digawe teh gaplah.

⁶Ayeuna Timoteus geus datang deui, mawa beja anu ngagenahkeun hate hal kapercayaan jeung kanyaah aranjeun. Jeung ceuk anjeunna aranjeun teu kendat mikatineung ka sim kuring, harayang papanggih deui sakumaha halna sim kuring ka aranjeun.

⁷Sanajan keur balangsak oge ngadenge kaayaan aranjeun kitu mah mani reugreug, dulur-dulur! Eta kapengkuhan kapercayaan aranjeun teh kacida nyegerkeunana kana hate sim kuring.

⁸Enyaan asa hirup ngadenge aranjeun pengkuh ka Gusti teh.

⁹Sim kuring kacida nganuhunkeunana ka Allah urang ku hal aranjeun, muji sukur ka

Mantenna anu geus maparin kabungah ku hal aranjeun.

¹⁰ Sim kuring neneda beurang peuting, mugi-mugi Mantenna marengkeun sim kuring bisa papanggih deui jeung aranjeun, malar bisa ngagedekeun sumanget kapercayaan aranjeun.

¹¹ Mugi-mugi Allah Rama urang jeung Yesus Gusti urang maparin jalan nepi ka urang bisa papanggih deui.

¹² Jeung disuhunkeun ka Mantenna, mugi aranjeun sing leuwih silih pikanyaah pada batur, jeung nyaah ka unggal jalma, saperti gedena kanyaah sim kuring ka aranjeun.

¹³ Lamun kitu, aranjeun bakal meunang kakuatan ti Mantenna, datang ka jadi sampurna jeung suci di payuneun Allah Rama urang engke, ari Yesus Gusti urang geus sumping diiring ku sakabeh umat kagungana-Na.

4¹ Saterusna dulur-dulur, aranjeun geus diajar kumaha kuduna hirup anu sapuk jeung pangersa Allah, sarta ku aranjeun geus dilakonan. Parandene kitu kalayan asmana Gusti sim kuring menta supaya sing leuwih gumati ngalakonanana.

² Pituduh-pituduhna aranjeun geus terang, geus dibere ku sim kuring ku kakawasaanana Gusti Yesus.

³ Aranjeun ku Allah diperih kudu hirup suci.
Kade, lamun sapatemon ulah ingkar tina
susila.

⁴ Salaki, ari ngagaulan pamajikan kudu suci
pikiran make tatakrama anu pantes,

⁵ ulah make polah anu cabul cara jelema anu
can nyaho ka Allah.

⁶ Tumali jeung hirup suci tea, kade ulah aya
anu salah pameta ka sasama sakapercayaan
atawa ngarah kauntunganana. Ngeunaan
ieu hal aranjeun geus diomongan, jeung
geus diomat-omatan pisan yen sakur anu
milampah kitu teh bakal nandang panyiksa ti
Gusti.

⁷ Urang disaur ku Allah teh lain malar hirup
cabul, tapi supaya hirup urang kamanah
Mantenna.

⁸ Jadi sing saha anu nolak ieu papatah, lain
nolak ka manusa, tapi nolak ka Allah anu geus
maparinkeun Roh-Na anu suci ka aranjeun.

⁹ Ari hal silih pikanyaah jeung batur
sakapercayaan mah ku sim kuring teu perlu
diwincik deui, da geus tarerang sorangan tina
piwulang Allah kumaha kuduna,

¹⁰ malah ku aranjeun geus dilarapkeun ka
dulur-dulur di Makedoni. Ngan pamenta sim
kuring sing leuwih ti kitu.

¹¹ Usahakeun hirup ayem, jeung ulah
campur kana urusan batur, kudu digarawe
neangan napkah sorangan sakumaha ceuk
sim kuring bareto,

¹² supaya hirup henteu gumantung kana pitulung batur, jeung supaya diajenan ku anu henteu palercaya ka Kristus.

¹³ Dulur-dulur, sim kuring hayang nerangkeun kumaha saenyana kaayaan jalma ari geus paeh. Aranjeun teu kudu sedih ku hal eta, saperti jelema-jelema sejen anu teu boga pangharepan.

¹⁴ Urang percaya yen Yesus geus gugah tina pupus-Na. Ku sabab eta kudu percaya yen sakur anu maotna percaya ka Yesus, tangtu ku Allah bakal dihirupkeun deui sangkan babarengan deui jeung Anjeunna.

¹⁵ Sim kuring ngabejaan, kieu piwulang Gusti tina hal eta: Sakur anu hirup kenéh dina wanci Gusti sumping, moal diheulakeun ti nu geus maraot ti heula.

¹⁶ Engke bakal aya sora tarik aba-aba ti malaikat utama, jeung sora tarompet Allah, geus kitu Gusti ku anjeun bakal lumungsur ti sawarga. Anu bakal dihirupkeun ti heula téh anu maraotna percaya ka Kristus.

¹⁷ Ari anu harita harirup kenéh bakal dikumpulkeun jeung eta, dibawa bareng kana mega ngadeuheus ka Gusti di awang-awang, saterusna hirup reureujeungan jeung Gusti.

¹⁸ Tah ieu pangajaran téh gunakeun pikeun silih hatean jeung batur.

5 ¹ Sim kuring moal nyaritakeun iraha eta kajadian téh piwaktueunana.

² Aranjeun sorangan geus terang yen Poe sumpingna Gusti teh taya nu nyaho, cara paling ti peuting.

³ Waktu ceuk jalma-jalma, "Kaayaan tenang, aman," kacilakaan ujug-ujug datang narajang ka maranehna! Datangna bakal ngadadak kawas kusialna kanyeri awewe nu rek ngajuru.

⁴ Tapi aranjeun mah moal kabongohan ku eta Poe kawas kabongohan ku bangsat, da lain aya di nu poek.

⁵ Aranjeun mah bawahan caang, bawahan beurang, lain cangkingan peuting atawa erehan poek.

⁶ Jadi ulah kaheesan kawas nu sejen, kudu tetep eling jeung caringcing.

⁷ Peuting mah jalma-jalma sarare, sarta nya ti peuting jalma-jalma marabok.

⁸ Tapi urang mah kabawah ku beurang, kudu mencrang pikiran. Pake baju kere, nya eta percaya ka Kristus, jeung silih pikanyaah; pake balakutak, nya eta pengkuh pangharepan yen bakal disalametkeun.

⁹ Allah milih urang teh lain pikeun nadahan bendu-Na, tapi supaya ngamilik kasalametan ku jalan Gusti urang Yesus Kristus,

¹⁰ anu pupus nalangan urang supaya urang bisa hirup reureujeungan jeung Anjeunna, boh lamun dina wanci Anjeunna sumping teh urang geus paeh, boh lamun hirup keneh.

¹¹ Heug sing terus cara ayeuna, silih tegeran, silih tulungan jeung batur.

¹² Pamerih sim kuring, muga aranjeun sing ngahargaan ka anu keur digarawe nungtun jeung ngatik aranjeun dina soal hirupna anu anut ka Gusti.

¹³ Sing enya-nya ngahormat jeung mikanyaah ka aranjeunna, ngingetkeun kana pagaweanana. Sing rukun jeung pada batur.

¹⁴ Kade, mun aya nu kedul papatahan, nu borangan hatean, nu lembek belaan, sing silih sabaran.

¹⁵ Jaga, ulah aya anu ngabales goreng ku goreng, anggur usahakeun sina raresep silih hadean jeung batur jeung ka unggal jelema.

¹⁶ Sing gumbira salawasna,

¹⁷ kudu neneda saban waktu,

¹⁸ tarimakeun reujeung sukur sagala anu tumiba. Kitu aranjeun teh diperihna ku Allah, ari aranut ka Kristus Yesus mah.

¹⁹ Ulah nahan Roh Suci;

²⁰ ulah nganggap enteng kana amanat-amanat anu diilhamkeun.

²¹ Uji sagala perkara: Mun hade cekel sing pageuh,

²² piceun naon bae anu jahat.

²³ Mugia Allah anu maparin katengtreman ka urang sing nyucikeun tingkah laku aranjeun, sangkan suci sakujur diri, jiwa, nyawa, jeung raga, sing ulah aya celana dina waktu sumping Gusti urang Yesus Kristus.

²⁴ Mantenna anu geus nyaur aranjeun tangtu kersa nulungan midamel kitu, sabab Mantenna sipat satia.

²⁵ Doakeun sim kuring jeung batur, dulur-dulur!

²⁶ Salam sono ka dulur-dulur sakapercayaan.

²⁷ Ieu surat, demi Gusti, pangmacakeun ka sakabeh dulur sakapercayaan.

²⁸ Mugia dulur-dulur ginanjar rahmatna Gusti urang Yesus Kristus. Wassalam, Paulus

2 Tesalonika

1 ¹ Kahatur dumateng dulur-dulur di Jamaah Tesalonika, umat kagungan Allah Rama jeung Gusti Yesus Kristus. Ieu surat ti Paulus, Silas, jeung Timoteus.

² Mugia aranjeun dikurniaan rahmat rahayu ti Gusti Allah Rama jeung ti Gusti Yesus Kristus.

³ Saban waktu sim kuring perlu muji sukur ka Allah ku kaayaan aranjeun, dulur-dulur! Teu rek kitu kumaha, lantaran aranjeun mungkin percaya ka Kristus jeung mungkin silih pikanyaah.

⁴ Eta sababna aranjeun ku sim kuring dipuji di jamaah Allah, dialem, lantaran kapercayaan aranjeun tetep tangguh, tahan nangankeun sagala kabalangsakan jeung cocoba.

⁵ Eta nandakeun adilna putusan Allah, nepi ka aranjeun layak jadi warga Pamarentahan Mantenna, sabab geus balangsak ku karana hal eta.

⁶ Allah bakal midamel sakumaha mistina, sakur anu ngalantarankeun aranjeun balangsak teh baris disina balangsak.

⁷ Aranjeun anu ayeuna lara balangsak, kitu deui sim kuring, bakal diluginakeun ku Allah,

ari Gusti Yesus sumping ti sawarga diiring ku para malaikat anu garagah,

⁸sumping dina gedurna seuneu. Anjeunna bakal ngahukum sakur anu nolak ka Allah jeung ka anu embung narima Injil Kasalametan hal Yesus Gusti urang.

⁹Maranehna bakal ngarasa hukumanana, binasa salalanggengna, dipeclengkeun ti payuneun Gusti jeung ti lingkungan kakawasaana-Na anu agung.

¹⁰Eta tangtu kitu dina waktu Anjeunna sumping, poean Anjeunna nampi pamuji jeung panghormat ti sakabeh jelema anu percaya ka Anjeunna. Aranjeun oge bakal kumpul jeung anu palercaya kana Injil Kasalametan anu diwawarkeun ku sim kuring tea.

¹¹Tumali jeung eta, aranjeun ku sim kuring teu kendat dipangnedakeun ka kersa Allah urang, mugi-mugi ku Mantenna dipandang layak pikeun manjing hirup anu langgeng, luyu jeung panyaur-Na. Mugi-mugi ku pangawasa Mantenna, kahayang aranjeun kana ngalampahkeun anu hade jeung sampurna baranggawe enggoning percaya teh tinekanan.

¹²Lamun kitu, eta hirup aranjeun teh matak mulya ka pajenengan Yesus Gusti urang, sarta aranjeun oge mareunang kamulyaan ti Anjeunna, ku berkah sih kurnia Allah, jeung ku rahmatna Gusti Yesus Kristus.

2¹ Ngeunaan pisumpingeunana Gusti urang Yesus Kristus, jeung hal urang bakal kumpul di Anjeunna, sim kuring ngelingan ka aranjeun, dulur-dulur!

² Poma ulah bingung pipikiran, ulah gugup ku nu nyebutkeun magar poe sumpingna Gusti teh geus nitih wanci. Bisa jadi kabarna asal tina ramalan atawa hutbah, atawa majar asal tina surat sim kuring.

³ Kajeun kumaha, kajeun ku saha, aranjeun ulah kapangaruhan. Sabab eta Poe moal waka datang samemeh loba anu murtad ti Kristus, jeung samemeh Manusa Jahat anu geus ditangtukeun baris dikanarakakeun tea nembongankeun dirina.

⁴ Si Jahat teh bakal ngalawan ka sakur anu disebut allah atawa kana naon bae anu dipuja-puja ku jelema, seug ngangkat maneh pangluhurna ti eta sakabeh. Malah manehna bakal anegleng di Bait Allah jeung ngumumkeun yen dirina teh Allah.

⁵ Eta kabeh ku sim kuring geus diomongkeun bareto waktu keur di aranjeun keneh. Inget henteu?

⁶ Tapi ayeuna mah eta teh moal waka, sabab aya keneh anu nahan. Naon anu nahanna, aranjeun geus terang. Dina waktu anu geus ditangtukeun ku Allah, eta Manusa Jahat teh bakal ngajirim.

⁷ Ayeuna manehna keur tatan-tatan keneh ririkipan, tapi moal waka prung, ngadago hahalangna disingkirkeun ku anu nahanna,

⁸ geus kitu kakara eta Manusa Jahat teh datang nembongkeun maneh. Tapi dina mangsa Gusti Yesus sumping, manehna bakal paeh ditiup ku napas anu ngahebos tina baham Gusti, lebur ku kilat tina salira-Na.

⁹ Manusa Jahat tea munculna nyangking pangawasa Iblis, nyieun rupa-rupa mujijat jeung rupa-rupa kaahengan anu nyasabkeun,

¹⁰ jeung ngagunakeun rupa-rupa tipu daya, merdaya jelema-jelema anu memang geus kuduna binasa. Maranehna bakal binasa, lantaran nolak jeung teu resep kana warta sayakti anu baris nyalametkeun.

¹¹ Ku sabab kitu ku Allah ge diantep sina kasarad ku nu salah, kagusur ku nu palsu.

¹² Temahna, sakur anu henteu percaya kana eta warta sayakti, malah misuka kana dosa, pinasti bakal dihukum.

¹³ Saban waktu sim kuring wajib muji sukur ka Allah ku hal aranjeun, dulur-dulur, anu diasih ku Gusti. Sabab aranjeun ku Allah dipilih pangheulana pikeun disalametkeun, lantaran percaya kana eta warta anu sayakti, disalametkeun ku pangawasa Roh, sangkan jaradi umat suci kagungana-Na.

¹⁴ Aranjeun ku Allah disaur kana ieu kaayaan ku jalan Injil Kasalametan anu diwawarkeun ku sim kuring, disaur supaya narima jeung

ngamilik kamulyaan Gusti urang Yesus Kristus.

¹⁵ Ku sabab kitu, dulur-dulur! Sing mantep, sing maneuh kana warta sayakti anu diajarkeun ku sim kuring boh ku hutbah, boh ku surat.

¹⁶ Mugi-mugi Gusti urang Yesus Kristus, kitu deui Allah Rama urang anu mikawelas mikaasih, maparin panglilipur, katabahan jeung kamantepan,

¹⁷ supaya aranjeun salawasna teuneung jeung ludeung nyaturkeun jeung ngalampahkeun perkara nu hade.

3 ¹ Doakeun sim kuring dulur-dulur. Pangnedakeun sing bisa neruskeun nyebarkeun amanat Gusti, sing gancang hasil reujeung gumilang kawas di aranjeun.

² Doakeun oge, mugi sim kuring ku Allah dijaga ti jalma nu niat jahat, malum moal unggal jalma percaya kana eta amanat teh.

³ Tapi aranjeun bakal dikuatkeun ku Gusti anu sipat satuhu, diraksa ti si Jahat.

⁴ Sim kuring diyakinkeun ku Gusti, percaya yen aranjeun keur ngalakonan hal anu dipapatahkeun ku sim kuring, sarta bakal pengkuh saterusna kana hal eta.

⁵ Mugia aranjeun ku Gusti dikersakeun tambah ngarti kana kaasih Allah sarta tahan uji saperti Kristus.

⁶ Dulur-dulur! Kalawan nyambat jenengan Gusti urang Yesus Kristus, sim kuring meredih

ka aranjeun, jauhkeun diri ti jelema anu kedul, jeung ti anu teu daek ngagugu kana papatah sim kuring.

⁷Aranjeun pribadi terang kumaha kuduna nyonto kana lampah sim kuring. Waktu sim kuring di aranjeun keneh geuning jajaueun tina hirup kedul.

⁸Sagala anu katarima teu aya anu ku sim kuring teu dibayar. Beurang peuting digawe banting tulang, embung nyusahkeun ka aranjeun anu mana bae oge.

⁹Lain ku sabab sim kuring teu aya hak menta balanja, tapi maksud teh arek nyontoan ka aranjeun.

¹⁰Bareto basa keur di dieu keneh geuning sim kuring biasa sok ngomong kieu, "Nu embung digawe mah tong dibere dahar!"

¹¹Ngomong kitu soteh lantaran ngadenge carita yen di aranjeun aya jelema-jelema anu kedul, anu gawena taya lian ti ngan ngarerecok urusan batur.

¹²Ka jelema anu kitu, kalawan asmana Gusti Yesus Kristus sim kuring meredih jeung ngelingan kudu hirup tartib jeung kudu daek baranggawe keur kipayah hirupna.

¹³Ari aranjeun dulur-dulur, omat ulah bosen-bosen migawe anu hade.

¹⁴Tapi teu mustahil aya anu embung ngagugu kana ieu amanat anu ku sim kuring ditulis dina ieu surat. Lamun aya, cirian, tong dicampuran, sina eraeun.

¹⁵ Tapi ulah dimusuhan, pepelangan bae sakumaha pantesna ka dulur.

¹⁶ Mugia Gusti ku anjeun anu jadi sumber katengtreman urang, saban-saban waktu nengtremkeun ka aranjeun dina sagala perkara. Mugia Mantenna nyarengan ka aranjeun.

¹⁷ Salam sono sim kuring, Paulus. Tah ieu mah tulisan sim kuring pribadi. Kitu tanda tangan sim kuring dina unggal-unggal surat.

¹⁸ Mugia Gusti urang Yesus Kristus maparinkeun sih kurnia-Na ka aranjeun. Wassalam, Paulus

1 Timotius

1 ¹ (1:1-2) Timoteus, anak bapa ku karana anut ka Kristus! Ieu bapa, Paulus, anu jadi rasulna Kristus Yesus, ngemban parentah Allah, nu nyalametkeun urang, jeung ngemban dawuhan Kristus Yesus nu jadi pangharepan urang, nyuratan ka hidep. Mugia hidep meunang sih kurnia rahmat rahayu ti Allah Rama jeung ti Kristus Yesus Gusti urang.

² (1:1)

³ Bapa meredih supaya hidep matuh di Epesus, sakumaha ceuk bapa waktu bapa keur ka Makedoni tea. Sabab di ditu aya anu ngajarkeun pangajaran mahiwal, ku hidep kudu dicegah.

⁴ Nasehatan, ulah sina ngagugulung deui dongeng-dongeng jeung cukcrukan asal-usul karuhun, anu ngan matak picekcokeun bae, lain mawa kana percaya ka Allah sarta narima kana pikersaeuna-Na.

⁵ Nasehatna tujukeun pikeun mulihkeun deui sipat kanyaah anu bijil tina ati sanubari, medal tina pikiran nu caang, mencar tina kaiklasan iman.

⁶ Geus aya jelema-jelema anu geus teu baroga deui sipat kitu teh, kalah ka sasar kana paguneman anu ngacapruk.

⁷ Eta teh harayangeun jadi guru agama, tapi kana omonganana sorangan teu ngarti, kana hal anu ku maranehna diajarkeun bangun sakitu yakinna teh maranehna sorangan teu paham.

⁸ Hukum Agama memang hade ari dipake samistina mah.

⁹ Ngan inget, Hukum Agama dijieunna teh lain keur jelema anu balageur, tapi keur tukang rerempak, keur penjahat, keur nu baragajul, keur nu doraka, keur nu teu boga agama, keur nu teu malire kana soal rohani, keur jelema anu maehan bapa atawa indung, sarta keur tukang-tukang maraehan umumna,

¹⁰ keur nu teu boga ahlak, keur nu cabul patemon, keur culik, keur tukang bohong, keur nu sok mere panyaksi palsu, jeung sajaba ti eta anu ingkar tina pangajaran anu bener,

¹¹ anu diajarkeun ku Injil, anu pangwawaranana dipercayakeun ka bapa, nya eta Injil Kasalametan ti Allah anu agung jeung pinuji.

¹² Bapa muji sukur ka Kristus Yesus Gusti urang, sabab ku berkah Anjeunna bapa kuat ngajalankeun kawajiban. Nganunuhunkeun reh ku Anjeunna dilayakkeun ngawulaan.

¹³ Padahal bareto bapa ka Anjeunna teh ngagogoreng, nganiaya jeung moyok. Sukur, bapa ku Allah dipikawelas, kawantu harita

mah bapa tacan percaya jeung tacan nyaho yen peta bapa kitu teh salah.

¹⁴ Ku Gusti nu sipat welas bapa malah dilimpahan ku sih kurnia, dipaparin hate percaya jeung rasa kanyaah, anu ayeuna mah geus jadi sipat urang ku lantaran anut ka Kristus.

¹⁵ Kalimah, "Kristus Yesus sumping ka dunya pikeun nyalametkeun jalma dosa" teh memang wajib dipercaya sabab enya. Geuning bapa, sangkilang pangjahatna ge ti sakur anu doraka,

¹⁶ ku Allah dipikawelas, supaya Kristus Yesus iasa nembongkeun kasabarana-Na anu taya hinggana ka bapa, jalma pangdorakana, pikeun jadi conto ka sakabeh jalma anu bakal palercaya ka Anjeunna pikeun narima hirup langgeng.

¹⁷ Kamulyaan, kaagungan, kasanggakeun sapapaosna ka Mantenna, Raja abadi, gaib, Allah anu maha esa. Amin.

¹⁸ Timoteus anaking! Bapa mercayakeun ieu tugas ka hidep teh luyu jeung ucapan piwejang baheula ngeunaan diri hidep. Gunakeun eta ucapan piwejang teh, jieun pakarang paranti bajuang.

¹⁹ Mantepkeun iman, nyaringkeun pikir. Aya jelema-jelema anu geus henteu malire kana panggeuing budi rasana sorangan, imanna geus runtuh,

²⁰ contona bae Himenius jeung Aleksander.
Eta dua jelema ku bapa geus dihukum
diselehkeun ka Iblis, sina jadi pangajaran
supaya eureun ngahinana ka Allah!

2 ¹ Pangpangna bapa menta supaya hidep
mangnyuhunkeun, mangnedakeun,
mangnyambatkeun, jeung mangsukurkeun
ka Allah pikeun jalma rea,

² pikeun kapala-kapala nagara, jeung pikeun
kapala-kapala pamarentahan. Suhunkeun
supaya urang hirup teh ayem jeung tengtrem,
ibadah ka Allah, peryoga lampah.

³ Paneda kitu hade, sapuk jeung kahoyong
Allah Jurusalamet urang,

⁴ anu mikahoyong supaya manusa teh kabeh
salamet sarta daraek narima ka nu sayakti,

⁵ nya eta: Allah teh hiji, jeung ngan hiji bae
jalan anu ngahijikeun manusa jeung Allah,
nya eta manusa Kristus Yesus,

⁶ anu geus ngurbankeun anjeun supaya
kabeh manusa bisa disalametkeun. Ku
jalan kitu, Allah teh dina mangsana geus
ngabuktikeun kahoyongna nyalametkeun
sakabeh manusa.

⁷ Sarta nya ku karana eta bapa diutus jadi
rasul jeung guru pikeun jalma-jalma nu
lain Yahudi, nguarkeun kapercayaan jeung
kayaktian anu dianut ku anu palercaya ka
Kristus. Bapa henteu bohong. Ieu ucapan
bapa teh saenyana!

⁸ Di unggal jamaah, lalaki anu ngabaktikeun diri ka Allah kudu neneda namprakkeun leungeun kalawan hate beresih, bebas tina kaambek jeung unek-unek.

⁹ Mun awewe, kudu hade pake, kudu pantes jeung merenah, sing sameujeuhna ulah kaleuleuwihi, buuk tong dimodel-model, pakean tong nu mararahal, awak ulah reuceum ku perhiasan emas atawa mutiara.

¹⁰ Anggur dangdanan ku kaampuhan, sakumaha pipanteseunana awewe nu ibadah ka Allah.

¹¹ Awewe mah kudu lungguh andalemi,

¹² ka salaki ulah kumawani, ulah marentah atawa mamatahan.

¹³ Sabab anu dipidamel ku Allah teh Adam heula, kakara Hawa.

¹⁴ Tapi anu kawujuk jeung ngarempak larangan Allah teh Hawa, lain Adam.

¹⁵ Tapi awewe teh kudu ngajuru sangkan bisa disalametkeun. Kitu ge kudu reujeung pengkuh kana ibadah, boga kanyaah, beresih lampah, basajan pamolah.

3 ¹ Aya anu nyebutkeun, "Jelema anu hayang jadi pamingpin jamaah mah malar kana gawe mulya." Enya eta teh.

² Sabab jadi pamingpin jamaah mah kudu ulah aya kuciwa. Pamajikan teu meunang leuwih ti hiji. Kudu wijaksana, kudu bisa nahan diri, kudu rapih, kudu someah ka semah, kudu bisa ngawuruk,

³lain pamabokan, ulah bengis, kudu darehdeh, resep badami jeung ulah piduit.

⁴Kudu bisa ngatur kulawarga sorangan, ku anak kudu katurut jeung dipikaajrih.

⁵Sabab lamun ka kulawarga sorangan geus teu bisa ngatur, kumaha rek bisa ngatur jamaah Allah?

⁶Kudu geus lila deuih asupna agama, supaya ulah jadi gumede tuluy tigubrag, saperti Iblis.

⁷Jeung kudu hade kasebutkeunana ku nu di luar jamaah, supaya ulah jadi cela anu ahirna beunang kajiret ku Iblis.

⁸Nya kitu kenah anu jaradi juruladen jamaah, kudu hade ahlak, kudu satarabasna, ulah beuki nginum, ulah mata duiteun,

⁹kudu ngaku ku budi rasa anu beresih yen agamana teh nyata benerna.

¹⁰Anu matak kudu diuji heula tabeatna, lamun lulus kakara jenengkeun.

¹¹Pamajikanana oge kudu hade tabeat, lain tukang ngupat, peryoga, jujur dina sagala perkara.

¹²Juru laden jamaah mah pamajikanana kudu hiji bae, jeung kudu bisa ngawarah anak jeung ngatur kulawargana.

¹³Juru laden anu hade gawe tangtu bakal diajenan, matak laluasa nyarita perkara kapercayaan ka Kristus Yesus.

¹⁴Sabot bapa nulis, bapa boga maksud rek buru-buru manggihan hidep.

¹⁵ Tapi bisi bae elat, hidep geus nyaho tina ieu surat kudu kumaha lampah hirup di kalangan warga Allah, nya eta di gereja Allah anu jumeneng, anu jadi tihang jeung panyangga kayaktian.

¹⁶ Geus teu bisa dibantah deui, rasiah ibadah urang teh kacida agungna: Kristus geus mijalma jadi manusa, hal eta ku Roh Suci geus dibuktikeun benerna, para malaikat saksina, dimashurkeun ka bangsa-bangsa, dipercaya ku saalam dunya, ayeuna Anjeunna geus diangkat ka sawarga.

4 ¹ Roh Suci geus netelakeun yen ka hareup bakal aya jalma-jalma anu naringgalkeun piwuruk Kristus, kaceot ku roh-roh bohong, mengpar kana pangajaran setan,

² anu diliarkeun ku tukang-tukang merdaya, anu batinna ibarat geus tutung ku beusi hurung, geus paeh bebeneranana.

³ Ceuk pangajaranana, jalma teu meunang kawin, jeung kudu pantrang kana sawatara rupa kadaharan. Padahal eta kadaharan teh diciptakeun ku Allah sangkan ku urang didahar sanggeus urang muji sukur heula ka Mantenna. Kitu ari nu percaya jeung geus nyaraho kana kayaktian Mantenna mah.

⁴ Saniskara anu diciptakeun ku Allah teh hade, taya nu wajib ditolak, kabeh kudu ditarimakeun dibarengan ku muji sukur.

⁵ Sabab lamun geus diberkahan ku Allah jeung geus disanggakeun dina paneda, eta kadaharan teh jadi sapuk jeung manah Allah.

⁶ Pek hal ieu ku hidep papatahkeun ka dulur-dulur, sangkan nyata hidep teh palayan Yesus Kristus anu hade. Hidep pribadi kudu ngabayuan diri ku sabda hal percaya jeung ku piwuruk hal kayaktian anu geus jadi anutan hidep.

⁷ Dongeng-dongeng tahayul jauhana, da taya paedahna. Latih diri kana lampah ibadah.

⁸ Olah raga aya gunana keur badan, ari latihan batin mah gunana kana sagala perkara, nungtun kana hirup di dunya jeung di aherat.

⁹ Saestuna eta teh! Wajib ditarima jeung dipercaya sagemblengna.

¹⁰ Urang daek susah payah hese cape dina hal ieu teh lantaran ngandel ka Allah anu jumeneng, Jurusalamet sakumna manusa, pangpangna anu percaya ka Mantenna.

¹¹ Heug ieu piwuruk teh ku hidep wurukkeun.

¹² Hidep ulah pedah ngora tuluy beunang disapirakeun. Dina ucap, dina kalakuan, dina kanyaah, dina kapercayaan, jeung dina kamulusan hirup, hidep kudu jadi tuladan ka sasama saiman.

¹³ Memeh bapa datang engke, pake waktu hidep kana mangmacakeun Kitab Suci ka dulur-dulur, hutbahkeun, wurukkeun.

¹⁴ Hidep geus dikurniaan Roh Allah waktu diistrenan, ku jalan ditumpangan panangan ku para kokolot, dibere ucapan piwejang nabi-nabi. Eta kurnia teh ulah dilalaworakeun.

¹⁵ Pake, lampahkeun, abdikeun diri kana hal eta, supaya tembong ku sarerea yen hidep aya kamajuan.

¹⁶ Jaga diri ati-ati, awaskeun pangajaran. Sing rajin ngalakonan eta kabeh sangkan jamuga, boh hidep pribadi, boh anu ngadengekeun piwuruk-piwuruk hidep.

5 ¹ Ka nu geus karolot ulah keras-keras, ngomongan kudu cara ka bapa sorangan. Ka barudak ngora kudu kawas ka dulur sorangan.

² Ka awewe nu karolot sing kawas ka indung, ka mojang sing kawas ka lanceuk atawa adi kalawan pikir beresih.

³ Ka randa-randa anu enyaan randana sing hormat.

⁴ Tapi lamun randana boga anak atawa incu, anakna atawa incuna heula papatahan sina ngurus ka eta indungna atawa ninina, males budina, luyu jeung parentah agama. Lampah kitu sapuk jeung kersa Allah.

⁵ Randa anu geus nunggelis nepi ka taya anu baris ngurus, tinggal ngaharep ka Allah, sina neneda ka Mantenna beurang peuting, nyambat pitulung-Na.

⁶ Tapi randa anu resep senang-senang, eta mah hirup keneh ge sasat geus paeh.

⁷ Geuing, wurukan, supaya hirupna ulah aya celana.

⁸ Sing saha anu tambelar ka baraya, pangpangna ka anggota rumah tanggana sorangan, eta teh ingkar tina iman, leuwih jahat ti batan anu teu boga iman.

⁹ Randa anu umurna can genep puluh taun ulah waka diasupkeun kana daptar. Jeung deui: bogana salaki ngan sakali,

¹⁰ kalakuanana kaceluk mulus, bener rumawatna ka anak, akuan ka semah, daek asor ngalakonan kawajiban keur sasama saiman, daek nalang ka nu susah, jeung gumati kana gawe nu harade.

¹¹ Randa nu ngarora kenah tong diasupkeun kana daptar, bisi ari teu tahaneun hayangeun kawin deui tuluy nirca ti Kristus,

¹² ngalanggar ikrarna ka Anjeunna yen moal kawin deui.

¹³ Jeung ongkoh sok dialajar natangga ka saban imah. Malah aya nu leuwih goreng ti kitu, dialajar ngupat, campur kana urusan batur, jeung ngobrolkeun anu teu parantes.

¹⁴ Nu matak randa-randa ngora mah mending karawin deui bae sina baroga anak, sina ngurus rumah tangga, sangkan lawan urang teu manggih bahan omongkeuneun pikeun ngagogoreng.

¹⁵ Da aya randa-randa anu nirca tuluy milu ka setan.

¹⁶Jeung lamun di hiji kulawarga aya randana, eta kulawarga wajib ngabayuan anggotana anu geus jadi randa, ulah neumbleuhkeun ka jamaah, keun jamaah mah sina laluasa ngabayuan randa-randa anu geus teu baroga baraya.

¹⁷Para kokolot jamaah anu alus ngokolotanana sakumaha mistina nu jadi pamingpin, kudu meunang bayaran dua tikel, komo anu getol hutbah jeung rajin ngawuruk mah.

¹⁸Sabab ceuk Kitab Suci ge, "Sapi nu keur dipake ngirik gandum ulah diborongsongan sungutna." Jeung, "Nu digawe wajib meunang bayaran."

¹⁹Hidep ulah guguan ka nu ngadukeun kokolot, kajaba lamun pangaduanana aya saksina duaan atawa leuwih.

²⁰Lamun tetela aya dosana, tegor di hareupeun umum, supaya anu sejen sarieuneun.

²¹Di payuneun Allah, di payuneun Kristus Yesus, di payuneun para malaikat suci, bapa merih meredih ka hidep: Jalankeun ieu katangtuan-katangtuan teh. Dina ngalaksanakeun aturan naon bae hidep ulah aya purbasangka atawa pilih kasih.

²²Jaba ti kitu hidep ulah gampang numpangkeun leungeun ngangkat jalma dikawulakeun ka Gusti. Ulah kalibet ku

kajahatan batur, jaga diri sangkan tetep murni.

²³ Ku lantaran hidep geringan, nginum ulah cai wungkul, perlukeun saeutik mah nginum anggur keur ngabantu padaharan.

²⁴ Mungguh kasalahan, aya anu ujug-ujug katohyan, memeh dipariksa geus kaboker manten. Aya oge anu kabukana ka lilanakeun.

²⁵ Lampah hade kitu keneh, aya anu gancang katara, aya anu lila deui, tapi kabeh ge mo burung kabuka.

6 ¹ Gandek-gandek kudu mandang yen dununganana teh jelema nu wajib dihormat, supaya ulah aya jelema anu ngagogoreng kana jenengan Allah jeung kana pangajaran agama urang.

² Lamun ngawulana teh ka jelema anu anut ka Kristus, ulah pedah ka nu saagama tuluy kurang ngahormat. Malah ngawulana kudu leuwih enya-nya, da anu make tanagana teh dulur sakapercayaan anu kudu dipikaheman. Ieu papatah teh ku hidep wurukkeun.

³ Anu papatahna papalingpang jeung eta, ngalawan pangandika sayakti Gusti urang Yesus Kristus jeung kana pangajaran agama urang,

⁴ eta teh guminter padahal taya kanyaho. Panyakitna teh bantahan, resep parebut omong nepi ka nimbulkeun dengki, resep pasea, resep nyawad, timburuan,

⁵ papaduan teu eureun-eureun jeung anu saruana, jalan pikiranana geus buntu, bebeneranana geus musna. Jeung panyangkana agama teh bisa dipake jalan cari untung.

⁶ Memang agama teh hiji kauntungan gede lamun urangna tumarima ka nu geus aya mah.

⁷ Urang lahir ka dunya teh mawa naon? Teu mawa naon-naon! Mulang ti dunya rek mawa naon? Moal mawa naon-naon!

⁸ Anu matak asal cukup dahar cukup pake ge hirup teh meujeuhna.

⁹ Ngarah kabeungharan mah matak tigubrag kana panggoda, kabeulit ku rupa-rupa kahayang anu teu munasabah nu ngabahlakeun, matak ambrug ngagurubag.

¹⁰ Sabab beuki kana duit teh sumberna sagala kajahatan. Aya anu ku moho-mohona kana duit nepi ka pecat iman, hatena ajur ku rupa-rupa aral.

¹¹ Tapi hidep mah milik Allah ulah kitu. Sing jadi jelema bener, ibadah, percaya ka Gusti, nyaahan, tabah, someah.

¹² Kudu ihtiar meunangkeun ganjaran iman, nya eta hirup anu langgeng. Sabab hidep disaur ku Allah basa ngikrarkeun pangaku kapercayaan disaksian ku jalma loba teh, nya geusan meunangkeun eta hirup anu langgeng.

¹³ Di payuneun Allah anu ngahirupkeun saniskara, jeung di payuneun Kristus anu geus nganyatakeun panyaksiana-Na nu sayakti sakitu mantepna ka Pontius Pilatus, bapa meredih ka hidep:

¹⁴ Gumatikeun ieu parentah-parentah, pupusti, nepi ka sumpingna Gusti urang Yesus Kristus,

¹⁵ anu wancina geus dipastikeun ku Allah sumberna berkah, Panguasa esa, Rajaning sakabeh raja, Gustining sakabeh gusti.

¹⁶ Ngan Mantenna nyalira anu teu keuna ku pati, anu jumeneng di jero cahaya anu hamo bisa didatangan. Can aya anu geus nenjo ka Mantenna, moal aya anu bisa nenjo ka Mantenna. Hormat jeung kakawasaan dibaktikeun ka Mantenna salalanggengna.

¹⁷ Anu baleunghar elingan ulah adigung, ulah muhit kana barang anu sipat fana, kabeungharan upamana. Muhit teh kudu ka Allah, anu kawasa maparin sagala kagenahan.

¹⁸ Sina nyieun kahadean, sina sugih ku sipat asih beunghar ku sipat berehan,

¹⁹ minangka nyengcelengan harta langgeng keur jaman engke, supaya bisa ngamilik hirup sajati.

²⁰ Timoteus anaking! Sing tigin kana pangajaran-pangajaran anu geus dipercayakeun ka hidep. Singkiran omongan anu teu pantes, jauhahan papaduan

anu teu parok ngeunaan hal-hal anu
majarkeun teh ilmu.

²¹Aya jalma-jalma anu ngaku boga "ilmu"
kitu, temahna mengpar tina pangajaran
agama urang. Mugia hidep jeung dulur-dulur
di dieu ginanjar rahmat Allah. Salam bapa,
Paulus

2 Timotius

1 ¹ (1:1-2) Timoteus anaking, leu bapa, Paulus, anu ku Allah dikersakeun jadi rasulna Kristus Yesus, anu diutus ngembarkeun hal hirup anu dijangjikeun, anu geus beunang ku urang sanggeus urang ngahiji jeung Kristus Yesus. Mugia hidep ginanjar kurnia rahmat rahayu ti Allah Rama jeung ti Gusti urang, Kristus Yesus.

² (1:1)

³ Bapa muji sukur ka Allah. Bapa ngabdi ka Mantenna reujeung lelembutan sakumaha karuhun bapa. Saban neneda, beurang atawa peuting, bapa inget ka hidep sarta muji sukur ka Mantenna.

⁴ Bapa inget kana kasedih hate hidep, jadi bapa teh kacida tibelatna hayang gok bae papanggih, tada teuing meureun bungahna.

⁵ Inget oge kana iman kapercayaan hidep anu ikhlas sakumaha Lois nini hidep jeung Erika indung hidep.

⁶ Pamenta bapa, eta kurnia paparin ti Allah waktu hidep ditumpangan leungeun ku bapa teh sing tetep hirup dina hate hidep.

⁷ Sabab Roh ti Allah ka urang teh lain nungtun kana jejerih, malah Roh-Na teh matak kuat hate, matak nyaahan, matak bisa ngadalian diri.

⁸Ku sabab kitu tong era-era ku perkara Gusti urang atawa ku hal bapa dipanjara ku karana Kristus, anggur milu ancrub sangsara ku karana Injil Kasalametan tea, da geus dibere kakuatan ku Allah.

⁹Urang ku Mantenna geus disalametkeun jeung disaur dijadikeun umat-Na. Lain pedah Mantenna mandang pagawean urang, tapi ku karana geus kitu bae tujuan Mantenna, jeung ku karana sih piwelas-Na anu geus dirancang ti samemeh gelarna pajamanan, sarta anu bakal ngalaksanakeunana teh Yesus Kristus.

¹⁰Ayeuna eta sih kurnia-Na teh geus dibuktikeun ka urang, sabab Kristus Yesus teh geus sumping, jadi Jurusalamet urang, namatkeun kakawasaan maot jeung ngagelarkeun hirup anu langgeng ku jalan Injil Kasalametan.

¹¹Eta Injil Kasalametan teh kudu diembarkeun, nu matak bapa ku Allah diangkat jadi rasul jeung guru anu kudu ngembarkeunana.

¹²Nya ku karana eta bapa nandangan sangsara teh. Tapi tekad bapa tetep, sabab nyaho pisan ka anu dipercaya ku bapa. Sarta bapa yakin yen Mantenna kawasa ngajaga eta amanat-Na anu dipercayakeun ka bapa nepi ka Poe Kiamat.

¹³Cekel pangajaran-pangajaran ti bapa teh sing gumati, jieun padoman turuteun hidep, sing mantep dina iman jeung kanyaah anu

geus jadi milik lantaran urang ngahiji jeung Kristus Yesus.

¹⁴Naon-naon anu hade paedahna anu geus dipercayakeun ka hidep, jaga sing bener kalawan pitulung pangawasa Roh Suci anu geus ngancik di urang.

¹⁵Dulur-dulur urang di wilayah Asia, malah Pigelus jeung Hermogenes, geus miceun ka bapa. Hidep ge nyaho.

¹⁶Mugi aya piwelas Allah ka kulawarga Onesiporus anu sering ngahatean ka bapa. Manehna mah teu eraeun ngaku ka bapa anu keur di panjara teh.

¹⁷Kakara ge jol ti Rum geus neangan bapa nepi ka kapanggih.

¹⁸Di Epesus ge sering pisan nulunganana, hidep ge nyaho. Mugi-mugi dina Poean Gusti sumping anjeunna meunang piwelas Allah.

2¹Sing kuat anaking, da urang teh geus meunang rahmat ku jalan ngahiji jeung Yesus Kristus.

²Pangajaran anu ku hidep kadenge tina embaran bapa ka jalma rea tea, percayakeun ka jelema anu bisa diandelkeun, sina diajarkeun ku manehna ka nu sejen.

³Hidep kudu jadi prajurit Yesus Kristus anu satia, anu henteu jejerih sieun sangsara.

⁴Prajurit anu hayang nyenangkeun hate kapalana, ngajalankeun tugasna teh moal bari nguruskeun soal-sual anu henteu patali jeung tugasna.

⁵ Olahragawan moal jadi juara lamun henteu tunduk kana katangtuanana.

⁶ Patani kakara bisa ngala hasil tanina lamun enggeus banting tulang.

⁷ Lenyepan ieu omongan bapa, engke ku kersaning Gusti ku hidep bakal kaharti.

⁸ Ingetkeun eusi Injil Kasalametan anu diwurukkeun ku bapa teh, nya eta: Yesus Kristus turunan Daud geus gugah tina pupus-Na.

⁹ Ku sabab ngawurukkeun eta Injil Kasalametan, bapa nepi ka jadi sangsara, malah dirante kawas penjahat. Tapi sabda Allah mah moal beunang dirante,

¹⁰ sarta nya eta sababna nu matak bapa tabah nadah sagala cocoba, keur kapentingan jalma-jalma anu geus dipilih ku Allah, supaya maranehna ge mareunang kasalametan ti Yesus Kristus, supaya baragja salalanggengna.

¹¹ Bener sakumaha ieu pitutur: "Anu milu paeh ka Anjeunna, bakal milu hirup jeung Anjeunna.

¹² Mun urang kuat nandangan, bakal milu jeung Anjeunna ngarajaan. Lamun urang ka Anjeunna nolak, urang ge ku Anjeunna bakal ditolak.

¹³ Mun urang henteu satia, Anjeunna mah tetep satia. Sabab Anjeunna teu iasa ngabobodo salira-Na ku anjeun."

¹⁴ Ingetkeun jalma-jalma kana hal ieu, geuing di payuneun Allah yen ulah sok parebut omong perkara sabda, taya hadena, ngan matak bingung ngadengena.

¹⁵ Hidep sing sakedah polah sangkan kaanggo ku Allah, jadi pagawe anu teu era ngemban parentah Mantenna, jeung bener ngajarkeunana amanat kayaktian Allah.

¹⁶ Singkiran soal jawab gejul jeung teu pantes kadengena, anu temahna ngajauhkeun jalma-jalma ti Allah.

¹⁷ Aya duaan anu kitu pangajaranana, Himenius jeung Piletus. Pangajaran kitu lir bohak nu geus buruk dina daging.

¹⁸ Eta nu duaan geus ingkar tina kayaktian. Ceuk maranehna hudangna manusa tina maot teh geus kajadian, nepi ka matak marudah iman jalma-jalma anu geus palercaya ka Allah.

¹⁹ Tapi dadasar anu diadegkeun ku Allah teh weweg moal beunang kaoyag-oyag. Dina eta pademen aya kalimah kieu: "Pangeran uninga ka umat kagungana-Na." Jeung: "Nu ngaku jadi umat Pangeran kudu eureun migawe kasalahan."

²⁰ Di hiji imah gede aya rupa-rupa piring jeung mangkok. Aya nu tina perak jeung emas, aya nu tina kayu jeung taneuh. Aya nu pakeeun dina pesta, aya nu pakeeun sapopoe.

²¹ Jalma anu beresih tina kajahatan bakal dipake pikeun pagawean anu penting, husus keur Gustina baris dianggo ngajalankeun pagawean-pagawean mulya.

²² Hidep ulah nurutkeun perbawa kangoraan. Hirup teh pake ibadah, percaya ka Allah, nyaahan, tiis pikiran, barengan dulur-dulur nu aralus hate, anu ngarepna pitulung ka Gusti.

²³ Ulah daek diajak padu soal-soal anu mahiwal jeung taya pulunganeunana. Ku hidep bisa kajudi kikituan teh tungtungna pasea.

²⁴ Abdina Gusti mah ulah pasea, ka itu ka ieu kudu someah, ngajar kudu bageur jeung sabar.

²⁵ Mun menerkeun kasalahan lawan kudu leuleuy, sugan bae lawan teh ku Allah dikersakeun tobat daek narima kayaktian,

²⁶ lilir pikirna, leupas tina cangkereman Iblis anu maksa sangkan korbanna nurut kana parentahna.

3 ¹ Inget anaking, dina ahir jaman bakal loba kasukeran.

² Jalma-jalma ngan inget ka diri sorangan bae, sararakah, takabur, garumede, resep ngagogoreng, bahula ka kolot, taya panarima, teu baroga agama;

³ taya karunya, taya hampura, resep mitenah, bengis, dedegler, ijid ka jelema hade;

⁴ resep ngahianat, sambarangan, aradigung, ka Allah geus teu nyaraah, leuwih resep senang-senang;

⁵ ngajalankeun agama semet nedunan lahirna, ari kawasana agama teu dipalire. Jelema-jelema kitu jauh.

⁶ Aya anu nyulusup ka imah batur, mikat awewe henger anu beurat ku dosa jeung kasalahan sarta diudag-udag ku rupa-rupa kahayang,

⁷ awewe-awewe anu haben bae menta diajar, tapi teu datang ka nyaho kana hal anu bener.

⁸ Eta jelema-jelema teh pikir benerna geus teu jalan, imanna geus runtag, kawas Yanes jeung Yambres anu ngalawan ka Musa tea.

⁹ Tapi kituna teh moal laju deui, kageloanana bakal terah katara ku sarerea, cara Yanes jeung Yambres.

¹⁰ Sukur hidep mah geus nuturkeun pangajaran bapa, kalakuan bapa, jeung tujuan hirup bapa. Geus nyaho kana iman bapa, kasabaran bapa, kanyaah bapa, jeung kapengkuhan bapa.

¹¹ Geus nenjo bapa dikaniaya, geus nenjo bapa sangsara. Geus nyaho kumaha bapa dikaniaya di Antioki, di Ikonium, jeung di Listra, estu matak ginggiapeun! Tapi Gusti geus ngajait bapa tina eta panganiayaan-panganiayaan.

¹² Da kitu ari anu merih kana hirup ibadah jeung hayang ngahiji ka Yesus Kristus mah, kabeh ge bakal nandangan panganiayaan.

¹³ Ari anu daroraka, anu marunapek, geus jahat teh bakal beuki jahat, beuki nyasabkeun ka batur, bari dirina sorangan nyasab.

¹⁴ Hidep mah kudu pangger kana kayaktian beunang diajar tea, sing kukuh percayana, sing inget saha guru-guru hidep.

¹⁵ Ti bubudak hidep geus nyaho kana Kitab Suci, anu ka hidep mere pangarti, nungtun kana jalan salamet lantaran percaya ka Yesus Kristus.

¹⁶ Eusi Kitab Suci, sagemblengna wahyu ti Allah, sarta mangpaat pikeun ngawurukkeun kayaktian, pikeun ngaweweleh anu salah, pikeun ngomean kasalahan, jeung pikeun nungtun kana hirup bener,

¹⁷ supaya jelema anu ngabdi ka Allah lengkep sampurna kanyahona kana sagala rupa lampah nu hade.

4 ¹ Ku sabab Yesus Kristus bakal sumping deui ka dunya pikeun marentah jumeneng Raja, di hadirat Allah jeung Yesus Kristus anu bakal ngahakiman ka anu harirup jeung ka nu geus maraot, hidep ku bapa diperih

² kudu ngawurukkeun eta wawaran ti Allah. Jalma-jalma kudu didesek sina ngadarengekeun, rek daekeun rek henteu. Yakinkeun ka maranehna, tegor

kasalahanana, bere sumanget, wurukan kalawan sabar.

³ Sabab engke bakal aya mangsa jalma-jalma arembung ngadenge deui piwuruk hade, kalah ka sakama-kama, kalah ka ngadatangkeun guru-guru anu omonganana genah ngagaroan liang ceuli.

⁴ Tinimbang ngadenge kana piwuruk anu sayakti, kalah ka mikaresep kana dongeng-dongeng pamohalan.

⁵ Kawasaan diri dina sagala kaayaan, sing tabah jeung wayahna, jalan terus, mashurkeun Injil Kasalametan, tedunan kawajiban abdi Allah.

⁶ Bapa onaman geus puguh tereh paturay jeung nyawa, jadi kurban haturan Allah.

⁷ Bapa enggeus beres balap, geus nepi ka garis ahir, henteu lesot tina iman,

⁸ geus didagoan ku hadiah kaunggulan, pahla pikeun nu hirupna bener, anu bakal dipasrahkeun dina Poe Kiamat ku Gusti Hakim nu adil, ganjaran anu bakal katarima ku sakur anu nyaah ka Anjeunna jeung ngarep-ngarep kana pisumpingeuna-Na.

⁹ Sabisa-bisa hidep kudu buru-buru manggihan bapa.

¹⁰ Bapa geus ditinggalkeun ku Demas, da manehna kagembang ku dunya ieu, geus indit ka Tesalonika. Kreskes indit ka Galata, Titus ka Dalmati,

¹¹anu aya kenéh kari Lukas. Markus sampeur, bawa, sabab gawena kapake ku bapa.

¹²Tihikus ku bapa dititah ka Epesus.

¹³Pangmawakeun mantel bapa anu ditunda di Troas, cokot ti Ki Karpus, kitu deui buku-buku, sumawonna buku anu kertas kulit tea.

¹⁴Aleksander, paledang tea kacida jahatna ka bapa. Sing aya wawalesna anu satimpal ti Gusti.

¹⁵Hidep ge sing ati-ati, sabab manehna kacida ngewaeunana kana wawaran kayaktian teh.

¹⁶Waktu bapa ngajawab pamariksaan anu mimiti tea, mani taya hiji anu bela, mani kabeh naringgalkeun, bebela teh sorangan we. Tapi mugi-mugi eta anu naringgalkeun ku Allah ulah dikieu-kieu.

¹⁷Tapi Gusti tetep nyarengan ka bapa, nguatkeun hate bapa, nepi ka bapa sanggup ngawurukkeun eta Injil Kasalametan sagemblengna ka nu lain bangsa Yahudi. Gusti geus ngaleupaskeun bapa tina hukum pati,

¹⁸malah bakal ngaleupaskeun tina sagala nu jahat, sarta bakal nyandak bapa ka karajaana-Na di sawarga. Sing agung Anjeunna salanggengna! Amin.

¹⁹Pangnepikeun salam bapa ka Priskila, ka Akwila, jeung ka kulawarga Onesiporus.

²⁰ Erastus mah di Korinta, ari Tropimus mah tinggaleun di Miletus da katarajang gering.

²¹ Sing sateka-teka datang memeh usum tiris. Aya salam ti Ebulus, ti Pudes, ti Linus, ti Klaudia jeung ti dulur-dulur sakapercayaan lianna.

²² Mugia Gusti nyarengan ka hidep. Mugia hidep jeung anu di darieu mendak sih kurnia ti Allah. Salam bapa, Paulus

Titus

1 ¹Titus anaking! Ieu bapa, Paulus, abdina Allah, rasulna Yesus Kristus, nyuratan ka hidep. Bapa dipilih jeung diutus kudu ngabantu ngadegkeun kapercayaan jalma-jalma anu ku Allah geus dipilih jadi umat-Na, kudu ngawanohkeun kayaktian anu diajarkeun ku agama urang,

²nya eta agama anu ngarep-ngarep kana hirup anu langgeng. Eta hirup langgeng teh geus dijangjikeun ku Allah ti barang mimiti Mantenna ngayakeun waktu. Eta jangji pinasti bukti, da Allah mah tara jalir tina jangji,

³tangtu nyata dina amanat-Na, lamun geus cunduk waktuna. Bapa diparentah ku Allah Jurusalamet urang, dipercaya ngembarkeun eta amanat Mantenna.

⁴Titus anaking, hidep jadi anak bapa teh lantaran sakapercayaan jeung bapa. Mugia hidep ginanjar rahmat rahayu ti Allah Rama jeung ti Kristus Yesus Jurusalamet urang.

⁵Hidep ku bapa ditinggalkeun di Kreta, kudu nganggeuskeun sakur anu kudu dipigawe, jeung kudu ngangkat tua-tua jamaah di unggal kota. Gumatikeun ieu sarat-saratna. Nu kudu diangkat teh nya eta:

⁶ jalma nu taya celana; anu bojona ngan hiji; anu anak-anakna palercaya ka Kristus, henteu baragajul atawa bangkawarah.

⁷ Ku sabab tua-tua teh pamingpin jamaah anu nguruskeun padamelan Allah, tangtu ulah aya codekana, ulah gumede, ulah barangasan, ulah pamabokan, ulah bengis, ulah mata duiteun.

⁸ Kudu someah ka semah, resep migawe nu hade. Kudu bisa nahan diri, jujur, suci, taat kana aturan.

⁹ Tuhu kana warta amanat Allah anu wajib dipercaya, nurutkeun pangajaran anu geus katarima ku dirina. Lamun kitu tangtu bakal bisa nganasehatan ka batur ku eta pangajaran anu sayakti, jeung bisa nuduhkeun kasalahan batur anu ingkar tina eta pangajaran.

¹⁰ Sabab loba jelema anu sok barontak, babakuna anu parindah ti agama Yahudi, nyebarkeun omongan panipuan anu taya eusina, nyasabkeun ka nu sejen.

¹¹ Omonganana ku hidep kudu dibungkem, sabab ngaliarkeun pangajaran teu uni, ngabarubahkeun jalma-jalma katut sakulawargana masing-masing, bari nyiar kauntungan pribadi nu teu pantes.

¹² (1:12-13) Samalah kungsi aya hiji nabi, urang Kreta kenah, nyarita kieu: "Urang Kreta mah sapapanjangna barohong bae, jeung rarakus saperti sato galak, turug-turug ngaredul!" Da saenyana atuh! Nu matak

ku hidep kudu diweweleh, sina sehat deui imanna,

¹³ (1:12)

¹⁴ sina ulah nganut deui dongeng-dongeng Yahudi jeung papakon anu diayakeun ku jelema-jelema anu ngalawan kana piwulang anu bener nu asalna ti Allah.

¹⁵ Di jelema anu suci mah sagala rupa oge suci. Sabalikna di jelema anu pikiranana kotor jeung teu percaya ka Allah mah moal aya sipat suci, lantaran pikiran jeung batinna oge geus kotor!

¹⁶ Ari ngakuna mah nyaho ka Allah, ari kalakuanana ingkar ti Allah, pinuh ku kangewa, tukang baha, pamohalan bisa migawe nu hade.

2 ¹ Ari hidep mah ngajar teh sing cocog jeung asas pangajaran anu bener.

² Lalaki anu geus karolot papatahan yen kudu nyaho ka diri, kudu nyaring pikir, kudu bisa nahan perasaan, bijaksana, bener nyekel kapercayaanana, nyaahan, tabah.

³ Awewe anu geus karolot papatahan yen tingkah polahna kudu sing sakumaha tingkah polah wanita anu ibadah, ulah upatan, ulah katagihan ku inuman keras, tina perkara nu hade kudu itung-itung jadi guru,

⁴ ka papada awewe anu ngarora kudu daek papatah yen kudu nyaah ka salaki jeung anak,

⁵ kudu bisa mawa diri, hirup kudu beresih, kudu jaradi ibu rumah tangga anu hade, ngesto ka salaki, supaya ulah aya anu nepi ka ngagogoreng warta ti Allah tea.

⁶ Barudak ngora papatahan yen kudu ngawasaan diri.

⁷ Hidep pribadi kudu nyontoan hade. Sing suhud, sing tigin ngajar teh,

⁸ kecap-kecapna kudu sing peryoga, ulah matak ngondang picawadeun, supaya anu ngamusuh ge eraeun lantaran teu manggih omongkeuneun, nepi ka teu bisaen ngagogoreng ka urang.

⁹ Anu kumawula papatahan yen kudu ngesto ka dunungan, sing matak pikaresepeun juraganana dina sagala perkara, mun diomongan ulah nyental,

¹⁰ ulah ceceremed, sing kaciri hade watek jeung satia, sagala peta sing matak jadi puji kana piwulang hal Allah Jurusalamet urang.

¹¹ Sabab Allah teh geus nurunkeun nugraha-Na kersa nyalametkeun sakabeh manusa.

¹² Eta nugraha Mantenna teh ngadidik sangkan urang miceun kabiasaan anu doraka jeung napsu kadunyaan, malar hirup di alam dunya teh bisa ngadalian diri, jujur, ibadah,

¹³ ngadago Poe berkah anu ku urang dicileuk, anu ngebrehkeun kamulyaan Allah urang anu agung jeung Jurusalamet urang Yesus Kristus.

¹⁴ Anjeunna geus ngurbankeun salira-Na pipaedaheun urang, supaya urang bisa disalametkeun tina sagala kajahatan, jadi umat suci kagungana-Na ku anjeun, umat anu rajin ngalampahkeun kahadean.

¹⁵ Pek eta kabeh ajarkeun ku hidep. Ari ngajar, boh dina ngawawadian, boh dina ngaweweleh, kudu aya wibawa, ulah beunang dihahangu ku nu ngadengekeun.

3 ¹ Jalma-jalma teh ingetan ku hidep yen kudu tunduk ka pamarentah, ka nu nyarekel kawasa nagara, taat tur siap ngalakonan sarupaning anu hade.

² Elingan yen ulah ngagogoreng batur, kudu runtut jeung someah, ka itu ka ieu kudu darehdeh.

³ Urang sorangan ge bareto mah bodo, bantahan, sasar, jadi budakna hawa napsu jeung rupa-rupa kasukaan, hirup dikepung ku rasa timburu jeung dengki, batur ngewa ka urang, urang ngewa ka batur.

⁴ Geus kitu datang kasaeun jeung asihing Allah Jurusalamet urang,

⁵ urang teh dijait disalametkeun. Tapi disalametkeun ge lain ku sabab urang geus migawe anu hade, tapi ngan ku perbawa sih piwelas-Na, anu dilaksanakeunana ku Roh Suci. Rereged diri urang teh ku Roh Suci dikumbah beresih, nepi ka hirup urang jadi anyar.

⁶ Allah ngalimpahkeun Roh Suci ka urang teh ku jalan Yesus Kristus Jurusalamet urang.

⁷ Ku karana kurnia-Na eta, urang teh ku Allah diangken deui, sarta dimilikan hirup anu langgeng anu dicileuk ku urang tea.

⁸ Ieu hal anu diomongkeun ku bapa teh sabenerna. Anu matak hal ieu pangpangna ku hidep kudu diterangkeun sing jentre, supaya anu palercaya ka Allah satekah polah migawe hal-hal nu hade, anu aya paedahna pikeun balarea.

⁹ Tapi mun aya anu ngabantah ku alesan-alesan anu gejul, atawa mun aya anu nyabit-nyabit turunan, anu pasea atawa gelut ku hal Hukum Agama Yahudi, singkiran bae da taya gunana, taya untungna.

¹⁰ Jelema anu mecah belah jamaah pepelingan sakali, dua kali, teu ngadenge keneh mah tinggalkeun ulah dideukeutan deui,

¹¹ sabab tetela ana kitu mah geus ingkar. Ciri yen manehna salah, kapan eta kalakuanana kitu teh dosa.

¹² Bapa arek ngajurung Artemas atawa Tihikus ka dieu; lamun geus datang, hidep sabisa-bisa kudu buru-buru nepungan ka bapa di Nikopolis, sabab bapa arek nganjrek di dinya satungtung usum tiris.

¹³ Senas ahli hukum tea jeung Apolos, bantu sakuat-kuat supaya bisa bral ngayakeun perjalanan, urus bekelna sing cukup.

¹⁴ Batur-batur urang saagama sina dialajar parigel kana panggawe hade, sangkan nyukupan anu enya-nya dipikabutuh. Harirupna ulah nepi ka teu guna.

¹⁵ Aya salam keur hidep ti dulur-dulur anu reureujeungan jeung bapa. Salam deuih ti bapa ka dulur-dulur sakapercayaan. Mugia anu di darieu meunang berkah ti Allah.

Wassalam, Paulus

Filemon

1 ¹ Kaula Paulus, anu keur dibui ku karana Kristus Yesus, sareng Timoteus dulur urang. Nyeratan ka mitra sareng rekan kaula Pilemon,

² ka jamaah anu kempelanana di bumi anjeun; ka Nyi Apia, sareng ka Arhipus batur saperjuangan.

³ Mugi di dieu sadayana aya rahmat rahayu ti Allah Rama sareng ti Gusti Yesus Kristus.

⁴ Saderek Pilemon! Unggal kaula neneda ka Allah, anjeun ku kaula sok diunjukkeun. Kaula muji sukur ka Allah,

⁵ reh kaula nguping yen anjeun estu percaya ka Gusti Yesus, sareng mikanyaah ka sadaya umat Allah.

⁶ Dina paneda kaula nyuhunkeun, mugi perkawis urang jadi dulur sakapercayaan teh sing matak urang langkung surti ngalenyepan berkah-berkah anu katampi ku urang anu anut ka Kristus.

⁷ Kanyaah anjeun ka dulur-dulur saagama teh estu matak bingah sareng ngareugreugkeun hate kaula, sareng nyenangkeun hate sadaya umat Allah.

⁸ Ku margi kitu, dumeh kaula dulur anjeun anu sami-sami anut ka Kristus, tiasa bae

kaula marentahkeun anu kedah dijalankeun ku anjeun.

⁹Nanging paliyas ari marentah mah da ka anjeun teh nyaah. Ieu mah Paulus duta Kristus anu keur dibui ku karana Anjeunna teh mung seja aya anu disuhunkeun

¹⁰perkawis Onesimus, anu parantos jadi anak kaula, lantaran parantos ngiring percaya ka Kristus. Margi sajeroning keur dipanjara teh kaula parantos jadi bapana dina hal karohanian.

¹¹Onesimus anu kapungkur taya hartosna keur anjeun, ayeuna mah malah ageung hartosna teh, boh keur anjeun boh keur kaula.

¹²Ayeuna Onesimus teh rek diwangsulkeun deui ka anjeun, kitu ge hate kaula asa kabawa.

¹³Kawitna mah bade ditahan sina ngabantu ka kaula anu eukeur dipanjara ku karana Injil Kasalametan, etang-etang gegentos anjeun.

¹⁴Nanging kaula taya seja mawa karep bisi anjeun teu satuju. Da kahayang mah anjeun midamel kasaeun teh ulah ku karana dipaksa ku batur, nanging ku karana suka pribadi.

¹⁵Manawi nu matak Onesimus kantos pisah heula ti anjeun teh nya eta supados kapimilik deui salamina,

¹⁶mung ayeuna mah sanes sapertos bujang deui, harkatna parantos langkung ti bujang. Tegesna parantos pantes jadi dulur kanyaah

lantaran percaya ka Kristus, anu ageung tulungna ka kaula! Parantos puguh deui ari pikeun anjeun mah, engke bakal ageung tulungna teh, boh saperti bujang boh saperti dulur anu tunggal percaya ka Gusti!

¹⁷ Ku hal eta, ari leres mah anjeun ngangken kaula kanca saagama, Onesimus teh mugi ditampi lir nampi kaula.

¹⁸ Bilih bae kapungkur aya kalepatanana, atanapi aya hutangna, tempuhkeun ka kaula bae.

¹⁹ Tah ieu kaula nyerat kieu atuh di dieu: Kaula Paulus, anu pimayareunana. (Teu kedah disabit hal anjeun aya hutang ka kaula mah, nya eta hirup anjeun anu anyar saparantos jadi urang Kristen.)

²⁰ Demi Gusti, tulungan kaula dina perkawis ieu, senangkeun hate kaula, dulur anjeun saiman dilebet Kristus!

²¹ Nu mawi nyeratan oge lantaran percaya anjeun bakal kersa nyumponan panuhun kaula, malah anu langkung ti eta.

²² Sajabi ti kitu kaula hayang dipangnyadiakeun kamar di dieu, lantaran aya pangarep-ngarep yen Allah bakal ngamakbul kaula bisa ka dieu deui sakumaha paneda aranjeun.

²³ Aya salam ka anjeun ti Epapras anu reureujeungan dipanjara jeung kaula ku lantaran percaya ka Yesus Kristus,

²⁴ kitu deui ti rekan-rekan kaula: Markus, Aristarkus, Demas, sareng Lukas.

²⁵ Mugia aranjeun di dieu ginanjar rahmat Gusti Yesus Kristus. Wassalam, Paulus

Ibrani

1 ¹Jaman baheula Allah sering ngandika ka karuhun urang, make rupa-rupa cara, ditepikeunana ku nabi-nabi.

²Ayeuna, dina jaman ahir, ngandika-Na ka urang ku perantaraan Putra-Na, anu geus digadangkeun bakal diserenan hak kana saniskara hal. Allah ngajadikeun langit jeung bumi oge ku perantaraan Putra-Na,

³anu nyumiratkeun cahaya gumilang kamulyaan Mantenna, sarta anu kaayaana-Na nyeples Allah ku manten. Anjeunna murba ka sajagat raya ku kakawasaan pangandika-Na. Sanggeus nyucikeun manusa tina dosana, Anjeunna linggih di sawarga, di tengeneun Allah Nu Maha Kawasa.

⁴Allah ngajungjung Putra-Na leuwih ti batan ka para malaikat. Jenengan anu dipaparinkeun ka Putra-Na leuwih agung ti batan ngaran-ngaran malaikat.

⁵Taya hiji malaikat anu ku Allah ditimbangan kieu, "Hidep Putra Ama. Ayeuna Ama jadi Rama Hidep." Hal ngeunaan malaikat, Allah henteu ngadawuh, "Kami bakal jadi Rama-Na, Anjeunna bakal jadi Putra Kami."

⁶Waktu Allah ngutus eta Putra cikal, Mantenna nimbalan kieu, "Malaikat Allah kabeh kudu nyembah ka Anjeunna."

⁷Anu ngeunaan malaikat mah kieu timbalana-Na, "Malaikat-malaikat-Na ku Mantenna dijadikeun angin, abdi-abdi-Na dijadikeun seuneu hurung."

⁸Ari ngeunaan Putra-Na, kieu dawuhan Allah, "Karajaan Hidep, ya Allah, pingadegeun salalanggengna. Hidep ngereh reujeung adil.

⁹Hidep mikasuka anu bener, mikagiruk anu salah. Eta sababna Hidep dipilih ku Ama, Allah Hidep, disukakeun ku harkat luhur, ngungkulan batur-batur."

¹⁰Dawuhana-Na deui, "Ya Pangeran, mimitina Hidep ngajadikeun bumi, sarta ngajadikeun langit ku metakeun panangan.

¹¹Eta kabeh bakal musna, bakal bobo cara lawon, demi Hidep mah bakal tetep aya.

¹²Sakuliah alam ku Hidep bakal ditilepan kawas pakean, bakal disalin lir ganti baju. Hidep mah moal barobah, bakal jumeneng salalanggengna."

¹³Taya hiji malaikat-Na anu ku Allah didawuhan kieu, "Hidep geura calik katuhueun Ama, nepi ka musuh-musuh Hidep ku Ama dijieun jojodog tincakeun Hidep."

¹⁴Lamun kitu, naon ari malaikat? Malaikat-malaikat mah roh anu ngawula ka Allah, anu ku Mantenna diutus pikeun ngabarantu jelema-jelema anu bakal nampa kasalametan.

2¹ Ku sabab kitu urang kudu beuki saregep kana pangajaran bener anu geus asup

kana ceuli urang, supaya urang henteu palid ku anu teu puguh.

² Pesen-pesen anu ditepikeun ku para malaikat ka karuhun urang teh tetela benerna, jadi saha-saha anu teu nurut kana hal eta bakal meunang hukuman anu satimpal.

³ Jadi, lamun urang henteu malire kana eta pisalameteun anu luhur ajenna, kumaha rek bisa lolos tina hukuman? Anu mimiti ngembarkeun hal eta teh Gusti ku anjeun, geus kitu ku anu ngadarengena ditepikeun ka urang bari ditetelakeun yen bener.

⁴ Panyaksi maranehna malah dikuatan ku Allah, ku jalan mintonkeun rupa-rupa kaahengan, mujijat-mujijat, jeung ku jalan maparin kurnia-kurnia anu asal ti Roh Suci, numutkeun kumaha kersa-Na.

⁵ Dunya anyar, anu ku urang keur dipicatur, ku Allah henteu dikawasakeun ka para malaikat,

⁶ sabab ceuk ungel salah sahiji bagian Kitab Suci kieu, "Manusa teh naon, nun Allah, nu mawi dipikaemut? Manusa teh mung manusa, ku Gusti dugi ka diperhatoskeun!

⁷ Mung sakedap ku Gusti disina langkung handap ti batan para malaikat. Saparantos kitu mah dimakutaan ku kamulyaan sareng kaagungan,

⁸ ku Gusti disina murba kana saniskara." Disebutkeun yen manusa ku Allah disina

"murba kana saniskara"; eta tetela nuduhkeun yen anu dipurba ku manusa teh sagala rupa. Ngan ayeuna mah urang tacan ningal manusa murba kana saniskara teh.

⁹Tapi urang terang aya anu nyepeng kawasa kitu, nya eta Yesus. Anjeunna ku Allah disina leuwih handap sakeudeung ti batan para malaikat, sarta disina pupus jadi gaganti sakumna manusa, ku tina asihna Allah ka manusa. Urang terang, ku sabab Anjeunna geus nemahan pupus jeung nandangan sangsara, Anjeunna geus aya dina kaagungan jeung kamulyaan.

¹⁰Memang kitu dikersakeunana ku Allah anu ngajadikeun jeung miara saniskara, Yesus teh disina sampurna ku jalan sangsara heula, supaya iasa nyandak pirang-pirang manusa anu bakal milu mulya saperti Anjeunna. Sabab Yesus teh anu nuyun manusa supaya salamet.

¹¹Yesus nyucikeun manusa tina dosa-dosana, ku jalan kitu Anjeunna jeung sakur anu disucikeun dosana jadi sa-Rama, sarta ku lantaran geus sa-Rama, Yesus henteu lingsemeun ngangken saderek ka maranehna.

¹²Hal eta nyata dina piunjuk-Na ka Allah, "Jenengan Ama sumeja dikenalkeun ka sadaya dulur-dulur, bade dipuji dina riunganana."

¹³Aya deui pilahir-Na, kieu, "Kami ngagantungkeun pangharepan ka Allah." Ieu

deui pilahir-Na, "Ieu Kami, jeung anak-anak paparin Allah."

¹⁴ Ku lantaran jelema-jelema anu ku Anjeunna disebut anak teh mahluk tina sipat daging jeung getih, Yesus ngajadikeun salira-Na sasipat jeung maranehanana, hirup Anjeunna sakumaha hirup maranehanana, sarta manah-Na iklas nyorang pupus, supaya ku jalan kitu iasa ngabinasakeun Iblis anu kawasa kana maot,

¹⁵ sarta ku jalan kitu Anjeunna iasa ngabebaskeun manusa, anu saumur hirupna dikukuntit ku kasieun, sieun maot.

¹⁶ Tetela anu dibelaan ku Anjeunna teh lain para malaikat, tapi turunan Ibrahim, sakumaha anu disebutkeun dina Kitab Suci.

¹⁷ Ieu hartina dina sagala hal Anjeunna kudu jadi sarua jeung saderek-saderek-Na tea, supaya iasa jadi Imam Agung anu satia jeung pinuh ku sipat welas asih, anu ngalalayanan Allah pikeun mangpaat maranehanana, sangkan dosa-dosa maranehna dihampura.

¹⁸ Ku jalan kitu Anjeunna iasa nulung ka sakur anu keuna ku cocoba, lantaran Anjeunna oge geus nandangan cocoba jeung sangsara.

3¹ Dulur-dulur sasama Kristen! Aranjeun ge geus disalaur ku Allah. Puseurkeun hate ka Yesus, anu ku Allah diutus jadi Imam Agung agama anutan urang.

² Yesus satia ka Allah, anu ngangkat Anjeunna nyepeng eta padamelan, saperti Musa anu satia nohonan papancen di gedong Allah.

³ Tapi Yesus leuwih agung ti batan Musa, ibaratna nu nyieun imah leuwih diajenan ti batan imah jieunna.

⁴ Imah tangtu aya anu nyieunna, ari saniskara sajagat raya dipidamelna ku Allah.

⁵ Musa satia ngawula di gedong Allah, bari ngutarakeun hal-hal anu diandikakeun ku Allah ngeunaan jaman nu bakal datang.

⁶ Tapi kasatiaan Kristus mah kasatiaan nu jadi Putra, anu kagungan rasa tanggung jawab perkara gedong Allah. Ari nu disebut gedong Allah nya eta urang, lamun urangna tetep junun kana hal anu dijieun pangharepan.

⁷ Jadi, sakumaha nu diandikakeun Roh Suci, nya eta, "Lamun maraneh poe ieu ngadareng gentra Allah,

⁸ ulah basangkal cara karuhun maraneh, ngalawan ka Allah, waktu maranehna ngadoja ka Mantenna di gurun keusik.

⁹ Maranehanana ka Kami ngadoja, nyoba, timbalan Allah, padahal maranehna geus narenjo anu ku Kami dipigawe salila opat puluh taun.

¹⁰ Ku sabab kitu Kami jadi ambek, nepi ka nimbalan kieu, leu jelema-jelema teh daroraka sapapanjangna, arembungeun bae ngagugu parentah-parentah Kami.

¹¹Awahing ku ambek Kami sumpah, Maranehanana moal jadi diasupkeun ka tanah anu ku Kami dijangjikeun, ku Kami moal dibere reureuh!"

¹²Dulur-dulur sakapercayaan! Sing ati-ati, ulah aya anu boga hate jahat jeung teu percayaan kawas kitu nepi ka nukangan Allah anu jumeneng.

¹³Sabalikna, supaya ulah nepi ka aya anu kabengbat ku dosa nepi ka jadi jelema jahat, kudu silih tulungan unggal-unggal poe, salila hirup di jaman anu dina Kitab Suci disebut "Poe ieu".

¹⁴Sabab urang teh kabeh geus jadi kanca-kanca Kristus, asal pengkuh nepi ka ahir nyekel kayakinan anu geus jadi cecekelan ti awalna.

¹⁵Sing aringet, kumaha ceuk Kitab Suci tea, "Lamun maraneh poe ieu ngadarengé gentra Allah, ulah basangkal cara karuhun maraneh, ngalawan ka Allah."

¹⁶Jelema-jelema anu mana anu ngadarengé gentra Allah tapi ngaralawan teh? Nya eta jelema-jelema anu ku Musa dibawa budal ti Mesir tea, kabeh.

¹⁷Ka saha Allah bendu nepi ka opat puluh taun teh? Ka jelema-jelema anu daroraka tea, nepi ka maranehanana tinggolepak maraot di gurun keusik.

¹⁸Timbalan Allah anu ungelna, "Maranehna moal dibikeun arasup ka tanah keur

tempat reureuhna, sanajan ku Kami geus dijangjikeun" ka saha ditujulkeunana? Ka jelema-jelema anu ngaralawan tea.

¹⁹ Jadi eces, pang maranehna teu kungsi arasup ka eta tanah teh lantaran teu palercayaeun.

4 ¹ Tempat reureuh anu dijangjikeun ku Allah teh pikeun urang oge. Urang oge bakal dipaparin tempat reureuh. Anu matak kudu ati-ati ulah aya ti aranjeun anu kasampak henteu layak asup ka eta tempat reureuh.

² Sabab urang oge geus ngadarengé wawaran Injil Kasalametan saperti maranehna. Ngan pikeun maranehna mah eta wawaran teh teu jadi mangpaat, lantaran ngan dapon didarengé, henteu dipercaya.

³ Sabalikna ku urang mah reureuh anu dijangjikeun ku Allah teh bakal kasorang, sabab urang mah percaya. Ieu cocog jeung dawuhan Allah anu kieu tea, "Awahing ku bendu Kami sumpah: Maranehna moal jadi diasupkeun ka tanah anu ku Kami dijangjikeun teh, ku Kami moal dibere reureuh!" Kitu dawuhana-Na, sanajan padamelana-Na mah geus rengse ti barang Mantenna ngajadikeun alam dunya.

⁴ Ngeunaan hal poe nu katujuh aya kateranganana dina Kitab Suci, kieu, "Dina poe nu katujuh Allah liren tina sagala padamelana-Na."

⁵Tina hal ieu disebutkeun deui kieu, "Maranehna moal jadi diasupkeun ka tanah anu ku Kami dijangjikeun teh, ku Kami moal dibere reureuh."

⁶Maranehna, anu pangheulana ngadarengé wawaran Injil Kasalametan teu kungsi arasup ka tempat reureuh tea, lantaran teu palercayaeun. Jadi eces, aya jelema-jelema sejen anu diidinan arasup ka dinya.

⁷Sabab Allah geus ngayakeun hiji poe deui anu disebut "Poe ieu". Sanggeus mangalam-alam, hal ieu ku Allah diandikakeun deui ku perantaraan Daud, ayat Kitab Sucina sakumaha anu tadi dipetik, "Lamun poe ieu maraneh ngadarengé gentra Allah, ulah basangkal."

⁸Upama baheula Yosua kungsi mah mawa maranehna reureuh di tanah anu dijangjikeun tea, Allah moal nyebat-nyebat deui hal poe anu hiji deui.

⁹Jadi eces aya keneh poe reureuh anu dijangjikeun pikeun umat Allah, saperti Allah liren dina poe nu katujuh.

¹⁰Sabab saha-saha anu geus asup ka tempat reureuh anu dijangjikeun ku Allah, bakal reureuh tina sagala pagaweanana, saperti Allah oge liren tina sakabéh padamelana-Na.

¹¹Ku sabab kitu urang kudu enya-nya, supaya bisa asup ka eta tempat, ulah nepi ka gagal lantaran wangkelang cara maranehna.

¹²Pangandika Allah teh nya hirup, nya kuat, tur leuwih seukeut ti batan pedang nu seukeut kenca katuhu, sanggup nusuk nepi kana nyawa jeung jiwa, tembus kana tulang sandi jeung sungsum, bisa maca pikiran jeung angen-angen manusa.

¹³Taya hiji hal anu bisa nyamuni ti Allah, kabeh mahluk eces nonggerak katingalieun. Ka Mantenna urang kabeh kudu nyanggakeun tanggung jawab kalakuan.

¹⁴Ku sabab kitu sing pageuh urang nyekel pangakuan yen percaya. Sabab urang boga Imam Agung anu luhur, anu geus lebet nepi ka payuneun Allah pisan, nya eta Yesus, Putra Allah.

¹⁵Imam Agung urang teh lain imam anu tara ngaraskeun kahengkeran-kahengkeran urang. Sabalikna malah, lantaran Anjeunna ge geus nyorang nandangan sagala dodoja cara urang, ngan ari Anjeunna mah teu kagungan dosa.

¹⁶Ku sabab eta hayu urang ngadeuheus bari reugreug hate ka Allah anu sipat kurnia. Mantenna tangtu mikawelas jeung maparin rahmat pitulung samangsa urang perlu ku pitulung Mantenna.

5¹Sakur imam agung dipilihna ti sasama manusa, diangkat pikeun jadi wawakil sasamana manusa ngalayanan Allah, kapancenan ngahaturkeun pangbakti-

pangbakti jeung kurban-kurban panebus dosa.

² Ku sabab dirina oge rea kalemahanana, imam agung bisa lemah lembut ka jelema anu taya kanyaho jeung rea salahna.

³ Ku sabab dirina ge sipat lemah, ngurbanna teh lain ngan pikeun nebus dosa jalma rea bae, tapi keur dirina oge.

⁴ Imam agung teu aya anu ngajenengkeun maneh, sabab kudu aya panyaur heula ti Allah, saperti Harun contona.

⁵ Kristus oge kitu, jadi Imam Agung teh henteu ngangkat anjeun, tapi dijenengkeun ku Allah. Kieu dawuhan Allah ka Anjeunna, "Hidep Putra Ama, poe ieu Ama jadi Rama Hidep."

⁶ Dina kasempetan sejen kieu dawuhan Allah, "Hidep jadi Imam langgeng saperti Imam Melkisidik."

⁷ Waktu keur jumeneng keneh di ieu bumi, Yesus sasambat bari medal cisoca ka Allah, anu iasa ngaluputkeun Anjeunna tina ancaman pati. Ku sabab rendah manah jeung ajrih, paneda-Na ku Allah dikabul.

⁸ Yesus sanajan Putra Allah, tumut sarta sadrah nandangan sangsara.

⁹ Ku sabab kitu sanggeus dijadikeun sampurna, Yesus teh jadi sumber kasalametan jelema-jelema anu aranut ka Anjeunna,

¹⁰ sarta ku Allah diembarkeun jadi Imam Agung golongan Melkisidik.

¹¹ Hal Yesus jadi Imam Agung, loba anu perlu diterangkeun, tapi hese nerangkeunana, lantaran aranjeun kendor kana ngarti.

¹² Geus sakitu lilana dialajar dina hambalan kahiji pangajaran-pangajaran ti Allah, kuduna mah ayeuna geus jaradi guru tina hal eta. Ari pek masih keneh kudu diajar ku batur, can bisa meuweung anu teuas-teuas, kakara bisa kana susu.

¹³ Anu disusuan keneh mah orok, anu tacan boga pangalaman, tacan nyaho salah jeung bener.

¹⁴ Kadaharan anu teuas-teuas mah ngan pikeun anu geus cukup umur, anu geus boga pangalaman bisa ngabedakeun mana nu hade mana nu jahat.

6 ¹ Ayeuna hayu urang mancat tina hambalan kahiji, urang teruskeun kana pangajaran-pangajaran Kristen saterusna, sing nepi ka asak. Ulah ngungucel bae pangajaran dasar anu ngajarkeun hal kudu eureun tina kalakuan nu taya mangpaatna, hal kudu percaya ka Allah,

² hal baptis, hal numpangan leungeun ka batur, hal pihudangeunana anu geus maraot, jeung hal hukuman langgeng.

³ Urang maju! Ka nu leuwih luhur! Mugia Allah ngawidian!

⁴ Sabab lamun jelema geus ninggalkeun imanna, bisa ditungtun deui kumaha? Tadina maranehna geus araya dina caangna Allah, geus ngarasa genah-genahna kurnia-kurnia Allah ti sawarga, geus narampa Roh Suci,

⁵ tina pangalamanana geus nyarahoeun yen pangandika Allah teh hade, geus barisa ngarasakeun kurnia-kurnia jaman nu bakal datang.

⁶ Ari pek malundur deui! Pamohalan bisa diajak tobat deui, lantaran maranehanana geus nyalibkeun deui Putra Allah bari dihihina di hareupeun jalma rea.

⁷ Taneuh anu sering nyeuseup cihujan lantaran sering kahujanana, pepelakanana jaradi, nguntungkeun ka nu melakna, tandana diberkahan ku Allah.

⁸ Tapi lamun anu jaradi di eta tanah teh areuy-areuyan jeung cucuk-cucukan, geus tangtu taya mangpaatna, anu engkena bakal disapa ku Allah, tuluy diduruk nepi ka beak.

⁹ Dulur-dulur! Sanajan kecap-kecap sim kuring sakieu resagna, ari hate mah yakin aranjeun teh geus narampa rahmat anu pangajina leuwih, anu jadi sabagian tina kasalametan aranjeun.

¹⁰ Allah teh lain anu sok jalir. Mantenna moal lali ka anu geus dipigawe ku aranjeun, nya kitu deui kana kanyaah aranjeun ka Mantenna ku jalan nulungan ka dulur-dulur sakapercayaan, nepi ka ayeuna.

¹¹ Kacida diarep-arepna muga aranjeun pengkuh nepi ka cacapna, supaya hal anu keur diarep-arep ku aranjeun teh laksana katarima.

¹² Ulah mumulan, kudu nulad ka jelema-jelema anu geus narampa hal anu dijangjikeun ku Allah lantaran percaya, sarta nunggu-nunggu kalayan sabar.

¹³ Waktu Allah ngadamel perjangjian ka Ibrahim, nganggo sumpah yen bakal ngalaksanakeun jangji-Na. Ku sabab teu aya anu leuwih luhur ti Allah, sumpah-Na nyebat jenengan ku manten.

¹⁴ Dawuhana-Na, "Kami sumpah, maneh bakal diberkahan jeung dibere pirang-pirang turunan."

¹⁵ Ibrahim sabar ngantosan eta jangji. Ku sabab kitu eta jangji Allah teh dilaksanakeun ka anjeunna.

¹⁶ Jelema lamun sumpah, pikeun ngukuhkeun sumpahna teh bari nyebut demi si Anu, anu saluhureunana, supaya pacental-centalna eureun.

¹⁷ Allah ngaraos perlu mintonkeun kaestuana-Na ka sakur anu dipaparin jangji, pikeun nandakeun yen jangji-Na moal robah, eta sababna jangji-Na dikuatkeun ku sumpah.

¹⁸ Ku sabab kitu ieu dua hal teh, jangji jeung sumpah-Na, ngalantarankeun Mantenna moal kersa barobah, moal kersa jalir. Pikeun anu nyalindung ka Mantenna, sumpah Mantenna

teh jadi pamageuh pangharepanana yen jangji Mantenna tangtu dilaksanakeun.

¹⁹ Eta pangharepan urang kitu teh lir jangkar anu nanceb jero, jadi pamageuh hirup urang nepi ka urang ngarasa aman. Eta jangkar pangharepan teh nembus reregan ka Kamar Pangsucina di Bait Allah di sawarga.

²⁰ Yesus geus lebet ka dinya heulaeun urang, pikeun urang, jadi Imam Agung urang salalanggengna, saperti Melkisidik.

7 ¹ Melkisidik teh raja nagara Salem jeung jadi imam Allah Nu Maha Agung. Waktu Ibrahim mulih jurit tas ngelehkeun raja-raja, dipapagkeun ku Melkisidik jeung diberkahan.

² Ku Ibrahim dihaturan barang jarahan saperpuluhna. (Jenengan Melkisidik, kahiji hartina "Raja Kaadilan"; jeung ku sabab anjeunna raja ti nagara Salem, oge harti jenenganana teh "Raja Karapihan".)

³ Hal ramana, ibuna, karuhun-karuhunna, teu aya kateranganana; hal dibabarkeunana, hal pupusna, oge teu aya kateranganana. Sarua halna jeung Putra Allah, sarta tetep jadi imam salalanggengna.

⁴ Tembong tetela kumaha agungna Melkisidik, nepi ka ku Ibrahim, karuhun urang anu kamashur, dihaturan saperpuluh tina barang jarahan perang.

⁵ Dina Kitab Hukum Agama aya katangtuan, imam-imam turunan Lewi kudu narik

perpuluhan pangasilan urang Israil,
dulur-dulurna keneh papada turunan Ibrahim.

⁶ Melkisidik lain turunan Lewi, tapi narima
perpuluhan ti Ibrahim sarta ngaberkahan ka
anjeunna, padahal Ibrahim teh jelema anu
geus meunang jangji-jangji ti Allah.

⁷ Geus teu sak deui, anu ngaberkahan
teh harkatna leuwih luhur ti batan anu
diberkahanana.

⁸ Imam-imam anu narik perpuluhan tea
kabeh mahluk anu keuna ku ajal. Sabalikna,
anu nampi perpuluhan ti Ibrahim, Melkisidik
tea, tetep hirup. Kitu ditetelakeunana ku
Kitab Suci.

⁹ Waktu Ibrahim ngahaturkeun perpuluhan
ka Melkisidik, meunang oge disebutkeun, yen
Lewi anu turunanana bakal narik perpuluhan
ti urang Israil oge milu ngahaturkeun eta
perpuluhan liwat Ibrahim.

¹⁰ Waktu Ibrahim dipapagkeun ku Melkisidik,
Lewi tacan lahir, tapi sanajan kitu ge beunang
disebutkeun geus aya di jero salira Ibrahim,
karuhunna.

¹¹ Kitab Hukum Agama diturunkeunana ka
urang Israil dina kaimaman Lewi. Kaimaman
Lewi dijalankeunana henteu sampurna, ku
sabab kitu kudu diganti ku imam ti golongan
sejen, ti golongan Melkisidik, lain ti golongan
Harun.

¹² Beda kaimaman tangtu beda deui
aturanana.

¹³ Anu dimaksud di dieu nya eta Gusti urang. Anjeunna ti kaom sejen. Ti kaom Anjeunna teu aya anu kungsi jadi imam.

¹⁴ Geus teu aya nu bireuk deui, Gusti urang mah ti kaom Yuda, kaom anu dina hal kaimaman ku Musa henteu disabit-sabit.

¹⁵ Hal ieu jadi leuwih eces sanggeus aya hiji imam sejen anu kawas Melkisiridik,

¹⁶ anu dijenengkeunana lain ku aturan manusa, tapi ku kanyataan hirup-Na anu kawasa jeung teu aya panganggeusanana.

¹⁷ Sabab dina Kitab Suci disebut kieu, "Hidep jadi Imam langgeng, ti golongan Melkisiridik."

¹⁸ Ku sabab kitu aturan anu heubeul teh geus teu dipake, lantaran tetela teu aya dayana, teu aya gunana.

¹⁹ Sabab taya sarupa hal anu bisa disampurnakeun ku Hukum Musa. Ayeuna geus aya gagantina, anu mere harepan anu leuwih mencrang, anu bakal ngadeukeutkeun urang ka Allah.

²⁰ Jeung deui gagantina teh dikuatkeun ku sumpah Allah. Waktu imam-imam sejen diangkat, sumpah kitu henteu aya.

²¹ Tapi waktu Yesus dijenengkeun jadi Imam, dikukuhkeun ku sumpah Allah, dawuhana-Na, "Pangeran sumpah, sumpah-Na moal barobah, Hidep jadi Imam langgeng."

²² Ku jalan kitu Yesus teh jadi tanggulan tina hiji perjangjian anu leuwih pangajina.

²³ Bedana deui, imam-imam sejen mah loba, ganti-ganti, taya anu terus lantaran kapegat ku ajal.

²⁴ Yesus mah jumeneng terus salalanggengna, kaimamana-Na teu diganti ku saha-saha.

²⁵ Ku lantaran kitu Yesus salawasna iasa nyalametkeun manusa anu datang ka Allah liwat Anjeunna, sabab Anjeunna, anu jumeneng salalanggengna bakal mangmundutkeun kasalametan manusa ka Allah.

²⁶ Nya Yesus Imam Agung anu dipikabutuh ku urang teh. Anjeunna mah suci, tanpa cela, tanpa dosa, geus dipisahkeun ti manusa anu dosa, sarta geus diangkat ka tempat luhureun sakabeh langit.

²⁷ Anjeunna teu cara imam-imam agung sejen anu kudu nyieun kurban pikeun nebus heula dosana sorangan terus nebus dosa jalma rea. Ngan sakali bae Yesus ngahaturkeun kurban teh, nya eta waktu ngurbankeun salira-Na ku anjeun.

²⁸ Imam agung anu diangkat nurutkeun katangtuan-katangtuan Hukum Musa, kabahanana oge henteu sampurna. Ari Putra Allah, anu diangkat beh dieueun Hukum eta, diangkatna jadi Imam Agung sanggeus dijadikeun sampurna keur salalanggengna, dikukuhkeun ku jangji Allah anu dikuatan ku sumpah Mantenna.

8¹ Poko anu dicaritakeun bieu nya eta:
Urang boga Imam Agung, anu linggih
di tengeneun tahta Raja Nu Maha Luhur di
sawarga.

² Anjeunna nyepeng damel sakumaha Imam
Agung di Kamar Pangsucina, di jero Kemah
Tepangan anu sajatina, anu diadegkeun ku
Allah ku manten, lain ku jelema.

³ Sakumaha kamistian Imam Agung kudu
nyanggakeun pangbakti-pangbakti jeung
ngayakeun kurban sato ka Allah, Imam Agung
urang oge kitu, kudu aya anu ku Anjeunna
dihaturkeun.

⁴ Keur jumenengna di dunya, Anjeunna
henteu jadi Imam, lantaran geus aya
imam-imam anu kawajibanana nyanggakeun
pangbakti-pangbakti anu geus ditangtukeun
ku Hukum Agama urang Yahudi.

⁵ Tapi kawajiban imam anu dijalankeun ku
maranehanana saenyana ngan tiruan jeung
kalangkang ti anu dijalankeun di sawarga,
sakumaha anu ku Allah diandikakeun ka
Musa waktu anjeunna dipiwarang ngadamel
Kemah Tepangan tea. Dawuhan Allah, "Inget!
Dijieunna kudu cocog jeung conto anu ku
Kami ditembongkeun ka maneh di luhur
gunung."

⁶ Tapi kawajiban imam anu dijalankeun ku
Yesus mah leuwih luhur pangajina ti batan
kawajiban maranehanana, sabab perjangjian
anu ku Anjeunna diayakeun antara Allah

jeung umat-Na pangajina leuwih luhur,
lantaran eusina ngajangjikeun hal-hal anu
leuwih nyenangkeun.

⁷ Lamun dina perjangjian anu kahiji teu aya
kakuranganana mah geus tangtu teu perlu
aya perjangjian anu kadua.

⁸ Tapi Allah mendakan kasalahan ti umat-Na,
nepi ka ngadawuh kieu, "Engke aya hiji
mangsa, dawuhan Pangeran, Kami rek nyieun
hiji perjangjian anu anyar, pikeun urang Israil
jeung urang Yuda.

⁹ Eusina beda ti perjangjian Kami ka
karuhun-karuhunna waktu Kami nungtun
maranehanana budal ti Mesir. Maranehanana
geus ingkar tina perjangjian Kami, ku Kami
moal dipalire deui.

¹⁰ Ayeuna, kieu perjangjian Kami engke
ka urang Israil di mana geus cunduk
waktuna, dawuhan Pangeran. Hukum Kami
sina ngenggon dina batinna, ditulis dina
hatena. Kami nu jadi Allah maranehanana,
maranehanana bakal jadi umat Kami.

¹¹ Teu perlu maranehanana ngajar ka
sasama wargana, atawa mamatahan ka
dulurna, Kudu nyaho ka Allah. Sabab kabeh,
gede, leutik, bakal warawuheun ka Kami.

¹² Dosa-dosana bakal dihampura, sagala
kasalahanana moal diinget-inget deui."

¹³ Ku sabab Allah geus ngedalkeun jangji
nu anyar, jangji nu ti heula ku Mantenna

dianggap geus buruk; sagala rupa anu geus buruk bakal tereh euweuh.

9¹Perjangjian anu kahiji ngabogaan aturan-aturan ibadah, jadi kudu aya tempat ibadah anu dijieun ku manusa.

²Seug nyieun kemah, anu bagian hareupna disebut Tempat Suci. Di dinya aya suku lampu jeung meja anu diteundeunan roti haturkeuneun ka Allah.

³Tukangeun reregan anu kadua aya rohangan anu disebut Kamar Pangsucina.

⁴Di eta rohangan aya altar emas paranti ngukus seuseungitan, aya Peti Perjangjian anu dilapis ku emas tempat nyimpen: buli-buli emas anu dieusi manna, teteken Harun anu geus sirungan, jeung dua papan batu anu ditulisan sapuluh parentah Allah.

⁵Di luhur eta peti aya tiruan dua mukarabin, nya eta mahluk jangjangan, pikeun ngalambangkeun kahadiran Allah, jangjangna sina meber mayungan tempat paranti ngahampura dosa. Sakitu bae kateranganana, moal diwincik terus.

⁶Kitu diaturna eta tempat teh. Saban poe imam-imam arasup ka eta kemah, tapi ngan nepi ka bagian hareupna, netepan kawajibanana.

⁷Anu meunang asup ka bagian pangjerona ngan Imam Agung, eta ge ngan sataun sakali. Asupna mawa getih sanggakeuneun ka Allah,

pikeun nebus dosana heula terus nebus dosa jalma rea anu dilampahkeun teu karasa.

⁸ Maksud Roh Suci ngatur kitu teh ngajar, supaya jalma-jalma tarerang yen salila kemah bagian luar aya keneh, Kamar Pangsucina moal waka dibuka.

⁹ Ieu ngagambarkeun kaayaan jaman ayeuna. Tegesna, sagala pangbakti jeung kurban-kurban sato teh henteu bisa dipake nyampurnakeun hate jelema anu ngabaktina,

¹⁰ sabab anu dibaktikeunana ngan rupaning kadaharan, inuman jeung rupa-rupa upacara nyucikeun. Eta kabeh ngan aturan-aturan lahir, lakuna ngan nepi ka datangna waktu Allah ngayakeun parobahan anyar.

¹¹ Tapi Kristus geus sumping, jadi Imam Agung tina hal-hal anu hade, tur eta anu harade teh geus aya. Kemah tempat Anjeunna netepan kawajiban leuwih agung, leuwih sampurna, lain beunang nyieun manusa, lain ti ieu dunya nu beunang nyipta.

¹² Kristus lebetna ka Kamar Pangsucina ngan sakali tapi pikeun salilana. Waktu lebet henteu nyandak getih embe jalu atawa getih anak sapi haturkeuneun ka Allah. Anu dicandak-Na getih salira-Na ku anjeun, anu ngalantarankeun urang bisa disalametkeun keur salalanggengna.

¹³ Getih embe, getih sapi jalu jeung lebu anak sapi anu dijieun kurban beuleuman, dikepret-kepretkeun ka jelema anu ceuk

aturan agama jelema kotor, supaya kokotor dirina leungit beresih.

¹⁴Lamun getih jeung lebu sato tea bisa ngaberesihkeun kokotor diri manusa, geus komo deui getih Kristus! Ku jalan Roh anu langgeng Kristus ngurbankeun salira-Na ku anjeun ka Allah, jadi kurban anu sampurna. Getih Anjeunna ngaberesihkeun batin urang tina hal-hal anu taya mangpaatna, nepi ka urang bisa ngabakti ka Allah anu jumeneng.

¹⁵Ku hal eta, Allah ku jalan Kristus ngadamel perjangjian anu anyar, supaya sakur anu geus disaur ku Mantenna bisa nampa berkah-berkah langgeng beunang nyayagikeun Mantenna. Pang bisa kitu lantaran aya nu geus ngurbankeun nyawa nya eta Kristus, nu matak manusa bisa leupas tina kasalahan-kasalahanana anu dipigawe dina jaman perjangjian nu kahiji.

¹⁶Dina hal surat warisan kudu sidik heula yen anu nyieunna geus maot.

¹⁷Sabab sapanjang nu nyieunna hirup keneh mah surat warisanana tacan laku, lakuna lamun nu nyieunna geus maot.

¹⁸Eta sababna perjangjian Allah nu kahiji oge kudu disahkeun ku getih.

¹⁹Prakna kieu: Mimitina Musa nerangkeun heula sakabeh parentah Allah nu aya dina Kitab Hukum Agama. Geus kitu nyandak getih anak sapi jeung getih embe jalu dicampur cai, dikepret-kepretkeun kana Kitab Hukum jeung

ka sakabeh urang Israil. Ngepretkeunana make jukut hisop jeung bulu domba beunang ngabeureuman,

²⁰ bari saurna, "Ieu getih dipake ngukuhkeun perjajngjian Allah anu kudu ditarurut ku maraneh."

²¹ Eta getih dikepretkeun oge kana Kemah Tepangan jeung kana sakabeh parabot ngabakti, prakna kitu keneh.

²² Memang, nurutkeun Hukum Agama Yahudi, meh sagala rupa disucikeun ku getih, dosa oge bisa dihampura lamun geus aya getih anu ngocor kaluar.

²³ Kitu petana nyucikeun barang-barang anu ngalambangkeun hal-hal anu di sawarga. Ngan ari hal-hal anu di sawarga mah perlu ku kurban anu leuwih utama.

²⁴ Kristus henteu lebet ka Kamar Pangsucina anu dijieun ku jelema, anu ngan jadi lambang ti anu sajatina. Kristus mah lebet ka sawarga pisan, ngadeuheus ka Allah jadi wawakil urang.

²⁵ Imam Agung urang Yahudi saban taun kudu asup ka Kamar Pangsucina di Bait Allah mawa getih sato. Ari Kristus mah henteu kitu, jeung henteu nepi ka sababaraha kali ngurbankeun deui salira-Na,

²⁶ sabab lamun kitu, atuh ti sajleg aya dunya teh tangtu geus kacida seringna nandang kasangsaraan. Kapan geus bukti ayeuna, dina jaman ieu anu tereh beak, Anjeunna

sumpingna teh ngan sakali jeung keur salalanggengna, nyingkirkeun dosa ku jalan ngurbankeun salira-Na ku anjeun.

²⁷ Saban jelema kudu maot ngan sakali, tuluy dibawa ka pangadilan Allah.

²⁸ Kristus oge kitu, ngan sakali pupus, ngurbankeun salira-Na pikeun nebus dosa-dosa manusa. Anjeunna bakal sumping deui kadua kalina, lain rek nanggung deui dosa, tapi rek nyalametkeun jelema-jelema anu keur ngadarago sumping-Na.

10 ¹ Aturan-aturan anu diparentahkeun ku Hukum Agama urang Yahudi ngan jadi gambar anu samar-samar tina hal-hal anu harade nu bakal datang, lain anu saenyana tina hal eta. Saban taun kurban deui, kurban deui, teu eureun-eureun, nu dikurbankeunana kitu-kitu keneh. Jadi eta kurban-kurban anu diparentahkeun ku Hukum Agama teh kumaha rek bisa nyampurnakeun manusa anu datang rek ngabakti ka Allah?

² Upama enya eta anu ngabarakti teh dosana geus disucikeun, piraku terus bae ngarasa dosa, ngurbanna tangtu areureun.

³ Pang ngayakeun kurban saban-saban taun oge pikeun ngelingan yen maranehanana darosa.

⁴ Sabab memang getih sapi jeung getih embe jalu moal bisa dipake ngaleungitkeun dosa.

⁵ Eta sababna waktu Kristus rek lebet ka ieu dunya unjukan ka Allah: "Ama henteu mikahoyong kurban-kurban sareng pangbakti-pangbakti. Anu dipundut nya diri Putra pribadi.

⁶ Ama henteu seneng dihaturan kurban sato anu dibeuleum dina altar atanapi kurban-kurban panebus dosa.

⁷ Ieu piunjuk Putra, Sumangga, Abdi sumeja ngestokeun timbalan, nun Allah, sakumaha anu diserat perkawis Abdi dina Kitab Suci."

⁸ Dina eta piunjuk, Kristus mimitina nyaurkeun, "Ama henteu mikahoyong kurban-kurban sareng pangbakti-pangbakti; henteu seneng dihaturan kurban sato anu dibeuleum dina altar atanapi kurban-kurban panebus dosa." Kitu piunjuk-Na sanajan eta kurban-kurban anu dihaturkeun teh dikudukeun dina Kitab Hukum Agama.

⁹ Sanggeus eta, kieu piunjuk-Na deui, "Sumangga, Abdi sumeja ngestokeun timbalan, nun Allah." Ku karana eta, kurban-kurban anu heubeul teh ku Allah dileungitkeun, diganti ku kurban Kristus.

¹⁰ Yesus Kristus geus ngajalankeun hal anu dipundut ku Allah, ku sabab kitu urang kabeh geus diberesihkeun tina dosa ku jalan kurban salira Kristus ku anjeun, anu dijalankeunana ngan sakali pikeun salalanggengna.

¹¹ Sakur imam Yahudi netepan kawajiban imamna unggal-unggal poe, ngurban deui,

ngurban deui, nu dikurbankeunana kitu-kitu keneh. Kurban-kurbanna sama sakali teu bisa dipake ngaleungitkeun dosa.

¹² Tapi Kristus mah ngajalankeun kurbanna ngan sakali, kurban pamupus dosa, kurbanna laku pikeun salalawasna. Sanggeus ngajalankeun kurban Anjeunna linggih di tengeneun Allah,

¹³ sarta ayeuna keur ngantos lawan-lawan anu ku Allah bakal diserenkeun ka Anjeunna baris dijadikeun jojodog sampeana-Na.

¹⁴ Jadi Anjeunna mah ngan ku hiji kurban geus iasa nyampurnakeun manusa anu geus diberesihkeun tina dosa, keur salalanggengna.

¹⁵ Tina hal eta Roh Suci ge geus mere panyaksi, kieu saur-Na mimitina,

¹⁶ "Kieu perjangjian Kami engke ka maranehna di mana geus cunduk waktuna, dawuhan Pangeran. Hukum Kami sina ngancik dina batinna, ditulis dina hatena."

¹⁷ Saur-Na deui, "Dosa jeung kadorakaan-kadorakaanana ku Kami moal diinget-inget deui."

¹⁸ Ku sabab geus dihampura, geus teu perlu ngayakeun deui kurban panebus dosa.

¹⁹ Jadi, dulur-dulur, ku jalan Kristus pupus urang ayeuna meunang asup ka Kamar Pangsucina.

²⁰ Urang ku Anjeunna geus dipangmukakeun hiji jalan anu brasna kana hirup, jalan anu

nembus reregan Kamar Pangsucina nya eta salira Kristus ku anjeun.

²¹Urang boga hiji Imam Agung anu ngapalaan gedong Allah.

²²Ku sabab eta hayu urang sing deukeut ka Allah reujeung hate anu ikhlas, iman nu yakin, batin anu geus dikosongkeun tina rasa salah, jeung raga anu geus diberesihan ku cai anu ngagenclang.

²³Sing tigin kana pangharepan anu ku urang geus diaku, sing percaya Allah teh tigin nyepeng jangji-Na.

²⁴Sing silih titenan, silih ajak nyieun kahadean jeung nembongkeun kanyaah.

²⁵Ulah bosen-bosen kumpulan, ulah cara anu lian. Sabalikna anggur sing silih gedেকেun hate, sabab Poe pisumpingeunana Gusti geus beuki deukeut.

²⁶Sabab lamun urang geus dibere jalan anu bener tapi angger ngahajakeun dosa, geus moal aya deui kurban anu bisa mupus dosa.

²⁷Tinggal ngadago pitemaheunana nya eta Pangadilan anu pikasieuneun, jeung hurungna seuneu bendu Allah anu bakal ngahuru beak sakur anu ngalawan ka Mantenna!

²⁸Anu ngalanggar aturan-aturan Hukum Musa, sanggeus bukti kasalahanana sarta kasaksian ku duaan atawa tiluan, teu dibere ampun, dipaehan.

²⁹Geus komo deui anu ngahinakeun ka Putra Allah, anu ngarerendah getih perjangjian

Allah nya eta getih Kristus anu nyucikeun dirina tina dosa, anu ngahina ka Roh anu maparin rahmat! Pek gambarkeun, kumaha beuratna hukuman anu baris katampa!

³⁰ Sabab urang apal ka anu ngandika, "Kami moal teu ngabales, moal teu naur!"; jeung oge ka nu ngandika, "Pangeran bakal ngahakiman umat-Na."

³¹ Pikumahaeun teuing jelema anu dicerek ku panangan Allah anu jumeneng!

³² Sing aringet kana kaayaan aranjeun bareto. Harita, sanggeus aranjeun dicaangan ku caang ti Allah sanajan sering ngalakonan kasangsaraan teu burung tarabah.

³³ Kadang kala aranjeun dihihina jeung diteungteuinganan di hareupeun jalma rea, aya kalana deui aranjeun milu ngarasa prihatin ka batur anu oge dikitu-kitu,

³⁴ milu ngarasa sangsarana jelema-jelema anu dipanjara. Jeung waktu sagala pangaboga aranjeun aya anu ngarampas, aranjeun teu ngarasa owel lantaran ngarasa boga keneh hal anu leuwih gede pangajina, anu bakal kapiboga salalanggengna.

³⁵ Anu matak ulah pegat pangharepan, sabab lamun aranjeun tetep iman gede ganjaranana.

³⁶ Sing salabar, supaya bisa ngalakonan pangersa Allah sarta nampa ganjaran anu geus dijangjikeun ku Mantenna.

³⁷ Sabab dina Kitab Suci aya ungel kieu,
"Moal lila deui ge, Anjeunna tangtu sumping,
geus meh sumping; Anjeunna moal talangke.

³⁸ Umat Kami nu balener tangtu palercaya,
nu matak bakal harirup; tapi ka nu undur,
lamun aya, Kami teu suka."

³⁹ Sageuy urang kaasup anu undur jeung
sasab. Urang mah kapan percaya, tangtu
disalametkeun.

11 ¹ Percaya hartina yakin enya-nya kana
hal anu keur diarep-arep, ngarasa
pasti kana ayana hal anu henteu katembong
ku panon lahir.

² Jelema-jelema jaman baheula loba anu
dipikasuka ku Allah, lantaran kapercayaanana.

³ Ku karana percaya, urang jadi ngarti yen
jagat raya teh dijadikeunana ku pangandika
Allah, yen sakur anu bisa katenjo teh
dijadikeunana tina anu henteu katenjo.

⁴ Ku karana percaya, Habil ka Allah
nyanggakeun kurban anu leuwih utama
ti batan kurban Kain. Ku karana percaya
Habil ku Allah diangken jelema hade,
buktina kurbanna ditampi. Ku karana
kapercayaanana, sanajan enggeus perlaya
Habil masih nyoara.

⁵ Ku karana percaya, Hanok henteu kungsi
maot heula, diangkat hirup-hirup ka Allah,
taya nu manggihan deui lantaran ku Allah
geus diangkat. Dicaritakeun dina Kitab

Suci yen samemeh diangkat Hanok teh dipikaseneng ku Allah.

⁶Taya saurang-urang acan jelema anu dipikaseneng ku Allah teu karana kapercayaanana. Sabab saha-saha anu datang ka Allah kudu percaya yen Allah teh aya, kudu percaya yen Allah tangtu ngaganjar ka jelema anu neangan Mantenna.

⁷Ku karana percaya, Enoch tumut kana bewara Allah ngeunaan hal nu bakal datang, nu ku anjeunna tacan katingali. Tumut kana timbalan Allah Enoch ngadamel kapal, ngalantarankeun anjeunna sakulawargi salamet. Dunya ieu dihukum, tapi Enoch mah ku Allah diangken jelema bener, lantaran percaya.

⁸Ku karana percaya, Ibrahim tumut ka Allah, waktu anjeunna disaur dipiwarang ngajugjug tempat anu dijangjikeun ku Allah bakal dipaparinkeun ka anjeunna. Anjeunna ngantunkeun nagrina bari teu uninga kudu ngajugjug ka mana.

⁹Ku karana percaya, anjeunna sadrah jadi urang asing di nagri anu ku Allah dijangjikeun tea. Anjeunna cicingna di kemah. Nya kitu keneh Ishak jeung Yakub, anu sarua meunang jangji saperti kitu ti Allah.

¹⁰Eta teh lantaran Ibrahim keur ngadago-dago kota anu dirancang jeung diadegkeun ku Allah dina pademen anu kaayaanana tetep.

¹¹ Ku karana percaya, Ibrahim jadi kagungan putra, sanajan geus kacida sepuhna tur Sarah gabug. Anjeunna percaya Allah bakal ngalaksanakeun jangji-Na.

¹² Ibrahim sanajan geus kacida sepuhna, tapi ti anjeunna saurang gumelar pirang-pirang turunan, lobana saperti bentang di langit, saperti keusik di basisir.

¹³ Jelema-jelema anu kacatur bieu tetep percaya nepi ka parupusna. Aranjeunna memang teu kungsi ningali bukti tina jangji Allah tea. Tapi hal eta ku aranjeunna geus kasawang sarta dipercaya. Aranjeunna rumasa di dunya ukur ngumbara.

¹⁴ Sakur anu rumasa kitu kawas aranjeunna, nandakeun keur neangan tempat pikeun lemah caina sorangan.

¹⁵ Anu dipikir ku aranjeunna lain lemah cai anu geus ditinggalkeun. Sabab lamun anu dipikirna lemah cai asalna mah, bisa bae aranjeunna marulang deui.

¹⁶ Anu dipikirna teh lemah cai anu leuwih pikasenangeun, lemah cai di sawarga. Ku sabab kitu Allah henteu ngaraos lingsem dipi-Allah ku aranjeunna, sabab Allah geus nyadiakeun tempat pikeun aranjeunna.

¹⁷ Ku karana percaya, Ibrahim sadrah waktu didoja ku Allah kudu meuncit Ishak putrana dijieun kurban. Sanajan Allah ka Ibrahim geus maparin jangji tea, tapi Ibrahim sadrah masrahkeun putra anu ngan hiji-hijina.

¹⁸ Kapan jangji Allah ka Ibrahim teh kieu, "Turunan maneh anu dijangjikeun ku Kami teh bakal rundayna ti Ishak."

¹⁹ Ibrahim yakin Allah kawasa ngahirupkeun deui Ishak sanajan geus maot, tur enya Ishak teh sasat beunang deui tina ajal.

²⁰ Ku karana percaya, Ishak ka Yakub jeung Esau ngucapkeun berkah nu bakal kasorang jaga.

²¹ Ku karana percaya, Yakub samemeh pupus ngaberkahan putra-putra Yusup. Anjeunna neneda ka Allah bari nguat-nguat anjeun neueul kana tetekenna.

²² Ku karana percaya, Yusup samemeh pupus nyarioskeun sawanganana yen bangsa Israil bakal budal ti Mesir, sarta maparin amanat hal ngurus tulang-taleng anjeunna.

²³ Ku karana percaya, ibu ramana Musa nyumputkeun Musa nepi ka tilu bulan ti barang dilahirkeun. Demi putrana nu kasep, aranjeunna teu sieuneun ngalawan parentah raja.

²⁴ Ku karana percaya, Musa sanggeus cukup yuswa teu kersaeun disebut putrana putri raja Mesir.

²⁵ Ti batan hirup dina kagenahan dosa anu umurna moal awet, Musa malah milih hirup sangsara babarengan jeung umat Allah.

²⁶ Ti batan kagungan harta banda sanagara Mesir, Musa ngaraos leuwih utama keneh nandangan panghina ku karana Kristus, Raja

salam, sabab anu dipiharep ku anjeunna mah ganjaran nu bakal datang.

²⁷ Ku karana percaya, Musa ngantunkeun Mesir, teu hariwang ku angkara murkana raja. Lir anu geus ningali ka Allah nu sipat gaib, Musa teu kersaeun mulih deui ka Mesir.

²⁸ Ku karana percaya, anjeunna ngayakeun "Paska", sarta marentahkeun supaya panto-panto urang Israil diolesan getih, supaya nyawa cikal-cikal urang Israil ulah nepi ka dicabut ku Malaikat Maot.

²⁹ Ku karana percaya, urang Israil bisa meuntasan Laut Beureum kawas leumpang di darat bae, ari urang Mesir anu ngarudag mah teu barisaeun, malah tingkerelep titeuleum.

³⁰ Ku karana percaya, urang Israil ngurilingan kuta-kuta Yeriho tujuh poe lilana, nepi ka eta kuta-kuta raruntuh.

³¹ Ku karana percaya, Rahab, wanita tukang lacur, henteu milu katumpes jeung jelema-jelema anu henteu palercaya ka Allah, lantaran geus mere budi hade ka mata-mata urang Israil.

³² Rek diteruskeun? Teu aya deui waktuna; tacan nyaritakeun Gidion, Barak, Simson, Yepta, Daud, Samuel, jeung nabi-nabi.

³³ Ku karana percaya, aranjeunna geus bisa ngelehkeun karajaan-karajaan. Aranjeunna ngajalankeun hal anu bener, anu matak nampa hal anu dijangjikeun ku Allah. Aranjeunna ngonci sungut singa,

³⁴ mareumkeun seuneu anu keur ngamuk, luput tina kasambut ku pedang musuh. Aranjeunna lemah tapi jadi kuat, perangna garagah, mampu ngagempur musuh nepi ka musuhna eleh.

³⁵ Ku karana percaya, wanita-wanita barisa papanggih deui jeung sanak kulawargana anu sasatna geus tariwas. Aya anu milih kajeun pejah disasaak, nolak dibebaskeun, lantaran ngaharep dihirupkeun deui engke, kana kahirupan anu leuwih pikasenangeun.

³⁶ Aya anu dihihina, dirangketan ku cameti, dibarogod ku rante tuluy diasupkeun ka panjara.

³⁷ Aya anu dibaledogan ku batu nepi ka tiwas, aya anu awakna dibeulah dua ku ragaji, aya anu diteukteuk ku pedang. Aya anu kajeun teuing utrak-atrok jeung marake kulit domba atawa kulit embe, balangsak, dikaniaya, diteungteuinganan.

³⁸ Dunya ieu henteu layak keur aranjeunna! Kawas kaum pangungsi, kadungsang-dungsang di gurun keusik, di pasir-pasir, hirupna di guha-guha atawa dina gorowong-gorowong taneuh.

³⁹ Aranjeunna kuat nandangan eta sakabeh ku karana percaya! Tapi aranjeunna henteu kungsi nampa hal anu dijangjikeun ku Allah tea,

⁴⁰ sabab Allah geus nyayagikeun anu leuwih utama pikeun urang. Maksud Allah,

aranjeunna bisa disampurnakeun ngan lamun enggeus ngahiji jeung urang.

12 ¹Jadi urang teh disaksian ku anu sakitu lobana di sakurilingeun urang. Anu matak hayu sakur anu matak beurat jeung dosa anu napel pageuh dina diri urang teh urang piceun, supaya bisa nempuh pangbalapan nu keur dilakonan.

²Puseurkeun paneuteup ka Yesus, tempat ngagantungkeun pangharepan urang ti awal nepi ka ahir. Anjeunna kuat nandangan panyiksa salib, henteu jejerih, henteu malire kana hinana anu maot disalib, lantaran emut kana kabagjaan nu bakal datang. Ayeuna Anjeunna geus linggih di tengeneun tahta Allah.

³Pek wangwang, kumaha beuratna Anjeunna nandangan kagiruk jelema-jelema anu daroraka! Anu matak aranjeun ulah leutik hate, ulah nepi ka pegat pangharepan.

⁴Aranjeun mah tarung jeung dosa teh teu nepi ka ngocorkeun getih.

⁵Sageuy geus paroho kana pepeling Allah anu mepelingan aranjeun kawas ka putra-putra-Na! Pepeling-Na, "Anaking, regepkeun pepeling Pangeran, ulah nyungkelit lamun diseukseukan.

⁶Anu ku Pangeran dipeperih tanda diasih, anu ku Mantenna diwarah tanda diangken putra."

⁷ Sing sabar narima pameperih-Na anu teu beda ti pameperih hiji bapa, tanda Mantenna ngangken putra. Bapa mana anu tara meperih anakna?

⁸ Lamun aranjeun henteu dipeperih sakumaha layakna nu jadi putra-Na, tanda aranjeun lain putra-Na anu sah.

⁹ Ku bapa anu di dunya urang sok dipeperih, urang ngajenan ka anjeunna. Atuh komo ka Rama rohani, urang kudu leuwih ajrih supaya hirup!

¹⁰ Bapa urang nu di dunya, meperihna aya wates waktuna, anu meujeuhna ceuk timbanganana. Allah meperihna teh keur pibagjaeun urang, supaya urang bisa milu kana kasucian Mantenna.

¹¹ Memang keur dipeperih mah asa nalangsa, boro-boro bungah. Tapi sanggeusna, lamun urang tawekal nandanganana, tangtu karasa bagja jeung jamugana.

¹² Pentang-pentangkeun leungeun anu geus leuseuh, jagjagkeun tuur anu nyorocod,

¹³ leumpang salawasna kudu di jalan lempeng, supaya suku anu geus pincang ulah nepi ka tipalitek, malah sing jadi cageur.

¹⁴ Sing akur jeung pada batur, kudu dialajar hirup suci, sabab lamun teu kitu pamohalan bisa patenjo jeung Gusti.

¹⁵ Jaga, ulah nepi ka aya anu kaluar deui tina sih kurnia Allah. Jeung ulah aya anu ngajadi saperti tutuwuhan pait ngandung racun, sarta

racunna ngadatangkeun karuksakan jeung kasusahan ka sarerea.

¹⁶Ulah aya nu kawas Esau, rucah jeung teu make agama, nepi ka hak cikalna ditukeurkeun kana dahareun sakalieun.

¹⁷Sakumaha aranjeun ge terang, waktu manehna menta berkah, nepi ka ngurihit bari ceurik lantaran kaduhung ku kalakuanana, ku Ishak teu dikabulkeun lantaran hakna geus leungit.

¹⁸Aranjeun henteu ngalaman kasieun anu kaalaman ku urang Israil baheula. Maranehna daratang nyanghareupan Gunung Sinai anu keur hurung ku seuneu, nyanghareupan poek, angkeub, angin ribut,

¹⁹sora tarompet, jeung sora hiji soara anu ucapanana geueuman. Urang Israil nepi ka sasambat supaya eta soara eureun,

²⁰sabab maranehanana teu tahan ngadengekeun parentah nu ditepikeun ku eta soara. Ungel eta soara, "Anu nincak kana ieu gunung, najan sato kudu dibaledogan ku batu nepi ka paeh."

²¹Tetenjoan anu kacida pikasieuneunana, Musa oge nepi ka ngalahir, "Kami ngadegdeg, sieun!"

²²Aranjeun mah sabalikna, daratang teh ka Gunung Sion jeung ka kota Allah anu jumeneng, nya eta Yerusalem sawarga reujeung mangrebu-rebu malaikatna.

²³ Aranjeun mah daratang teh ka nu pikabungaheun, tempat kumpulna putra-putra cikal Allah, anu ngaran-ngaranna geus didaptar di sawarga. Aranjeun geus daratang ka Allah, Hakim sakumna manusa.

²⁴ Aranjeun mah nyanghareupan roh-roh jelema-jelema harade anu geus disampurnakeun. Aranjeun geus daratang ka Yesus anu geus ngayakeun perjangjian anu anyar. Aranjeun geus narenjo getih anu dipake ngepretan, anu ngajangjikeun hal anu leuwih pikasenangeun, getih anu leuwih utama ti batan getih Habil.

²⁵ Jadi sing ati-ati, ulah nepi ka arembung ngadenge pilahir-Na. Geuning anu arembung ngadenge ka anu ngembarkeun amanat Allah di bumi teu barisa luput tina hukuman. Komo deui lamun arembung ngadenge ka anu ngalahir di sawarga! Leuwih pamohalan bisa luput!

²⁶ Harita gentra-Na ngagenjlongkeun ieu bumi. Tapi gentra-Na ayeuna mah, "Sakali deui ku Kami rek digenjlongkeun, lain bumi bae, sakalian jeung langit."

²⁷ Ungel "Sakali deui" nuduhkeun yen sagala nu geus aya bakal digenjlongkeun jeung disingkirkeun, nu tinggal ngan anu henteu bisa genjlong.

²⁸ Ku sabab eta urang kudu muji sukur, lantaran anu katarima ku urang mah hiji karajaan anu moal bisa digenjlongkeun. Puji

sukur ka Allah, jeung hayu urang ngabakti ka Mantenna reujeung hormat sarta ajrih, sing matak suka kana manah-Na,

²⁹ sabab Allah urang teh lir seuneu anu ngabasmu.

13 ¹ Teruskeun silih pikanyaah, sakumaha layakna urang Kristen.

² Kudu akuan ka anu datang ka imah urang. Aya sawatara jelema, ku lantaran akuan kungsi ngaku semah, teu nyahoeun yen semahna teh malaikat.

³ Sing aringet ka nu araya di jero panjara, lir aranjeun sorangan ge milu dipanjara. Sing aringet ka nu balangsak, lir diri sorangan oge balangsak.

⁴ Ajenan perkawinan, laki rabi sing pada-pada satia. Anu nyelewer atawa jinah tangtu dihukum ku Allah.

⁵ Kana duit ulah nepi ka kaedanan, tarimakeun milik anu geus aya. Sabab dawuhan Allah, "Maneh ku Kami moal nepi ka teu dipalire, moal ditinggalkeun."

⁶ Ku sabab kitu urang werat ngucap kieu, "Pangeran Panulung kuring, kuring moal salempang. Rek bisa naon manusa ka diri kuring?"

⁷ Sing aringet ka anu geus narungtung jeung nepikeun amanat Allah ka aranjeun. Eling-eling deui kumaha jalan hirupna, kumaha jalan pupusna, pake conto iman aranjeunna.

⁸ Yesus Kristus mah tetep teu barobah, bareto, ayeuna, pageto.

⁹ Poma ulah kapangaruhan ku pangajaran-pangajaran sejen anu bisa nyimpangkeun ti jalan anu bener. Kuatkeun jiwa aranjeun ku sih kurnia ti Allah, ulah ku jalan nedunan aturan-aturan perkara kadaharan. Anu ngaralakonan aturan-aturan kitu geuning teu meunang mangpaat naon-naon.

¹⁰ Imam-imam anu naretapan kawajiban di tempat ibadahna urang Yahudi teu meunang ngadahar daging kurban tina altar pangurbanan.

¹¹ Getih sato anu dikurbankeun ku Imam Agung dicandak ka Kamar Pangsucina, kurbankeuneun pikeun nebus dosa, ari awak satona dibeuleum di luareun pakemahan.

¹² Eta sababna Yesus oge ditelasanana di luareun kota, getih Anjeunna nyucikeun umat-Na tina dosana.

¹³ Anu matak hayu urang ka Anjeunna di luareun Kemah, supaya urang oge dihina bareng jeung Anjeunna.

¹⁴ Sabab pamatuhan maneuh urang mah lain di bumi ieu; tempat urang mah sungsieun kenah pikeun jaga.

¹⁵ Jadi urang ku jalan Yesus salawasna kudu muji ka Allah, minangka kurban urang, nya eta lisan biwir anu ngaku yen Mantenna teh Pangeran.

¹⁶Ulah poho kana nyieun kahadean jeung silih pikanyaah. Lampah kitu teh kurban-kurban anu kacida sapukna jeung manah Allah.

¹⁷Ka nu jaradi pamingpin kudu narurut, jalankeun sagala aturanana. Aranjeunna teu kendat-kendat nalingakeun kasalametan jiwa aranjeun, tur sagala kawajibanana teh aya tanggung jawabna ka Allah. Tarurut, supaya ngajalankeun kawajibanana teh reujeung janglar hate, sabab ari jeung bari nguluwut mah tangtu moal bisaen nulung ka aranjeun.

¹⁸Ulah pegat-pegat ngadoakeun sim kuring. Sing percaya, tekad sim kuring teh ceuk rarasaan mah beresih. Nu dipambrih taya deui salian ti hayang salawasna bisa ngalampahkeun anu bener.

¹⁹Pangpangna doakeun mugi-mugi sim kuring ku Allah diparengkeun bisa tereh-tereh datang deui ka aranjeun.

²⁰Yesus, Gusti urang, ku Allah geus digugahkeun, hirup deui. Ku lantaran geus nyorang pupus, ayeuna Anjeunna jadi lir pangangon, Pangangon Agung urang, ari urang lir domba-domba-Na. Sarta ku jalan pupusna Anjeunna geus ngukuhkeun jeung ngalanggengkeun eusi perjangjian Allah.

²¹Mugia Allah sumber kabagjaan maparin berkah ka aranjeun, supaya aranjeun bisa ngalakonan pangersa-Na. Mugia ku karana Yesus Kristus, Allah nuyun urang

supaya urang bisa ngalampahkeun anu
sapuk jeung manah-Na. Agungkeun Kristus
salalanggengna! Amin.

²² Mugi sing salabar maca ieu pepeling sim
kuring, da ieu surat teh henteu sabaraha
panjangna.

²³ Sakalian sim kuring ngabejaan, Timoteus
dulur urang geus kaluar ti panjara.
Sadatangna ku sim kuring rek diajak
nepungan aranjeun.

²⁴ Salam sim kuring ka para pamingpin
aranjeun, kitu deui ka sakumna umat Allah di
dieu. Salam deui ti dulur-dulur urang di Itali.

²⁵ Mugi-mugi sih kurnia Allah nyarengan ka
aranjeun.

Yakobus

1 ¹ Sim kuring Yakobus, abdi Allah, abdi Gusti Yesus Kristus. Hatur salamet ka sakumna umat Allah anu sumebar di saalam dunya.

² Dulur-dulur, upama aranjeun meunang rupa-rupa gogoda, anggap eta saperti meunang rahmat bae,

³ sabab aranjeun tarerang, yen lamun aranjeun tetep palercaya ka Gusti dina sajeroning nandangan cocoba, aranjeun bakal leuwih tabah sarta mantep dina iman.

⁴ Sing tetep mantepna, ulah boboleh teu payaan, supaya jadi jelema pasagi dina sagala hal taya kakuranganana.

⁵ Tapi lamun di antara aranjeun aya anu kurang bijaksana, kudu nyuhunkeun ka Allah supaya dipaparin kabijaksanaan, da Allah mah sipat murah jeung welas asih.

⁶ Ngan nyuhunkeunana kudu jeung percaya, ulah mangmang. Sabab anu mangmang mah saibarat ombak laut beunang disurung diombang-ambing ku angin.

⁷ (1:7-8) Jelema kitu hatena midua bae, sikepna taya katangtuanana, jadi ulah ngarepkeun meunang naon-naon ti Pangeran.

⁸ (1:7)

⁹Urang Kristen anu miskin kudu muji sukur lamun ku Pangeran dikersakeun menyat.

¹⁰Urang Kristen anu beunghar kudu muji sukur lamun ku Pangeran dikersakeun nyirorot. Sabab nu beunghar teh bakal euweuh cara kembang jukut.

¹¹Sabab nu beunghar teh bisa tijuralit dina usahana, saibarat jukut keur kembangan di tegal kasorot ku panasna panonpoe, ngadadak perang, kembangna murudul, leungit kaendahanana.

¹²Salamet jelema anu tabah ku gogoda, sabab sanggeusna tamat nahan eta gogoda, manehna bakal nampa ganjaran nya eta hirup anu sajati sakumaha jangji Allah ka sakur anu nyaah ka Mantenna.

¹³Jelema ari keur meunang gogoda ulah ngarasula, "Ieu cocoba teh ti Allah." Sabab Allah mah moal kagoda ku kajahatan, jeung tara ngadoja ka sing saha bae.

¹⁴Jalma beunang kagoda teh lantaran kapincut ku napsuna sorangan.

¹⁵Hawa napsu anu dijujur ngabalukarkeun dosa; lamun dosa geus meujeuhna gedena, bakal ngabalukarkeun maot.

¹⁶Aranjeun ulah nepi ka katipu, dulur-dulur nu kaasih!

¹⁷Anu ti sawarga mah kabeh oge kurnia jeung berkah anu hade jeung sampurna, paparin ti Allah anu ngayakeun caang di

langit, Allah nu teu owah gingsir, sarta lain anu jadi lantaran poek kana naon bae.

¹⁸Ku pangersa-Na ku manten Allah ngagelarkeun urang ku sabda-Na anu sayakti, supaya ti antara sakabeh mahluk dadamelana-Na urang meunang tempat anu pangutamana.

¹⁹Dulur-dulur, sing cepet kana ngadenge, sing lambat kana nyarita, jeung ulah gancang ambek.

²⁰Kaambek teh henteu sapuk jeung pangersa Allah.

²¹Ku sabab kitu, piceun sagala kabiasaan anu kotor jeung jahat. Sing pasrah ka Allah, tarima pangandika-Na anu dipelak dina hate aranjeun, sabab eta teh bisa nyalametkeun aranjeun.

²²Eta pangandika-Na ulah ngan semet didengekeun, kudu jeung prak dilampahkeun, supaya ulah disebut nipu diri sorangan.

²³Anu ngadenge kana pangandika-Na tapi henteu jeung ngalampahkeunana, eta ibarat anu nilik maneh dina eunteung,

²⁴geus nilik maneh mah indit, les poho kana rupa sorangan.

²⁵Sabalikna anu nengetkeun hukum anu sampurna, anu bakal nyalametkeun diri tina kajahatan, tur lain ngan semet ngadengekeun, tapi reujeung prakna ngalampahkeun, lampah kitu bakal diberkahan ku Allah.

²⁶ Jelema anu carekna ibadah tapi henteu nyandet letahna, ibadahna teh cumah bae, sarua jeung ngabobodo maneh.

²⁷ Ibadah anu beresih, anu taya kuciwana di payuneun Allah, nya eta anu rumawat ka nu yatim pahatu, sarta mitulung ka randa nu kasusahan, jeung nyandet diri malar henteu kagendam ku pangajak napsu dunya.

2¹ Dulur-dulur, anu percaya ka Yesus Kristus Gusti anu mulya mah, ulah sok ngabeda-beda jelema nilik kaayaan lahirna.

² Upamana dina kumpulan aya dua jelema, nu saurang ginding jeung diali emas, nu saurang deui papakeanana rudag-radig.

³ Lamun aranjeun leuwih ngahormat ka nu ginding sarta nyalikkeun, "Mangga di dieu linggihna di nu utami," ari ka nu rudin, "Nangtung tuh di ditu," atawa, "Tah diuk di handap gigireun jojodog,"

⁴ peta kitu teh salah, ngabeda-beda sasama jalma, ngukur batur ku pikiran anu goreng.

⁵ Masing inget dulur-dulur nu kaasih! Jelema anu di dunyana hirup miskin teh ku Allah mah dipilih, sina beunghar ku iman, sina jadi ahli waris karajaana-Na, sakumaha anu dijangjikeun ka sakur anu nyaah ka Mantenna.

⁶ Ari ku aranjeun bet dihina! Coba, saha anu sok ngagencet ka aranjeun, anu sok nyered aranjeun ka pangadilan? Nu baleunghar!

⁷ Nya maranehna anu ngagogoreng ngaran mulya paparin ti Allah ka aranjeun.

⁸ Kacida benerna lamun aranjeun ngalampahkeun nu kauni dina hukum Karajaan anu ditulis dina Kitab Suci, "Kudu nyaah ka batur cara ka diri sorangan."

⁹ Sabalikna, lamun ngabeda-beda jalma tina kaayaan lahirna, eta salah, dosa, ceuk Hukum Musa oge salah, lantaran ngalanggar hukumna.

¹⁰ Ngalanggar salah sahiji ayat eta hukum, ngalanggar oge anu sejen-sejenna.

¹¹ Sabab eta hukum anu nyebutkeun, "Maneh ulah ngaranyed," oge nyebutkeun, "Maneh ulah maehan." Jadi sanajan teu ngaranyed, tapi ari maehan mah tetep ngarempak eta hukum.

¹² Anu matak dina ucap jeung tingkah laku kudu diluyukeun jeung hukum-hukum anu bisa ngabebaskeun.

¹³ Sabab dina waktu ngahukum, Pangeran moal mikawelas ka jelema anu henteu karunyaan. Tapi kawelasan teh bisa meruhkeun kakuatan hukum.

¹⁴ Dulur-dulur, naon paedahna jelema ngaku percaya tapi henteu tembong dina lampahna? Marukan iman siga kitu teh matak bisa nyalametkeun?

¹⁵ Upamakeun aya dulur sakapercayaan, lalaki atawa awewe, teu boga pakean jeung kurang dahar,

¹⁶ ku aranjeun ngan semet didoakeun, "Sing meunang berkah Allah, sing haneut badan, sing ngeunah dahar," henteu jeung sokna dibere pangabutuhna. Naon berkahna?

¹⁷ Iman teh kitu, ari henteu jeung lampah mah teu aya paedahna.

¹⁸ Tapi bisa jadi aya anu majar kieu, "Aya nu mentingkeun iman, aya nu mentingkeun lampah." Coba atuh tuduhkeun kumaha petana iman henteu jeung lampah teh. Da sim kuring mah bisa nembongkeun iman teh ku lampah.

¹⁹ Anjeun percaya yen Allah maha esa? Alus, sanajan roh-roh jahat oge percayaeun kitu, jeung kacida galimireunana ku Mantenna.

²⁰ Eh nu kalangsu, anjeun hayang nenjo bukti yen iman henteu jeung lampah teh percumah?

²¹ Tenjo bae Ibrahim karuhun urang, naon sababna ku Allah diangken bener? Nya ku sabab ngalampahkeun pamundut Pangeran, ikhlas ngurbankeun Ishak putrana dina altar.

²² Lain tetela? Iman teh jeung lampahna, sarta ku lantaran lampahna tea imanna jadi sampurna.

²³ Ceuk Kitab Suci oge, "Ibrahim percaya ka Allah, sarta ku Allah dietangkeun jelema bener." Nu matak Ibrahim mah disebutna ge sahabat Allah, tina sabab imanna tea.

²⁴ Tuh tetela, jelema anu diangken bener ku Allah teh lain ngan ku iman bae, tapi ku sabab imanna dibarengan ku lampahna.

²⁵ Kitu deui Rahab, awewe bangor tea, dibenerkeun ku Allah da aya lampahna, nyumputkeun mata-mata urang Israil jeung ngihtiaran nepi ka eta mata-mata salamet baralik make jalan sejen.

²⁶ Ku sabab kitu, sakumaha raga tanpa nyawa mah paeh, iman henteu jeung lampah teh paeh.

3¹ Dulur-dulur, ulah harayang jadi guru sarerea. Pan aruninga, guru mah ari geus disalahkeun teh mani pohara, disalahkeunana teh leuwih-leuwih ti nu sejen.

² Urang, sarerea oge remen nyieun kasalahan. Jadi mun aya anu tacan sakali-kali acan nyieun kasalahan tina omonganana, tetela jalma sampurna, bisa ngawasaan sakujur dirina.

³ Kuda supaya nurut ka mana karep urang, sungutna dikadalian.

⁴ Kapal ku sabab gede, majuna kudu ku angin gede, tapi bisa diatur ku kamudi anu kacida leutikna nurutkeun kahayang jurumudi.

⁵ Letah oge nya kitu, sakitu lembutna, bet bisa dipake nyombongkeun diri ku perkara-perkara anu galedede. Cipta, sakumaha gedena leuweung bisa disina kahuruan ku seuneu anu leutik!

⁶Ayeuna letah. Letah saperti seuneu. Eta teh dunya kajahatan nu aya dina awak urang, nyebarkeun racun jahat kana sakujur badan, sarta nimbulkeun seuneu ti naraka pisan, ngahuru kaayaan hirup urang sagemblengna.

⁷Manusa bisa, jeung enggeus ngalilindeuk mahluk-mahluk sejen, sato galak, manuk, sato anu ngarayap, jeung lauk.

⁸Tapi teu aya saurang-urang acan anu bisa meruhkeun letah. Letah mah nya jahat nya mangprung teu bisa dipegung, racun anu kacida matihna.

⁹Ku urang sok dipake muji sukur ongkoh ka Gusti jeung Rama urang, tapi sok dipake oge nyumpahan ka sasama manusa anu dijadikeunana ngala kana kanyataan Allah.

¹⁰Boh pamuji sukur, boh panyapa, bijilna tina sungut anu eta keneh. Tapi urang mah ulah kitu dulur-dulur!

¹¹Teu aya cinyusu anu ngaburialkeun cai tawar ongkoh cai pait ongkoh tina liang eta-eta keneh.

¹²Tangkal kondang moal buahan jetun, tangkal anggur moal buahan kondang, cinyusu asin moal ngabijilkeun cai tawar.

¹³Kumaha di dieu aya anu bijaksana jeung berbudi? Buktikeun kituh ku lampah nu hade, ku panggawe anu hade, dibarengan ku rendah hate jeung lantip bijaksana.

¹⁴Sabalikna, anu dengkian, nyerian hate, mentingkeun maneh, ulah ngagulkeun maneh

bijaksana, sabab lamun kitu mah dosa sarta lalawanan jeung nu bener.

¹⁵ Kabijaksanaan saperti kitu mah asalna lain ti sawarga, tapi ti dunya, tina hawa napsu, ti nu jahat.

¹⁶ Karana di mana aya sipat dengki jeung sipat mentingkeun maneh, tangtu ngusutkeun jeung nyieun rupa-rupa kajahatan.

¹⁷ Ari kabijaksanaan nu ti sawarga mah estuning pangmulus-mulusna, resep rapih, amis budi, sareseh, karunyaan, buahna teh harade kabeh, taya curiga ka batur, taya sipat pura-pura.

¹⁸ Binih karapihan pelak jalma anu cinta kana karapihan mah buahna teh kahadean.

4 ¹ Tina naon asalna lamun di aranjeun aya pacogregan nepi ka sok garelut? Tina gedena hawa napsu aranjeun hayang meunangkeun kasenangan dunya, anu teu eureun-eureun nyundutan hate aranjeun.

² Aranjeun aya kahayang, tapi teu katedunan tuluy bae hayang maehan. Aranjeun sarumanget pisan neangan nu dipikahayang, tapi teu kasorang bae, tuluy jadi parasea nepi ka garelut. Padahal pangna aranjeun teu baroga nanaon teh, lantaran aranjeun teu nyaruhunkeun ka Allah.

³ Rajeun nyuhunkeun, teu dikabulkeun, da salah patekadanana; anu disuhunkeun ku aranjeun teh, ngan ukur pikeun nyenangkeun diri sorangan.

⁴ Aranjeun teu saratia! Na teu aruninga yen sosobatan jeung dunya teh sasat ngamusuh ka Allah? Sing saha anu hayang sosobatan jeung dunya, eta tandaning geus musuh jeung Allah.

⁵ Ulah dikira tanpa alesan Kitab Suci nyebutkeun, "Di jero diri urang Allah nempatkeun roh anu keras kahayangna."

⁶ Tapi rahmat Allah anu dipaparinkeun ka urang leuwih kuat ti batan kahayang eta roh urang. Eta sababna Kitab Suci nyebutkeun oge, "Allah ngalawan ka nu kamagungan, tapi mikaasih ka anu rendah hate."

⁷ Ku sabab kitu masing sumerah ka Allah. Iblis kudu dilawan, tangtu kabur ti aranjeun.

⁸ Allah raketan, Mantenna ge tangtu ngaraketan deui. Beresihan leungeun, eh jalma-jalma dosa! Herangkeun hate, eh aranjeun anu marunapek!

⁹ Kudu ngarasa kaduhung, ceurik, midangdam, seuri ganti ku ceurik, rasa suka ganti ku rasa duka.

¹⁰ Rendahkeun diri di payuneun Pangeran, tan wande ku Mantenna dicengkatkeun.

¹¹ Aranjeun ulah sok silih cawad jeung papada batur. Anu nyawad jeung nyalahkeun ka batur sakapercayaan, eta nyawad kana Hukum Allah. Lamun geus nyawad kana Hukum Allah, tandaning geus henteu nurut kana Hukum Allah, malah nyalahkeun.

¹²Padahal ngan Allah bae anu kawasa ngadamel eta Hukum teh, jeung anu kawasa ngahukum. Ngan Mantenna nyalira anu kawasa nyalametkeun, jeung anu kawasa ngaruksak. Saha aranjeun teh, bet ngahukuman ka batur?

¹³Eh dulur-dulur anu sok ngomong, "Ayeuna atawa isukan kuring rek nyaba ka anu sataun mah, rek ngadon usaha nyiar duit," reungeukeun sim kuring.

¹⁴Na anjeun uninga hirup anjeun isukan bakal kumaha? Anjeun teh ibarat sagumpel haseup, tembong sakeudeung les leungit.

¹⁵Kuduna kieu anjeun ngomong teh, "Lamun diparengkeun ku Pangeran jeung sugan aya umur, rek ka anu atawa rek anu."

¹⁶Ari anjeun bet ujub jeung suaban. Salah ujub kitu teh.

¹⁷Ku sabab kitu, saha-saha anu nyaho ka nu hade, anu wajib dilampahkeun tapi henteu dilampahkeun, eta teh dosa.

5¹Ari aranjeun, anu baleunghar, kudu nyeungceurikan diri lantaran bakal balangsak.

²Kabeungharan aranjeun geus buruk, papakean geus rarenyah ku geget,

³emas perak geus tarai hiangan, tai hiangna bakal jadi saksi perkara aranjeun, bakal ngahakan daging aranjeun nepi ka beak kawas ku seuneu. Geus ahir jaman kieu numpuk-numpuk bae kabeungharan.

⁴ Ngagawekeun jelema sina migawe rajakaya aranjeun, ari kulianana henteu dibayar. Tah dengekeun mani tinglalengis! Tingkoceakna jalma-jalma anu digarawekeun metik hasil bumi aranjeun geus nepi kana cepil Allah, Pangeran Nu Maha Kawasa.

⁵ Kahirupan aranjeun di ieu dunya nya senang nya murub mubyar. Aranjeun geus kokomoan ngalintuhan awak sorangan, ngadago waktu dipeuncit.

⁶ Aranjeun geus nyiksa, geus maehan ka jelema nu tanpa dosa, anu teu kuateun ngalawan!

⁷ Sing salabar dulur-dulur, ngadago Gusti sumping. Pek tengetkeun patani, sakitu sabarna ngadago hasil pepelakanana, sakitu sabarna ngadago hujan munggaran jeung hujan panganggeusan.

⁸ Dulur-dulur oge kudu kitu, kuatkeun hate, moal lila deui ge Gusti sumping.

⁹ Ulah silih gelendengan, supaya ulah dibenduan ku Allah. Hakim urang geus meh jol sumping.

¹⁰ Tulad para nabi anu ngararemban timbalan Allah, salalabar nandangan balangsak.

¹¹ Ceuk urang aranjeunna teh bagja ku kategeranana. Dulur-dulur geus ngadareng carita Ayub anu sabar tumarima, ahirna ku Pangeran diganjar, da Pangeran mah sipat murah jeung sipat welas.

¹² Jeung kahade dulur-dulur, ari ngaenyakeun atawa ngahenteukeun ulah bari susumpahan. Ulah nyebut demi langit, atawa demi bumi, atawa demi naon bae. Sebutkeun bae "Enya" lamun enya, "Henteu" lamun henteu, supaya ulah dibenduan ku Allah.

¹³ Kumaha lamun aya anu meunang karerepet? Sina neneda. Kumaha lamun aya anu meunang kabungahan? Sina muji sukur.

¹⁴ Kumaha lamun aya anu gering? Pangneangkeun kokolot jamaah sina mangnedakeun, sina mangurutkeun make minyak jetun, bari nyambat jenengan Gusti.

¹⁵ Paneda anu saestu dibarengan ku percaya tan wande bisa nyageurkeun, anu gering teh ku Gusti dikersakeun cageur deui, jeung dosana dihampura.

¹⁶ Ku sabab eta ari aya dosa ka pada batur sing waraleh, sing silih doakeun supaya dicalageurkeun. Doa jelema nu tumut kana pangersa Allah mah gede maunatna.

¹⁷ Contona Elias, anjeunna jelema biasa kawas urang. Tapi paneda anjeunna supaya di satanah Israil ulah aya hujan, dimakbul, tilu satengah taun hujan henteu turun-turun, sabab panedana panteng.

¹⁸ Sanggeus anjeunna neneda deui, hujan teh turun deui ti langit, pepelakan jararadi.

¹⁹ Dulur-dulur, kumaha lamun aya anu ingkar tina kayaktian, heug aya anu bisa nungtun ka nu bener deui?

²⁰ Kieu, anu bisa mawa anu ingkar ka nu
bener deui, eta teh nyalametkeun jelema nu
tas ingkar, ngarebut nyawana tina maot, sarta
dosana sakumaha lobana ge bisa dihampura.
Salam sim kuring, Yakobus

1 Petrus

1 ¹ Kahatur dumateng dulur-dulur anu enggeus dipilih ku Allah, anu papencar di tempat-tempat pangungsian di Pontus, Galata, Kapadokia, Asia jeung di Bitinia. Sim kuring Petrus, rasulna Yesus Kristus ngaharep,

² mugia aranjeun ginanjar rahmat rahayu ti Allah. Geus jadi pangersa Allah Rama aranjeun ku Mantenna dipilih dijadikeun umat-Na anu geus disucikeun ku Roh Mantenna sangkan aranut ka Yesus Kristus, supaya bebas tina dosa ku jalan disucikeun ku getih Anjeunna.

³ Puji jeung sukur kasanggakeun ka Allah, Ramana Gusti urang Yesus Kristus! Allah teh ku bawaning mikawelas geus midamel urang jadi manusa anu anyar dina hirup anu anyar, anu geus boga hiji pangharepan anu moal pareum-pareum, ku jalan Mantenna ngahirupkeun deui Yesus Kristus tina pupus-Na.

⁴ Nya ku sabab kitu urang teh meunang ngarep-ngarep kana saniskara berkah anu geus disayagikeun ku Allah pikeun umat-Na anu disimpenna di sawarga, anu moal keuna ku ruksak, moal bobo, moal ngurangan pangajina.

⁵ Eta saniskara berkah teh pikeun aranjeun anu geus aya dina pangraksana kakawasaan Allah sangkan salamet, lantaran percaya ka Allah. Eta tangtu engke katampa ku aranjeun dina ahir jaman.

⁶ Aranjeun kudu bungah ku hal ieu, sanajan ayeuna keur susah jeung prihatin ku rupa-rupa cocoba.

⁷ Maksudna nya eta pikeun nguji kamurnian iman aranjeun ka Pangeran. Geuning emas oge anu beunang diruksak sok diuji. Komo deui iman aranjeun anu pangajina leuwih ti emas, kudu diuji supaya murni. Ku jalan kitu lamun aranjeun kuat nandangan eta cocoba, engke dina Poe sumpingna Yesus Kristus aranjeun bakal dipuji, dihormat, dimulyakeun.

⁸ Aranjeun nyaraah ka Yesus Kristus, padahal can nenjo-nenjo acan, aranjeun percaya ka Anjeunna sanajan ayeuna Anjeunna geus teu katenjo. Ku sabab kitu aranjeun bakal meunang kabungah anu taya caturkeunana,

⁹ lantaran buahna eta kapercayaan aranjeun teh jadi kanyataan, nya eta kasalametan nyawa aranjeun.

¹⁰ Para nabi anu ngawejangkeun ieu kasalametan pikeun aranjeun, baheula enggeus nalungtik jeung nitik-nitik.

¹¹ Anu ditalungtik teh kumaha jeung jaman mana pijadieunana eta hal anu ti samemehna keneh geus ditujul ku Roh Kristus ku

anjeun anu aya di jero diri aranjeunna, anu ngandikakeun hal kasangsaraan anu baris disorang ku Kristus, kitu deui hal kamulyaan Anjeunna sabada sangsara.

¹² Aranjeunna geus diuningaan ku Allah, yen anu keur ditalungtikna teh jang aranjeun, lain jang aranjeunna. Ayeuna warta perkara eta teh geus kadarengke ku aranjeun ti jalma-jalma anu ngawartakeun Injil Kasalametan. Aranjeunna ngawawarkeun eta Injil Kasalametan teh kalawan pitulungna Roh Suci anu dilungsurkeun ti sawarga. Kana hal ieu sanajan para malaikat oge harayangeun uninga.

¹³ Ku sabab eta kudu sadia-sadia. Kudu sayaga sarta sing anteb ngarep-ngarep sih kurnia Allah anu bakal dipaparinkeun dina waktu Yesus Kristus sumping engke.

¹⁴ Masing ngesto ka Allah, jeung ulah nurutkeun deui kahayang-kahayang napsu anu bareto basa keur sakarep-karep keneh.

¹⁵ Sabalikna masing suci kalakuan, sabab Allah anu geus nyaur aranjeun teh suci,

¹⁶ sakumaha ceuk Kitab Suci, "Maraneh kudu suci, sabab Kami teh suci."

¹⁷ Aranjeun ari neneda ka Allah, ka Mantenna nyebut Ama. Mantenna nimbang perkara manusa tara pilih kasih, kabeh satimpal jeung kalakuanana masing-masing. Ku sabab kitu meungpeung keur di dunya, umur teh kudu dipake ngagungkeun ka Mantenna.

¹⁸ Aranjeun geus terang, naon anu ku Mantenna dianggo nebus aranjeun supaya bebas tina kalakuan anu taya paedahna tuturunan ti karuhun. Lain ku barang anu sok ruksak saperti upamana perak atawa emas,

¹⁹ tapi ku anu kacida mulyana, ku anu diibaratkeun "domba anu taya cacad kuciwana", nya eta Kristus anu dikurbankeun ka Allah.

²⁰ Kristus ku Allah geus dipilih ti samemeh dunya diadegkeun, sarta ayeuna dina mangsa-mangsa geus rek ahir jaman, Anjeunna sumping ka dunya baris nyalametkeun aranjeun.

²¹ Kristus teh geus jadi jalan sangkan dulur-dulur percaya ka Allah, anu nanghikeun Anjeunna ti nu maraot sarta anu maparin kamulyaan. Ku hal eta percaya teh kudu ka Allah, ngaharep teh kudu ka Allah.

²² Ayeuna aranjeun geus anut kana hal anu sayakti, geus nyarucikeun diri, geus baroga kanyaah ka papada batur sakapercayaan, geus silih pikanyaah saiklas-iklasna.

²³ Sabab ku karana sabda Allah anu sipatna hirup tur langgeng, aranjeun geus jadi jalma anyar, lir anu dijurukeun deui, lain ku manusa anu sipatna keuna ku paeh, tapi ku rama nu sipat langgeng.

²⁴ Karana ceuk Kitab Suci: "Jalma mah kabeh saibarat jukut, harkatna ge saibarat kembang

jukut. Jukut tangtu alum, kembangna ge maruragan,

²⁵tapi sabda Pangeran mah tetep salalanggengna." Tah eta sabda teh nya eta Injil Kasalametan, anu geus diwawarkeun ka aranjeun tea.

2¹Ku sabab kitu jaga diri tina sagala kajahatan. Ulah sok ngabohong deui, ulah sok pura-pura deui, ulah sok hiri dengki deui, ulah make deui basa anu nyararogok.

²Sing saibarat orok anu anyar medal, anu salawasna aus ku cisusu murni, aranjeun kudu salawasna aus ku "cisusu murni" anu sipatna rohani, nya eta sabda Allah. Sabab lamun nginum eta aranjeun bakal tumuwuh reujeung salametna.

³Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Ku maraneh sorangan ge karasa kasaeaan Allah teh sakitu gedena."

⁴Mana geura daratang ka Gusti. Anjeunna saibarat batu hirup anu geus dipiceun ku manusa lantaran teu kapake, tapi ku Allah mah malah dipeting dianggap batu nu gede pangajina.

⁵Aranjeun oge kudu jadi saibarat batu hirup, kudu daraek dipake nyieun gedong Allah, anu sipatna rohani, jaradi imam suci purah nyanggakeun kurban-kurban anu sipatna rohani, anu pikamanaheun ka Allah ku jalan Yesus Kristus.

⁶ Sabab ceuk Kitab Suci: "Hiji batu anu gede pangajina ku Kami enggeus dipilih, dijieun batu popojok kota Sion. Sing saha anu percaya ka Anjeunna, moal dikuciwakeun."

⁷ Keur aranjeun anu percaya, eta "batu" teh gede pangajina. Ari keur anu henteu percaya mah kieu ceuk Kitab Suci: "Batu anu dipiceun ku nu ngadegkeun, malah jadi kacida pentingna, leuwih ti nu sejen-sejenna."

⁸ Aya deui ceuk Kitab Suci: "Jalma-jalma bakal titarajong kana eta batu, bakal lalabuh ku eta batu." Tah kitu anu henteu palercayaeun kana sabda Allah mah bakal titarajong. Kitu dipastikeunana ku Allah.

⁹ Ari aranjeun mah bangsa anu geus kapilih, jadi imam Raja, jadi bangsa suci, anu dipilih jadi umat Allah purah nguarkeun padamelan-padamelan Allah anu araheng, anu geus nyaur ka aranjeun ti tempat anu poek, didatangkeun ka tempat Mantenna anu caang gilang-gumilang.

¹⁰ Tadina aranjeun teh lain umat Allah, tapi ayeuna mah jadi umat-Na. Tadina teu terang-terang yen Allah teh sipat kurnia, tapi ayeuna geus mareunang sih kurnia-Na.

¹¹ Dulur-dulur! Kaula rek mepelingan. Aranjeun di dunya teh ibarat anu ngumbara! Ulah nurutkeun pangajak napsu, anu salawasna ngalawan kana budi rasa.

¹² Lampah aranjeun di tengah jalma-jalma anu henteu percaya ka Allah teh kudu kacida

hadena. Da najan maranehna ngagogoreng ka aranjeun cara ka bangsat oge, ari narenjo panggawe aranjeun hade mah tangtu engke maruji ka Allah dina Poean sumping-Na.

¹³ Ku sabab kitu, demi keur kamulyaan Gusti, aranjeun kudu tunduk ka unggal panguasa nagara: ka Prabu, reh eta nu pangkawasana,

¹⁴ ka para gupernurna, reh anu dikawasakeun ku Prabu pikeun ngahukum nu jahat jeung muji ka nu hade.

¹⁵ Sabab kalakuan aranjeun anu hade teh ku Allah bakal dianggo ngabendung omongan jalma-jalma anu garejul.

¹⁶ Hirup aranjeun kudu sakumaha jalma merdika, tapi kamerdikaan teh ulah dipake nyimbutan kagorengan, nya kudu sakumaha layakna jelema anu ngawula ka Allah.

¹⁷ Kudu ngajenan ka unggal jelema, kudu nyaah ka papada batur sakapercayaan, kudu sieun ku Allah, kudu hormat ka Prabu.

¹⁸ Anu ngagandek kudu nurut ka dunungan, boh lamun dunungan teh bageur jeung amis budi, boh lamun dunungan teh kasar jeung bengis.

¹⁹ Anu meunang kanyeri ti dunungan teu karana migawe kasalahan, tapi tetep sabar lantaran narimakeun kana pangersa Allah, bakal meunang rahmat-Na.

²⁰ Tapi ari nu salah mah pantes bae kudu sabar sanajan diteunggeul oge. Sabar ku lantaran kitu mah naon pujieunana? Lamun

gawe bener tapi teu burung dinyerikeun, sarta aranjeun tetep sabar narimana, eta kasabaran aranjeun teh bakal aya ganjaranana ti Allah.

²¹ Nya supaya milampah kitu aranjeun disaur ku Allah teh. Sabab Kristus oge geus nandangan sangsara pikeun aranjeun, sarta Anjeunna maparin tuladan anu ku urang kudu dipiconto.

²² Anjeunna henteu midamel dosa, jeung tacan aya anu ngadenge Anjeunna ngabohong, da tara ngabohong sakecap-kecap acan.

²³ Anjeunna mah dihina tara ngahina deui; dikaniaya taya manah hoyong ngabales, anggur sumerah ka pangersa Allah, Hakim anu adil.

²⁴ Kristus ku anjeun geus ngabegbregan salira-Na dina kayu salib ku dosa-dosa urang, supaya urang bebas tina kakawasaan dosa, hirup nurutkeun pangersa Allah. Raheut-raheut salira-Na ngalantarankeun aranjeun cageur.

²⁵ Tadina aranjeun teh lir domba-domba anu sasab, tapi ayeuna mah geus dicandak balik sarta ngiring ka Kristus, anu jadi Pangangon jeung anu ngaraksa nyawa aranjeun.

3 ¹ Ari aranjeun, istri-istri, kudu ngesto ka salaki. Malakmandar lamun salaki tacan percaya ka Gusti bisa kabawa percaya, ari aranjeun ngesto mah. Teu kudu diajak-ajak deui,

² da geus katarik ku kasujudan aranjeun.

³ Tembong geulis teh ulah ngan ku dangdanan lahir bae saperti upamana ku model buuk, ku emas-emasan, ku papakean.

⁴ Lemes budi, titih rintih, lemah lembut, eta kageulisan sajati, anu moal luntur ku umur, tur kageulisan anu eta anu dipandang utama ku Allah teh.

⁵ Istri-istri jaman baheula anu aribadah sumerah ka Allah, ngageulisna teh ku ngesto ka salakina.

⁶ Contona Sarah; anjeunna kacida ngestona ka Ibrahim, ngabasakeunana oge ka carogena teh dunungan. Ayeuna aranjeun jadi putra-putra Sarah, lamun alus hate jeung henteu jejerih.

⁷ Sabalikna deui aranjeun nu jadi salaki, kudu bageur ka pamajikan, kudu daek ngaraskeun, kawantu awewe teh kaom lemah. Ajenan, da pamajikan jeung aranjeun teh samilik reujeung, bakal dipaparin kanugrahaan hirup anu sajati ti Allah. Tah kudu kitu, supaya ari aranjeun neneda ka Allah ulah aya anu matak jadi halangan.

⁸ Cindekna: Aranjeun kabeh sing sapaham saperasaan, silih pikaheman cara jeung dulur, silih hadean, silih elehan.

⁹ Jahat ulah dibales ku jahat, ambek ulah dibales ku ambek, anggur pangmentakeun berkah, da aranjeun oge disaur ku Allah teh supaya mareunang berkah-Na.

¹⁰ Ceuk Kitab Suci: "Nu hayang senang hirupna jeung hayang lulus jamuga, ulah bijil ucap jahat atawa linyok jeung bohong.

¹¹ Nu goreng singkahkeun, nu hade lampahkeun, pirapiheun usahakeun.

¹² Karana Pangeran ngajaga ka anu hade lampahna, ngamakbul ka panedana. Anu jahat lampahna mah ku Pangeran dilawan."

¹³ Saha anu rek goreng ka aranjeun lamun aranjeun resep kana kahadean?

¹⁴ Tapi sanajan nepi ka nyandang lara ge ari ku karana nyieun kahadean mah kacida untungna! Teu kudu rempan atawa risi ku itu ku ieu.

¹⁵ Anggur masing sumujud ka Kristus, Gusti teh pikaajrih! Lamun aya anu menta katerangan perkara nu jadi pangharepan aranjeun, iraha-iraha ge jawab sing bener,

¹⁶ sing hade basana, sing hade tatana. Lamun aranjeun aya anu mitenah pedah jadi panganut Kristus, tiiskeun hate, cecep perasaan, nepi ka jelema anu mitenah teh malik era ku omonganana sorangan.

¹⁷ Ari geus kersaning Allah mah yen kudu lara ku karana migawe hade, mending keneh kitu ti batan lara ku karana migawe kajahatan mah.

¹⁸ Kristus oge nepi ka pupus teh lantaran dosa manusa kabeh. Anjeunna nu tanpa dosa nalangan nu daroraka, malar iasa ngadeuheuskeun manusa ka Allah. Anjeunna

mungguhing badaniah ditelasan, tapi dihirupkeun deui dina kaayaan roh. Anjeunna nu tanpa dosa teh, cukup ngan ku sakali bae pikeun salalawasna, nalangan pati nu daroraka.

¹⁹ Dina kaayaan roh, Anjeunna angkat ngawartaan ka sukma-sukma anu keur dikungkung,

²⁰ nya eta sukmana jelema-jelema jaman Enoch anu henteu narurut ka Allah, anu ku Mantenna dibere tempo salila Enoch ngadamel kapal tea. Anu arasup ka kapal nepi ka saralamet tina caah sadunya ngan saeutik, ngan dalapan urang.

²¹ Eta caah teh jadi perlambangna baptisan, anu ngalantarankeun aranjeun ayeuna salamet. Baptisan lain pikeun miceun daki meresihan awak, tapi mangrupa jangji, ikrar budi rasa urang nu hade ka Allah. Eta teh nyalametkeun aranjeun ku gugahna Yesus Kristus ti nu maraot,

²² terus mungguh ka sawarga, linggih di tengeneun Allah, kawasa ka sakabeh malaikat, kitu deui ka sakabeh roh anu murba jeung kawasa.

4 ¹ Lahiriah Kristus geus nandang sangsara. Ku sabab kitu aranjeun kudu boga tekad anu kuat saperti Anjeunna. Sabab anu kuat nahan paneka lahiriah ku karana iman, eta nandakeun geus embung ancrub deui kana dosa.

² Jadi ti semet ayeuna hirup aranjeun di ieu dunya kudu taluk kana pangersa Allah, ulah taluk kana hawa napsu.

³ Geus cukup bareto hirup aranjeun milampah anu sok dipilampah ku anu henteu palercaya ka Allah, kalakuan henteu pantes, ngumbar napsu, resep mabok, ngecak ngebur, ria-ria, jeung nyarembah ka brahala.

⁴ Jalma-jalma anu teu baroga Allah tangtu hareraneun, pedah aranjeun geus henteu cara maranehna deui anu hirupna ngancrud sakarep-karep, tuluy bae ngaharina.

⁵ Tapi maranehna engke kudu tanggung jawab ka Allah anu tangtu ngahukum, boh ka nu harirup kenah boh ka nu geus maraot.

⁶ Kitu sababna anu geus maraot oge diwawaran Injil Kasalametan, supaya maranehna oge sanajan jasmaniahna mah geus maot saperti halna kabeh jelema ge bakal maot, ari sukmana mah bisa meunang hirup ti Allah anu jumeneng.

⁷ Sagala perkara geus deukeut kana panganggeusan. Jadi aranjeun sing waspada jeung sayaga, supaya inget kana neneda.

⁸ Pangpangna pisan kudu enya-nya silih pikanyaah, sabab ku silih pikanyaah mah bisa silih hampura.

⁹ Kudu daraek silih anjrekkeun ulah bari kukulutus.

¹⁰ Berkah Allah anu katarima ku masing-masing teh beda-beda. Berkah anu

pangmunelna kudu dipake nyieun kahadean ka batur, tandaning aranjeun hade dina nyekel jeung ngurus sih kurnia Allah.

¹¹Anu sok mere pitutur, anu kudu dipitutur teh dawuhan-dawuhan Allah. Anu ngajalankeun tugas kudu rumasa yen dipaparin tanaga ku Allah, supaya dina sagala perkara matak jadi puji ka Allah ku karana Yesus Kristus, anu kagungan kamulyaan jeung kakawasaan salalanggengna. Amin.

¹²Dulur-dulur! Ulah kaget ku cocoba anu sakitu peurihna, kawas anu lain samanea.

¹³Malah kudu atoh dumeh nandangan sangsara saperti Kristus, sabab engke lamun Kristus geus nganyatakeun kamulyaana-Na, aranjeun bakal pinuh ku kabungah.

¹⁴Bagja lamun aranjeun dipoyok ku dumeh anut ka Kristus, tandana aranjeun dilinggihan ku Roh anu mulya, Roh Allah.

¹⁵Ulah nyieun pisangsaraeun saperti upamana maehan, jadi bangsat, jadi penjahat, atawa pipilueun kana perkara batur.

¹⁶Sabalikna, sangsara ku lantaran jadi Kristen mah teu kudu ngarasa era, malah kudu muji sukur ka Allah dumeh meunang sesebutan tina jenengan Kristus.

¹⁷Ayeuna geus waktuna pangadilan dimimitian. Anu bakal diadilan ti heula nya eta umat Allah ku manten. Tah! upama Allah mimiti ngadilanana ti urang heula, leuh pikumahaen temen pibalukareunana

jelema-jelema anu henteu palercaya kana Injil Kasalametan ti Allah,

¹⁸ sabab ceuk Kitab Suci: "Cacakan jelema hade geus seuseut salamet, komo jelema dosa doraka, kumaha teuing."

¹⁹ Ku sabab kitu, anu nandangan sangsara ku karana pangersa Allah sing hade-hade nya lampah, bari sumerah ka Allah anu ngajadikeunana, anu pengkuh kana jangji-Na.

5 ¹ Ka para kokolot jamaah sim kuring arek meredih, da sim kuring oge sarua jadi kokolot jamaah, jeung jadi saksi tina kasangsaraan Kristus, jeung bakal milu mulya lamun Anjeunna geus nganyatakeun salira.

² Sim kuring menta supaya aranjeun jadi lir pangangon anu kudu ngangon domba-domba Allah, ngasuh jamaah anu dipercayakeun ka aranjeun. Jamaah urus sing enya-nya, sing ikhlas sakumaha anu dipikahoyong ku Allah, ulah jeung aral subaha. Kudu kajurung ku enya-nya hayang ngurus, lain ku karana mandang gaji.

³ Ka anu diurus ulah jadi anu kawasa, anggur kudu jadi tuladan.

⁴ Engke di mana Gusti Pangangon Agung sumping, aranjeun bakal narima makuta anu kamulyaanana moal susut moal aya sudana.

⁵ Ari aranjeun barudak ngora, ka nu leuwih kolot masing ngesto. Aranjeun kudu ngarendahkeun diri jeung silih ladenan, sabab ceuk Kitab Suci, "Allah ngalawan ka

nu kamagungan, tapi mikaasih ka nu rendah ati."

⁶Kudu ngarendahkeun maneh kana panangan Allah nu ngagem kawasa, supaya ari geus dina waktuna aranjeun ku Mantenna dijungjung.

⁷Sagala kasusah unjukkeun ka Mantenna, sabab Mantenna anu ngurus aranjeun.

⁸Sing caringcing taki-taki, sabab Iblis musuh aranjeun keur guar-gaur kawas singa, kukulayaban neangan leglegeun.

⁹Lawan, sing teguh iman. Inget, nu sejen oge anu sakapercayaan jeung aranjeun di sakuliah dunya sarua nandangan sangsara kitu.

¹⁰Lamun sangsara geus liwat, da moal lila, Allah nu kagungan saniskara sih kurnia, anu geus nyaur aranjeun sangkan milu kana kamulyaana-Na ku jalan satunggal jeung Kristus, bakal nyampurnakeun, nguatkeun jeung mageuhkeun kaayaan aranjeun.

¹¹Nya Mantenna anu kagungan kakawasaan salalanggengna. Amin.

¹²Ieu surat anu pondok nulisna dibantuan ku Silas, anu ku sim kuring dianggap dulur Kristen anu satuhu, pikeun ngadorong jeung ngayakinkeun ka aranjeun, yen anu ditulis dina ieu surat teh estu sih kurnia Allah. Eta rahmat Mantenna ku aranjeun kudu terus dipuntangan.

¹³ Aya salam ti dulur-dulur di jamaah Babul, anu papada geus disaur ku Allah, kitu deui ti anak sim kuring ki Markus.

¹⁴ Sing silih pikasono, silih rangkul anu kajurung ku kanyaah iman Kristen. Mugia Gusti maparin katengtreman batin ka aranjeun nu jadi milik Kristus. Wassalam, Petrus

2 Petrus

1 ¹Kahatur dumateng dulur-dulur, anu geus baroga kayakinan anu mulya saperti kayakinan sim kuring. Eta kayakinan teh ti Allah anu sipat adil, jeung ti Yesus Kristus Jurusalamet urang. Ieu serat ti sim kuring Simon Petrus, anu ngabdi ka Yesus Kristus sarta jadi rasul-Na.

²Mugia aranjeun ginanjar rahmat rahayu, rehna geus terang ka Allah jeung ka Yesus, Gusti urang.

³Ku kawasaning Allah ku manten, urang geus dipaparin sakur nu perlu, supaya bisa hirup kalawan saregep ibadah, tina sabab geus terang ka Yesus Kristus anu nyaur urang supaya kamulyaan jeung kasaeana-Na tumerap ka urang.

⁴Ku jalan kieu, kurnia agung anu mulya kabina-bina anu dijangjikeun ku Mantenna, geus dipaparinkeun ka urang. Nya ku karana kurnia ieu aranjeun luput tina sagala pangaruh ieu dunya anu ngaruksak, sarta aranjeun geus katerapan ku sipat-sipat ilahi.

⁵Ku sabab kitu kudu ihtiar enya-nya supaya beuki leuwih mantep percaya ka Kristus dibarengan ku hirup hade. Jaba ti eta aranjeun kudu baroga pangarti kana hal pangersa Allah;

⁶ pangarti deudeul ku ngawasaan diri;
ngawasaan diri deudeul ku katabahan;
katabahan deudeul ku ibadah, hirup
numutkeun pangersa Allah;

⁷ ibadah tambah ku nyaah ka batur
sakapercayaan; kanyaah eta deudeul ku
kanyaah ka sakabeh jelema.

⁸ Aranjeun perlu ngabogaan ieu sipat-sipat.
Lamun ieu sipat-sipat geus kapiboga tur beuki
hirup, tangtu aranjeun bakal leuwih rajin
jeung leuwih terang ka Gusti urang Yesus
Kristus, sarta tangtu hasil.

⁹ Tapi lamun teu ngabogaan sipat-sipat
kieu mah pandanganana sempit, jeung
tangtu poho yen diri geus diberesihkeun tina
dosa-dosa nu bareto.

¹⁰ Ku sabab kitu dulur-dulur, sing beuki
saregep ihtiar, supaya beuki mantep ngadeg
dina kaayaan geus disaur jeung dipilih ku
Allah. Lamun geus kitu mah pamohalan
aranjeun undur tina kayakinan iman.

¹¹ Ku jalan kieu aranjeun bakal dibere hak
asup ka Karajaan anu langgeng, Karajaan
Yesus Kristus, Gusti jeung Jurusalamet urang.

¹² Ku sabab kitu, sanajan aranjeun geus
terang kana eta hal anu sayakti, tur geus
mantep ngadeg dina eta, sim kuring moal
weleh ngingetan.

¹³ Satungtung aya keneh umur mah tetep
ngarasa wajib ngageuing supaya aranjeun
tetep pengkuh kana eta.

¹⁴ Sabab sim kuring geus dibere terang eces pisan ku Gusti urang Yesus Kristus yen sim kuring bakal tereh ninggalkeun ieu dunya,

¹⁵ nu matak sabisa-bisa rek ihtiar heula sangkan aranjeun pengkuh kana eta hal, sanajan engke sim kuring geus teu aya di dunya.

¹⁶ Kamulyaan Gusti urang Yesus Kristus anu dicaritakeun ku sim kuring teh lain asal tina carita-carita beunang nganggit, sabab kasaksian pisan ku sorangan kamulyaana-Na teh.

¹⁷ (1:17-18) Waktu Anjeunna ku Allah Rama diterapkan kamulyaan jeung kaagungan di gunung nu suci tea, sim kuring jeung batur duaan keur reureujeungan jeung Anjeunna, sarta kadenge ku ceuli sorangan gentra Anu Maha Mulya ti sawarga, ngadawuhkeun salira Anjeunna, ungelna, "Ieu teh putra kakasih Kami, anu dipisuka ku Kami!"

¹⁸ (1:17)

¹⁹ Sanggeus nyaksian kitu, sim kuring beuki percaya bae kana dawuhan Allah anu diwartakeun ku nabi-nabi teh. Aranjeun oge kudu kitu, sabab eta anu diwartakeunana teh ibarat lampu anu ngagenclang di nu poek nepi ka bray beurang, ibarat cahya bentang isuk anu moncorong di jero hate aranjeun.

²⁰ Tapi sanajan kitu aranjeun kudu terang, jelema mah moal aya saurang-urang acan

anu ngarti sorangan kana eusi piwejang dina Kitab Suci.

²¹Jeung jelema mah moal aya anu bisa sorangan ngawartakeun dawuhan Allah perkara nu bakal pijadieun engke. Nabi-nabi oge ngawejangkeunana teh estu ku karana pangersa Roh Suci.

2¹Baheula umat Allah kadatangan nabi-nabi palsu. Ayeuna nya kitu keneh, aranjeun bakal kadatangan guru-guru palsu, ngasupkeun pangajaran anu teu bener sarta nyilakakeun. Maranehna bakal ngangles ka Guru anu nyalametkeun maranehna. Ku hal eta saenyana maranehna nyieun picilakaeun sorangan, anu bakal ujug-ujug narajang ka maranehna.

²Parandene kitu, loba anu bakal nurutan kalakuanana anu ingkar, nepi ka loba anu bakal ngagogoreng Jalan Bener, jalan ti Allah.

³Kajurung ku sipatna anu rakus, eta guru-guru palsu teh ngajarkeun carita-carita beunangna nganggit, ngarah piuntungeun. Tapi Hakim anu bakal ngahukum maranehna geus lila sadia. Anu bakal ngabasmina geus nunggu-nunggu.

⁴Allah henteu ngantep malaikat-malaikat anu baha, kabeh disuntrungkeun ka naraka, dirante di tempat nu poek, ngadago Poe Hukuman.

⁵Allah henteu ngantep dunya purba tempat manusa migawe kajahatan, dibasmi ku caah

dunya; anu dirahayukeun ngan Enoh jeung tujuh urang deui, sabab Enoh sok ngelingan ka eta nu daroraka.

⁶Allah ngahukum nagri Sadumu jeung Gomora, eta nagri dibasmi ku seuneu, dijadikeun conto yen kitu pijadieunana anu jarahat mah.

⁷Allah ngarahayukeun Elut ti eta nagri, sabab Elut ibadah, ngerik ningali kadorakaan urang dinya.

⁸Anjeunna nu hade, cicing di eta nagri teh unggal-unggal poe manahna kasiksa ningali jeung ngadangu kalakuan jahat urang dinya.

⁹Tah kitu, Pangeran teh uninga ka jelema anu nurut ka Mantenna, anu kudu disalametkeun tina sagala gogoda; uninga ka jelema doraka, anu kudu dihukum jeung dikerem ngadago Poe Hukuman,

¹⁰hususna jelema-jelema anu ngalajur hawa napsu jeung nyela kana kakawasaan Allah. Ari guru-guru palsu tea kacida kumawanina jeung karumakina, nepi ka teu sieun-sieuneun lancang ngahina ka mahluk-mahluk mulya di sawarga.

¹¹Cacakan para malaikat ge anu leuwih unggul jeung bedas ti batan maranehna, nyeuseulna ka eta mahluk-mahluk mulya teh henteu nganggo kecap anu ngahina di payuneun Pangeran.

¹²Eta guru-guru palsu teh teu beda ti sato galak, boroeun jeung paehaneun, lampahna

kumaha ceuk nalurina, teu jeung pikiran, nepi ka wani nyela kana hal-hal anu tacan katepi ku uteukna. Maranehna tangtu ditumpes kawas sato-sato galak,

¹³ bakal dibales sangsara lantaran geus nyieun pisangsaraeun batur. Karesepna nganteur napsu badani, kajeun ti beurang. Dina dahar ngariung hajat aranjeun, sakahayangna dianteur turug-turug sok ngalicikan, matak era jeung cela.

¹⁴ Ari matana teu weleh ngulincer neangan awewe bangor, kana dosa teh resepna teu aya seubeuhna, jeung jadi tukang ngagendam ka nu lembek iman. Hatena sina tutur kana sarakah, jalma-jalma bangkawarah!

¹⁵ Maranehna geus kasasar, naringgalkeun jalan anu bener saperti Balhum bin Beor baheula. Geuning Balhum nepi ka daek migawe nu matak dosa da kabita ku buruhan,

¹⁶ anu matak eta nabi teh diseuseul. Kalde tutumpakanana ngadak-ngadak bisa ngomong cara jelema, mapalangan kana niat gelona.

¹⁷ Eta guru-guru palsu teh kawas cinyusu nu geus saat, kawas mega anu katebak ku angin gede. Pitempateunana ku Allah geus ditangtukeun, nya eta di nu poek mongkleng.

¹⁸ Mun pidato kalah ka agul, padahal eusina gejul. Kalakuanana anu aeb dipake mikat jelema-jelema anu kakara eungkeut-

eungkeut leupas tina pangaruh jelema-jelema anu tabeatna jarahat.

¹⁹ Maranehna ngajangjikeun kamerdekaan, padahal dirina sorangan jaradi budak hawa napsuna nu matak cilaka, sabab nu eleh mah kapan kudu ngawula ka anu ngelehkeunana.

²⁰ Lamun jelema geus leupas tina pangaruh perbawa dunya anu ngaruksak lantaran geus wanoh ka Gusti, Jurusalamet urang Yesus Kristus, heug kapuket deui ku eta nepi ka eleh, kaayaanana leuwih cilaka ti batan tadina.

²¹ Jalma kitu mah mending oge teu nyaho pisan kana jalan nu bener ti Allah, ti batan nyaho tapi ingkar tina parentah suci anu diparentahkeun ku Allah.

²² Jalma kitu ninggang kana paribasa, "Anjing malikan deui utahna, bagong geus dimandian guyang deui dina leutak."

3¹ Dulur-dulur! Geus dua kali ieu sim kuring nyuratan teh. Boh nu ti heula boh nu ieu, maksud teh ngageuing pikiran-pikiran murni aranjeun.

² Sing aringet salawasna kana pilahir nabi-nabi saruci baheula, kitu deui kana timbalan Gusti Jurusalamet anu ditepikeun ku rasul-rasul.

³ Babakuna aranjeun kudu terang, yen dina mangsa-mangsa ahir jaman ieu bakal aya jelema-jelema tukang ngajujur napsu anu bakal maroyok ka aranjeun,

⁴ pibasaeunana, "Kristus teh lain geus jangji rek datang deui? Mana? Da ti semet maot karuhun, naon-naon oge dengdeng bae kaayaanana cara keur jaman dunya mimiti ngadeg!"

⁵ Maranehna ngahaja pura-pura teu nyaho yen baheula langit jeung bumi jadina teh ku karana timbalan Allah, dijadikeun tina cai jeung ku cai,

⁶ sarta dibasmina oge eta dunya nu baheula teh ku cai deui, ku caah dunya.

⁷ Ari langit jeung bumi anu ayeuna, dimumulena ku Pangandika Allah keneh, sarta bakal dibasmi ku seuneu. Ayeuna diingkeun keneh, ngadago waktuna, nya eta dina poean ngabasmi jelema-jelema doraka.

⁸ Tapi dulur-dulur ulah poho, mungguh di Allah mah sapoe jeung sarebu taun ge taya bedana, sarua bae.

⁹ Jeung deui Pangeran mah tara ngaengke-engke jangji cara ceuk panyangka sawareh jelema. Nu saenyana mah Mantenna teh nyabaran ka aranjeun, da kahoyong-Na manusa teh tarobat kabeh tina dosana, sabab Mantenna henteu hoyong aya jelema anu cilaka saurang-urang acan.

¹⁰ Poe pisumpingeuna-Na Gusti teh hamo kataksir iraha, cara urang teu bisa ngira-ngira iraha pidatangeunana bangsat. Dina Poe eta langit bakal leungit, sorana ngagulugur, sarta

barang-barang langit bakal lebur ku seuneu,
bumi katut saeusina musna kahuru.

¹¹ Ku sabab kabeh bakal dilebur saperti kitu,
aranjeun rek jadi jalma kumaha? Kudu hirup
beresih jeung sumerah ka Allah,

¹² bari ngarep-ngarep kana eta Poean Allah,
jeung ihtiar supaya eta waktu tereh cunduk.
Dina Poe eta langit bakal lebur dihuru,
unsur-unsur jagat raya bakal ajur ku seuneu.

¹³ Tapi ari urang mah aya anu diarep-arep,
nya eta langit anyar jeung bumi anyar anu
dierah ku kaadilan, sakumaha anu geus
dijangjikeun ku Allah.

¹⁴ Ku sabab kitu dulur-dulur, sabot ngadago
eta Poe teh kudu sakuat-kuat hirup beresih
taya cawadeunana di payuneun Allah, sarta
sing rumaket ngabdi ka Mantenna.

¹⁵ Kasabaran Pangeran teh saenyana
maparin tempo supaya aranjeun salamet
sakumaha saur Paulus dulur sim kuring dina
suratna ka aranjeun. Paulus nyaurkeun kitu
teh ku karana hikmah ti Allah.

¹⁶ Unggal nyuratan anjeunna tara luput
nyaurkeun eta hal. Dina surat-suratna teh
aya sababaraha hal anu hese kahartina.
Nu sambewara jeung imanna loncer mah
ngahartikeunana teh mengkol, da bagian-
bagian sejenna deui tina Kitab Suci oge sok
dipengkolkeun, matak niwaskeun sorangan.

¹⁷ Ari aranjeun mah tangtu ngarti,
dulur-dulur! Sing waspada bae, ulah

kasasabkeun ku jelema-jelema anu ingkar
tina parentah-parentah Allah, bisi cilaka.

¹⁸ Sing terus mekar dina sih kurnia jeung
pangarti kana hal Gusti jeung Jurusalamet
urang Yesus Kristus. Sanggakeun puji ka
Anjeunna, ayeuna, salalanggengna! Amin.
Wassalam, Petrus

1 Yohanes

1 ¹ Ieu surat nyaritakeun Sabda anu mere hirup, anu geus jumeneng ti barang mimiti. Ku bapa sabatur-batur, eta Sabda teh geus kadenge, jeung geus katenjo ku panon sorangan, nenjo enyaan, sarta leungeun bapa sabatur-barta geus nyabak sorangan.

² Sanggeus eta hirup teh diebrehkeun, bapa sabatur-batur nenjo kana jirim-Na. Eta sababna bapa bisa nyaritakeun jeung nerangkeun hal Anjeunna anu jumeneng hirup langgeng, anu sasarengan jeung anu jumeneng Rama, sabab bapa sabatur-batur sasama rasul geus wanoh pisan ka Anjeunna.

³ Tah anu bareto katenjo jeung kadenge teh ku bapa diwartakeun deuih ka aranjeun, supaya aranjeun oge cara bapa, hirup dina kasatunggalan jeung anu jumeneng Rama kitu deui jeung Yesus Kristus Putra-Na.

⁴ Maksud bapa nuliskeun hal ieu teh supaya kabungahan urang bisa tutug.

⁵ Eta warta ti Allah, anu ku bapa sabatur-batur katarima ti Putra-Na, sarta anu ayeuna di tepikeun ka aranjeun, nya eta: Allah teh Cahaya Caang, di Mantenna sama sakali teu aya poek.

⁶ Jadi lamun urang ngakukeun geus aya dina kasatunggalan jeung Mantenna tapi hirup

di nu poek, eta teh bohong nya ucap nya lampah.

⁷ Lamun hirup urang geus di nu caang sakumaha Mantenna anu jadi Cahaya Caang, eta ciri diri urang geus beresih tina dosa ku karana getih Yesus Putra-Na, sarta bakal bisa hirup sabeungkeut jeung pada batur.

⁸ Lamun urang ngakukeun teu boga dosa, eta ngabobodo maneh, sarta Allah teu linggih di jero hate urang.

⁹ Sabalikna lamun ngakukeun dosa ka Allah, urang bakal dipaparin bukti tina hal jangji-Na, nya eta dihampura dosa, jeung disucikeun tina sagala lampah urang anu salah.

¹⁰ Lamun urang ngakukeun teu boga dosa, atuh urang teh sarua jeung nganggap Allah tukang bohong, sarta henteu kaancikan ku Sabda-Na.

2¹ Anaking! Bapa nulis ieu teh rek ngelingan, aranjeun ulah milampah dosa. Tapi mun nepi ka milampah dosa, bakal dibela ku Yesus Kristus anu berbudi ka payuneun anu jumeneng Rama.

² Memang ku karana Yesus Kristus pisan pangna dosa urang dihampura teh. Tur lain dosa urang bae, dosa sakabeh jelema oge dihampura.

³ Lamun urang nurut kana timbalan-timbalan Allah, eta tandaning urang terang ka Mantenna.

⁴Anu ngakukeun terang ka Allah tapi teu nurut kana timbalana-Na, eta teh ngabohong, jeung dina hatena teu aya kayaktian ti Allah.

⁵Jelema anu nurut kana sabda Allah, nya eta anu sampurna nyaahna ka Mantenna. Tah nu kitu tandana hirup urang geus satunggal jeung Allah teh.

⁶Sing saha anu ngakukeun hirupna geus satunggal jeung Allah, lampahna kudu sakumaha lampah Kristus.

⁷Dulur-dulur, bapa lain rek nuliskeun parentah anyar. Ieu teh parentah anu bareto keneh, anu lawas, anu katarima ti heula tea, jeung geus kabarandungan ku aranjeun basa mimiti diwawarkeun.

⁸Tapina deui anu ditulis ayeuna teh jadi parentah anyar onghok, sabab kayaktianana geus tembong dina pribadi Kristus, oge dina pribadi aranjeun. Jadi, sajatining caang geus suminar, poek geus leungit.

⁹Sing saha anu ngakukeun geus aya di nu caang tapi ngewa ka dulur, saenyana hirupna nepi ka ayeuna di nu poek keneh.

¹⁰Sing saha anu nyaah ka dulur, eta ciri hirup di nu caang, jeung moal matak jadi pidosaeun batur.

¹¹Sabalikna sing saha anu ngewa ka dulur, hirupna teh di nu poek, lumakuna di nu poek, teu nyahoeun rek ka mana da teu nenjoeun naon-naon lantaran poek.

¹² Barudak, anaking! Bapa nulis ieu ka maraneh teh ku sabab dosa maraneh geus dihampura, ku karana Kristus.

¹³ Kaom bapa! Sim kuring nulis ieu teh lantaran aranjeun geus tarerang ka Anjeunna anu geus jumeneng ti barang mimiti. Para perjaka, bapa nulis ieu teh ku sabab maraneh garagah geus bisa ngelehkeun pangajak si Jahat.

¹⁴ Barudak, anaking! Bapa nulis ieu teh ku sabab maraneh geus tarerang ka anu jumeneng Rama. Kaom bapa! Sim kuring nulis ieu teh ku sabab aranjeun geus tarerang ka Anjeunna anu geus jumeneng ti barang mimiti. Para perjaka! Bapa nulis ieu teh ku sabab maraneh garagah, geus kaancikan ku sabda Allah, jeung geus bisa ngelehkeun si Jahat.

¹⁵ Ulah kagendam ku perbawa dunya, atawa naon bae anu asal ti dunya. Lamun kagendam, tanda aranjeun teu nyaraah ka anu jumeneng Rama.

¹⁶ Naon-naon anu aya di dunya, anu jadi panyileukan jelema dosa, anu narik ati jeung kahayang jelema, jeung saniskara bae anu aya di ieu dunya anu diugung-ugung ku jelema, sarupa ge taya anu asalna ti Rama, asal ti dunya keneh.

¹⁷ Dunya ieu jeung sagala eusina anu dicileuk ku manusa teh ayeuna keur maju kana euweuh, tereh leungit; sabalikna anu

ngalampahkeun pangersa Allah mah bakal hirup salalanggengna.

¹⁸Anaking, ayeuna teh geus tereh kiamat. Maraneh geus dibejaan yen di ahir bakal aya musuh Kristus. Ayeuna musuh-musuh Kristus teh geus mimiti narembongan, ciciren geus rek ahir jaman.

¹⁹Maranehna asal ti urang keneh, ngan geus kaluar kawantu bareto arasupna ka urang oge henteu niat saenyana. Mun rek saenyana ge tangtu tetep ngahiji jeung urang. Ayeuna geus naringgalkeun, jadi sidik kabahanana oge henteu kaasup ka urang.

²⁰Tapi aranjeun geus diterapan Roh Suci ku Kristus, jadi geus tarerang anu mana anu bener kayaktian ti Allah.

²¹Jadi bapa nulis ieu teh lain ku sabab maraneh can nyaraho kana eta kayaktian, malah ku sabab geus nyaraho kana hal eta, geus nyaraho oge yen anu bener mah moal ngabohong.

²²Nu mana atuh anu ngabohong teh? Geus tangtu anu nyebutkeun Yesus lain Kristus. Eta teh Musuh Kristus, sabab teu ngaku ka anu jadi Rama jeung ka anu jadi Putra.

²³Anu teu ngaku ka Putra-Na, eta teu ngaku ka Rama-Na. Anu ngaku ka Putra-Na, eta ngaku ka Rama-Na.

²⁴Ku sabab kitu sing pageuh percaya kana wawaran anu pangheulana. Lamun geus

pageuh kana eta, salilana bakal ngahiji jeung Putra jeung Rama.

²⁵ Ganjaranana sakumaha anu dijangjikeun ka maraneh ku Kristus, nya eta hirup langgeng.

²⁶ Bapa nulis ieu teh ngabejaan yen aya anu rek nyasabkeun ka maraneh.

²⁷ Sukur maraneh geus diterapan Roh Anjeunna. Satungtung Roh-Na aya dina hate maraneh, maraneh teu perlu diajar deui ku nu sejen, sabab Roh Anjeunna anu bakal ngawulangkeun sagala rupa kanyaho anu sayakti moal ngajarkeun anu bohong. Turut piwulang-Na, jeung sing tetep dina kasatunggalan jeung Kristus.

²⁸ Sakali deui anaking, sing tetep satunggal jeung Anjeunna, supaya ari Anjeunna geus sumping urang bisa yakin jeung moal era-era ngadeuheusan dina Poean sumping-Na.

²⁹ Maraneh nyaho yen Kristus teh bener. Jadi kudu terang deuih yen sing saha anu lampahna bener, nurut ka Allah, eta teh putra Allah.

3 ¹ Coba lenyepkeun, kumaha asihna Rama ka urang! Kacida mikaasihna teh, nepi ka urang disebut putra-putra-Na, putra-putra Allah. Kaayaan urang kieu teh dunya mah teu nyahoeun, da teu wawuheun ka Allah.

² Tah ayeuna urang teh jadi putra-putra Allah, ngan bae tacan terang engkena kumaha. Kakara terang yen lamun Kristus

geus sumping, urang bakal jadi saperti Anjeunna, sabab bakal nenjo Mantenna kumaha nu sajatina.

³ Sing saha anu ngaharep kitu ka Kristus, tangtu ngajaga dirina sangkan beresih tina dosa, sakumaha Kristus beresih tina dosa.

⁴ Sing saha anu ngarempak timbalan Allah, eta salah, dosa, sabab dosa teh nya eta ngalawan timbalan Allah.

⁵ Aranjeun geus terang yen Kristus ngajadi jalma teh pikeun nyingkirkeun dosa manusa; geus terang yen Kristus teh suci tina dosa.

⁶ Jadi sing saha anu hirupna ngahiji jeung Kristus ulah nyieun deui dosa, da ari nyieun kenah mah tandaning can nenjo jeung can terang ka Anjeunna.

⁷ Kade anaking, ulah rek kabengbat ku sasaha. Sing saha anu milampah sapangersa Allah, eta teh putra Allah, sakumaha Kristus jadi Putra Allah.

⁸ Sing saha anu milampah kenah dosa eta teh biluk ka Iblis, sabab Iblis mah geus nyieun dosa ti barang mimiti. Tah Putra Allah ngajadi jalma teh ku karana eta, pikeun numpes gagawean Iblis.

⁹ Sing saha anu jadi putra Allah ulah migawe deui dosa, sabab geus kaancikan ku sipat Allah; jeung ku sabab Ramana teh Allah, tangtu moal bisa terus migawe dosa.

¹⁰ Ari bedana antara putra-putra Allah jeung anak-anak Iblis teh tetela pisan, nya eta:

Sing saha anu lampahna teu bener jeung teu nyaah ka dulur, eta lain putra Allah.

¹¹Ti mimiti pisan wawaran hal kayaktian anu ditepikeun ka aranjeun teh kieu amanatna: Kudu silih pikanyaah.

¹²Urang ulah cara Kain. Kain anak Iblis, geus tega maehan Habil, adina sorangan. Tina sabab naon? Tina sabab kalakuan Kain jahat, kalakuan Habil hade.

¹³Jadi lamun aranjeun dipikageuleuh ku perbawana watek dunya teh ulah heran, dulur-dulur!

¹⁴Urang terang yen urang mah geus pindah tina paeh kana hirup. Terang yen kitu teh lantaran urang mikanyaah ka dulur-dulur. Anu teu boga kanyaahan mah masih keneh dikawasaan ku paeh.

¹⁵Sing saha anu ngewa ka dulur, eta teh maehan. Ari jelema anu maehan teh teu kaancikan ku hirup langgeng.

¹⁶Urang terang naon ari kanyaahan, lantaran geus aya anu ngabuktikeun, nya eta: Kristus geus ngorbankeun nyawa-Na, pupus nalangan urang. Hirup urang oge kudu dipake ngabelaan dulur-dulur!

¹⁷Lamun jelema, jegud-jegud embung nulungan dulur anu eukeur kakurangan, naon buktina pajar nyaah ka Allah teh?

¹⁸Anaking, nyaah teh ulah ngan semet biwir jeung ucap wungkul, kudu nyata dina prakna.

¹⁹ Ku jalan kitu urang terang yen urang aya dina kayaktian ti Allah. Lamun geus terang kitu, urang aya di payuneun Allah teh bisa ngarasa teger.

²⁰ Urang osok oge disalahkeun ku budi rasa sorangan, tapi urang terang yen Allah mah langkung punjul kauningana ti batan budi rasa urang, sarta uninga kana saniskara.

²¹ Jadi, dulur-dulur, lamun tina budi rasa teu aya dakwaan naon-naon mah urang teh tangtu teger di payuneun Allah.

²² Naon bae anu ku urang disuhunkeun ka Mantenna bakal dipaparinkeun, lantaran urang nurut kana timbalana-Na jeung milampah anu kamanah ku Mantenna.

²³ Ari parentah Mantenna nya eta: Urang kudu percaya ka Yesus Kristus Putra-Na, reujeung kudu silih pikanyaah sakumaha anu dipiwarang ku Kristus.

²⁴ Sing saha nu nurut kana timbalan-timbangan Allah, hirupna teh satunggal jeung Allah, sarta Allah satunggal jeung dirina. Bisana ngarasa yen Allah satunggal jeung urang teh nya ku karana Roh Mantenna anu geus dikurniakeun ka urang tea.

4 ¹ Dulur-dulur! Ulah percaya ka sambarang jelema anu majarkeun meunang Roh ti Allah. Coba heula enya lainna roh dina dirina teh Roh ti Allah, sabab ayeuna loba nabi palsu, riab ka mana-mana.

²Nganyahokeunana kieu: Lamun ngaenyakeun yen Yesus Kristus sumping-Na ngajirim manusa, enya meunang Roh ti Allah.

³Lamun ngalainkeun, roh dina dirina teh lain Roh ti Allah, tapi roh ti musuh Kristus anu memang bakal datang sakumaha anu geus kadarengke bareto ku aranjeun. Ayeuna eta musuh teh geus aya di ieu dunya.

⁴Tapi anaking, maraneh mah cangkingan Allah. Maraneh geus bisa ngelehkeun nabi-nabi palsu, sabab Roh anu aya di aranjeun leuwih punjul ti batan roh anu asal ti dunya.

⁵Ku sabab eta nabi-nabi palsu teh asal ti dunya, anu diomongkeunana oge urusan kadunyaan, tangtu bae ku urang dunya ditarurut.

⁶Ari urang mah ti Allah. Sing saha anu terang ka Allah, tangtu daekeun sakayakinan jeung urang. Anu arembungeun mah lain cangkingan Allah. Kitu ngabedakeunana antara Roh kayaktian jeung roh anu nyasabkeun.

⁷Hayu dulur-dulur urang silih pikaasih, sabab sipat asih teh asal ti Allah. Anu boga sipat asih, eta putra Allah, terang ka Allah.

⁸Anu henteu boga sipat asih teu terang ka Allah, sabab Allah teh sipat asih.

⁹Allah geus ngabuktikeun sipat asih-Na, ku ngutus Putra tunggal-Na ka ieu dunya, supaya ku jalan Putra-Na urang meunangkeun hirup.

¹⁰ Sipat asih-Na teh buktina lain urang anu nyaah ka Mantenna, tapi Mantenna anu asih ka urang, nepi ka ngutus Putra-Na, sabab ngan ku jalan kitu Mantenna iasa ngahapunten dosa urang.

¹¹ Ku sabab Allah sakitu mikaasihna ka urang, atuh urang oge kudu silih pikaasih.

¹² Sanajan can aya jelema anu geus nenjo Allah, tapi lamun urang silih pikanyaah, Allah teh aya di urang, satunggal jeung urang sarta mikaasih-Na teh datang ka tutugna.

¹³ Ku sabab urang geus diterapan Roh-Na, yakin yen hirup urang aya dina kasatunggalan jeung Mantenna, kitu kenéh Mantenna satunggal jeung urang.

¹⁴ Bapa sabatur-batur papada rasul, anu geus nenjo sorangan anu jumeneng Putra teh diutus ku Rama-Na pikeun jadi Jurusalamet saalam dunya, ngawartakeun hal eta ka nu sejen.

¹⁵ Jelema anu ngaku yen Yesus teh Putra Allah, hirupna satunggal jeung Allah, nya kitu kenéh Allah manunggal dina hirupna.

¹⁶ Bapa mah nya nyaho nya percaya Allah mikaasih ka urang teh. Allah teh sipat asih. Jadi sing saha anu nyaahan, hirupna ngahiji jeung Allah, Allah oge ngahiji dina hirupna.

¹⁷ Sipat asih anu aya di diri urang bakal jadi sampurna, nepi ka urang engke teger ngadeuheus dina Poe Hukuman. Jeung tangtu

urang mah tegeer, lantaran hirup urang di ieu dunya geus nulad ka Kristus.

¹⁸Moal aya kasieun ari kaancikan ku asih mah. Sabab asih anu sampurna teh ngusir sagala rasa kasieun. Anu boga keneh rasa kasieun tandaning sipat asihna tacan sampurna, jadi masih bakal keuna ku hukuman.

¹⁹Urang bisa nyaahan teh lantaran Allah miheulaan asih ka urang.

²⁰Lamun aya anu majar nyaah ka Allah tapi ngewa ka dulurna, eta teh bohong. Sabab lamun ka dulur anu katenjo bungkeuleukan geus teu nyaah, komo ka Allah, anu henteu tembong.

²¹Sing saha anu nyaah ka Allah, kudu nyaah ka dulur. Kitu amanat ti Kristus.

5¹Anu percaya yen Yesus teh Kristus, eta putra Allah. Anu nyaah ka hiji bapa tangtu nyaah oge ka anakna.

²Ciri nyaah ka sasama putra Allah teh nya eta nyaah ka Allah jeung nurut kana parentah-Na.

³Sabab tandana nyaah ka Allah teh nurut kana parentah Mantenna. Ari parentah-parentah-Na taya anu matak teu pikadugaeun urang,

⁴sabab unggal putra Allah oge sanggup ngelehkeun dunya. Urang bisa ngelehkeun dunya teh ku iman kapercayaan.

⁵ Tah lamun kitu, saha anu kuat ngelehkeun perwatek dunya? Ngan jelema anu percaya yen Yesus teh Putra Allah.

⁶ Yesus Kristus teh nya eta anu sumping-Na ka dunya ku cai jeung ku getih. Ku cai, nya eta dibaptis. Ku getih, nya eta pupus ngucurkeun getih. Hal ieu dibenerkeun ku Roh Allah ku manten, roh nu sayaktina.

⁷ (5:7-8) Jadi anu nyaksian hal eta teh aya tilu nya eta: Roh Allah, cai, jeung getih. Panyaksian ieu anu tilu sarua, ngabenerkeun yen kitu.

⁸ (5:7)

⁹ Lamun urang percaya kana panyaksian ti manusa, panyaksian ti Allah mah tina hal Putra-Na teh leuwih ngayakinkeun.

¹⁰ Ku sabab kitu, jelema anu percaya ka Putra Allah, hatena narima kana panyaksian ti Allah. Sabalikna, anu henteu percaya kana panyaksian ti Allah tina hal Putra-Na, eta jelema teh nyaruakeun Allah jeung tukang bohong.

¹¹ Eusi panyaksiana-Na nya eta: Allah ka urang maparin hirup langgeng; ari hirup langgeng sumberna di Putra-Na.

¹² Sing saha anu meunangkeun Putra-Na, meunangkeun hirup langgeng. Sing saha anu henteu meunangkeun Putra-Na, moal meunangkeun hirup langgeng.

¹³ Bapa nulis ieu teh mere terang yen aranjeun geus meunangkeun hirup langgeng, da percaya ka Putra Allah.

¹⁴ Jadi di payuneun Allah teh teger, lantaran yakin Mantenna kersa ngadangukeun naon bae panuhun urang anu sapuk jeung pangersa-Na.

¹⁵ Iraha bae urang ngunjukkeun panuhun bakal didangu. Jeung ku sabab yakin kitu, yakin deuih Mantenna bakal ngabulkeun panuhun urang.

¹⁶ Upama aya dulur migawe dosa tapi dosana teu matak maehkeun, pangnedakeun ka Allah supaya dipaparin hirup. Ieu ngan pikeun anu dosana henteu matak maehkeun. Aya dosa anu matak maehkeun, tapi pikeun anu migawe dosa kitu mah bapa teu nitah mangnedakeun.

¹⁷ Kabeh lampah doraka dosa. Tapi aya dosa anu teu matak maehkeun.

¹⁸ Urang terang, yen anu geus jaradi putra Allah moal kateterusan migawe dosa, sabab diasuh ku Putra Allah, moal beunang dijailan ku si Jahat.

¹⁹ Urang terang yen sanajan saalam dunya dibawah ku si Jahat, urang mah aya dina cangkungan Allah.

²⁰ Urang terang yen Putra Allah anu sumping mijalma teh geus maparin pangarti anu saestu ka urang, nepi ka urang terang ka Allah anu sayakti. Hirup urang satunggal

jeung Allah anu sayakti, lantaran ngahiji
jeung Yesus Kristus Putra-Na. Mantenna
sayaktining Allah. Mantenna nu jadi hirup
langgeng.

²¹ Sing waspada anaking, sing ati-ati ka
allah-allah palsu.

2 Yohanes

1 ¹Kahatur Ibu sapala putra. Ieu serat ti sim kuring, kokolot jamaah, anu enya-nya nyaah ka Ibu. Sanes sim kuring bae anu nyaah teh, nu sanes-sanesna oge anu parantos tarerangeun ka Allah mah nyaraaheun ka Ibu,

²wantu-wantu eta kayaktian teh parantos jadi milik urang salalanggengna.

³Mugia Allah Rama sareng Yesus Kristus Putra-Na maparin sih kurnia, sih piwelas sareng karahayuan ka urang.

⁴Bapa kacida bungahna aya putra Ibu anu lumampah dina kayaktian, narurut kana timbalan Allah Rama.

⁵Maksud bapa nyuratan teh arek ngajak ka Ibu, hayu urang silih pikanyaah. Ieu hal kudu silih pikanyaah teh sanes timbalan anyar, timbalan nu bareto keneh anu mimiti katarima ku Ibu tea.

⁶Ari hartina mikanyaah teh nya eta hirup anu nurut kana parentah Allah. Ari timbalana-Na anu katarima ku Ibu bareto nya eta miwarang silih pikanyaah.

⁷Ibu, ayeuna seueur jelema tukang nyasabkeun, riab ka sakuliah jagat, anu ngamustahilkeun Yesus Kristus sumping ka

dunya nganggo raga manusa. Jelema anu kitu teh tukang ngalejokeun, Musuh Kristus.

⁸ Sing ati-ati, beubeunangan bapa ihtiar pikeun kasalametan Ibu teh ulah nepi ka dilesotkeun, bapa kacida ngaharep hasilna anu mucekil ti Ibu.

⁹ Margi sing saha anu ingkar tina piwulang Kristus, anu nyingkahan, eta teh ingkar ti Allah. Sabalikna, sing saha anu tigin kana eta piwulang, hirupna teh satunggal sareng anu jumeneng Rama, satunggal sareng anu jumeneng Putra.

¹⁰ Ku sabab kitu, upama engke Ibu kadatangan jelema anu mawa pangajaran sanes piwulang Kristus, ulah ditarima, ulah dibagea-bageakeun acan.

¹¹ Margi ngabageakeun jelema kitu mah sami jeung daek milu kana kadorakaanana.

¹² Seueur keneh picarioseun mah, tapi asa leuwih sae ulah ku serat. Engke bae ari bapa ka dieu da parantos aya maksud, ambeh cacap karasa bungahna ku sarerea.

¹³ Aya salam ti putra-putrana saderek istri Ibu.

3 Yohanes

1 ¹ Serat sim kuring, Kokolot jamaah, nepangan Gayus mitra sim kuring kanyaah hate.

² Mugi anjeun aya dina kawilujengan, lulus mulus dina sagala perkawis, saperti mulusna kaayaan batin anjeun anu parantos kanyahoan ku sim kuring.

³ Sim kuring kacida bungahna dicariosan ku sababaraha dulur anu kakara daratang ti dieu, nyarioskeun kasaregepan anjeun tumut kana kayaktian ti Allah. Ongkoh anjeun mah salamina ge lumampah dina jalan anu bener.

⁴ Teu aya deui anu matak leuwih bungah salian ti nguping nu jadi anak bener lampahna.

⁵ Saderek sakitu satiana ngajalankeun damel keur dulur-dulur sasama Kristen, samalah dulur-dulur Kristen anu ku anjeun tacan dikenal oge ku anjeun dilayanan.

⁶ Eta kanyaah saderek teh ku maranehna dicarioskeun di jamaah di tempat sim kuring. Mugi ulah kapalang nulung ka eta dulur-dulur supaya bisa neruskeun perjalananana. Kumaha bae akalna mah asal anu kamanah ku Allah,

⁷ margi arinditna pikeun ngalayanan Kristus teh teu kenging bantuan naon-naon ti jalma-jalma anu teu palercaya ka Allah.

⁸ Nya urang anu wajib ngabantu, tanda urang ngarojong kana tugasna ngawawarkeun kayaktian.

⁹ Ka jamaah anu bakal didongkapan sim kuring parantos ngirim surat saeutik. Tapi Diotrepes, jelema anu hayang jadi pamingpin di eta jamaah embungeun narima omongan sim kuring.

¹⁰ Engke lamun sim kuring ka ditu kalakuanana rek diomongkeun, da eta teh ngagogoreng ka urang, nyebarkeun bohong. Teu cukup ku sakitu, da carekna eta dulur-dulur urang teh moal rek ditarima. Malah ngati-ngati ka nu sejen ulah aya anu daek narima. Lamun aya anu daek narima arek diusir ti jamaah!

¹¹ Tangtos bae anu awon kitu mah sanes turutaneun. Urang mah urang nulad ka nu hade bae. Margi sing saha anu hade kalakuan, eta tandana umat kagungan Allah, sing saha anu awon kalakuan, tandana can terang ka Allah.

¹² Sabalikna aya deui saurang, ngaranna Demetrius. Eta mah pada muji, malah Allah oge muji, nya kitu deui sim kuring, margi enya eta mah pujieunana teh.

¹³ Seueur kenah anu hayang dicarioskeun teh, ngan moal dina serat,

¹⁴ engke bae ari pendak, margi sim kuring gaduh maksud enggal-enggal mendakan.
(1-15) Mangga, wilujeng. Aya salam ti sadaya rerencangan di ditu. Kintun salam ka sadaya rerencangan di dieu.

Yudas

1 ¹Kahatur dumateng dulur-dulur, anu parantos disaur ku Allah, anu diauban ku kaasih Allah nu jumeneng Rama, anu diraksa ku Yesus Kristus. Surat sim kuring, Yudas dulurna Yakobus, rasulna Yesus Kristus.

²Mugia aranjeun mareunang rahmat rahayu jeung nugraha ti Allah.

³Dulur-dulur! Barang aya pikiran hayang nyuratan ka aranjeun perkara kasalametan anu geus jadi milik urang sarerea, karasa pisan perluna nyuratan teh, sabab kudu buru-buru ngahatean supaya aranjeun parengkuh kana kayakinan iman paparin ti Allah ka sakabeh umat-Na, sakali keur salalawasna.

⁴Urang teh geus kaasupan sawatara jelema anu teu percaya ka Allah, anu muter balik wawaran hal sih kurnia Allah urang, ngarah maranehna laluasa ngalampahkeun kagorenganana. Eta teh henteu ngaraku ka Yesus Kristus anu jadi Panguasa tunggal, Gusti urang. Hukuman pikeun jelema-jelema karitu ti baheula kenah geus disebut-sebut dina Kitab Suci.

⁵Allah geus ngajait urang Israil ti Mesir, tapi saterusna umat-Na anu henteu palercaya kana pangandika-Na mah ku Mantenna

dibasmi. Aranjeun geus tarerang hal eta tapi ku sim kuring ayeuna diingetan deui.

⁶Sarta sing aringet oge, malaikat-malaikat anu parundung ti tempatna lantaran teu sarugema ku pangkatna, ku Allah diberok di tempat anu poek mongkleng di handap, dibarogod ku rante langgeng, ngadago hukumanana engke dina poe nu hebat.

⁷Nya kitu deui halna urang Sadumu jeung Gomora jeung kota-kota anu dareukeut ka dinya. Eta oge cara malaikat-malaikat anu jarahat tea, jeung baroga kabiasaan sambung sahwat henteu wajar sarta kacida aebna. Maranehna manjing siksa seuneu langgeng, conto goreng pikeun ngelingan manusa.

⁸Anu nyarulusup ka urang tea oge jalma-jalma kawas kitu, katut jeung pangimpian-pangimpianana. Awakna diparake kana hal-hal anu najis. Maranehna ngarerendah kakawasaan Allah, jeung ngahina ka mahluk-mahluk mulya di sawarga.

⁹Padahal Mikail ku anjeun, kapala malaikat, tara kitu. Waktu anjeunna padu jeung Iblis parebut hak kana layon Musa, teu wantuneun nganggo kecap-kecap anu sipatna ngahina, ukur nyaurkeun kieu, "Sing dibendon anjeun ku Allah!"

¹⁰Ari jelema-jelema anu kasebut bieu, geus wani ngayehkeun kana hal-hal anu tacan katepi ku pangartina, kakara ceuk nalurina

anu henteu jeung pikiran, kawas sato bae.
Tangtu dirina keneh anu bakal katempuhan.

¹¹Pasti cilaka eta jelema-jelema teh!
Lampahna nuturkeun jalan anu disorang ku
Kain. Ari kana piduiteun sok nepi ka make
cara anu dijalankeun ku Balhum. Sipatna
ngalawan ngala ka Korah anu ngabaha tea.
Maranehna oge tangtu carilaka cara Korah.

¹²Dina dahar ngariung jeung sajamaah
ngadon marabok pikageuleuheun, lir kokotor
anu namblog dina dahareun. Teu baroga
kaera, sararakah dapon ngareunah sorangan.
Kalakuanana ibarat mega ditiup angin tapi
teu nurunkeun hujan; ibarat tangkal nu tara
buahan kajeun keur usum, cara tangkal anu
geus rungkad jeung akar-akarna, kawas
tangkal paeh.

¹³Pametana cara ombak laut, sarawak-
suruwuk tuluy ngabudah, teu baroga
kaera, lir bentang idor salah jalan, anu
ditempatkeunana ku Allah di nu salawasna
poek ngajumbleng.

¹⁴Hal jelema-jelema anu kawas kieu baheula
geus diwejangkeun ku Hanok, turunan Adam
anu katujuh, kieu, "Pangeran baris sumping
diiring ku mangrebu-rebu malaikat anu
saruci,

¹⁵kersa-Na mariksa perkara sakabeh jelema,
baris ngahukum ka sakur anu kalakuanana
doraka, anu omong-omonganana nyarogok
ngalawan ka Mantenna!"

¹⁶ Ka nu sejen gawena ngan kukulutus jeung nyalah-nyalahkeun; hirup ngumbar napsu nu doraka, maruji maneh, tapi ka anu aya piuntungeunana mah mani ngugung-ngugung.

¹⁷ Tapi dulur-dulur sing aringet kana kasauran rasul-rasulna Gusti urang Yesus Kristus, bareto.

¹⁸ Geuning saur aranjeunna kieu, "Mun geus deukeut kana ahir jaman, bakal aya anu daratang maroyokan ka aranjeun, jalma-jalma purah ngumbar napsu anu doraka."

¹⁹ Eta jelema-jelema teh bakal ngayakeun pabengkahan, hirupna diranjah ku hawa napsuna, henteu diancikan ku Roh Suci.

²⁰ Tapi sing tagen, dulur-dulur! Masing ajeg ngadeg dina kayakinan iman, sabab iman eta teh iman anu pangsuci-sucina. Kudu neneda ka Allah bari muntang kana kakawasaan Roh Suci.

²¹ Sing hirup nyalindung kana asihing Allah, sapanjang aranjeun ngaharepkeun nugraha Gusti urang Yesus Kristus, anu baris nyandak urang kana hirup anu sayakti jeung langgeng.

²² Jeung kudu karunya ka batur anu keur bingbang hirupna.

²³ Kenyang jalma-jalma tina jero seuneu sina saralamet. Ka nu sejenna kudu nembongkeun rasa karunya campur kasieun, tapi kudu

geuleuh kana "papakeanana" anu lamokot ku hawa napsuna anu pikagirukeun.

²⁴ Ka Mantenna, anu kawasa ngaraksa ka aranjeun sangkan hirup aranjeun henteu labuh, anu kawasa nyandak aranjeun ka payuneun kamulyaana-Na dina kaayaan bagja jeung tanpa cela,

²⁵ ka Mantenna, Allah nu jadi Jurusalamet urang ku karana Yesus Kristus Gusti urang, kasanggakeun kamulyaan, kaagungan, kadigjayaan jeung kakawasaan, ti baheula-baheula, nepi ka ayeuna, nepi ka engke, salalanggengna! Amin.

Wahyu

1 ¹ Ieu kitab medar wahyu ti Allah ka Yesus Kristus ngeunaan perkara-perkara anu geus meh kajadian, supaya ku Anjeunna ditembongkeun ka abdi-abdi-Na. Kristus ngutus malaikat-Na nembongkeun ieu wahyu ka Yohanes, abdi-Na.

² Yohanes medar sagala titingalianana anu diebrehkeun ku Yesus Kristus, nya eta amanat Allah jeung perkara-perkara anu sayaktina.

³ Bagja anu maca ieu kitab, anu ngadenge ieu ucapan nubuat sabda Allah, jeung ngimankeun ka sakur anu ditulis dina ieu kitab! Sabab sakur anu diwahyukeunana teh geus tereh bukti.

⁴ Dulur-dulur di tujuh jamaah di wilayah Asia! Kaula Yohanes. Mugia dulur-dulur dipaparin rahmat rahayu ti Allah, Allah nu keur aya, nu geus aya, jeung nu aya saterusna, jeung ti tujuh roh anu aya di hadirat tahta Allah,

⁵ jeung ti Yesus Kristus, Saksi anu satia, Putra cikal, anu pangheulana digugahkeun tina maot, panguasa raja-raja saalam dunya. Kristus teh asih ka urang, pupus-Na teh ngajait urang tina dosa,

⁶ sarta urang dijadikeun hiji karajaan imam-imam anu kumureb ka Allah, Panutan jeung Rama Anjeunna. Kaagungan,

kakawasaan, kasanggakeun ka Yesus Kristus salalanggengna! Amin.

⁷Tenjo, Kristus geus sumping dina mega! Bakal katembong ku saban jalma, kaasup jalma-jalma anu numbak ka Anjeunna. Jelema saalam dunya bakal tingkoceak nenjo Anjeunna. Geus pasti!

⁸"Kami teh Nu Awal jeung Nu Panutup," dawuhan Pangeran, Allah Nu Maha Kawasa, nu aya, nu geus aya, nu aya saterusna.

⁹Kaula Yohanes dulur aranjeun, panganut Yesus, batur tabah dina kasangsaraan anu kasorang ku sakabeh warga Pamarentahan Allah. Kaula aya di pulo Patmos keur dibuang, lantaran ngembarkeun sabda Allah jeung perkara-perkara anu sayaktina anu diebrehkeun ku Yesus.

¹⁰Dina Poean Gusti, kaula kapurba ku Roh Allah, ngadenge anu sasauran ti tukangeun, gentrana tarik kawas sora tarompet, kieu:

¹¹"Tetenjoan maneh tuliskeun, bukuna kirimkeun ka tujuh jamaah di Epesus, Semirna, Pergamus, Tiatira, Sardis, Piladelpia, jeung Laodikea."

¹²Kaula malik hayang nenjo anu sasauranana. Kaula ningal tujuh suku lampu emas.

¹³Di antara eta barang aya hiji wujud anu siga manusa, nganggo jubah panjang ngangsar kana sampeana-Na, harigu-Na nganggo beulitan emas.

¹⁴Rambut-Na bodas kawas kapas atawa kawas salju, soca-Na hurung siga seuneu,

¹⁵sampeana-Na gilap kawas tambaga beunang nyaling, gentra-Na sada guruhna curug.

¹⁶Panangan tengen-Na nyepeng tujuh bentang, tina baham-Na bijil pedang anu dua seuseukeutna. Raray-Na moncorong lir srangenge keur manceran.

¹⁷Bruk kaula ngarumpuyuk kana sampeana-Na, ngalumbuk kawas nu paeh. Anjeunna nyabak ka kaula ku panangan tengen bari ngalahir, "Ulah sieun! Ieu Kami, Nu Awal jeung Nu Panutup.

¹⁸Kami teh anu jumeneng. Kami geus paeh, tapi ayeuna Kami hirup salalanggengna. Kami kawasa kana paeh jeung ka tempat nu paraeh.

¹⁹Tuliskeun sakur anu katenjo, boh nu ayeuna boh nu bakal kajadian sanggeusna.

²⁰Kieu harti rasiah ieu tujuh bentang dina leungeun katuhu Kami jeung ieu tujuh suku lampu emas: Tujuh bentang hartina tujuh malaikat ti tujuh jamaah, tujuh suku lampu hartina tujuh jamaah."

2¹"Tulis pikeun malaikat jamaah di Epesus: Ieu amanat ti nu nyekel tujuh bentang dina leungeun katuhu, anu leumpang di antara tujuh suku lampu emas.

²Kami nyaho kumaha panggawe maneh. Maneh geus banting tulang jeung sakitu

mantepna. Kami nyaho, jalma-jalma jahat ku maneh tara dibere ampun, anu ngaku-ngaku rasul ku maneh didoja sarta kaboker yen lain rasul.

³Maneh sabar, geus nandangan sangsara ku karana Kami tapi tetep mantep.

⁴Tapi Kami aya cawadeun ka maneh, sabab maneh geus teu nyaah ka Kami cara keur anyaran.

⁵Maneh geus pohara tibeubeutna! Geura tobat, kudu milampah deui cara keur basa mimiti. Lamun teu tobat tina dosa, suku lampu anu di maneh ku Kami rek dicokot tina tempatna.

⁶Tapi maneh aya keneh alusna, sabab maneh ceuceub kana tingkah laku para panganut Nikolaus anu ku Kami dipikaceuceub.

⁷Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli, regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka jamaah-jamaah! Sing saha nu unggul, ku Kami rek dibere ngadahar buah tangkal kahirupan nu aya di Taman Allah."

⁸"Tulis pikeun malaikat jamaah di Semirna: Ieu amanat ti Nu Awal jeung Nu Panutup, nu geus nyorang ajal jeung nu geus hirup deui.

⁹Kami nyaho kalaraan maneh. Kami nyaho maneh teh miskin tapi saenyana beunghar! Kami nyaho maneh digogoreng ku jelema-jelema anu ngaku urang Yahudi padahal lain, saenyana mah umatna Iblis!

¹⁰ Ulah sieun ku kasangsaraan anu bakal kasorang. Dengekeun! Maraneh bakal digoda ku Iblis, maraneh sawareh rek dijeblos-jebloskeun ka panjara. Eta kasangsaraan lilana sapuluh poe. Sing tetep satia ka Kami sanajan kudu nepi ka ajal, tan wande ku Kami diganjar hirup anu sajati.

¹¹ Ku sabab eta, lamun enya mah boga ceuli, regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka jamaah-jamaah! Sing saha nu unggul, moal keuna ku siksaan maot anu kadua."

¹² "Tulis pikeun malaikat jamaah di Pergamus: leu amanat ti nu nyangking pedang anu dua seuseukeutna.

¹³ Kami nyaho di mana padumukan maneh, nya eta di tempat Iblis ngageugeuh. Tapi maneh tetep satuhu ka Kami. Malah basa Antipas saksi Kami nu satia dipaehan dihareupeun maneh di eta enggon Iblis ngawasa, maneh tetep henteu miceun kapercayaan maneh ka Kami.

¹⁴ Tapi Kami aya kateupanuju saeutik, sabab di maraneh aya jelema-jelema anu nganut paham Balhum anu mamatahan ka Balak tea sina nyasabkeun urang Israil dititah ngadalahan sasajen anu disuguhkeun ka brahala jeung dititah patemon cabul.

¹⁵ Nu sawareh deui nganut pangajaran Nikolaus.

¹⁶ Eta dosa geura piceun! Lamun henteu, Kami arek buru-buru datang, numpes anu karitu ku pedang tina baham Kami.

¹⁷ Ku sabab kitu, lamun enya boga ceuli, regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka jamaah-jamaah! Sing saha nu unggul, ku Kami rek dibere ngadahar manna gaib. Jeung masing-masing rek dibere batu bodas nu diukiran ku hiji ngaran anyar nu moal aya nu nyaho, salian ti anu narimana."

¹⁸ "Tulis pikeun malaikat jamaah di Tiatira: Ieu amanat ti Putra Allah, anu socana hurung kawas seuneu, anu sampeana-Na kawas tambaga disangling.

¹⁹ Kami nyaho panggawe maneh. Kami nyaho kanyaah maneh, kasatiaan maneh, pangabdian maneh, jeung kasabaran maneh. Kami nyaho eta kabeh dilakonon ku maneh leuwih ti basa keur anyaran.

²⁰ Tapi Kami aya kateupanuju, sabab awewe nu ngaran Isebel, anu ngaku-ngaku jadi utusan Allah ku maneh disabaran bae. Loba abdi Kami anu geus sasab ku pangajaranana, ngalalampahkeun patemon cabul, jeung ngadalahar sasajen anu disuguhkeun ka brahala.

²¹ Si Isebel ku Kami geus ditempoan sina tobat, tapi teu tobat-tobat, tetep bae nyieun kaaeban.

²² Ku sabab kitu ku Kami rek dibantingkeun kana pangedenganana, sarta anu lalacur

ka manehna sina narandangan kanyeri anu taya papadana, sarta rek dijalankeun ayeuna keneh ku Kami, kajaba lamun tarobat teu marilu deui jahat jeung eta awewe.

²³ Panganutna kabeh rek dipaehan, supaya jamaah-jamaah nyaraho yen Kami teh anu nyaho kana pikiran jeung angen-angen tiap manusa. Unggal jalma ku Kami rek dibales satimpal jeung lampahna.

²⁴ Tapi maraneh nu sejen-sejenna di Tiatira, henteu kabawa ku eta pangajaran jahat, teu mariku diajar ilmu anu disebut rasiah-rasiah Iblis anu jarero. Kami jangji moal nambah kasusah nanaon deui.

²⁵ Tapi kudu teguh kana iman nu ayeuna nepi ka Kami datang.

²⁶ (2:26-28) Sakur nu unggul, anu ngalampahkeun pangersa Kami nepi ka tutug, rek dibere kawasa sakumaha kawasa anu katarima ku Kami ti Ama Kami, nya eta kawasa murba ka bangsa-bangsa, kawasa marentah jeung ngagitik maranehna ku iteuk beusi datang ka bubuk kawas pariuk remuk. Jeung rek dibere bentang pajar.

²⁷ (2:26)

²⁸ (2:26)

²⁹ Ku sabab kitu, lamun enya baroga ceuli, regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka jamaah-jamaah!"

3 ¹ "Tulis pikeun malaikat jamaah di Sardis: Ieu amanat ti nu kagungan tujuh Roh

Allah jeung tujuh bentang. Kami nyaho panggawe maneh. Kami nyaho yen maneh teh kasebutna bae hirup, da saenyana mah maneh teh paeh!

²Geura nyaring! Sing pageuh nyangking anu masih keneh kapimilik meungpeung can mudedes pisan. Sabab pagawean maneh di payuneun Allah Kami kasampak heunteu sampurna.

³Sing inget kana amanat anu diajarkeun ka maneh, kumaha piwurukna. Turutkeun, tuluy tobat. Lamun maneh heunteu nyaring, moal nyaho kana pidatangeun Kami, saperti moal nyaho pidatangeun bangsat.

⁴Sukur di maneh di Sardis aya keneh saeutik jelema-jelema anu ngajaga pakean maneh tetep beresih, jadi maneh layak leumpang jeung Kami make pakean bodas.

⁵Sing saha nu unggul, bakal make pakean kitu bodasna, jeung ngaranna ku Kami moal dicoret tina kitab catetan anu harirup, bakal diangken yen kagungan Kami di hadirat Ama Kami jeung para malaikat-Na.

⁶Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli, regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka jamaah-jamaah!"

⁷"Tulis pikeun malaikat jamaah di Piladelpia: Ieu amanat ti nu suci jeung saestu, anu nyekel konci Daud; panto anu enggeus dibuka ku Kami moal aya anu bisa meundeutkeun;

panto anu geus dipeundeutkeun ku Kami moal aya anu bisa muka.

⁸Kami nyaho panggawe maneh; Kami nyaho tangga maneh teu sabaraha; Kami nyaho maneh nurut kana piwuruk Kami, satia ka Kami. Maneh ku Kami geus dipangmukakeun panto, pantona moal aya anu bisa nutupkeun.

⁹Dengekeun! Di maneh aya jelema-jelema umatna Iblis, anu ngaku-ngaku urang Yahudi padahal lain. Ku Kami rek dipaksa daratang ka maneh, sina nyium suku maneh. Sina nyarahoeun kabeh yen maneh teh anu dipikanyaah ku Kami.

¹⁰Ku sabab maneh tagen jeung tigin kana parentah Kami, Kami ge rek ngajaga ka maneh, supaya maneh luput tina kasukeran anu bakal narajang ka alam dunya pikeun nguji kapengkuhan manusa.

¹¹Kami teh terah datang. Sakur anu geus beunang ku maneh cekel sing pageuh, supaya ganjaran kaunggulan maneh ulah aya anu ngarebut.

¹²Jelema anu unggul ku Kami rek dijadikeun ibarat hiji tihang baitna Allah Kami sarta moal ngiser deui ti dinya. Dirina rek diukiran ku jenengan Allah Kami jeung ngaran kota panglinggihana-Na, nya eta Yerusalem anyar, anu bakal turun ti sawarga, ti Allah Kami. Kitu deui ngaran Kami anu anyar rek diukir dina dirina.

¹³ Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli, regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka jamaah-jamaah!"

¹⁴ "Tulis pikeun malaikat jamaah di Laodikea: Ieu amanatna Amin, Saksi anu satia jeung satuhu, anu ngagelarkeun sakabeh ciptaan Allah.

¹⁵ Kami nyaho panggawe maneh; Kami nyaho maneh teh teu tiis teu panas. Mending tiis, atawa panas!

¹⁶ Ku sabab hareuyheuy, panas henteu tiis henteu, maneh ku Kami rek diburakeun!

¹⁷ Ceuk maneh: Aing beunghar, senang sagala boga. Padahal maneh teh masakat, pikawatireun! Muluntu, taranjang, lolong!

¹⁸ Ku sabab kitu geura meuli ti Kami emas tulen, supaya beunghar. Geura meuli ti Kami pakean bodas, pikeun mungkus awak anu taranjang, ngerakeun. Geura meuli ti Kami peureuh mata, peureuhkeun sangkan maneh bisa nenjo.

¹⁹ Anu ku Kami sok diseukseukan jeung diwarah, tandaning dipikanyaah. Ku sabab kitu sing saregep, geura tobat.

²⁰ Ieu Kami geus ngetrokan panto. Anu malire kana sora Kami jeung muka panto, tangtu ku Kami dicalikan Kami rek milu dahar di imahna babarengan.

²¹ Saha-saha anu unggul ku Kami rek dibawa diuk ngarendeng dina tahta Kami, cara Kami

sanggeusna unggul diuk gedengeun Ama Kami dina tahta-Na.

²² Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli, regepkeun kumaha dawuhan Allah ka jamaah-jamaah!"

4 ¹ Sanggeus eta, harita kenah aya titingalan sejen. Di sawarga aya panto muka, jeung aya nu ngagentra kawas sora tarompet, gentra-Na saperti anu ti heula sasauran ka kaula tea, saur-Na: "Ka dieu unggah, Kami rek nembongkeun kajadian-kajadian saterusna!"

² Harita kenah kaula kapurba ku Roh Allah, ningal di sawarga aya anu keur linggih dina tahta.

³ Pameunteu-Na mancur siga cahaya batu widuri pandan jeung permata dalima. Tahtana sakurilingna dikubengan ku katumbiri warna jambrut,

⁴ diputer ku dua puluh opat tahta anu dicaralikan ku dua puluh opat sepuh anu anggoanana bodas jeung ngaranggo makuta emas.

⁵ Tina tahta bijil kilat kekerelepan jeung sora gugur tinggulugur. Di hareupeun tahta aya anu hurung saperti obor reana tujuh, nya eta tujuh Roh Allah.

⁶ Di hareupeun tahta kenah aya nu siga lautan kaca herang ngalenggang kawas kristal. Eta tahta opat sisina dilingkung

ku opat mahluk hirup, anu awakna bagian tukang jeung hareup pinuh ku mata.

⁷ Bangunna nu kahiji siga singa, nu kadua siga sapi jalu, nu katilu beungeutna siga beungeut jelema, nu kaopat siga manuk rajawali keur ngalayang.

⁸ Opatanana baroga jangjang genep-genep anu luar jerona katutup ku mata. Beurang peuting eta opat mahluk hirup teh teu eureun-eureun mumuji: "Suci-suci, suci Gusti Allah Nu Maha Kawasa, nu aya, nu geus aya, nu aya saterusna."

⁹ Kitu pupujianana, ngamulyakeun, ngahormat, jeung muji sukur ka nu linggih dina tahta, anu jumeneng salalanggengna.

¹⁰ Waktu eta opat mahluk hirup maruji, sepuh-sepuh anu dua puluh opat teh bruk nyaruuh ka hadirat anu linggih dina tahta, ngabakti ka anu jumeneng salalanggengna, ari makuta-makutana digolosorkeun ka hareupeun tahta, tuluy nyembahkeun piunjuk:

¹¹ "Nun Pangeran, nun Allah! Mung Gusti anu layak diagungkeun, dihormat, nu layak nyangking kawasa. Reh Gusti teh nu nyiptakeun saniskara, nya ku karana pangersa Gusti eta sadaya kumelip hirup."

5 ¹ Dina panangan katuhu anu linggih dina tahta aya gulungan kitab anu dielak ku tujuh segel, bulak-balik pinuh ku tulisan.

²Aya hiji malaikat gagah, cumeluk handaruan, "Saha anu layak ngalaan segelna muka eta kitab?"

³Sihoreng saurang ge tacan aya anu bisa muka segelna jeung nenjo eusi eta kitab, boh nu di sawarga, boh nu di bumi, boh nu di handapeun bumi.

⁴Ku sabab taya anu layak muka jeung ngilik eusi eta kitab, kaula kacida nalangsana nepi ka ceurik.

⁵Tapi saur sepuh nu saurang ka kaula, "Ulah ceurik. Tuh! Singa kaom Yuda nu agung turunan Daud geus unggul. Eta anu iasa muka gulungan kitab, ngalaan tujuh segelna."

⁶Breh di tengah-tengah tahta anu dikurilingan ku opat mahluk hirup jeung ku para sepuh teh aya Anak Domba, dina beuheungna aya ceda kawas tapak meuncit. Eta Anak Domba tandukna tujuh panonna tujuh, nya eta tujuh Roh Allah anu diutus ka sakuliah dunya.

⁷Eta Anak Domba teh maju nampanan gulungan tea tina panangan katuhu anu linggih dina tahta.

⁸Brek bae opat mahluk hirup jeung dua puluh opat sepuh teh sarujud ka eta Anak Domba. Para sesepuh teh masing-masing nyekel kacapi jeung pinggan emas anu eusina seuseungitan. Eta seuseungitan teh nya eta panedana umat Allah.

⁹ Aranjeunna ngawihkeun hiji pupujian anyar, ungelna: "Nya Andika anu layak nampina, sareng muka segel-segelna. Reh Andika parantos ditelasan. Nyawa Andika nebus umat Allah sakumna, ti saban kaom, saban basa, saban bangsa, saban seler bangsa.

¹⁰ Maranehna ku Andika dijadikeun hiji karajaan, karajaan imam-imam nu ngabdi ka Allah urang, sina nyakrawati marentah bumi."

¹¹ Breh deui kaula ningal jeung ngadenge sora malaikat, lobana mangrebu-rebu jeung mangjuta-juta! Eta para malaikat narangtung ngalingkungan tahta, opat mahluk hirup, jeung para sesepuh,

¹² tuluy ngarawih sorana tarik: "Anak Domba nu geus ditelasan, layak nampi kakawasaan, kamuktian, kaluhungan, jeung kakuatan, kamulyaan, kaagungan, jeung pujian!"

¹³ Jeung kaula ngadenge mahluk-mahluk nu di sawarga, nu di bumi, nu di handapeun bumi, jeung nu di laut, cindekna sakabeh pangeusi jagat raya, ngarawih: "Sanggakeun ka Mantenna, anu linggih dina tahta, jeung ka Anak Domba: Puji jeung bakti, kamulyaan jeung kaperkosaan, salalanggengna!"

¹⁴ Disambut ku opat mahluk hirup tea, pokna: "Amin!" Brek para sesepuh sarujud.

6 ¹ Ti dinya segel anu kahiji ku Anak Domba dibuka. Mahluk hirup anu hiji ngucap, tarik sada gelap, "Hiap!"

² Kaula nenjo hiji kuda bodas. Anu tumpakna nyekel gondewa, tuluy diserenan makuta, semprung maju jadi nu unggul tukang naluk-nalukkeun.

³ Anak Domba muka segel anu kadua. Mahluk hirup anu kadua ngucap, "Hiap!"

⁴ Kaula nenjo hiji kuda beureum. Nu tumpakna diserenan pedang gede jeung dibere kawasa ngayakeun peperangan di bumi supaya manusa silih paehan.

⁵ Anak Domba muka segel nu katilu. Mahluk hirup nu katilu ngucap, "Hiap!" Kaula nenjo hiji kuda hideung. Nu tumpakna nyekel taraju sapasang.

⁶ Ti lebah mahluk hirup anu opat tea bijil soara, pokna, "Gandum saliter keur upah sapoe, hanjeli tilu liter keur upah sapoe. Tapi tangkal jetun jeung kebon anggur ulah diruksak!"

⁷ Anak Domba muka segel nu kaopat. Mahluk hirup nu katilu ngucap, "Hiap!"

⁸ Kaula nenjo hiji kuda warna pias. Anu tumpakna dingaranan Paeh, dibarengan ku Alam Paeh anu nuturkeun deukeut pisan ti tukangeunana; duanana diserenan kawasa pikeun maehan manusa saparapat dunya ku perang, ku kalaparan, ku pagebug jeung ku sato-sato galak.

⁹ Anak Domba muka segel nu kalima. Breh di handapeun altar katenjo aya nyawa para sahid, anu diparaehan lantaran nguarkeun

sabda Allah jeung saratia nerangkeun hal kayaktianana.

¹⁰ Nyawa para sahid teh nyoara tarik pisan, pokna, "Nun Gusti Nu Maha Kawasa, anu suci sareng sipat saestu! Iraha Gusti bade mariksa sareng ngahukum jalmi-jalmi nu di bumi, nu parantos maehan ka abdi-abdi?"

¹¹ Seug maranehna masing-masing dileler jubah warna bodas jeung ditimbangan reureuh heula sakeudeung, ngadago sasamana ngabdi anu oge bakal diparaehan kawas maranehna, supaya jangkep kabeh.

¹² Anak Domba muka segel anu kagenep. Tuluy aya lini kacida rongkahna, reup panonpoe pareum, ngabelegbeg kawas cita hideung kasar, bulan robah jadi beureum kawas getih,

¹³ bentang-bentang ragragan ka bumi kawas buah kondang tacan asak geus murubut digedang ku angin gede.

¹⁴ Langit leungit lir digulungkeun, gunung-gunung jeung pulo-pulo ngaleser tina tempatna.

¹⁵ Nu aya di bumi, raja-raja, kapala-kapala, panglima-panglima perang, nu baleunghar jeung jugala jeung salianna, nu karumawula, nu lalugina, marubus ka guha-guha jeung ka handapeun-handapeun cadas di gunung-gunung.

¹⁶ Maranehna ngaromong ka eta gunung-gunung jeung cadas-cadas bari tingjarerit,

"Kuring urugan! Bunikeun ti soca anu linggih dina tahta! Sumputkeun ti Anak Domba anu keur amarah!"

¹⁷Poe pikasieuneun anu pinuh ku amarah maranehna geus datang, saha nu tahan?"

7¹Sanggeus kitu aya opat malaikat narangtung di opat juru bumi, nahan angin anu opat supaya henteu nebak ka bumi atawa ka laut atawa kana tatangkalan.

²Jebul hiji deui malaikat ti beulah wetan, mawa hiji cap ti Allah anu jumeneng, cumeluk ka malaikat anu opat anu dibere kawasa pikeun ngaruksak daratan jeung lautan,

³kieu cumelukna, "Daratan, lautan, tatangkalan, ulah waka dibasmi! Urang ngecapan heula tarang jalma-jalma anu ngarabdi ka Allah urang!"

⁴Ti dinya kaula dibejaan yen anu dicapan tarangna ku cap Allah teh aya 144.000 urang ti dua welas kaom Israil,

⁵(7:5-8) sakaomna masing-masing 12.000 urang, nya eta ti kaom-kaom Yuda, Rubin, Gad, Aser, Naptali, Menase, Simon, Lewi, Isaskar, Sebulun, Yusup, jeung Binyamin.

⁶(7:5)

⁷(7:5)

⁸(7:5)

⁹Sanggeus kitu kaula ningal jelema kacida lobana nepi ka moal kaitung. Campur ti sagala bangsa, kaom, seler bangsa, katut basa-basana, narangtung di hareupeun tahta

jeung Anak Domba, marake jubah bodas
jeung nyarekel palapah daun palem.

¹⁰ Maranehna nyoara tarik ngucapkeun,
"Kasalametan teh ti Allah urang, anu linggih
dina tahta, jeung ti Anak Domba!"

¹¹ Para malaikat anu keur ngalingkungan
tahta jeung para sesepuh jeung opat mahluk
hirup tea bruk sarujud hareupeun tahta,
ngahormat ka Allah.

¹² Kabeh nyarebut, "Amin! Puja jeung puji,
kaagungan, kaluhungan, pamuji sukur,
kahormatan, kakawasaan jeung kawisesaan,
kagungan Allah urang salalanggengna. Amin!"

¹³ Aya sesepuh anu mariksa ka kaula,
saurna, "Coba taksir, saha jeung ti mana eta
anu dijarubah bodas teh?"

¹⁴ Walon kaula, "Sumuhun teu terang.
Juragan anu langkung uninga." Saurna, "Eta
teh jalma-jalma anu tas dikaniaya kacida
hebatna. Ayeuna geus saralamat. Jubahna
geus barodas beresih sabab geus diseuseuh
ku getih itu Anak Domba.

¹⁵ Kitu sababna maranehna aya di dieu,
di payuneun tahta Allah, beurang peuting
ngawula ka Mantenna di bait-Na nu suci.
Maranehna ditangtayungan ku Mantenna anu
linggih dina tahta.

¹⁶ Moal kalaparan deui, moal ngarasa
halabhab deui, moal kaseureud deui ku
panasna panonpoe atawa ku panas naon bae,

¹⁷ sabab bakal diaping ku itu Anak Domba anu aya di tengah-tengah tahta, bakal dibawa ka cinyusu kahirupan, sarta cipanonna bakal disusutan ku Allah."

8 ¹Barang segel anu katujuh dibuka, sawarga jempling kira-kira satengah jam lilana.

²Geus kitu kaula nenjo aya tujuh malaikat narangtung di hadirat Allah, tuluy diserenan tujuh tarompet.

³Aya hiji malaikat deui datang mawa parukuyan emas tuluy nangtung deukeut altar. Seug diasongan dupa loba pisan, kukuskeuneun dina altar emas hareupeun tahta, dicampurkeun jeung paneda-paneda umat Allah.

⁴Haseup kukus dupa anu dicampur jeung paneda-paneda umat Allah teh ngelun tina leungeun eta malaikat anu nangtung di hadirat Allah.

⁵Geus kitu parukuyanana ku eta malaikat dicokot, dieusian ruhak tina altar, tuluy diawurkeun ka bumi. Guludug disada ngagulugur, kilat tingjorelat, sarta aya lini di bumi.

⁶Malaikat nu tujuhan tea sadia-sadia rek nariup tarompet.

⁷Malaikat kahiji niup tarompetna. Ti dinya bumi katinggang ku hujan es jeung seuneu campur getih. Sapertilu bumi, sapertilu

tatangkalan, dangdaunan jeung jujukutan anu harejo musna kahuru.

⁸ Malaikat kadua niup tarompetna. Ti dinya aya anu siga gunung ngagedur ku seuneu dikunclungkeun ka laut. Sapertilu laut jadi laut getih.

⁹ Sapertilu mahluk laut paraeh, sapertilu kapal-kapal barejad.

¹⁰ Malaikat katilu niup tarompetna. Seug aya hiji bintang kacida gedena ragrag ti langit, hurung kawas obor, ninggang ka sapertilu walungan jeung sumber-sumber cai salian ti eta.

¹¹ (Ngaran ieu bintang teh "Pait".) Sapertiluna cai jadi pait. Jalma-jalma loba anu paraeh, sabab sakur anu nginum eta cai tuluy paeh ku paitna.

¹² Malaikat kaopat niup tarompetna. Sapertilu panonpoe, sapertilu bulan, sapertilu bintang-bintang, kateumbrag ku sorana. Sapertilu cahayana masing-masing pareum. Sapertilu beurang jeung sapertilu peuting teu kabagian caang.

¹³ Geus kitu kaula nenjo hiji manuk rajawali hiber luhur di awang-awang, sarta kadenge disada tarik jeung aya unina: "Balahi! Balahi! Balahi pangeusi bumi lamun tarompet anu tilu deui geus ditiup ku malaikat!"

9¹ Malaikat kalima niup tarompetna. Hiji bintang ragrag ninggang bumi. Eta bintang diserenan sosi hiji guha.

²Barang eta guha dibuka, peledug
bijil haseup ti dinya kawas haseup tina
pameuleuman gede terus mumbul. Reup
langit reueuk, panonpoe teu tembong deui.

³Tina eta haseup merul simeut turun ka
bumi, mararatih kawas kala.

⁴Eta abrulan simeut geus ditimbangan
teu meunang ngaruksak jujukutan atawa
tatangkalan atawa pepelakan. Ngamukna
kudu ka jelema bae, sakur anu tarangna teu
make cap Allah,

⁵tapi teu meunang nepi ka paeh, semet
dinyenyeri bae ku kanyeri saperti diseureud
kala, lima bulan lilana.

⁶Di jero lima bulan tea jalma-jalma bakal
nareangan jalan paeh tapi teu bisa paeh,
harayangeun paeh ge paeh kalah ka ngejat.

⁷Ari simeutna siga kuda anu dirarahaban ku
rarahab perang. Huluna siga make makuta
emas, beungeutna siga beungeut jelema.

⁸Baruukan kawas buuk awewe, huntuna
siga huntu singa,

⁹dadana siga make baju beusi. Sora
jangjangna ngaguruh sada kareta muru
tarung ditarik ku kuda loba.

¹⁰Buntutna siga buntut kala jeung
aya panyeureudna, paragi nyeureudan
jalma-jalma lima bulan lilana.

¹¹Aya rajana anu ngatur, ngaranna dina
basa Ibrani Abadon, dina basa Yunani Apolion

(hartina "Tukang Ngaruksak"), nya eta malaikat anu ngajaga liang guha tea.

¹² Sanggeus balahi nu ieu liwat, aya keneh dua rupa deui balahi.

¹³ Malaikat kagenep niup tarompetna. Seug aya soara, kaluar ti opat juru altar emas anu di payuneun Allah tea,

¹⁴ marentah ka malaikat anu kagenep, "Leupaskeun opat malaikat anu dibarogod di sisi Walungan Eprat!"

¹⁵ Seug eta opat malaikat teh dileupaskeun. Eta opat malaikat geus dicalonkeun pikeun maehan sapertilu umat manusa. Jamna, poena, bulanna jeung taunna geus ditangtukeun.

¹⁶ Tuluy kaula dibejaan yen aya balad pasukan kuda lobana dua ratus juta urang.

¹⁷ Dina ieu tetenjoan kaula nenjo eta pasukan tarumpak kuda, dibaraju kere warnana beureum ngagebur, biru langit kawas warna batu nilem, jeung koneng walirang. Ari kudana huluna siga hulu singa, bangusna nyebrotkeun seuneu, haseup, jeung walirang.

¹⁸ Sapertilu umat manusa paraeh ku seuneu, ku haseup, jeung ku walirang, tilu rupa balahi anu nyebrot tina bangus-bangus kuda tea.

¹⁹ Kasaktian eta kuda-kuda teh dina bangusna, jeung dina buntutna. Bangun buntutna kawas oray jeung haruluan, dipake nyiksa manusa.

²⁰Manusa sakarina anu henteu dipaehan ku eta balahi, jarahatna angger bae, angger nyarembah ka roh-roh jahat jeung ka arca-arca tina emas, tina perak, tina tambaga, tina batu jeung tina kayu, barang anu henteu nenjo, henteu ngadenge, henteu leumpang.

²¹Maranehna teu tarobat, maehan keneh, muhit keneh kana elmu-elmuna gaib, rucah, maling.

10 ¹Ti dinya kaula nenjo hiji deui malaikat anu gagah lungsur ti sawarga, salirana diharudum ku halimun, mastakana dikukudung kuwung-kuwung, rarayna lir panonpoe, sampeanana kawas tihang seuneu,

²nyepeng gulungan kitab leutik anu muka. Sampeanana nu katuhu napak ka laut, nu kenca napak ka darat.

³Anjeunna nyoara, ngagaur kawas gaurna singa, ditembalan ku gulugurna tujuh guludug.

⁴Barang gulugur, geuwat ku kaula rek dituliskeun. Tapi kaburu aya gentra ti sawarga, dawuhanana, "Anu diucapkeun ku eta tujuh guludug ulah dicatet, kudu dirasiahkeun!"

⁵Geus kitu malaikat anu ngadegna napak ka laut jeung napak ka darat teh ngacungkeun panangan katuhu ka langit,

⁶tuluy sumpah nyambat jenengan Allah anu jumeneng salalanggengna, anu ngajadikeun

langit, bumi, jeung laut, katut sagala eusina.

Saurna, "Geus teu bisa dilila-lila deui!

⁷ Tapi lamun malaikat anu katujuh geus niup tarompetna, Allah bakal ngalaksanakeun pangrancang-Na anu rasiah keneh, sakumaha anu geus diandikakeun ka nabi-nabi, abdi-abdi Mantenna!"

⁸ Gentra anu tadi kadenge ti sawarga teh ngagentra deui ka kaula, "Cokot itu gulungan kitab anu muka teh, anu keur dicekel ku malaikat anu napak ka laut jeung ka darat!"

⁹ Kaula indit, nyuhunkeun eta kitab leutik ka eta malaikat. Ari saurna, "Heh tampanan terus hakan, dina sungut rasana amis asa madu, geus dina beuteung rasana haseum."

¹⁰ Ku kaula ditampanan tuluy didahar. Enya amis asa madu, tapi barang geus di jero beuteung bet haseum.

¹¹ Ti dinya saurna ka kaula, "Embarkeun sakali deui amanat Allah perkara bangsa-bangsa, nagara-nagara, basa-basa, jeung raja-raja."

11 ¹ Kaula ku anjeunna diserenan kayu sateukteuk siga iteuk ukuran, sarta diparentah, "Ukur Bait Allah jeung altar. Itung jelema anu keur ngabarakti di dinya.

² Buruan luarna ulah diukur, sabab geus dibikeun ka jalma-jalma lain umat Allah, anu bakal ngaleyek Kota Suci lilana opat puluh dua bulan.

³Kami rek ngutus saksi kami duaan.
Di jero 1.260 poe tea maranehna bakal
ngembarkeun amanat Allah bari marake
pakean kasungkawaan."

⁴Eta dua saksi teh nya eta dua tangkal
jetun jeung dua lampu anu aya di payuneun
Gustina sakuliah bumi.

⁵Musuh anu ngaganggu ka maranehna pasti
binasa ku seuneu anu kaluar tina sungut
eta dua saksi. Jadi sing saha anu wani-wani
nyusahkeun ka maranehna tangtu paeh.

⁶Maranehna barisaeun ngabendung langit
nahan hujan satungtung keur ngajalankeun
tugasna. Kawasa kana sumber-sumber cai,
bisa ngarobah cai jadi getih, barisaeun
ngadatangkeun rupa-rupa musibat ka bumi
najan sakumaha seringna oge.

⁷Lamun tugasna ngembarkeun amanat geus
anggeus, bakal tarung jeung hiji sato ti guha
kandungan bumi, tapi eleh nepi ka tiwas
duanana.

⁸Mayitna ngalalumbuk di jalan raya di hiji
nagara urut Gustina disalib. Eta nagara
ngaran kiasanana Sadumu, atawa Mesir.

⁹Mayitna henteu dibikeun dikubur,
dilalajoanan ku jalma-jalma ti unggal bangsa,
ti unggal kaom, ti unggal basa, jeung ti
unggal seler bangsa, lilana nepi ka tilu
satengah poe.

¹⁰ Jalma-jalma sukan-sukan, silih kiriman hadiah, aratoheun ku tiwasna eta dua nabi anu geus ngabahlakeun ka umat manusa.

¹¹ Tapi sanggeus meunang tilu satengah poe ku Allah diasupan deui ambekan, harudang harirup deui, nepi ka jelema-jelema anu narenjoeunana kacida sarieuneunana.

¹² Eta dua nabi ngadenge soara ti sawarga, ungelna, "Hiap unggah!" Tuluy arasup kana mega, unggah ka sawarga, dipalencrong ku musuh-musuhna.

¹³ Harita kenéh bumi digedag ku lini kacida rongkahna, nepi ka saperpuluh eta kota lebur, jalma-jalma tariwas, aya tujuh rebu urang nu paéh. Anu harirup kenéh beak karep sarieuneunana, seug bae ngaraku kana kaagungan Allah nu di sawarga.

¹⁴ Balahi kadua geus liwat, nu katilu tereh nyusul!

¹⁵ Malaikat katujuh niup tarompetna. Sawarga ngageder ku soara anu ungelna, "Kakawasaan geusan murba alam dunya geus dicangking ku Pangeran jeung ku Kristus-Na. Mantenna bakal kawasa salalanggengna!"

¹⁶ Seseupuh anu dua puluh opat urang anu caralik dina tahta di hadirat Allah tea bruk nyaruuh, ngahormat ka Allah,

¹⁷ tuluy ngarucap kieu, "Sewu nuhun nun Pangeran, Allah Nu Maha Kawasa, nu jumeneng ayeuna, nu jumeneng ti jaman

baheula! Gusti parantos kersa nyangking kawasa rongkah, ngawitan kersa marentah.

¹⁸Umat brahala amarah, margi wawales ti Gusti parantos nitih kana wanci: Nerapkeun hukuman ka nu parantos paraeh, ngaganjar ka para abdi, ka nabi-nabi, sareng ka sugri anu ngabakti ka Gusti, ageung alit sami. Ayeuna mangsana ngabasmu maranehna, anu ngaruksak sakuliah bumi."

¹⁹Bray Bait Allah di sawarga muka, breh Peti Perjangjian Allah anu disimpen di dinya katembong. Karelep kilat tingburinyay, guludug tinggulugur, dibarengan ku lini jeung hujan es kacida rongkahna.

12 ¹Geus kitu di langit aya hiji tetenjoan luar biasa, kacida ahengna: Aya hiji awewe, pakeanana panonpoe, sukuna napak kana bulan, sirahna make makuta anu make dua welas bentang,

²rek ngajuru geus sabroleun, ngoceak nyantekkeun brolna.

³Aya deui tetenjoan aheng di langit: aya naga beureum kacida gedena, huluna tujuh, kabeh marake makuta, tandukna sapuluh.

⁴Buntutna ngadudut sapertilu bentang-bentang, dibalangkeun ti langit ka bumi. Seug eta naga ngadangong hareupeun eta awewe, rek nyaplok orokna lamun geus kaluar.

⁵Brol awewe teh ngajuru, orokna lalaki, anu bakal murba bangsa-bangsa, marentahna

make iteuk beusi. Orokna harita keneh aya anu ngejatkeun ka Allah, kana tahta-Na.

⁶Ari indungna ngejat ka gurun keusik, di ditu tempatna geus aya ti Allah, sarta bakal diurus di dinya lilana 1.260 poe.

⁷Geus kitu aya perang di sawarga. Mikail jeung para malaikatna merangan naga jeung para malaikatna. Naga eleh, teu meunang deui ngancik di sawarga.

⁸Naga sakitu gedena teh dibalangkeun ka luar ti sawarga.

⁹Eta oray kahot ti jaman purba teh disebutna Iblis atawa Setan, tukang nyasarkeun saalam dunya. Manehna ditotogkeun ka bumi jeung para malaikatna.

¹⁰Sawarga ngaguruh ku anu ngarucap, "Geus datang kasalametan kagungan Allah! Allah geus nembongkeun kakawasaan yen Mantenna Raja. Ayeuna Kristus-Na geus nembongkeun kakawasaana-Na. Si tukang ngadakwa, anu beurang peuting ngadakwakeun dulur-dulur urang ka Allah geus dibuang ti sawarga.

¹¹Dulur-dulur urang enggeus tarung paeh-paeh hirup-hirup nepi ka bisa unggul ngelehkeun manehna, ku karana getih Anak Domba, jeung ku karana kayaktian anu diuarkeunana.

¹²Ku sabab kitu eh sawarga, eh anu ngarancik di sawarga, sing barungah! Sabalikna, cilaka bumi jeung laut!

Sabab Iblis geus turun bari napsu ngagugudug, da nyahoeun geus deukeut kana panungtunganana."

¹³Barang naga teh eling yen dirina geus ditotogkeun ka bumi, tuluy ngudag ka awewe anu tas ngajurukeun budak lalaki tea.

¹⁴Tapi eta awewe ku Allah dibere jangjang rajawali sapasang sina hiber ka tanah gurun urut bareto, bakal diurus di dinya tilu satengah taun lilana, aman tina panarajang naga.

¹⁵Naga murakeun cai tina sungutna ngajadi banjir rek malidkeun eta awewe.

¹⁶Tapi bumi nulungan, seug calangap nyedot cai anu diburakeun ku naga.

¹⁷Bawaning ku gemes ka eta awewe, naga indit rek ngabasmu turunanana, nya eta jelema-jelema anu tigin kana timbalan-timbalan Allah, jeung gumati kana kayaktian anu dipertelakeun ku Yesus.

13 ¹(12-18) Gen naga ngajanteng di sisi basisir. (13-1) Ti dinya kaula nenjo aya hiji sato hanjat ti laut, huluna tujuh tandukna sapuluh. Unggal tanduk make makuta, dina unggal huluna aya tulisan hiji ngaran anu ngahina ka Allah.

²Awakna jiga awak macan tutul, sukuna jiga suku biruang, sungutna jiga sungut singa. Naga tea nyerenkeun kakawasaanana, tahtana jeung wewenangna ka eta sato.

³ Huluna anu hiji tayohna tadina raheut parna ngan geus cageur deui. Saeusi jagat mikahelok tuluy naluturkeun.

⁴ Naga pada muja-muja pedah geus mere wewenang ka eta sato. Satona ge disembah diparuji, pokna, "Saha anu sarua jeung ieu? Saha nu bisa ngalawan?"

⁵ Eta sato meunang idin ngahina ka Allah, meunang marentah sakarep-karep ka jalma-jalma lilana opat puluh dua bulan.

⁶ Seug mimiti susumbar ngahina ka Allah, ngahinakeun jenengana-Na, ngahinakeun panglinggihana-Na, jeung ngahinakeun sakur nu aya di sawarga.

⁷ Meunang oge narajang jeung ngelehkeun umat Allah, meunang ngawasaan ka unggal kaom, bangsa, basa, jeung seler bangsa.

⁸ Bakal disarembah ku manusa sajagat, kajaba ku jelema-jelema anu ngaranna geus dicatet dina kitab daptar anu harirup milikna Anak Domba anu dipeuncit tea, anu dicatetkeunana ti memeh dunya dijadikeun.

⁹ Ku sabab kitu sing saha anu enya baroga ceuli, regepkeun ieu weweling:

¹⁰ "Jelema anu geus pastina kudu kaboyong, anu pastina kudu paeh ku pedang tangtu paeh ku pedang. Ku lantaran kitu umat Allah kudu satia jeung tabah."

¹¹ Ti dinya kaula nenjo hiji sato sejen ti darat, tandukan dua jiga tanduk domba, sarta babasaanana kawas naga,

¹²seug make sagala kakawasaan sato anu kahiji di hareupeunana, maksa sakumna pangeusi jagat nyarembah ka sato anu kahiji anu raheut cageur deui tea,

¹³jeung nyieun rupa-rupa mujijat, malah bisaeun nyieun hujan seuneu ti langit kasaksian ku kabehan.

¹⁴Kalawan paidin jeung wewenang ti sato anu kahiji, sato anu kadua teh nyasabkeun manusa pangeusi jagat ku mujijat-mujijatna. Tuluy deui marentah, nitah nyieun arca sato anu kahiji, anu raheut ku pedang tapi waluya deui tea, pikeun ngahormat.

¹⁵Sato anu kadua teh dibere kasaktian bisa niupkeun napas hirup ka eta arca, nepi ka eta arca teh bisaeun ngomong nitah maehan sakur anu teu daek nyembah ka manehna.

¹⁶Geus kitu jalma-jalma teh nu gede nu leutik, nu beunghar nu miskin, badega, lain badega, ku sato anu kadua dipaksa kudu dicap leungeunna anu katuhu atawa tarangna,

¹⁷cap ngaran eta sato atawa cap angka anu ngalambangkeun ngaranna. Anu henteu make eta cap ngaran teu meunang barangbeuli atawa barangjual.

¹⁸Ari angkana 666, lambang ngaran hiji manusa. Pikeun ngahartikeun eta angka perlu hikmah. Ku nu encer uteukna mah bisa kateguh.

14 ¹Ti dinya katingal Anak Domba tea aya di Gunung Sion, jeung 144.000 jelema anu tarangna make tulisan jenengan Anjeunna jeung jenengan Rama-Na.

²Kadenge sora ti langit ngaguruh sada guruhna curug jeung gulugurna guludug, kawas sora kacapi loba dilagukeun.

³Jelema-jelema anu 144.000 teh nyalanghareup kana tahta, ka mahluk nu opat, jeung ka para sesepuh, nganyanyikeun hiji lagu anyar anu ngan maranehna bae anu bisa. Ti sakumna manusa, ngan maranehna anu geus disalametkeun teh,

⁴anu keur di dunyana ngajaga kamurnian diri tara ka awewe, suci ibarat parawan. Ka mana-mana maranehna ngingiring bae ka Anak Domba. Ti sakumna manusa, maranehna mah geus disalametkeun, diheulakeun disembahkeunana ka Allah jeung ka eta Anak Domba.

⁵Maranehna tara pisan ngabohong, taya pisan kuciwana.

⁶Tuluy kaula ningal hiji malaikat hiber luhur di angkasa, mawa warta hal Injil Kasalametan nu langgeng, embarkeuneun ka nu di bumi, ka unggal bangsa, suku bangsa, basa, jeung nagara.

⁷Eta malaikat cumeluk, "Sing gimir ku Allah! Puji kaagungana-Na! Geus cunduk waktuna Mantenna nerapkeun hukuman ka manusa.

Geura sembah Mantenna, anu ngajadikeun langit, bumi, laut, jeung sumber-sumber cai!"

⁸ Malaikat nu kahiji disusul ku nu kadua, anu cumeluk, "Geus rugrug! Babul nu gede teh geus rugrug! Babul geus ngamabokan sakumna manusa ku anggurna, anggur napsu-napsu kotorna!"

⁹ Malaikat nu katilu nyusul, cumeluk, "Sing saha anu nyembah ka si sato jeung ka arcana sarta tarang jeung leungeunna marake tanda eta sato,

¹⁰ bakal diinuman ku anggur ti Allah, anggur bebendu-Na anu ku Mantenna geus dieurikeun sataker tanaga kana lumur bebendu-Na! Bakal disiksa ku seuneu jeung walirang, disaksian ku malaikat-malaikat suci jeung ku Anak Domba.

¹¹ Haseup seuneu panyiksana ngebul mumbul salalanggengna. Nu nyarembah ka si sato jeung ka arcana, anu tarang jeung leungeunna marake tanda ngaran eta sato, tangtu disiksa beurang peuting teu eureun-eureun."

¹² Umat Allah, anu narurut kana timbalan-timbangan Allah jeung satia ka Yesus, ku ieu perkara diingetan kudu tabah.

¹³ Geus kitu kaula ngadenge aya nu nyoara di sawarga, ungelna, "Tulis kieu: Bagja jelema-jelema, anu ti semet waktu ieu paehna keur ngawula ka Gusti!" Diwaler ku Roh Allah, "Saestuna! Maranehna bakal eureun tina

gawe beurat, sabab hasil panglayanana salilana bakal ngareujeungan ka maranehna."

¹⁴ Ti dinya katenjo aya mega bodas, dicalikan ku nu jiga manusa, mastaka-Na nganggo makuta emas, panangana-Na nyepeng arit seukeut.

¹⁵ Aya hiji malaikat deui kaluar ti Bait Allah, nyoara tarik ka nu keur calik dina mega, "Babadkeun arit Gusti kana pibuateun, bumi parantos asak, meujeuhna dipibuatan!"

¹⁶ Seug nu calik dina mega teh ngayun arit-Na ka bumi, bumi dipibuatan.

¹⁷ Aya deui malaikat anu kaluar ti Bait Allah di sawarga, eta oge nyekel arit seukeut.

¹⁸ Aya deui malaikat purah ngajaga seuneu kaluar tina altar, nyoara tarik pisan ka malaikat nu nyekel arit seukeut tea pokna, "Geura pake arit andika, pake ngeureutan ranggeuyan anggur tina tangkalna di bumi, sabab geus arasak!"

¹⁹ Seug arit teh diayunkeun ka bumi, ngeureutan ranggeuyan anggur tina tangkalna tuluy dialung-alungkeun kana bak pameresan anggur bebendu Allah.

²⁰ Anggur teh diperesna di luar kota. Anu kaluar tina bak pameresan teh getih, mani ngocor kawas walungan, panjangna tilu ratus kilometer, jerona meh dua meter.

15 ¹ Geus kitu aya deui hiji pamandangan aheng di langit, agung jeung matak helok kabina-bina. Aya tujuh malaikat

nyangking tujuh rupa balahi anu panutup,
sabab nya ku ieu balahi-balahi Allah
nganggeuskeun bebendu-Na.

²Kaula nenjo aya anu jiga laut kaca awor
jeung seuneu. Jelema-jelema anu geus bisa
ngelehkeun sato katut arcana tea jeung
ngelehkeun jelema-jelema anu marake cap
angka ngaran eta sato, narangtung di sisi eta
laut kaca bari nyarekel kacapi ti Allah,

³sarta nganyanyikeun pupujian Musa abdi
Allah jeung pupujianana Anak Domba, kieu:
"Nun Gusti, Allah Nu Maha Kawasa, estu
agung tur aheng dadamelan Gusti! Nun
Raja sagala bangsa, jalan Gusti adil sareng
sayaktosna!

⁴Saha anu teu bade gimir ka Gusti? Saha
anu moal ngaku kana kaagungan Gusti?
Mung Gusti bae nu suci. Bangsa-bangsa
bakal darongkap sadaya, sembah sujud ka
pangersa, wireh tindakan-tindakan Gusti nu
adil, kasaksi ku sadayana."

⁵Geus kitu katenjo Bait Allah di sawarga
muka, di jerona tembong aya Kemah
Tepangan Allah.

⁶Tujuh malaikat anu nyangking tujuh balahi
nu panutup tea kalaluar ti eta Bait Allah,
pakeanana tina lawon linen ngeplak bodas
harerang, dadana marake solempang emas.

⁷Eta tujuh malaikat ku salah sahiji mahluk
nu opat dibagi tujuh pinggan emas anu

dieusi ku bebendu Allah anu jumeneng salalanggengna.

⁸Geus kitu eta Bait Allah teh pinuh ku haseup tina kaagungan jeung kakawasaan Allah, nepi ka taya nu bisa asup ka dinya samemeh balahi anu tujuh rupa anu dicangking ku tujuh malaikat tea dibuktikeun kabeh.

16¹Ti Bait Allah aya gentra handaruan nimbalan ka malaikat nu tujuh, "Geura indit, tamplokkeun eusi pinggan bebendu Allah ka bumi!"

²Malaikat nu kahiji namplokkeun pingganna ka bumi. Seug jelema-jelema anu marake tanda sato jeung nyarembah kana arcana teh awakna pinuh ku bisul jahat anu kacida nyerina.

³Malaikat kadua namplokkeun pingganna ka laut. Seug cai laut barobah jadi kawas getih jalma paeh. Mahluk-mahluk laut paraeh.

⁴Malaikat nu katilu namplokkeun pingganna ka walungan-walungan jeung sumber-sumber cai, bruy caina jadi getih.

⁵Malaikat nu ngajaga cai nyoara, "Hukuman ti Gusti teh cocog, nun Anu Maha Suci, Gustina kiwari Gustina bihari!

⁶Layak pisan jalmi-jalmi nu ngocorkeun getih umat Allah sareng nabi-nabi teh ku Gusti diinuman getih!"

⁷Tina altar oge aya soara, "Ya Allah Nu Maha Kawasa! Hukuman-hukuman ti Gusti adil, cocog sakumaha kedahna!"

⁸ Malaikat nu kaopat namplokkeun pingganna ka panonpoe. Sebret panonpoe ngaluarkeun panas luar biasa, ngarera manusa.

⁹ Jelema-jelema direrab ku panasna, seug nyarumpahan ka pajenengan Allah anu ngawasaan eta balahi-balahi. Maranehna teu eureun tina dosana, ulah-bon muji kana kaagungan Allah.

¹⁰ Malaikat nu kalima namplokkeun pingganna kana tahta sato tea. Reup wilayah kakawasaanana jadi poek, sarta jelema-jelema katarajang kanyeri luar biasa, tingpereket nepi ka huntuna nyareblok kana letahna.

¹¹ Seug nyarumpahan ka Allah sawarga, aral ku bisul-bisulna, teu tahan ku kanyerina. Maranehna teu daraekeun tobat tina kalakuan jahatna.

¹² Malaikat nu kagenep namplokkeun pingganna ka Walungan Eprat, walungan gede tea. Set caina saat ngoletrak, keur pijalaneun raja-raja ti tatar wetan.

¹³ Geus kitu aya tilu roh najis bangunna jiga bangkong, kaluarna tina sungut naga, tina sungut sato, jeung tina sungut nabi palsu.

¹⁴ Eta teh roh-roh jahat anu nyieun kaahengan-kaahengan, tuluy ngulayab ka dunya ngadatangan raja-raja, rek dibawa sakait perang dina poe agung, Poena Allah Nu Maha Kawasa.

¹⁵ "Regepkeun! Kami datang mo kasangka-sangka ibarat datangna bangsat. Salamet nu nyaring ngajaga pakeanana, moal taranjang leumpangna di tengah umum sarta moal nandangan kaera!"

¹⁶ Tilu roh tea ngerid raja-raja ka tempat anu dina basa Ibrani disebut Armagedon.

¹⁷ Malaikat katujuh namplokkeun pingganna ka awang-awang. Tina tahta di Bait Allah aya gentra handaruan ungelna, "Geus tinekanan!"

¹⁸ Tuluy aya kilat tingbaranyay, guludug tingjalegur, jeung lini kacida gedena. Ti barang manusa dijadikeun can aya lini anu sakitu hebatna. Panghebat-hebatna lini!

¹⁹ Kota nu gede tea nepi ka beulah tilu. Kota-kota sakabeh nagara di sadunya burak-barik. Allah emut ka Babul raya, seug eta nagara teh diinuman ku anggur tina lumur Mantenna, anggur bebendu-Na anu ngentab-ngentab.

²⁰ Pulo-pulo, gunung-gunung, kabeh musna.

²¹ Breg hujan es batu anu pohara baradagna nepi ka beuratna masing-masing lima puluh kilogram, ngaburubut ninggangan manusa. Seug maranehna nyarumpahan ka Allah dumeuh dibahlakeun ku hujan es anu sakitu hebatna.

17 ¹ Saurang ti tujuh malaikat nu nyarangking tujuh rupa balahi tea nyampeurkeun ka kaula, bari saurna, "Tuturkeun! Urang nenjo kumaha dihukumna

palacur anu geus kaceluk jadug, jujuluk kota gede deukeut walungan-walungan tea.

²Raja-raja sajagat geus lacur ka manehna. Jelema sadunya marabok lantaran ngarinum anggur kalakuan manehna anu mesum."

³Seug kaula dikawasaan ku Roh, ku eta malaikat dibawa ka hiji gurun pasir. Di dinya kaula nenjo hiji awewe, keur diuk dina hiji sato rupa beureum. Eta sato pinuh ku tulisan, ngaran-ngaran panghina ka Allah. Satona huluna tujuh tandukna sapuluh.

⁴Pakean eta awewe warna wungu jeung beureum kolot, pinuh ku perhiasan emas, batu-batu permata, jeung mutiara. Leungeunna nyekel pinggan emas, pinuh ku hal-hal anu cabul jeung mesum, ladang lampah lacurna.

⁵Dina tarangna aya tulisan hiji ngaran sandi, unina: "Babul raya, indung palacur jeung jelema barejad sajagat."

⁶Eta awewe teh keur mabok ku getih umat Allah jeung getih jelema nu diparaehan ku karana satia ka Yesus. Kacida heranna kaula nenjo eta awewe teh.

⁷Saur malaikat, "Naha make heran? Rasiah eta awewe jeung sato hulu tujuh tanduk sapuluh tutumpakanana kieu.

⁸Bareto eta sato teh hirup, ayeuna geus henteu hirup. Moal lila deui bakal bijil ti jero guha kereman, tapi bakal dibinasakeun. Jelema-jelema di bumi, anu memeh aya

dunya ngaranna teu dicatet dina kitab jalma-jalma nu harirup, kabeh bakal mikahelok ka eta sato, da eta sato nu bareto hirup ayeuna geus henteu teh engke bakal aya deui.

⁹Hal ieu merlukeun hikmat jeung pangarti. Tujuh huluna nuduhkeun tujuh pasir pangdiukan eta awewe. Oge nuduhkeun tujuh raja;

¹⁰lima raja geus ragrag, nu kagenep keur marentah, nu katujuh tacan datang, mun geus datang bakal marentah tapi ngan sakeudeung.

¹¹Satona sorangan anu bareto hirup ayeuna geus henteu, eta lambang raja nu kadalapan, kaasup keneh ka nu tujuhan. Ayeuna keur neang pibinasaeunana.

¹²Tandukna sapuluh, nuduhkeun sapuluh raja anu tacan nyekel kawasa, tapi bakal dibere kakawasaan raja, bareng marentah jeung eta sato, lilana ngan sajam.

¹³Sapuluh raja tea satujuan, sarta nyerenkeun kakawasaan jeung wewenangna ka eta sato,

¹⁴sarta bakal merangan ka Anak Domba. Tapi bakal eleh ku Anak Domba jeung para panganutna nu saratia nu disalaur jeung dipilih, sabab Anjeunna teh Gustina sakabeh gusti, Rajana sakabeh raja."

¹⁵Saurna deui, "Cai anu katenjo ku maneh, pangdiukan eta awewe palacuran,

nuduhkeun bangsa-bangsa, rahayat-rahayat, nagara-nagara, jeung basa-basa.

¹⁶ Eta awewe palacuran bakal malik dipikajid ku tanduk nu sapuluh jeung ku satona, hartana bakal dijabel, awakna ditaranjang, dagingna digarogotan, tuluy na digebruskeun kana seuneu.

¹⁷ Sabab hate maranehna ku Allah disina sakait, diloyogkeun kana ngajalankeun tujuan Mantenna, malasrahkeun kakawasaan ka eta sato sina nyekel parentah, nepi ka sakabeh sabda Allah teh tinekanaan.

¹⁸ Eta awewe teh kota nu gede tea, anu marentah raja-raja saalam dunya."

18 ¹ Geus kitu aya malaikat sejen turun ti sawarga, gagah rongkah. Cahayana sumirat minuhan jagat,

² tuluy nyabda handaruan, "Rugrug! Babul nu sohor geus rugrug! Ayeuna manehna geus jadi pangulinan setan-setan jeung roh-roh najis, padumukan manuk-manuk pikageuleuheun matak ceuceub.

³ Sabab sagala bangsa geus nginum anggur keras manehna, anggur hawa napsu mesumna. Raja-raja di dunya ngalampahkeun sanggama mesum jeung manehna, sarta para padagang di dunya jadi baleunghar tina hawa napsu manehna anu teu bisa dikered."

⁴ Aya deui sora ti sawarga, ngandika, "He umat Kami, geura budal ti dinya! Ulah kabawa ku dosana, ulah kabawa ku hukumanana.

⁵ Sabab dosana geus jujul ka langit, kajahatanana geus aya dina emutan Allah.

⁶ Bales sakumaha kalakuanana ka maraneh, bales dua kalieun sagala kalakuanana. Pinuhan lumurna ku inuman anu kerasna dua kalieun inuman nu diajangkeun keur maraneh.

⁷ Bere sangsara, bere rasa nalangsa, sing satimpal lobana jeung kamulyaan jeung kamewahanana. Sabab keukeuh ngomong ka dirina sorangan, Aing teh jeneng, aing ratu! Aing lain randa. Aing pamohalan ngalaman susah.

⁸ Ku sabab kitu rek ditinggangan ku pagebug, panyakit, kalaraan, kalaparan, disapoekeun. Rek digebruskeun kana seuneu, sabab Gusti Allah nu ngahukumna maha digjaya."

⁹ Raja-raja di bumi anu geus marilu kana lampah cabulna, barang narenjo eta kota digulung ku haseup tina seuneu nu ngahuruna, kabeh careurik jeung midangdam.

¹⁰ Tapi semet mareleng ti kajauhan da sarieuneun kabawa balahi. Seug ngaromong, "Matak sieun kabina-bina! Hebat kabina-bina! Cilaka enya kota Babul anu gede jeung digjaya teh! Ngan di jero sajam anjeun geus musna ku hukuman."

¹¹ Para padagang di bumi ge careurik jeung midangdam ku hal manehna, lantaran barang-barangna moal aya nu meulian deui.

¹²Moal aya deui anu meuli ka maranehna emas, perak, batu-batu adi, mutiara; lawon linen, lawon wungu, lawon beureum kolot, lawon sutra, rupa-rupa kayu langka, rupa-rupa barang tina gading, tina kayu nu marahal, tina tambaga, beusi, marmer;

¹³kayu manis, bungbu-bungbu, setanggi, emur, dupa; anggur jeung minyak, tipung jeung gandum, sapi jeung domba, kuda jeung padati, abid-abid, malah nepi ka nyawa manusa pisan!

¹⁴Ceuk para padagang ka eta awewe, "Barang-barang aralus anu ku anjeun hayang kapiboga, kabeh geus musna, kitu deui kakayaan jeung kamentingan anjeun geus sirna, sarta ku anjeun moal kapanggih deui!"

¹⁵Para padagang anu sok daragang di eta kota nepi ka baleunghar teh bakal marelong ti kajauhan, deukeut-deukeut mah sarieuneun kabawa balahi. Maranehna bakal careurik jeung sungkawa,

¹⁶jeung ngaromong kieu, "Matak sieun kabina-bina! Hebat kabina-bina cilakana kota anu sakitu gedena teh! Biasana mah sok ngadangdanan maneh make lawon linen, make nu wungu jeung nu beureum kolot, awakna katutup ku perhiasan-perhiasan tina emas, batu-batu adi, jeung mutiara!

¹⁷Kari-kari mani ngan di jero sajam kabeungharanana musna!" Nangkoda-nangkoda kapal, para panumpang,

kalasi-kalasi, jeung sajabana ti eta nu nyaliar pangupa jiwa di laut, narangtung ti kajauhan.

¹⁸Barang narenjoeun haseup ngagelek ti eta kota anu keur diamuk ku seuneu mani tinggarero, "Can aya kota sejen anu saperti eta kota gede!"

¹⁹Maranehna mani ngawuran sirah ku lebu nyirikeun prihatin, careurik jeung midangdam, pokna, "Matak sieun kabina-bina! Hebat kabina-bina cilakana eta kota nu sakitu gedena teh! Eta kota teh geus ngabeungharkeun nu baroga kapal laut, kawantu kota beurat beunghar. Kari-kari mani ngan di jero sajam pisan kabeungharanana geus musna!"

²⁰Sing bungah, sawarga! Eta kota geus binasa! Sing bungah umat Allah, rasul-rasul, jeung nabi-nabi! Sabab Allah geus ngahukum manehna, ngabales kalakuanana ka aranjeun!

²¹Geus kitu aya hiji malaikat anu rongkah tanagana ngangkat hiji batu gede naker sagede batu panggilingan, tuluy dibalangkeun ka laut. Ceuk eta malaikat, "Kieu kasarna engke kota Babul nu gede teh dibeubeutkeunana nepi ka moal tembong-tembong deui.

²²Ti maneh moal kadenge-denge deui sora kacapi, sora kawih, sora suling, jeung sora tarompet. Di maneh moal aya deui patukangan naon bae nu digawe, moal aya deui sora panggilingan!

²³ Moal tembong deui cahaya lampu, moal aya deui sora panganten lalaki panganten awewe. Para padagang maneh pangkawasana di saalam dunya, sarta maneh nipu sagala bangsa ku elmu-elmuh sahir maneh!"

²⁴ Babul dihukum, sabab di eta kota kanyahoan loba getih nabi-nabi, loba getih umat-umat Allah, cindekna getih jelema-jelema anu diparaehan di bumi.

19 ¹ Geus kitu kaula ngadenge sora ngageder di sawarga, kawas gederna sora mangpirang-pirang jelema, nyarebut, "Puji Allah! Kasalametan, kamulyaan, jeung kakawasaan, kagungan Allah urang!"

² Putusan Mantenna adil jeung jujur. Mantenna geus ngahukum palacur anu ngaruksak dunya ku lampah mesumna. Manehna ku Allah geus dihukum, sabab geus maehan abdi-abdi-Na."

³ Maranehna ngageder deui, "Puji Allah! Eta kota geus dihuru, haseupna meledug salalanggengna!"

⁴ Dua puluh opat sesepuh jeung opat mahluk tea tuluy sarujud, ngabakti ka Allah nu linggih dina tahta, sarta nyarebut, "Amin! Puji Allah!"

⁵ Geus kitu tina tahta bijil soara, ungelna, "Sanggakeun puji ka Allah urang, he sakabeh abdi-Na, sakabeh umat-Na, sakur anu sumujud ka Mantenna gede leutik!"

⁶ Kaula ngadenge deui sora ngageder, sada gederna jelema mangpirang-pirang, ngaguruh

sada curug, ngagulugur sada guludug. Kaula ngadenge maranehna nyarebut, "Puji Allah! Sabab Pangeran Allah urang Nu Maha Kawasa teh Raja!

⁷ Hayu urang suka-suka, urang muji kaagungan Mantenna! Sabab ayeuna anu ngagem jujuluk Anak Domba baris nikah, panganten istrina geus tarapti,

⁸ geus dianggoanan raksukan linen anu nyacas beresih gugurilapan." (Harti lawon linen: lampah hade umat Allah.)

⁹ Malaikat tea sasauran ka kaula, "Tulis: Bagja nu diondang kana pesta nikahna nu ngagem jujuluk Anak Domba." Saurna deui, "Kitu dawuhan Allah, dawuhan sayaktina."

¹⁰ Kaula deku seja nyembah ka anjeunna. Tapi saurna, "Ulah kitu! Kaula ge ngabdi saperti andika, saperti dulur-dulur andika jeung sakur nu nyarekel kayaktian anu dipertelakeun ku Yesus. Nyembah mah kudu ka Allah!" Ari kayaktian anu dipertelakeun ku Yesus teh jadi sumberna ilham nabi-nabi.

¹¹ Geus kitu katingal sawarga muka, breh aya hiji kuda bodas. Jenengan anu tunggangna Sang Satia jeung Sang Saestu, adil dina mutus perkara, adil dina jurit.

¹² Soca-Na moncorong lir seuneu hurung, mastaka-Na nganggo makuta rea. Dina salira-Na aya tulisan hiji jenengan. Ngan Anjeunna bae anu uninga kana eta jenengan teh.

¹³ Panganggo-Na beunang nyelep ku getih.
Jenengan Anjeunna "Sabda Allah".

¹⁴ Anjeunna diiring ku angkatan perang
sawarga anu tarumpak kuda bodas sarta
dangdananana tina lawon linen bodas nyacas
beresih.

¹⁵ Tina baham-Na bijil pedang seukeut,
pikeun ngelehkeun bangsa-bangsa, sarta
bangsa-bangsa teh ku Anjeunna bakal
diparentah ku iteuk beusi. Anjeunna bakal
ngaluluh anggur dina bak pameresan bebendu
Allah Nu Maha Kawasa.

¹⁶ Dina jubah jeung paha-Na aya tulisan hiji
gelaran, ungelna: "Rajana para raja, Gustina
para gusti".

¹⁷ Ti dinya kaula nenjo hiji malaikat
nangtung dina panonpoe, cumeluk handaruan
nyalukan manuk-manuk anu keur haliber di
satengahing awang-awang,

¹⁸ "Ka darieu, kumpul kana pesta gede
anu diadegkeun ku Allah. Hakanan ieu
daging raja-raja, daging jendral-jendral,
daging serdadu-serdadu, daging kuda jeung
nu tarumpakna, daging sakabeh jelema,
nu gede, nu leutik nu jadi abid jeung nu
merdeka!"

¹⁹ Geus kitu sato tea jeung raja-raja saalam
dunya katut angkatan perangna tembong,
geus ngahiji sakait rek merangan anu
tunggang kuda jeung angkatan perang-Na.

²⁰ Tapi eta sato kacerek jeung nabi palsuna anu sok nyieun mujijat di hareupeun eta sato. (Mujijat-mujijatna ku eta sato dipake nyasarkeun jelema-jelema anu marake tanda manehna jeung nu nyarembah kana arcana.) Eta sato jeung nabi palsuna digebruskeun hirup-hirup kana lautan seuneu walirang anu hurung ngagegedur.

²¹ Angkatan perangna beak paraeh disabetan ku pedang anu bijil tina baham nu tunggang kuda bodas tea, sarta sakabeh manuk ngaharakanan bangke-bangkena mani rarewog.

20 ¹ Geus kitu kaula nenjo hiji malaikat turun ti sawarga, mawa konci guha kereman (abys) jeung ngajingjing rante semu beurat pisan.

² Tuluy newak naga, si oray kahot, anu saenyana mah Iblis atawa Setan, terus dirante lilana pikeun sarebu taun.

³ Tuluy digebluskeun ka jero guha kereman, lawang guhana terus dikonci jeung disegel. Sarebu taun pililaeunana manehna moal bisaun deui ngagoda ka manusa. Lamun eta jaman geus beak, eta naga bakal dileupaskeun heula sakeudeung.

⁴ Geus kitu kaula nenjo aya tahta-tahta, anu nyaralikanana dibarere kawasa mutus hukum. Salian ti eta nenjo aya nyawa-nyawa jelema anu maraotna diteukteuk beuheung lantaran nyebarkeun kayaktian anu dipertelakeun

ku Yesus jeung nguarkeun sabda amanat Allah, teu nyarembah ka sato tea jeung kana arcana, jeung henteu marake tanda eta sato boh dina tarang boh dina leungeun. Maranehna geus harirup deui sarta jaradi raja jeung Kristus, sarebu taun pililaeunana.

⁵ Harirupna deui teh dina mangsa nu disebut mangsa hudang nu kahiji. (Salian ti maranehna mah nu paraeh teh tacan waka diharirupkeun deui, giliranana lamun geus beak anu sarebu taun.)

⁶ Bagja tur kacida diberkahanana sakur anu hirup deui dina mangsa hudang nu kahiji. Paeh nu kadua pikeun maranehna mah geus moal aya pangaruhna. Maranehna bakal jaradi imamna Allah jeung imamna Kristus, sarta bakal marentah bareng jeung Anjeunna dina eta jaman sarebu taun.

⁷ Sanggeus jaman nu sarebu taun beak, Iblis bakal dileupaskeun ti jero tahanan,

⁸ seug ngagoda ka bangsa-bangsa sakuliah dunya, nya eta Gog jeung Magog. Maranehna ku Iblis dibawa kana perang, bilanganana teu kira-kira lobana mani kawas keusik di basisir laut,

⁹ disebar di saalam dunya, ngepung pakemahan umat Allah jeung kota anu ku Allah didama-dama. Tapi maranehna beak dilebur ku seuneu ti langit.

¹⁰ Ari geus kitu Iblis nu nipu maranehanana digebruskeun ka lautan seuneu jeung

walirang. Di dinya geus nyampak sato tea jeung nabi palsuna, digebruskeunana ti heula. Maranehna bareng disiksa di dinya beurang peuting, kitu bae salalanggengna.

¹¹Geus kitu kaula nenjo hiji tahta gede warna bodas sarta aya nu nyalikan. Bumi jeung langit leungit ngejat ti payuneuna-Na, teu tembong deui.

¹²Kaula nenjo oge jelema-jelema anu geus paraeh, gede leutik, narangtung hareupeun eta tahta. Kitab-kitab dibaruka, jeung aya deui hiji kitab sejen meunang muka, nya eta kitab catetan nu harirup. Eta jelema-jelema diputus hukumanana, luyu jeung kalakuanana masing-masing sakumaha anu dicatet dina kitab-kitab tea.

¹³Laut nyerenkeun jelema-jelema paraeh anu aya dina genggemanana. Maot jeung alam maot nyerenkeun jelema-jelema paraeh anu aya dina genggemanana. Kabeh diputus hukumanana satimpal jeung kalakuanana.

¹⁴Geus kitu Maot jeung alam maot digebruskeun ka lautan seuneu. (Ieu lautan seuneu teh nya eta paeh kadua.)

¹⁵Jelema-jelema anu ngaranna henteu aya dina kitab anu harirup, digebrus-gebruskeun ka eta lautan seuneu.

21 ¹Geus kitu kaula nenjo langit anu anyar jeung bumi anu anyar. Langit jeung bumi anu ti heula geus teu aya, laut geus teu aya.

²Jeung nenjo Kota Suci Yerusalem anyar turun ti sawarga, ti Allah, geus pepek lir panganten awewe beunang midang rek nepungan salakina.

³Aya soara tarik tina tahta, unina, "Tempat Allah ayeuna geus ngahiji jeung manusa! Mantenna rek sasarengan jeung maranehna, maranehna bakal jadi umat-Na, sarta Mantenna bakal jadi Allah maranehna.

⁴Mantenna bakal nyusutan cipanon maranehna. Paeh, kasedih, piceurikeun, kanyeri, moal aya-aya deui. Sakur nu heubeul geus sirna."

⁵Anu linggih dina tahta ngadawuh, "Ayeuna, saniskara kaayaan ku Kami geus dianyarkeun!" Dawuhana-Na ka kaula, "Tuliskeun, sabab ieu ucapan teh saestuna, layak dipercaya!"

⁶Pok deui ngadawuh, "Geus rengse! Kami teh Nu Awal jeung Nu Ahir, Kami teh Gusti ti mimiti nepi ka panganggeusan. Nu halabhab ku Kami rek dibere hak nginum tina cinyusu sumberna hirup, teu kudu mayar.

⁷Sakur nu unggul eta putra Kami, ku Kami rek dibere cai eta, Kami pijadieun Allahna.

⁸Sabalikna anu jejerih ku paeh, anu hianat, anu murtad, anu maehan, anu tuna susila, tukang sihir, anu muja brahala, jeung tukang bohong, bagianana paeh kadua, nya eta lautan seuneu jeung walirang."

⁹ Hiji malaikat ti nu tujuh nu nyaranging tujuh rupa balahi anu pamungkas tea nyampeurkeun ka kaula bari saurna, "Hayu milu, ku kaula rek dibawa nenjo Panganten Istri, geureuha-Na anu ngagem jujuluk Anak Domba."

¹⁰ Seug kaula dikawasaan ku Roh, dibawa ku eta malaikat ka hiji puncak gunung anu kacida luhurna. Tuluy ditembongan Kota Suci Yerusalem nu keur turun ti sawarga, ti Allah.

¹¹ Katembongna mani ngempur ku kamulyaan Allah, murub-mubyar kawas cahaya batu adi, cahaya batu widuri pandan, herang saperti kristal.

¹² Eta kota make kuta anu nya gede nya luhur, make lawang dua belas anu dijaga ku dua belas malaikat. Lawang-lawangna ditulisan ngaran dua belas kaom bangsa Israil.

¹³ Unggal sisi lawangna tilu-tilu: di wetan tilu, di kidul tilu, di kaler tilu, di kulon tilu.

¹⁴ Kutana ngadegna dina dua belas batu tatapakan anu ditulisan jenengan dua welas rasulna Anak Domba.

¹⁵ Malaikat anu sasauran ka kaula teh mawa hiji tumbakan emas rek ngukur eta kota, lawang-lawang jeung kutana.

¹⁶ Bangun eta kota pasagi bener, panjangna sarua jeung rubakna. Sanggeus ku malaikat diukur ku tumbakan, panjangna eta kota teh

2.400 kilometer; rubakna jeung luhurna oge sakitu.

¹⁷ Tembok kutana oge ku eta malaikat diukur, luhurna genep puluh meter nurutkeun patokan ukuran nu keur dipake ku anjeunna.

¹⁸ Tembok kutana oge dijieunna tina batu widuri pandan, ari kotana tina emas murni mani ngagenclang kawas kaca.

¹⁹ Batu-batu tatapakan kuta dihias ku rupa-rupa batu adi. Batu tatapakan kahiji batu widuri pandan, nu kadua batu nilem, nu katilu batu angkik, nu kaopat batu jamburut,

²⁰ nu kalima batu permata, nu kagenep batu permata dalima, nu katujuh batu widuri koneng, nu kadalapan batu ratna campaka, nu kasalapan batu manikem koneng, nu kasapuluh batu kalsedon, nu kasabelas batu pirus, nu kadua belas batu kucubung.

²¹ Lawangna dua welasanana mutiara, hiji lawang tina hiji mutiara. Jalan gedena emas murni mani ngagenclang tembus tingal.

²² Di eta kota teu aya Bait Allah, sabab nu jadi bait sucina Allah Nu Maha Kawasa ku manten jeung Anak Domba tea.

²³ Jeung teu perlu aya panonpoe atawa bulan, sabab geus caang ku cahaya kamulyaan Allah, ari lampuna Anak Domba.

²⁴ Bangsa-bangsa di dinya bakal nyorang eta caang, raja-raja di bumi marawakeun pangbakti ka dinya.

²⁵ Lawang-lawangna maruka sapapanjangna, sabab di dinya taya peutingna.

²⁶ Bangsa-bangsa katut kamegahan jeung kamuktianana bakal diasupkeun ka dinya.

²⁷ Tapi jelema anu najis jeung jelema anu aeb kalakuan atawa tukang bohong teu meunang asup. Anu bisa ka darinya ngan anu ngaranna aya dina kitab jelema-jelema nu harirup kagunganana Anak Domba tea.

22 ¹ Ti dinya malaikat teh nuduhkeun hiji walungan anu caina matak hirup, caina ngagenclang herang mani kawas kristal, asalna tina tahta Allah jeung tahta Anak Domba,

² terus ka hilir ka tengah-tengah jalan raya kota. Di sisina kenca katuhu aya tangkal kahirupan anu buahanana sataun dua welas kali, saban bulan, daunna paranti nyageurkeun bangsa-bangsa.

³ Di eta kota geus moal aya deui anu diragragan supata ku Allah. Tahta Allah jeung tahta Anak Domba bakal aya di dinya, sarta Mantenna dibarakti ku abdi-abdi-Na.

⁴ Abdi-abdi-Na bakal narenjo pameunteu-Na. Jenengana-Na bakal ditulis dina tarang abdi-abdi-Na.

⁵ Di dinya geus taya peuting, teu perlu lampu atawa cahaya panonpoe, geus caang ku cahaya kamulyaan Gusti Allah. Para wargana bakal marentah kawas raja-raja, salalanggengna.

⁶ Saur malaikat ka kaula, "Ieu ucapan teh saestuna, layak dipercaya. Gusti Allah anu maparin Roh-Na ka para nabi geus ngutus malaikat-Na sina nembongkeun ka abdi-abdi-Na perkara anu bakal tereh kajadian."

⁷ "Regepkeun!" dawuhan Yesus. "Kami tereh datang. Salamet anu ngimankeun ucapan nubuat dina ieu kitab!"

⁸ Anu dicaritakeun tadi kabeh kadenge sarta katenjo ku kaula, Yohanes. Sanggeus kabeh kadenge jeung katenjo, brek kaula sideku kana sampean eta malaikat anu nembongkeunana, rek nyembah.

⁹ Tapi saurna, "Ulah kitu! Kaula ge ngabdi kawas andika, kawas nabi-nabi dulur andika jeung sakur anu ngimankeun ucapan nubuat dina ieu kitab. Nyembah mah kudu ka Allah!"

¹⁰ Surna deui, "Ucapan nubuat dina ieu kitab ulah dirasiahkeun, sabab geus tereh pisan pijadieunana.

¹¹ Jalma jahat sing terus nyieun kajahatan, nu hade lampah sing terus hade lampah, anu suci kalakuan sing tetep suci kalakuan."

¹² "Regepkeun!" dawuhan Yesus. "Kami tereh datang, mawa upah unggal jelema satimpal jeung lampahna.

¹³ Kami teh Nu Awal jeung Nu Ahir, Kami teh Gusti ti mimiti nepi ka panganggeusan."

¹⁴ Salamet jelema anu jubahna geus beunang nyeuseuh beresih, meunang

ngadahar buah tangkal kahirupan, meunang asup ka eta kota liwat lawang-lawangna.

¹⁵ Sabalikna anu murtad, tukang sihir, anu tuna susila, tukang maehan, nu muja brahala, jeung tukang bohong, tempatna di luar.

¹⁶ "Kami Yesus, geus ngutus malaikat Kami mere nyaho ka maneh ieu sagala perkara supaya ditepikeun ka jamaah-jamaah. Kami teh ti turunan Daud. Kami teh bentang timur nu moncorong."

¹⁷ Roh jeung Panganten Istri tea unjukan, "Sumangga sumping!" Anu ngadareng hal ieu oge kudu unjukan kitu, "Sumangga sumping!" Nu halabhab ka darieu! Saha bae anu hayang cai anu matak hirup, jadi ganjaran.

¹⁸ Ka anu ngadenge ieu ucapan nubuat, kaula Yohanes ngipat-ngipatan: saha bae anu nambahan eta ucapan, hukumanana ku Allah bakal ditambahan ku balahi-balahi anu kaunggel dina ieu kitab.

¹⁹ Jeung saha bae anu ngurangan ucapan nubuat ieu kitab, buah tangkal kahirupan bagianana ku Allah bakal dicandak jeung teu meunang aya di Kota Suci nu kaunggel dina ieu kitab.

²⁰ Anjeunna, anu nyaksian ieu sakabeh perkara ngadawuh, "Kitu saestuna! Kami terah datang!" Leres! Sumangga sumping nun Gusti Yesus!

²¹ Mugia sakumna umat Allah ginuluran sih kurnia Gusti Yesus.

KITAB SUCI

Nya eta

**Kitab Perjangjian Lawas sareng Perjangjian Anyar
Nganggo Basa Sunda Sadidinten**

LEMBAGA ALKITAB INDONESIA
JAKARTA 1991

Alkitab Bahasa Sunda
The Bible in Today's Sundanese Version

ISBN 979-463-352-6
IBS 10;SUND;TSV-062P;16M-1991

© LAI

Lembaga Alkitab Indonesia
Jl. Salemba Raya 12, Telp. (021)-332890
Jakarta 10430

Cetakan pertama 1991

Dicetak oleh
Percetakan Lembaga Alkitab Indonesia